

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ

59735

NURHAK POLAT

HASANLAR KÖYÜ

SOSYO KÜLTÜREL EKONOMİK YAPISI İLE

59735

T. C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

SOSYO KÜLTÜREL EKONOMİK YAPISI İLE HASANLAR KÖYÜ

NURHAK POLAT

LİSANS BİTİRME ÇALIŞMASI

BÖLÜMÜ : ANTROPOLOJİ
ANA BİLİM DALI : SOSYAL ANTROPOLOJİ

MAYIS 2008

NURHAK POLAT

T. C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

SOSYO KÜLTÜREL EKONOMİK YAPISI İLE HASANLAR KÖYÜ

NURHAK POLAT

LİSANS BİTİRME ÇALIŞMASI

BÖLÜMÜ : ANTROPOLOJİ
ANA BİLİM DALI : SOSYAL ANTROPOLOJİ

HASANLAR KÖYÜ

SOSYO KÜLTÜREL EKONOMİK YAPISI İLE

59735

MAYIS 2003

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ
ANTROPOLOJİ BÖLÜMÜ**

**SOSYO KÜLTÜREL EKONOMİK YAPISI İLE
HASANLAR KÖYÜ**

LİSANS BİTİRME ÇALIŞMASI

NURHAK POLAT

**BÖLÜMÜ: ANTROPOLOJİ
ANA BİLİM DALI : SOSYAL ANTROPOLOJİ**

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ

59735

MAYIS 2003

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ HARİTA VE KROKİLER

İl Haritası

Köy Haritası

GRAFİK LİSTESİ FOTOĞRAF LİSTESİ

ÖNSÖZ	I
TEŞEKKÜR	II
GİRİŞ	3

BÖLÜM I

METODOLOJİ	7
1. KONU SEÇİMİ	7
2. ÖN ARAŞTIRMA	8
3. PROBLEMİN SINIFLANDIRILMASI	12
4. ÖRNEK SEÇİMİ	13
5. MÜLAKATLARIN HAZIRLANMASI	13
6. MÜLAKATLARIN UYGULANMASI	14
7. ARAŞTIRMADA ELDE EDİLEN VERİLERİN GRUPLANDIRILMASI	18
8. BİLGİLERİN TASNİFİ	18
9. ELDE EDİLEN VERİLERDEN TABLOLARIN YAPILMASI	18
10. RAPORUN HAZIRLANMASI	19

BÖLÜM II

DÜZCE İLİ

TARİHÇE	20
KÜLTÜR	21
COĞRAFİ YAPISI VE İKLİM	22
NÜFUS VE İDARİ YAPISI	
Nüfus Durumu	22
Ulaşım	24
MÜZE VE ÖREN YERLERİ	25
EKONOMİK DURUM	
Tarım	26
Fındık, Mevsimlere göre Fındığın yetiştirilmesi	27
Hayvancılık	37
Orman	38
Sanayii ve Ticaret	38

SOSYAL DURUM	
Eğitim	38
Sağlık	39
BÖLÜM III	
KÖYÜN GENEL ÖZELLİKLERİ	40
KÖYÜN TARİHÇESİ	40
COĞRAFİ KONUM VE ÖZELLİKLER	42
ULAŞIM	42
KÖYÜN GENEL GÖRÜNÜŞÜ	43
KÖYDE VAROLAN İMKANLAR	
Yol	44
Elektrik	44
Telefon	44
Su	44
Kanalizasyon	45
ORTAK KAMU MALLARI	
Okul	45
Camii	45
Mezarlık	45
Fırın	46
Lojman	46
Çeşme	46
Mera Otlak	46
Futbol Sahası	47
Sağlık Evi	47
TİCARİ ÜNİTELER	
Bakkal	47
Kahve	47
Lokanta	48
Tavuk Çiftliği	48
KÖYÜN GEÇİM KAYNAKLARI	
TARIM	49
SEBZE MEYVECİLİK	52
HAYVANCILIK	53
Büyükbaş Hayvancılık	53
Kümes Hayvancılığı	53
Arıcılık	53
ORMAN	54
EMEKLİ MAAŞI	54

BÖLÜM IV DEMOGRAFİK YAPI

Nüfus	56
Hane Nüfusu	56

KONUŞULANIN ÖZELLİKLERİ

Konuşulanların Statüsü	56
Konuşulanların Yaşı	56
Konuşulanların Doğum Yeri	57
Konuşulanların Eğitimi	57
Konuşulanların Medeni Durumu	58
Konuşulanların Çalışma Durumu ve İşi	58
Konuşulanların Ebeveynlerinin Durumu	59
Konuşulanların Kardeşleri	59

BÖLÜM V

EVLİLİK

Konuşulan Kadınların Medeni Durumu	63
Konuşulan Kadınların ve Eşlerinin Evlilik Sayıları	63
E1K1 ise Erkeğin ve Kadının Evlilik Yaşları	64
E1K1 ise Nikah Şekli	65
E1K1 ise Konuşulanın Eşiyle Nasıl Tanıştığı	66
Eş Seçimi	67
Evliliğin Geçtiği Aşamalar	68
Görücü	68
Soruşturma	69
Kız İsteme	69
Söz	69
Nişan	70
Çeyiz Serme	73
Kına Gecesi	74
Nikah	76
Düğün	76
Duvak	79
Oğlan Tavuğu	80
Eşler Arasında Akrabalık Olma durumu	80
Evlilikte Beyaz Gelinlik Giyme	81
Evlilikte Bohça Verme	82
Evlendikten Sonra Çiftlerin İkamet Durumları	82

BÖLÜM VI

GÖÇ

Konuşulanın Doğum Yeri ile Memleketinin Karşılaştırması	85
--	-----------

BÖLÜM VII DOĞUM

Konuşulanların Gebelik Durum	88
Konuşulanın İlk ve Son Gebelik Özellikleri	91
İlk ve Son çocuğun Bakım ve Beslenmesi	96

BÖLÜM VIII SÜNNET

Konuşulanın Sünnnet Olan Çocukları	99
Sünnnetin Nerede Yapıldığı	101
Sünnnette Yapılan Ritüeller	102
İlk Çocuk	102
Son Çocuk	103
Düğün ve Mevlütte Törenler	104

BÖLÜM IX BESLENME

Öğünler	108
Ekmeğin Temini	110
Köy Ekmeğinin (Fırın ekmeği) yapılışı	113
Hazırlanan ve Tüketilen Gıda maddeleri	114

BÖLÜM X SAĞLIK

Hanede Geçirilen Hastalıklar ve Hastalıklara karşı alınan tutumlar	117
---	------------

BÖLÜM XI MESKEN VE KULLANIM BİÇİMLERİ

TEMİZLİK

Ev temizliği ve diğer işler	123
------------------------------------	------------

BÖLÜM XII EKONOMİ

Kadının Hane ekonomisindeki Yeri	127
---	------------

BÖLÜM XIII KANAAT VE TUTUMLAR

Alışkanlıklar	131
Kadınların Çocuklarına Yönelik Düşünceleri ve Tutumları	132
Haneye ve Köye Yönelik Düşünceler ve Tutumlar	134
İnanışlar	135

BÖLÜM XIV GÖRSEL BELGELEME ÇALIŞMASI

EVLİLİK	137
ÇEYİZ SERME	138
KINA GECESİ	141
Kaçan Kızın Çeyizi ve Kına Gecesi	144
DÜĞÜN	146
KÖÇEKLİK	148

BÖLÜM XV KÖYDE KULLANILAN DİLİN YAPISI ve MANİLER

Dil ve Kültürel Yapı	150
Köyde Dil ve İletişim	151
Köyde Söylenen Maniler	152
KÖYDE BAYRAMLAR	
Arife	156
Bayram Günü	156
KÖYDE KADIN VE ERKEKLERİN YAŞAMI	
Köyde Roller ve İletişim	159
Köyde Giyim Kuşam	159

BÖLÜM XVI

SONUÇ	162
GÖRÜŞ VE ÖNERİLER	164
ÖZGEÇMİŞ	166

KAYNAKÇA

TABLolar VE FOTOĞRAFLAR

TABLO LİSTESİ

ÖZEL AMAÇLI TABLOLAR

- TABLO : 1 DÜZCE MERKEZ İLÇESİNİN 1990 VE 2000 NÜFUS SAYIMI SONUÇLARI
TABLO : 2 İL VE İLÇELERE GÖRE NÜFUS VE YÜZDELERİ
TABLO : 3 SÜNNETTE DÜĞÜN YAPANLARIN İLK VE SON ÇOCUKTA DÜĞÜN YAPMA DURUMU
TABLO : 4 DOĞUM YERİ DURUMUNA GÖRE KADINLARIN ÇALIŞMA DURUMU
TABLO : 5 HANENİN GEÇİMİNE KATKIDA BULUNAN KADIN SAYISI
TABLO : 6 HANENİN GEÇİMİNE KATKIDA BULUNAN ERKEK SAYISI
TABLO : 7 HANENİN TOPRAĞININ OLUP OLMADIĞI
TABLO : 8 DOĞUM YERİ DURUMUNA GÖRE KÖYÜN PROBLEMİNİN OLUP OLMAMA DURUMU

A GRUBU TABLOLAR

- TABLO A-1 HANE NÜFUSU
TABLO A -2 KONUŞULANIN STATÜSÜ
TABLO A -3 KONUŞULANIN YAŞI
TABLO A -4 KONUŞULANIN DOĞUM YERİ
TABLO: A-5 KONUŞULAN YURT İÇİ DOĞUMLU İSE BÖLGELERE DAĞILIMI
TABLO: A-6 KONUŞULAN YURT DIŞI DOĞUMLU İSE ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI
TABLO: A-7 KONUŞULANIN EĞİTİMİ
TABLO: A-8 EĞİTİMİ VARSA DURUMU
TABLO: A-9 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU
TABLO: A-10 KONUŞULANIN ÇALIŞMA DURUMU
TABLO: A-11 KONUŞULANIN YAPTIĞI İŞ SAYISI
TABLO: A-12 KONUŞULANIN YAPTIĞI İŞ
TABLO: A-13 KONUŞULANIN YAPTIĞI İŞİN SEKTÖRÜ
TABLO: A-14 KONUŞULANIN EBEVEYNLERİNİN DURUMU
TABLO: A-15 KONUŞULANIN KARDEŞLERİNİN VAROLMA DURUMU
TABLO: A-15A KONUŞULANIN HAYATTA OLAN ÖZ + ÜVEY KARDEŞLERİNİN CİNSİYETLERİ
TABLO: A-16 KONUŞULANIN HAYATTA OLAN TOPLAM KARDEŞ SAYISI (ÖZ + ÜVEY)
TABLO: A-17 KONUŞULANIN HAYATTA OLAN TOPLAM KARDEŞ SAYISI (KIZ + ERKEK)
TABLO: A-18 KONUŞULANIN HAYATTA OLAN ÖZ ERKEK KARDEŞLERİNİN SAYISI
TABLO: A-19 KONUŞULANIN HAYATTA OLAN ÖZ KIZ KARDEŞLERİNİN SAYISI
TABLO: A-20 KONUŞULANIN HAYATTA OLAN TOPLAM ÜVEY KARDEŞ SAYISI (KIZ + ERKEK)
TABLO: A-21 KONUŞULANIN HAYATTA OLAN ÜVEY ERKEK KARDEŞLERİNİN SAYISI
TABLO: A-22 KONUŞULANIN HAYATTA OLAN ÜVEY KIZ KARDEŞLERİNİN SAYISI

B GRUBU TABLOLAR

- TABLO: B-1 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU
TABLO: B-2 KONUŞULAN EVLİ İSE KENDİNİN VE EŞİNİN KAÇINCI EVLİLİKLERİ
TABLO: B-3 E1K1 İSE ERKEĞİN EVLİLİK YAŞI
TABLO: B-4 E1K1 İSE KADININ EVLİLİK YAŞI
TABLO: B-5 E1K1 İSE NİKAH ŞEKLİ
TABLO: B-6 E1K1 İSE VE RESMİ + DİNİ NİKAH VARSA HANGİSİ ÖNCE
TABLO: B-7 EVLİLİK HANGİ AŞAMADAN SONRA BAŞLADI
TABLO: B-8 E1K1 İSE KONUŞULAN EŞİYLE NASIL TANIŞTI CEVAP SAYISI
TABLO: B-9 E1K1 İSE KONUŞULAN EŞİYLE NASIL TANIŞTI
TABLO: B-10 E1K1 İSE EŞ SEÇİMİ NASIL OLDU
TABLO: B-11 E1K1 İSE EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALARIN CEVAP SAYISI
TABLO: B-12 E1K1 İSE EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR
TABLO: B-13 E1K1 İSE EŞLER ARASINDA AKRABALIK VAR MI
TABLO: B-14 E1K1 İSE NİŞAN İÇİN TÖREN YAPILDIYSA TÖRENE DAVET DURUMU
TABLO: B-15 NİŞANA DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI
TABLO: B-16 NİŞANA DAVET NASIL YAPILDI
TABLO: B-17 NİŞANA DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDI MI
TABLO: B-18 NİŞANA DAVETTE DAĞITILANLARIN CEVAP SAYISI
TABLO: B-19 NİŞANA DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU
TABLO: B-20 E1K1 İSE DÜĞÜN İÇİN TÖREN YAPILDI MI, EVETSE DAVET YAPILMA DURUMU

TABLO: B- 21	DÜĞÜNE DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI
TABLO: B- 22	DÜĞÜNE DAVET NASIL YAPILDI
TABLO: B- 23	DAVET SIRASINDA BİR ŞEY DAĞITILDI MI
TABLO: B- 24	DAVET SIRASINDA NELER DAĞITILDIĞI CEVAP SAYISI
TABLO: B- 25	DAVET SIRASINDA DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU
TABLO: B- 26	NİŞAN YAPILDIYSA YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)
TABLO: B- 27	NİŞAN NEREDE YAPILDI CEVAP SAYISI
TABLO: B- 28	NİŞAN NEREDE YAPILDI
TABLO: B- 29	NİŞANDA İKRAMIN OLUP OLMAMA DURUMU
TABLO: B- 30	NİŞANDA İKRAM VARSA CEVAP SAYISI VE NE OLDUĞU
TABLO: B- 31	DÜĞÜN YAPILDIYSA YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)
TABLO: B- 32	DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI CEVAP SAYISI
TABLO: B- 33	DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI
TABLO: B- 34	DÜĞÜNDE İKRAM OLUP OLMAMA DURUMU
TABLO: B- 35	DÜĞÜNDE İKRAM VARSA NE OLDUĞU VE CEVAP SAYISI
TABLO: B- 36	E1K1 İSE KONUŞULAN KADIN EVLENİRKEN BEYAZ GELİN GİYDİ Mİ
TABLO: B- 37	E1K1 İSE EVLİLİĞİN HERHANGİ BİR AŞAMASINDA BOHÇA VERİLDİ Mİ
TABLO: B- 38	EVLİLİĞİN HANGİ AŞAMALARINDA BOHÇA VERİLDİĞİ
TABLO: B- 39	E1K1 İSE KIZ İSTEMEDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 40	E1K1 İSE SÖZDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 41	E1K1 İSE NİŞANDA FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 42	E1K1 İSE NİKAHTA FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 43	E1K1 İSE KİNADA FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 44	E1K1 İSE DÜĞÜNDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 45	E1K1 İSE DUVAKTA FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 46	E1K1 İSE DİĞERDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ
TABLO: B- 47	E1K1 İSE EVLİLİĞİN HERHANGİ BİR AŞAMASINDA TAKI TAKILDI Mİ
TABLO: B- 48	EVLİLİĞİN HANGİ AŞAMALARINDA TAKI TAKILDIĞI
TABLO: B- 49	KIZ İSTEME AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 50	SÖZ AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 51	NİŞAN AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 52	KİNA AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 53	NİKAH AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 54	DÜĞÜN AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 55	DUVAK AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 56	DİĞER AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI
TABLO: B- 57	E1K1 İSE EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLER NEREYE YERLEŞTİ
TABLO: B- 58	E1K1 İSE İLK YERLEŞME YERİNDE DEĞİŞME OLMA DURUMU
TABLO: B- 59	E1K1 İSE İLK YERLEŞME YERİNDE DEĞİŞME OLDU İSE, NASIL BİR DEĞİŞME
TABLO: B- 60	DEĞİŞME OLMASININ NEDENİNİN CEVAP SAYISI
TABLO: B- 61	DEĞİŞME OLMASININ NEDENİ

C GRUBU TABLOLAR

TABLO: C- 1	KONUŞULANIN DOĞUM YERİ İLE MEMLEKETİ AYNI MI
TABLO: C- 2	KONUŞULANIN MEMLEKETİNİN COĞRAFİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI
TABLO: C- 3	KONUŞULANIN NEDEN MEMLEKET OLARAK ORAYI KABUL EDER CEVAP SAYISI
TABLO: C- 4	KONUŞULAN NEDEN MEMLEKET OLARAK ORAYI KABUL EDER
TABLO: C- 5	KONUŞULANIN BABASININ MEMLEKETİNİN COĞRAFİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI
TABLO: C- 6	KONUŞULANIN ANNESİNİN MEMLEKETİNİN COĞRAFİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI
TABLO: C- 7	KONUŞULANIN ÇALIŞMA YAPILAN KÖY İÇİ Mİ DIŞI MI
TABLO: C- 7A	KON. ÇAL. YAP. KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE İLK KEZ BU KÖYE KAÇ YAŞINDA GELDİ
TABLO: C- 8	KONUŞULANIN İLK KEZ ÇALIŞMA YAPILAN KÖYE KİMİNLE GELDİĞİ CEVAP SAYISI
TABLO: C- 9	KONUŞULANIN İLK KEZ ÇALIŞMA YAPILAN KÖYE KİMİNLE GELDİĞİ

D GRUBU TABLOLAR

TABLO: D- 1	KONUŞULAN KADIN HIÇ GEBE KALDI MI
TABLO: D- 2	KONUŞULAN KADININ İLK GEBELİĞİNİN SONUCU
TABLO: D- 3	KONUŞULAN KADININ TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDIĞI
TABLO: D- 4	KONUŞULANIN KÜRTAJ YAPTIRMA DURUMU
TABLO: D- 5	KONUŞULAN KADIN KÜRTAJ YAPTIRDIYSA SAYISI
TABLO: D- 6	KONUŞULANIN DÜŞÜK YAPTIRMA DURUMU
TABLO: D- 7	KONUŞULANIN DÜŞÜK YAPTIYSA SAYISI
TABLO: D- 8	KONUŞULANIN ÖLÜ DOĞUM YAPMA DURUM

TABLO: D- 9	KONUŞULAN ÖLÜ DOĞUM YAPTIYSA SAYISI
TABLO: D- 10	KONUŞULANIN İKİZ, ÜÇÜZ, DÖRDÜZ DOĞUM YAPMA DURUMU
TABLO: D- 11	BİR DOĞUMDA DOĞAN ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 12	KONUŞULANIN CANLI DOĞUM YAPMA DURUMU
TABLO: D- 13	KONUŞULAN CANLI DOĞUM YAPTIYSA SAYISI
TABLO: D- 14	CANLI DOĞUMLARDA DOĞAN ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 15	KONUŞULANIN CANLI DOĞAN ERKEK ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 16	KONUŞULANIN CANLI DOĞAN KIZ ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 17	KONUŞULAN CANLI DOĞUM YAPTIYSA CİNSİYETLERİ
TABLO: D- 18	KONUŞULAN GEBE KALDI İSE İLK GEBELİK YAŞI
TABLO: D- 19	KONUŞULAN İLK GEBELİĞİNDE DOKTORA GİTTİ Mİ
TABLO: D- 20	KONUŞULAN İLK DOĞUMUNU NEREDE YAPTI
TABLO: D- 21	KONUŞULANIN İLK DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI CEVAP SAYISI
TABLO: D- 22	KONUŞULANIN İLK DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI
TABLO: D- 23	İLK DOĞAN BEBEĞİN CİNSİYETİ
TABLO: D- 24	İLK DOĞAN ÇOCUK HAYATTA MI
TABLO: D- 25	İLK DOĞAN ÇOCUK HAYATTA DEĞİLSE ÖLÜM AYI
TABLO: D- 25A	İLK DOĞAN ÇOCUK HAYATTA DEĞİLSE ÖLÜM AYI (DİĞERSE)
TABLO: D- 26	KONUŞULAN GEBE KALDI İSE SON GEBELİK YAŞI
TABLO: D- 27	KONUŞULAN SON GEBELİĞİNDE DOKTORA GİTTİ Mİ
TABLO: D- 28	KONUŞULAN SON DOĞUMUNU NEREDE YAPTI
TABLO: D- 29	KONUŞULANIN SON DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI CEVAP SAYISI
TABLO: D- 30	KONUŞULANIN SON DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI
TABLO: D- 31	SON DOĞAN BEBEĞİN CİNSİYETİ
TABLO: D- 32	SON DOĞAN ÇOCUK HAYATTA MI
TABLO: D- 33	SON DOĞAN ÇOCUK HAYATTA DEĞİLSE ÖLÜM AYI
TABLO: D- 33A	SON DOĞAN ÇOCUK HAYATTA DEĞİLSE ÖLÜM AYI (DİĞERSE)
TABLO: D- 34	KONUŞULANIN CANLI DOĞUP ÖLEN ÇOCUĞU VAR MI
TABLO: D- 34A	KONUŞULANIN ÖLEN ÇOCUKLARININ CİNSİYETLERİ
TABLO: D- 35	KONUŞULANIN ÖLEN TOPLAM ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 36	KONUŞULANIN ÖLEN TOPLAM ERKEK ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 37	KONUŞULANIN ÖLEN TOPLAM KIZ ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 38	KONUŞULANIN HALEN SÜREN GEBELİĞİ VAR MI
TABLO: D- 39	KONUŞULAN AİLE PLANLAMASI UYGULAR MI
TABLO: D- 40	KONUŞULANIN ÖZÜRLÜ SAKAT ÇOCUĞU VAR MI
TABLO: D- 41	ÖZÜRLÜ SAKAT ÇOCUK SAYISI
TABLO: D- 42	KONUŞULAN İLK ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI MI
TABLO: D- 43	İLK ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI İSE NE KADAR SÜRE
TABLO: D- 44	KONUŞULAN İLK ÇOCUĞUNU EMZİRDİ Mİ
TABLO: D- 45	İLK ÇOCUĞUNU EMZİRDİ İSE NE KADAR SÜRE
TABLO: D- 46	KONUŞULAN SON ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI MI
TABLO: D- 47	SON ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI İSE NE KADAR SÜRE
TABLO: D- 48	KONUŞULAN SON ÇOCUĞUNU EMZİRDİ Mİ
TABLO: D- 49	SON ÇOCUĞUNU EMZİRDİ İSE NE KADAR SÜRE
TABLO: D- 50	KONUŞULAN İLK ÇOCUĞUNA EŞYA YAPTI MI
TABLO: D- 51	KONUŞULAN SON ÇOCUĞUNA EŞYA YAPTI MI

E GRUBU TABLOLAR

TABLO: E- 1	KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN OLMA DURUMU
TABLO: E- 2	KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUK SAYISI
TABLO: E- 3	KONUŞULANIN İLK SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNE KİM KARAR VERDİ
TABLO: E- 4	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUĞUN SÜNNET YAŞI
TABLO: E- 5	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUK YALNIZ MI SÜNNET OLDU
TABLO: E- 6	KONUŞULANIN SON SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNNETİNE KİM KARAR VERDİ
TABLO: E- 7	SÜNNET OLAN SON ÇOCUĞUN SÜNNET YAŞI
TABLO: E- 8	SÜNNET OLAN SON ÇOCUK YALNIZ MI SÜNNET OLDU
TABLO: E- 9	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUK NEREDE SÜNNET OLDU
TABLO: E- 10	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUĞUN SÜNNETİNİ KİM YAPTI
TABLO: E- 11	SÜNNET OLAN SON ÇOCUK NEREDE SÜNNET OLDU
TABLO: E- 12	SÜNNET OLAN SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNİ KİM YAPTI
TABLO: E- 13	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA YATAK SÜSLENDİ Mİ
TABLO: E- 14	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA SÜNNET KINASI YAPILDI MI
TABLO: E- 15	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA ÇOCUK GEZDİRİLDİ Mİ
TABLO: E- 16	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUĞA DÜĞÜN YAPILDI MI
TABLO: E- 17	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUĞA MEVLÛT OKUTULDU MU

TABLO: E- 18	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA DİĞER BİR AŞAMA YAPILDI MI
TABLO: E- 19	SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA YATAK SÜSLENDİ Mİ
TABLO: E- 20	SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA SÜNNET KINASI YAPILDI MI
TABLO: E- 21	SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA ÇOCUK GEZDİRİLDİ Mİ
TABLO: E- 22	SÜNNET OLAN SON ÇOCUĞA DÜĞÜN YAPILDI MI
TABLO: E- 23	SÜNNET OLAN SON ÇOCUĞA MEVLÛT OKUTULDU MU
TABLO: E- 24	SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA DİĞER BİR AŞAMA YAPILDI MI
TABLO: E- 25	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA DÜĞÜN İÇİN TÖREN YAPILDI MI
TABLO: E- 26	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 27	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET NASIL YAPILDI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 28	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVETTE BİR ŞEY DAĞITILDI MI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 29	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDIYSA CEVAPSAYISI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 30	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU (İLK Ç.)
TABLO: E- 31	SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA DÜĞÜN İÇİN TÖREN YAPILDI MI
TABLO: E- 32	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 33	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET NASIL YAPILDI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 34	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVETTE BİR ŞEY DAĞITILDI MI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 35	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDIYSA CEVAPSAYISI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 36	SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU (SON Ç.)
TABLO: E- 37	SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA MEVLÛT İÇİN TÖREN YAPILDI MI
TABLO: E- 38	MEVLÛT TÖRENİNE DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 39	MEVLÛT TÖRENİNE DAVET NASIL YAPILDI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 40	MEVLÛT TÖRENİNE DAVETTE BİR ŞEY DAĞITILDI MI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 41	MEVLÛT TÖRENİNE DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDIYSA CEVAPSAYISI (İLK ÇOCUK)
TABLO: E- 42	MEVLÛT TÖRENİNE DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU (İLK Ç.)
TABLO: E- 43	SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA MEVLÛT İÇİN TÖREN YAPILDI MI
TABLO: E- 44	MEVLÛT TÖRENİNE DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 45	MEVLÛT TÖRENİNE DAVET NASIL YAPILDI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 46	MEVLÛT TÖRENİNE DAVETTE BİR ŞEY DAĞITILDI MI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 47	MEVLÛT TÖRENİNE DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDIYSA CEVAPSAYISI (SON ÇOCUK)
TABLO: E- 48	MEVLÛT TÖRENİNE DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU (SON Ç.)
TABLO: E- 49	İLK ÇOCUK İÇİN SÜNNET DÜĞÜNÜ YAPILDIYSA YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)
TABLO: E- 50	İLK ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI CEVAP SAYISI
TABLO: E- 51	İLK ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI
TABLO: E- 52	İLK ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜN DE İKRAM OLUP OLMAMA DURUMU
TABLO: E- 53	SON ÇOCUK İÇİN SÜNNET DÜĞÜNÜ YAPILDIYSA YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)
TABLO: E- 54	SON ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI CEVAP SAYISI
TABLO: E- 55	SON ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI
TABLO: E- 56	SON ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜN DE İKRAM OLUP OLMAMA DURUMU
TABLO: E- 57	İLK ÇOCUK İÇİN MEVLÛT YAPILDIYSA YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)
TABLO: E- 58	İLK ÇOCUĞUN MEVLÛTÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI CEVAP SAYISI
TABLO: E- 59	İLK ÇOCUĞUN MEVLÛTÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI
TABLO: E- 60	İLK ÇOCUĞUN MEVLÛTÜN DE İKRAM OLUP OLMAMA DURUMU
TABLO: E- 61	SON ÇOCUK İÇİN MEVLÛT DÜĞÜNÜ YAPILDIYSA YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)
TABLO: E- 62	SON ÇOCUĞUN MEVLÛTÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI CEVAP SAYISI
TABLO: E- 63	SON ÇOCUĞUN MEVLÛTÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI
TABLO: E- 64	SON ÇOCUĞUN SÜNNET MEVLÛTÜN DE İKRAM OLUP OLMAMA DURUMU
TABLO: E- 65	İLK ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE TAKI VARMI
TABLO: E- 66	İLK ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE TAKI VARSA NE TAKILDIĞI
TABLO: E- 67	İLK ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİMİ
TABLO: E- 68	SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE TAKI VARMI
TABLO: E- 69	SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE TAKI VARSA NE TAKILDIĞI
TABLO: E- 70	SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİMİ

F GRUBU TABLOLAR

TABLO: F- 1	YAZIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENDİĞİ VE YENİLEN ÖĞÜNLER
TABLO: F- 2	YAZIN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER CEVAP SAYISI
TABLO: F- 3	YAZIN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER
TABLO: F- 4	KIŞIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENDİĞİ VE YENİLEN ÖĞÜNLER
TABLO: F- 5	KIŞIN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER CEVAP SAYISI

TABLO: F- 6	KIŞIN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER
TABLO: F- 7	KAHVALTIDA AKŞAMDAN KALMA YEMEKLER YENİR Mİ
TABLO: F- 8	YEMEKLER GENELDE NEREDE YENİR
TABLO: F- 9	YAZIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR CEVAP SAYISI
TABLO: F- 9A	YAZIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR
TABLO: F- 10	KIŞIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR
TABLO: F- 10A	KIŞIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR CEVAP SAYISI
TABLO: F- 11	YAZIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINIR
TABLO: F- 12	YAZIN EKMEK NEREDEN SATIN ALINIR
TABLO: F- 13	YAZIN EKMEK NEREDEN SATIN ALINIR CEVAP SAYISI
TABLO: F- 14	YAZIN EKMEK NEREDEN SATIN ALINIR
TABLO: F- 15	YAZIN ALINAN EKMEĞİN TÜRÜ
TABLO: F- 16	KIŞIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINIR
TABLO: F- 17	KIŞIN EKMEK NEREDEN SATIN ALINIR
TABLO: F- 18	KIŞIN EKMEK NEREDEN SATIN ALINIR CEVAP SAYISI
TABLO: F- 19	KIŞIN EKMEK NEREDEN SATIN ALINIR
TABLO: F- 20	KIŞIN ALINAN EKMEĞİN TÜRÜ
TABLO: F- 21	YAZIN HAFTADA EVDE YAPILAN EKMEK SAYISI
TABLO: F- 22	YAZIN EVDE YAPILAN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI
TABLO: F- 23	YAZIN EVDE YAPILAN EKMEĞİN NEDEN YAPILDIĞI
TABLO: F- 24	YAZIN EVDE YAPILAN EKMEĞİN TÜRÜ
TABLO: F- 25	KIŞIN HAFTADA EVDE YAPILAN EKMEK SAYISI
TABLO: F- 26	KIŞIN EVDE YAPILAN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI
TABLO: F- 27	KIŞIN EVDE YAPILAN EKMEĞİN NEDEN YAPILDIĞI
TABLO: F- 28	KIŞIN EVDE YAPILAN EKMEĞİN TÜRÜ
TABLO: F- 29	EVDE ETİN TÜKETİLME DURUMU
TABLO: F- 30	EVDE TÜKETİLEN ET TÜRÜ SAYISI
TABLO: F- 31	EVDE TÜKETİLEN ET TÜRLERİ
TABLO: F- 32	EVDE TÜKETİLEN ET NEREDEN TEMİN EDİLİR
TABLO: F- 33	EVDE GIDA MADDELERİNİN YAPILMA DURUMU
TABLO: F- 34	EVDE YAPILAN GIDA MADDELERİ CEVAP SAYISI
TABLO: F- 35	EVDE YAPILAN GIDA MADDELERİ
TABLO: F- 36	YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ
TABLO: F- 37	KULLANILAN SIVI YAĞ ÇEŞİTLERİ
TABLO: F- 38	KULLANILAN KATI YAĞ ÇEŞİTLERİ

G GRUBU TABLOLAR

TABLO: G- 1	SON ALTI AY İÇİNDE HANEDE HASTALANAN OLDU MU
TABLO: G- 2	SON ALTI AY İÇİNDE HASTALANANLARIN SAYISI
TABLO: G- 3	SON ALTI AY İÇİNDE HASTALANANLARIN STATÜLERİ
TABLO: G- 4	HASTALANANLARIN HASTALIK TÜRLERİ
TABLO: G- 5	HASTALANANLARA NE YAPILDIĞI
TABLO: G- 6	EVDE TEDAVİ YAPILDIYSA NE TÜR BİR TEDAVİNİN UYGULANDIĞI

H GRUBU TABLOLAR

TABLO: H- 1	YAZIN BULAŞIKLARI KAÇ KİŞİ YIKAR
TABLO: H- 2	YAZIN BULAŞIKLARI YIKAYANLARIN STATÜLERİ
TABLO: H- 3	YAZIN BULAŞIKLAR NE İLE YIKANIR
TABLO: H- 4	YAZIN BULAŞIKLAR NEREDE YIKANIR
TABLO: H- 5	KIŞIN BULAŞIKLARI KAÇ KİŞİ YIKAR
TABLO: H- 6	KIŞIN BULAŞIKLARI YIKANLARIN STATÜLERİ
TABLO: H- 7	KIŞIN BULAŞIKLAR NE İLE YIKANIR
TABLO: H- 8	KIŞIN BULAŞIKLAR NEREDE YIKANIR
TABLO: H- 9	EVDE KULLANILAN KAPLARIN TÜRÜ
TABLO: H- 10	YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI KAÇ KİŞİ YIKAR
TABLO: H- 11	YAZIN ÇAMAŞIRLARI YIKAYANLARIN STATÜLERİ
TABLO: H- 12	YAZIN ÇAMAŞIRLAR NEREDE YIKANIR
TABLO: H- 13	YAZIN ÇAMAŞIRLAR NE İLE YIKANIR
TABLO: H- 14	YAZIN ÇAMAŞIR NE KADAR SIK YIKANIR
TABLO: H- 15	KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI KAÇ KİŞİ YIKAR
TABLO: H- 16	KIŞIN ÇAMAŞIRLARI YIKAYANLARIN STATÜLERİ
TABLO: H- 17	KIŞIN ÇAMAŞIRLAR NEREDE YIKANIR

TABLO: H- 18	KIŞIN ÇAMAŞIRLAR NASIL YIKANIR
TABLO: H- 19	KIŞIN ÇAMAŞIR NE KADAR SIK YIKANIR
TABLO: H- 20	YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİ KAÇ KİŞİ YAPAR
TABLO: H- 21	YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİ YAPANLARIN STATÜLERİ
TABLO: H- 22	YAZIN EVİN TEMİZLİĞİ NE SIKLIKLA YAPILIR
TABLO: H- 23	YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİN NE İLE YAPILDIĞI
TABLO: H- 24	KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNİ KAÇ KİŞİ YAPAR
TABLO: H- 25	KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNİ YAPANLARIN STATÜLERİ
TABLO: H- 26	KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİ NE SIKLIKLA YAPILIR
TABLO: H- 27	KIŞIN EVİN TEMİZLİĞİNİN NE İLE YAPILDIĞI
TABLO: H- 28	KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINDA NE KULLANIR
TABLO: H- 29	KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINI KAYNATIR MI
TABLO: H- 30	KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINI ÜTÜLER Mİ

I GRUBU TABLOLAR

TABLO: I- 1	EVLENMEDEN ÖNCE KONUŞULANIN HANESİNİN EKONOMİK DURUMU NASILDI
TABLO: I- 2	KONUŞULANIN ŞU ANDA HANESİNİN EKONOMİK DURUMU NASIL
TABLO: I- 2	KONUŞULANIN HANEDEKİ EKONOMİK KARARLARA KATILMA DURUMU

J GRUBU TABLOLAR

TABLO: J- 1	KONUŞULAN SİGARA İÇERMİ
TABLO: J- 2	SİGARA İÇİYORSA KAÇ YAŞINDAN BERİ İÇER
TABLO: J- 3	KONUŞULAN TELEVİZYON İZLER Mİ
TABLO: J- 4	KONUŞULANIN İZLEDİĞİ PROGRAMLAR
TABLO: J- 5	KONUŞULAN RADYO DİNLER Mİ
TABLO: J- 6	KONUŞULAN HANGİ TÜR RADYO PROGRAMLARINI DİNLER
TABLO: J- 7	KONUŞULAN ERKEK ÇOCUĞUNUN NE OLMASINI İSTER
TABLO: J- 8	KONUŞULAN KIZ ÇOCUĞUNUN NE OLMASINI İSTER
TABLO: J- 9	KONUŞULAN ERKEK ÇOCUĞUNUN KAÇ YAŞINDA EVLENMESİNİ İSTER
TABLO: J- 10	KONUŞULAN KIZ ÇOCUĞUNUN KAÇ YAŞINDA EVLENMESİNİ İSTER
TABLO: J- 11	KONUŞULANA GÖRE ERKEK ÇOCUĞUN EŞİNİ KİM SEÇMELİ
TABLO: J- 12	KONUŞULANA GÖRE KIZ ÇOCUĞUNUN EŞİNİ KİM SEÇMELİ
TABLO: J- 13	KONUŞULANA GÖRE BİR AİLENİN TOPLAM KAÇ ÇOCUĞUNUN OLMASI UYGUN
TABLO: J- 14	KONUŞULANA GÖRE BİR AİLENİN TOPLAM KAÇ ERKEK ÇOCUĞUNUN OLMASI UYGUN
TABLO: J- 15	KONUŞULANA GÖRE BİR AİLENİN TOPLAM KAÇ KIZ ÇOCUĞUNUN OLMASI UYGUN
TABLO: J- 16	KONUŞULAN ERKEK ÇOCUĞUNUN KÖY DIŞINA GÖÇ ETMESİNİ İSTER Mİ
TABLO: J- 17	KONUŞULAN KIZ ÇOCUĞUNUN KÖY DIŞINA GÖÇ ETMESİNİ İSTER Mİ
TABLO: J- 18	KONUŞULANA GÖRE HANENİN PROBLEMLERİ NELER
TABLO: J- 19	KONUŞULANA GÖRE KÖYÜN PROBLEMLERİ NELER
TABLO: J- 20	KONUŞULAN NAZARA İNANIR MI
TABLO: J- 21	KONUŞULAN NAZARA KARŞI NE YAPAR
TABLO: J- 22	KONUŞULAN BÜYÜYE İNANIR MI
TABLO: J- 23	KONUŞULAN FALA İNANIR MI
TABLO: J- 24	İNANDIĞI FAL TÜRÜ

K A R A D E N İ Z

Z O N G U L D A K

S
A
K
A
R
Y
A

B O L U

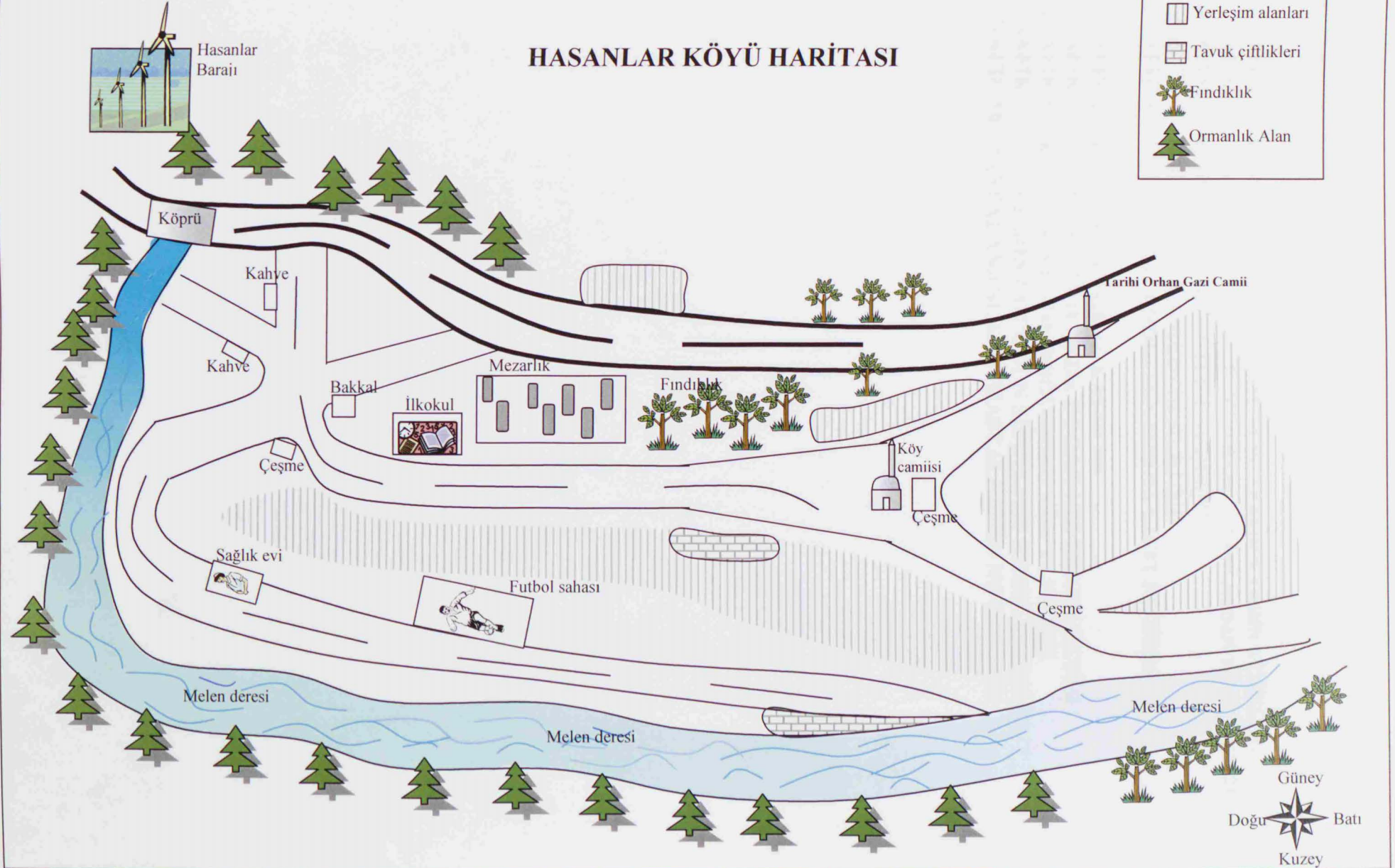
MASTER PLANI HARİTASI

İŞARETLER	
○	İL MERKEZİ
⊙	İLÇE MERKEZİ
○	BUCAK MERKEZİ
•	KÖY
•	ÜNİTE
---	DEVLET HUDUD
---	İL HUDUD
---	İLÇE HUDUD
---	BUCAK HUDUD
==	OTOBAN
==	DEVLET YOLU
==	İL YOLU
==	K.K.N KÖY YOLU
~	AKARSU

HASANLAR KÖYÜ HARİTASI

- Yerleşim alanları
- Tavuk çiftlikleri
- Fındıklık
- Ormanlık Alan

GRAFİK LİSTESİ

- GRAFİK 1 KÖYDE HANELERİN GEÇİMLERİNİ NEREDEN TEMİN ETTİKLERİ**
- GRAFİK 2 GENÇ HB GRUBUNUN GELİRİNİ HANGİ ALANLARDAN TEMİN ETTİĞİ**
- GRAFİK 3 KONUŞULANIN EĞİTİM DURUMU**
- GRAFİK 4 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU**
- GRAFİK 5 EİKİ İSE EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLER NEREYE YERLEŞTİ**
- GRAFİK 6 KONUŞULAN GEBE KALDI MI**
- GRAFİK 7 CANLI DOĞUMLARDA DOĞAN KIZ ERKEK SAYISI**
- GRAFİK 8 KON. İLK VE SON DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI**
- GRAFİK 9 İLK VE SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNİ KİMİN YAPTIĞI**
- GRAFİK 10 HASTALANANLARIN HASTALIĞININ NE OLDUĞU**

FOTOĞRAF LİSTESİ

NO	AÇIKLAMALAR
1.	Melen çayı
2.	Köyün Uzaktan görünüşü
3.	Hasanlar Barajı
4.	Hasanlar Barajı Etrafı
5.	Köyün Genel Görünüşü
6.	Hasanlar Köyü Tarihi Orhan Gazi Camii
7.	Hasanlar Köyü Tarihi Orhan Gazi Camii
8.	Tahta mezarlar
9.	Taş mezarlar
10.	Köyde Eski Mezarlar
11.	Köyde Eski Mezarlar
12.	Ortak Fırın
13.	Tavuk Çiftliği Görünüşü
14.	Fındık toplama işinde çalışan işçiler
15.	Kadın işçiler
16.	Fındık toplama
17.	Fındık toplama
18.	Fındık harman alanı
19.	Fındık harman makinesi
20.	Fındığın serilişi
21.	Fındık harmanında kurulan çadır
22.	Harman makinesinin çalışması
23.	Harman makinesinin çalışması
24.	Fındığın makineden geçirildikten sonra çuvallanması
25.	Fındığın Tüccara satılışı
26.	Köyde Yapılan Yemekler (mantı)
27.	Ekmeğin Yapılışı, Hamurun hazırlanması
28.	Ekmeğin için Yeterli Hamur ayrılması
29.	Hamurun ekmeğin büyüklüğünde yoğrulması
30.	Hazırlanmış Ekmeğin Fırından önce bekletilmesi
31.	Çiğ Ekmeğin örtü üzerine yerleştirilmesi
32.	Çiğ Ekmeğin örtü üzerine yerleştirilmesi
33.	Ekmeğin Üstüne Sürülecek karışımın hazırlanması
34.	Ekmeğin tahtaya dizilişi
35.	Ekmeğin atıldığı fırın
36.	Konserve Yapımı
37.	Konservenin Kaynatılışı
38.	Turşu Yapımı

39. **Turşunun Poşetlere Konması**
40. **Sebze Kurutma (Bamya)**
41. **Sebze Kurutma (Taze Fasulye)**
42. **Mısır İmecesı**
43. **Yemeklerin Yapılışı**
44. **Köyde Yemek sofrası**
45. **Meskenler (Eski Ev)**
46. **Eski Evlerin Yapı tarzı ve Kullanışları**
47. **Eski Evde Yerleşim**
48. **Eski Evlerin Kullanılışları**
49. **Samanlık ve Ahır**
50. **Meskenler (Yeni Ev)**
51. **Yeni Evlerin Kullanılışları**
52. **Kadınların Bahçe İşinde Çalışması**
53. **Yiyeceğın Temini**
54. **Hayvan Bakımı ve Sağılması**
55. **Çeyiz Serme Çeyizin Kız evine Getirilmesi**
56. **Çeyizin Kız evine Getirilmesi**
57. **Kızın Çeyiz Sandığı**
58. **Çeyizin Serilmesi**
59. **Gelinin Çeyiz Serme Sırasındaki Kıyafeti**
60. **Damada Alınan Set**
61. **Kızın Kıyafetleri**
62. **Kızın Sandığının Açılması**
63. **Çeyizin Serilmesi**
64. **Örtülerin Serilmesi**
65. **Sandığın Yerleştirilmesi**
66. **Tülbentlerin Yerleştirilmesi**
67. **Havluların Yerleştirilmesi**
68. **Havlu motifleri**
69. **Seccade**
70. **Seccadelerin Asılması**
71. **Hazırlanan Çetiklerin Dizilmesi**
72. **Kıza ve Erkeğe Alınan Temizlik ve Makyaj Setleri**
73. **Söz Mendili**
74. **Yatağın Yerleştirilmesi**
75. **Yorgan Takımı**
76. **Yatağın Yerleşmiş Hali**
77. **Çeyizin Son Hali**
78. **Çeyizin Son Hali**
79. **Kına Gecesi Gelin evi ve Gelin**

80. **Kına Gecesi Gelin ve Akrabaları**
81. **Kına Gecesinde Eğlence**
82. **Kına Gecesinde Kızların Oyunu**
83. **Kına İçin Abdest Alma**
84. **Kınanın Hazırlanması**
85. **Kınanın Hazırlanması**
86. **Gelinin Hazırlığı**
87. **Kınanın Kızın Yanına Getirilişi**
88. **Kına Tepsinin Kızın Etrafında Dolaştırılması**
89. **Kınanın Sürülmesi**
90. **Düğün Yemeğinin Hazırlanması**
91. **Düğün Yemeğini Hazırlayanlar ve Hazırlanan Yer**
92. **Kızın Düğün Evinde Karşılması**
93. **Gelin ve Damadın Düğün Saatini Beklemesi**
94. **Gelin ve Damadın Düğün Açılışını Yapması**
95. **Gelin ve Damadın Karşılıklı oynatılması**
96. **Düğün Alanı**
97. **Düğünde Erkeklerin Oynayışı**
98. **Takı Töreni**
99. **Takı Töreni**
100. **Kadınların Oynayışı**
101. **Köçeğin Oynayışı ve Kıyafetleri**
102. **Köçeğin Halkı eğlendirmesi**
103. **Köçeğin Oynayışı**
104. **Köçeğin Final Oyunu**
105. **Köy Evinde Bayramlaşma**
106. **Köyde Bayramlaşma**
107. **Erkeklerin Bayramlaşması**
108. **Erkeklerin Akşam Yemeği Sofrası**
109. **Kadınların bayram sofrası**
110. **Nasırlı Köyünde Bayramlaşma**
111. **Çerçöp Oyunu**
112. **Çerçöp Oyununda Taraflar**
113. **Yaşlı Kadınların Kıyafetleri**
114. **Yaşlı Erkeklerin Kıyafetleri**
115. **Genç kız ve Kadınların Kıyafetleri**
116. **Köyde Genç Kızlar**
117. **Köyde Genç Kızlar**

ÖNSÖZ

Antropoloji halk arasında ve hatta bilim çevrelerinde bile ilk olarak ‘ilkel’lerin bilimi olarak anımsanmaktadır. Bu çok da yersiz bir anımsama değildir aslında, antropoloji bir bilim olmaya başladığı günden bugüne ilkeller ve basit yapıli toplumlarla daha içli dışlı olmuştur. Antropolojinin bu bakış açısını da Evans Pritchard’ın sözleriyle açıklayabiliriz; “Sosyal Antropolojinin görevinin sosyal düzenlerin bağımsız yapıları olarak sosyal kurumları inceleme olduğu düşünöldükçe, bütün olarak doğrudan gözlemlenmeyi mümkün kılacak kadar yapısal açıdan bu denli basit, kültürel olarak da bu kadar homojen olan bu toplumların, bunun mümkün olmadığı karmaşık medeni toplumları araştırmaya girişmeden önce incelenebiliyor olması bir avantaj olarak görölmeye başlandı. Dahası, tecrübeyle sabittir ki, bizimkinden farklı kültürlere sahip insanlar arasında gözlemlerde bulunmak daha kolaydır, onların yaşam tarzlarındaki farklılık hemen dikkatleri çeker ve bu değerlendirmelerin objektif olması da daha olasıdır.” (Pritchard,1964: 17)

Bizlerinde bu olasılıktan yola çıkarak kırsal alan çalışmasında karar kıldığımızı söylemeliyim. Kentte yaşayan insanlar olarak (en azından uzun bir süredir kentte bulunan) hiç tanımadığımız bir bölge üzerine çalışma yapmak ve yabancı olduğumuz köy hayatını gözlemlmek kentte gözümüzden kaçabilecek bir çok noktanın, dikkatimizi çekeceğı ve (kent yaşamından uzaklaşıp) daha yoğunlaşarak konuya yaklaşmayı sağlayacağı düşünöldüğünden kırsal alan çalışması çok daha etkileyici gelmiştir.

Bir sosyal antropoloğun görevi gözlemlediğı bir topluluğun sosyal yapısını ortaya çıkarmaktır. Bir sosyal yapı da bir çok bileşeni içinde barındırır. Bu bileşenleri daha net gözlerle görmek ve kavramak kente göre kırdada çok daha kolaydır. Toplulukla sürekli ve her koşulda bir arada olma, köy halkının yaptığı bir çok faaliyete katılma ve gözlemleme şansınız daha fazladır. Yüzyüze ilişkilerin daha yoğun yaşandığı yerlerde sosyal bir takım olaylara ve bunların nedenlerine ulaşmak daha seri bir şekilde gerçekleşebilmektedir. Kentteki iletişim günümüzde çoğunluk telefonlar, faxlar vs. gibi yöntemlerle sağlanmakta ve çoğu zaman kişilerle sohbet etmek bile zorlaşmaktadır. Oysa ki köyde kitle iletişim araçlarından biraz daha uzak bir yaşamda insanların doğal durumlarına daha kolay ulaşılabilir. Bu doğal durumda çoğunlukla o ülke insanının genel özellikleri veya köy orijinli insanların genel özellikleri hakkında bize bilgiler verir. Ayrıca “kırsal alanda yaşayanlar ele alınan grubun kültürünün orijinini ve korunmasını üstlenmişlerdir.” (Yüksel Kırmıli, Kırsal Alan Antropolojisi basılmamış ders notları)

Yukarıda belirtilmiş olan noktada yapılan çalışmanın amacını ve varacağı sonucu bildirmektedir aslında. ‘Türkiye Geleneksel Kültür Haritası Projesi’ kapsamında olan bu çalışma projenin geneline katkıda bulunacak ufak bir parçadır

sadece. Türkiye kırsalının genel bir profilini çıkarmak ve karşılaştırmalı çalışmalara olanak sağlayabilmek amacıyla yapılmaktadır. Ancak yapılan bu çalışma da Türkiye kırsalına dair temel noktaları açıklamakta yararlı olacaktır.

Türkiye Geleneksel Kültür Haritası Projesi kapsamındaki bu çalışma Düzce Merkez ilçesi Hasanlar Köyündeki sosyal yapıyı ve kültürü kapsayacaktır. Özellikle kadınların bakış açısıyla yansıtılmaya çalışılacaktır. Köydeki saha araştırmasından sonra, yapılan mülakatlar erkekler grubu ve kadınlar grubu olarak ayrılmış ve bu bilgiler iki ayrı çalışmada sunulmaya çalışılmıştır. Erkeklerle ilgili mülakat sonuçlarının olduğu rapor, Diren Yeşil'e aittir. Yeşil'in yapmış olduğu çalışmada, köydeki haneler ekonomik yapıları ve demokratik özellikleriyle ilgili daha ayrıntılı bilgiler bulunabilir.

Mart 2003
İstanbul

TEŞEKKÜR

Öncelikle bu çalışmanın mimarı olan kişiler Prof. Dr. Sayın Taylan Akkayan ve Doç. Dr. Sayın Yüksel Kırmımlı'ya anlayış ve yol göstericiliklerinden dolayı teşekkür ederim.

Ayrıca, yaptığımız çalışma boyunca desteğini ve yardımlarını benden esirgemeyen çalışma ortağım ve arkadaşım Diren Yeşil'e, yine tüm çalışmam süresince asabiyetime ve yorgunluğuma karşı gösterdikleri sabır ve anlayıştan dolayı kardeşlerim Emine, Ferruh ve annem Güler'e, her türlü sıkıntı ve problemimde yanımda olan Atilla Oğuz Atalay'a sonsuz teşekkür ederim.

Gösterdikleri ilgi, anlayış ve arkadaşlıktan dolayı, Ayşegül Tuna, Pelin Erdal ve İlkay Biber , Altay ve Gamze – Güngör Uygun'a sonsuz teşekkür ederim.

Yaptığımız çalışma sırasında bize destek olan, evlerinin kapılarını açan ve tüm sıkıntılarımızda yardımımıza koşan Nursel, Mine, Sabiha abla, Murat Gölgör'e ve isimlerini saymadığım tüm Hasanlar köyü halkına teşekkür ederim. Bu çalışma onları anlatmayı hedef edinmiştir. Bu hedefi gerçekleştirmemizde bize elinden geldiğince yardımcı olan, dostça ve ilerleyen zamanlarda neredeyse bilimsel objektifliğe yakın bakış açılarıyla, en doğruya ulaşmamızı sağlayan, Hasanlar halkının sabrına ve iyi niyetine şükran borçluyuz.

Ayrıca isimlerini burada tek tek saymadığım ancak hayatımdaki desteklerini her zaman hissettiğim arkadaşlarıma da teşekkür ederim.

Mayıs 2003
İstanbul

GİRİŞ

Araştırmanın konusu, ‘Düzce ili Hasanlar Köyünde Kültürel yaşam’dır. Türkiye Geleneksel Kültür Haritası Projesi içerisinde yürütülen araştırma Hasanlar köyündeki (Hane Başkanlarının eşleri) üzerine hazırlanmıştır.

Türkiye Geleneksel Kültür Haritası Projesi İstanbul Üniversitesi Sosyal Antropoloji bölümü lisans öğrencilerinin bitirme tezleri ile ilgili, Türkiye’nin tüm illerini kapsamayı hedefleyen ve her yıl dördüncü sınıfa gelmiş olan öğrencilerin yaptıkları araştırmaların bütünüdür. Bu yıla kadar Türkiye’nin bir çok ilinin kırsalında yürütülen bu projenin 2003 yılı öğrencilerinin yürüttüğü kısmı ise Düzce – Kocaeli – Sakarya – Yalova illerini kapsamaktadır. Bu illerin seçim nedenlerine ilerdeki Metodoloji bölümünde yer verilecektir.

Sosyal Antropoloji tarihine şöyle kısaca bakacak olursak, Antropologlar geçmişten günümüze yaptıkları tüm araştırmalarda çalışma sahası olarak kırsal alanı tercih etmişlerdir. Kırsal alanın tercih edilmesinin nedeni ise, küçük yaşam birimlerinde varolan yaşantının çok daha düzenli bir şekilde gözlemlenebilmesi ve daha net bilgilere ulaşılabilmesidir. Antropologlar araştırma yaparken, gözlem yaptıkları topluluğun yaşamını anlayabilmek amacıyla bir çok yöntemler geliştirmişler, kimi zaman sadece bir yöntemle kimi zaman bir çok yöntemi bir arada kullanarak çalışmışlardır. Bunlardan bazıları gözlem, katılımcı gözlem, söyleşi görüşme, Soyağacı yöntemi, yaşam öyküleri, mülakat vs.dir. Bir topluluğu araştırırken, tek başına mülakat yapmak bugünkü anlayışla şirketlerin yaptırdıkları ve ayaküstü gerçekleştirilen mülakatlardan çok da farklı olmayacağı için, bilgilerin doğruluğunun test edilmesi açısından, araştırılan grupla mümkün olduğunca uzun bir süre bir arada olmak, onlarla onların yaşantılarını paylaşmak çok daha doğru bilgiler ve yorumlar sağlayacaktır. Küçük ya da büyük olsun bir topluluğu araştırmak ve bir topluluğun yaşamı üzerine yorum yapmak çok fazla bilgi gerektirmektedir. Bu bilgilerin sağlanması da sanıldığı kadar kolay olmadığı gibi, elde olan verinin doğru yorumlanması da bir o kadar zordur.

Kent yaşamından yola çıkan bir araştırmacının küçük bir köyde gözüne bir çok şey batacak ve bir çok şey araştırmacıya ilginç gelecektir. Hangi bilginin anlatılmaya değer olduğu ya da hangi hayret veren durumun gerçekten ilginç bir durum olduğunu anlamak, karşılaşılan durumlar karşısında yorum yapabilmek; uzun bir tecrübe sürecini ve geniş bir bilgi dağarcığını gerektirmektedir. Bunun dışında kültürel duyarsızlıktan da kaçınmak gerekmektedir. Kültürel duyarsızlıkla anlatılmak istenen, kişinin kendi kültürüne olan duyarsızlığı daha doğru bir yaklaşımla alışkanlıktır. Alışkın olunan bir kültür ve davranışlar bütünü içinde bazı önemli ayrıntıları atlamak ve dikkatten kaçırmak mümkündür ve hatta en çok kaçınılması gereken noktalardan biridir.

Tüm bunların dışında insan toplulukları aslında çok da kolay anlaşılabilir topluluklar değildir. Çünkü içlerinde kendilerine has davranışlar geliştirmişler, kendileri içinde izole olmuşlar dolayısıyla kendilerini dışarıdan insanlara ve hatta durumlara karşı kapatmışlardır. Özellikle bu durum kırsal alanda çok daha yoğundur. Dışarıyla olan (yani kent yaşamıyla) ilişkileri çok daha kısıtlı olduğundan, yabancı kişi ya da durumlara karşı bir kent insanından çok daha tedbirli ve şüpheli yaklaşacaktır. Dolayısıyla bir topluluğun içine girmek sanıldığı kadar kolay da değildir. Çok doğal davranışlar sergilediğini hissettiğiniz insanlar aslında yabancı kişiye karşı yaptıklarının çok doğal olduğunu kabul ettirmeye ve bu arada kendi mahremiyetini korumaya çalışıyor olabilirler. Özellikle bir araştırmacı herhangi bir yabancı değildir, o özel bir amaçla o topluluğun içindedir. Topluluğun yaşamını, inançlarını, kültürünü, ekonomisini vs, o toplulukla ilgili edinebildiği her şeye en doğru biçimiyle ulaşıp bunu başkalarına anlatma çabasında olan kişidir. Bu da köy yaşantısındaki insan için hem bir parça ürkütücü ama ondan da fazla bir şekilde anlamsızdır. Köylü bir insan için başkasının hayatını araştırmak ve bunu kitaplaştırmak çok anlamsız ve gereksiz bir uğraş olarak algılanır çoğu zaman. Tabi ki günümüz köylüsü yukarıda anlatıldığı kadar da izole değildir artık (istese de olamamaktadır.) Gelişen teknoloji ve ulaşım ağlarıyla birlikte, köylü dış yaşama doğru açıldığı gibi, dış yaşam da köylüye daha çok yaklaşmaktadır. Televizyon, radyo, telefon gibi kitle iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla beraber kır ve kent yaşamı birbirine her geçen gün biraz daha yaklaşmaktadır. Değişen dünya ve değişen hedefler, politikalar köylünün de yaşamını değiştirmektedir. “Köylüler ve köylü kültürleri, karmaşık toplum ve devlet anlaşılmadan anlaşılabilir. Çünkü köylüler ve köylü bu bütünün bir kısmıdır.” (Frederick C. Gamst)

Gamst'ın da belirttiği gibi, bütünün bir parçası olan köylüler sistemle beraber değişmektedir. Dünya yüzünde artan nüfus ve modern insanın tüketim alışkanlıklarının değişmesiyle birlikte, üretim teknikleri de değişmek zorunda kalmıştır. İnsanların ihtiyaçlarını karşılayabilmek artık el üretimleriyle mümkün olamamaktadır. El emeğiyle çok uzun sürede gerçekleştirilen bir iş artık makineler sayesinde çok daha kısa ve seri bir şekilde gerçekleştirilmekte bu da köylünün el emeğine ve toprağa olan bağımlılığını değiştirmektedir. Değişen tarım teknikleri ve fabrikaların yaygınlaşması hatta hazır yiyecek üretimini de hesaba katarsak, köylünün üretimine olan ihtiyaçta azalmakta ve devlet politikalarıyla birleşen bütün bu durum karşısında toplumlar tarımsal yaşamdan uzaklaşıp sanayi yaşamına daha çok yaklaşmaktadırlar. Günümüz köylüsü her geçen gün daha fazla üretimin durdurulmasıyla ya da yetersiz gelirle karşı karşıya kaldığından, dış dünyaya açılıp, göçler yoluyla kendine yeni yaşam alanları açmaktadır. Ancak kır yaşamıyla bağlantısı da halen sıkı bir şekilde sürmektedir. Bundan dolayı antropologlar kırsal yaşamı araştırırken bile bir elleri hep kent yaşamının üzerinde olmaktadır. Çünkü kırsal yaşamın bir parçası da kentte yaşamaktadır. Özellikle yeni kuşaklar,

eski kuşaklara oranla çok daha fazla kent yaşamını görebilmekte, kent yaşamının içinde olabilmektedir ve kent yaşamından öğrendikleri şeyleri çok daha hızlı bir şekilde kırsal yaşama aktarmaktadırlar. Bu da kırsal yaşamın daha hızlı bir şekilde değişmesini hatta belli yönleriyle kent yaşamını yaşaması anlamına gelmektedir. Günümüz Türkiye'sinde artık bir çok köyde bakkal, kasap, kahve, fırın gibi ticari işletmelere rastlanmaktadır. Ticaret kent yaşamına özgü bir ilişki olmasına rağmen, kır yaşamı da iş bölümünün basit tarımsal işbölümünden öteye gitmesinden payını almıştır. Araştırma yapılan Hasanlar köyündeki durum hayli ilginçtir. Hayvancılık kırsal alan uğraşlarından biridir. Ancak bu kırsal alan uğraşısını bile günümüzde fabrikalar götürmektedir. Hayvan üretilen satan fabrikalar hayvan üretimi için köylülerin kendilerinin kurmuş olduğu çiftliklere hayvan kiralamakta ve hayvanların belli bir süre içinde büyütülmesini sağlamaktadırlar. Hayvanlar belli bir büyüklüğe ulaştığında hayvanları geri almakta ve satışa hazır hale getirmektedir. Hasanlar köyünde de böyle tavuk çiftlikleri bulunmaktadır. Cıvcıv durumunda aldıkları tavukları bir ay gibi bir sürede piliç durumuna getirip, fabrikaya geri vermekte ve bu bakım için belli bir ücret almaktadırlar. Kırsal yaşamı sadece tarımsal faaliyetler biçiminde ele alıp yorumlamaya kalktığımızda, kır yaşamı içinde kentsel faaliyette bulunan, hatta bir yılın büyük bir kısmını kentte geçiren köylüleri nereye koyacağımız sorunuyla karşı karşıya kalmaktayız. Bunun en belirgin örneklerinden biri Türkiye'nin bir çok bölgesinde görülen mevsimlik göçtür. Bir çok köylü yılın belli dönemlerinde kendi bölgelerinden yola çıkarak başka bölgelere gitmekte ve oradaki kültürlerle tanışıp, kendinden parçaları onlara armağan ederken, onlardan öğrendiklerini de kendi dünyalarına taşımaktadırlar. Kırsal alanlarda hizmet veren ve çalışmalar yürüten özel şirketlerle beraber, kır insanı tarımsal kimliğinden sıyrılıp, işçi kimliğine bürünmüştür çoğu yerde. Bölgelerinde kurulmuş olan herhangi bir inşaat alanında istihdam edilen bir kişi öğrenmiş olduğu bu yeni meslek sayesinde yeni bölgelere gitmekte ve köydeki ailesini bu şekilde geçindirmeye çalışmaktadır. Araştırmanın yapıldığı köyde de buna benzer bir çok durumla karşılaşmıştır. Özellikle köydeki erkekler, Hasanlar Barajının yapımı sırasında yeni meslekler edinmişler, (özellikle inşaat makinesi operatörlüğü) ve bu sayede yurtdışı da dahil olmak üzere bir çok yere gidip çalışmışlardır. Bu kişilerle yapılan görüşmeler sonucunda, böylesi göçlerin insanların yaşamını değiştirdiği, geliştirdiği gibi, bu insanların değişmiş olmasıyla beraber köyün genel davranış tarzlarının da değişmeye başladığı anlaşılmıştır. Ancak bu insanların hala kır yaşantısına ait oldukları, dönüp tekrar kendi topraklarında yaşamaya başlamalarından da anlaşılmaktadır. Philip Kottak Antropoloji isimli kitabında bu konuyu çok iyi yansıtan bir yorum yapmaktadır; "Dış etkiler pek çok kaynaktan etkili olabilirler, kitle iletişim, göç ve modern ulaşım bu kaynaklardan bazılarıdır. Kent ve ulus turistler, kalkınma görevlileri, hükümet ve din görevlileri ve siyasal adaylar gibi pek çok kisveyle yerel cemaatleri istila etmektedir. Böylesi bağlar bölgesel, ulusal ve uluslar arası siyaset, ekonomi ve bilişim sistemlerinin önde gelen bileşenleridir. Bu daha geniş sistemler antropolojinin geleneksel olarak incelediği halkları ve yerleri artan ölçüde

etkilemektedir. Böylesi bağ ve sistemlerin incelenmesi, modern antropolojinin konusunun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.”

Araştırmanın yapıldığı köy, kente yakınlığından ve sürekli bir ulaşım ağına sahip olduğundan kentle çok fazla etkileşim içindedir. Köy artık bir çok ihtiyacını kentten karşılamakta ve bunun için ihtiyaçlarını çok uzun süre ertelemek zorunda da kalmamaktadır. Köydeki kadınlarda dahil olmak üzere hemen her hafta şehre gitmekte ve ihtiyaçlarını giderebilmektedir. Bunun da dışında köyün üretim olanaklarından uzaklaşıp, kentin üretim ve tüketim alışkanlıklarına daha çok meyl etmektedirler. Örneğin ekmeği çoğu aile artık daha sık çarşıdan (şehirden) temin etmektedir. İleri de çok daha ayrıntılı bir şekilde anlatılacak olan bu konulara burada daha fazla yer verilmeyecektir. Yeri geldikçe, iletişim araçlarının kullanımı, tarımsal üretim teknikleri, köydeki kadınların ve erkeklerin yaşantısı, köydeki genç nüfus gibi konularda sık sık değişimin hızından ve niteliğinden bahsedilecektir.

Türkiye kırsal alan kültürünü anlatmak bir çok yönden zordur. Tarih boyunca bir çok farklı topluluğun yaşadığı Anadolu topraklarında, her yaşayan toplumdaki kalan izler, günümüze ulaşan gelenekler ve halen yaşayan farklı etnik gruplar bu tür çalışmaları hem daha zor, hem de daha zevkli hale getirmektedir. Türkiye kırsalına dair bir genelleme yapmanın zorluğu, her bölgede farklı etnik kökenden gelen insanların bir arada yaşamaları ve birbirleri içinde asimile olmalarından dolayıdır. Sosyal bilimlerde yapılacak bir araştırmanın yöntemi de burada önem kazanmaktadır. Seçilecek olan örneğin sınırı ve niteliği çalışmadan alınacak verim hakkında baştan ip uçları verir. Sosyal Antropoloji alanında yapılacak bir saha çalışması, bir çok bilim dalında olduğu gibi, ön hazırlıkların doğru yapılması ile ilgilidir. Konu seçimi, konunun sınırlandırılması, sahada kullanılacak malzemelerin doğru hazırlanması gibi noktalar yapılacak bir araştırmanın doğru sonuçlar vermesini sağlayacağından, bundan sonraki bölümde kısaca araştırma öncesinde yapılan hazırlıklardan ve konunun nasıl işlendiğinden bahsetmek yerinde olacaktır.

BÖLÜM I

BÖLÜM I

METODOLOJİ

1- KONU SEÇİMİ

İstanbul Üniversitesi Sosyal Antropoloji bölümü 3. sınıfa gelmiş tüm öğrenciler bir sonraki sınıfta yapacakları tez çalışması için ön hazırlıklara başlamaktadırlar. Bunlar konu seçimi için araştırma ve rapor yazılması, konunun önerilen konular arasından seçimi gibi çalışmaları kapsamaktadır. Ancak bu çalışmalardan önce sınıf genel bir kararla çalışma yapacağı sahayı seçmelidir. Yapılacak çalışma bir kırsal alan çalışması mı, yoksa bir kentsel alan çalışması olacaktır? Konu, bir bölge insanın genel olarak yaşamı ve kültürü mü olacaktır, yoksa daha ayrıntılı bir çalışma mı yapılacaktır?(Örneğin sağlık, beslenme, temizlik vs. gibi konular mı odak alınacaktır)

2002 – 2003 yılı öğrencileri kendi aralarında bu konunun netleşmesi için toplantılar düzenleyerek, görüş alışverişinde bulunup, birbirlerini ikna etmeye çalışmışlardır. Tüm yapılan konuşmalar sonucunda sınıfın genel eğilimi, kırsal alan çalışması yapılmasından yana çıkmıştır. Sınıfın genel eğiliminin bu yönde olmasının nedeni, kırsal alanda çalışması yapmanın bir çok zorluğundan öte insanların hayatlarının gözlenmesinin kolay olması, insanlara ulaşabilmenin kolay olması, ayrıca kırsal alan çalışmasının çok daha deneyim kazandırıcı ve eğitici olduğunda hem fikir olunmasıdır.

Yapılan tez çalışması için Türkiye Kültür Haritası Projesi'nin devamı kabul edilmiştir. Ancak bundan önce bu projeden bağımsız çalışmalar yürütmek için çeşitli önerilerde bulunulmuş ve araştırmalar yapılmıştır. Öncelikle araştırma grupları oluşturulabilmesi için konu önerisinde bulunulmuş ve sınıf iki konunun fizibilite raporunu hazırlamak üzere konuları netleştirmiştir. Gruplardan biri Tekirdağ ili Çerkezköy ilçesi köylerinde yapılacak bir çalışma önermişlerdir, ikinci grup ise Sinop, Kastamonu, Zonguldak, Karabük, Bartın illeri köylerinde yapılacak başka bir çalışma önermişlerdir. Ancak önerilerin kabul edilebilmesi yada red edilebilmesi için ön bir araştırma raporuna ihtiyaç duyulduğundan, iki grup ayrı ayrı önerdikleri projeler için araştırma yapmaya başlamışlardır. İlk araştırmalar, kütüphaneler, devlet istatistik enstitüsü kaynakları, internet siteleri, kişilerle görüşme şeklinde yapılmıştır. Toplanan tüm bilgiler ve çalışmanın amacı fizibilite raporu olarak sayın Doç.Dr. Yüksel

Kırımlı'ya sunulmuştur. Yukarıdaki beş ilinde köylerinde çalışma yapmayı öneren grup aynı zamanda bu çalışmanın Türkiye Kültür haritası projesi kapsamına alınmasını da önermektedir. Bu projeyi gerçekleştirmek amacıyla daha önce Sinop ili ve çevresine gidilmediğinden bu bölgeye gidilmek istenmiştir. Ancak Türkiye Kültür Haritası projesi kapsamına alınacak bir çalışmanın bu illerde değil de İstanbul'a daha yakın ve hiç gidilmemiş bölgeler olan Düzce, Yalova, İzmit, Kocaeli illerinde yapılmasının daha uygun olacağı yanıtı alınmıştır. Çerkezköy bölgesi köylerinde yapılacak çalışma için ise, bu bölgenin sanayi bölgesi kapsamında olmasının oradaki köy yaşamını çok fazla etkilemiş olmasının çalışmanın koşullarını zorlaştıracaklarını ve bir köy çalışmasından çok kentleşmeye çalışan bir bölge çalışması olacağından konu rededilmiştir.

Tüm sınıf Düzce, Yalova, İzmit ve Kocaeli illerinde çalışma yapmaya karar verdikten sonra, sınıf ikiye bölünmüş ve gruplara ayrılarak, gidilecek iller belirlenmiştir. Grupların oluşturulmasında özellikle, kişilerin birbirleriyle uyumları ve cinsiyete önem verilmiştir. Cinsiyete önem verilmesinin nedeni ise kısaca, çalışmanın Türkiye'de yapıyor olması ve Türk köylüsünün kapalı ve gidilen bölgenin bir kısmının da tutucu olmasından kaynaklanmaktadır. Kırsal alanda yapılacak bir çalışmada öğrencilerin kendilerini topluma kabul ettirmeleri zaten yeterince güç olduğundan, kadın – erkek eşleşmelerinin daha çok tepki toplayabileceği düşünülerek eşleştirmeler, hem cinsler arasında yapılmıştır. İllerin seçimi ise ağırlıklı olarak kişilerin isteğine bırakılmıştır. İllerin seçimi yapıldıktan sonra saha çalışması için ön araştırma yapılmıştır.

Konunun bu bölüme kadar ele alınışı tüm tez grubunun metodolojisi ile ilgilidir. Bu konuyla ilgili olarak ayrı bir metodoloji oluşturulup, ortak çalışmalar ve sonuçları verileceğinden daha fazla bahsedilmeyip, Düzce ili ile ilgili ön araştırma aşaması anlatılacaktır.

2- ÖN ARAŞTIRMA

Ön araştırma, ilk olarak seçilmiş olan ilin tanınmasına ve özelliklerinin öğrenilmesine yönelik olmuştur. Bunun için, kütüphane çalışması, Devlet İstatistik Enstitüsü kaynaklarından yararlanma, internet araştırması ve sahaya birer günlük geziler yapılmıştır. Devlet İstatistik Enstitüsünün gerçekleştirmiş olduğu sayımlardan yararlanılarak 1990 ve 2000 sayım sonuçları karşılaştırılıp il, ilçe ve köy nüfusları öğrenilmiştir. İlçe nüfusları kadın ve erkek oranlarına (1990 yılı sonuçlarına göre), ilçelerin geçim kaynakları ve diğer özelliklerine bakılarak ilçeler arasında eleme yapılmıştır. Eleme öncelikle kadın nüfusunun fazla olması, geçimin tarım ve hayvancılıktan olması gibi kriterler gözönüne alınarak yapılmıştır. Eleme yapıldıktan sonra kalan ilçelerin özellikleri daha ayrıntılı araştırılmak üzere sahaya gidilmeye başlanmıştır.

Ön araştırma sırasında devlet idareleriyle görüşülerek, seçilen illerin ilçeleri ve köyleri hakkında bilgi alınmıştır. İl'e ilk gidiş 30 Ocak 2002 tarihinde Valiliklerle ön görüşme amacıyla yapılmıştır. Bölgeye gidiş nedenlerimiz açıklanmış ve il hakkında yazılı ve sözlü bilgiler toplanmıştır. Düzce'nin yeni il olmasından kaynaklı daha yoğun bir kaynak sıkıntısı yaşanmıştır. Yazılı materyallerin çoğu ya Bolu ili bilgileri içerisinde kısa bir şekilde yer almakta, ya da Düzce'nin yeni il olması ile ilgili yapılan çalışmalardan oluşmaktadır. Saha hakkında daha ayrıntılı bilgi toplamak amacıyla 4 Şubat 2002 tarihinde tekrar gidilmiştir. Yine Düzce Valiliği ve diğer devlet daireleriyle görüşmeler yapılmıştır. Düzce Kültür Müdürlüğü'nden köylerle ilgili genel bilgi alınmıştır. Köylerde yaşayanların geçim kaynakları, ile olan uzaklıkları, etnik kökenleri genel hatlarıyla öğrenilmiştir. 14 Şubat 2002 tarihinde ile tekrar gidilerek, halktan insanlarla konuşulmuş ve köylerle ilgili eksik kalan bilgiler tamamlanmıştır. Özellikle köylerin ulaşım olanakları, insanların özellikleri, etnik kökenleri ile ilgili konularda, köylere ulaşım sağlayan minübüsçüler ve köye gidecek yolcularla konuşulmuştur. Aşağıda Düzce Merkez ilçeye bağlı seçilmiş olan köylerin hane özellikleri ve 1990 – 2000 yılına göre sayım sonuçları tablo halinde verilmiştir. (1990 yılı kadın erkek nüfusuna ulaşılmış, 2000 yılı sayım sonuçlarında bu yüzdeler alınmadığından ulaşılamamıştır.)

TABLO 1 : DÜZCE MERKEZ İLÇESİNİN 1990 VE 2000 NÜFUS SAYIMI SONUÇLARI

KÖY ADI	1990						2000			ETNİK KÖKEN	GEÇİM KAYNAKLARI	YERLEŞİM
	TOPLAM NÜFUS	KADIN	%	ERKEK	%	% FARKI	TOPLAM NÜFUS	HANE SAYISI	KM			
AKYAZI KÖYÜ							482	96	9	MUHACİR	Tavukçuluk + çiftçilik	Ova Köyü
ASAR KÖYÜ	490	234	48	256	52	-4	480	96	9,7	GÜRCÜ + MANAV + KARADENİZLİ	Çiftçilik + Fındık	Dağ Köyü
AYNALI KÖYÜ							393	79	14	MANAV + KARADENİZLİ	Hayvancılık + Fındık	Ova Köyü
BÜYÜK AÇMA KÖYÜ	410	217	53	193	47	6	436	87	6	ÇERKEZ + KARADENİZLİ	Hayvancılık + Fındık	Dağ Köyü
ÇAKIRHACI İBRAHİM	331	176	53	155	47	6	412	82	8,9	ÇERKEZ + KARADENİZLİ	Çiftçilik + Fındık	Dağ Köyü
DERDİN KÖYÜ							491	98	10	ABAZA	Orman + Fındık + çiftçilik	Dağ Köyü
DÜVERDÜZÜ KÖYÜ							476	95	30	KARADENİZLİ	Fındık	Dağ Köyü
ESEN KÖYÜ	404	208	51	196	49	3	418	84	3,5	ÇERKEZ + KARADENİZLİ	çiftçilik + Hayvancılık + fındık	Ova Köyü
ESENÇAM KÖYÜ	528	272	52	256	48	3	481	96	10,5	MANAV	Fındık + Hayvancılık	Dağ Köyü
ESENTEPE KÖYÜ	350	165	47	185	53	-6	360	72	9	MANAV	Hayvancılık + Fındık	Dağ Köyü
GÜMÜŞPINAR KÖYÜ	347	177	51	190	55	-4	452	90	6,2	GÜRCÜ + ÇERKEZ + MUHACİR + KARADENİZLİ	Çiftçilik	Orman K.
GÜNDOLAMASI KÖYÜ	424	220	52	204	48	4	437	87	4,7	MANAV	Çiftçilik + Fındık	Dağ Köyü
GÜVEN KÖYÜ	454	218	48	236	52	-4	422	84	8,2	ABAZA + KARADENİZLİ	Fındık + Çiftçilik	Dağ Köyü
HACI AHMETLER KÖYÜ	330	178	54	152	46	8	329	66	4,3	MANAV + KARADENİZLİ	Çiftçilik	Dağ Köyü
HASANLAR KÖYÜ	287	149	52	138	48	4	310	62	12	MANAV + KARADENİZLİ	Fındık	Dağ Köyü
HATIPLİ KETENCİLER						0	495	99	13	MANAV	Fındık	Ova Köyü
HOCAOĞLU KÖYÜ	304	156	51	148	49	3	350	70	6,5	MANAV + BULGAR GÖÇMENİ	Fındık	Ova Köyü
KADIOĞLU KÖYÜ						0	411	82	9	MANAV	Çiftçilik + Fındık	Ova Köyü
KARAÇALI KÖYÜ	380	215	57	165	43	13	419	84	4,8	KARADENİZLİ	Çiftçilik	Ova Köyü
KAYMAKÇI KÖYÜ						0	343	69	11	MANAV	Fındık	Ova Köyü
KUŞAÇMASI KÖYÜ	435	232	53	203	47	7	411	82	8	BULGAR GÖÇMENİ + MANAV + KÜRT	Çiftçilik	Ova Köyü
KUTLU KÖYÜ	393	196	50	197	50	0	367	73	8	KARADENİZLİ	Orman Ürünleri	Ova Köyü
KÜÇÜK MEHMETLER	281	149	53	132	47	6	422	84	4,5	MANAV	Çiftçilik	Ova Köyü
MAMURE KÖYÜ	325	166	51	159	49	2	306	61	4,4	KÜRT	Çiftçilik	Orman Köyü
OSMANCA KÖYÜ						0	301	60	13	LAZLAR	Fındık	Orman Köyü
PAŞA ORMANI KÖYÜ	321	165	51	156	49	3	467	93	8	LAZLAR	Hayvancılık + Fındık	Ova Köyü
TOKUŞLAR KÖYÜ	381	203	53	178	47	7	474	95	5,3	MANAV + KARADENİZLİ	Hayvancılık + çiftçilik	Ova Köyü
TURAPLAR KÖYÜ	371	187	50	184	50	1	390	78	4,5	MANAV	Çiftçilik	Ova Köyü
YAYAKBAŞI KÖYÜ	371	195	53	176	47	5	355	71	11,9	MANAV + MUHACİR	Çiftçilik	Ova Köyü
YENİ KARAKÖY KÖYÜ	381	197	52	184	48	3	369	74	7,8	MANAV	Çiftçilik + Fındık	Ova Köyü
YEŞİL ÇAM KÖYÜ	300	142	47	158	53	-5	444	89	9,1	MUHACİR + GÜRCÜ + LAZ	Fındık	Ova Köyü

Düzce Merkez ilçesine bağlı yakın köylerin çoğunda nüfusun ve hane sayısının yüksek olduğu görülmüştür. Merkez ilçeye bağlı tüm köylerin nüfus ve hane yapıları, ilçeye uzaklıkları, ana geçim kaynakları ve yerleşim tipi çıkarılarak aralarından 31 tane uyan köy ayrılmıştır. Bu 31 köy içinden de hane sayısı, etnik köken, geçim kaynakları, ilçeye olan uzaklık gözönüne alınarak çalışma yapılabilecek alternatif beş köy tespit edilmiştir. Kuşaçması, Yenikaraköy, Çakırhacı İbrahim, Esençam ve Hasanlar Köyü'nün yerinde gözlemlenip, muhtarla görüşme yapılabilmek için 14 Mart 2002 tarihinde Düzce'ye gidilmiştir.

Seçilen beş köy içinden ilçeye olan uzaklıklara göre bir sıralama yapılmış ve öncelikle Hasanlar Köyüne gidilmeye karar verilmiştir. Bu kararda etkili olan kriter ise, Hasanlar Köyü'nün bu beş köy içinde Merkeze en uzak köy olmasıdır. En uzak köyün daha geleneksel bir yapı sergileyeceği düşünülerek ilk önce orası ziyaret edilmiş, muhtarlarla görüşülmüş ve köyde araştırma yapmak için izin istenmiştir. Hasanlar köyü muhtarı izin kağıdı alındığı takdirde köyde çalışma yapabileceğini, ancak kalacak yer konusunda yardımcı olamayacağını söylemiştir. Hatta 'köyden kimsenin sizi kabul edeceğini sanmam' demiştir. Özellikle "ben kendimi riske atamam, burada olduğunuzu jandarmaya bildiricem, kağıdınız olmadan nasıl bildireyim" derken, muhtar olmanın verdiği sorumlulukları çok fazla önemseydiği ortaya çıkmaktadır. Araştırmacılara karşı edindiği tutum biraz da Düzce merkezde gerçekleşen olaylarla ilgilidir. Kendisi de bu olaylardan tüm köyün endişede olduğunu belirtmiştir. Mülakatların uygulanması bölümünde de bahsedileceği üzere, muhtar, ön mülakatları yapıp araştırmacılar köyden ayrıldıktan sonra, araştırmacıları köy içinde savunmuştur. Bu durumun izin kağıdı alınmış olması ve resmi bir amaçla orada olunmasıyla ilgisi vardır. Muhtarın ilerleyen zamanlardaki tavrı ise, tüm köylüde olduğu gibi, araştırmacıları tanımaya başladıktan sonra değişmiştir. Zamanla araştırmacılara 'siz bizim kızımsınız, sizi evlendirelim, yerleşin buraya' şeklinde espiriler dahi yapmaya başlamıştır.

Muhtardan alınan yanıtların araştırmacıları tatmin etmemesi üzerine, daha önce minübüste tanışılan bir köylünün evine gidilmiştir. Kalacak yer konusunda problem yaşandığı söylendiğinde orada kalılabileceğini söylemiştir. (Daha sonra araştırmacıların kovulduğu ev) Evin sahibi araştırmacılara iyi davranmış, köy insanının iyi olduğunu, araştırmanın rahat yapılacağını söylemiştir. İleride değinilecek olan bazı bilgiler bu sohbet sırasında öğrenilmiştir.

Hasanlar köyünde gerekli görüşmeler yapıldıktan sonra Esençam köyüne gidilmiş ancak köyün birbirinden uzak iki mahalle olarak kurulmuş olması ve bir mahallenin dağın tepesinde, diğerinin ise dağın eteğinde kurulmuş olmasından ve herhangi bir vasıta olmadığından bu köyde çalışma yapılamayacağı görülmüştür. Düzce'ye geri dönüldüğünde seçilmiş olan diğer köylere gidilmek istendi ancak saatin geç olmasından ve dönüşün problem olacağı düşünüldüğünde gidilememiştir. Dikkati

çeken bir nokta da minibüsçülerle yapılan konuşma sonucunda, Yeni Karaköy Köyü haritada gözükmesine rağmen köyü hiçbir minibüsçünün bilmemesi ve oraya kalkan herhangi bir vasıtanın olmamasıdır. Düzce’de ve köylerinde yapılan ön araştırmalardan sonra İstanbul’a döndüğünde, projenin yöneticisi Doç.Dr.Yüksel Kırımlı’ya gerekli bilgiler verildikten ve onayı alındıktan sonra Hasanlar Köyünde araştırma yapılmaya karar verilmiştir.

3- PROBLEMİN SINIFLANDIRILMASI

Araştırma yapılacak köye karar verildikten sonra gelinen aşama köyün hangi yönden ele alınacağı ve ne türden bir çalışma yapılacağıdır. Bunun için tez grubuna yardımcı olan nokta, tezin Türkiye Kültür Haritası Projesine bağlı yapılacak olmasıdır. Daha önceden elde olan örnekler ve yapılan çalışmalar örnek alınarak bir çalışma programı çıkarılmış ve köyün ne yönde inceleneceği tesbit edilmiştir. Bu aşamada elimizde örnek bir mülakat formu olmasına rağmen, tüm sorular tek tek ele alınmış, büyük bir kısmı çıkarılmış ve bölgenin özelliğine göre yeni sorular eklenmiştir.

Köyde yapılacak olan çalışma, mülakat ve gözlem yöntemleriyle yapılacak ve mülakatlar Hane başkanları ve eşleriyle yapılacaktır. Düzce Merkez’e bağlı köyler arasında karşılaştırma yapabilmek amacıyla 20 tane köy muhtarıyla F3 (muhtar mülakatı) yapıldı. Mülakat yapılacak köylerin seçimine ileride değinilecektir.

Mülakat yapılması aşamasından önce ‘Hane’ kavramıyla ne anlatmak istediğimizi ve köydeki hangi yerleşimleri hane olarak aldığımızı anlatmak yerinde olacaktır. “Kalabalık bir nüfusu barındıran hanelerde fertler bir aileyi teşkil eden ana, baba ve çocuklar olabileceği gibi bu çekirdek ünitenin dışında kalan akrabalar, hısımlar ve hatta çeşitli nedenlerle o hanede bulunan yabancılarda olur.” (Saran: 1984,15) Bu açıklamadan yola çıkarak konuya bakarsak, hane olarak araştırmada alınan, aynı çatı altında oturan, aynı kaptan yemek yiyen, ortak bir ekonomiyi ve sorumlulukları paylaşan ve kendisini bir aile olarak gören kişiler topluluğudur. Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu çalışmada hane tanımının içine ana, baba ve çocuklardan başka hısımlarda katılmaktadır. Çalışmada bu kişiler ‘diğer’ olarak alındı. Araştırma yapılan Hasanlar köyünde hane yapıları çoğunlukla çekirdek aileyi kapsamaktadır. Ortalama hane büyüklüğü 4.4 tür.

Hane başkanı (reisi) tanımlaması mülakat yapılan kişilerin tanımlamaları esas alınarak yapılmıştır. Kim hane reisi olarak belirtildiyse hane başkanı mülakatı o kişiyle yapılmıştır. Kimi durumlarda kadının ‘aslında hane başkanı benim’ dediği durumlarla karşılaşmış ancak bu kadınlar bu beyanlarına rağmen hane başkanı mülakatının erkekle yapılmasında ısrar etmişlerdir. Özellikle köydeki hanelerden birinde

kadının hane içinde çok daha baskın bir rol oynadığı, tüm kararları aldığı ve gerçekten hanenin reisi gibi davrandığı görülmüştür. Ancak kadın ısrarla mülakatın kocasıyla yapılması gerektiğini de vurguladığından hane başkanı mülakatı eşiyle yapmıştır. Bu bir anlamda toplumda görülen genel yargının yıkılamamasına da örnektir. Kadın kendini hane başkanı olarak algılamasına rağmen, hane başkanı erkek olur düşüncesiyle bunu çok da açığa vurmamaktadır. Köydeki hanelerde görülen bir diğer özellikte babanın ölümünden sonra hane reisliğinin oğula geçiyor olmasıdır. Hane reisi öldükten sonra, hanedeki en yaşlı kişi hane reisi olmamaktadır, özellikle en yaşlı kişi kadınsa. Yine de hane reisi hürmeti gösterilmektedir. Çoğunlukla erkek çocuk hane reisi olmakta ve anne otomatikman oğlunun hanesinde yaşayan kişi olarak algılanmaya başlanmaktadır.

4- ÖRNEK SEÇİMİ

Yapılacak araştırma için örnek seçimi tüm gruplarda random esasına göre yapılmıştır. Araştırma gruplarından gidilecek köylerdeki hane sayısı yüksek ise random yönetimiyle örnek seçimi yapılmış, hanelerin bir kısmıyla F4 mülakatı yapılmıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsü Geçici Sayım sonuçlarına göre hane nüfusu 62 olarak tespit edilmesine rağmen, köydeki ilk görüşmede muhtar 65 hane olduğunu belirtmiştir. Ancak 22 Nisan'daki son görüşmede ise, köydeki tüm hanelerden topladığı nüfus cüzdan fotokopisi üzerine 67 hane olduğunu belirtmiştir. Köy hane sayısı yüksek olmadığından örnek seçimi yapılmamış ve tüm hanelerle F1 (Hane başkanı mülakatı) ve F2 (Hane başkanı eşi mülakatı) yapılmaya karar verilmiştir.

Örnek seçimi Düzce merkezin köyleri arasından yapılmıştır, F3 mülakatları yapabilmek amacıyla 213 köy arasından random yöntemiyle örnek seçilmiştir.

5- MÜLAKATLARIN HAZIRLANMASI

Mülakatların hazırlanmasında sahadan toplanmış olan ön araştırma bilgileri de kullanılarak, Türkiye Kültür Haritası projesi mülakat formları örnek alınmıştır. Ancak bölge ve bölge insanı özellikleri de gözönüne alınarak soruların çoğunda değişiklikler yapılmıştır. Öncelikle konu başlıkları belirlenmiş, köydeki kadın ve erkeklerle sorulacak sorular konularına göre ayrılıp ve açık uçlu – kapalı uçlu olmak üzere iki tip soru şekli kullanılmıştır. Açık uçlu sorular özellikle kanaat ve tutum sorularıdır, kişinin kendi düşüncesini öğrenmek esas olduğundan fikrini dilediğince belirtme şansı verilmek istenmiştir.

Gruplar mülakatların hazırlanması sırasında öncelikle kendi bölgelerine yönelik sorular ekleyip, çıkardıktan sonra mülakat formları birleştirilerek tek bir form haline getirilmiş, bu aşamada tüm sorular tek tek tartışılmıştır. Gidilen bölgenin deprem bölgesi olmasından dolayı uzun bir süre depremle ilgili soru eklenip eklenmeyeceği tartışılmış fakat bölge köylerinin depremden çok etkilenmemesi dolayısıyla bu sorular F3 (muhtar mülakatı) formuna eklenmiştir.

Deneme mülakatları hazırlandıktan sonra her köyde dörder tane yapılmak üzere çoğaltılmış ve deneme mülakatları yapılmıştır. Deneme mülakatlarının yapılma amacı hazırlanmış olan mülakatların bölgeyi anlamakta yararlı olup olmayacağı, bölge halkına uyup uymadığını anlamaktır. Deneme mülakatları yapıldıktan sonra bölge halkından mülakat sorularıyla ilgili görüşleri alınmış ve yeni hazırlanacak mülakat formunda bu görüşlerden de yararlanılmıştır. Yapılacak mülakatların konuşulan kişiyi sıkıkmaması düşünüldüğünden ortalama 40 dakika sürecek bir mülakat formu hazırlandı. Deneme mülakatlarının üzerinden tekrar sorular teker teker tartışılarak son şekli verildi ve basıma gönderilmiştir.

6- MÜLAKATLARIN UYGULANMASI

Ön mülakat yapılmak amacıyla 30 Ocak 2002 tarihinde köye gidişte öncelikle muhtarın evine gidilmiş ve üniversiteden alınan izin kağıtları gösterilmiştir. Yukarıda da bahsedildiği gibi, Muhtar izin kağıtları üzerinde çok durmuş ve kalınacak yer konusunda yardımcı olamayacağını söylemiştir. Bu durumdan dolayı araştırmacılar çok fazla kaygı duymuşlar ve her muhtarın evine gidişte tedirgin olmuşlardır. Muhtar daha önceki gidişte olduğu gibi soğuk davranmış, yapılacak muhtar mülakatından bahsedince daha kötü olacağı düşünülmesine rağmen, mülakata başlayınca öyle olmadığı görülmüştür. Muhtarın evi genişçe bir evdir ve depremden sonra bir süreliğine gelmiş olan çocuklarının evde olduğunu bundan dolayı evin kalabalık olduğunu söylemiştir. İçeriye girildiğinde evin sıcak olduğu ve sobanın yandığı görülmüştür. Evde 15 yaşlarındaki oğlu, 3 - 4 yaşlarındaki torunu, gelini, karısı ve bir de genç bir kız vardır. Gelininin ve torununun yere serilmiş olan örtünün üzerindeki yer sofrasında yaprak sarma yaptıkları görülmüştür. Bir süre yaptıkları yemek üzerine sohbet edildi ve araştırmacılardan biri onlara yardım etmiştir. Muhtar, izin kağıtlarını çok istemesine rağmen o kadar uzun süre bakmadığından, kendisine kağıtta yazanlar bir de sözle yinelenmiştir. Köyün genel yapısıyla ilgili sorular olduğunu yanıtlayıp yanıtlayamayacağı sorulduğunda, yanıtlayacağını söylemiştir. Muhtar soruları hevesle yanıtlamış ve uzun uzun açıklamalar yapmıştır. Mülakatın kısa olması bunda etki etkili olduğu düşünülmektedir. Herşeyi bütün ayrıntılarıyla anlatmaya çalışmıştır. Muhtarın beşinci seçilişidir ve 20 yıldır muhtarlık yapmaktadır.

Köye ön araştırma ve mülakat yapılmak amacıyla iki gidişte de kişileri sıklıkla ve mümkün olduğunca ne yapmaya çalışıldığı köylülere anlatılmaya çalışılmıştır. Öncelikle köydeki tüm hanelerin araştırmacıların köydeki varlığından haberdar olmaları önemlidir. Ön mülakat yapmak amacıyla köye gidildiğinde daha önceki gidişlerde tanışılan bir genç kızın çok yardımcı olmuştur ve köyün tamamını arkadaşlarıyla beraber gezdirmiştir. Köy gezilirken, kapısının önünde ya da balkonda ve camda olan insanlarla tanışılmış ve köyle ilgili ya da evleriyle ilgili bilgi alınmıştır. Köyün yaşlılarıyla karşılaşıldığında uzun uzun araştırmanın nedeni anlatılmış ve köyle ilgili özellikle tarihiyle ilgili bilgi alınmaya çalışılmıştır. Tanışılan kişilerle sohbet sırasında kendileriyle ilgili sorular sorularak nereden geldikleri, ne sebeple köye yerleştikleri, sahip olduğu çocuk sayısı, neyle geçindikleri, il'le olan ilişkileri, günlerini nasıl geçirdikleri ile ilgili bilgiler alınmıştır. Tüm bu kendimizi tanıtmaya ve köy insanını tanıma konusunda araştırmacılara genç kızlar çok yardımcı olmuşlardır. Deneme mülakat uygulaması için köye gidildiği ilk gece araştırmacılara yardımcı olan genç kızın ailesinin evinde kalmış ve bütün köyün genç kızları orada toplanmıştır. Köyle ilgili çok daha ayrıntılı bilgilerin toplandığı bu konuşmalar araştırmanın ileri safhaları için çok yararlı olmuştur. Deneme mülakatlarından biri evinde kalınan kişilerle yapılmıştır. Diğer deneme mülakatı ise, köye ilk gidişte minübüste tanışılan ve araştırmacılara yardımcı olan aileyle yapılmıştır.

Hasanlar Köyüne ön mülakat aşamasından sonra mülakat uygulamak amacıyla 25.08.2002 tarihinde gidilmiştir. Köydeki hanelerle ilgili muhtardan alınan listeler (67 hane) gözden geçirilerek köyün ikiye bölünerek çalışılmasının daha uygun olacağı düşünülmüştür. Muhtardan alınan hane listesindeki isimler köylülere gösterilerek hepsinin köyde bulunup bulunmadığı, bulunmama nedenleri öğrenilmiştir. Çalışmalar boyunca kimi hanelerde çıkmış olan hane kavramı karışıklığından dolayı yapılan mülakatlarda azalmalar olmuştur. Örneğin bir hane, ailesi ayrı bir hane olarak gözükmese de, babası ile aynı evde altı üstlü oturmakta ve her türlü harcamayı beraber yapmakta, beraber yemek yemekte dirler. Köylülerden edinilen bilgiye göre kişinin ruh sağlığı problemlerinden dolayı zaten evini idare edemeyecek durumda olduğundan, babası ile mülakat yapılmasına karar verilmiştir. İkinci bir örnekte ise köydeki bir kişinin eşi ve çocuğuyla beraber üvey babasıyla aynı avluda oturdukları ve kaptan yemek yedekleri, işleri beraber organize ettikleri ve her türlü masrafı beraber yaptıkları görülmüştür. Ancak bu durum kendisi ve karısıyla mülakat yapıldıktan sonra farkedilmiş ve üvey babası ve annesiyle mülakat yapılarak onların hanelerine katılmış, kendileriyle yapılan mülakat iptal edilmiştir. Muhtardaki köy hane listesinde adı gözükmese de bir kişinin köyde yaşamadığı öğrenilmiştir. Kendisine ulaşılamadığından mülakat yapılamamıştır. Köydeki hane sayısı bu durumlarla beraber 64'e düşmüştür. Ancak köye yeni eklenen bir aile olduğu tespit edilmiş ve kendileriyle de görüşme yapılmıştır. Kişi Hasanlar köyü doğumludur ve emekli olduktan sonra var olan arsasının üzerine ev yaptırarak köyde yaşamaya baş-

lamıştır. Toplam olarak köyde mülakat yapılan hane sayısı 65'tir. Eşi ölmüş olan erkeklerle F2 mülakatı yapılmamış ancak eşi ölmüş kadınlarla F1 ve F2 mülakatı yapılmıştır. Hane başkanı reisinin uzun süreli uzakta olduğu hanelerde F1 mülakatı kadınlarla yapılmıştır.

Mülakatların uygulanması sırasında çoğunlukla görüşülen kişilerle problem çıkmamıştır. Ancak bir kişi araştırmacılardan biriyle görüşmek istememiştir. Daha sonradan köylüden öğrenildiğine göre bu kişi köyde de asabi kişiliğiyle tanınmaktadır. Mülakat yapılmaya başlandığı ilk günlerde kimi hanelerde mülakat yapmak istemeyen kişiler olmuştur. Bu kişilerin iknası için uzun uzun konuşmalar yapmak zorunda kalınmıştır.

Özellikle deneme mülakatı sırasında köyde genel bir korku havası hakim olduğu görülmüştür. Köylüler Düzce merkez ve yakın köylerin birinde olan olaylardan etkilenerek, araştırmacılara da güvenmediklerini kendilerine zarar gelmesinden korktuklarını belirtmişlerdir. Bu tür beyanlarda bulunan kişilerle uzun uzun konuşularak kendilerine zarar verilmeyeceği, sadece araştırma amacıyla köye geldiği anlatılmıştır. Yakın zamanda Düzce merkezde gerçekleşen öğrencilerle ilgili bir olay yüzünden korkmuşlardır. Polisin öğrencilerin siyasi faaliyetlerde bulunduğu dair aldığı bir ihbarla öğrencilere operasyon yaptığı ve araştırmacıların da bu olaylarla ilgili olduklarını düşünmüşlerdir. Ancak kendilerine İstanbul Üniversitesi öğrencisi olduğumuz, bölgeye ilk defa ve araştırma amacıyla geldiğimiz anlatıldıktan sonra içleri biraz olsun rahatlamıştır. Bunun da dışında yakın köylerden birinde işlenmiş olan bir cinayet yüzünden köy halkı tedirgin olmuştur. Olayın tam olarak nasıl olduğu öğrenilememesine rağmen, köylüler kendi aralarında olaya sürekli yeni gelişmeler ekleyerek olayı konuşmaya devam etmişlerdir. Daha sonradan öğrenildiğine göre, deneme mülakatları bitirilip dönüldükten sonra, köylü kendi arasında uzun tartışmalara başlamış, kimileri araştırmacıları desteklemiş kimileri ise araştırmacılar görüşmeyeceklerini kendi aralarında konuşmuşlardır. Hatta bu tartışmalara muhtar ve köyün imamı 'onlar sadece öğrenci, okullarını bitirmeye çalışıyorlar, böyle şeylerle kafa bulandırmayın' diye katıldıkları ve araştırmacıları olumlu yönde köye tanıtmaya çalıştıkları öğrenildi. Mülakat uygulanması için köye gidildiğinde, hala o tartışmalardan köylülerin izler taşıdığını ve hala araştırmacılarla görüşmek istemeyen insanların olduğu öğrenilmiştir. Köylülere bizimde yabancı bir bölgeye gelmekten tedirgin olduğumuz, aslında bizim iki kişi olarak tedirgin olduğumuzu söylendiğinde, hak vermişler ve çoğu yardımcı olmak için elinden geleni yapmışlardır.

Köye ilk gidilen günlerden birinde, yolda araştırmacıların yolunu çeviren bir kişi bize ne yapıldığı yönünde sorular sorduktan sonra, 'daha önce de iki kız gelmişti, öğrenciyiz deyip bize senet imzalatıp bizi kazıklamışlardı' demiştir. Bizim sadece araştırma yaptığımızı ve herhangi bir kağıt imzalatmayacağımızı, hatta isimlerini bile

kullanmayacağımızı söylediğimizde, yine de onun evine gitmemizi söylemiştir. Ailesine de bizimle konuşmamalarını söylemiştir.

Bunun dışında mülakat aşamasında çok hoş şeylerde yaşandı. Özellikle yaşlılar araştırmacılara karşı çok anlayışlı davrandılar ve araştırmacıların lütfederek oraya kadar onları araştırmaya gittikleri, bunun çok alçakgönüllü bir davranış olduğunu söylediler.

Ancak mülakatların yapılma aşaması için köye gidildiğinde yaşanan en kötü olay kalınacak olan ev sahiplerinin çalışmanın ikinci gününde araştırmacıları evde kovmasıydı. Deneme mülakatları sırasında ayarlanmış olan evin sahibi ve eşi rahatsız olmuşlardı. Elektrik parasını ve üst kata fındık yığmak istediklerini söyleyip gitmemizi söylemişlerdi, hatta gitmemizi istediklerini bize bile değil, köyde iyi ilişkiler kurduğumuz bir aileye söylemişlerdi. Aynı zamanda iyi ilişki kurduğumuz bu ailede evinde kaldığımız kişinin babası ve kız kardeşiydi. İlk günlerde bu durum çok moralimizi bozdu. Evsiz kalmıştık ve kalacak ev bulamıyorduk, gittiğimiz her köylüye konuyu anlatıyor ve yemek bile yiyemediğimizden bahsediyorduk. Köylülerin yaptıkları yorumlar çok çok birbirinden farklı değildi ancak hiçbiri bir çözüm getiremiyordu. Herkes yerimiz yok diyordu. En sonunda bir evin balkonunda kadınlarla beraber otururken çözüm bulundu. Kocasını Rize’de çalışmak için bulunan bir kadın kocasının yakın zamanda gelmeyeceğini onlarla kalabileceğimizi söyledi. Üç çocuğu vardı ve kendisi yaşıyorlardı.

Ev sorunumuzda çözüldükten sonra, daha sağlıklı bir şekilde mülakat yapmaya başladık. Mülakat yapımında her haneye istenildiği zaman ulaşamıyorduk. Özellikle erkekler dışarıda çalıştıkları için köyde olmuyor ve onlarla yapılacak mülakatlar akşam saatlerinde yapılıyordu. Kimileriyle de kahvenin çaprazındaki bakkalın önünde oturup mülakat yapılıyordu. Kadınlarla gündüz saatlerinde evlerinde yada (fındık harman zamanı olduğu için harmanda olduklarından) harmanda yapılıyordu. Gidişimizin ilk haftası fındığın son haftalarıydı, bu yüzden aileler çok sıkı bir çalışma içindeydiler. Köye fındık harman makinesi getirilmiş bütün aileler sırayla fındıklarını harmanlıyorlardı.

Ailelerle işlerinin olmadığı zamanlarda ve onların istediği saatler içinde görüşme yapılmıştır. Kişilerden bazıları konuşmak istemediğinde bu kişilerle konuşma çalışmanın son günlerine kadar ertelenmiş arada bir gidilerek sohbet edilmiş ve çeşitli bilgiler alınmaya çalışılmıştır. Ancak mülakat yapılacak kişilerden birinin (Hane başkanı) konuşma probleminden kaynaklı konuşmak istemediği öğrenilmiş kendisine sorulacak sorular eşine sorulmuştur, ancak dökümü sırasında kanaat ve tutum sorularını göz önüne alınma ve boş belirsiz olarak dökülmüştür.

7 - ARAŞTIRMADA ELDE EDİLEN VERİLERİN GRUPLANDIRILMASI

Mülakat aşaması bitirildikten sonra, bütün formlar tek tek kontrol edilmiştir. Hatalara yer vermemek için aynı formlar başka bir grup tarafından daha kontrol edildikten sonra, toplanan verilerin nasıl kullanılacağına dair çeşitli sayım ve dökümler yapıldı. Öncelikle verinin kullanılabilmesi için bir ana ayırım belirlemek gerekiyordu. Ana ayırımın belirlenmesinde, köyde göç etmiş kişilerin sayımı yapıldı. Geçici göç yoluyla başka illere gitmiş kişilerin hanelerinin ve kendilerinin davranışlarında diğerlerine göre farklılıklar olduğu gözlenmiştir. Yaş grupları dikkate alınarak döküm yapılması düşünülmüştür. Son olarak tüm gruplarda netleşen ana ayırım eldeki verinin yaşlar üzerinden değerlendirilmesi ve incelenen nüfusun özelliklerinin genç ve yaşlı olarak ayrılmasıdır.

8- BİLGİLERİN TASNİFİ

Bu aşamada ise, sahadan toplanmış olan veriler sayısal veri haline getirilmiştir. Alınan verilerin bilgisayara girilebilmesi için F1 ve F2 mülakatları için bir kod formu hazırlanmıştır. Eldeki açık uçlu soruların bir kısmı bu yolla kategorileştirilmiştir. Kod formunun sağlıklı kullanılabilmesi bir yönerge hazırlanarak mülakatların kod formuna çevrilmesi işlemine başlanmıştır. Hanelerin her birine konuşulan kişinin cinsiyetine göre bir kod numarası verilerek ve Kod formunun doldurulması bitirildikten sonra, kod formları sırayla bilgisayara girilmeye başlanmıştır. Mülakatların kodlanması sırasında Statview 512+ adlı istatistik programı kullanılmıştır. İki aylık bir süre içinde mülakatların bilgisayara girilmesi işlemi tamamlanmıştır. Bilgisayar kodlama işi yapılırken, bilgisayara tablo şablonları girilmiş ve tablo yapımı için hazırlıklar yapılmıştır.

9- TABLOLARIN YAPILMASI

Tabloların yapılması için Windows Excel programı kullanılmıştır. Tablolar, F2 kod formu üzerinden seçilen belli sorulara yapılmıştır. Kod formu bağlı kalınarak toplam 318 tablo yapılmıştır. Tablolar yapılırken, bilgilerin özelliğine göre kimi tablolarda yüzde hesabı kimi tablolarda mean ve medyan hesabı kullanılmıştır.

10- RAPORUN HAZIRLANMASI

Raporun hazırlanmasına sahaya çıkmadan önce ve çıktıktan sonra elde edilen verilerin gözden geçirilip, daha önce bilgisayara girilmiş olan bir takım bilgilerin ayıklanıp kullanılacak olanların düzenlenmesiyle başlanmıştır.

Raporun yazılması sırasında bölge halkının hassasiyeti üzerine kişi ismi kullanılmamıştır. Çok gerekli olduğu yerlerde kişilerin isimleri değiştirilerek kullanılmıştır.

Elde edilen veriler konu başlıkları halinde okuyucuya sunulmuştur. Konu başlıklarının açıklanmasında, gözlem ve tablolar kullanılmış ve okuyucuya görsel belgeler de sunulmuştur.

Yapılmış olan araştırmanın sayısal verilerinin açıklanmasına ve konu başlıklarına geçmeden önce, araştırmanın amacına ulaşabilmesi için bölge halkının nasıl koşullar altında yaşadığı, nasıl bir coğrafya da bulunduğu ve ekonomik koşulları, geçim kaynakları gibi konularda kısaca bilgi verilecektir. Ancak bunun açıklanabilmesi için köyün bağlı olduğu ilin durumundan bahsetmekte yerinde olacaktır. Düzce ilinin bir özelliği de Düzce depremi sonrasında il yapılmış olmasıdır. Yeni il olmanın etkileri Düzce'de yoğun olarak görülmektedir. Köy halkının yaşantısını pek değiştirmemiş olsa da yine de köylü de il olmaktan memnun gibi görünmektedir. Kısaca köyün bağlı olduğu Düzce ili hakkında bilgi vermek, köy halkının özelliklerini anlamakta da yardımcı olacaktır.

BÖLÜM II

DÜZCE

TARİHÇE

Düzce'nin bilinen tarihi M.Ö. 1390 yıllarına kadar gitmektedir. Bu zaman içinde yöre, birçok kavmin ve devletin istilasına maruz kalmıştır. Bu nedenle, çevre tarih öncesi ve sonrası Firik, Lidya, Pers, Roma, Bizans, Selçuk ve Osmanlı uygarlıklarının izlerini taşımaktadır. Yörenin Osmanlı hakimiyetine geçişi Orhan Gazi'nin komutanlarından Konuralp Bey tarafından 1323 yılında Bizans Tekfurları ile yaptığı savaş neticesinde gerçekleşmiştir. Onun adına izafeten bu yörenin adına Konuralp adı verilmiştir. Düzce'ye bağlı Konuralp beldesinde yer alan antik şehrin tarihi ise, M.Ö. 3. yy'a kadar dayanmaktadır.

Osman Gazi tarafından Konuralp Bey'e verilen Düzce Pazarı (ovasını) ve Bizans Prusias kenti 14. yy ilk çeyreğinden itibaren Konuralp ilçesi ya da kısaca "Konrapa" diye anılmaktadır.

1321 yılında Osmanlı topraklarına katılan Düzce, 1864 yılında Kastamonu vilayeti Bolu Mutasarrıflığına bağlı Göynük kazasının Akçakoca ile birleşik bir bucağı haline getirilmiş, 1870 yılında ise Göynük'ten ayrılarak müstakil bir ilçe olmuştur. Araştırma yapılan Hasanlar köyünde de Osmanlı dönemine ait tarihi bir cami bulunmaktadır. (Tarihi Orhan Gazi Camii) Köy halkının yerli (manav) olduğu düşünüldünce halkın atalarının bölgenin yaşadığı tüm olaylara tanıklık ettiği tahmin edilebilir.

Bölgenin tarih boyunca bir çok göçe uğradığı ve çok karışık bir topluluğu üzerinde barındırdığı görülmektedir. Aşağıda da değinildiği gibi, özellikle Düzce köyleri farklı etnik kökenleri bir araya getirmiştir. Göçlerle farklı tarihlerde bölgeye gelmiş olan gruplar kendi köylerini oluşturmuşlardır.

Düzce, 1923 yılında il olan Bolu'ya bağlanmıştır. Düzce 3 Aralık 1999 tarihinde, deprem yaralarının daha hızlı sarılabilmesi için Bakanlar Kurulu tarafından 81. il yapılmıştır.

Düzce'nin il olmasıyla Akçakoca, Cumayeri, Çilimli, Gölyaka, Gümüşova, Kaynaşlı ve Yığılca ilçe olarak Düzce'ye bağlanmıştır. Bu 7 ilçenin yanı sıra Düzce Merkez'e bağlı 95 köy, 22 mahalle ve Beyköy, Konuralp ve Boğaziçi olmak üzere 3 de bucak bulunmaktadır. Düzce'nin ilçeleriyle birlikte köy sayısı ise 286'dır.

17 Ağustos 1999 ve 12 Kasım 1999 depremlerini yaşayan Düzce 1'i yeni 6'sı eski ilçe dahil edilerek 9 Aralık 1999 tarih ve 23091 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla Resmi Gazete'de yayınlanan "Bir il ve iki İlçe kurulması ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eski Cetvellerle Değişiklik yapılması hakkında 584 sayılı Kanun Hükmünde Kararname" ile il statüsüne kavuşmuştur. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

KÜLTÜR

Düzce göçlerle oluşan bir Türk Kültürü mozaiği görünümündedir. Halk; Gürcü, Abhaz, Çerkez, Laz (Doğu Karadeniz kökenlidir) Türk (Manav), Arnavut, Boşnak, Kürt ve Romanlardan oluşmaktadır. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

Abdülaziz ve Abdülmecit döneminde, Kafkasya'dan, Doğu Karadeniz'den, Doğu Anadolu'dan ve Rumeli'den gelen göçmenler Düzce'nin nüfusunun artmasında ve şehrin büyümesinde önemli rol oynamışlardır. Hükümet yeni gelenlere ücretsiz toprak sağlamıştır. Düzce'ye göç eden Türkler; Çerkez, Abhaz, Laz, Gürcü, Ordulu, Hemşinli, Batumlu, Hopalı, Tatar, Boşnak, Arnavut ve Bulgaristanlı... gibi geldikleri yerlerin isimleri veya etnik kökenleri ile anılmışlardır.

Yöre düğünlerinde etnik kökenlere göre farklı farklı geleneksel giysiler, halk oyunları ve çalgılar gözlenir. Şingirdaklı def, mızıka, akordeon, kemençe, bağlama eşliğinde türküler söylenir, oyunlar oynanır. Bölgenin Karadeniz ve Marmara'nın ortasında yer almasından dolayı görülen etkilenmelerde vardır. Müziklerinde ve halk oyunlarında Marmara ve Karadeniz'in bir karışması göze çarpmaktadır. Bölge düğünlerinde Köçek oynatma adeti vardır. Özellikle yayla şenliklerinde halk kolkola girerek uzun uzun halaylar oluştururlar. Ayrıca bazı köylerde yılın belirli günlerinde ödüllü at yarışları, yağlı güreşler gibi etkinlikler düzenlenir, yemekli mevlit programları tertip edilir.

Düzce ili çevresindeki çoğu ilçeler göçer durumundadır. Oysa Yığılca ilçesi yerleşik halktan oluşmuş Türk (manav)tür. Özelliklerini korumakta olup, düğünlerinde davul zurna, çengi ve köçeklerle davetliler karşılanır ve oyunlar oynanır. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

COĞRAFI YAPISI VE İKLİMİ

Düzce ili Batı Karadeniz Bölgesinde yer almakta olup, kuzeyde Zonguldak, doğu ve güneyde Bolu, batısında Sakarya illeri ile çevrilidir. Kuzeyde Karadeniz 30 km uzunlukta bir kıyıya sahiptir. Yaklaşık 2593 kilometre kare yüzölçümüne sahiptir. İl merkezi birinci sınıf tarım arazisi üzerine kurulmuş olup denizden 140 metre yüksektedir.

İlin yeryüzü şekillerini kuzeyde Kaplan Dede ve Orhan, güneyde ise Keremali, Elmacık, Abant Dağları ile bu dağlar arasında kalan ova ve boğazlar belirlemektedir.

İl de belli başlı akarsu olarak; Büyük Melen, Küçük Melen, Uğur suyu ve Asar suyu vardır.

Yıllık sıcaklık ortalaması 14.2 derece, ortalama yağış miktarı m²'ye 845 kg olup, bol yağışlı ve rutubetli bir iklime sahiptir. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

Düzce Ovası jeolojik bakımdan IV. Zaman (kuarterler) alüvyon teşekküllerini kapsamaktadır. Alüvyon malzemeler akarsular boyunca oluşmuştur. Ova genel olarak toprak arazi ile kaplıdır. Yamaç, arazi ve tepelerde yer yer volkanik, andazit ve diabaz kayalar ile kesilmiştir. Ovanın kuzeydoğu kısmında da kalker örtülerine rastlanmıştır. Düzce ovası 1. derece deprem kuşağı üzerinde bulunmaktadır.

NÜFUS VE İDARİ YAPI

Nüfus Durumu

Düzce'nin Nüfusu 1990 Genel Nüfus sayımı sonuçlarına göre 273.679 iken (Devlet İstatistik Enstitüsü), 2000 Genel Nüfus Sayımının geçici sonucuna göre 314.266'ya yükselmiştir (Düzce Valiliği). Mevcut nüfusun yaklaşık %58'i şehir merkezinde, geriye kalan % 42'si köylerde yaşamaktadır. (Bkz.Tablo 2)

“1990 yılı kır nüfusları Düzce il merkezi ve tüm ilçe merkezlerinde kent nüfusundan fazla olduğu görülür. Bu durum kırsal kesimdeki nüfusun kentsel nüfustan fazla olduğunu gösteriyor. Halkın geçim kaynağının hizmet sektörü, sanayi, inşaat sektörü değil de tarımsal faaliyetler ve hayvancılık olduğunu ifade edilebilir. İlk etapta tarımsal ve hayvancılık faaliyetleri gelen Düzce ilinde, halkının tarımsal ve hayvancılık faaliyetlerinden kazandığı gelir de diğer sektörlerden kazandığı gelirden daha fazladır.” (Hanilçı, 2002:7)

“İl merkezi ve ilçelerin 1990’dan 1997’ye kadar düzenli nüfus artışı gerçekleşmesi gerekirken nüfusun Çilimli, Gölyaka ve Yığılca ilçelerinde çok az da olsa azaldığı göze çarpmaktadır. Bu durum ilk etapta dışarıya olan göçleri akla getirmekte ise de asıl neden sayımlarda bazı yıllarda daha fazla gösterilmesinden kaynaklanmaktadır.” (Hanilçi, 2002:7)

2000 yılı itibari ile kırsal ve kentsel nüfus arasındaki farkın en fazla olduğu ilçe Yığılca İlçesi’dir. Bu durum halkın geçim kaynaklarında tarım ve hayvancılığın diğer ilçelere ve il merkezine göre daha baskın olduğunu gösterir. Sanayi, ticaret ve ekonomi de diğer ilçelerden daha az gelişmiş durumdadır. Yığılca da ki yerleşmeler daha çok dağ içi orman içi yerleşmeler olup hayvancılık ve tarımla uğraşmaktadır.1990-2000 yılları arasındaki Cumayeri kırsal ve kentsel nüfus incelendiğinde kırsal nüfusun 1990 yılında kentsel nüfustan daha fazla iken 2000 yılında kentsel nüfusun kırsal nüfusun önüne geçtiği tarım ve hayvancılığın ikinci sırada kaldığı, sanayi, ticaret, inşaat vb sektörlerin ilk sırayı almaya başladığı görülmektedir. Bunda Cumayeri ilçesinde bulunan fındık, tekstil ve maya fabrikalarının etkisi bulunmaktadır.

“Sanayileşmenin tarım ve hayvancılığın önüne geçmeye başladığı diğer iki ilçe ise Akçakoca ve Gümüşova’dır. Fakat bu değişim başladığı ilk ilçe Cumayeri ilçesi olması ilk olması itibarı ile dikkat çekmektedir.” (Hanilçi, 2002:8)

Akçakoca ilçesinin 2000 yılına göre kırsal nüfusun kentsel nüfusun gerisinde kalmasında turizm önemli bir faktör konumundadır.

“Gümüşova’daki kırsal kesimdeki nüfusun kentsel nüfusun önüne geçmesinde ise tarım alanlarından otobanın geçmesi ve yol boyu bir ilçe merkezi olması etkili olmaktadır.” (Hanilçi, 2002:8)

1997 yılında iki büyük deprem yaşayan Düzce deprem sonrası il oluşunun da etkisiyle, depremin etkilerini hızla atlatmıştır. “17 Ağustos ve özellikle 12 Kasım depremleri Düzce merkezini yerle bir ettiği 980 kişinin öldüğü ve çalışan kamu personelinin çoğunun deprem nedeniyle tayin isteyip gittiği halde Düzce şehir merkezinin nüfusu 1990 yılında 65.209 iken 2000 yılında 56.649’da kalmıştır.” (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu) İlde depremden çok fazla iz kalmamıştır. Yıkıntıların çoğu toplanmış ve yerine yeni binalar yapılmaya başlanmıştır. Ancak çok fazla inşaat alanı söz konusudur. Halen de yıkıntıları toplanmayan birkaç bina olduğu görülmektedir. Bölge halkının depremin etkilerini yavaş yavaş üzerlerinden atmaya başladıkları görülür, ancak hala deprem korkusu yaşamaktadırlar.

TABLO : 2 İL VE İLÇELERE GÖRE NÜFUS VE YÜZDELERİ

İL VE İLÇELER	1990 GENEL NÜFUS SAYIMI					2000 GENEL NÜFUS SAYIMI GEÇİCİ SONUÇLARI				
	TOPLAM	ŞEHİR	%	KÖY	%	TOPLAM	ŞEHİR	%	KÖY	%
DÜZCE MERKEZ	138.560	65.209	47	73.351	53	159.690	56.649	35	103.041	65
AKÇAKOCA	32.839	13.582	41	19.257	59	43.895	25.560	58	18.335	42
CUMAYERİ	11.963	5.193	43	6.770	57	13.348	7.434	56	5.914	44
ÇİLİMLİ	15.427	3.717	24	11.710	76	16.849	7.147	42	9.702	58
GÖLYAKA	19.775	4.265	22	15.510	78	19.612	8.572	44	11.040	56
GÜMÜŞOVA	14.536	5.051	35	9.485	65	18.043	12.103	67	5.940	33
KAYNAŞLI	18.308	5.878	32	12.430	68	21.639	9.439	44	12.200	56
YIĞILCA	22.271	2.939	13	19.332	87	21.190	3.728	18	17.462	82
TOPLAM	273.679	105.834	39	167.845	61	314.266	130.632	42	183.634	58

* 1990 Yılı Genel Nüfus Sayımı kesin sonuçları Devlet İstatik Enstitüsü'nden alınmıştır.

* 2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı geçici sonuçları Düzce Valiliği Nüfus Müdürlüğünden alınmıştır.

Ulaşım

Düzce ilinin 113 km devlet yolu, 57 km il yolu bulunmaktadır. Düzce D-100 (E-80) İstanbul (205 km) Ankara (241 km) karayolunun ortasında yer almaktadır. Ayrıca Düzce sınırları içinde yaklaşık 40 km uzunluktaki TEM otoyolu il merkezinin güneyinden geçmektedir. TEM otoyolu üzerinden Kaynaşlı girişi ve 21 km. batısında da Gölyaka girişi bulunmaktadır. Düzce merkeze TEM otoyolundan Beyköy civarından yeni bir girişin verilmesi karayollarınca projelendirilmektedir.

Düzce de havaalanı mevcut olmayıp, Gümüşpınar mevkiine 525 dönümlük orman arazisine yapılabilmesi için etüt çalışmaları devam etmektedir. Demiryolu olarak da Sakarya- Düzce-Karadeniz Ereğli demiryolu hattı projesi ilgili Bakanlıkça yapılmıştır.

Köy hizmetlerinin sorumlu olduğu köy yolları ağının uzunluğu 1781 km'dir. 194 köyün 601 km'lik kısmı asfalt yol, 89 köyün 1012 km'lik kısmı stabilize yol, 34 km tevsie, 134 km ham yoldur. Ayrıca 22 köyün 188 km'lik asfalt yolu karayolları ağındadır. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu) Hasanlar köyünde de araştırmacıların ayrılacağı gün köy içi yolların asfaltlama çalışmaları başlamıştır.

MÜZE VE ÖREN YERLERİ

Konuralp Müzesi:

Batı Karadeniz'in tek antik kenti olan Konuralp, Düzce'nin beldesi ve Antik Roma kenti olan "Prusias Ad Hypium" üzerine kurulmuştur. Araştırma yapılan Hasanlar köyüne yarım saat mesafededir. Hasanlar köyünde bölgedeki inşaatlarda çalışan köylüler vardır.

Konuralp müzesinde, 1825 adet arkeolojik, 456 adet etnografik, 3837 adet sikke olmak üzere toplam 6118 adet eser bulunmaktadır.

Söz konusu eserler; Müze bahçesi, Arkeoloji, Etnografya ve Taş Eserler Salonu ile Sikke bölümünde sergilenmektedir. Bu sergi salonlarında sergilenen tarihin önemli eserleri mevcuttur.

Antik Şehirler

Konuralp (Prusias ad Hypium)

Düzce'ye bağlı Konuralp beldesinde yer alan antik şehrin tarihi 3. yy'a kadar dayanır. Konuralp'ten çıkan en önemli eserler

Antik Tiyatro (40 Basamaklar) Konuralp'in etkin zenginliklerini gösteren en önemli kalıntılarında biri tiyatrosudur. M.S. 1yy kadar yöreye hakim olan Prusias Krallığı döneminin sanatsal zenginliğini gösteren en canlı eserler arasındadır.

Mermer Köprü:

Konuralp'in batısından geçip Efteni Gölüne dökülen Tabak Deresi üzerinde Akçakoca Çilimli yolu üzerindedir.

Mozaikler: Surlar – Su kemerleri – Tyche Heykeli Antoninus Pius Büstü – Lahit – Mezar Stelleri ve Heykel kaideleri.

Ceneviz Kalesi:

Akçakoca'da deniz kenarındadır. Kale önce Bizans, daha sonra Ceneviz ve Osmanlılar tarafından kullanılmıştır. Camiler Türbeler Karaköy Türbeleri Düzce'nin Çilimli ilçesindedir.

EKONOMİK DURUM

Tarım

Düzce'nin toplam yüzölçümü olan 259.300 hektarlık alanının, 100.686 hektarı tarım arazisi, 122.034 hektarı orman ve findıklık, 7.932 hektarı çayır-mera, ve 28.648 hektarı da tarım dışı arazidir. Tarım arazisinin %63'lük bölümü fındık bahçeleri olarak kullanılmaktadır. Sulanabilir tarım alanı 37.610 hektardır.

Ova toprakları yapı bakımından alüviyal (%90.4) ve koliviyal (%9.6) topraktan oluşmuştur. Düzce ovası verimlilik bakımından Türkiye'nin ender illerinden biridir. Ova toprağının verimi çok yüksek düzeydedir. Bölgede daha çok tütün, mısır, buğday, fındık ve her türlü buğdaygil ve sebze tarımı yapılmaktadır.

Düzce ekonomisinde tarım sektörü, Düzce'nin gelir kaynağında önemli yer teşkil etmektedir. Ormanlık saha dışında kalan bölümlerde, özellikle fındık, pancar, mısır, buğday, çeltik ve Virjinya tütünü ekimi yapılmaktadır. Hasanlar köyünde de 20 yıl öncesine kadar köyün neredeyse tamamı tütün ekimi ile uğraşmakta olup, tütünün işçiliğinin çok ağır olması ve getirisinin az olması yüzünden araziler findıklığa çevrilmiş ve tütün ekimi bırakılmıştır.

32.500 hektarlık 1, 2, 3, sınıf tarım arazisine sahip olan Düzce ovası, % 80'i fındık ve kavak ağacı alanına sahip olup, geriye kalan % 20'lik alandaki tarlalarda sebze ve meyve tarımı yapılmaktadır.

Düzce Meyvecilik Üretme İstasyonu mevcut olup, bölgenin meyve fidanı ihtiyacını karşılamaktadır. Düzce de tarım ürünlerine yönelik sanayii mevcut olup üretim yapılmaktadır. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

“Düzce ili ve ilçelerinde 1015 ha'dan 2 bin 15 ton tütün üretilmektedir. Bu üretimde 1652 ton üretimle Çilimli ilçesi gelmektedir. Akçakoca, Kaynaşlı ve Yığılca ilçelerinde bazı yıllar tütün üretimi yapılmamaktadır. Çilimli'deki tütün üretimindeki fazlalığın nedeni ise tütün işleme fabrikasının bulunmasıdır.” (Hanilçi, 2002:60)

“Şekerpancarı üretimi ise, Merkez, Cumayeri, Çilimli, Gölyaka ve Gümüşova ilçelerinde yapılmaktadır. Akçakoca, Kaynaşlı ve Yığılca ilçelerinde ise şekerpancarı üretimi yapılmamaktadır. En çok Gölyaka ilçesinde şekerpancarı üretimi yapılmaktadır.” (Hanilçi, 2002:63)

Düzce ili genelinde fındık üretimi çok önemli yer tutmaktadır. Fındık üretiminde ilk sırada Akçakoca, Düzce merkez, Cumayeri ilçeleri gelmektedir. En az fındık üretimi ise Kaynaşlı ilçesidir.

Düzce ili ve ilçelerinde az da olsa çeltik, pirinç üretimi yapılmaktadır. Merkez ilçe ve Çilimli de pirinç üretimi yapılmakta diğer ilçelerde yapılmamaktadır. Pirinç yetiştirme özellikleri bakımından Karadeniz Bölgesinde yetiştirilebilen, sulak alanları tercih eden bir tarım ürünüdür.

Mısır üretimi en çok Düzce merkezde yapılmaktadır. Mısır üretiminde önde gelen diğer ilçeler Yığılca ve Çilimlidir.

Düzce merkez aynı zamanda en çok Kestanenin üretildiği alandır. Kestane üretiminde Yığılca, Çilimli ve Gümüşova'da önemli yer tutar.

Düzce ili ve ilçeleri arasında en fazla buğday ekildiği ve üretiminin yapıldığı alan Düzce merkezdir. İlçeler arasında belirgin olarak buğday üretimi yapan diğer ilçe Yığılca'dır. Buğday yetiştirme özellikleri arasında pek fazla bir şart (toprak yapısı, yağış, iklim özellikleri vs.) istemeyen bir tarım ürünüdür. Yaz yağışlarının olmadığı bir bölgede yetiştirilmesi mümkündür.

Yaz yağışlarının olduğu ve ekonomik değeri yüksek olan tarım ürünlerinin yetiştirildiği bölgelerde şekerpancarı pek fazla tercih edilmez, yerine daha fazla gelir getiren (fındık, narenciye, zeytin vs.) tarım ürünleri yetiştirilir. (Hanilçi, 2002:69)

Bölgede fındık önemli bir tarım ürünüdür. Düzce ilinin hemen her ilçesinde ve özellikle çalışma yapılan Hasanlar köyünde fındık ana geçim kaynağı olduğundan fındığın özelliklerinden bahsedilecektir.

FINDIK

Fındık Türkiye için her zaman önemli bir gelir kaynağı olmuştur. Bazı kaynaklar fındığın Anadolu'dan bütün dünyaya yayıldığını söyler. Bazı kaynaklar ise fındığın Orta Asya'dan Karadeniz sahillerine göçler yoluyla Türkler tarafından getirildiğini, daha sonra Avrupa'ya götürüldüğünü ifade eder. Bunun için de "Yağ Taşı - Yağmur Taşı" adlı efsane ile "Bugu Tekin" efsanesini kanıt olarak gösterirler. Bu efsanelerde, fındık ağacı kutsal olarak gösterilmekte ve Tanrı'nın nurunun ilk defa fındık ağacı üzerine indiği bildirilmektedir.

Fındık kelimesi Türkçe'ye muhtemelen Türkler'in Anadolu'ya yerleşmesinden sonra girmiş olmalıdır. Kelime daha sonra Arap dilinde "bunduk" tarzında söylenmiş ve yerleşmiştir.

Başta Hıristiyanlık olmak üzere bütün dinler fındığı kutsal meyve saymıştır. Dörtbin yıl önce Orta Asya'dan getirilerek çevremizde yetiştirildiği anlaşılmaktadır. Ksenofon "Onbinlerin Ric'atı" adlı eserinde kapalı şekilde fındığa değinmektedir. Yunanlı hekim Dioscorides de Kitabü'l-Haşayış adlı eserinde fındıktan yapılan

ilaçlardan bahsetmektedir. Fındığı Romalılar Görele'den İtalya'ya oradan da İspanya'ya ulaştırdılar.

İspanya kralı Henri'nin, Timur'a gönderdiği elçi Klaviyo, Semerkant dönüşü, Pontus devleti başkenti Trabzon'dan 1405 yılında İstanbul'a hareketinde fındık dolu bir gemi ile yola çıktığını seyahatnamesinde yazmaktadır. "Timur Devrinde Kadisten Semerkanta" adlı bu kitap fındık ihracatından bahseden ilk eserdir. Türkiye'den ilk kabuklu fındık ihracatını 1773 yılında Rusya'ya, 1792 yılında Romanya'ya, 1851 yılında İngiltere'ye, 1871 yılında da Belçika'ya yapılmıştır.

Fındık tarihe kutsal bir yemiş olarak geçmiştir. Eski Türkler'in din hayatında önemli bir yer tutan fındık, aynı zamanda barış ve esenlik sembolü sayılırdı. Türkler gibi, başka bazı uluslar da fındığı kutsal sayarlardı. Yunanlıların ticaret tanrısı Hermes'in asası bir fındık dalıydı. Eski Romalılar da fındığa önem vermişlerdi. Dügünlerde, çeşitli şenliklerde, bir teke, fındık dallarına sarılıp yakılır, böylece tapınağa kurban edilirdi. Sihirbazların mucizeler yaratan sihirli değnekleri de aslında birer fındık dalıdır. Araplar'a göre elinde fındık dalı bulunan bir kimse, kendini bütün kötülüklerden koruyabilirdi.

Fındığın kutsallığına inanan uluslar arasında İngilizlerle Fransızlar da vardı. İngilizler Noel sofralarında fındık bulundurmayı, sofrayı fındık dalları ile süslemeyi gelenek haline getirmişlerdir. İtalyanlar da fındık türlerine ermişlerinin adlarını vererek fındığın kutsallığını belirtmek istemişlerdir.

Müslümanlarda da fındık önemli bir yer tutar. Din adamları fındığın bir cennet meyvesi olduğuna inanırlardı. Hatta Müslümanlar; Adem baba gökten yere indiği vakit, Tanrının emriyle 30 çeşit meyveyi de birlikte getirdiği v bunların arasında fındığın da olduğuna inanırlardı. İnsanoğlu yerleşik düzene geçip tarım yapmaya başladığından beri pek çok bitkiyi ekip biçer. Fındık da bunlardan biridir.

Yaklaşık 5 bin yıldır bilinen fındığın vatanı Anadolu'dur. M.Ö. 400'de Pontus kıyılarından geldiği için Pontus Cevizi adını almıştır. Sicilya ve İspanya'ya Araplar tarafından götürülmüştür. Yeryüzünde 360-410 kuzey enlemlerinde kendine özgü iklim koşullarında yetişebilen fındık, deniz kıyısından en çok 30 km içeride ve 750-1000 metreyi geçmeyen yerlerde ürün vermektedir. Dünya yıllık fındık üretiminin %67-75'ı Türkiye'nin Karadeniz kıyılarında yapılmaktadır. İtalya, İspanya ve Amerika fındık yetiştiren diğer ülkelerdir. Türkiye'nin en çok yağış alan bölgesi Karadeniz'de arazi fazla eğimlidir. Toprağın yapısı ve iklim koşulları Karadeniz Bölgesi'nin önemli bir kısmında fındık dışında başka bir tarıma izin vermemektedir. Fındık, erozyon tehlikesiyle karşı karşıya olan bölgede verimli toprakların yok olmasını engelleyip çevreye olumlu katkı sağlamaktadır. Ayrıca bölgedeki fabrikaları

doğal çevrenin bozulmasına neden olan fiziksel ve kimyasal atıklar ortaya çıkarmaz. Fındık tarımı genellikle küçük arazilerde ve aile işletmeciliği biçiminde yapılmaktadır. Türkiye'de yaklaşık 600 bin hektar arazide 400 bin çiftçinin fındık üretimiyle uğraştığı bilinmektedir. Fındık yetiştirildiği bölgelerde doğrudan ya da dolaylı olarak 8 milyon insanı ilgilendirmektedir.

Türk fındığı kalite olarak Giresun ve Levant olmak üzere ikiye ayrılır. Giresun fındığı tadı ve içerdiği yağ oranı ile dünyanın en üstün özellikli fındığıdır. Giresun dışında Trabzon'un Beşikdüzü, Çarşıbaşı ve Akçaabat ilçelerinde yetişir. Levant tipi fındık ise Trabzon'un bir bölümü ile Ordu, Samsun, Bolu, Sakarya, Zonguldak, Düzce ve Bartın illerinde yetişmektedir.

“Önceleri kuruyemiş olarak tüketilen fındığın, gıda sanayiinin gelişmesiyle birlikte kullanım alanı genişlemiştir. Çikolata, bisküvi, şekerleme, tatlı, pasta, dondurma imalatında yoğun olarak kullanılmaktadır. Çikolata ve bisküvi imalatında dünyanın yıllık iç fındık tüketimi 300 bin tonu aşmıştır. Fındıktaki yağ, yüksek oranda doymamış yağ asitlerinden oluşmaktadır. %60-70 oranındaki bu yağ, vücuda tümüyle yararlıdır. Fındık yağı vücut ısısının korunmasından yağda eriyen vitaminlerin taşınmasına kadar birçok görevi yerine getirir. Fındık yağında bulunan linoleik asit vücut tarafından üretilmez, dışarıdan alınır. Linoleik ve oleik asitler kanda kolesterolün yükselmesini önler. Kalp ve damar hastalıklarına karşı koruyucu etki yapar. Fındık, vücudumuza yararlı karbonhidrat, protein ve yağ ile metabolizmamızı düzenleyen B grubu vitaminler bakımından da zengin bir kaynaktır. Kan yapımı ve ruhsal sağlık için gerekli olan B2 ve B6 vitaminleri, gelişme çağındaki çocuklar için büyük önem taşır. E vitamini açısından çok zengin olan fındık, üretim sisteminin normal çalışması için gereklidir. Alyuvarların parçalanmasını önleyerek kansızlığa karşı koruyucu etki yapmaktadır. E vitamini kanser yapıcı etmenlerin oluşmasını önler ya da oluştuktan sonra onları etkisiz hale getirerek vücudu korur. Kemiklerin ve dişlerin yapımı için gerekli kalsiyum, kan yapımında görev alan demir, büyüme ve gelişmede rol oynayan çinko, en iyi besin kaynaklarından. Sinirlerin uyarımı ve kas dokusunun çalışması için gerekli olan potasyumca da zengindir. Potasyum, magnezyum ve kalsiyum içeriği yüksek, sodyum miktarı düşük olan fındığın, kemik gelişimi ve sağlığı ile kan basıncının düzenlenmesinde büyük önemi vardır.” (www.gorele.com.tr)

Türkiye dünyada en çok fındık üreten ülkeler arasındadır. Fındık kayingiller familyasındandır. Serince yerlerden hoşlanır olgunlaşmakta olan meyvelerinin yeter derecede ısıya ihtiyacı vardır. Az nem fındık için kuraklık demektir. Bir de dölleme aylarında esen hızlı rüzgar, dolu ve yağmur ile devamlı sis fındığın düşmanlarıdır.

Fındık, kökleme denilen küçük fidanlar halinde, kırk elli santimetre derinlikte kazılmış toprağa, yerine göre dört ile altı metre aralıkla ocaklar halinde dikilir. Ocağın sık olması verimi azaltır.

Fındıkta dikim kadar gübreleme de önemlidir. Budama ve toprağın erozyondan korunması diğer bakım yollarıdır. Fındık ağacına bakım yapılmazsa, dikilen fındık ağacı kendiliğinden büyümeye ve ürün vermeye terk edilirse miktar ve kalite bakımından istenilene ulaşamaz. Yeni dikimler onuncu yıldan itibaren normal meyve vermeye başlar.

Bol ürün almak için fındık dipleri Aralık ve Ocak aylarında kazılır. Gübreler atılır. Böylece zararlı ot ve böceklerle de savaşılmış olunur. Kökler etrafa dağılarak bol besin alır. Şubat ve Mart aylarında tekrar gübreleme yapılır. Gerekirse Nisan ve Mayıs aylarında ocakların diplerine kökü serin tutması için fasulye ekilir. Mayıs ve Haziran aylarında zararlı böcekleri yok etmek için fındık ocakları kükürtlenir. Haziran ve Temmuz aylarında dibindeki dikenler ve paldırı kesilerek yok edilir. Böylece bahçe fındık toplamaya hazır hale getirilmiş olur. Ekim ve Kasım aylarında gereksiz, yaşlı dallar kesilir. Buna bahçeleme denir.

Fındık ağacı dört beş metre boyundadır. Dalları daha çok etrafa yayılmış haldedir. Fındığın bir senelik dalları açık kahverengi, gri, iki senelik dalları daha koyu renklidir. Yıl adedi arttıkça dallardaki boğumlar da artar. Yapraklarının kenarları dişli, alt yüzeyleri hafif tüylü ve gri renkli, üst yüzeyleri yeşil, koyu yeşil ve sarımtraktır. Yaprak damarları alt yüzde açık şekilde görülür. Yapraklar Şubattan itibaren doğmaya başlar.

Fındık ağacında birisi erkek diğeri dişi olmak üzere iki çiçek bulunur. Eylül ve Ekim aylarında fındık yaprakları dökülürken erkek organları da çıkmaya başlar. Aralık, Ocak ve Şubat aylarında iplikcikler şeklinde dişi organlar görülür. Şubat ayında dölllenme bitip yapraklar açmaya, Nisan ve Mayıs aylarında da meyve vermeye başlar. Haziranda içi olur, Temmuzda kızarmaya başlar. Ağustos ayında olgunlaşan fındıklar dalında kurutulmadan yeşil yeşil toplanır ve harmana serilir. Bir kaç gün sonra yeşil taze fındıklar kurumaya başlar ve kahverengiye döner. Kapsülü kuruyan fındık patoza verilir. Patoz, fındığın dış kapsülünü çıkararak kabuklu fındık haline getirir. Buna "çeç fındık" denir. Çeç fındık tekrar harmana yayılır ve kurutulur. Patozun kapsülünü çıkaramadığı fındıklar içinden ayıklanır. İyice kurutulan fındık çuvallanarak satılmak üzere tüccara ya da en büyük alıcı Fiskobirlik'e götürülür.

Karadeniz Bölgesi'nin iklim özellikleri içinde yetişebilen en verimli bitki fındıktır. Kış aylarında çiçeklenen ve döllenebilen tek bitkidir. Ülkemizde fındığın

12 değişik çeşidi yetiştirilmektedir. Bunlar, 5-6 metreye kadar uzayabilen Corylus avellana ile Corylus maxima türlerinin melezleridir. Fındığın halk arasında bilinen adları şöyledir: Tombul, palaz, badem, mincena, gök, kalınkara, kan, cavcava, ince kara, kuş, foşa, kargalak ve Ordu ikizidir.

Fındığın şekerle karıştırılarak ezmesi veya macunu yapılır. Ezik, buruşuk ve çürük fındıklardan yağ yapılır. Bu yağlardan sabun yapılır.

Aşağıda fındığın mevsimlere göre yetiştirilmesi ile ilgili bilgiler verilecektir. Ocak ayından başlanarak fındığın yetiştirilmesi, hasatı ve harmanından bahsedilecektir.

MEVSİMLERE GÖRE FINDIĞIN YETİŞTİRİLMESİ

OCAK

Bu ayda, dişi çiçekler diğer adıyla karanfiller fındık dallarında kendilerini göstermeye başlarlar. Pulcuklarla örtülü bir tomurcuğun ucundan çıkan, çeşitlere göre kırmızı, bordo ve pembe renklerde değişen kıl gibi ince uzantıları olan bu dişi çiçekler, ileride birer fındık çotanağı olacaklardır.

Bol ürün alınmak isteniyorsa, bu karanfillerin sağlıklı olmaları ve soğuklardan etkilenmeden döllenmeleri gerekir. Bu bakımdan, kış aylarında veya sonrasında gelen geç ilkbahar donlarına karşı bu aylarda önlem alınmalıdır.

Bunun içinde, genellikle mart ayı sonlarına kadar, bahçe içinde kolay yanıcı, sis veya duman veren, çalı-çırpı veya diğer yanıcı materyal temin edilerek hakim rüzgarların geldiği yönlere yığılmalıdır. Bunlar don tehlikesi baş gösterdiğinde, gaz yağı gibi kolay yanıcı maddelerle tutuşturularak fındık bahçeleri dondan korunabilir.

Yine bu ayda tomurcuklar patlamadan önce **Virgül koşnili** ile ilaçlı mücadele yapılır.

Ayrıca, özellikle kumlu topraklarda görülen **Dalkıran** zararlısı ile kültürel mücadele için de bulaşık ve kurumuş dallar toplanarak yakılabilir. Bu işlem gelecek aylarda da sürdürülür.

ŞUBAT

Fındıklarda dişi çiçekler yani karanfiller iyice olgunlaşmışlar, erkek çiçekler diğer adıyla püslerde fenerlenmeye yani çiçek tozlarını yaymaya başlamışlardır.

Özellikle yağış olmadığı hele de hafif hafif esen rüzgarlı günlerde fındık bahçeleri sapsarı bir tül gibi görünmeye başlar. Bu, sarı renkli çiçek tozlarını rüzgarlarla uçarak karanfillere ulaşması ve döllenmenin başlayacağını işaretidir.

Havalar bu ayda ne kadar güzel geçer, ne kadar ipek tozu uçuşur ve karanfillere ulaşırsa ve döllenme ne kadar iyi olursa, o yıl ürün de o kadar bol olabilecek demektir.

Elbet iyi ve bol ürün almak için, döllenmiş karanfilleri de iyi beslemek gerekir. Bunu için yanmış çiftlik gübresini bu adan itibaren verilmelidir. 3-4 yılda bir kullanılan çiftlik gübresi ocakların çevresine dal izdüşümüne (dalların tam altına) gelecek şekilde 25-30 kg kadar ve kesinlikle toprağa karıştırılmak suretiyle verilmelidir.

Unutulmamalıdır ki bir ton yanmış çiftlik gübresinde 5,5 kg azot, 2,5 kg fosfor, 5,5-6 kg potasyum ve diğer bazı bitki besin maddeleri bulunmakta, ayrıca verilen toprakların yapısını da iyileştirmektedir.

Bu sıralarda, zarar yapmaya başlayan **kozalak akarı**' nı ve kışı kozalak içinde geçiren **filiz güvesi**' ni yok etmek için kozalakların elle toplanarak yakılması oldukça yararlıdır.

MART

Bir yandan; "Mart'ın kapıdan baktırıp, kazma-kürek yaktırdığı" soğuklar zaman zaman görülürse de havaların da toprağın da artık ısınmaya başladığı, diğer bir deyişle canlıların kıpırdanmaya başladığı aydır mart ayı.

Artık bitkilerin ihtiyacı olan besin maddeleri yani gübre toprağa verilmelidir. Özellikle azotlu gübrelerin tavsiye edilen miktarının yarısı bu ay içinde, çiftlik gübresinde olduğu gibi, dal izdüşümlerine serpidikten sonra 5-10 cm derinlikte çapalanan toprağa karıştırılır. Yalnız gübre verilmeden önce toprak analizleri yaptırılıp gübreyi ona göre vermekle, eksik veya fazla gübreleme önlenmiş olur.

Gübrelerin çapalanarak toprağa karıştırılması ile hem gübrenin yararı sağlanmış; hem de kışı toprakta geçiren çeşitli zararlı böceklerle kültürel mücadele edilmiş olur.

Çeşitli tomurcukların arasına girerek **kozalak veya fındık gülü** adı verilen **Fındık Kozalak Akarı** zararlısı ile ilaçlı mücadeleye de havaların sıcak gittiği yıllarda yine bu ay sonlarında, yeni sürgünlerde dipten itibaren üçüncü yaprak geriye devrildiğinde ilaçlı mücadeleye başlanır.

Fındık Yaprak Deleni ile ilaçlı mücadele de yine bu ayın başlarından itibaren, larvaları galeri açmadan önce yapılır.

Bu ayda ilkbahar geç donlarından erken yeşillenen bahçelerde zararlanmalara karşı önlemler alınmalıdır.

Bu arada kıştan zarar görmüş sürgün ve dalların ayıklanmasına yine devam edilir.

NİSAN

Fındık dalları artık yeşermeye, bahçeler yemyeşil bir örtüye bürünmeye başlamıştır. Fındık çotanakları da bu aydan itibaren belirmeye başlar.

Genelde fındık bahçelerinde **Fındık Kozalak Akarı** ile ilaçlı mücadelenin yapılabildiği dönem bu aydır. Ocak başına ortalama 30 kozalak var ise yeni sürgünlerde dipten itibaren 3. yaprak geriye devriliyorsa derhal ilaçlanmaya başlanmalıdır. Böylece **Fındık Filiz Güvesi** ile de mücadele edilmiş olur. Çünkü, fındık filiz güveleri de kışı kozalakların içinde geçirirler ve ilkbaharda yeni gelişen tomurcuklarla sürgünlerde galeri açarak kurumalarına neden olurlar. İlaçlama 15 gün sonra tekrarlanırsa daha iyi sonuç alınır. İlaç atılan bahçelere 30 gün süre ile hayvan sokulmamalıdır.

Son yıllarda özellikle urlu ve şekilsiz iç fındık zarar şekliyle tanınan ve halk arasında pis kokulu böcek olarak bilinen **Fındık Yeşil Kokarcası** zararının yoğun olduğu bahçelerde kışlamış erginlere karşı İlaçlı mücadele Nisan ayının ikinci yarısında yapılır.

Sabahın erken saatlerinde 10 ocak silkelenmeli ve en az 1 kışlamış ergin düşerse ilaçlama dekara 8-10 lt su atılarak yapılmalıdır.

Azotlu Gübreleme geçmişse, bu ay içinde de kullanılabilir. Unutulmamalıdır ki, doğan fındığı dalda tutmak ve onu beslemek insanların elindedir.

MAYIS

Tüm canlıların kış uykusundan çıkıp faaliyete geçtiği, fındık çotanaklarının irilip dane içlerinin oluşmaya başladığı bu ayda fındığın zararlıları da zarar vermeye başlamışlardır. Bu bakımdan mayıs ayındaki zararlı mücadelesine önem verilmelidir.

Bir çiftinin yaklaşık 200 meyveye zarar veren, fındığın en yaygın zararlısı olan **Fındık Kurdu** ile mücadele danelerin mercimek iriliğine ulaştığı bu ayda yapılır. Bunun için; sabahın erken saatlerinde dallar 3x3,5 metre boyutunda beyaz bir beze silkelenerek **Fındık Kurdu** erginlerine bakılır. Eğer her 10 ocaktan en az 3 ergin böcek düşüyorsa kesinlikle ilaçlama yapılmalıdır.

Fındık kurdu için çok çeşitli ilaçlar varsa da; gerek çevreye ve özellikle kuşlarla arılara zarar vermemek için sulandırılabilir ilaçlar kullanılmalıdır. İlaçlama ocağın tacını aşmayacak ve yaprakların altlarını kaplayacak şekilde yapılmalıdır. İlaçlanan bahçeye üç hafta hayvan sokulmamalıdır.

Tavsiye edilen azotlu (yazlık) gübrenin ikinci yarısı bu ayın sonlarına doğru ilk yarısındaki gibi (mart ayında) uygulanır.

Fındık bahçelerinde; yapraktan verilen mikro (iz) element içeren yaprak gübrelere, mayıs- temmuz ayları arasında 15-20 gün ara ile 2-3 defa uygulanmakta olup, ilk uygulamasına ise bu ayın sonlarına doğru başlanılmaktadır.

HAZİRAN

Yazın başlangıcı sayılan bu ayda daneler gelişip çotanaklar irilmeye başlamıştır. Üretici bahçesini gezerken bir yıllık çabasının karşılığı olan daldaki bu çotanaklara bakarak o yıl ürününün ne kadar olacağını tahmin eder, buna göre de kazancını hesaplamaya başlar.

Bahçede ısırgan, böğürtlen gibi yabancı otlara karşı herbisit (yabancı ot ilacı) uygulaması bu ay sonlarına doğru yapılır.

Fındık ocaklarındaki dip sürgünleri şayet sonbaharda temizlenmemişse bu ayda da temizlenebilir.

Fındık dallarında bitki öz suyunu emerek beslenen ve bitkinin zayıf düşmesine hatta kurumalara neden olan **fındık kahverengi koşnili**'nin hareketli 1. dönem larvalarına karşı yapılan ilaçlı mücadelede başarı sağlanmaktadır. Haziran ayı sonlarına doğru (Yumurtadan çıkışın tamamlanmasına yakın) ilaçlı mücadele yapılmalıdır.

Son yıllarda büyük yayılım göstererek üreticilerin de yoğun şikayetine neden olan bu zararlıyla ilaçlı mücadeleye başlamadan önce bahçeden tesadüfen alınan 10 ocaktan işletilen 3er bulaşık sürgün yani toplam 30 sürgünün her birinde 5 canlı koşnil var ise ilaçlı mücadele yapılmalıdır.

Başarılı bir ilaçlama için tüm yaprak, dal ve sürgünlerin tamamen ilaçlanması gerekir.

Bu ayda ayrıca **dalkıran** zararlısıyla da ilaçlı mücadele yapılır. Zararlıyla bulaşık bahçelerde haziran ayının ikinci yarısında bahçe gezilir dallarda galeri açmaya başlanmış ergin dişi böceklerin çıkardığı taze odun talaşı görüldüğünde ilaçlamaya başlanmalı ilk ilaçlamadan 15-20 gün sonra ikinci ilaçlama yapılmalı.

TEMMUZ

Fındık üreticisinin gözlerini fındık dallarından ayıramadığı sevinçli, umut dolu olduğu bu ayda; fındık içleri meyveyi doldurmuş, kabukları da iyice sertleşmiştir.

Yağışların az olduğu bazı yıllarda, kuraklık baş gösterebilir. Fındık bahçelerinin bu olumsuz şarttan etkilenip, bitkinin su dengesinin bozulmasına dolayısıyla, meyve içinin iyi teşekkül etmemesi ile hasat özü dökümünün artmasına sebep vermemek için, imkanlar elverdiğince bahçeler sulanmalıdır.

Artık, fındıkları toplanması yaklaşmıştır. Bahçelerde hasat özü temizliği, evde, harmanda araç-gereç onarımları ve eksiklerin giderilmesi, harman yerinin hazırlanması gerekir.

Fındık kokarcası' nin nimf yoğunluğu fazla ise İlaçlama yapılabilir. Bunun için nisan ayında belirtilen ilaçların her hangi biriyle (değişik olması tavsiye edilir) dekara 50 lt su atılarak nimf ilaçlaması yapılır.

İleride uygun ve yeterli gübre kullanmak amacıyla analiz yaptırmak için yaprak örneğinde bu ayın ikinci yarısı (hasattan 10-15 gün önce) alınmalıdır. Toprak örneği ise gübre verilmeden önce her zaman alınabilir.

AĞUSTOS

Fındık hasadının yapıldığı, yaşlısıyla genciyle, kadınıyla erkeğiyle tüm bahçelerin şenlendiği bu ayda yediden yetmişe herkes fındığın peşindedir. Fındık hasatı 1 Ağustos'ta başlar ve bir ay sürer. Köyde fındık harmanı ile ilgili bilgiler köyün ekonomik yapısının anlatıldığı bölümde verilecektir.

Bir yıl fındıkla yatıp fındıkla kalkan üreticinin emeğinin artık hasat zamanı gelmiştir. Ancak; hasat ederken bir yıllık emeğinin karşılığını tam alabilmesi için, fındığının tam hasat olgunluğuna gelmiş olmasına önem vermelidir. Çünkü tam olgunlaşmadan hasat edilen fındıkların iç randımanı düşer, buruşuk oranı artıp depolanma süreleri kısalmaktadır.

Fındık harmanı, daldan ve dalların silkelenmesiyle yere düşürülenlerin elle toplanmasıyla gerçekleştirilir. Fındık toplama sırasında uzun bir sopa kullanılır, sopayla dallar aşağı doğru eğilerek fındıklar kopartılıp tenekelerin içine atılır. Fındık harmanı sırasında neredeyse tüm hane halkı ve hatta çoğu hanede hane dışında işçiler tutulur. Bir ay gibi kısa bir sürede gerçekleşmesi gereken harmanın yetişmesi için her zaman aile içindeki iş gücü yeterli değildir.

EYLÜL

Harman zamanı geciken bazı yörelerde, ürünü sonbahar yağmurlarından iyi korumak gerekmektedir.

Erken kurutulamayan veya naylon örtü altında uzun süre kalan fındıkların zarar görmemesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Fındık hasadı tamamlandıktan sonra, **fındık filiz güvesi** mücadelesi de yapılmalıdır. Bunun için yaprakların altında orta damar ile yan damarların birleştiği üçgen girintilerde kahverengi lekeler bulunup bulunmadığına bakılmalı, baktığımız 100 yaprağın 15' inden fazlasında araz görülüyorsa ilaçlama yapılmalıdır.

EKİM

Fındıklar toplanıp, harman alınmış, çoğu üretici ürününü pazara götürüp bir yıllık emeğinin karşılığını da elde etmiştir.

Sıra gelecek yılın ürününü daha da artırmaya, en azından devam ettirmeye gelmiştir. Çünkü Ekim ve Kasım ayları gelecek yıl ürününe hizmet etme aylarıdır.

Bunun içinde budamaya önem verilmelidir. Öncelikle fındık dalları ayıklanmalı kurumuş, kırılmış veya verimden düşmüş dallar hatta ocaklar çıkarılarak yerleri yeni genç kök sürgünlerine bırakılmalıdır. Bu arada gereksiz kök sürgünleri de ayıklanmalıdır.

Öte yandan kışlık gübre adı verilen fosforlu ve potasyumlu gübrelerin toprağa verilme zamanı da Ekim-Kasım aylarıdır. Genellikle 3 yılda bir verilen fosforlu gübrelerde, ocakların çevresinde dal izdüşümüne(dalların altına) gelecek şekilde 10-15 cm derinlikte açılacak 20-30 çukura atılarak kullanılmalıdır

Yine Mayıs böceği larvaları ile ilaçlı mücadele de eylül-ekim aylarında yapılır. Bunun için 50x50 cm 'lik çerçeve ile bahçenin araz görülen 16 ayrı yerinde işaretleme yapılır, buralar 25 cm derinliğinde kazılır bir örtü üzerine alınan toprak incelenerek 1m² de (4 çerçeve alanı) 3 adet larva varsa toprak ilaçlaması yapılmalıdır.

KASIM

Kış mevsiminin başlangıcı sayılan Kasım ayında havaların uygun olduğu zamanlarda, fındık bahçelerinde ayıklama işlerine devam edilir. Yine kışlık (fosforlu) gübre verilmesi geciken yörelerde bu işler tamamlanır.

Fındığın iyi gelişip bol ürün verebilmesi için yetiştiği toprağın ph' nın 5-7 arasında olması gerekmektedir. Bu ay, toprak ve yaprak analizlerinin sonucunda bahçemize tavsiye edilen kireç, fındık ocaklarının dal izdüşümlerine serpildikten sonra 5-10 cm derinlikte çapalanarak toprağa karıştırılıp verilir.

Bahçeye tavsiye edilen kışlık gübrelerle kirecin aynı anda verilmemesi tavsiye edilmektedir.

Mayıs aylarında mücadele edilen **virgül koşnili** ile bu ayda da ilaçlı mücadele yapılabilir. Öte yandan kurumuş dallar toplanırken **dalkıran** ile de mücadele edilmiş olur.

Kışı bol yağışlı geçen yörelerde çiftlik gübresi bu aydan mart ayına kadar verilebilir. Unutulmamalıdır ki en iyi gübre çiftlik gübresidir ve toprağa gerekli olan hemen her çeşit besin maddesi bu gübrelerde vardır.

ARALIK

Fındık üreticisinin işlerinin en az olduğu dinlenmesi gereken aydır bu ay. Ancak Fındık üreticisi bu ayda da diğer döneme hazırlık yapmak zorundadır.

Fındık dallarında püsler irileşmiş, karanfillerin tomurcukları şişmiş ve tam patlamaya hazır, yer yer kırmızı uçları görülmektedir.

Fındıkla ilgili ayrıntılı bilgi verildikten sonra, bölgedeki diğer geçim kaynaklarından kısaca bahsedilecektir.

Hayvancılık

“Düzce ilinde büyük ve küçük baş hayvancılığı ile kümes hayvancılığı ekonomide halkın geçim kaynakları arasında önemli yer tutar. Ayrıca Düzce de bol miktarda Alabalık Üretme Çiftliği vardır.” (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

“İl ve ilçeler genelinde büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılıktan daha ileridir. Bunda Karadeniz ikliminin ve yağışların kısmen de olsa mevsimlere düzenli dağılması sonucu büyükbaş hayvan yetiştiriciliğine yetecek otlak ve çayırların olması ve büyükbaş hayvancılığın küçükbaş hayvancılığa göre et-süt verimi bakımından daha fazla gelir getirmesi etkili olmaktadır.” (Hanilçı, 2002:77) Bölgede et tavukçuluğu da yapılmakta ve tavuk üretim çiftlikleri bulunmaktadır.

Orman

Düzce ilinin 259.300 hektarlık yüzölçümünün % 50'sini oluşturmaktadır. Düzce ili genelinde ormana bağlı olarak 15 kaplama ve soyma fabrikası, yaklaşık 400 adet kereste ve parke işleyen fabrika ve atölye bulunmaktadır. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

Sanayii ve Ticaret

Düzce Sanayii ve Ticaret Odası 1959 yılında kurulmuştur. Özel ve resmi olarak 20'ye yakın Banka şubesi mevcuttur.

Sanayii sektöründe birinci derecede ağırlıklı iş kolu Orman ürünleri sanayii dalı oluşturmaktadır. İkinci derecede ise 68 adet fabrika ve atölye niteliğindeki işyeri ile silah ve av tüfek sanayii oluşturmaktadır.

Tekstil sanayi yeni gelişmektedir.

Tarıma dayalı gıda sektörü önemli rol oynamaktadır. Süt mamülleri – unlu mamüller fındığa bağlı işletme fabrikaları maya ve yemeklik tuz sanayii. Çimentoya bağlı beton sanayii vardır.

Düzce merkezinde Küçük sanayii sitesi tamamlanma aşamasındadır. Düzce Organize Sanayi bölgesi D-100 ve Otobana yakın altyapı çalışmaları devam etmektedir. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

SOSYAL DURUM

Eğitim

Düzce'de eğitim öğretim yüksek seviyededir. Eğitimin ve öğretimin her türlü alt yapısı mevcut iken 17 Ağustos ve 12 Kasım depremleriyle geçici sıkıntı olmasına rağmen kısa sürede teknik imkanlarla yeniden toparlanmıştır.

Düzce'de 2000-2001 Eğitim öğretim yılında 163 ilköğretim okulu ve 2 pansiyonlu ilköğretim okulu olmak üzere toplam 165 İlköğretim okulu, 11'i Genel Lise ve 12'si Meslek Lisesi olmak üzere 33 Orta Öğretim Kurumu ve 2 adet Çıraklık Eğitim Merkezinde eğitim verilmektedir. Bu okullarda 53.500 öğrenci eğitim görmektedir. Köylerde genellikle köy nüfusuna göre okul bulunmakta, ancak zorunlu sekiz yıllık eğitime geçişten sonra bazı köylere öğretmen verilmediğinden, taşınmalı eğitim yapılmaktadır.

Düzce'de Yüksek Öğretim olarak; Abant İzzet Baysal Üniversitesine bağlı; Tıp Fakültesi Orman Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Düzce Sağlık Yüksekokulu, Düzce Meslek Yüksekokulu, Akçakoca Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek

Okulu, Akçakoca Meslek Yüksekokulu ve ayrıca Sağlık Bilim Enstitüsü (Lisans üstü eğitim için) bulunmaktadır.

Sağlık

Sağlık Bakanlığına bağlı 3 hastane (Merkez, Akçakoca, Yığılca) Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne bağlı Tıp Fakültesinin Araştırma ve Uygulama Hastanesi ve Sosyal Sigortalar Hastanesi olmak üzere toplam 5 hastane mevcuttur. Toplam yatak kapasitesi ise 350'dir. Düzce'de 4 adet sağlık merkezi (toplam 50 yataklı), 33 adet Sağlık Ocağı, 85 adet Sağlık evi ve 1 adet Halk Sağlığı Laboratuvarı hizmet vermektedir. (Düzce Valiliği, İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu)

Düzce ili ve ilçelerinde görülen ekonomik faaliyetler ve sosyal yapı çok benzerlik göstermektedir. Ancak kültür bölümünde de bahsedildiği gibi etnik yapı olarak çeşitlilik göstermektedir. Bu çeşitlilik merkezde yoğun olmakla birlikte köylerde, her köy kendi içinde homojen bir yapı sergilemektedir. Araştırmanın yapıldığı Hasanlar köyünde de homojen bir yapı görülür. Hasanlar köyündeki ekonomik faaliyetler ise Düzce merkez ve köyleriyle benzerdir. Aşağıda Hasanlar köyünün özellikleri ayrıntılarıyla anlatılacaktır.

BÖLÜM III

KÖYÜN GENEL ÖZELLİKLERİ

Hasanlar Köyü Düzce Merkez İlçesine bağlı olup, Düzce'ye 16 km mesafededir. 1990 yılı Devlet İstatistik Enstitüsü sonuçlarına göre toplam nüfusu 287 olan Hasanlar Köyü'nün 2000 yılı Geçici Sayım Sonuçlarına göre 310'a yükselmiştir. Muhtardan edinilen bilgiye göre toplam nüfus 312'dir. 1990 yılı Sayım Sonuçlarına göre köydeki kadın nüfusu 149, erkek nüfusu ise 138'dir. Yapılan mülakatlarda çıkan hane nüfusu 311'dir. (Diren Yeşil'in lisans bitirme çalışması)

1990 yılı sayım sonuçları esas alındığında kadın erkek nüfus oranı yüzdeleri hesaplanıp köydeki kadın nüfusunun %52, erkek nüfusunun ise %48 olduğu görülmüştür. Köy Manav köyüdür, ancak 'atalarımız Gürcü'ymüş ama bizde kalmadı artık Gürcülük' diyen birkaç haneye de rastlanmıştır. Gürcü haneler geleneksel özelliklerini tamamen kaybetmiş, hatta Gürcü olduklarını bile unutmışlardır. Gürcü kökenli olan hanelerin çoğunda manav karışması vardır. Eskiden köye yerleşmiş olan ilk büyüklerin Gürcü olduğu bilinmektedir ancak haneler kendilerini daha çok manav hissetmektedirler ve köyün genel adetlerine göre yaşamaktadırlar.

Köy doğası çok güzeldir. Köyün kurulduğu yer Melen deresinin tam kenarındadır hatta Melen deresi köyü aşağıdan sararak akmaktadır. (foto: 1) Köy çok yüksek bir alana kurulmamıştır ve etrafındaki dağların eteklerinde bir vadi ortasında kurulmuştur. (foto:2) Doğası oldukça yeşilliktir. Özellikle Hasanlar köyüne yürüyerek 45 dakika mesafede olan Hasanlar barajının görüntüsü ve manzarası muhteşemdir. (foto:3) Barajın civarında da küçük yerleşim birimleri vardır ve etrafında yine Hasanlar köyünden hanelere ait findıklıklar bulunmaktadır. (foto: 4) Köyde toplu yerleşim görülmektedir. Evler birbirine oldukça yakın inşa edilip bahçelerle ayrılmaktadır. (foto : 5) İleri ki bölümlerde köyün yerleşim düzeni ve diğer özelliklerinden ayrıntılarıyla bahsedilecektir.

KÖYÜN TARİHÇESİ

Köyün tarihçesiyle ilgili bilgi almak için öncelikle köyün yaşlılarıyla görüşmeler yapıldı. Bu görüşmeler sırasında araştırmacıları oldukça etkileyen sohbetler yapıldı. Özellikle köyün en yaşlısı olarak söylenen kişinin evine gidildi. Bahsedilen kişinin evine varıldığında, hasta olduğu öğrenildi. Karısının da fiziksel olarak rahatsızlığı olduğu görüldü. Kadın neredeyse iki büklüm olarak dolaşmaktaydı. Oturdıkları ev topraktan yapılmış ve iki odalı bir evdi. İki kişi olarak yaşadıklarından daha büyük bir eve ihtiyaç duymadıkları ve ekonomik olarak iyi durumda olmadıkları için başka bir ev yaptırma gibi bir şeyin söz konusu olamadığından bahsetmektedirler. Odalardan biri yatak odası olarak diğeri oturma odası olarak kullanılmaktadır. Ahmet amca yatak odasındaki divanda yatıyordu ve araştırmacılar eve geldiğinde zorlukla yatakta doğrulmaya çalıştı. Öncelikle ziyaret

sebebi anlatıldı ve Ahmet amcanın sağlık problemleriyle ilgili konuşuldu. Ahmet amca araştırmacıların kendisini ziyaretinden oldukça duygulanmıştı. “İstanbullardan kalkıp halimizi sormaya gelmişsiniz, zahmet etmişsiniz, çok büyük alçakgönüllülük” diye konuşmaya başladı. Okuyan insanları çok sevdiğinden ve saygı duyduğundan, kendisi okuyamadığı için çok üzülmesinden bahsetti. “Bu ülkeyi kurtaracaksa gençler kurtaracak, bizde iş bitmiş artık” diye konuşmasına devam etti. Okuma yazmayı nasıl öğrendiğinden duygulanarak bahsetti. Ekonomik durumları iyi olmadığı için askere gidene kadar okuma yazma öğrenemediğinden bahsettikten sonra, askerde okuma yazmayı defter değil, toprak üstünde öğrendiğini anlattı. “kağıt kalem yoktu, arkadaşım toprağa yazdırırdı harfleri, öyle öğrendik işte okumayı, şimdi gazete falan okuyabiliyorum” dedi. Ahmet amca konuşmasını bitiremeden çok fazla duygulandı ve muhtemelen hastalığının da etkisiyle gözleri doldu. Ağlamaya başladı. Kendisini yatıştırmak için birkaç söz söylenmeye çalışıldıysa da pek faydası olmadı. Daha sonra toparlandı ve konuşmaya devam edildi.

Sohbete köy üzerinden devam ediliyor. Köyün kuruluş tarihi ya da ne kadar süredir var olduğuyla ilgili soru sorulduğunda “Ben seksen yaşındayım, köyünde seksen yıldır burada olduğumu biliyorum, anamı babamı da hesaba katarsanız vardır 150 – 200 yıllık” diyerek köyün tarihini anlattıktan sonra, köyün eski halinden ve kendi ailesinden bahsetmeye başladı. Ahmet amcanın ilk karısı öldükten sonra tekrar evlendiği ve başından dört evlilik geçtiği öğrenildi. Kendi ailesinden bahsederken de duygulanıp, ağlamaya başladı. Ahmet amcanın daha fazla üzülmemesi için evden ayrıldı.

Köyün yaşlı kişilerinin köyün tarihiyle ilgili bilgileri ancak kendi aileleriyle sınırlı kalmaktadır. Bunun dışında köyün tarihiyle, kuruluşuyla ilgili bilgiye sahip olan birine rastlanmamıştır. Köyün muhtarı da köyün tarihiyle ilgili bilgiye sahip değildir. Sadece 1071 yılında Malazgirt’ten gelen gruplardan yerleşenler olduğunu söylemektedir. Muhtar, kendisiyle yapılan mülakat sırasında köyün isminin kökeni ile ilgili soru sorulduğunda bilmediğini söylemiştir. Ancak köylüler eskiden köye üç ailenin gelip yerleştiğini ve bunların Batum’dan gelen Gürcüler olduğunu söylemektedirler. Bütün köyün bu üç aile tarafından oluşturulduğu söylenir. Köyün ismininse hiç değişmediği öğrenildi. Köylüler köyün ismiyle ilgili “eskiden çok sayıda Hasan varmış köyde, başka köyden ziyarete gelenler Hasan’lara gidiyoruz diye kendi aralarında söylerken köyün ismi Hasanlar kalmış” diyerek köyün isminin kökenini açıklamaktadırlar.

Çok daha eskilerde bölgede Hıristiyanların yaşadığı söylenmektedir. Hatta üç köyün ortak kilise dedikleri bir bölge bulunmaktadır. Bu bölge köyün üst taraflarındadır ve köylüler orda eskiden bir kilise olduğunu söylemektedirler. Hatta bazı köylüler hala orada mezarlar olduğunu ve bir ara insan kemikleri çıktığını söylemektedirler.

Köyün tarihçesiyle ilgili görülebilen belgelere eski mezarlar ve Hasanlar köyüne ait tarihi Orhangazi Camiidir. (foto:6) Bu camiinin Orhan Gazi tarafından yaptırıldığı söylenir. Köyün girişinde kurulmuş küçük bir camiidir. (foto: 7) Köylüler bu camiyi sadece bayram namazı gibi özel günlerde kullanırlar. Köyün mezarlığında rastlanan çok eski mezarların üzerinde herhangi bir yazı bulunmamaktadır. Bunlar genellikle tahta (foto :8) yada taş başlıklı mezarlardır ve kime ait oldukları köylüler tarafından bile bilinmemektedir. (foto: 9)

COĞRAFI KONUM VE ÖZELLİKLER

Hasanlar Köyü Düzce'ye 16 km mesafede bir dağ köyüdür. 3 km batısında Esençam köyü (Hecinniler), 30 km doğusunda Yığılca ilçesi bulunmaktadır. Köyün Kuzeydoğusunda Hasanlar Barajı, güneyinde Melendere Çayı bulunmaktadır. Köy Melendere Çayının çizdiği kavis içerisinde yer alır. Güneybatısında Nasırlı Mevkii vardır. Dört tarafı dağlarla çevrili olan köy vadiye kurulmuş gibidir. Serin ve nemli bir iklime sahiptir.

ULAŞIM

Köy Düzce – Yığılca arası asfalt yolun altında kurulduğundan köye ulaşım Yığılca dolmuşlarıyla sağlanmaktadır. Yığılca dolmuşları dışında köye işleyen herhangi bir vasıta yoktur. Çocukların eğitim ihtiyaçları için her gün köyden üç tane servis kalkmaktadır. Bunun dışında halk ulaşımını kendi özel otolarıyla sağlamaktadır. Hasanlar ile Düzce arası minibüsle yarım saattir. Melen deresinin üzerinde köye yakın iki köprü bulunmaktadır. Biri Hasanlar köyü geçildikten sonra Melen deresinin dönüş yerinde Yığılca yolu üzerindedir. İkinci köprü ise Düzce tarafından girişinde bulunan asma köprüdür ve derenin iki tarafını birbirine bağlamaktadır. Köye Yığılca yolu üzerinden iki ayrı giriş vardır. İki girişte toprak yoldur. İlk girişten köy yürüyerek yaklaşık 15 dakika zaman alır. İlk giriş yolunun hemen köşesinde Orhan Gazi döneminden kalan küçük bir cami vardır. Cami daha önce de bahsedildiği gibi sadece bayram namazı için açılmaktadır. İkinci giriş ise birkaç saniye içinde köyün içine ulaşmaktadır. Köyde ulaşım vasıtası olarak çoğunlukla her evde bir otomobil bulunmaktadır.

KÖYÜN GENEL GÖRÜNÜŞÜ

Hasanlar Köyüne ulaşıldığında ilk dikkati çeken hemen girişte bulunan iki kahve ve bir bakkaldır. Kahvelerin ikisi de iki katlı binaların alt katlarında açılmıştır. Kahvelerin üst katlarında kahve sahipleri ve aileleri yaşamaktadır. Girişteki ilk kahveyi yaşlılar, ikinci kahveyi ise gençler kullanmaktadır. İki kahvenin bulunduğu binaları ortadan dar bir yol ayırır. Yolun sonunda ise dereye kıyı bir şekilde kurulmuş olan balık restoranı bulunmaktadır. Restoranın geniş bir bahçesi vardır. Restoran sahipleri restoranın bulunduğu binada yaşamaktadırlar. Binanın dereye bakan kısmına tahta masalar konulmuştur. Öğrenildiğine göre, çok sık olmasa da köylü de bu restoranın hizmetlerinden yararlanmaktadır. Kahvelerin karşısında küçük bir bakkal bulunmaktadır. Köyün tek bakkalıdır.

Kahvelerin bulunduğu yoldan ilerlendiğinde, çoğunlukla iki katlı olarak kurulmuş binalar sırayla devam etmektedir. Köyün girişine yakın bir yerde eskiden ilkokul olarak kullanılan, depremden sonra ise içerisine eşya yığılmış olan eski ilkokul binası görülmektedir. Bu durum araştırmacılar köyü terkettikten sonra değişmiştir. Okula bir öğretmen atanmış ve 3. sınıfa kadar öğrenci okutulmaya başlanmıştır. Okul binası tek katlı ve iki odalıdır. Eskiden eğitim tek bir öğretmen tarafından beş sınıf olarak yapılmıştır. Binanın geniş bir bahçesi vardır ve bahçenin içinde gayet bakımsız ve derme çatma gözüken betondan bir tuvalet bulunmaktadır. Aynı yoldan devam edildiğinde ilginç bir şey dikkati çekmektedir. İlkokulun yanında ve köyün neredeyse ortasında sayılabilecek bir yere mezarlık yapılmıştır. Oldukça geniş olduğu gözlenen mezarlıkta çok eski mezarlar bulunmakta, hatta üstünde yazı olmayan sadece taş konularak belirtilmiş mezarların olduğu görülmektedir. Bu eski mezarların yanında yeni mezarlarda oldukça fazladır. Bazı mezarların ise, yazıları artık okunamayacak kadar silikleşmeye başlamıştır. Bu mezarlar üzerinde Arapça yazıların olduğu işlemeli taş başlıklı mezarlardır. (foto:10)

Köyün mezarlığı geçildikten sonra yolun sağ tarafında evler bulunmaktadır. Bu yol üstündeki evlerin hemen hepsi bahçelidir. Dikkati çeken bir başka şey ise iki katlı yarı villa şeklinde gözüken bir evin geniş bahçesinin hemen yola bakan kısmında dört tane mezar olmasıdır. (foto : 11) Ancak öğrenildiğine göre, mezarlar evde yaşayanların akrabaları değildir. Mezarlar oraya yapılmış olduğu için yerlerinden oynatılmamış ve bahçenin içine alınmıştır. Bahçe yoldan işlemeli bir betonla ayrılmıştır. Bahçede bulunan mezarların iki tanesinin ayrı zamanlarda ölmüş ikiz kızlara ait olduğu öğrenilmiştir. Biri 3 yaşındayken ölmüş, nedeni tam bilinmemekle birlikte hastalıktan öldüğü tahmin edilmektedir. İkinci ikiz kardeş ise bir trafik kazası sonucu 15 yaşlarındayken ölmüştür. Mezarların birinde doğum tarihi 1800'lü yıllardır.

İleri de yol ikiye ayrılır ve ikiye ayrıldığı yerde köyün camisi bulunmaktadır. Cami normal bir ev görünümündedir sadece üzerine bir minare dikilerek cami haline getirilmiştir. Caminin duvarına bitişik şekilde köyün çeşmesi bulunmaktadır. Köyde değişik yerlerde olmak üzere üç çeşme vardır. Çeşmelerin üçünün de iki musluğu bulunmaktadır. İki yolda da çift taraflı evler devam etmektedir. Evler çoğunlukla beton malzeme kullanılarak yapılsa da kimileri toprak, kimileri ise kırmızı tuğla ve tahta kullanılarak yapılmıştır.

Köyün diğer çıkışına yakın bir yerde evlerin arasında bir fırın bulunmaktadır. Fırın köyün ortak malıdır. Toprak ve metal kullanılarak yapılmıştır. Şömine gibi inşa edilmiş ancak demir kapakla kapatılmıştır. Fırının karşısında köyün diğer çeşmesi bulunmaktadır. Fırının biraz gerisinden evlerin yanından melen deresine küçük bir yol inmektedir.

İkiye ayrılan yolun diğer kısmından devam edildiğinde ise dar bir yoldan yine Melen deresine bir bağlantı vardır. Köyün yukarısına dönen bir yol üstünde dereye girişte tavuk çiftlikleri bulunmaktadır. Aynı yol üstünde bir futbol sahası, bir de faaliyete geçememiş bir sağlık evi ve yerleşim alanı bulunmaktadır.

KÖYDE VAROLAN İMKANLAR

Yol

Hasanlar köyüne yol 1975 yılında yapılmıştır. Köyü ilçeye bağlayan yol asfalt, köyü içi yollar ise topraktır. Fakat araştırmacılar köyü terk ettikleri gün köyü asfaltlandırma çalışması başlamış ve köyün içindeki yollar asfalt hale getirilmiştir.

Elektrik

Elektrik köye 1977 yılında getirilmiştir. Köyde elektriği olmayan ev yoktur.

Telefon

Muharlık olarak 1983- 84 yıllarında köye telefon bağlanmıştır. Daha sonraki yıllarda evlere hat çekilmeye başlanmıştır. Köyde telefonu olan hane sayısı 42'dir. Telefonu olmayan haneler çoğunlukla telefon ihtiyaçlarını komşu evlerden sağlamaktadır. Bazı hanelerde cep telefonu olmasına rağmen ev telefonu olmadığı görülür.

Su

Su köye 1986 yılında getirilmiştir. Köydeki evlerde su tesisatı vardır. Ancak köylü içme suyu olarak köy çeşmesini kullanmaktadır. Köydeki birkaç hane şebeke suyundan değil, kaynak suyundan kullanma suyunu temin eder. Köylüler henüz su

parası ödemeye başlamamışlardır. Çalışmanın yapıldığı aydan itibaren su parası ödemeye başlayacakları öğrenilmiştir.

Kanalizasyon

Köyde kanalizasyon yoktur. Kanalizasyon ihtiyacı çukurlarla giderilmektedir. Çukurlar foseptik şeklinde değil her evin yakınında eve özel açılan kuyulara boşalmaktadır.

ORTAK KAMU MALLARI

OKUL

Köyde bir tane ilkokul vardır. Araştırmacılar köye gittiklerinde kapalı olan okul bu okul döneminde eğitime açılmıştır. Ancak sadece 3. sınıfa kadar eğitim vermektedir. Okulun kapatılma nedeni ise, 8 yıllık eğitime geçildiği için öğretmen verilmemesidir. Çocuklar taşınmalı eğitimle başka köylerde okumaktadırlar.

İlkokul tek katlı ve iki odalıdır. Okulun kapalı olduğu dönemde köylülerden birinin koyduğu eşyalar bulunmakta, ancak okul içindeki eşyalar boşaltılarak fındık harman zamanı köye gelen işçilere verilmiş ve bir ay boyunca kullanılmıştır.

CAMI

Köyde iki adet cami vardır. Biri tarihi Orhan Gazi Camidir. Köyün girişindedir. Bu cami çoğunlukla kapalı tutulmakta sadece bayram namazlarında açılmaktadır. Diğer cami ise köylünün normalde kullandığı köy camisidir. Köyün tam ortasındadır.

MEZARLIK

Köyde bir tane mezarlık vardır. Köyün içindedir. Evlerin arasında, ilkokulun bahçesiyle bitişiktir. Mezarlıkta eski mezarlar göze çarpmaktadır. Mezartaşında herhangi bir yazının olmadığı bir çok mezar görülmektedir. Köyde mezarlığa yönelik tutum neredeyse tüm Müslümanlarda olduğu gibidir. Mezarlıklar saygı gösterilmesi gereken yerler olarak düşünülmektedir. Kadınlar mezarlığa başörtüsü takmadan girmezler. Araştırmacılar köy mezarlığına fotoğraf çekmek için girmek istediklerinde köylü kadınlar araştırmacılara başörtü takmaları gerektiğini söylemişlerdir. Araştırmacılar başörtü taktıktan sonra mezarlığa girmişlerdir. Mezarlık kutsal bir mekan olarak adlandırılmasına rağmen, oldukça bakımsızdır, otlar yüzünden mezar taşları neredeyse farkedilmemektedir. Mezarların arasında açılmış olan, ancak otlar yüzünden çok fazla farkedilmeyen dar yollardan yüründüğünde hiçbir mezara basmadan başka mezarlara ulaşabilmektedir. Mezartaşlarında dikkati çeken, kadınların mezar taşlarına babasının ve eşinin isimleri yazılırken, (foto:11) erkeklerin mezar taşlarına sadece babalarının isminin yazılmasıdır. (foto:10) Zaten köyde genel olarak kişi tanımlaması yaparken, öncelikle baba ismi söylenmektedir. Biri tarif edileceği zaman 'Mehmet Durmuş'un

kızı, Osman Çelebi'nin oğlu' gibi tanımlamalar kullanılmaktadır. Ancak kadın eğer evliyse kocasının ve babasının ismi söylenmektedir. Bu durum ölen kadınlardan bahsederken de devam ettiği gibi, mezartaşlarına da böyle yazılmaktadır. Erkeklerin mezar taşlarında, ölen kişinin ismi büyük puntolarla yazılıp, baba ismi küçük yazılmaktadır, ancak kadınların mezar taşlarında yazıların hepsi aynı puntodadır. Baba ve eş ismi yukarda yazılıp, ölen kadının ismi sonda ve aynı puntoyla yazılmaktadır.

FIRIN

Köyün değişik yerlerinde 7 tane ortak fırın vardır. Kadınlar ekmek yapmak istediklerinde fırını yakıp kullanmaktadırlar. Herkes kendi evine yakın olan fırını kullanılır, ancak bazı ailelerin evlerinin bahçesinde fırın olduğu görülmüştür. Bu hanelere ait fırınları kimi zaman komşuları da kullanmaktadır. Burada bahsedilen ortak fırınlar genellikle topraktan yapılmış ve kaplamasında alüminyum kullanılmış geniş fırınlardır. Köyde eskiden kalma tamamen topraktan yapılmış fırınlarda vardır. Ancak kimileri yakın zamanlarda yapıldığı için daha modern gözükmektedir. Fırınlar genellikle evlerin aralarında ve köyün belli bölgelerinde yapılmıştır. Fırına yakın olan evler bu fırını ortak kullanmaktadırlar. Üstü genellikle küçük bir çatıyla kapatılmış ve uzaktan kulübe gibi gözükten yapıldır. (foto : 12)

LOJMAN

Köyde bir tane tek katlı lojman vardır. Varolan lojmanı da imam kullanmaktadır. Lojmanın ufakta bir bahçesi vardır. Köyün imamı bu bahçeyi sebze ekerek değerlendirir. Köyde orman işletmesine tek katlı bir bina daha bulunmaktadır. Bunu da köylüden biri kullanmaktadır.

ÇEŞME

3 tane çeşme vardır. Tüm köylü içme suyunu bu çeşmelerden sağlamaktadır. Köyün suyunun çok güzel olduğu söylenir her zaman. Hatta diğer köylerden de gelip su alan kişiler olduğu görülmüştür. Bu beş çeşme köyün değişik yerlerine kurulmuştur. Bir tane girişte bir tane tam köyün ortasında vardır. Diğerleri de evlerin yakınlarında yapılmıştır.

MERA OTLAK

Köyün güney batısındadır. Köyde Düzce ilinin genelinde olduğu gibi büyükbaş hayvancılık ve et tavukçuluğu yapılmaktadır. Ancak hayvancılık köylünün ana geçim kaynağı değildir. Düzce'nin bir çok köyünde görülen hayvancılık, Hasanlar köyünde sadece birkaç hanede kendi ihtiyaçlarını gidermek için yapılmaktadır. Köydeki hayvan sayısı az olduğu için mera ve otlaklar kullanılmamakta, genellikle hayvanlar özgür bir şekilde istedikleri gibi

dolaşmaktadırlar. Köyde ticari olarak sadece Düzce'nin genelinde olduğu gibi, tavukçuluk yapılmaktadır.

FUTBOL SAHASI

Köyde bir tane futbol sahası vardır. 1984 yılında yapılmıştır. Yazları, fındık harman zamanında harman alanı olarak kullanılmaktadır. Gençlerin kurduğu bir futbol takımı vardır, başka köylerle maç yaparlar.

SAĞLIK EVİ

Köyde bir adet sağlık evi vardır. Ancak ebe yada hemşire verilmediğinden işlememektedir. Bu yıl fındık harman zamanı köye gelen işçilere verilmiştir.

TİCARİ ÜNİTELER

BAKKAL

Köyde bir tane bakkal bulunmaktadır. Bakkalda genellikle çocuklar için abur cubur, çay şeker gibi bazı ev ihtiyaç maddeleri, ekmek satılmaktadır. Bakkalın kurulduğu binada iki katlıdır. Üst katında bakkal sahibinin oğlu oturmaktadır. Bakkal aynı zamanda köyde sosyal ilişkilerin yaşandığı bir mekandır. Köydeki erkekler çoğunlukla kahveden sıkıldıklarında bakkalın önündeki masada oturmakta ve bakkalla sohbet etmektedirler. Hatta bakkalın önünde kimi zamanlar kadınların da oturup sohbet ettikleri görülmektedir. Köyde kadınların kahvelerin tam karşısındaki bir yerde oturup sohbet etmeleri kötü yorumlanmamaktadır. Ancak araştırmacılar evlerinde bulamadıkları erkekleri mülakat yapmak için bakkalın önüne çağırdıklarında, belli bir süre sonra köydeki kadınlar tarafından sorum olmaya başlamıştır. Kadınlar araştırmacıların bu davranışı hakkında ikiye bölünmüşlerdir. Kimi kadınlar 'bizde gidip oturuyoruz, bakmayın siz söyleyenlere işinizi yapın' demektedirler fakat bir taraftan da köyde bunun kadınlar arasında dedikoduya neden olduğu görülmektedir. Hiçbir kadın gelip direk olarak araştırmacılara böyle bir rahatsızlığından bahsetmemiştir. Kadınların bir iki tanesi sohbet arasında, 'köyde bazıları rahatsız oluyor, siz adamların evine gidin' demişlerdir. Bu konu erkeklerle konuşulduğundaysa, erkekler bunun anlamsız bir laf olduğunu söylemişlerdir. 'Onlarda gelip oturuyorlar, hem siz bizim kızımız yaşındasın, ne olacak bundan' demişlerdir. Genel olarak köyde erkeklerin biraz daha rahat davrandıkları ve çevrelerindeki insanların davranışlarından fazla etkilenmedikleri görülmektedir. Kadınlar ise, özellikle yabancı insanların davranışlarını daha dikkatle izlemekte ve bu davranışların sohbetini daha fazla yapmaktadırlar.

KAHVE

Köyde iki tane kahve bulunmaktadır. Kahveler daha öncede bahsedildiği gibi köyün girişinde bulunur. Kahvenin bir tanesini genç erkekler, diğerini yaşlı erkekler kullanmaktadırlar. Yaşlı erkekler genellikle oğullarıyla yüz göz olmamak

amacıyla gençlerin bulunduğu kahveye gitmezler. Köydeki kahveler, akşamları erkeklerin toplandığı, oyun oynayıp, televizyon seyrettikleri bir yer olmanın dışında, köyle ilgili kararların alındığı genel toplantıların yapıldığı yerdir. Köyde muhtar odası ya da köy konağı gibi bir yer olmadığı için, muhtar toplantıları kahvede yapmaktadır. Köydeki kimi erkekler, kahvelere sadece bu toplantılar nedeniyle gitmektedir. Genel olarak köydeki tüm erkekler kahveye giderler, bazıları dini olarak hoş görmedikleri, bazılarıysa yaşlılıktan dolayı kahveye gitmezler.

LOKANTA

Köyde iki tane balık lokantası bulunmaktadır. Bunlardan biri köyün Düzce ili tarafında, on dakika mesafede bir tepe üzerinde kurulmuştur. Diğeri ise köyün hemen girişinde kahvelerin arasındadır. Her iki lokantayı da köyden kişiler işletmektedir. Lokantalara genellikle köy dışında insanlar gelmektedir. Ancak köydeki bazı erkeklerde akşamları içki içmek için bu lokantalara giderler. Köydeki bazı kadınlar bu mekanlardan rahatsızdırlar. Köye yabancı insanların geldiğini ve içkili olduğu için iyi olmadığını söylemektedirler. Fakat genel olarak köydeki gelişmişliği gösterdiği için lokantalardan pek rahatsız olunmamaktadır.

TAVUK ÇİFTLİĞİ

Köyde üç tane tavuk çiftliği bulunmaktadır. Bu çiftlikler köyden kişilere aittir. Bunlar et tavukçuluğu yapmaktadırlar. Fabrikalardan aldıkları civcivleri, piliç durumuna getirip fabrikaya geri gönderirler. (foto: 13) Köydeki bazı kadınlar, tavuk çiftliklerinde ayda bir tavuk tutmak amacıyla çalışır. Tavuk tutma işi çiftlikten toplu halde duran tavukları yakalayıp, fabrikanın arabasına yükleme işidir. Bu iş dışında tavukların bakımı erkeklerin (sahiplerinin) sorumluluğundadır.

KÖYÜN GEÇİM KAYNAKLARI

TARIM

Köy halkı geçimini çoğunlukla Fındıkçılık yaparak geçirmesine rağmen dışarıda çalışıp emekli olmuş insan sayısı fazladır. Yaşlı erkeklerin büyük bir kısmının emekli olduğu ve tüm çalışma yaşamları boyunca ve emeklilikte fındıkçılıkla uğraştıkları öğrenilmiştir. Köyde halen dışarıda çalışan kişiler bulunmaktadır. Gençlerin çoğu Düzce’de fabrikalarda ya da otomotiv, inşaat gibi sektörlerde işçi ve çırak olarak çalışmaktadır. Bunun yanısıra orta yaşlı erkeklerin bir kısmının inşaat işiyle uğraştıkları öğrenilmiştir. Köyün ekonomisinin oldukça iyi olduğu her evde bir yada iki araba bulunmasından ve evlerin içinde bulunan eşyalardan ve binalardan anlaşılmaktadır. Köyde tarla işinde kullanılan dört adet traktör bulunmaktadır. Köyde bir ev şehirden sigara getirerek elli bin lira farkla sigara satmaktadır. Satışı evden yapar. Köylü, özellikle gençler sigara ihtiyaçlarını bu evden karşılamaktadırlar. Kimi genç kızların dışarıya parayla çeyizlik el işi yaptıkları öğrenilmiştir.

Fındık toplama işi ağustos ayının birinde başlayıp aynı ayın sonunda bitmektedir. Fındık toplama da hanenin tüm üyeleri çalışmaktadır. Hane içinden çalışanlar dışında işin bitirilemeyeceği anlaşıldığında köy dışından gelmiş olan işçiler tutulmaktadır. Köy dışından gelen işçilerin çoğunun her yıl aynı köye geldikleri belirtilmiştir. Nüfusu az olan haneler diğer hanelerin üyelerinden para karşılığı yardım istemektedir. Çoğunlukla yardım gençlerden istenir ve günlük on milyon karşılığında çalıştırılır. Araştırmacılar köyde olduğu sürede bahsedilen fındık işçileri de fındık hasadı için köyde bulunmaktadırlar. İşçiler büyük oranda köyün fındık işini bitirmiş paralarının verilmesini beklemekteydiler. Daha öncede söz edildiği gibi, işçilere kullanılmayan okul binası ve sağlık ocağı binası verilmiştir. Köylüler hem binaları hem de bahçelerini ve çevresini kullanmaktadırlar. Yemeklerini çoğunlukla dışarıda binaların dışında yapmaktadırlar. (foto:14) Fındık işçileri Şırnak-Cizre de fındık toplama işi için çağırılmışlardır. Köylüler onlar hakkında konuşurlarken “Kürtler” sözcüğünü kullanırlar. İşçiler köye kadın, erkek ve çocuk olmak üzere gruplar halinde gelmişlerdir. (foto:15) Şırnak’tan gelen işçiler, daha önceden ayarlanmış olan (bölgedeki) bazı köylere gitmektedirler. Gittikleri bir çok köyde fındık tarlalarının yanlarında ormanlık alanlara, yani köyün dışına kurdukları çadırlarda yaşamaktadırlar ve köylülerle fındık toplama işi dışında ilişki kurmamaktadırlar. Bundan dolayı Hasanlar köyünde gördükleri muameleden çok memnunlar kalmışlardır. Çünkü Hasanlar köyü insanları onlara kalacak bina vermiş ve kendileriyle çok yakın ilişki kurmuşlardır. Farklı bir milletten olmaları köylüleri çekmekte ve onların konuşmaları köylülerin çok hoşlarına gitmektedir. Özellikle köyün genç kızları her akşam “kürtler” dedikleri işçilerin yanına gelip saatlerce oturmakta ve oyunlarını izlemektedirler. İşçilerin köye gelişini “çavuş” dedikleri bir kişi sağlamaktadır, ancak onunda üstünde bir patron söz konusu. Çavuş, patron adına işçilere çavuşluk edip onların fındıkta çalışmalarını sağlamakta ve işçilerden daha

çok para almaktadır. İşçilerin bir çoğu birbiriyle akraba olmasına rağmen birbirlerini hayatlarında ilk defa görenlerde vardır. Okul da kalanlarla sağlık ocağında kalanlar birbirlerinden pek hoşlanmamaktadırlar. Okulda kalanlar, sağlık ocağındakiler için “onlar çingenedir” demektedirler. Bundan dolayı onlarla anlaşamadıklarını ve onların pis olduklarını söylemektedirler. Hasanlar köylüleri ise hepsinin pis olduğunu düşünmektedirler. Çoğu köylü onların koktuğunu, hatta sağlık ocağının ya da okulun önünden geçerken bile kokuyu aldıklarını söylemektedirler. Ancak yine de onlardan uzak duramamakta, bu tarzda eleştiride bulunanlar bile nerdeyse her akşam onların yanına gitmektedir.

Sağlık ocağının oradan geçerken, işçilerin sohbetlerine katılarak çay içildi. Uzun uzun Şırnak-cizre ve Hasanlar köyündeki yaşamları, yaptıkları iş üzerine sohbet edildi. Şırnak’tan gelen işçilerin büyük bir kısmı Türkçe bilmez yada çok kötü konuşurlar. Köylülerin işçilerle olan dialoglarının çok iyi olduğundan daha önce bahsedilmişti. Köylüler, her akşam işçilerin yaptıkları eğlencelere gitmektedirler. İşçiler genellikle her akşam, teybe bir kaset koyarak halay çekmektedirler.

Bu eğlencelerden bir kaçına gidilmiş ve köylülerin işçilere karşı çok yakın davrandıkları ve uzun uzun sohbet ettikleri görülmüştür. Ancak köylüler, işçilerin oynadıkları oyunları bilmedikleri için oyunları sadece seyretmektedirler. Köylüler , işçilere yakın davranmalarına rağmen, onların bardaklarından çay içmez ve yemeklerini yemezler.

Mülakat yapmak amacıyla Ağustos ayında köye gidildiğinde, köy halkı fındık işiyle uğraşmaktaydı. Köy halkının hemen hemen hepsi fındık toplama işini bitirmiş ve harman aşamasına geçilmişti. Fındığını toplamaya devam eden çok az sayıda kişi vardı. Fındık toplama işi oldukça yorucu bir iştir. Ağacın dalları bir sopa yardımıyla aşağıya doğru eğilerek, dalın üzerindeki fındıklar tek tek kopartılıp, çuval ya da tenekelere atılmaktadır. (foto:16) Ağacın sallanmasından dolayı yere düşenleri çocuklar toplamaktadır. Kadın ve erkek fındık toplayanlar sıralı olan fındık ağaçları içinde önce bir ağacı sonra diğerlerini olmak üzere sırayla ağaçların üzerindeki fındıkları toplarlar. (foto:17) Yukarıda da belirtildiği gibi köydeki fındık işi araştırmacılar köye gittiğinde neredeyse bitmek üzereydi, çoğu hane harman aşamasına geçmişti. Bundan dolayı top sahasının olduğu alan harman yeri olarak kullanılmaya başlanmış ve fındığı harmanda olan yada harman makinesinden fındık geçirecek olan köylüler top sahasında çalışmaktaydı. (foto:18) Fındık harmanına gidilerek yaptıkları iş gözlemlendi ve fotoğraflar çekildi. Harman makinesi futbol sahasının ortasına çekilmiş fındıklar harman makineden geçirilmekteydi (foto:19) Bu iş sırasında da bütün aile beraber çalışmaktadır.

Fındığın harman edilebilmesi içinde birkaç gün zamana ihtiyaç vardır. Fındık toplama işi bittikten sonra fındıklar harmana getirilip yeşil kabuğuyla, 2 ya da 3 gün serilmekte ve güneşte kurutulmaktadır. (foto:20) Bu süre içerisinde hane

halkından en az bir kişi mutlaka fındığın başında beklemektedir. Köye inen yabani domuzlar fındıkları yediklerinden özellikle domuzlara karşı harmanda mutlaka bir kişi sabahlamakta ve sabahlayan kişi eğer kendine ait tüfeği varsa bekleme işini tüfekle yapmaktadır. Harmanı olan aileden bir kişinin kalması için çoğunlukla harmanın yanında çadırlar kurulmaktadır. Naylonla ve tahta sopalarla kurulan çadıra bir yatak ve örtecek bir şeyler konulmaktadır. İsteyenler tüp ve çaydanlık gibi şeyler getirip çay yapmaktadır. (foto:21) Kurutmak için serildiğinde fındık arada bir karıştırılarak alt üst edilmektedir. İki gün kurutulan fındığın harman makinesinden geçirilmesi için harman makinesi çağırılmaktadır. Harman makinesini 3 kişi idare etmekte ancak bunun dışında harmana verirken fındığın sahipleri de çalışmaktadır. Harman makinesine bağlı olan oldukça geniş bir hortum yere serilmiş olan fındıkları makinenin içine almaktadır (foto : 22) ve makinenin içinde bulunan değirmenlerden geçen fındık yeşil kabuklarından sıyrılmış olarak makinenin diğer kısmındaki hortumdan püskürtülmektedir.(foto: 23) Harman makinesi tıpkı bir elektrik süpürgesi gibi çalışmakta ancak emerek içine aldığı fındığı diğer taraftan geri çıkartmaktadır. Elektrik süpürgesi gibi fındığı içine çekmesine rağmen yine de fındık sahibi ve ailesi ellerinde süpürge, tırmık gibi bir takım aletlerle fındığı ortada bir tepe haline getirip hortumun içine doğru itmekteler. Diğer tarafta ise fındığın yoğun geldiği yerde fındık biriktirilmekte, iki gün daha kurutmak için serildikten sonra çuvallanmaktadır. Harman makinesinden geçirildikten sonra hane fertleri fındığı tekrar serip çürük, bozuk ve kırık olanları ayırırlar. Bu işi elleriyle, fındığın içinde dolaşarak yapmaktadırlar. Çoğunlukla fındığın bir başından başlanıp adım adım gidilir. Çok küçük olan fındıkları ayırıp kendileri için çuvallamaktadırlar.

Fındık bitmeye yakın makineden az fındık püskürtülmeye başlandığında ise makinenin ucundaki iki çıkışa çuvallar bağlanarak fındık direk çuvallara alınmaktadır. Çuvalların ağzı bağlanıp çıkan fındık kabukları futbol sahasında bırakılmaktadır. (foto: 24)

Fındık harman makinesinin oldukça büyük bir makine olduğundan söz edilmişti. Makine tıpkı yol yapım yada inşaat makineleri gibi turuncu renge boyanmış ve aynı boyda bir alettir. Fiyatı çok yüksek olduğu için her hanenin alması mümkün olamamaktadır. Bundan dolayı başka bir köyden gelen harman makinesi saat ücretiyle kiralanmaktadır. Bu yılki saat ücreti 40 milyon liradır. Fındığın kilosuna göre iş uzadığından her hanenin işi değişik zamanlarda bitmektedir. Makine, çekildiği futbol sahasındaki harmanları bitirdikten sonra çevredeki diğer harmanları dolaşmaktadır. Futbol sahasının büyüklüğü yeterli olmadığından sahanın dışını harman alanı olarak kullanan aileler de vardır. Fındık harman yapılırken makineden dışarıya atılan pis kabuklar haneler tarafından hiçbir şekilde kullanılmamaktadır, aslında bunun iyi bir soba tutuşturma maddesi olacağı söylenmektedir. Ancak toprağa karışması için orada bırakılmaktadır.

Harmanın son günleri olduğu için herkes çok yorgun gözükmektedir. Köylüler fındık işinin çok zor olduğunu söylemektedirler. Ancak fındık işi senede

sadece bir aylık bir zamanda yapılmaktadır. Toplaması yarım aydan biraz fazla, harmanlaması da bir hafta sürmektedir.

Eskiden Hasanlar köyü geçimini tütün ekerek kazanırmış, ancak zamanla tütünün yoruculuğu ve diğer sebeplerden tütün işi bırakılarak fındık ekilmeye başlanmıştır. Fındık ekimi halkın yaşamına büyük bir kolaylık ve rahatlık getirmiştir. Bir sene boyunca en yoğun dönemleri Ağustos ayıdır. Tütün işinin ise çok farklı olduğu sürekli bir emek ve çaba istediği belirtilmiştir. Ayrıca günlük hayatı da daha sıkıcı bir hale getirdiği söylenmektedir.

Halk fındığı işlenmek üzere fabrikalara satmaktadır. Fabrikalar 1 tondan aşağı olan fındığı almazlar. Bunun için tüccarlar köylülerden alarak fabrikalara satmaktadırlar. Bu iş için tüccarlar bir kamyonla köye gelerek köylülerden kilo karşılığı fındıklarını almaktadır. (foto:25) Fabrikalara satılan fındığın kabuklarını kış aylarında yakacak olarak kullanmaktadırlar. Bu da halkın ekonomisine büyük bir katkıda bulunmaktadır. Çünkü odun ve kömür fiyatlarıyla fındık kabuğu fiyatları ve yanma süreleri karşılaştırıldığında fındık kabuğu çok daha karlıdır. Geçen sene bir hane 10 ton fındık kabuğuna altmış milyon lira ödemiştir. Bir tonunu köyde ihtiyacı olan birine vermiş kalan dokuz tonu ise oğullarının evlenip ayrılması üzerine onlarla paylaşmıştır. Kış bitmek üzere olmasına rağmen halen iki tona yakın fındık kabuğu kaldığı belirtilmiştir. Fındık kabuğu yakmanın tek olumsuz yanı kapladığı alandır. Fındık kabuğu yakmayan haneler çoğunlukla koyacak yerleri olmadığından odunu tercih etmektedirler.

Köyde aynı haneye üye iki genç kız devlet dairelerinde çalışmaktadır. Biri dört senedir, biri iki senedir aynı işi yapmaktadır. Ancak henüz (kadro beklediklerinden) memur kadrosunda yer almamaktadırlar. İkisi de lise mezunudur.

Köyün ekonomisinin iyi olmasına rağmen krizden etkilendiklerini belirtmektedirler. Özellikle evinde bir süre kalınan hanenin reisi, inşaat işiyle uğraştığını ve işlerin çok durgun olduğunu kimsenin yeni inşaata başlamadığını belirtmektedir. Çoğunlukla tüm haneler fındıktan kalan birikmişlerini harcamaktadırlar. Köydeki kadınlar genellikle fındık işi dışında herhangi bir işle uğraşmamaktadırlar. Bahçe işleriyle kadın uğraşmaktadır. Bahçe hane halkının ihtiyacı için ekilmektedir. Toplanan ürünler dışarıya satılmamakta, hatta evin bir çok ihtiyacı da dışarıdan alınabilmektedir. Karpuz, patates, domates gibi şeyleri köye arabayla gelen satıcıdan aldıkları görülmüştür.

SEBZE MEYVECİLİK

Sebze ve meyvecilik köyde ticari amaçlarla yapılmamaktadır. Köylü fındık dışında yetiştirdiği hiçbir ürünü satmaz. Tüm köylülerin çoğunlukla evlerinin yanında küçük yada büyük ettikleri bahçeleri vardır. Bahçelerin bakımları ve

ekimleriyle genellikle kadınlar ilgilenir. Bu işi yaparken imece usulü birbirlerine yardım ettikleri de olur. Ancak bu durum tam da imece gibi düzenli bir durum değildir. İş olmayan rastlarsa bir diğerine yardım eder. Bahçelerinde yetiştirdikleri ürünler, kışlık ihtiyaçlarını karşılayacak ve günlük tüketim için gerekli olanlardır. En çok yetiştirilenler, mısır, domates, biber, patlıcan, fasulye, kabak, mancar, kıvırcık, salatalık gibi ürünlerdir. Bahçecilikte çoğunlukla sunni gübre kullanılır.

Kadınlar bahçe işlerini çok düzenli bir şekilde devam ettirmezler. Keyiflerine göre bahçeyle ilgilenmektedirler. Bahçesi büyük olanların işleri biraz daha düzenli haldedir.

HAYVANCILIK

Köyde çoğunlukla Büyükbaş hayvancılık ve kümes hayvanı yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ancak bunlar genellikle kendi ihtiyaçlarını karşılamak düzeyindedir.

Büyükbaş Hayvancılık

Büyükbaş hayvan satışları ya bakılamayacağından ya da paraya olan ihtiyaçtan gerçekleşmektedir. Birkaç hane dışında süt ve süt ürünü satan aile yoktur. Büyükbaş hayvanların bakımıyla çoğunlukla hane başkanları ve eşleri ilgilenmektedir.

Kümes Hayvancılığı

Kümes hayvanları iki şekilde yetiştirilmektedir. Birincisi, daha önce de bahsedildiği gibi, profesyonel olarak tavuk yetiştiriciliğidir. Bir aylık bir süre içinde civciv halinde aldıkları kümes hayvanlarını büyütüp fabrikaya geri göndermekte ve bu bakım için belli bir ücret almaktadırlar. Bu işin yapımında köy halkından yardımda alıyolar. Ancak bu iş karşılığında para değil hayvan verilmektedir. Köy halkı bu işe 'tavuk yakalama' demektir. Tavuklar fabrikaya götürülmek için kamyonu yüklenirken genellikle köyün kadınları çiftlikteki tavukları toplayıp kamyonu taşırlar. Bunun karşılığında da her seferinde 10 – 15 adet arası tavuk alırlar.

İkinci tavuk yetiştirme şekli ise yumurtası için tavuk yetiştirmedir. Bunu ise genellikle kadınlar yapmakta ve ortalama olarak köyde her kümeste 5 tavuk bulunmaktadır. Köydeki tavuk çiftliği sayısı 3, köydeki kümes sayısı ise 6'dır.

Arıcılık

Köyde arıcılık yapan bir aile bulunmaktadır. Bu ailede arıcılık yapmaya yeni başlamıştır. Şimdilik civar köylerden insanlara ve kendi köylülerine satış yapmaktadırlar. Mülakat sırasında arıcılıkla ilgili çok ilginç bir düşünceye öğrenilmiştir. Arıların sahibi, kaç arısı olduğunu adet olarak bilmesine rağmen söylememektedir. 'Kendimde bilmem, uğursuzluktur' diye yanıt vermektedir.

Arıcıların, arılarını saydıklarında bunun uğursuzluk getireceğine inanılmaktadır. Bu ailenin eşe dosta bal verdiği görülmüştür.

ORMAN

Köy orman köyü olmasına rağmen ormandan pek yararlanılmaz. Ormandan yararlanan kişilerde genellikle ürün toplama ve odun kesme olarak yararlanmaktadır. Köye makta verilmemektedir. Kavakçılık yapan 1 hane vardır. Hanelerden bir tanesi ektiği kavakları 1990 yılında olan sel yüzünden kaybetmiştir. Ektiği tüm kavaklar Melen deresine yuvarlanmış ve bBir daha da ekmemiştir.

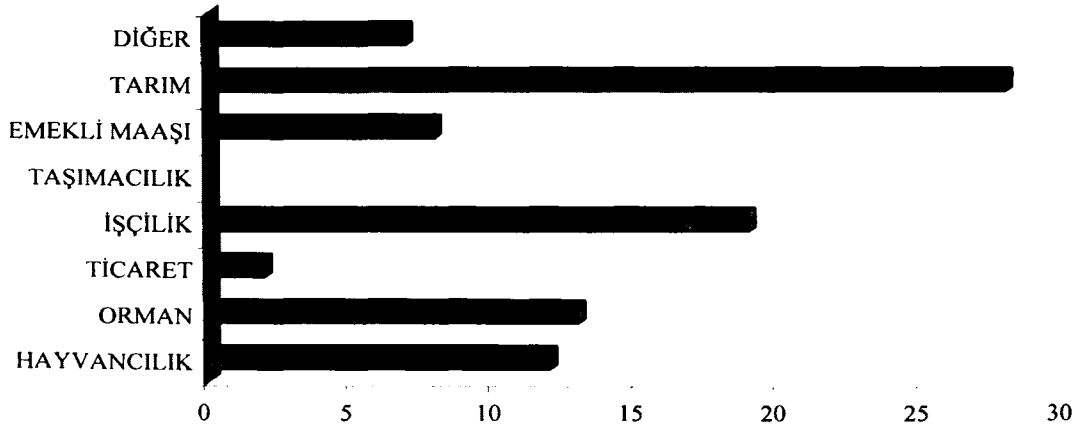
EMEKLİ MAAŞI

Köyün en önemli geçim kaynaklarından biri de emekli maaşdır. Uzun yıllar işçilik yapıp emekli olmuş ve emekli maaşıyla geçimini sağlayan % 12 oranında kişi vardır. Köylülerde emekli insan sayısının çok fazla olduğunu belirtmişlerdir. Buranın insanı çoğunlukla findık ve işçilikle para kazanmış ve emekli olduktan sonra da sadece findıkçılık yaparak geçimini devam ettirmiştir.

Genel olarak köyde hanelerin geçim kaynakları incelendiği ağırlıklı olarak tarımla geçinildiği, azımsanmayacak bir oranda emekli maaşı ve işçilik olduğu görülmektedir. Serbest olarak çalışan inşaatçılık yapan ya da köyde şehirden aldığı sigaraları satarak geçinen kişilerde vardır.

Haneleri YHB grubu ve GHB grubu olmak üzere ikiye ayırıp, geçim kaynakları incelendiği ; GHB grubunda tarım dışında başka faaliyetlerde bulunan hane sayısının arttığı görülmektedir. Ağırlıklı olarak yine tarımdır. Ancak emekli maaşıyla geçinme oranı biraz daha düşmüştür. (GRAFİK : 1) (Aşağıdaki iki grafik Diren Yeşil'in tezinden alınmıştır)

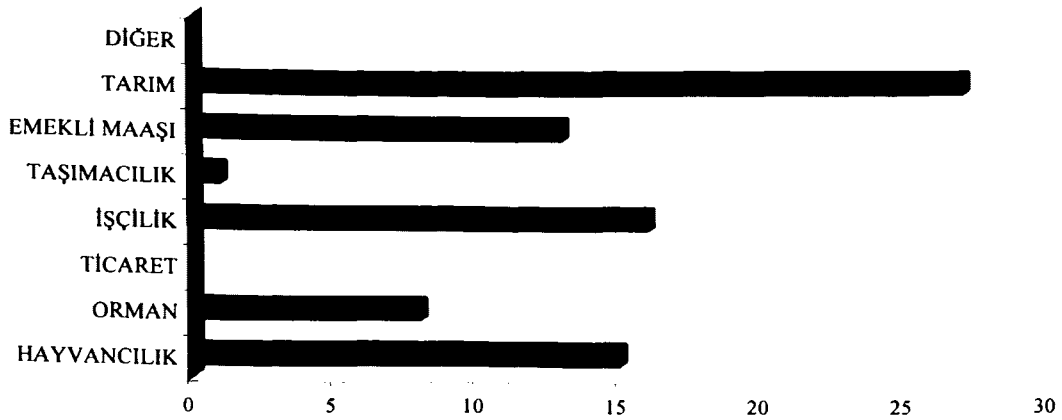
GRAFİK : 1 GENÇ HB HANENİN GELİRİNİ HANGİ ALANLARDAN TEMİN ETTİĞİ

YHB grubunda ise, tarımla uğraşanların ve emekli maaşıyla geçimlerini sağlayan oranı artmaktadır. Aynı şekilde hayvancılıkla uğraşanların sayısı da GHB grubuna göre artmıştır. YHB grubunda ticaretle uğraşan kimse yoktur. (GRAFİK : 2)

Köyde tavuk çiftliği sahibi olan hanelerde hayvancılığın içine alınmıştır.

GRAFİK : 2 YAŞLI HB GELİRİNİ HANGİ ALANLARDAN TEMİN ETTİĞİ

BÖLÜM IV

DEMOKRAFİK YAPI

NÜFUS

1990 yılı Devlet İstatistik Enstitüsü sonuçlarına göre toplam nüfusu 287 olan Hasanlar Köyü'nün 2000 yılı Geçici Sayım Sonuçlarına göre 310'a yükselmiştir. 1990 yılı Sayım Sonuçlarına göre köydeki kadın nüfusu 149, erkek nüfusu ise 138'dir. Araştırma yapıldığı sırada köyün toplam nüfusu 312'dir. Hane nüfusu yapılan saha çalışması sırasında 311 olarak tesbit edilmiştir.

HANE NÜFUSU

Köyde çalışma yapılan toplam hane nüfusu 65'tir. 65 hane içinde 60 kadınla mülakat yapılmıştır. Çalışma yapılan haneler içinde 8 nüfusun üzerinde haneye rastlanmamıştır. Ortalama hane büyüklüğü 4.4 tür. GHB ve YHB grupları olmak üzere her ikisinde de en düşük hane iki kişiden en yüksek hane sekiz kişiden oluşmaktadır. GHB grubunda ortalama hane büyüklüğü 4.5, YHB grubunda ortalama hane büyüklüğü 4.1 dir. (TABLO : A-1) Haneler çoğunlukla çekirdek aile şeklinde örgütlenmişlerdir. Ancak geniş aile modeli sergileyenlerin sayısı da çok düşük değildir. Kimi hanelerde sadece büyük anne, kimi hanelerde ise hem büyük anne hem büyük baba bulunmaktadır. Kimi hanelerde ise evlilik bölümünde bahsedileceği üzere, evlenen kişinin eşiyle beraber anne ve babasının hanesine dahil olması söz konusudur.

KONUŞULANIN ÖZELLİKLERİ

Konuşulanların Statüsü :

Konuşulan kişilerin neredeyse tamamı hane başkanının eşi statüsündedir. Hane başkanı olan kadın yüzde üç civarındadır. Eşi ölmüş olan bir kişi vardır. Diğer kişi ise eşi uzun süreli şehir dışında olduğu için hane başkanı olarak alınmıştır. (TABLO : A -2) GHB

Konuşulanların Yaşı :

Konuşulan kişilerin ortalama medyan yaşı, 40'tır. GHB grubunda, medyan yaşı 33.3, YHB grubunda 52,4 tür. Konuşulan kişilerden GHB grubunda 15 -19 yaş grubunda olmak üzere en genç bir kişi bulunmaktadır. YHB grubunda ise en geç 40-44 grubunda iki kişi bulunmaktadır. Yine GHB grubunda en yaşlı 45-49 yaş grubunda bir kişi, YHB grubunda 75-79 yaş grubunda en yaşlı olarak bir kişi bulunmaktadır. (TABLO : A-3)

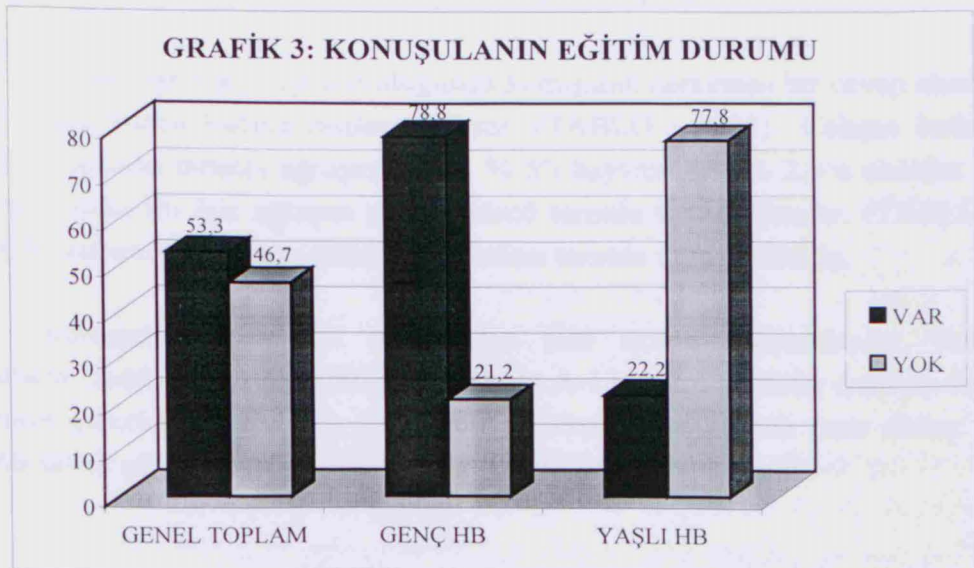
Konuşulanların Doğum Yeri :

Konuşulanların tümü yurt içi doğumludur. Yurtdışı doğumlu kimseyle görüşülmemiştir. Konuşulanların neredeyse tamamı köy doğumludur, % 5 i ilçe doğumlu, % 3'ü il doğumludur. GHB grubunda il doğumlarının oranı daha fazladır. (TABLO : A-4) Konuşulanların neredeyse tamamı Karadeniz bölgesi doğumludur, diğerleri ise, Doğu Anadolu Bölgesi doğumludur, bir kişinin ise doğum yeri öğrenilmemiştir. YHB grubunda konuşulan herkes (bir kişi dışında, bir kişi boş belirsiz olarak geçmiştir.) Karadeniz Bölgesi doğumludur. (TABLO : A-5)

Konuşulanların Eğitimi :

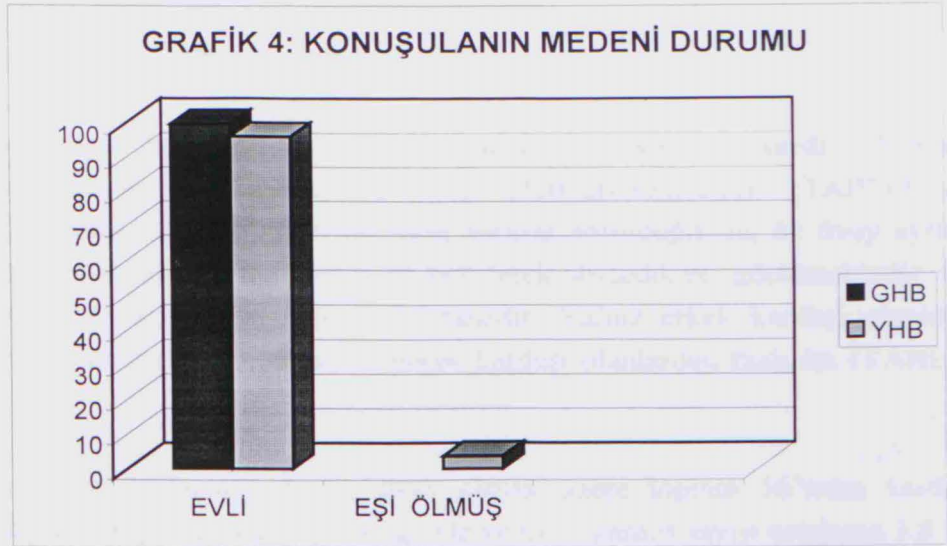
GHB grubundakilerin yarısından fazlası hiç eğitim görmemiştir. Kalan grup ise ilk okul mezunudur. (GRAFİK:3) YHB grubunda ise, GHB grubuna göre oldukça yüksek bir kısmının hiç eğitimi yoktur, beşte birine yakını ise ilk okul terktir. YHB grubunda sadece beşte bir oranında kişinin eğitimi vardır. (TABLO : A -7) Eğitimi olan kişilerden bazılarının ilk 3 sınıfı okuduğu öğrenilmiş ve bu kişiler ilk okul mezunu olarak alınmıştır. Bu durumda şununla ilgilidir, eskiden köylerde ilk okul eğitimi üç yıl olarak tutulup ilk okul diploması verilirmiş, bu kişiler bu dönemde okula gitmiş ve mezun olmuşlardır.

Eğitimi olan kişilerin neredeyse tamamı ilk okul mezunudur. Orta okula giden çok az sayıda kişi vardır. Bunların bir kısmı orta okulu terk etmiş, bir kısmı ise mezun olmuştur. GHB grubunda da eğitimi olanların neredeyse tamamı ilk okul mezunu, orta okul terk oranı toplamdaki verilere çok yakındır. YHB grubunda ise eğitim alanların neredeyse tamamı ilk okul mezunudur. Orta okul mezun olanların oranı ise, GHB grubuna göre oldukça yüksektir. (TABLO : A-8)

Konuşulanların Medeni Durumu :

Konuşulanlardan neredeyse tamamı evlidir. YHB grubunda eşi ölen kişiler vardır. (TABLO : A-9) GHB eşlerinden eşi ölen yoktur. Konuşulan kişiler içinden bekar yanıtını veren kimse olmamıştır. (GRAFİK : 4)

Konuşulanların Çalışma Durumu ve İşi :

Konuşulan kadınların yarısından fazlası çalışır. Çalışmayan kişi sayısı YHB grubunda daha fazladır. GHB grubundaki kadınların dörtte üçü çalışır, YHB grubunda ise, çalışanların oranı dörtte ikiye yakındır. Çalışmayanların ev hanımı oldukları için çalışmadıkları belirtilmiştir. (TABLO : A-10)

Konuşulan kişiye işi sorulduğunda konuşulan herkesten bir cevap alınmıştır. İki iş birden yapan kadına rastlanmamıştır. (TABLO : A-11) Çalışan kadınların neredeyse tamamı tarımla uğraşmaktadır, % 5'i hayvancılık, % 2,9'u esnaftır. YHB grubunda başka bir işle uğraşan yoktur, tümü tarımla uğraşmaktadır. (TABLO : A-12) GHB grubunda ise, beşte dördünden fazlası tarımla uğraşmaktadır.

Konuşulan kadınların dörtte üçü aile işinde çalışmaktadır. Aile işi çoğunlukla fındık ve hayvancılıktır. (TABLO : A-13) Kimi kadınlar dışarıda fındıkta çalışmaya giderler. Bunun için yevmiye ile çalışırlar ve günlük para alırlar. Kimi kadınlar tavuk çiftliklerinde tavuk tutarak, karşılığında tavuk alırlar.

Konuşulanların Ebeveynlerinin Durumu :

Konuşulan kadınların beşte ikisinin anne ve babası sağ, beşte birinin annesi sağ babası ölü, beşte birinden azının annesi ölü babası sağ, dörde ikisine yakınının ise anne ve babası ölüdür. Anne ve babası ölü olanların büyük bir kısmı YHB grubundadır. Anne ve babası sağ olanların ise büyük bir kısmı GHB grubundadır. (TABLO : A -14)

Konuşulanların Kardeşleri :

Konuşulan kadınların, neredeyse tamamının kardeşi vardır. Kardeşi olmayanların oranı oldukça düşüktür ve bunlar YHB grubundadır. (TABLO : A-15) Konuşulan kadınlara kardeşleri ile ilgili sorular sorulduğunda, öz üvey ayrımı yapmadıkları ve kardeş sayısını ikisini de belirterek söyledikleri görülmektedir. Öz ve üvey kardeşi olan kadınlar toplam 10 tanedir. Yalnız erkek kardeşi olanların sayısı, yalnız kız kardeşi olan ve kız ve erkek kardeşi olanlardan fazladır. (TABLO: A-15A)

Konuşulan kadınların öz ve üvey olmak üzere toplam 56'sının kardeşi vardır. Bir kişinin en çok 10 kardeşi vardır. Öz ve üvey kardeş sayısı ortalama 3.8 tir. (TABLO : A-16)

Toplam kız ve erkek olmak üzere, 55 kişinin öz kardeşi vardır. Toplam öz kardeş sayısı ortalama 3.5 tir. (TABLO : A-17)

Toplam 42 kişinin öz erkek kardeşi vardır. GHB grubunda 24 kişinin öz erkek kardeşi vardır. YHB grubunda ise, 18 kişinin toplam öz erkek kardeşi vardır. (TABLO : A-18)

Konuşulanlardan toplam 45 kişinin öz kız kardeşi vardır. GHB grubunda 29 kişinin öz kız kardeşi vardır. YHB grubunda ise, 16 kişinin öz kız kardeşi vardır. (TABLO : A-19)

Toplam kız ve erkek olmak üzere, 11 kişinin üvey kardeşi vardır. GHB grubunda 3 kişinin, YHB grubunda ise, 8 kişinin üvey kardeşi vardır. (TABLO : A-20) Toplam 7 kişinin üvey erkek kardeşi vardır. GHB grubunda 2 kişinin, YHB grubunda ise 5 kişinin üvey erkek kardeşi vardır. (TABLO :A-21) Toplam 5 kişinin üvey kız kardeşi vardır. GHB grubundan 1 kişinin üvey kız kardeşi vardır. YHB grubundan ise 4 kişinin vardır. (TABLO :A-22)

Konuşulan kişilerden kardeşiyle görüşmeyen bir kişiye rastlanmıştır. Bu kişide miras yüzünden abisiyle kavgalıdır. Aynı köyde yaşadıkları halde birbirleriyle konuşmaz ve görüşmezler. Bunun dışındaki kişilerde üvey kardeşi de olsa herhangi bir küslük, ya da kavga yüzünden görüşmeme durumu yaşanmaz. Kimi kadınların

kardeşleri hala köy içinde yaşamaktadırlar ve sık sık görüşme şansına sahip olmaktadır. İşlerde birbirlerine yardım ederler. Aynı köyde yaşayan kardeşler gün içinde neredeyse bütün zamanlarını birarada geçirirler. Çalışırken birbirlerine yardım ederler. Özellikle bu kardeşlerin yaşları birbirine yakınsa, iki samimi arkadaş gibi olurlar.

Bir çok ailede kardeşlerin evlilik ya da çalışma yüzünden birbirlerinden ayrıldıkları ve çok nadir şekilde görüşebildikleri öğrenilmiştir. Kardeşler birbirlerine yakın ilçelerde de otursalar birbirlerini görmekte zorlanmaktadır. İşlerden ve kendi hayat ritimlerinden dolayı genellikle köyden ayrılmış olan kişiler, en yakın ilçede bile otursalar, ayda bir iki ayda bir ancak gelip gidebilirler. Yakın ilçelerde oturanların geliş gidişleri günü birlik olmaktadır. Düzce merkezde kardeşi oturan kadınlar, pazara ya da çarşıya indiklerinde kardeşlerine uğrarlar.

Bunun dışında köyde kardeşler arası dialoglara göz atıldığında yukarıda da belirtildiği gibi eğer kardeşlerin yaşları birbirlerine yakınsa ve henüz yeni ayrılmışlarsa arkadaş kadar yakın oldukları ve her türlü problemde birbirlerine destek oldukları görülmektedir. Özellikle kız kardeşler, diğer kardeşi evlenirken mutlaka onun her türlü işinde yardımcı olur ve adet gereği sürekli yanında olmak zorundadır. Çeyizinin yapımında, çeyizinin dizilmesinde, kına gecesinde hep kız kardeş gelinin yanındadır.

Kız ve erkek kardeşlerin birbirleriyle olan ilişkisi aynı evdeyken, samimi bir şekilde sürmektedir. Eğer yaşları birbirine yakınsa ve küçüklerse problem yaşanmaktadır. Ancak genç olmaya başladıkları dönemde erkek kardeşe düşen bazı sorumluluklar olduğu görülür. Erkek kardeş kız kardeşini özellikle genç yaşlarında hata yapmaması için kontrol etmek zorundadır. Bundan dolayı babaların dışında erkek kardeşler ve abiler kızın yaşamını kontrol eden birinci unsurlar arasındadır. Ancak kız evlendikten sonra bu durum biraz değişir. Kız artık kocasına bağımlıdır. Ancak erkek evlenip evden gittikten sonra, babasının evinde bıraktığı kız kardeşine karışmaktadır. Kız kardeş büyüyüp evlenene kadar (hatta çoğu zaman ondan sonra bile) erkek kardeşin kontrolündedir.

BÖLÜM V

EVLİLİK

Hasanlar köyünde görülen evliliklere ve özelliklerine geçmeden önce kısaca evlilikten ve antropolojik açıdan evlilikten söz etmek yerinde olur. Nephan Saran, aileyi, “toplumsal bir grup, bir birlik olup, ortak ikametgah, ekonomik iş bölümü ve üreme süreci ile karakterize edilir. Her iki cinsi de içinde bulundurur ve grup içinde en az bir çift arasında toplumda kabul gören cinsel ilişki vardır. Aralarında bu tür bir ilişki bulunanların ya kendi ya da edinilmiş bir veya daha fazla çocukları bulunur. Aile ile “evlenme” aynı şey değildir. Evlilik (evlenme) toplumsal kabul gören cinsel ilişkinin saptanmasıyla ilgili normlar ve kaidelerdir. Yani kurumlardır.” şeklinde açıklar. (Saran, 1989: 301)

Sosyal antropoloji açısından ve bu çalışmada da temel alındığı şekilde, aile ve evlilik sadece resmi belgeler üzerinden yorumlanmamıştır. Kendini evli kabul eden çiftlerin resmi olarak belgeleri olmasa dahi bu kişiler evli kabul edilir. Bunun da dışında evlilik sadece iki kişiyi bağlayan bir kurum değildir. Yukarıda da bahsedildiği gibi evlilik kurumu aile kurumuna dönüştüğünde olan çocukları ilk başta ilgilendirir. Ancak evliliğin ilk antlaşmalarının yapıldığı andan itibaren aslında bu adımlar, çiftin ailelerinin de ortaklığı anlamına gelmektedir. “İki birey arasındaki evlilik, bireylerin mensubu bulunduğu ailelerin arasında yeni bir ortak alan oluşturur. Evlilik, aileler arasında bir takım hakların transferine neden olur. Mülklerin paylaşımı, çocuk üzerindeki haklar ve cinsel haklar paylaşılan haklardır. Bundan dolayı evlilik ailelere ekonomik ve politik avantajlar sağlamaktadır.” (Haviland, 2002: 280)

Evlilik ve aile kurma, bireyler aile sorumluluğunu üstlenebilecek yaşa geldiğinde, kişilerin de toplumsal statüsünü değiştirmek amacıyla arzu ettiği bir adımdır. Kişi evlilik yaşamına adım attığı andan itibaren toplumla olan ilişkisi değişmekte ve bir yetişkin olarak yorumlanmaktadır. Evlilik kurumu kişinin sosyal statüsünü değiştirdiği gibi aileler arası ilişkileri güçlendirdiği ve ekonomik olarak belli güvenceleri içerdiği için de arzulanır ve desteklenir. Yukarıda da sözü edildiği gibi, evlilik sadece bireylerin değil, onların ailelerinin de ortaklaşması ve ortak amaç ve çıkar doğrultusunda hareket etmeye başlamasıdır. Bundan dolayı evliliklerin başlangıcında aile kurumunu güçlendirecek bir takım, alış verişler iki aile arasında gerçekleşir. Bu hem kurulan evliliğin güvenliğini sağlayacak, hem kurulan ailenin yaşamını sürdürmesinde ekonomik bir dayanak olacak, hem de kişileri birbirine sevgi ve saygı bağı dışında bir takım bağlarla bağlamış olacaktır. Evliliğin akabinde çocuk talep edilmesinin nedeni de evliliğin sürekliliğinin arzulanmasına bağlanabilir. İnsanların tabiki üremek için yasal dayanak olarak başvurdukları evlilik kurumu aynı zamanda çocukların sağlıklı bir çevre ve dengeli bir yaşama sahip olmaları açısından da çok önemlidir. Ancak çocuk yapma bilinir ki; sadece soyu sürdürme değil var olan toplumsal sistemin ve kurumların da sürmesini sağlamaya yöneliktir. Buna

verilebilecek en iyi örnek, ilişkileri bozulmuş çiftlerin var olan çocuklarının üzerine bir çocuk daha yapmaları ya da çevrelerinin 'bir çocuk daha yapın siz, ilişkiniz bir anda yoluna girer, yuvanıza daha çok bağlanırsınız' şeklinde yorumlarıdır. Özellikle Türkiye gibi ülkelerde çocuk evin altın topu olarak görülür ve evlilik bağına daha sıkı hale getirdiği ve ortamı bir yuvaya dönüştürdüğü düşünülür. Tabii ki kırsal dünyada çocuğun daha farklı anlamları da vardır. Kişinin yaşlılığını güvenceye alması ve mallarını bırakabileceği bir mirasçı olarak görülmesinin yanında işgücü olarak da aile içinde çocuklar önemli görevler üstlenirler. Özellikle ziraatçi toplumlarda çocuklar bir ailenin tarım işlerinde yardım alabileceği en önemli kaynaktır. Bundan dolayı ziraatçi toplumlarda çok çocuk yapmak makbul hale gelmiştir. Günümüzde değişen bakış açılarının olduğunu görsek de özellikle ziraatçi toplumlarda çocuğun hala önemli bir iş gücü ve güvence olarak yerini koruduğunu gözlemleyebiliyoruz.

İleride evlilik ile ilgili aşamalara ve evlilik sonrası yerleşim yerlerine değindikçe evlilikle ilgili bilgiler verilmeye devam edilecek ve antropolojik açıdan evliliğin çalışmamızda nasıl temellendirildiği daha iyi anlaşılacaktır. Kısaca köydeki evliliklerin genel özelliklerinden bahsedilecek ve gerekli başlıklar altında açılacak ve ulaşılan sayısal veriler açıklanacaktır.

Çalışma yapılan köyde evlilikler tek eşli olarak yapılmakta ve içten ve dıştan evlenme görülmektedir. Kızın erkek evine geldiği evliliklere rastlandığı gibi, erkeğin kızın evine ve köyüne geldiği evliliklere de rastlanmıştır. Evliliklerde görülen aşamalar, Görücü, Soruşturma, Kız isteme, Söz, Nişan, Çeyiz Serme, Kına Gecesi, Nikah, Düğün ve Duvaktır. Düğünlerde mevlüt yapılmaz. Nikahlar genellikle Dini ve Resmi Nikah yapıldıktan sonra gerçekleşmiş sayılır. Resmi yada dini nikaha ağırlık verme gibi bir durum söz konusu değildir. Köylünün genel bakışı, biri resmi olarak zorunlu diğeri dini olarak zorunludur. Bundan dolayı evliliklerin hemen tümünde iki nikah bir arada yapılmış ve birbirleri arasındaki sürede genellikle uzun tutulmamıştır.

Çalışmada evlilik aynı zamanda görsel belgeleme konusu olarak ele alınmış ve özellikle Çeyiz serme, Kına gecesi ve düğün fotoğraflarla belgelendiği gibi, gözlenen evlilikle ilgili ayrıntılı bilgiye de yer verilmiştir.

Yukarıda evliliklerdeki aşamalarda Soruşturma yazılmıştır, ancak köydeki tüm evliliklerde soruşturma görülmez. Soruşturma nadir olarak yapılır, soruşturma yapılan evliliklerin köy dışından olan evliliklerde olduğu ve sadece erkeğin araştırıldığı görülmüştür. Gelin ve gelin tarafının araştırıldığı bir evliliğe rastlanmamıştır. Örneğin bir hane de erkeğin İstanbul'dan köyü ziyarete gelmesi üzerine, komşu evinde tanışma söz konusudur. Bu evlilikte komşu kadın erkeği beğenmiş, kıza erkeği övmüş ve yine bu komşu kadın evliliğin gerçekleşmesini sağlamıştır. Bu sırada evlilikte soruşturma olup olmadığı sorulduğunda hane

başkanının eşi, komşu kadının araştırma yaptığı ama bunun tam bir soruşturma gibi olmadığını söylemiştir. Bunların ayrıntılarına aşağıda tekrar değinilecektir.

Düğün ve evlilik sorularında köyde karşılaşılan ilginç bir uygulama da oğlan tavuğudur. Oğlan tavuğu, düğünden sonra (aynı akşam) köydeki ve düğüne katılan erkeklere tavuk ve içki verilmesi olayıdır. Düğünden önce kadınlar tavukları yolar ve hazırlarlar. Tavuklar haşlanarak hazırlanır. Düğün bittikten sonra erkek tarafı köyün erkeklerini toplayarak onlara servis yapar ve eğlenilir. Ancak bu adet son zamanlarda bırakılmıştır. Oğlan tavuğuna katılan kişiler, köyün gençleridir. Bahsedilen gençler (yaş gözetilmeden) bekarlardır. Köyde kadınlarda ve erkeklerde kişi kaç yaşında olursa olsun evlendikten sonra, yetişkin olarak algılanmakta ve davranışları ona göre değişmektedir. Evlenen kişiye karşı değişen tutumlardan 'Köyde roller ve iletişim' bölümünde de bahsedilecektir. Oğlan tavuğu gibi ritüellere katılma yaşının alt sınırı ise, kişinin çocukluktan çıkmış olması ile ilgilidir. Gençler kişiyi artık içlerine almaya başlıyorsa, bu kişi çocukluktan gençliğe adım atmış ve gençlerle dolaşmaya başlamıştır. Yaşı büyük olup halen evlenmemiş kişilerde bu tür ritüellere katılırlar. Bu kişiler evlenene kadar köyün yetişkinleriyle değil, gençleriyle zaman geçirmektedirler.

İlginç olan nokta ise, evliliklerde görülen aşamalarda kadınların bu aşamayı söylememesidir. Düğünden sonra duvak aşamasını söylerler, ancak oğlan tavuğunu söylemezler. O zaten artık yapılmaz diye geçiştirirler. Evliliklerde böyle bir aşamanın olduğu köydeki birkaç kadından öğrenilmiştir. Yeni gerçekleşen evliliklerde bu aşamanın olmadığı görülür. Kadınlar bu aşamayı evliliğe dahil etmedikleri için tablolarda böyle bir aşama gözükmemektedir. Ancak burada sözlü olarak bu aşamayla ilgili bilgi verilecektir.

KONUŞULAN KADINLARIN MEDENİ DURUMLARI

Köyde çalışma yapılan kadın sayısının 60 olduğundan söz edilmiştir. Görüşülen kadınlardan 59'u evli 1'inin ise eşi ölmüştür. Eşi ölen bir kişi YHB grubuna dahildir. (TABLO : B-1) Eşi ölmüş olan kişi aynı zamanda hane başkanıdır. Eşini Diyarbakır'da bir iş kazasında kaybetmiştir.

Çalışma dahilinde olan evlilik konusunun işlenmesinde tüm kadınlara evliliğin ayrıntılarıyla ilgili soru sorulmuş ancak tablolarda sadece çiftlerin birinci evlilikleri sürüyor ise evliliğin ayrıntılarıyla ilgili bilgiler sunulmuştur.

KONUŞULAN KADINLARIN VE EŞLERİNİN EVLİLİK SAYILARI

Çalışma sonucunda çıkan veriler sunulurken kadının ve eşinin birinci evlilikleri olmasına dikkat edildiğinden söz etmiştik. Görüşülen kadınlardan yüzde

doksanı aşan bir oranda, eşinin ve kendinin birinci evlilikleri olduğu görülür. % 4 oranında erkeğin ikinci kadının birinci evliliklerini yaptığı haneler, % 2 oranında ise erkeğin ve kadının ikinci evlilikleri olduğu saptanmıştır. (TABLO : B-2)

Bu oranları genç ve yaşlı hane başkanı ayırımımıza göre açarsak, GHB grubundakilerin neredeyse tamamının kadının ve erkeğin birinci evliliği olduğu ve sadece bir çiftte erkeğin ikinci kadının birinci evliliğini yaptığı görülür. YHB grubunda ise evlilik sayıları biraz daha artmakta ve % 3,8 oranında erkeğin ikinci kadının birinci ve yine aynı oranda erkeğin ve kadının ikinci evliliklerini yaptığı görülür. YHB grubunda yine tabloda diğer olarak gözüken ve erkeğin ve kadının dördüncü evlilikleri olan bir haneye rastlanır.

Yaşlı hane başkanlarında rastlanan bu evlilik sayısının artması durumunun eşlerin ölmüş olması ile ilgisi vardır. Eşleri ölmüş kişiler yalnızlıktan kurtulmak ve hayatın sorumluluklarını birisiyle paylaşabilmek amacıyla başka evlilikler yapmışlardır. Bunun dışında bir kısmında da genç yaşta yapılmış evliliklerin yanlış sonuçlar getirmesi sonucu ayrılma ve tekrar evlenme gibi durumlarda görülmektedir. Boşanma köyde doğal karşılanmaktadır. Sadece erkeğin boşanmasının doğal karşılanması dışında kadının boşanması da bir dereceye kadar doğaldır. Erkeğin boşanıp tekrar evlenmesi durumunda eğer ilk eşinden çocukları varsa çok büyük problem olmaz çünkü genellikle çocuklar annede bırakılır. Eğer erkeğin ilk eşinden olan çocuğun bakıma muhtaç bir durumu yoksa (annesinin yokluğu vs gibi) ikinci eş sadece kendi çocuklarıyla ilgilenmek ister.

Bundan sonraki aşamalar da görüşülen kişilerin evlilik özellikleri ile ilgili bilgilerde erkeğin ve kadının birinci evlilikleri ise bilgi verilecektir ve erkeğin ve kadının birinci evlilikleri olduğunu anlatmak için E1K1 tanımlaması kullanılacaktır.

E1K1 ise ERKEĞİN VE KADININ EVLİLİK YAŞLARI

Evlilik sayılarına göre E1K1 olan genç hane başkanı eşlerinden 32, yaşlı hane başkanı eşlerinden ise 23 kişi ile görüşüldü. Konuşulan kişilerin eşlerinin evlilik yaşlarının ortalaması 20'dir. GHB grubunda bu yaş ortalamasının üzerine çıkarak 21 olmakta, YHB grubunda ise ortalamanın altına düşerek 18 olmaktadır. (TABLO : B-3) Verilen sayılardan köyde genç gruba doğru gidildikçe evlilik yaşının yükselmeye başladığı görülmektedir. Kişilerle yapılan görüşmelerde de çocuklarının daha ileri yaşlarda evlenmesini isteyenlerin çoğunlukla olduğu görülmektedir.

Konuşulan kadınlarda da durum erkeklerde olduğu gibidir. Köyün kadınların ortalama evlenme yaşı 17.2'dir. Genç hane başkanlarının eşlerinde yaklaşık 17 iken, yaşlı hane başkanlarının eşlerinde ise yaklaşık 16 dır. (TABLO : B-4)

Tabloların karşılaştırılması sonucu ortaya çıkan sonuç şu şekilde toparlanabilir; erkeklerde evlenme yaşı kadınlara göre gençlerde daha fazla yükselmiştir. Genel olarak kadında ve erkekte evlilik yaşı genç hanelere bakınca artmakta ancak bu yaş kadında çok da yükseğe çıkmamaktadır. İleride de değinileceği gibi konuşulan kadın ve erkeklere çocuklarının kaç yaşında evlenmelerini istediği sorulduğunda ortalama çıkan evlilik yaşından çok daha yüksek yaşlar söylenmiştir çoğu zaman. Ancak bu evliliklerin gerçekleşmesine geldiğinde, kişilerin çocukları için arzu ettiği yaş olmamaktadır. Genellikle kırsal alanda kişiler daha erken yaşlarda evlenmeyi tercih etmektedirler. Özellikle genç kızların ondört onbeş yaşından sonra bir çok şeyi evliliğe göre ayarladıkları, yoğun bir hazırlığa girdikleri ve sürekli evlilik hakkında konuştukları görülür.

E1K1 ise NİKAH ŞEKLİ

Köyde konuşulan kadınların neredeyse tamamının evliliğinde hem resmi hem dini nikah yapılmıştır. Konuşulan kişilerden genç hane başkanı kategorisinde bir kişinin evliliği sadece dini nikahla gerçekleşmiştir. (TABLO : B- 5)

Köyde sadece resmi nikahın yapıldığı bir evlilik yoktur. Tüm evliliklerde mutlaka dini nikah yapılmıştır. Köylüler dini ve resmi nikahın yapılması gerektiğini, dini nikahın dinle, resmi nikahın ise kanunla ilgili olduğunu ve her ikisinin de zorunlu olduğunu söylüyorlar. Resmi nikaha köyde çoğunlukla (özellikle yaşlılar) 'muamele' diyorlar. Tablo B-5'te yalnızca dini nikah kategorisinde görüşülen kadının çocuklarının kimin üzerine olduğu sorulduğunda, 'ben bilmiyorum belki yapmışlardır resmi nikah nüfus cüzdanını falan almışlardı ama hatırlamıyorum' şeklinde bir cevap verdi. Kadın sadece dini nikahı hatırlıyor. Eskiden resmi nikahları kadınlar şimdiki kadar çok önemsemiyorlarmış. Nüfus cüzdanları alınıp nikah başvurusu için erkekler tarafından şehre götürülüyormuş.

Resmi ve dini nikahın ikisinin de olduğu evliliklerde hangisinin önce yapıldığı sorulduğunda, genel olarak konuşulan kişilerden bir kişi (YHB) ikisinin aynı gün olduğunu söylemiştir. 26 kişi resmi nikah önce, 27 kişi ise dini nikah önce demiştir. YHB grubunda yarısından fazlasının dini nikahları önce, GHB grubunda da bunun tam tersi resmi nikahı önce yapılanların oranı yüzde 65 civarındadır. (TABLO : B-6) Buradan da anlaşıldığı gibi, resmi nikahın yeni kuşaklar arasında daha ön planda, eski kuşakta ise daha geri plandadır. Genç hane başkanları ve eşleriyle yapılan görüşmelerde zaten resmi nikahın kanunen gerekli olduğu ve yapılmasının şart olduğu söylenmiştir. Yaşlı hane başkanı ve eşlerinin ise, resmi nikahı çok da önemli bulmadıkları anlaşılmıştır. Devlet işi olduğu için önemseme gibi bir durumları sözkonusudur. Ancak dini nikah biraz daha ağırlıklı bir plandadır.

Yapılan nikahlardan hangisinden sonra evliliğin başladığı sorusuna ise verilen yanıtlar genç ve yaşlı hane başkanı eşlerinde ağırlık olarak resmi nikahtan sonradır. Burada bir çelişki varmış gibi gözükmemektedir. Ancak köyde konuşulan kimi kişiler, ‘insanlar resmi nikahtan sonra başladı deseler de, buralarda dini nikahtan önce aynı yatağa girilmez, gerdek yapılmaz’ demişlerdir. Köylerde resmi nikahtan öte dini nikahı (hoca nikahı)’nın ön plana çıkmasının ve dini nikahtan önce çiftin gerdeğe girememesinin nedeni evliliğin allah katında da tanınmasının ve kabulünün gerekmesidir. Evlilik dini nikahla onaylanmadığı sürece çift evli sayılamayacağı için, gerdeğe giremez ve evlilik başlamış sayılmaz. Tüm bu duruma rağmen konuşulan kişilerden % 77,4 oranında (GHB) , % 82,6 (YHB) oranında resmi nikahtan sonra evlilik başlamıştır demişlerdir. Dini nikahtan sonra evliliğin başladığını söyleyenler ise tüm konuşulan kadınların beşte biri kadardır. (TABLO : B-7)

E1K1 İSE KONUŞULANIN EŞİYLE NASIL TANIŞTIĞI

Konuşulan kişilerin evlilik tarihlerinin üzerinden seneler geçmişse eğer kişilerin bu konuda konuşmakta çokta hevesli olmadıkları gözlenmiştir. Evliliklerinin üzerinden seneler geçmiş olan kişilerden ancak birkaç tanesinin nasıl tanışıp evlendiklerini kendi istekleriyle uzun uzun anlattıkları görülmüştür. Ancak yakın tarihlerde evlenen kişilerin nasıl tanıştıkları ve birbirlerini sevip evlenmeye karar verdiklerini uzun uzun anlatmak istedikleri gözlenmiştir. Görücü usulüyle yada sevmeyerek bir evlilik yapmışsa zaten bu konuda hiç konuşmak istemedikleri ve anlatacak bir şeylerinin olmadığı görülmüştür. Konuşulananın eşiyle nasıl tanıştığı sorulduğunda görüşme yapılan 55 kişi de bir cevap vermiştir. (TABLO: B-8)

Verilen cevapların ayrıntısına indiğimizde ise, aynı köyde yaşayanların ve istemeye gelindiğinde diyenlerin oranı aynıdır. En çok aracılar tanıştırdı cevabı verilmiştir. Başkalarının düğünlerinde tanışanların oranı oldukça düşük olsa da köy dışından evlenenler genellikle birbirlerini düğünlerde tanımışlardır. (TABLO : B-9)

Aracılar tanıştırdı diyenlerin oranı diğerlerine göre çok daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Burada bahsedilen aracılar çoğunlukla başka köylerden gelin gelmiş kadınların verdikleri cevaplardır. Çünkü başka köylerden (özellikle köye uzak olan köylerden) gerçekleşen evlilikler köyler arası gidip gelen insanların birbirlerine komşularını övmesi ve anlatması sonucunda gerçekleşen aracı olma işidir.

Yapılmış olan kategorilerin dışında verilen cevaplarda ise, abimin arkadaşıydı, telefonda tanıştık gibi cevaplar bulunmaktadır. Bir evliliğin ise anlatılması gerekli ilginç bir yönü vardır. Konuşulan kadının annesi ikinci evliliğini yapmıştır ve ikinci evliliğini yaptığı kişinin de çocukları vardır. Kadının köyüne yerleşilir ve tüm çocuklar bir arada yaşamaya başlarlar. Çocuklar büyüdükten sonra aile adamın oğlu ile kadının kızını evlendirmeye karar verirler. Çocuklarda bu karara

itiraz etmez ve kardeş olarak görüldükleri halde evlenirler. Bu evliliğin yapılmasının nedenini konuşulan kadın malların bölünmemesi ve idarenin tek bir elde toplanması şeklinde açıklar. Ancak adamın evlilik ve hane içinde çok fazla geri planda kaldığı ve hane içinde kadının ağırlıklı bir rol oynadığı ve adamın pek akli dengesinin yerinde olmadığı görülmüştür. Bütün işlerin kontrolü kadının elindedir.

EŞ SEÇİMİ

Köyde yeni neslin özellikle sevdikleri insanlarla evlenme yönünde bir eğilimleri olduğu görülmüştür. Ancak bu bahsettiğimiz yeni nesil henüz evlenme çağında olan kişilerdir. Kaçma kaçırmanın da yoğun olarak görüldüğü köyde, şu an evlenme çağında olan kişilerinde kaçarak evlenme yönünde bir eğilimleri vardır. Ancak çoğunlukla görüşülen aileler kızlarının ve oğullarının evlenecekleri kişiyi kendilerinin seçmesi gerektiği yönünde beyanları ve o şekilde davranışları, bu konuda çok tutucu olmamaları evliliklerin büyük bir çoğunluğunda kaçarak değil, normal bir şekilde evlenmenin ağırlıklı olduğunu ve olacağını gösterir.

Konuşulan kişilerin evlilikleri daha önce gerçekleşmiştir ve eş seçiminin nasıl olduğu sorulduğunda verilen cevaplar köyde bazı şeylerin değişmeye başladığının göstergesidir. GHB grubunda % 33 oranında görücü cevabı, % 6 oranında erkek beğendi aile istedi, % 3 aile beğendi erkek istedi, % 24 oranında kaçma kaçırma, % 30 gençler anlaşarak cevabı gelmiştir. YHB grubundan ise, görücü GHB grubunun neredeyse iki katıdır. Erkeğin beğenip ailenin istediği, kaçma kaçırma ve gençlerin anlaştığı evlilikler, GHB grubuna göre düşüktür. (TABLO: B-10)

Yukarıdaki oranlardan da anlaşılacağı gibi yaşlı hane başkanı eşlerinde görücü usulü evlenme daha yoğun olarak görülmektedir. Ancak kategorilerin kendi içlerinde bakıldığında her iki yaş grubunda da görücünün ağırlıklı frekansa sahip olduğu bunu takiben ise gençler anlaşarak cevabının geldiği görülmektedir.

Köylüler kadın erkek ilişkileri ve evliliklerden bahsederken, çok modern olduklarından bahsedip gurur duyarlar. Bunun kadında da erkekte de olduğu görülmüştür. Özellikle genç kız ve erkeklere davranış tarzlarına dikkat edildiğinde bu konuda haklı oldukları görülmektedir. Genç kız ve erkekler birbirleriyle iletişim kurmakta rahat bırakılmaktadır. Birbirleriyle arkadaşlık kurabilmektedir, ancak tabii ki bu flört etmelerini onaylama anlamına gelmemektedir. Çocuklarının birisini sevebileceğini kabul ederler, çocuklarının severek evlenmesini istediklerini söyleyenlerin sayısı da çok fazladır, ancak direkt olarak bu konuda bilgi sahibi olmaksızın, çocuklarını rahat bırakmayı ve çok fazla sıkı tutmamayı tercih ederler.

EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR

Köyde konuşulanan evliliğinin geçtiği aşamalar sorulduğunda toplamda 365 yanıt alınmıştır. Köyde evlilikler ortalama olarak yedi aşamadan geçmektedirler. Konuşulan her iki grup kadında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. (TABLO : B-11)

Evliliklerde görülen aşamalar, Görücü, Soruşturma, Kız isteme, Söz, Nişan, Çeyiz Serme, Kına Gecesi, Nikah, Düğün ve Duvaktır. Düğünlerde mevlüt yapılmaz. Aşağıda tek tek evliliğin geçtiği aşamalar ayrıntılı olarak açıklanacak ve (TABLO : B-12) yardımıyla anlatılacaktır. Aşağıdaki aşamaların sayısal değerlerinde Tablo B-12'ye bakılabilir tekrar atıfta bulunulmayacaktır.

Görücü

Köyde gerçekleşen evliliklerde konuşulan genç hane başkanı eşlerinin 17 sinin evliliğinde görücü bulunduğu tespit edilmiştir. Bu da tüm aşamaların % 8.5'u etmektedir. Bundan farklı olarak yaşlı hane başkanı (YHB) eşlerinden 15'inin evliliğinde görücü tespit edilmiştir. Bu da YHB'nında görülen tüm aşamaların % 9,1'i etmektedir. Burada dikkati çeken; ilk önce rakamlara bakıldığında GHB'nından 17 kişinin görücü usulu evlendiği, YHB'den ise 15 kişinin görücü usulü evlendiğidir. Bu durumda GHB daha çok görücü usulüyle evlenmiş gibi gözükmektedir. Ancak dikkat edilmesi gereken nokta, yüzdeleridir. Çünkü GHB erkek bir kadın bir evlilik yapan 32 kişi üzerinde hesaplama yapılmış, YHB'nında ise E1K1 23 kişi üzerinden hesap yapılmıştır. Bundan dolayı 23 kişi de 15 kişi görücü usulü evlendiğinden YHB'de görücü usulü evlenen daha çok olduğudur ki bu da araştırma yapılan köy için beklenen bir durumdur. Ancak buradaki görücü ile eş seçiminin nasıl olduğu yönündeki görücü karıştırılmamalıdır. Burada bahsedilen görücü kızın görülmeye gidilmesidir. Köyde bir çok evlilikte zaten kız önceden tanır, bilinir ve görücü ile kız isteme bir arada yürütülür. Eş seçiminde bahsedilen görücü ise, evliliğin kız ve erkeğin birbirini görmeden, tanımadan ve sevmeden gerçekleştirilen, aracılardan ayarladığı bir eş seçimi yöntemidir. Bu yöntemde gelin ve damat birbirini ancak düğün aşamaları başladıktan sonra yani kız istemeden sonra görürler, yada bir gün tanıştırlıp, konuşturulduktan sonra evliliğe karar verilir.

Kıza görücü gelmesi kızın görülüp beğenilmesi anlamında kullanılmaktadır. Görücü gelenler kız ve ailesini incelemek için kız evine gelirler ve bir süre otururlar. Kız gelen misafirlere hizmet eder. Bu hizmete ve kızın davranışlarına bakılarak kızın istenip istenmeyeceğine karar verilir. Kızın görücü sırasındaki hareketleri ve kibarlığı çok önemlidir ancak aynı zamanda iyi bir ev kadını olabileceğini ve marifetlerini göstermelidir. Kızı görmeye öncelikle kadınlar gider.

Soruşturma :

Kıza görücü gidildikten sonra kız tarafı eğer gerekli görürse erkek ve erkek tarafı hakkında soruşturma yapar. Soruşturma yapılmasının nedeni erkeğin ve ailesinin kızlarına bakıp bakamayacağı ve kızlarını nasıl bir yere gelin verdiklerini iyice anlayabilmek içindir. Ancak Hasanlar köyünde soruşturma adeti pek yoktur. Zaten köy içinde yapılan evliliklerde soruşturma yapılması için bir neden görülmez. Ailelerde, evlenecek kişilerde birbirlerini tanımaktadırlar. Soruşturma yapıp yapılmadığı sorulan kişilerden bir kısmının evliliği akraba veya aynı köyden kişilerle yapılmıştır bundan dolayı tabloda da görüleceği gibi evliliklerdeki soruşturma GHB ve YHB eşlerinde % 3,0 oranındadır. Evliliklerdeki diğer aşamaların oranına bakıldığında bu çok düşük bir orandır. Burada yapılan soruşturma ise dışarıdan evliliklerde yapılan soruşturmadır. Özellikle uzak köylerden yada şehir dışından yapılan evlilikler için bu gerekli görülür. Yakın köydeki insanlarda birbirlerini bir şekilde tanıdıkları için yakın köylerden yapılan evliliklerde buna gerek görülmez.

Soruşturma yapılırken en çok dikkat edilen erkeği tanıyan birilerine erkek ve ailesi hakkında sorular sormaktır. Türkiye'nin özellikle kırsal alanında uygulanan bir evlilik aşamasıdır. Bir çok bölgede formalite olarak yerleşmiş bir yapısı vardır.

Kız İsteme :

Köydeki evliliklerde kız isteme % 11,5 oranında görülmektedir. Rakam olarak ifade etmek gerekirse yapılan evliliklerin 42'sinde kız isteme olayı yaşanmıştır. Kız istemenin yapılmadığı evlilikler ise genellikle kaçma kaçırma şeklinde gerçekleşen evliliklerdir. Bunun dışındaki evliliklerde adet olarak uygulanır. Erkek tarafı görücü gittiğinde kızı beğenmişse bu sefer erkekler kız evini ziyarete gelirler ve kızı ailesinden isterler.

Kız isteme aşamasında verilen cevaplar bir yada iki cevap şeklindedir ve genel ağırlık yüzük ve küpe takıldığıdır. Bu oran köyün dörtte üçüdür. GHB eşlerinde % 83, YHB eşlerinde % 50'dir. YHB grubunun yarısında altın takıldı diyen vardır. GHB eşlerinde ise altın takılmamıştır. Kız isteme aşamasında YHB eşlerinde bir kişide takı takıldığı görülür. GHB eşlerinde ise bu oran 5'e yükselmiştir. (TABLO : B -49)

Söz :

Kızın istenmesinden sonra eğer kız ailesi de evliliği uygun bulursa, evlilik aktinin ilk adımı olan karşılıklı söz verme anlamında söz yapılır ve yüzük takılır. Bu kızın ve erkeğin, ayrıca her iki tarafın ailelerinin evliliğinin gerçekleşeceğine dair birbirlerine verdikleri sözdür. Söz aile arasında kıyılır.

Köydeki evliliklerin % 7,9'unda söz yapılmıştır. GHB grubunda bu oran ortalamanın üzerine çıkmakta YHB grubunda ise ortalamanın altına düşmektedir.

Bir kişinin sözünde fotoğraf çekilmiştir. Sözünde fotoğraf çekilen kişi GHB eşlerindedir. Köydeki hiçbir sözde video çekilmemiştir. (TABLO : B-40)

Söz aşamasında takılanlar sadece kıza takılmıştır. Köyde söz aşamasında ağırlıklı olarak yüzük ve küpe takılmaktadır. YHB eşlerinde yarı yarıya altın ve yüzük küpe takılmış diğer takılar takılmamıştır. GHB eşlerinde ise, dörtte üç oranında yüzük küpe, dörtte bir oranında para takılmıştır. (TABLO : B-50) Söz aşamasında takılanlar kıza genellikle bu törenler sırasında takılan ve diğer aşamalarda takacağı küçük takılar şeklindedir.

Nişan :

Nişan söz yapıldıktan sonra aile ve komşular arasında düzenlenen bir eğlencedir. Adet olduğu gereği bütün evliliklerde yapılır ve nişan yüzüğü çifte bir büyük tarafından takılır.

Tablo B-12'e göre evliliklerin % 9,3'ünde nişan görülür. Bu oran GHB eşlerinde % 9,5, YHB eşlerinde 9,1'dir.

Aileler nişan tarihine karar verdikten sonra kız ve erkek tarafı birlikte çarşıya giderek kıza ve erkeğe gerekli olan malzemeler alınır. Bunlar çoğunlukla o gece giyeceği kıyafet, makyaj malzemesi, parfüm, iç çamaşırı, ayakkabı, terlik gibi şeylerdir. Bunlar için kız tarafı erkek tarafına bir liste verir ve listenin aynen uygulanması beklenir. Liste uygulanmadığı zamanlar da iki taraf arasında tartışmalar başlar. Nişan töreni için alınan bazı şeyler aynı zamanda kızın çeyizinde de kullanılan şeylerdir. Kıza nişan ve düğün alışverişlerinde alınan şeyler erkek tarafının itibarını göstereceği için, erkek tarafı listede olan her şeyin en iyisi almaya gayret eder. Tabi ki bu karşı tarafın anlayışına da bağlıdır, kız tarafı erkek tarafını çok zorladığı takdirde erkek tarafı huzursuzlanmaya ve sinirlenmeye başlar.

Bu alışverişler çoğu nişan için yapılsa da köydeki her nişanda tören yapılmaz. Herhangi bir eğlence düzenlenmez. Çift ve ailesi arasında yüzük takılır ve nişan sona erdirilir. Köyde % 38 oranında nişan da tören yapılmamıştır. Tören yapanlar her iki grupta yüzde ellinin üzerindedir ancak GHB grubunda YHB grubuna göre daha fazladır. YHB eşlerinde tören yapıldığı halde davet yapılmayanların oranı yarı yarıyadır. GHB eşlerinde ise bu oran beşte birden fazladır. Buna karşılık törene davet yapılma oranı GHB eşlerinde beşte üç oranındadır. (TABLO : B-14)

Nişana davetin nasıl yapıldığı sorulduğunda konuşulan kişilerin hepsi bir cevap vermişlerdir. (TABLO : B-15) % 71 oranında köyün tümünde nişana davetin konuşulan ve ailesinin çağrısıyla yapıldığı görülür. Köyde okuyucu tutulma ya da köyden birinin görevlendirilmesi oranı ise düşüktür. Okuyucu tutulma oranı beşte birdir. GHB eşlerinde beşte dört oranında konuşulan ve ailesinin çağrısıyla nişana davet yapıldığı bunun dışında da okuyucu tutulduğu tespit edilmiştir. (TABLO: B-16) Nişan köyde genellikle aileler arasında ve çok yakınlar arasında yapılan bir ritüeldir. Bunun için genellikle çok fazla tören havasında bir şey yapılmaz. Tören yapılacaksa bu genellikle yemekli bir törendir ve yemek bittikten sonra nişan yapılmış sayılır. Bundan dolayı aileler davetiye tarzında bir şey dağıtmazlar ve çoğunlukla köylü zaten köyde nişan yapılacağını bilir. Kız ve ailesi en fazla köyden gelecek kişilere kendileri bildirir ve çağırırlar. Köyde bu tür organizasyonlarda özellikle davetiye beklemek, ya da davet edilmeyi beklemek gibi bir durum yoktur. Düğün, sünnet ve benzeri ritüellerde köy davet almasa da gider ve bu hakkı kendinde görür.

Köyde nişana davet sırasında herhangi bir şey dağıtma oranı düşüktür. Konuşulanlara bir şey dağıtılıp dağıtılmadığı sorulduğunda büyük bir oranda hayır cevabı verilmiştir. YHB eşlerinden dört kişi içinden 3 kişi bu soruya hayır cevabı vermiştir. GHB eşlerinden de hayır diyenlerin oranı fazladır. (TABLO : B-17) Dağıtılanların ne olduğu sorulduğunda davet sırasında bir şey dağıtıldığı tespit edilmiştir. (TABLO : B-18) Dağıtılanlar çoğunlukla ekmek parçasıdır. Davet yapılırken daveti yapan kişi bir ekmeği küçük küpler halinde keser ve bir tasa doldurarak gittiği evlerde nişana davet yaptığı kişilere bunu verir. Bunun dışında şeker verilme oranı % 20'dir. Mendil ve kumaş dağıtma oranı da yine beşte bir oranındadır. YHB eşlerinde (bir kişi) sadece ekmek parçası dağıtılmıştır. (TABLO : B-19)

E1K1 evliliklerde nişanın bir nişan dışında köyde yapıldığı tespit edilmiştir. Nişanı ilçeden yapan bir kişi, o da GHB eşlerindedir. (TABLO: B-26) Nişan mekan olarak nerede yapıldı sorusuna verilen yanıt tüm konuşulanlarda tektir. % 3 oranında ev + bahçe, % 65 oranında sadece ev, % 3 oranında sadece bahçe cevabı alınmıştır. YHB eşlerinden hepsinin nişanı evinde yapılmıştır. Bu tablolarda boş belirsiz olarak geçen toplam 10 nişanda sahada bilgi alınması sırasında bir aksaklık olduğu sahadan döndükten sonra farkedilmiştir ve bu hanelerle ilgili bilgi alınmadığından tablolarda boş belirsiz olarak yer verilmiştir. Yukarıdaki rakamlardan da anlaşılacağı gibi, köyde nişanların bir çoğu evde yapılmaktadır. (TABLO: B-27 – B-28)

Araştırma yapılan köyde nişan, evlenecek olan çiftin halk içerisinde daha rahat hareket etmesi ve evlilikten önce birbirlerini tanımaları için daha fazla zamana sahip olmalarını sağlamaktadır. Evlenecek olan çiftin yapılacak hazırlıkları beraber yapmaları gerekmektedir. Bu verilen nişan süresince de kız ve erkek eksikliklerini tamamlamakta ve bu arada hem kız ve erkek hem de kız ailesi ve erkek ailesi

birbirlerini tanımaktadırlar. Bu süre içerisinde çıkan problemler sonucu nişan atılabilmektedir. Ancak yine de her iki tarafta nişanın atılmaması için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

Nişan töreni sırasında GHB eşlerinden tümünün töreninde gelen misafirlere ikram yapılmıştır. YHB grubunun büyük bir kısmında ikram yapılmıştır. Köyde adet gereği ikram yapılır. İkram aynı zamanda nişan yapan ailenin misafirlere verdiği değeri de göstermektedir. (TABLO : B-29) İkramın nasıl yapıldığı çalışmamızda ilk yiyecek, ana yiyecek, son yiyecek ve içecek olarak gruplanmıştır. İlk yiyecekler çorba, salata, meze; Ana yiyecek, pilav, et tavuk etli sebze yemeği, keşkek, dolma, sebze yemeği, kuru bakliyat; Son yiyecek, Meyva Sütlaç Baklava, Zerde, Aşüre, Helva, Komposto- Hoşaf, Pasta; İçecek ise meşrubat ve alkollü içki olarak gruplandırılmıştır. Köydeki nişanlarda yapılan ikram ise, GHB eşlerinde ilk yiyecek, ana yiyecek, son yiyecek ve içecektir. YHB eşlerinde ise ilk, ana ve son yiyecektir ve içecek ikram edilmemiştir. Her iki grupta da ana ağırlık ana yiyecektir. Köyde törenlerde yapılan neredeyse fix denilebilecek bir tören menüsü vardır. Menü de çoğunlukla çorba, et tavuk, kuru bakliyat, Komposto ve baklava vardır. Bir gün önceden evdeki kadınlar yemek hazırlığına başlarlar. Tavuklar yolunur ve pişmeye hazır hale getirilip, haşlanır, kuru bakliyat olarak genellikle nohut yapılır. Baklava elde açılır ve tepsiler halinde yapılır. Komposto ise çok büyük bir kapta ve herkese yetecek şekilde hazırlanır. (TABLO : B-30)

Erkek nişanda takım elbise giyer, kız ise çarşıdan alınmış olan bir gece kıyafeti giyer. Köyde nişan ve düğün gibi törenlerde giyilen geleneksel bir kıyafet yoktur. Nişana katılan kişiler de çoğunlukla günlük kıyafetlerine yakın şekilde giyerler. Genç kızlar yine başörtülerini takarlar. Başları açık olan kızlar yine başları açık şekilde bu tür toplantılara katılırlar. Gelinin başları açıktır, yüzünde makyaj vardır ve saçları yaptırılır. Nişan sırasında fotoğraf evde birilerinin fotoğraf makinesi varsa ya da komşulardan birinden alınarak çekilir. Bu da her nişanda görülmez. GHB eşlerinden % 40 ünün nişanında fotoğraf çekilmiştir. YHB eşlerinden ise, % 7 oranında kişinin (1 kişi) fotoğrafı çekilmiştir. Bunun dışındaki kişilerinin nişanında fotoğraf çekilmemiştir. Köydeki nişanlarda nişanı videoya alma gibi bir adet yoktur. Hiçbir nişan videoya kaydedilmemiştir. (TABLO: B-41)

Nişan sırasında çifte takılan çoğunlukla aileler ve yakın akrabalar tarafından takılır. Nişana eli boş gitmek istemeyen insanların da taktığı küçük altın, para tarzı bir takım şeyler olduğu söylenmiştir. Ancak nişanda çoğunlukla takıyı birincil ya da en fazla ikincil akrabaların takması beklenir. Nişan sırasında düğünlerde yapıldığı gibi bir takı töreni yapılmaz. Nişanında neler takıldığı sorulduğunda kimi kişilerin sadece tek bir takı aldıkları, kimilerinin iki yada üç takı aldıkları görülmüştür. Nişanda da söz de olduğu gibi ağırlıklı olarak yüzük ve küpe takıldığı görülür. GHB

eşlerinde para, altın, bilezik, yüzük-küpe arasında genelde dengeli bir dağılım vardır. Ancak YHB eşlerinde % 60 oranında yüzük- küpe takıldığı görülür. (TABLO :B-51)

Nişan yüzükleri takılıp bir törenle bu halka duyurulduktan sonra çift artık iyice evlilik hazırlıklarına başlar. Nişan süresi çiftin durumuna ve ailenin verdiği evlilik tarihine göre değişir. Bunu aileler görüşerek karar verirler. Evlenecek olan çiftin karar verme gibi bir durumu genellikle söz konusu değildir. Bu konuları aileler halleder.

Çeyiz Serme :

Tablo B-12'ye göre çeyiz serme % 10 oranında gerçekleştirilmiştir. GHB grubunda bu oran YHB grubuna göre daha düşüktür.

Çeyiz serme kına gecesinden bir gün önce yapılır. Çeyiz göstermenin amacı kızın gelin geldiği eve bereket getirmesi ve yıllarca el emeğiyle yaptığı zenginliğini göstermesidir. Kızın yalnız olmadığını göstermek için, kızın ailesinden ablaları, yengeleri ve arkadaşları kıza eşlik ederler.

Çeyizin serilmesi amacıyla kız kendi evinden çeyizi ile beraber alınır. Çeyiz serileceği gün öğle saatlerinde çeyizi almak için kız evine gidilir. Kız evine çeyiz almak için erkek tarafından erkeğin annesi, yenge, yakın diğer akrabalar gider. Çeyiz alma büyük bir araçla yapılır, minibüs gibi. Çünkü çeyizle beraber kız tarafı da çeyiz sermek için erkek evine gelecektir. Ancak çeyiz kız evinden o kadar kolay çıkmaz, kızın çeyizinin büyük bir kısmı bir sandıkta toplanmıştır ve kızın kardeşlerinden biri sandığın üzerine oturarak sandığın hareketini engeller. Damat sandığın kaldırılması için üzerinde oturan kişiye bahşiş vermek zorundadır. Sandığın üzerindeki kişi verilen parayı aldıktan sonra sandığın üzerinden kalkar ve sandık arabaya yerleştirilir. Kızın tüm eşyaları arabaya yerleştirildikten sonra erkek evine doğru hareket edilir. Çeyiz sermeye kızın annesi ve babası katılmaz, bunu kızın çoğunlukla akranı sayılabilecek insanlar ve büyük olarak da ablalar yürütür. Erkek tarafından özellikle büyük gelin çeyizin serilmesinde yardım eder.

Köyde çeyiz serme Cuma günleri yapılır. Bundan dolayı bir davet verilmez. Çeyizin damat evine geleceği bütün köy tarafından kulaktan kulağa duyulduğu için özel olarak kimseye haber verilmez. Köylüler uygun vakitlerde, dört gün kadar serili kalan çeyizi görmeye giderler. Kız tarafı çeyizi serdikten sonra yemek yenmesini bekler. Erkek evinde yemek yenip ondan sonra kız evine geri dönlür.

Çeyizler genellikle kızların ve annelerinin el emeğiyle yapılmış şeylerdir. Bunların çoğu yeni kurulacak olan evde ihtiyaç olan şeyler olduğu gibi, ihtiyaç

dışında sadece süs eşyası olarak hazırlanmış şeylerde vardır. Her çeyizde mutlaka bulunan yatak örtüsü, perde, nevresim takımı, yorgan, havlu, seccade, patik (çetik), masa ve vitrin örtüleri, yatak odası örtüleri gibi şeyler kız ve ailesi tarafından yapılır ya da satın alınır. Çeyize konulan kız ve erkeğin kimi ihtiyaçları için alınan setlerde çoğunlukla kız tarafı erkeğinkileri, erkek tarafı da kızinkileri alır. Bu alınan setlerde erkek için; havlu, traj takımı, seccade, gömlek, iç çamaşırı, pijama takımı, kemer, cüzdan, kravat, terlik, parfüm gibi şeyler bulunur. Kız için ise, içinde; far, ruj, göz kalemi, rimel, parfüm olan aynalı bir makyaj seti alınır. Bunun dışında kıza gecelik, terlik, iç çamaşırı ve gün içinde ya da özel bir yere giderken giyebileceği takım birkaç kıyafet alınır. Bunlarda çeyiz sırasında sergilenir.

Çeyizi görmeye gelenler kızın ne kadar hamarat olduğunu hazırlanan çeyizlerden anlarlar. Aslında çeyizde ne kadar az hazır şey bulunursa o kadar iyidir ve bu kızın ne kadar çalışkan olduğunu gösterir. Yaşı küçük olan kızların genelde çeyizlerinde az şey vardır ve yakın akrabaların çeyizden yararlandıkları da olur. Çünkü çeyizin az olması ayıptır ve kız tarafı rezil olacağını düşünür.

Çeyiz serilirken çeyizi sermeye gelen herkes hep bir koldan çeyizi sererler. Her şey öncelikle olması gerektiği yere yerleştirilir. Kız vitrin içinde bir takım şeyler almak zorundadır. Bunlar, tabak takımı, pasta takımı, içecek takımı, kahve ve çay takımı gibi cam veya porselen eşyalardır. Bu takımlarda erkek tarafının aldığı vitrine yerleştirilir ve orada sergilenir. Çeyiz sererken gelinin kullanacağı yatakta hazırlanır. Nevresimleri ve yatak örtüsü özenli bir şekilde serilir.

Çeyizi görmeye gelenler gelin odasında çok fazla kalmazlar. Gelin odasında çok kalmanın ayıp olduğunu söylerler. Çeyiz serildiği ve ertesi günü damat evi çok kalabalık olur. komşular sürekli çeyizi görmeye gelirler ve her gelene ikramda bulunulur. Ancak bu ikram yemek değil, genellikle çay olur.

Kına Gecesi :

Tablo B -12'ye göre, konuşulan kişilerden % 13 oranında kişi kına gecesi yapmıştır. GHB ve YHB başkanlarından da bu oran birbirine çok yakındır. GHB eşlerinde 25 kişinin, YHB eşlerinde 20 kişinin kına gecesi yaptığı görülür.

Kına geceleri bölgede Cumartesi akşamları kız evinde yapılır. Saat yedi civarında misafirler kız evine gelmeye başlarlar. Yaklaşık saat onikiye kadar eğlence sürer, kına ondan sonra yakılır. Kızlar kına gecesinde gelinlik giyer. Kına gecesinin yapılacağı gün erkek tarafı kızı ve akrabalarını kuaföre götürür. Kızın saçını yapılıp ve gelinliği giydirilir. Akşam misafirler gelene kadar evin bir odasında oturur. Misafirler geldikten sonra kına eğer bahçede yapılacaksa bahçeye iner. Köyde

çoğunlukla kınalar bahçede yapılır ve bütün köy halkı katılır. Türkiye'nin bir çok bölgesinde olduğu kınaya erkeklerin katılmaması gibi bir durum söz konusu değildir. Kınaya tüm köy erkekleri katılır, damat düğünde giydiği takımı giyer. Misafirlerin çoğunlukla normal kıyafetlerle geldikleri ve çok özel bir şeyler giymedikleri görülür. Müzikler çoğunlukla bir org çağırılarak yapılır, ancak org ayarlanamadığı zamanlarda bir teyple bu iş halledilir. Kız tarafı genelde org ve bir grup getirilmesini ister ancak erkek tarafının duruma nasıl baktığı orgun gelip gelmeyeceğini değiştirir.

Öncelikle kına gecelerinde gece on ikiye kadar eğlenilir. Tıpkı düğünlerinde olduğu gibi, kızlar ve erkekler yörelerinin oyunlarını oynarlar. Hasanlar köyünde oynanan oyunlar, üç ayak, rinna ve kasaptır. Bunun yanısıra göbek havasının da oynandığı görülür. Düğün ve kınalarda erkeklerde çok rahat bir şekilde oynar ve göbek atarlar. Kınalarda çoğunlukla halay tarzı oyunlar olan üç ayak rinna ve kasap oynanır. Kızlar ve erkeklerin bir arada oynadığı olduğu gibi, sadece kızların oynadığı ve sadece erkeklerin oynadığı oyunlar vardır. Yaşlı kadınlar oyunlara katılmaz, bu iş genç kızlara ve erkeklere bırakılır. Ancak yaşlı erkeklerde hiç çekinmeden oyun oynarlar.

Oyunlar oynanırken gelin ve damatta kimi zaman oyunlara katılır. Oyunlara katılmadığı zamanlarda ise, kendileri için hazırlanmış bir masada otururlar. Kına da takı töreni yapılmaz. Kınalarda genellikle fotoğraf çekilmez. YHB eşlerinin hiçbirinin kınasında fotoğraf çekilmemiştir. GHB eşlerinde ise, % 5 oranında kişinin çekilmiştir. Yapılan kınaların hiçbirinde video çekilmemiştir. (TABLO : B-43)

Düzenlenmiş olan eğlence bitirdikten sonra, eve geçilerek kız kına yakımı için hazırlanır. Kına yakılırken abdest almak gereklidir. Kıza öncelikle abdest aldırılıp, gelinliği çıkarılır ve pijamaları giydirilir. Başına bir kırmızı yazma konularak türküler eşliğinde kınanın yakılacağı yere çıkarılır ve misafirlerin ortasına oturtulur. Kına yakımı için önceden hazırlanmış olan eldiven ve patik çıkarılır. Kına bir tepsi içinde hazırlanıp getirilir, üzerinde mumlar yakılıdır ve kızın başında dolaştırıldıktan sonra kızın yanı başına konulur. Kız öncelikle kınadan çevresindeki yedi kişiye dağıtır. Bu çocuklarının çok olmasını istemesiyle ilgilidir. Kız kına boyunca ağlatılmaya çalışılır, türküler söylenir. Kimi kınalarda yaşlı bir kadın çıkarak gelen misafirleri eğlendirmeye çalışır. Kına yakmada usta olan kişiler gelen misafirlerin eline kına yakarlar.

Geline yakılan kına kimseye yakılmaz, çünkü o gelin kınasıdır. Evlenen kişiyi ayırt eder. Ellerin ortasına yuvarlak olarak kına yakılır ve parmak uçlarının hepsi yarıya kadar kınayla boyanır. Elinin içine para konulur. Bu ailenin ekonomisinin bereketli olması içindir. Ayaklarına kına yakılmadan önce uzun bir çizgi çizilir, bu sırat köprüsünden ahirette kolay geçmesi içindir. Kına yakıldıktan sonra kızın el ve ayaklarına daha önceden hazırlanan satenden dikilme eldiven ve

patikler geçirilir. Kız bu şekilde sabaha kadar yatar. Sabah kalktığına bismillah okuyarak kınayı yıkar.

Kına aşamasında çoğunlukla altın ve para takılmaktadır. Ancak bilezik ve yüzük küpe takılan kınalarda vardır. GHB eşlerinde küpe ve yüzük takılmamıştır. YHB eşlerinde ise bilezik takılmamıştır. YHB eşlerinde % 60 oranında altın takılmıştır. (TABLO : B-52)

Nikah :

Tablo B-12'ye göre % 15 oranında resmi nikah yapılmıştır. GHB eşlerinde ortalama sayının üzerinde, YHB eşlerinde ortalama sayının altındadır. Yaşlı hane başkanı eşlerinden bir kişi yalnızca dini nikah yapmıştır.

Eskiden resmi nikahlar kadının ve erkeğin nüfus cüzdanı alınarak daireye götürülür ve askıya alınmış, sıra ancak 15 gün sonra çıkar. Nikah tarihi verilmiş. Tablo B-6'ya göre, % 50 oranında dini nikah önce yapılmıştır. Dini nikahın önce yapıldığı kişiler de nikahta beyaz gelinlik giyme pek yoktur. Evlilik aşaması başladıktan sonra, resmi nikah yapıldığı için beyaz gelinlik giyme gereği görülmemiştir. Düğün de beyaz gelinlik giyilir. Yine de çoğu kişi nikah aşamasında da beyaz gelinlik giymiştir. Eskiden evlilik aşamalarının arka arkaya yapıldığı düğünler genellikle köyde 4 ya da 5 gün sürdüğü için kızlar bu süre boyunca gelinliklerini hiç çıkarmaz ve tüm aşamalarda gelinlik giyerlermiş.

Köyde % 4 oranında nikahta fotoğraf çekilmiştir. Diğer nikahlarda fotoğraf çekilmemiştir. Fotoğraf çekilen kişiler % 7 oranında GHB eşlerinin nikahlarıdır. YHB eşlerinde nikahta fotoğraf ve video çekilmemiştir. GHB eşlerinde ise video hiçbir nikahta çekilmemiştir. (TABLO: B-42)

Köyde düğünlerin hiçbir aşamasında video kullanılmadığı göze çarpmaktadır. Ancak yeni yeni gerçekleşen evliliklerde salon düğünü yapılıyorsa, salonun ücretinin kapsamında olduğu için düğünlerde video çekildiği görülür.

Düğün :

Düğünler köyde genellikle Pazar günü yapılır. Diğer aşamalar Cumadan başlayarak halledilip tek gün yapılan düğün pazara denk getirilir. Gündüzden düğün için hazırlıklar yapılır. Düğün eğer köyde yapılacaksa evin bahçesine masalar konularak gündüzden misafirlere yemek vermeye başlanır. Köyde düğün yapıldığında genellikle düğünler köy meydanı, okul bahçesi yada erkeğin evi ve bahçesinde yapılır. Bunun için düğünün yapılacağı alan önceden hazırlanır ve akşam

için ışıklandırılır. Saz ekibi için yer ayarlanır. Misafirlerin oturabileceği oturaklar konulmaz, düğüne gelen misafirler ayakta düğüne katılırlar.

Bu arada yine gündüzden kız alınmaya gidilir. Kız gelin evinden gelinliğiyle alınır, eğer saçı yeniden yaptırılacaksa akrabalarıyla birlikte kuaföre götürülür. Eskiden gelinin tüm aşamalarda gelinlik giydiğinden bahsetmiştik. Bu dönemlerde gelinin saçı bir kere yapılır ve gelin o saçı akşam yatarken koruyarak yatar ve tekrar kuaföre gidilmezmiş. Gelin birkaç günü aynı saçla geçirir ve bozmamak için yatarken altına bir şey koyarak korumaya almış. Yeni evliliklerde kızlar biraz daha fazla rahat davranarak giydikleri süre boyunca her aşamada kuaföre gitmek istiyorlar.

Düğünlerde davet yapılması köyde adet haline gelmiş. Konuşulan kişilerin tümünün evliliğinde düğün için davet yapıldığı görülmüştür. (TABLO: B-20) Bir kişi dışında tüm düğünlerde davetin tek bir yöntemle yapıldığı görülmektedir. (TABLO :B-21) Köyde yapılan EİKİ tüm evliliklerin % 55'inde davetiye bastırılarak davet yapılmıştır. Çoğu kişiyle konuşurken daveti nasıl yaptınız sorusunda 'tabiki davetiye bastırdık ne yapacaktık' gibi bir cevap gelmiştir. Bundan da anlaşılacağı üzere düğünlere davette davetiye bastırmanın önemli olduğuna inanılmaktadır. Ancak bununla beraber okuyucu tutanların da olduğu görülmektedir. Okuyucu tutma oranı YHB grubunda yarı yarıya daha yüksektir. Okuyucu yine kapı kapı dolaşarak düğünün yapılacağını okur ve mahalle içinde bağırır. Eskiden gerçekleşen bu tür törenlerde okuyucu tutulma adedinin daha fazla olduğu görülmektedir. Davetiye bastırma oranı ise oldukça düşüktür. Eskiden bu tür törenler için kişiler daha çok insanlara dayalı bir duyurma yöntemi geliştirmişler ve şehirle olan bağlantıları düşük olduğu için, yazılı olarak herhangi bir çağrı yapmamaktadırlar. Ancak şimdiki evliliklerde davetiye bastırma neredeyse adet haline gelmiştir. Evlenen çiftlerin tümü davetiye bastırmayı istemektedir. Bu da yeni neslin daha çok kent koşullarına yaklaştığını gösteren ipuçlarından biridir. Konuşulan ve ailesinin kendisinin kapı kapı dolaşarak yaptığı davetlerde görülür. YHB grubunda kapı kapı dolaşarak düğüne davet yapma GHB grubuna göre oldukça yüksektir. Cami hoparlörlerinden yapılan duyurular da vardır. Bunların oranı ise, GHB eşlerinde %7, YHB eşlerinde % 31'dir. (TABLO: B-22)

YHB eşlerine bakıldığında onlarda davetiye bastırma oranının düşük olduğu görülmektedir. Daha çok diğer yöntemlere ağırlık verildiği göze çarpmaktadır. Bu durumda eskiden yapılan nikahlarda şehirle olan bağlantının daha az olmasının ve bu tür adetlerden öte köyün genel adetlerinin kullanılmasının daha uygun bulunduğu düşünülmektedir. Aksine GHB eşlerinde ise dörtte üç oranında davetiye basılmasının arttığı görülmektedir.

Davet yapılırken, yaklaşık dörtte birinde bir şey dağıtılmıştır. Bir şey dağıtılması, davet yapılırken ufak hediye şeklinde temsili bir şeyler verilmesidir.

YHB eşlerinde bir şey dağıtılma oranı % 27, GHB eşlerinde % 15'dir. (TABLO: B-23)

Davet yapılırken genellikle tek bir şey dağıtılır. Aynı anda iki şeyin bir dağıtıldığı görülmemiştir. Dörtte üç oranında ekmek dağıtılmış, beşte bir oranında şeker dağıtılmıştır. (TABLO : B24- B25)

Düğünler YHB eşlerinin tümünde köyde yapılmıştır. GHB eşlerinde ise il ve ilçede yapılanlar olmuştur. GHB eşlerinde % 9 oranında il, % 5 oranında ilçe, % 90 oranında köydür. Görüldüğü gibi düğünler ağırlıklı olarak köyde yapılmaktadır. Şehirde yapılan düğünler tarihi yeni olan ve salon düğünü olarak adlandırılan düğünlerdir. (TABLO : B-31) Düğünün mekan olarak nerede yapıldığı sorulduğunda konuşulan herkesin düğünün tek bir yerde yapıldığı görülmektedir. % 17 oranında ev, % 45 bahçe, % 15 düğün salonu, % 7 ev + bahçe kullanılarak yapılmıştır. Köy meydanı ve okul bahçesi düğünlerde tören alanı olarak kullanılmaktadır. YHB eşlerinde okul bahçesinde yapan yoktur, köy meydanında yapan ise, % 10 dur. Genellikle bu düğünler, erkeğin evi ve bahçesi kullanılarak yapılmıştır. Yine YHB eşlerinde düğün salonunda yapılan düğün yoktur. Yukarıda da belirtildiği gibi, zaten şehirde düğün yapan YHB yoktur. GHB eşlerinde % 45 ile en çok bahçede düğün yapıldığı cevabı alınmıştır. (TABLO : B-32 – B 33)

Köyde bir kişinin düğününde ikram yapılmamıştır. Bunun dışındaki düğünlerin tümünde ikram yapılmıştır. Yukarıdaki aşamalarda da bahsedildiği gibi düğün gibi törenler için köyün fix bir ikram menüsü vardır ve düğünlerde de bu kullanılır. Ancak salon düğünlerinde ikram değişir. YHB eşlerinden tamamında ikram yapılmıştır. (TABLO: B-34)

Düğünlerde değişik sayılarda şeyler ikram edilmiştir. Yapılan tabloda ikramlar ilk, ana ve son yiyecek olarak gruplandırılmış ve içecekler içecek başlığı altında toplanmıştır. Köyde yapılan ikramlar et tavuk, pilav, çorba, kuru bakliyat, baklava ve kompostodur. Kimi düğünler de alkollü içki de verilir. (TABLO: B-35) Salon düğünlerinde ise, pasta ve meyve suyu ikram edilir ve bu da salonun programına dahildir. Bunun dışında düğün salonunda düğün yapıyorsa evde ekstra ikram yapılmaz.

Yapılan evliliklerin en çok düğün aşamasında fotoğraf çekilmiştir. YHB eşlerinde bile fotoğraf çektiren vardır. GHB eşlerinden dörtte üçünün düğününde fotoğraf çekilmiştir. Yine GHB eşlerinden % 8 oranında kişinin düğününde videoda çekilmiştir. YHB eşlerinden ise, % 20'sinin düğününde fotoğraf çekilmiştir. Diğerlerinin çekilmemiştir. Diğer aşamalarda olduğu gibi YHB eşlerinden hiç kimsenin düğünü videoya kaydedilmemiştir. (TABLO : B-44) Çekilen fotoğrafların büyük bir çoğunluğu eğlence sırasında çekilenlerdir. Ancak stüdyo fotoğrafı

çektirenler de vardır. YHB eşlerinde hemen hepsi heves ederek stüdyo fotoğrafı çektirmişler ve dolablarında saklamaktadırlar. Düğün fotoğraflarına herkes çok değer verir. Evin özellikle vitrinin de mutlaka hem kendilerinin hem de yakın akrabaların düğün fotoğrafları bulunur. Düğünler konu olduğunda kadınlar mutlaka varsa düğün fotoğraflarını göstermek isterler.

Konuşulanlara düğünlerinde ne takıldığı sorulduğunda, toplam 101 cevap alınmıştır. Ağırlıklı olarak altın para ve bilezik takılmıştır. GHB eşlerinde ağırlıklı olarak para takıldığı, YHB eşlerinde ise ağırlıklı olarak altın takıldığı anlaşılmaktadır. (TABLO –B-54) Buradan altının gelen misafirlerin artık pekte rağbet etmediği bir takı olduğu yada bir çok insanın artık altın takacak gücü kalmadığı için az miktarlarda para takarak katkıda bulunduğu anlaşılmaktadır. Özellikle düğünlerde yapılan takılar dışarıdan insanların yeni kurulan aileye katkıları olarak değerlendirildiği gibi, insanlar bu takıyı takarken, kendi çocuklarının da evliliklerini düşünerek bunun geri döneceğini düşünüp hareket ederler. Bundan dolayı iyi bir şeyler takmak gerekmektedir. Eğer daha önceden çocuk evlendirmiş biriye, ‘onlar bize şunu taktılar bizde yakın birşeyler takmalıyız’ gibi bir düşünce tarzları vardır. Çoğunlukla da tek tek köyde kimin ne taktığı bilinir ve düğün sırasında takı aşamasına gelindiğinde, bir mikrofon yardımıyla kimin ne taktığı duyurulur. Bu da takı takan kişinin itibarı için önemlidir. İnsanlar kendi aralarında takı üzerine sohbet ederler. Yakın akraba olup da değerli bir şey takmayan kişiler ayıplanır. Hatta düğün sahiplerinin, daha önce düğününe iştirak ettiği kişilerin kendilerinin taktığı şey oranında bir şey takmaması durumunda şikayet ettikleri ve ayıpladıkları görülmüştür.

Duvak :

Köydeki düğünlerin bir kısmında duvak uygulanmıştır. Duvak evlilik gerçekleştikten sonra yapılan bir aşamadır. Tablo B-12’ye göre, GHB eşlerinde % 7 oranında görülmektedir. YHB eşlerinde ise % 12 oranında görülmektedir. Duvak aşamasının şimdiki zamanlarda neredeyse ortadan kalkmaya başladığı görülmüştür. Duvak eskiden neredeyse tüm düğünlerde uygulanan bir aşamayken şu anda pek uygulandığı görülmemiştir.

Duvak aşamasında bir kişide fotoğraf çekilmiştir. YHB eşlerinden bir kişidir. Diğerlerinde bu aşamada fotoğraf çekilmemiştir. Bu aşamada da video hiçbir düğünde çekilmemiştir. (TABLO : B-45)

Duvak aşamasında sadece para takılmaktadır. (TABLO : B 55)

Oğlan Tavuğu :

Oğlan tavuğu eski düğünlerin bir çoğunda uygulanmasına rağmen kadınlar bu aşamayı söylememişlerdir. Sorulduğunda o düğünden sayılmaz derler ve sanırım erkeklerle ilgili bir durum olmasıyla ilgilidir. Oğlan tavuğu denilen, erkeklere düğünün yapıldığı akşam tavuk ve içki verilmesidir. Bu günlerde yapılan düğünlerde oğlan tavuğu artık yapılmaz. Eskiden erkekler bu aşamanın mutlaka yapılmasını isterlermiş.

Çalışmanın tarihçe bölümünde köye ilk yerleşenlerin Gürcü aileler olduğundan bahsetmiştik. Köy artık Manav(yerli) köyü olarak anılıyorsa ve içinde yaşayanlar kendilerini Manav olarak hissediyorlarsa da bazı adetleri Gürcülerin adetleriyle benzerlik göstermektedir. Örneğin köyde oğlan tavuğu olarak adlandırılan uygulama, Gürcülerin düğünlerindeki “sofra tutma” adetiyle benzerlik gösterir.

“Sıra pilava gelinde herkes kaşığını bırakıyor ve geri çekiliyordu. Sofra, ileri gelen biri tarafından “tutuluyordu”. “Sofra tutmak”, kız tarafından bu önde gelen kişinin ev sahibinden tavuk, koyun, meyva gibi şeyler istemesiydi. Bu sırada bütün düğün halkı tabancalarını evin her yanına doğru ateşliyor ve evi “delik-deşik” ediyorlardı. Sonunda istekleri yerine getiriliyordu. Bunları ya sofradan yiyorlar ya da ev sahibine iade ediyorlardı.” (Çiloğlu, 1993:86)

Gece düğün dağıldıktan sonra düğün sahibi tarafından verilen tavuklar yenir ve içkiler içilir. Erkek tarafı eğer oğlan tavuğu vermiyorsa, köyün genç erkekleri arabalara binerek, oğlan tavuğu talep eder ve silah atarak oğlan tavuğu vermeyen aileyi protesto ederler. Erkek tarafı yine de oğlan tavuğu vermek istemezse bu birkaç saat böyle sürüp evlere dağılırlar. Eğer erkek tarafı pes eder ve vereceğine söz verirse yine evlere dağılırlar. Yukarıdaki Gürcü adetinde de misafirlerin istekleri kabul edilmediğinde, silaha başvurulduğu ve istekler kabul edilene kadar protestonun devam ettiğinden söz edilmişti. Muhtemelen köyde görülen Oğlan tavuğu adeti, köye ilk yerleşmiş olan Gürcü ailelerden kalma bir alışkanlıktır. Zaman içinde değişerek, (hatta yavaş yavaş yok olmaya başlayarak) bu güne kadar gelmiştir.

Düğünlerde bir kişinin diğer aşaması yaptığı görülmüştür. Bu aşamada fotoğraf yada video çekilmemiştir. (TABLO :B -46) Bu aşamada sadece para takılmıştır. (TABLO : B-56)

EŞLER ARASINDA AKRABALIK OLMA DURUMU

Evlenen çiftlerde eşler arasında akraba olma durumu köyde rastlanan bir şeydir. Ancak çok da yaygın değildir. Hatta genellikle bu bir çok aile tarafından istenmez. Araştırmacıların köyde olduğu sürede bir genç kız akrabası olan başka bir kişiye kaçmıştır. Ailesi bunu duyduğunda çok sinirlenmiştir. Köydeki kişilerin

söylediğine göre, erkek ailesini göndererek kızı bir çok kez istemiş ancak kızın babası sadece akraba oldukları için vermek istememiştir. Genç çift sonunda kaçmaya karar vermiş ve kızın babası bu evliliği onaylamamıştır. Kızın ailesi arasında da sorunlar çıkmıştır. Kızın babası ailenin diğer fertlerini ‘biliyordunuz, hepiniz beni kandırdınız’ diyerek suçlamış ve karısını ve diğer kızlarını evden kovarak, eline silah alıp, eve gelen olursa vuracağını ve çifti de ilk gördüğü yerde vuracağını söylemiştir. Çift önce başka bir şehre kaçmış ve uzun bir süre köye dönmemiştir. Kızın babasının sakinleştirilmesi üzerine kız ve erkek köye dönerek düğün yapmış ancak kızın ailesi düğüne katılamamıştır. Sadece kızın kardeşi düğüne katılmıştır.

Bunun dışında köyde akraba evliliği yaptığı söyleyenlerin bir kısmı uzak akrabadır ve hatta bazıları birbirlerini hiç tanımadıklarını söylemişlerdir. Akraba evliliği yapanlar % 13 oranındadır. GHB grubunda bu oran YHB grubuna göre çok daha yüksektir. Akraba evliliği yapanlar içinden, yarısından fazlası baba tarafından akrabasıyla evlenmiştir. YHB akraba evliliği yapanların tümü baba tarafından akrabasıyla evlenmiştir. (TABLO : B-13)

Akraba evliliği yapanlardan sadece bir kişinin çocuklarında bir problem olduğu görülmüştür. Bu çocuğunda vücut gelişiminde bir problem vardır ve boyu uzamamaktadır. Ancak çiftin bunu pek de akraba evliliğine bağlamadıkları, kadının sadece öyle bir yorumunun olduğu görülmüştür.

EVLİLİKTE BEYAZ GELİNLİK GİYME

Evlenirken % 15 oranında kişi beyaz gelinlik giymemiştir. GHB eşlerinden % 10 ünün, YHB grubunda beyaz gelinlik giymeyenlerin oranı GHB grubuna göre çok daha yüksektir. (TABLO : B-36) Bu kişilerin beyaz gelinlik giymeme nedeni, geleneksel bir kıyafet giymek değildir. Köyde evliliklerde geleneksel bir kıyafet giyilmez. Örneğin bir hanede şöyle bir durumla karşılaşmıştır. Gelinin babası çok hasta olduğu için ölmeden önce kızının evliliğini görmek, onun emanette olduğunu bilmek istemiştir ve apar topar nikah yapılmıştır. Bundan dolayı kız beyaz gelinlik yerine bir elbise giymiştir. Bir kısmında kaçma kaçırma olduğu için sadece nikah yapılmış ve nikah sırasında beyaz gelinlik giyilmemiştir. Bir kısmında ise eski düğünlerde adet olduğu üzere kırmızı gelinlik giyilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evlilikte beyaz gelinlik giyiliyorsa bir çok aşamada giyilir. Örneğin gözlenen bir düğünde kız, kına gecesi ve düğünde beyaz gelinlik giymiştir. Eskiden yapılan düğünlerde 4 gün boyunca kızın gelinlik giydiği görülür.

Genellikle çift evliliğin yapılış şekline göre ya erkeğin baba evine ya da kızın baba evine yerleşir. Erkeğin baba evine yerleşme de adet ilk çocuk evlendikten sonra baba evinde yaşamaya başlar. İkinci çocuk evlendiğinde ise ilk çocuk evden ayrılıp ayrı ev açar. Bunun nedeni ise çok kalabalık olarak yaşanmayacağı için yeni gelen çifte baba evinde yer açılır. Bu sürede zaten evlenen çift ayrı eve ayrılmak istediği için iki taraf arasında problem çıkmaz. Ancak bazı hanelerde baba ile olan geçimsizliğin ayrı eve çıkmaya neden olduğu görülmüştür.

Kızın baba evine yerleşmelerde ise, erkek çoğunlukla başka ildir ve köyü çok beğendiği için eşiyile beraber burada kalmak ister. Bundan dolayı kızın baba evine yerleşilir ve belli bir süre sonra yeni bir ev açılarak evden ayrılır. Eğer durum müsait değilse yada aileler birbirinden rahatsız değilse yerleşme yerinde bir değişiklik olmaz. Çiftin ilk yerleşme yerinde değişiklik olma durumu her iki grupta da düşüktür. Genellikle çiftler ilk yerleşme yerlerinde yaşamaya devam etmişlerdir. (TABLO : B-58) neredeyse tamamı erkeğin baba evinden ayrı eve taşınmıştır, % 5 kızın baba evinden ayrı eve taşınan olmuştur. Tablo B -57 ve B-59 karşılaştırıldığında görülmektedir ki, YHB eşlerinden kızın baba evine yerleşenlerde ilk yerleşme yerinde bir değişiklik olmamıştır. GHB eşlerinden ise sadece 2 kişinin ilk yerleşme yeri kızın baba evinden ayrı eve şeklinde olmuştur. Ayrı evden kızın yada erkeğin baba evine dönen olmamıştır. (TABLO : B-59)

İlk yerleşme yerinde neden değişiklik olduğu sorusuna konuşulan bir kişiden cevap alınmamıştır. Diğerleri ise birer cevap vermişlerdir. (TABLO : B -60) % 30 oranında kalabalık cevabı alınmış, göç ve ayrı ev yapılması nedeniyle ikamet yerini değiştirenlerin oranı aynıdır. Hane içi geçimsizlikten dolayı ikamet yerinin değiştirilmesi de köyde sık rastlanan bir durumdur. Kimi hanelerde iş nedeniyle ayrı eve taşınma durumu görülmektedir. Bunların büyük bir oranı başka şehirlere taşınanlardır. (TABLO: B-61)

BÖLÜM VI

GÖÇ

Göç olgusu, sosyal antropoloji alanında yapılan çalışmalarda göz ardı edilemeyecek kadar önemlidir. Toplumsal hareketlilikle birlikte gelen toplumsal değişme kavramlarıyla yakından bağlantılı olan göç, ülkemizde ve dünyada bir çok sosyal araştırmacı tarafından ana çalışma alanı olarak belirlenmiş ve bu konu üzerine birçok çalışmalar yapılmıştır. Özellikle Türkiye gibi ülkelerde yaşayan insanların yoğun olarak hissettikleri ve yaşadıkları göç yıllar halinde değişerek ve artarak sürmektedir. “Göç olayı aynı zamanda nüfusun iç yapısını değiştirmektedir. Göç veren yerde yaşlılar kalırken, genç nüfus dışarıya akmaktadır. Kadın erkek oranı değişmekte, göç alan yerde erkek nüfus fazlalığı oluşmaktadır. Aile parçalanması ortaya çıkmakta, aile küçülmektedir.” (Akkayan, 1986:197)

Genç nesilin daha fazla şehirle irtibat halinde olması ve medyanın gelişimiyle dış dünyayı daha yakından takip edip, yaşam koşullarını değiştirme arzusu duymasının dışında, ekonomik koşullar nedeniyle göçe zorlanma ülkemizde daha çok yaşanmaktadır. Kişiler ekonomik olarak köylerinde yeterli kaynak bulamadıkları için başka illere göç ederek köylerinde bulamadıkları imkanlara şehirde ulaşmayı düşünmektedirler. Ancak bu kişiler her zaman köy yaşantısıyla bağlantılarını sanıldığı kadar kolay kesememektedirler. Köylerinde sahip oldukları mülkler ve yaşam koşullarından dolayı çoğunlukla geçici göçler yapmak durumunda kalırlar. İş nedeniyle yapılan geçici göçlerin kırsal alanda yarattığı değişimler azımsanacak boyutta değildir. Özellikle ülkemizde bir dönem yoğunlaşan yurtdışına işçi olarak gidenlerin ülkeye kazandırdıkları ve tanıttıkları şeylerle ülkemizin kırsal alanında oluşan değişim düşünülebilir.

Bahsedilen geçici göçler sırasında Akkayan'ın sözünü ettiği gibi, yaşlı nüfusun köyde kalıp genç nüfusun şehre akması dışında, genç erkek nüfusun göç edip, bu kişilerin ailelerinin köyde yaşamaya devam etmesi, taşralarda yaşayanların hayatlarını da değiştirmekte ve artı bir ekonomik hareketlilik yaratmaktadır. Geçici göçü gerçekleştiren kişiler geride bıraktıkları aileleri dolayısıyla köyle olan bağlantılarını buldukları yere göre sürekli devam ettirmektedirler. Özellikle kalan ailelerine sürekli olarak ekonomik bir takviye de buldukları bilinmektedir. Bu da köy insanının içinde bulunduğu ekonomik çıkmazları rahatlatan bir kaynak yaratmaktadır. Çalışma yapılan köyde de rastlandığı üzere, henüz evlenmemiş genç erkeklerin çalışmak amacıyla köyden kente olan göçleri kalan ailenin hem köydeki varlığının devamını ve işlerinin yürümesini sağlarken hemde ekstra bir kaynak olarak genç erkeğin emeği devreye girmektedir. Aynı zamanda köyde kalan aile göç eden kişi içinde bir güvencedir. Göç eden kişi, evlilik, ekonomik uğraşlar gibi problemlerini köyde çözmeyi tercih etmektedir.

Özellikle genç nüfus içinde çalışma yapılan köyde bu tür ailelere rastlanmıştır. Çalışma amacıyla İstanbul, Trabzon, Rize gibi şehirlere hatta Almanya gibi yurtdışına kadar uzanarak ekonomik kaynak yaratmış ve sonradan köyüne geri dönmüş ya da hala orada çalışmaya devam eden kişiler vardır. Bu kişiler belirli periyotlarla köye gelmektedirler, çünkü bir çoğunun eşi ve çocukları halen köyde yaşamaktadırlar. Hasanlar köyünde göçün ve tarım dışında geçinme kaynaklarının gelişmesi özellikle Hasanlar barajının yapım aşamasında başlamıştır. Buradaki bir çok erkek Hasanlar barajının yapımında istihdam edilerek, çalışma yaşamına başlamış ve sonradan varolan şirketlerle başka illerde çalışmaya başlamışlardır. Bu tür kişilerin köy yaşantısına kattıkları sadece ekonomik kaynak değildir. Köyde yaşayan ailelere genel olarak bakıldığında, uzun yıllar köy dışında yaşamış kişiler ve ailelerinde diğer ailelere oranla yaşamı algılayış ve davranış farklılığı olduğu görülmektedir.

Çalışma yapılan kadınlarda çoğu kez kocalarıyla birlikte köy dışına seyahat etmiş hatta bir kısmı uzun yıllar başka illerde yaşamışlardır. Kadınların ekonomik ve sosyal olarak erkeklere bağımlı yaşamı kocalarıyla beraber onların da değişmesine neden olmuştur.

Ancak bu yapılan çalışmada kadınların yaptıkları geçici göçler incelenmemiştir. Sadece kadınların doğum yerleri ve memleketleri üzerine genel bakışları hakkında fikirler edinilmiştir. Kadınlara yönelik göç sorularının bu şekilde hazırlanmış olmasının nedeni; kadınları yapmış oldukları göçlerin çoğunlukla evlilik nedeniyle ya da eş ve ailesinin işleri nedeniyle olmasıdır. Hasanlar köyünde de gözlenmiş olan kadınların ekonomik bir uğraş vesilesiyle değil, evlilik vasıtasıyla doğduğu yerden ayrılmasıdır. Hatta kadınların pek çoğu ömrünün kısa bir dönemini doğduğu yerde geçirmiş, kalan bölümünü ise eşinin memleketinde geçirmektedir. Bundan dolayı doğduğu yerden öte eşinin yaşadığı yeri memleket olarak benimsemek gibi bir eğilimleri vardır. Ortalama olarak 18-20 yaşlarında evlenen kadınların ömürlerinin sadece dörtte birini baba evinde ve memleketinde geçirdiği bir gerçektir. Tabi ki durumun böyle olması, kadının doğum yeriyle olan bağlantısını tamamen kopardığı anlamına gelmez. Her şeyden önce kan akrabaları orada yaşamaktadır ve bundan dolayı seyrekte olsa gidiş geliş devam etmektedir. Ancak zamanla dile de yerleşmiş olan “esas köyüm” e döner durum. Kadınlar zamanla daha seyrek gitmeye başlar, esas köyelerine. Özellikle anne ve babasına destek olacak başka kardeşler varsa kadının köyüyle olan ilişkisi günlük misafirliklerin dışına çıkmamaktadır.

Konusulanan Doğum yeri ile Memleketinin Karşılaştırılması :

Konusulanan kadınlardan % 79 ünün memleketi ile doğum yeri aynı, % 22 sinin farklıdır. (TABLO : C-1)

Bu sorular kadınların doğum yeri ve memleketi üzerine sorulmuştur. Kadınların bir çoğunda yukarıda da belirtildiği gibi, kocasının memleketini benimsemek gibi bir durum vardır. Özellikle Hasanlar köyü dışında doğmuş olan kadınların büyük bir kısmı Hasanları memleket olarak kabul ettiklerini söylemişlerdir. Kadınların çoğu kocalarının memleketi olan Hasanlar köyünü sevdiklerini ve artık kendi memleketleriyle bağlantıları olmadığı için burayı memleket olarak kabul ettiklerini söylemişlerdir.

Konuşulanlardan doğum yeri ile memleketinin farklı olduğunu söyleyenlerin neredeyse tamamı memleketini Karadeniz bölgesinde bir il olarak söylemişlerdir. % 8'i Marmara Bölgesinde söylemiştir. (TABLO : C-2) GHB grubunda bir kişi Doğu Anadolu bölgesi, YHB grubunda bir kişi ise Marmara bölgesini söylemiştir.

Doğum yeri ve memleketi farklı olanlardan memleket olarak kabul ettiği yeri neden kabul ettiği sorulduğunda, tümü tek cevap vermiştir. (TABLO : C-3) Kadınlar ağırlıklı olarak doğum yerinden başka bir yeri memleket olarak seçmelerinin nedenini 'burada büyüdüğüm, burada yaşadığım için' şeklinde ifade etmektedirler. (TABLO : C -4)

Konuşulanların ebeveynlerinden babasının memleketini neredeyse tamamı Karadeniz bölgesinde bir il olarak söylemişlerdir. % 2 si Doğu Anadolu Bölgesinde, % 2 si Marmara Bölgesinde söylemiştir. (TABLO : C-5) GHB grubunda bir kişi babasının memleketini Doğu Anadolu bölgesi, YHB grubunda bir kişi ise Marmara bölgesini söylemiştir.

Konuşulanların ebeveynlerinden annesinin memleketini neredeyse tamamı Karadeniz bölgesinde bir il olarak söylemişlerdir. % 2 si Doğu Anadolu Bölgesinde, % 2 si Marmara Bölgesinde söylemiştir. (TABLO : C-6) GHB grubunda bir kişi annesinin memleketini Doğu Anadolu bölgesi, YHB grubunda bir kişi ise Marmara bölgesini söylemiştir. Tablolardan da anlaşılacağı gibi, konuşulan kişilerin anne ve baba memleketleri neredeyse aynıdır.

Konuşulanlardan köy dışı doğumlu olanların köye ilk gelme yaşı ortalama olarak, 16.8 dir. GHB grubundaki kadınların köye gelme yaşı, 17.0, YHB grubundaki kadınların köye gelme yaşı ise, 16.4 tür. GHB ve YHB grubundan 1'er kişi köye 0-4 yaş grubunda gelmişlerdir. (TABLO : C-7) YHB grubundan bir kişi köye 60-64 yaş grubunda gelmiştir.

Köye ilk kez kiminle geldiği sorulduğunda, YHB grubundan iki kişi 2 cevap vermiş, diğerleri bir cevap vermiştir. (TABLO : C-8)

Konuşulanların beşte dördü köye ilk kez eşiyle geldiğini belirtmiştir. % 3 ü çocuklarıyla, % 3ü babasıyla, % 10 u ailesiyle geldiğini söylemiştir. GHB grubunda köye ilk kez eşiyle gelenlerin oranı daha fazladır. (TABLO : C-9) Bu durumda göstermektedir ki, yaş küçülmeye başladıkça köye evlilik sebebiyle geliş artmaktadır.

Köye ilk kez neden geldiği sorulduğunda, YHB grubundan bir kişi 2 cevap vermiş diğerleri birer cevap vermiştir. (TABLO :C-10) % 5 i evlilik nedeniyle gelmişlerdir. Çalışmaya ve tayin cevaplarını verenler eşlerinin işleri dolayısıyla gelmişlerdir. (TABLO : C-11)

Yukarıdaki açıklanan sayılardan da anlaşılacağı gibi kadınların göç durumları erkeklerin göç durumlarıyla veya eşlerini hangi bölgeden seçtikleriyle ilgilidir. Bir çok kadın evlendikten sonra eşinin memleketine yerleşmiştir. Ya da erkeğin işi dolayısıyla erkekle beraber taşınmıştır.

Köydeki erkeklerin büyük bir kısmı iş nedeniyle memleketlerinin dışındaki illere gitmişlerdir. Uzun yıllar şehir dışında, hatta yurt dışında çalışan erkekler olmuştur. Bunların bir kısmı şehir dışına giderken eşlerini ve çocuklarını da yanında götürmüşler, bir kısmı ise eşlerini Hasanlar köyünde bırakarak sadece kendileri gitmişlerdir.

Hasanlar köyüne iş vesilesiyle gelip, evlenip yerleşen erkeklerde vardır. Bunlar önce kız evinde iç güveyi olarak yaşamakta, sonra imkan olduğunda kendisi ve eşi için ayrı ev açmaktadır. Hasanlar köyüne bu şekilde gelen erkeklere çok iyi niyetli bakılmakta hatta şöyle espriler yapılmaktadır ‘burası içgüveylelerinin köyü, biz onlara çok iyi bakarız, bırakıp gidemezler’. Bu söylenen aslında espriden öte doğrudur da, bu köyde içgüveyi gelen erkeklere ve damatlara çok iyi bakılır, iyi davranılır ve kızlarına yapılacak şey damatlara yapılır. Ev ve araba alınır, ihtiyaç olduğunda para verilir, saygı gösterilir. Damatlarda bu köyü çok fazla sevmektedirler, bundan dolayı eşlerini alıp kendi memleketlerine gitmektense, Hasanlar köyünde yaşamayı tercih ederler.

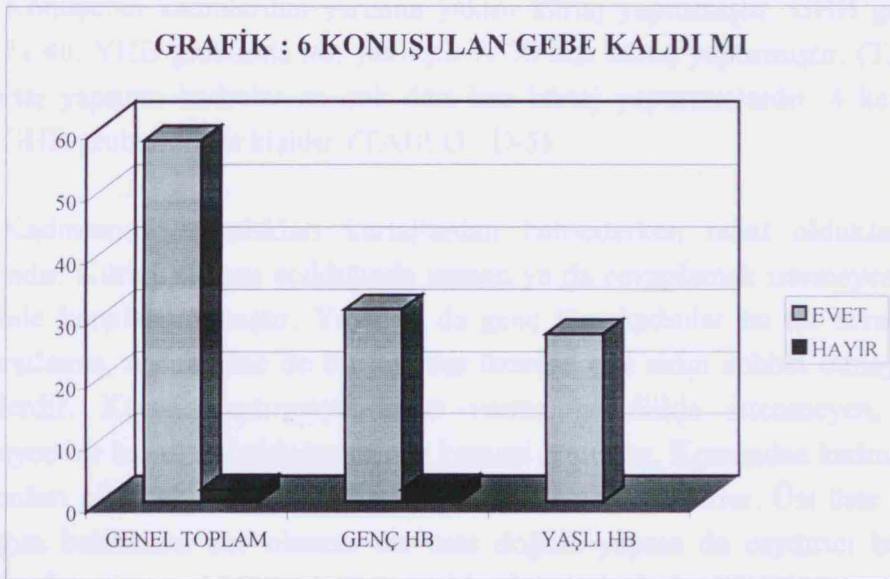
Konuşulan hanelerden bir tanesi köye tamamen dışarıdan sadece çalışma amaçlı karı koca olarak gelmişlerdir. Bu ailenin reisi, DSİ’de çalışmakta ve DSİ’nin baraj kıyısındaki lojmanlarında oturmaktadır. Köy tarafından bu aile çok sevilir. Doğu Anadolu bölgesinden gelmiş ve uzun yıllardır burada yaşamaktadırlar. Hasanlar köyünü çok sevdiklerini ve bir türlü ayrılamadıklarını söylerler.

BÖLÜM VII

DOĞUM

Konuşulanan Gebelik Durumu :

Konuşulan kadınlardan neredeyse tamamı gebe kalmıştır. Hiç gebe kalmayan kadınların hepsi GHB grubundadır. Bir kişinin çocuğu olmadığı için tedavi altındadır. Diğer konuşulan ise henüz bir aylık evli olduğu için hamile kalmamıştır. Hamile kalıp kalmadığı sorulduğundaysa, 'bilmiyorum, belli değil' demiştir. Kadının cevabından da görüleceği gibi, evlenen çiftler herhangi bir korunma yöntemi kullanmazlar ve hemen hamile kalmayı beklerler. (TABLO : D-1) Aşağıdaki grafikte de görüldüğü gibi, YHB grubundan hamile kalmayan yoktur. Genel toplamda hamile kalmayanların frekansı oldukça düşüktür.

Yukarıda bahsettiğimiz hiç çocuğu olmayan kadın, çocuğu olmadığı için çok üzgündür ve tedavi görmektedir. Köy halkının bu kadına kötü gözle bakmadığı ve bu tür şeylerin normal karşılandığı görülmüştür. Ancak kadın bu konuda kendini baskı altına almakta ve bu durumdan dolayı rahatsızlık duymaktadır. Özellikle kocasına karşı sorumluluk hissettiği belirtmektedir. Erkeğin çocuk sahibi olmak istediği, ancak kadının sağlık problemlerinden dolayı olamadığı için, kadın kendini suçlamaktadır. Erkek kadına üzüntüsünü belli etmemeye çalışır, kadının üzülmesini istemez. Bu durum yine de ikisi arasında belli bir gerginliğe yol açmaktadır. Ancak kadının yine de çok umutlu olduğu görülmektedir. Tedavinin işe yarayacağını ve mutlaka çocuklarının olacağına inanmaktadır. Söz ettiğimiz gibi, kadına köy halkından herhangi bir kötü muamele yapılmamaktadır. Hatta yakın akrabaları (örneğin, kaynana, kaynata) gelinlerine çok yakın davranmakta ve destek olmaktadır. Gelinde çevresindeki herkese karşı çok yakın ve ilgili davranmaktadır. Tüm köyde çok sevilen bir kadın olduğu için, bu durum insanlar tarafından talihsiz bir durum olarak görülmektedir.

Gebe kalanların tamamına yakını ilk gebeliğinde canlı doğum yapmıştır. % 6 s 1 ilk gebeliğinde düşük yapmış, % 4 ü ilk gebeliğinde ölü doğum yapmıştır. YHB grubunda ölü doğum yapan yoktur. (TABLO : D-2)

Konuşulan kadınlar mean olarak 6 kez gebe kalmışlardır. En çok gebe kalan 4 kişi 13 kez gebe kalmıştır. YHB grubunda gebe kalan kadınların en az dört kez gebe kaldıkları görülmektedir. GHB grubunda ise 1 kez gebe kalan 2 kişi bulunmaktadır. (TABLO : D-3) GHB grubunun halen doğurma olasılığı vardır. Bundan dolayı, sayılar GHB grubunda değişecektir. Ancak evlilik bölümünde de bahsedildiği gibi GHB grubunda evlilik yaşı yükselmektedir. Bundan dolayı bu gruptaki kadınlar daha geç gebe kalmaktadırlar. Dikkat edilmesi gereken şey neredeyse tüm kadınların evliliklerinin ilk yıllarında gebe kalmış olduklarıdır.

Konuşulan kadınlardan yarısına yakını kürtaj yaptırmıştır. GHB grubunda yaklaşık % 40, YHB grubunda ise, yaklaşık % 30 kişi kürtaj yaptırmıştır. (TABLO : D-4) Kürtaj yaptıran kadınlar en çok dört kez kürtaj yaptırmışlardır. 4 kez kürtaj yaptıran GHB grubunda bir kişidir. (TABLO : D-5)

Kadınların yaptırdıkları kürtajlardan bahsederken rahat oldukları göze çarpmaktadır. Kürtaj konusu açıldığında utanan ya da cevaplamak istemeyen tek bir kadınla bile karşılaşılmamıştır. Yaşlı ya da genç tüm kadınlar bu tür soruları çok doğal karşılamış, ancak yine de bu konular üzerine çok uzun sohbet etmeyi tercih etmemişlerdir. Kürtaj yaptırmaya karar verme genellikle istenmeyen, ya da beklenmeyen bir hamilelik olduğunda söz konusu olmuştur. Konuşulan kadınlar tıpkı kent kadınları gibi çok üst üste doğum yapmak istememektedirler. Üst üste doğmuş iki çocuğun bakımının zor olması, üst üste doğum yapma da caydırıcı bir etken olmaktadır. İstenmeyen bir hamilelik gerçekleştiğinde kadınlar kürtaj yöntemine çok rahat başvurabilmekte ve bunu dini bir takım düşüncelerle bağlayan pek olmamaktadır.

Konuşulan kadınların, yaklaşık % 40 ı düşük yapmıştır. Düşük yapanların oranı YHB grubunda daha fazladır. (TABLO : D-6)

YHB grubunda düşük yapanlardan 12 tanesi bir tane düşük yapmıştır. Yine YHB grubunda 10 tane düşük yapan bir kişi vardır. En yüksek sayı 10 düşüktür. GHB grubunda en çok düşük yapan 5 düşükle bir kişidir. GHB grubunda 5 kişi bir düşük, 1 kişi 2 düşük yapmıştır. (TABLO : D-7) Dikkat edilirse, GHB grubunda kürtaj yapanların oranı daha yüksek, YHB grubunda ise düşük yapanların oranı daha yüksektir. Bu durum akla şunu getirmektedir, yaşlı grubun gebe kalma dönemlerinde, herhangi bir sağlık kuruluşundan yardım alma olasılıkları daha düşük olduğu için, kadınlar istenmeyen gebeliklerden kendi yöntemleriyle kurtulmaya çalışmışlardır. Kadınların sağlık kurumlarından yararlanma ve bilgilenme düzeylerinin artmasıyla istenmeyen gebelikler kürtajla sonuçlanmaya başlamıştır.

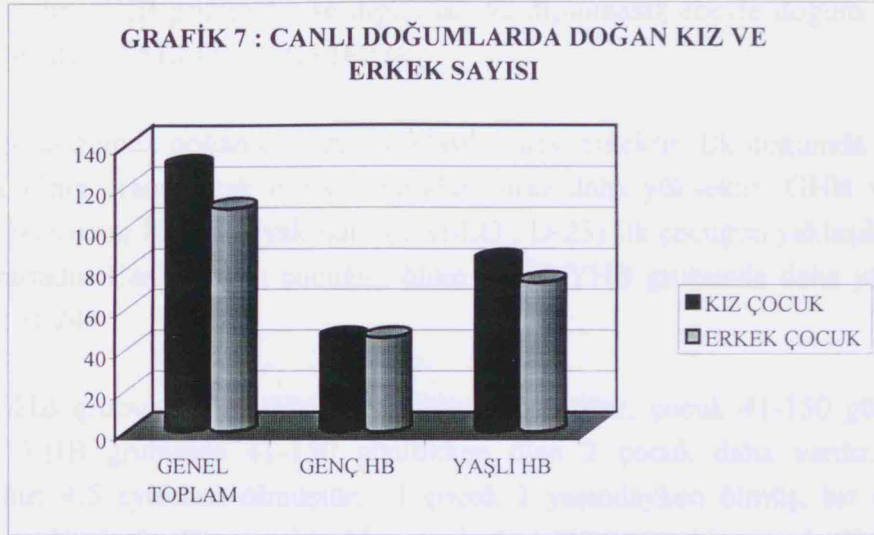
Yukarıda bahsedilen 10 tane düşük yapan kadının bir erkek çocuğu vardır. On düŖükte sağlık probleminden dolayı gerçekleşmiştir.

Konuşulan kadınların, % 9 u ölü doğum yapmıştır. Bu oran GHB grubunda, YHB grubuna göre daha yüksektir. (TABLO : D-8) GHB grubunda 3 kişi birer kez ölü doğum yapmıştır. YHB grubunda ise 1 kişi bir kez, 1 kişi 2 kez ölü doğum yapmıştır. (TABLO : D-9)

Ölü doğum yapan kadınlarla konuşulurken, yaptıkları ölü doğumun onları çok fazla etkilememiş olduğu görölmüştür. Tabi ki beklenen bir doğumun ölü gerçekleşmesi, kadınları yıpratmış, ancak yerine başka çocuklarının olması da acılarını hafifletmiştir. Ölü doğum düŖük gibi konularda çok fazla hassas davranan kadın olmamıştır. Çoğunun hissettikleri bu acının üzerinden zaman geçtiği için kanıksadıkları ve herhangi bir olaya cevap verir gibi cevap verdikleri gözlenmiştir. Bu durum çocuklarla yaşanmış olan anılarla da ilgilidir. Çocukla yaşanan herhangi bir anı olmadığında, insanlar yokluğunu da çok fazla hissetmemektedirler. Köyde çocuğu büyük yaşıta ölmüş kadınlarla konuşulurken, onların bu durumu çok fazla problem ettikleri ve konu her açıldığında ağladıkları görölmüştür. Bu çocukla ilgili hatırlayacakları çok fazla şey olmasıyla ilgilidir.

Köyde üçüz doğuran yoktur, ancak ikiz doğuran toplam 3 kişi vardır ve bu üç kişi YHB grubundandır. (TABLO : D-10) Bir doğumdan doğan çocuk sayısı 3 doğumda da 2 dir. (TABLO : D-11)

Gebe kalan 58 kadının tümü canlı doğum yapmıştır. (TABLO : D-12) YHB grubunda en çok doğum yapan 9 canlı doğum yapmıştır. GHB grubunda en çok doğum yapan 7 canlı doğum yapmıştır. Ortalama canlı doğum oranı mean olarak yaklaşık 4,5'tur. YHB grubunda, 1 kez canlı doğum yapan yoktur. Konuşulanların tümü birden fazla kez canlı doğum yapmıştır. (TABLO : D-13) Canlı doğumlardan doğan çocuk sayısı ise, toplamda mean olarak 4.3'tür. Toplam çocuk sayısı ise, 249'dur. (TABLO : D-14) Toplamda 52 kadın canlı erkek çocuk doğurmuştur, canlı doğan erkek çocuk sayısı ise 119 dur. GHB grubunda 25 kadın erkek çocuk doğurmuş, canlı doğan erkek çocuk sayısı ise, 46 dır. YHB grubunda ise, toplam 27 kadın erkek çocuk doğurmuş, canlı doğan erkek çocuk sayısı ise, 73 tür. (TABLO : D-15) Toplamda 52 kadın kız çocuk doğurmuş ve bunlardan doğan canlı kız çocuk sayısı, 130 dur. GHB grubundan, 27 kişi kız çocuk doğurmuş ve toplam canlı kız çocuk sayısı, 46 dır. YHB grubunda ise, 25 kadın canlı kız çocuk doğurmuş, canlı kız çocuk sayısı, 84 tür. Toplam konuşulan kadınların yaptığı doğumlardan büyük bir kısmı kız çocuktur. Aşağıdaki grafikte de görüldüğu gibi, kız çocuk sayısı daha fazladır.

Yukarıda bahsedilen canlı doğumlardan yaklaşık % 11 yalnız erkek çocuk, yaklaşık % 11 yalnız kız çocuk doğurmuştur. Kız ve erkek çocuk doğuranların oranı, yaklaşık % 80'dir. YHB grubunda yalnız kız çocuk doğuran kadın yoktur. (TABLO : D-17)

Konuşulanan İlk ve Son Gebelik Özellikleri :

Konuşulananlardan ilk gebelik yaşı toplam da 15 yaşında gebe kalan 5 kadın vardır. YHB grubunda ilk gebeliğini en geç yaşayan kadın 23 yaşında yaşamıştır. GHB grubunda ise ilk gebeliğini en geç yaşayan kadın 28 yaşında yaşamıştır. Buradan da anlaşılacağı üzere çok az da olsa ilk gebelik yaşı artma eğilimi göstermektedir. Ancak yine de ortalama ilk gebelik yaşlarına bakıldığında GHB grubu ve YHB grubunda birbirine çok yakın sayılar gözükmemektedir. GHB grubunda 18.9 YHB grubunda 18.2 dir. (TABLO : D-18)

Doğum yapan 58 kadından yaklaşık % 45'i ilk gebeliğinde doktora gitmiştir. YHB grubunda doktora gidenlerin, % 15 gibi düşük bir orandır. GHB grubunda ilk gebeliğinde doktora gidenlerin oranı, YHB grubuna göre oldukça yüksektir. (TABLO : D-19) YHB grubunda kadınların beşte dördüne yakını ilk doğumlarını evde yapmıştır. GHB grubunda ise evde yapan kadınların oranı, % 58 dir. Devlet hastanesinde doğum yapma oranı ise GHB ve YHB grubuna göre karşılaştırıldığında, GHB grubunda neredeyse yarı yarıya bir farklılık görülmektedir. GHB grubunda bir kişi doğumunu sağlık kabini denilen kabinlerde yapmıştır. Sağlık kabinleri bu tür doğum, sünnet gibi konularda hizmet veren kuruluşlardır. Anlaşılacağı üzere GHB grubu sağlık hizmetlerinden daha çok yararlanmaktadır. (TABLO : D-20) Konuşulananların hepsi doğumunu kimin yaptırdığı sorusuna bir yanıt vermişlerdir. Diplomasız ebe yardımıyla doğum yapma oranı, diplomalı ebeye göre oldukça yüksektir. GHB grubunda YHB grubuna göre doktor yardımıyla doğum yapma oranı yüksektir YHB grubunda en çok diplomasız ebe yardımıyla doğum

yaptıran vardır. GHB grubunda ise diplomalı ve diplomasız ebeyle doğum yaptıran kişi sayısı eşittir. (TABLO : D-21- D-22)

İlk doğumda doğan çocuğun yaklaşık yarısı erkektir. İlk doğumda bebeğin kız çocuk olma oranı erkek olma oranından biraz daha yüksektir. GHB ve YHB grubunda bu sayılar birbirine yakındır. (TABLO : D-23) İlk çocuğun yaklaşık % 90'ı halen hayattadır. Canlı doğan çocuğun ölüm oranı, YHB grubunda daha yüksektir. (TABLO : D-24)

GHB grubundan bir kişi çocuğunu kaybetmiştir, çocuk 41-150 günlükken ölmüştür. YHB grubunda 41-150 günlükken ölen 2 çocuk daha vardır. Biri iki aylıkken biri 4,5 aylıkken ölmüştür. 1 çocuk 1 yaşındayken ölmüş, bir çocuk 4 yaşındayken ölmüştür. Bir çocukta 15 yaşındayken ölmüştür. 15 yaşında ölen çocuk trafik kazasında ölmüş, dört yaşında ölen çocuk ise dereye boğularak ölmüştür. (TABLO : D-25A)

Konuşulan kadınların ortalama son gebelik yaşı, GHB 25.6 , YHB grubunda, 28.1'dir. YHB grubunda son gebelik yaşını hatırlamayan 4 kişi vardır. (TABLO :D-26) Bu kadınların ilk gebelik yaşlarını evliliklerinden dolayı daha rahat hatırladıkları ancak son gebelik yaşı sorulduğunda bilmedikleri görülmüştür. Bir kişinin gebelik yaşı alınmamıştır. Son doğumunu 35-39 yaş grubunda yapan 5 kadın vardır. Bunlardan bir tanesi GHB grubunda diğerleri ise YHB grubundadır. Toplamda mean yaşı 27 dir.

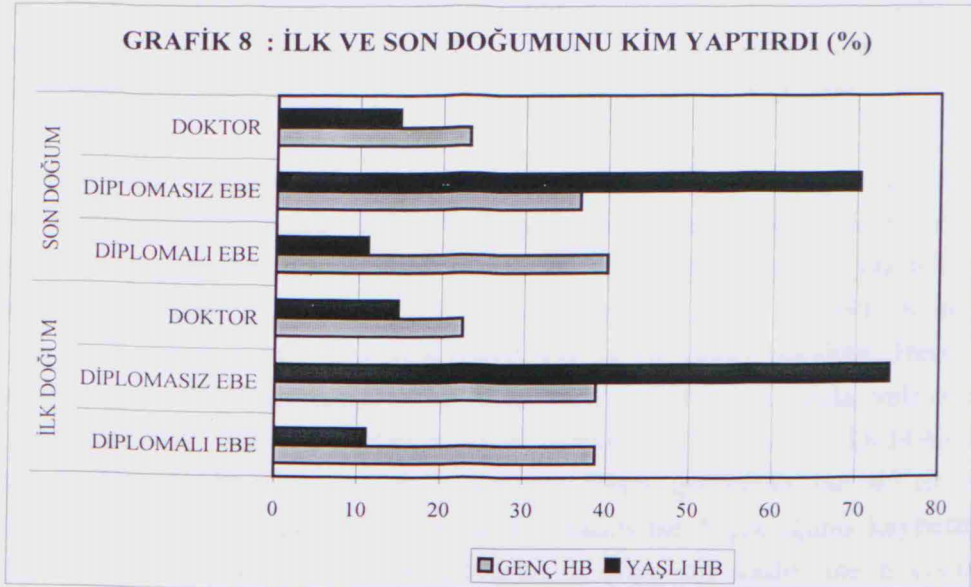
Son gebeliğinde doktora gidenler konuşulanların yaklaşık yarısıdır. Son gebeliğinde doktora giden kadınlar GHB grubunda, yaklaşık % 70 ile YHB grubundakilere oranla çok daha yüksektir. (TABLO: D-27)

Son gebeliğinde doktora giden ve gitmeyen kadınların son doğumlarını nerede yaptıkları sorulduğunda, GHB grubunda hastane de doğum yapan kadınların oranı evde doğum yapanlara göre yüksektir. YHB grubundaki kadınların büyük bir kısmı doğumlarını evde yapmışlardır. Devlet hastanesinde yapanların oranı oldukça düşüktür. GHB grubunda bir frekans özel hastane, bir frekansta sağlık evi cevabı vardır. (TABLO : D-28) Kadınların devlet hastanesinde doğum yapma oranlarının bu kadar yüksek çıkması, eşlerinin sigortalı bir işte çalışıyor olmasıdır. Daha önceki bölümlerde de bahsedildiği, dışarıda işçi olarak çalışan çok fazla erkek vardır ve kadınlar eşlerinin sigortalarından yararlanma hakkına sahip oldukları için, özellikle GHB grubundaki kadınlarda gebelikte doktora gitme ve doğumunu hastane yapma oranı yüksektir.

Konuşulan kadınlardan son doğumunu kim yaptırdı sorusuna iki cevap veren bir kişi vardır. Diğerlerinin tümü bir kişinin yardımıyla çocuklarını

doğurmuşlardır. (TABLO : D-29) GHB grubunda çocuğunu diplomalı ebe yardımıyla doğuran, % 40 oranında kadın vardır. Yine GHB grubunda, yaklaşık % 40 oranında diplomasız ebe, % 25 oranında doktor yardımıyla doğumlar gerçekleşmiştir. (TABLO : D-30)

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü gibi, ilk ve son doğumunu diplomasız ebe yardımıyla yaptırma oranı YHB grubunda daha yüksektir. Aksine diplomalı ebe ve doktorla yaptırma oranı ise düşüktür. GHB grubunda ise, diplomalı ebe ve diplomasız ebe oranı ilk ve son doğumlarda neredeyse eşittir.

Köy Düzce iline çok yakın olduğundan, kişiler hastalık ve doğum gibi problemlerini şehirde halledebilmektedirler. Ayrıca bu bilincinde halkta yerleştiği görülmektedir. Varolan ancak işletilemeyen sağlık evlerine bir ebenin ya da hemşirenin verilmesini çok istediklerini söylemektedirler. Ancak nüfus yeterli olmadığı için köye böyle bir hizmet verilmemektedir. Köy halkının ulaşım konusunda bir problem çekmemesi ve merkeze çok yakın olmaları sağlık problemlerinde çok kısa bir sürede şehre ulaşmalarını ve sorunlarını şehirde halletmelerini sağlamaktadır. Ufak tefek hastalıklar dışında kişiler doktora gitmeyi tercih etmektedirler. Doğumlarda doktora gitme oranının GHB grubunda yüksek olmasının nedeni yukarıda belirtilmiştir, kişilerin ekonomik durumları ve ellerindeki olanaklar bu tür durumlarda herhangi bir sağlık kurumuna başvurmalarını ya da başvurmamalarını etkilemektedir.

Genel olarak son doğan bebeğin cinsiyetinde ilkinde oranla kız çocuk değil erkek çocuk yüksektir. Ancak GHB ve YHB olarak ayırdığımızda; GHB grubunda yine kız çocuk doğurma oranı yüksektir. YHB grubunda ise ilk çocuğa oranla erkek

Son doğan çocuklardan toplamda üç tanesi hayatını kaybetmiştir. GHB grubunda bir çocuk, YHB grubunda 2 çocuk. (TABLO : D-32) Hayatını kaybeden çocuklardan biri 7-14 günlükken hayatını kaybetmiş, ikincisi 40 günlükken, üçüncüsü ise üç yaşındayken hayatını kaybetmiştir. (TABLO : D-33 – D-33A) Üç yaşındayken hayatını kaybeden derede boğulmuştur. Diğerleri ise uyku sırasında ölmüştür. Halk bu hastalığın ne olduğunu bilmemektedir. Beşiğinde öldü, ya da uyurken öldü diye cevaplar vermektedirler. Tıp dilinde uyku apnesi olarak geçen bu hastalık, çoğunlukla erkek çocuklarda görülen bir solunum problemidir.

Konuşulan kişinin tüm çocukları içinde canlı doğup ölen çocuğunun olma oranı, GHB grubunda yaklaşık % 30, YHB grubunda ise, yaklaşık % 70 dir. GHB grubunda canlı doğup ölen çocuk oranı düşüktür. YHB grubunda ise, yaklaşık % 34 kişi doğan çocuklarından hiç birini kaybetmemiştir. (TABLO : D-34) Konuşulan kadınların canlı doğup ölen çocukların neredeyse yarısı yalnız erkektir. Hem erkek hem kız çocuğunu kaybedenlerin oranı üçte birdir. GHB grubunda yalnız erkek çocuk kaybedenlerin oranı diğerlerine göre fazladır. (TABLO : D-34A) GHB grubunda toplam kaybedilen çocuk sayısı 12, YHB grubunda ise 45'tir. GHB grubunda 7 kadın bir çocuğunu kaybetmiş, bir kadın ise 5 çocuğunu kaybetmiştir. YHB grubunda ise, 6 kadın bir çocuğunu kaybetmiş, bir kadın ise 6 çocuğunu kaybetmiştir. Bu sayılar en az ve en fazla çocuğunu kaybedenlerin sayısıdır, 2, 3 ve 4 çocuğunu kaybeden kadınlarda vardır (YHB). (TABLO : D-35) Yukarıdaki ölen çocuk sayılarını kız ve erkek olarak ayırırsak, GHB grubunda ölen çocukların 9'u erkek, 3 ü kızdır. YHB grubunda ise, 22'si erkek, 23'ü kızdır. (TABLO D-36 – D-37)

Yukarıda da görüldüğü gibi, köyde erkek çocukların kaybedilme oranı daha fazladır. Erkek çocuklarda görülen kimi solunum problemleri çok küçük yaşlarda var olan bazı ölümleri açıklamaktadır. Ancak kazaya uğrayarak ölen erkek çocukların sayısı da kız çocuklara göre fazladır. Trafik kazasında ve boğulma yoluyla ölen erkek çocuklarda vardır.

Çalışma yapılan süre içinde toplam 3 kadının halen süren gebeliği tespit edilmiştir. Bu kadınların 2 tanesi GHB grubundan, 1 tanesi ise YHB grubundandır. (TABLO : D-38)

Aile planlaması uygulama sorusu 49 yaş üstü kadınlara sorulmamıştır. Tıbbi olarak 49 yaş üstü gebelikte ve doğum kontrolünde sınır kabul edildiği için, bu yaş grubu ve üstündeki kadınlara çalışmamızda aile planlamasıyla ilgili soru sorulmamıştır. Soru sorulan kadınlara, soru yöneltildiğinde, 'aile planlaması' kelimesini bir çok kadının anlayamadığı, ancak 'korunurmusunuz' diye sorulduğunda anlayabildiği görülmüştür. GHB grubunda % 81,8 oranında aile planlaması uygulandığı, % 18,2 oranında uygulanmadığı tespit edilmiştir. YHB

grubunda ise, 3,7 oranında aile planlaması uygulandığı, yaklaşık % 15 oranında uygulanmadığı görülmüştür. Aynı tabloda 49 yaş üstü kadınlara yer verilmiştir. (TABLO : D-39)

Konuşulan kadınlardan 3 tanesinin sakat çocuğu olduğu tespit edilmiştir. GHB grubunda 2 kadın, YHB grubunda ise 1 kadındır. Yine bu kadınların birer çocuğu sakattır. (TABLO : D-40-D-41)

Sakat çocukların sakatlıkları ise, bir çocuğun uzama problemi olduğu görülmüştür. Diğer bir çocuk ise otistiktir. Bu çocukların sağlık problemleriyle ilgili ailelerle uzun uzun konuşulmuştur. Boyunun uzama problemi olan çocuğun ailesi, çocuklarının durumuna üzülmemektedir. Boy problemi olan çocuk 18 yaşındadır ve Lise'ye devam ederken, sağlık probleminden dolayı okulu bırakmaya karar vermiştir. Ailesi ikna etmeye çalışmışsa da çocuk okulda çok rahatsız olduğunu ve okumak istemediğini söylemiştir. Özellikle çocuğun annesiyle yapılan sohbette kadının durumu akraba evliliğine bağlamadığı, diğer çocukları normal olduğu için başka bir problem olduğunu düşündüğü görülmüştür. Çocuk haftanın hemen her günü köyün yukarısında bulunan bir restorantta şarkı söyleyerek ailesinin geçimine katkıda bulunmaktadır. Mesleği üzerine çocukla konuşulduğunda, çocuk, mesleğini sevdiği ve iyi şarkı söylediğini belirtmiştir. Çocuğu restoranta babasının getirip götürdüğü belirtilmiştir.

Otistik olan diğer çocuk ise iki erkek kardeşle aynı evi paylaşan bir çocuktur. Babası özel bir şirkette çalışmaktadır ve aile çocuklarının eğitimi için ellerinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. Bir süre Ankara'da oturmuş ve çocuklarını orada bir sağlık kuruluşuna (özel bir okula) kaydettirmişlerdir. Çocuğun oradaki hocalarını çok sevdiği ve ilerleme gösterdiği belirtilmiştir. Böyle çocukların özellikle öğretmenleriyle kurdukları iletişimin onların gelişiminde büyük katkısı olduğu bilinmektedir. Çocuk şu anda Düzce merkezde otistik çocuklar için olan özel bir okula gitmektedir. Ancak ailesi pek okuldan memnun değildir. Çocuğun elektronik cihazlara karşı özel bir ilgisi vardır. Annesinin belirttiğine göre, eskiden evlerinde bilgisayar varmış ve çocuk bilgisayarı kimsenin yardımı olmadan kullanıp, bilgisayarda resimler ve krokiler çiziyormuş. Çocuğun hafızasının çok güçlü olduğu, ancak iletişim problemi çektiği gözlenmiştir.

Çocuğa fazla soru sorulduğunda ya da sadece ona yönelik sorular sorulduğunda çocuk bağırarak odayı terk etmektedir. Herhangi bir ortamda ilginin kendisi üzerinde olmasından hoşlanmamaktadır. Bir çok şeyi tek başına yapmaktan hoşlandığı görülmüştür. Ancak bunun yanısıra kendi yaşına yakın olan erkek kardeşiyle arasının çok iyi olduğu ve herhangi bir şey konusunda yeni bir nokta keşfettiğinde ya da bir şeyler yaparken çoğunlukla bu kardeşini çağırır. Burada belirtmek istediğim, bu ailenin ilginç bir yanı da yukarıda söz ettiğim gibi,

hane başkanı özel bir şirkette çalışmakta ve işinden dolayı İtalyanca bilmektedir. Bu bilgisini çocuklarıyla da paylaştığı, tüm çocuklarına İtalyanca öğretmeye çalıştığı öğrenilmiştir.

İlk ve Son çocuğun Bakım ve Beslenmesi :

Konuşulan kadınların neredeyse tamamı ilk çocuklarına kundak yapmışlardır. GHB grubunda YHB grubuna göre ilk çocuklarına kundak yapanların oranı daha yüksektir. (TABLO : D-42) İlk çocuklarını ne kadar süre kundakladığını hatırlamayan 2 kadın vardır. Köyde çoğunlukla çocuklar 40 günlüğe kadar kundaklanmakta, ancak daha uzun ya da daha kısa süreler kundaklayanlarda vardır. (TABLO : D-43) 40 günlük kundaklamanın dışında özellikle dikkati çeken, YHB grubunda 9 kadının 0-6 gün arasında çocuklarını kundaklamalarıdır.

Konuşulan kadınların tamamına yakını ilk çocuğunu emzirdiği tespit edilmiştir. YHB grubunda çocuğunu emzirmeyen bir kadın, GHB grubunda ise iki kadın vardır. (TABLO : D-44) YHB grubundan bir kadın çocuğunu ne kadar süre emzirdiğini hatırlamamaktadır. GHB grubunda yaklaşık % 40 oranında 5-9 ay arası emziren kadın vardır. Frekansı en yüksek grup bu gruptur. YHB grubunda ise, 41-120 gün arası emzirenlerle, 20-24 ay emzirenlerin oranı aynıdır. (%26,9) (TABLO : D-45)

Çocuk emzirme süresi çocuğun ve annenin ortak isteği sonucu belirlenmektedir. Kadının sütünün olma durumu ile, çocuğun emmeyi istemesi paralel gitmektedir. Eğer annenin sütü gelmiyorsa, çocuk istese bile pek bir çözüm bulunamamakta, ancak çevrede yeni doğum yapmış bir kadın varsa ve kabul ederse süt anne kullanılmaktadır. Çocuk çok erken sürede süttten kesilmişse, çoğunlukla süt anne bulma yaygınlaşmaktadır, çünkü çocuğun anne sütüne olan ihtiyacı bilinmektedir. Ancak çocuğun annesini çok uzun süre boyunca emmesi de normal karşılanmamakta, her şeyden önce anne bu durumdan sıkılmaktadır. Çocuk çok uzun süre emdiğinde çocuğu süttten kesmek için değişik yöntemler denenmektedir. Bunlar, çocuğu yalancı meme denilen plastik memeye alıştırma, biberona alıştırma, mamaya alıştırma gibi yöntemlerdir. Çocuk ilk başta bunların tümünü reddetmektedir. Anne sütüne olan alışkanlığından dolayı ilk birkaç gün hatta bir iki hafta boyunca aç kalmakta sonra annenin ısrarı sürerse yeni yöntemle alışmak durumunda kalmaktadır. Ancak köydeki bir çok kadında genel ağırlık çocuk emdiği sürece çocuğu emzirmektedir.

Konuşulan kadınların dörtte üçüne yakını son çocuğunu kundaklamıştır. GHB grubunda bu oran YHB grubuna göre düşüktür. Hatırlanacağı üzere, ilk

çocuğunu kundaklayan kadın oranı, GHB grubunda YHB grubuna göre yüksekti. Verilen oranlardan da anlaşılacağı üzere, son çocukta çocuğunu kundaklama oranı daha düşüktür. Konuşulan kadınlara bunun nedeni sorulduğunda bir çoğunun çocuk kundaklamamanın çok da sağlıklı olmadığını artık bundan vazgeçtiği cevabını vermişlerdir. Ancak halen bir çoğu çocuğunu kundaklamaya devam etmiştir. (TABLO : D-46) Yine yüksek oran 40 günlüğe kadar çocuğu kundaklamaktır. Yukarıda da belirtildiği gibi, köyde çocuğu 40 günlüğe kadar kundaklama gibi bir durum vardır. Ancak son çocukta YHB grubunda çocuğunu kundaklama süresi 0-6 gün arasında yoğunlaşmaktadır. (TABLO : D-47)

İlk ve son çocuğu emzirme oranı neredeyse aynıdır. İlk çocuğunu emziren kadınların son çocuklarını da emzirdikleri görülmektedir. YHB grubunda bir kadın ilk çocuğunu emzirdiği halde son çocuğunu emzirmemiştir. (TABLO : D-48) GHB ve YHB grubunda yüksek frekans, 41-120 gün çocuğu emzirmedir. YHB grubunda bir kişi çocuğunu ne kadar süre emzirdiğini hatırlamamaktadır. (TABLO : D-49) GHB grubunda ise, yine 5-9 aylık sürede çocuğunu emzirmenin frekansı yüksektir.

GHB grubunun tamamı ilk çocuğa yatak yapmıştır. YHB grubunda tamamına yakına ilk çocuğa yatak yapmıştır. YHB grubunda bir kadın çocuğuna eşya yapmamıştır. (TABLO : D-50) Her iki grupta da son çocuğa eşya yapma oranı çok yüksek ve birbirine yakındır. (TABLO : D-51)

Çocuğa eşya ve yatak yapma kırsal alanlarda çoğunlukla erkek tarafının (kaynananın) gerçekleştirdiği bir durumdur. Ancak konuşulan kadınlardan çoğu çocuklarına eşya ve yatağın kendisi tarafından yapıldığını belirtmişlerdir. Burada yataktan kastedilen aslında çalışma yapılan köyde beşiktir. Çocukların bakımında dikkat çeken neredeyse tüm Türk ailelerinde görülen ilk çocuktan kalan eşya ve kıyafetleri ardından gelen çocukların kullanmasıdır. Çalışma yapılan köyde de, ilk çocuk için hazırlanmış bir çok şey diğer çocuklara devretmektedir. Böylece aile hem her çocukta aynı masrafları bir daha bir daha yapmaktan kurtulmuş, hem de aynı emeği tekrar tekrar sarfetmekten kurtulmuş olmaktadır.

İlk ve son çocuğun bakım ve beslenmesinde çok büyük bir farklılık göze çarpmamaktadır. Yukarıda da belirtildiği bazı şeyler ilk çocuk hevesiyle yapılmakta, ancak diğer çocuklara gelindiğinde aynı durum daha önce yaşandığı için, o kadar titizlik ve hevesle hazırlık yapılmadığıdır. Dikkat çekmemiz gereken bir noktada, ilk çocuğa eşya hazırlanmasında, yukarıda belirtilmiş olan kaynananın eşya hazırlaması daha fazla görülürken, diğer çocuklarda bunun konuşulan kadınların kendisine kalmasıdır.

Genel olarak çocukların eğitim ve bakımında itinalı davranıldığına dikkat edilmiştir. Ancak kadının sahip olduğu çocuk sayısı arttıkça dikkatte ve özende

azalma görülmektedir. İlk çocukta gösterilen hassasiyet ve özen diğer çocuklarda pek gösterilmemektedir. Bir çok ailede çocuklar büyümeye başladığında da süren bir yemek ve uyku düzeni dikkati çekmektedir. Çocuklar çoğunlukla erken yatırılmakta, ne kadar uydukları, ne kadar yediklerine dikkat edilmektedir. Kimi ailelerde bu işleri gönüllü olarak büyük anneler üstlenmektedir. Küçük kardeşi ya da yeğeninin bakımıyla ilgilenen genç kız sayısı da fazladır. Annenin işi olduğunda çoğunlukla çocuğun bakımı için, yeğenler ya da komşu kızları davet edilmekte ve bu sorumluluk onlara verilmektedir. Aynı köy içinde yaşayan büyük anne ve babalar varsa, çocukların bir yere bırakılması gerektiğinde, ilk olarak onların tercih edildiği görülmüştür.

Bebeklere çoğunlukla bebek arabası, yürüteç gibi bir takım aletlerin alındığı görülmüştür. Tabi ki bu durum ailenin ekonomik durumuyla da paralel giden bir durumdur. Ancak bebeği olan bir çok ailede en azından yürüteç denilen ve bebeğin yürüme yaşına gelmeden evde serbestçe dolaşmasını sağlayan bir aletin olduğu görülmüştür. Bebeğin yetiştirilmesinde bu tür aletlerin hem anneyi hem de bebeği rahatlattığı bir gerçektir. Çocuk hem sıkılmadan, kendi kendine yaşayabilmekte hem de anne çocuk kendi kendine eğlenirken başka işlerle uğraşabilmektedir.

BÖLÜM VIII

SÜNNET

Konuşuların Sünnet Olan Çocukları

Konuşulan 60 kadının dörtte üçünün çocuğu sünnet olmuştur. GHB grubunda sünnet olan çocuğu olma oranı YHB grubuna göre düşüktür. GHB grubunda 3 kişinin sünnet olan çocuğu yok. GHB grubunda konuşulan kadınların beşte birinin çocuklarının tümü kız, YHB grubunda ise onda birinin çocuklarının tümü kızdır. GHB grubunda ise henüz çocuğu sünnet olmayan 2 kadın bulunmaktadır. (TABLO : E-1)

Konuşulan kadınlardan toplam 45'inin çocuğu sünnet olmuştur. Konuşulan kadınların sünnet olan çocuklarının sayısı, toplamda 89'dur. 35 çocuk GHB grubunda, 54 çocuk ise YHB grubundandır. En az bir çocuğu sünnet olan 15 kadın, en çok 4 çocuğu sünnet olan 4 kadın vardır. (TABLO : E-2)

Bundan sonraki bölümdeki bilgiler sadece ilk sünnet olan çocuk ve son sünnet olan çocukla ilgili olarak alınmıştır.

Sünnet olan ilk çocuğun sünnetine kim karar verdi sorusuna değişik yanıtlar alınmış ancak büyük oranda, anne ve babanın karar verdiği görülmektedir. Bunun dışında dede, babaanne, komşu gibi cevaplar vardır. (TABLO : E-3) İlk çocuğun sünnetine kim karar verdi sorusuna, diğer kategorisinde açıklanan cevaplar verilmiştir. Burada kısaca bahsetmek gerekirse, çalışma yapılan köyde eskiden sünnetler, köye gezici sünnetçinin gelmesiyle yapılmış. Köye gezici sünnetçi geldiğinde, sokakta ne kadar sünnet olmamış çocuk varsa toplanır, toptan sünnet ettirilirmiş. Bundan dolayı bazen çocuğun ailesine sorulmadan kimi çocukların sünnet ettirildiği olmuş. Bazı kadınlar bundan dolayı çocuklarını kimin sünnet ettirdiklerini bilmez ya da sünnetçinin kendi kararı üzerine çocuk sünnet ettirilirmiş. Konuşulan kadınlardan bir kaçı 'ben fındıkta (işteyken) sünnetçi gelmiş, bizim çocuğu da komşu tutmuş önüne atmış, kesmişler olmuş bitmiş, ben geldiğimde oturuyordu evde öyle' gibi konuyu anlatmışlardır.

İlk çocuğun sünnet olma yaşında en çok frekansın toplandığı yaş grubu, GHB grubunda, yaklaşık % 25 ile, 108-120 (9 – 10 yaş) aydır. YHB grubunda ise, % 25 ile 48-59 (4-5 yaş) aydır. 15-29 günlükken sünnet olan 4 çocuk vardır. Diğer kategorisinde yer alan iki frekansta 132 aylık(11 yaş) sünnet olan çocuklardır. 11 yaş köyde sünnet yaşı olan tespit edilen en yüksek yaştır. (TABLO : E-4) Özellikle sünnet yaşları ve sünnetin yapılışıyla ilgili sorularda, YHB grubunda olan kadınların çocukların sünnetlerini pek önemsemedikleri, sünnetlerin çoğunlukla ayaküstü geçirildiği ve bir tören yapılmadığı görülür. Sünnet, dini olarak bir gereklilik

olarak algılanıp, herhangi bir tören ya da eğlence düzenlenmeden ve çocuğun çok acı çekmesini engelleyerek yapılmaya çalışılmış. Yukarıda da sözü edildiği gibi eskiden gezici sünnetçiler tarafından yapılan sünnet, köy meydanında sünnetsiz çocukların toplanıp, kesim işleminin yapılmasıyla tam bir 'oldu da bitti maşallah' a getirildiği dikkat çekmektedir. 15-29 günlükken sünnet edilen çocukların ise, büyüyünce acı çok çekmesin, sünnetçi gelmişken yaptırılsın gibi bir düşünceyle yaptırıldığı görülmüştür.

Günümüzde biraz daha şehirli bir yaşam süren Hasanlar köyü insanı çocuklarının böylesi bir günü hatırlamalarını istedikleri gözlenmiştir. Çocuğun erkeklığe adım attığı an olarak algılanan sünnet, hem çocuğun cesaretini gösterir, hem de artık dini gereklerin dışında aileler için bir itibar alanı olarak hizmet vermektedir. Özellikle GHB grubundaki kadınların çocuklarına sünnet kıyafeti almak istedikleri ve sünnet için gerçekleştirilen törenleri de gerçekleştirmek istedikleri gözlenmiştir. Eskiden sünnet için herhangi bir tören yapılacaksa çoğunlukla çocuğun giyeceği kıyafet başkalarından ödünç alarak gerçekleştirilmekte, fakat yine de bir çok aile çocuğuna kıyafet giydirmeden ve herhangi bir tören yapmadan sünneti gerçekleştirmek zorunda kalmaktadır. Bu tür törenler ailenin ekonomik durumuna göre de değişmektedir. Yapılacak uygulamanın ne zaman, nerede ve nasıl yapılacağı ailenin ekonomik durumuyla bağlantılıdır.

Yukarıda bahsedilen gezici sünnetçiyle sünnet yaptırma, çocuğun sünnetini yalnız mı yoksa başka çocuklarla birlikte mi yaptırdığı sorusuna verilen cevaplardan da anlaşılmaktadır. Yalnız mı oldu sorusuna, % 55 oranında hayır cevabı verilmiştir. Bu soruya bir kişiden yanıt alınmamıştır. (TABLO : E-5) Konuşulan kadınlardan kimilerinin Yığılca ilçesinde belediyenin düzenlediği toplu sünnet kampanyasında çocuklarını sünnet ettirdikleri öğrenilmiştir. Akraba ziyaretine gittiklerinde, toplu sünnet olduğu öğrenilince çocuklarını da bu sünnete dahil ederek, toplu olarak sünnet yapılmıştır.

Son çocuğun sünnetine kim karar verdi sorusuna gelince ise ilk çocuğa göre durumun biraz daha değiştiği görülmektedir. Son çocukta sünnete karar veren çoğunlukla anne ve babadır. Hatta % 8 oranında dede cevabının dışında sadece bir tane diğer kategorisi vardır. (TABLO : E-6)

Çalışma yapılan köyde bir kirvelik durumu söz konusu değildir. Çocuğun kirvesi olup olmadığı sorulduğunda 'bizde kirvelik yoktur' cevabı alınmaktadır. Çocukların yanında o sırada kim duruyorsa çocukları o tutmaktadır. Hatta bir çok aileden 'kim daha cesursa o tutar' gibi cevaplar alınmıştır. Ancak çoğunlukla görülen çocuğu babanın tutması eğilimi vardır. Hane başkanının dışarıda olduğu ailelerde çocuğun sünnetine büyük baba (dede) karar verir ve çocuğu dede ya da amca tutar.

Bu tür ailelerde çocuğun neden o kişi tarafından tutulduğu sorulduğunda, 'babası dışarıda olduğu için, babası olsaydı o tutardı' şeklinde yanıtlar alınmıştır.

Son çocuğun sünnet yaşına bakıldığında, GHB grubunda yaklaşık % 30 ile en yüksek frekansa sahip olan 36-47 (3-4 yaş) aylık gruptur. YHB grubunda ise, yaklaşık % 32 ile 48-59 (4-5 yaş) aylık sünnet olan çocuk sayısı fazladır. Yine son sünnet olan çocukta da bir frekans 132 aylık (11 yaşında) sünnet olan vardır. Son sünnet olan çocukta da bu yaş en yüksek yaştır. (TABLO : E-7)

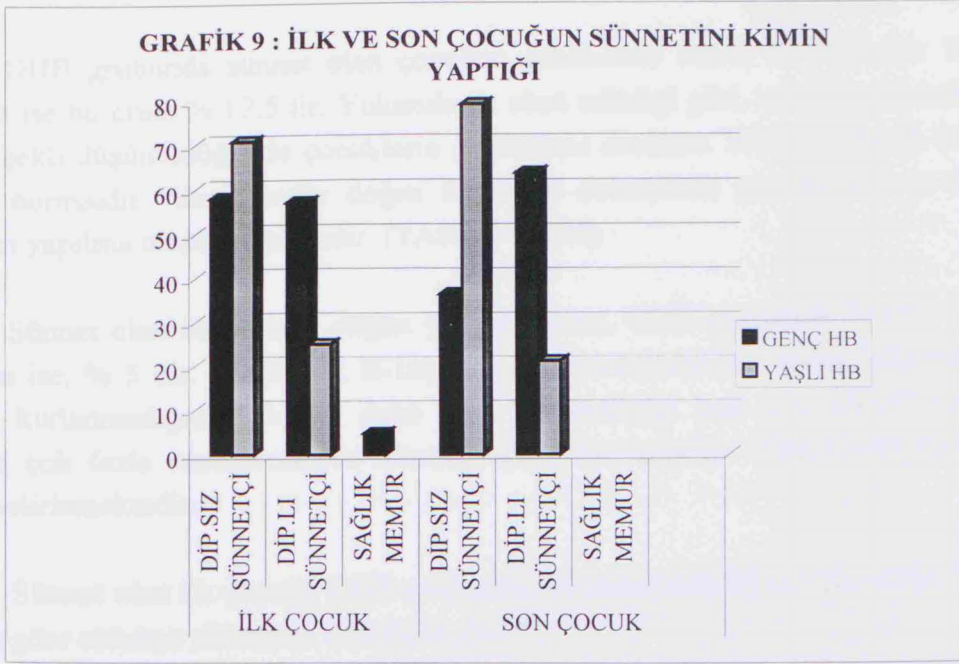
Son çocuğun yalnız mı sünnet olduğu sorusuna % 66,7 oranında hayır cevabı gelmiştir. Başka çocuklarla ya da kardeşiyle beraber sünnet olma oranı, GHB grubunda % 91 ile YHB grubuna göre çok daha yüksektir. (TABLO : E-8)

Sünnetin Nerede Yapıldığı :

İlk sünnet olan çocuklar, GHB grubunda yarısından fazlası evde sünnet edilmiştir. YHB grubunda ise, neredeyse tamamı evde sünnet edilmiştir. YHB grubunda köy meydanında sünnet olma oranı % 9 dur. Bunun dışında GHB grubunda ise, yaklaşık % 30 sağlık ocağı- sağlık kabini, yaklaşık % 15 oranında hastane cevabı alınmıştır. Bir kişiden yanıt alınmamıştır. (TABLO: E-9)

Yukarıda da bahsedildiği gibi, YHB grubuyla GHB grubunda sünnet yapılan yer ve sünnetin nasıl yapıldığı konusunda ciddi farklılıklar vardır. Eskiden tüm sünnetler köyde yapılırken, daha günümüze doğru tarihlerde, sağlık ocağı, sağlık kabini, hastane gibi kurumlara başvurma oranı artmıştır. Doğum kısmında da bahsedildiği gibi, Düzce merkezde sağlık kabini adı verilen, doğum ve sünnet gibi işler konusunda hizmet veren kuruluşlar vardır. Köy halkı bu tür problemlerinde bu sağlık kabinlerine başvurmaktadır.

Sünneti kimin yaptığına baktığımızda da GHB ve YHB grubunda ciddi farklılıklar olduğu göze çarpmaktadır. YHB grubunda yaklaşık dörtte üçü diplomasız sünnetçi, dörtte biri diplomalı sünnetçidir. GHB grubunda ise, yaklaşık beşte ikisi diplomasız sünnetçi, yarısından fazlası diplomalı sünnetçidir. GHB grubunda ayrıca % 5 sağlık memuru cevabı alınmıştır. (TABLO : E-10)

Yukarıdaki grafikten de görüldüğü gibi, GHB grubunda uzmanlaşmış sağlık hizmetlerinden yararlanma oranı daha yüksektir. YHB grubunda ise, (doğumda olduğu gibi) diplomasız sağlık hizmetlilerinden yararlanma oranı yüksek gözükmektedir.

Son çocuğun sünneti YHB grubunda neredeyse tamamı evde yapılmıştır. GHB grubunda ise, yarısından fazlası evde, beşte biri oranında sağlık ocağı-kabini, dörtte biri hastane de yapılmıştır. (TABLO: E-11)

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi, son çocuğun sünnetini kimin yaptığı sorusunda da YHB ve GHB grubu arasında ciddi farklar görülmektedir. Diplomasız sünnetçiye yaptırma oranı GHB grubunda yaklaşık % 40, YHB grubunda ise yaklaşık % 80 dir. (TABLO : E-12)

Sünnette Yapılan Ritüeller :

İlk çocuk :

Sünnet olan ilk çocuğa, GHB grubunda yaklaşık % 70 oranında yatak süslenmiştir. YHB grubunda ise, yatak süsleme oranı dörtte birdir. YHB grubunda bir kişi çocuğuna yatak süsleyip süslemediğini hatırlamadığını söylemiştir. (TABLO : E-13)

Sünnet olan ilk çocuğa sünnet kınası yapılma oranı her iki grupta da düşüktür. GHB grubunda % 10, YHB grubunda ise, % 5 dir. Köyde sünnetlerde kına yapma adeti yoktur. (TABLO : E-14)

GHB grubunda sünnet olan çocuğun gezdirilme oranı, % 52,4 tür. YHB grubunda ise bu oran, % 12,5 tir. Yukarıda da sözü edildiği gibi, eskiden sünnetlerin yapılma şekli düşünüldüğünde çocukların gezdirilme oranının YHB grubunda düşük çıkması normaldir. Yeni nesile doğru kaydıka çocukların gezdirilme ve diğerk ritüellerin yapılma oranı artmaktadır. (TABLO : E-15)

Sünnet olan ilk çocuğa düğün yapılma oranı, GHB grubunda % 15 , YHB grubunda ise, % 5 dir. (TABLO : E-16) Buradan çıkarılabilecek sonuç, sünnetlerin düğünle kutlanmadığıdır. Bunun daha önce bahsedildiği pek çok sebebi vardır. Sünnetin çok fazla önemsenmiyor olması, ekonomik koşullar sünnetlerin yapılma şeklini belirlemektedir.

Sünnet olan ilk çocuğa GHB grubunda, sünnette mevlüt okutma oranı YHB grubuna göre oldukça yüksektir. (TABLO: E-17)

İlk sünnet olan çocuklarda, çocuğu gezdirme, sünnet kınası, düğün ve mevlüt dışında herhangi bir ritüel saptanmamıştır. (TABLO : E-18)

Son Çocuk :

GHB grubunda son çocuğun sünnetin yatak süsleme oranı ilkin oranla daha yüksektir. YHB grubunda ise son çocuğun sünnetinde yatak süsleme oranı düşmüştür. (TABLO: E-19)

Sünnette yatak süsleme, diğerk ritüellerin gerçekleşmesiyle ilgili bir durumdur. Sünnet eğer herhangi bir ritüelle kutlanacak ve etrafa sünnet yaptığı bir vasıta ile bildirilecekse, çocuk için yatak süslenmekte, yapılmayacaksa hiçbir aşama yerine getirilmediği için yatakta süslenmemektedir. Yatağın süslenme amacı ise, hem çocuğu eğlendirmek, hem de çocuğun sünnetine katılacak olan misafirlerin, çocuğu ziyaret edecekleri alanın güzel gözükmesini sağlamaktır. Yatak süslemesinde kullanılan malzemeler çoğunlukla, işli yatak örtüleri ve nevresimler ve çarşıdan alınmış olan balon, parlak süsler gibi süs eşyalarıdır.

Son çocuğun sünnetinde YHB grubunda hiçbir çocuğa sünnet kınası yapılmadığı tespit edilmiştir. GHB grubunda ise, bir kişi çocuğuna sünnet kınası yapmıştır. (TABLO : E-20) Sünnet kınası adetinin yavaş yavaş köyde kalkığı gözlenmiştir. Yeni yapılan sünnetlerin bir çocuğunda bu adet uygulanmamaktadır. Eğer sünnet şehir düğünleri gibi yapılıyorsa, sadece yatak süslenir, çocuğa kıyafet alınır, çocuk gezdirilip, akşam eğlence düzenlenir.

Son çocuğun gezdirlme oranı, GHB grubunda yaklaşık dörtte üçtür. YHB grubunda ise, çocuğu gezdirme oranı çok düşüktür. Neredeyse YHB grubunda hiç çocuk gezdirlmemiştir. (TABLO : E-21)

Son çocukta sünnet düğünü YHB grubunda hiçbir çocuğa yapılmamıştır. GHB grubunda ise sadece bir çocuğa yapılmıştır. (TABLO : E-22) GHB grubunda sünnetin mevlütle duyurulması ve kutlanması, beşte iki oranındadır. YHB grubunda ise, son çocuğun sünnetinde mevlüt yapmayanların oranı, % 90 dır. (TABLO : E-23) Sünneti daha çok mevlütle kutlama ve duyurma gibi bir eğilim tespit edilmiştir.

Son çocukta da ilk çocukta olduğu gibi, yukarıda bahsedilen aşamalar dışında köyde her hangi bir ritüele rastlanmamıştır. (TABLO : E-24)

İlk ve son çocukta düğün yapılma oranı karşılaştırıldığında, YHB grubunda son çocuğa sünnet yapılmadığı, GHB grubunda ise sadece % 25 oranında yapılmıştır. Son çocukta sünnet yapma oranının yükselmesi beklenirken, ciddi bir düşüş görülmektedir. (TABLO : 3)

TABLO: 3 SÜNNETTE DÜĞÜN YAPANLARIN İLK VE SON ÇOCUKTA DÜĞÜN YAPMA DURUMU

	N	İLK ÇOCUK YAPILDI		SON ÇOCUK YAPILDI	
		1		2	
		n	%	n	%
GENEL TOPLAM	5	4	18,5	1	9,1
GENÇ HB	4	3	14,3	1	9,1
YAŞLI HB	1	1	4,2		0,0

Düğün ve Mevlütte Törenler :

Sünnet olan ilk çocuklarda düğün için tören yapılmıştır. Sünnet düğününe tören için halka davette yapılmıştır. Davet dörtte üç oranında davetiye bastırılarak, dörtte bir oranında kapı kapı dolaşarak yapılmıştır. (TABLO : E-25, E-26,E-27) Davet yapılırken, herhangi bir şey dağıtılmamıştır. Evlilikte kapı kapı dolaşma sırasında, davetiye dağıtılırken, ekme parçası ve şeker dağıtma adeti vardır, ancak sünnet düğünlerinde böyle bir adete rastlanmamıştır. (TABLO : E-28, E-29)

Son çocukta sadece GHB grubunda, bir çocuğa sünnet düğünü yapılmıştır. Bu çocuğun sünnet düğünü içinde tören yapılmış ve törene davet kapı kapı dolaşarak yapılmıştır. (TABLO : E-31, E-32, E-33) Kapı kapı dolaşıp düğüne davet yapılırken, bir şey dağıtılmamıştır. (TABLO : E-34-E-35-E-36)

Sünnet olan ilk çocuğun sünnetinde mevlüt yapılan sünnetlerden tümüne tören yapılmış ve törene davette yapılmıştır. (TABLO : E-37) Törene davet GHB grubunda ağırlıklı olarak davetiye basılarak yapılmıştır. Kapı kapı dolaşarak haber verme, ve okuyucu tutularak davette görülür. YHB grubunda beşte üç oranında davetiye bastırılmış, beşte bir oranında okuyucu tutulmuş ve beşte bir oranında aile kapı kapı dolaşarak haber vermiştir. (TABLO : E-38-E-39) Mevlüte davet sırasında bir şey dağıtılmamıştır. (TABLO: E-40- E-41-E-42)

Sünnet olan son çocukta mevlüt yapılanlardan tümüne mevlüt için tören yapılmıştır. Tablo E-23'te görüldüğü gibi, GHB grubunda 9 çocuğa , YHB grubunda ise, 2 çocuğa mevlüt okutulmuştur. (TABLO : E-43)

Son çocuğun mevlütünde de ağırlıklı olarak davetiye bastırılarak davet yapılmıştır, *Beşte bir oranında kapı kapı dolaşarak haber verilmiş, onda bir oranında okuyucu tutulmuştur. YHB grubunda ise davetiye bastırıldığı ve kapı kapı dolaşıldığı söylenmiştir ve bunların oranı yarı yarıyadır.* (TABLO : E-44- E-45) Mevlüte davet sırasında iki grupta da bir şey dağıtılmamıştır. (TABLO : E-46 – E-47 – E-48)

Sünnet olan ilk çocukta bir kişinin sünnet düğünü il'de yapılmıştır. Dörtte üç oranında ise köyde yapılmıştır. (TABLO : E-49) Sünnet düğününü ilde yapan kadının babası Düzce merkezde oturmaktadır. Büyük bahçeli bir evi olduğu için, sünnet düğünü kadının babasının evinde yapılmış ve tüm masrafı babası yapmıştır. Zaten konuşulan bu hanenin hane başkanı köy doğumlu, eşi Düzce merkez doğumludur ve uzun yıllar şehir dışında çalışıp emekli olduktan sonra tekrar köye dönmüşlerdir. Ve yılın yarısını başka bir ilde geçirmektedirler. Köye yaptıkları ev, villa tipi bir şehir evidir. Ekonomik durumları oldukça iyidir ve köylünün uğraştığı işlerle uğraşmamaktadırlar. Tek erkek çocukları vardır ve onun için çok özel bir sünnet düğünü yapmışlardır.

GHB grubundan bir çocuk için sünnet düğünü düğün salonunda yapılmıştır. Yine GHB grubundan bir kişi bahçede yapmıştır. YHB grubunda ise bir kişi ev ve bahçesini kullanarak sünnet düğünü yapmıştır. (TABLO : E-50-E51) Sünnet düğünleri ev ve bahçe kullanılarak yapıldığında, yaz ayıysa çocuğun yatağı bahçeye kurulur ve misafirler çocuğu eğlencenin olduğu alanda ziyaret ederler. Tabiki çocuğun daha sonra yatması için içeride (evde de) bir yatak düzenlenmiştir.

İlk çocuklarının sünnetinde düğünü yapan tüm aileler düğünde gelen misafirlere ikramda bulunmuşlardır. (TABLO : E-52)

Son çocuklarının sünnetinde sünnet düğünü yapan GHB grubundan bir kişidir. Bu sünnet düğünü de köyde yapılmıştır. (TABLO : E-53) Bu sünnet düğünü bahçede yapılmıştır. (TABLO : E-54 – E-55) Düğünde ikram yapılmıştır. (TABLO : E-56)

Sünnet düğünlerinde yapılan ikram, tıpkı evlilik düğünlerinde gerçekleşen gibidir. Neredeyse fix bir menü vardır. Ailenin ekonomik durumuna göre değişen bir ikram menüsü olsa dahi, genellikle et, pilav, çorba, içecek ve baklava servisi yapılmaktadır. Eğer ailenin ekonomik durumu iyiyse tüm düğünler için ikram edilen yemekleri dışarıdan bir yemek şirketine vermekte ve şirket düğünün olacağı sabah erken saatte düğünün yapılacağı yere gelerek yemekleri hazırlamakta ve servis yapmaktadır.

GHB grubunda, İlk çocuğun sünneti için mevlüt yapanların % 100 mevlütü köyde yapmışlardır. YHB grubunda ise, bir kişi mevlütü il de yapmıştır. Bu kişi yukarıda bahsedilen düğününü ilde yapan ailedir. YHB grubunda beşte dört oranında mevlüt köyde yapılmıştır. (TABLO : E-57)

İlk çocuğun mevlütün nerede yapıldığı sorulduğunda bir kişiden iki cevap alınmıştır. GHB grubunda % 46,7 oranında ev cevabı alınmıştır. YHB grubunda ise, beşte dört oranında ev cevabı alınmıştır. Mevlütü hem evde hem cami de okutan ve sadece camide okutanlar vardır. Sadece camide mevlüt okutulduğunda, ikram sadece meyve suyudur. (TABLO : E-58 – E-59) Mevlütte ikram olma durumu her iki grupta da % 100'dür. (TABLO : E-60)

Sünnet olan son çocukların tümünün mevlütleri köyde okutulmuştur. (TABLO : E-61) Buradan da anlaşılacağı gibi eğer başka bir akrabası yoksa ya da ekonomik durumu iyi değilse kişiler sünnet düğün ve mevlütlerini köyde yaptırmayı tercih etmektedirler. Zaten mevlütler sırasında sadece mevlüt okutulmakta ve meyve suyu içilmektedir. Ancak mevlütte de yemek verenler olmaktadır.

YHB grubunda mevlüt konuşulanların tamamında evde yapılmıştır. GHB grubunun yarısı evde, % 10 oranında bahçede, % 40 oranında ise cami de yapılmıştır. (TABLO : E-62-E-63)

Son çocuğun mevlütün de GHB grubunda, yaklaşık % 90 oranında mevlütte ikram yapılmıştır. YHB grubunda ise, % tamamında ikram yapılmıştır. (TABLO : E-64)

Sünnet olan ilk çocuğun sünnetinde, GHB grubunda takı takılanların oranı YHB grubuna göre oldukça yüksektir. Takılan takılar ise GHB grubunda genel ağırlıkla altın ve para bir arada, YHB grubunda ise genel ağırlık sadece paradır. (TABLO : E-65- E-66)

İlk çocuğun sünnetinde GHB grubunun yarısında fazlasında sünnet fotoğraflanmıştır. YHB grubunda sünnetin fotoğraflanma oranı ise beşte birdir. Her iki grupta da ilk çocuğunun sünnetini kameraya alan yoktur. (TABLO : E-67)

Son çocuğun sünnetinde GHB grubunda takı takılma oranı YHB grubuna göre çok yüksektir. (TABLO : E-68) İlk çocukta olduğu gibi son çocukta da GHB grubunda takı ağırlıklı olarak para ve altın bir aradadır. YHB grubunda ise, ağırlıklı olarak paradır. Sünnet düğünlerinde saat hediye verildiği tespit edilmemiştir. (TABLO : E-69)

Son çocuğun sünneti GHB grubunda dörtte üç oranında fotoğraflanmıştır. YHB grubunda ise, yaklaşık dörtte bir oranında fotoğraflanmıştır. Son sünnet olan çocuğun sünneti her iki grupta da videoya çekilmemiştir. (TABLO : E-70)

Yukarıda verilen oranlardan da anlaşılacağı gibi sünnet düğünleri çoğunlukla mevlüt okutularak yapılmaktadır. Düğün ve mevlütte ikram yapılmakta ve yapılan ikram kişilerin ekonomik durumlarına göre değişmektedir. Sünnet düğünlerinde çok köklü ritüeller olmadığı kimi çocuklarda herhangi bir ritüel yapılmadan sadece sünnet yapıldığı görülmüştür. Yaşlı nüfusta sünnet gibi törenlere verilen önem, genç nüfusa göre çok daha düşüktür.

Köyün kentle olan ilişkisi arttıkça bu tür ritüellerde de değişme olduğu görülmüştür. Sünnet olayı hem dini bir gereklilikten çıkıp, bir eğlence ve erkekliğe ilk adımın kutlanması şeklini almakta, hem de ailelerin ekonomik durumuna göre çocuğun erkekliğe ilk adım atmasında ona verilen hediyeler şeklini almaktadır. Aileler her geçen gün biraz daha fazla çocuklarının sağlığı ve hijyenini düşünmekte ve kentle olan ilişki arttıkça sünnette sağlık birimlerine başvurma oranı da yükselmektedir. Eskiden çocuklar sünnet olur olmaz, herhangi bir korumaya alınmadan sokağa çıkarılmakta ve hijyen koşullarından uzak bir şekilde yaranın kendi kendine iyileşmesi beklenirken, artık sağlık birimlerinin de yardımıyla bir takım ilaçlar kullanılmakta ve çocukların yaralı bölgesinin temizliğine daha çok dikkat edilmektedir.

BÖLÜM IX

BESLENME

Öğünler :

Köyde konuşulan kadınlar 44 tanesi yazın bir gün içinde üç öğün yemek yediklerini belirtmiştir. Konuşulan iki kadın iki öğün, 12 kadın dört öğün, iki kadın beş öğün yemek yediklerini söylemişlerdir. Yazın köyde yenilen öğünler genel ağırlık olarak sabah, öğle ve akşam yemekleridir. Ancak kimi ailelerde bu öğünlere ikindi ve gece eklenmekte, kimi ailelerde sadece gece eklenmektedir. Kimi aileler ise özellikle yazın, yedikleri öğünü sabah ve akşam olmak üzere ikiye düşürmektedirler. (TABLO : F-1)

Öğünlerin yenilme saatleri özellikle yazın ailelerin iş ve diğer durumlarına göre değişmektedir. Sabah kahvaltıları genellikle diğer köylere nazaran çok daha geç yapılmaktadır. Köylü kadınlar eğer eşleri dışarıda bir işte çalışmıyorsa geç uyanmakta ve kahvaltıyı geç yapmaktadırlar.

Kahvaltı da tüm aileler çay tüketmektedirler. Kahvaltıda süt tüketme oranı ise çaya göre çok daha düşüktür. Yazın çorba tüketme oranı da çok düşüktür. Kadınlardan kimileri yazın çorba tükettiklerini söylemişlerdir. Bu oran çok düşüktür ve genellikle ekonomik durumu kötü olan ailelerin kahvaltıda çorba içtikleri, ekonomik durumu iyi olan ailelerin genellikle (özellikle yazın) çorba içmek istemedikleri görülmüştür. Köyde YHB grubunda daha fazla olmak üzere kızartma tüketme oranı yüksektir. Sabah kahvaltısında yenilen kızartma çeşitleri genellikle; patates, kabak ve biber kızartmasıdır. Bunun dışında kimi aileler sabah kahvaltısında tavuk kızartması yediklerini belirtmişlerdir. Hemen hemen tüm ailelerde yağ tüketilmektedir. Konuşulan kadınların hepsinin peynir ve zeytin yedikleri görülmektedir. Çoğunlukla bal reçel ve yumurta tüketilme, ancak şarküteri ürünlerinde (sucuk, salam) YHB grubunda bir düşme görülmektedir. Şarküteri ürünleri sorulduğunda çoğunlukla 'olduğunda yeriz' cevabı verilmiştir. Ancak bu ürünlere ulaşmak ailelerin ekonomik durumuyla yakından ilgilidir. Kaymak ve tahin pekmezin de büyük bir oranda tüketildiği görülmektedir. Pekmez köyde yapılan bir ürün değildir. Hiçbir aile kendisi için pekmez üretmez. Ancak hazır alınarak bu ürün tüketilir. Köyde sabah kahvaltılarında yaz ve kış tüketilen ve findıktan yapılan 'acıka' vardır. (TABLO : F-2 - F-3) Yapımı ve tadı değişse de Türkiye'nin bir çok bölgesinde acıka bilinir. Sabah kahvaltısında çoğunlukla ekmeğin üzerine sürülerek yenilir. Acıkanın yapımına ileride değinilecektir.

Konuşulan kadınlara kışın kaç öğün yemek yedikleri sorulduğunda, yazın iki öğün yemek yediklerini belirten kadınlar kışın daha fazla öğün yediklerini söylemişlerdir. Köyde öğün sayısı genel ağırlık 3 öğündür, ancak kışın dört öğün yemek yediğini söyleyen kadınların sayısı da düşük değildir. Kışın beş öğün yemek

yediklerini söyleyen kadınlar iki tanedir. (TABLO : F-4) Kahvaltı, öğle ve akşam yemekleri % 30'lar civarındadır, ikindi oldukça düşük, gece ise yaklaşık % 15 tir.

Kışın kadınlar daha çok evde kapalı kalmaktadırlar, bu durum onların öğünlerine de yansımaktadır. Örneğin ikindi öğünü yaza göre düşmüştür, ancak gece öğünü yaza göre artmıştır. Kışları kadınların bir çoğu gece yatmadan önce mutlaka yemek yediklerini söylemişlerdir. Yazın ikindinin artma nedeni ise, kadınların bir araya gelerek kapı önlerinde sohbet ederken yemek yemeleridir.

Kışın da kahvaltı da tüketilen ürünler yazın tüketilenlerden farklı değildir. Çay tüketimi tüm ailelerde vardır. Süt ve çorbanın tüketimi ise neredeyse yaz ve kış aynıdır. Sütü çoğunlukla çocuklarına içirmektedirler. Kendilerinin pek süt tüketmedikleri gözlenmiştir. (TABLO : F-5 - F-6)

Akşamdan kalan yemeklerin sabah kahvaltıda yendiği haneler vardır. YHB grubunda ise bu oran % 35 tir. YHB grubunda % 12 oranında kadın zaman zaman yanıtı vermiştir. (TABLO : F-7) Akşamdan kalan yemeklerin tümünü sabah kahvaltı da yemezler. Genellikle kızartma tarzı bir yemek akşamdan kalmışsa kahvaltıda yenir. Normal sulu yemeklerin sabah kahvaltısında yenildiği görülmemiştir.

Köyde genellikle yemekler yer sofrasında yenir. Çoğu hane de masa olmasına rağmen, masa yemek aracı olarak kullanılmaz ve genellikle yeterince sandalye bulunmamaktadır. Bir çok hane de masalar televizyon ve başka bir takım cihazları koymak için kullanılır. Oranlardan da anlaşılacağı gibi, GHB grubunun beşte dördünden fazlasında kadın yemeklerin yer sofrasında yenildiğini söylemiştir. Sadece masada yiyenlerin oranı % 3'tür. Yer sofrası ve masayı yemek yemek için kullananların olduğu görülmektedir. YHB grubunda da beşte dördü oranında yer sofrasında yenir. (TABLO : F-8) Yemekler yer sofrasında ya da masa da yenirken, masaya oturan her kişi için mutlaka ayrı bir tabak ve çatal kaşık çıkarılır. Ancak herkes için ayrı su bardağı masada bulunmaz. Genellikle iki bardak getirilir ve herkes bu iki bardağı ortak olarak kullanır. Yer sofraları çoğu hane de eskiden olduğu gibi tahta yer sofrası değildir. Bacakları metalden yapılmaz ve katlanabilir yer sofraları kullanılmaktadır. Sofranın etrafına hane üyeleri yanyana otururlar. Yer sofraları yuvarlak ve genellikle kullanım alanı çok geniş olmadığı için, yemek biraz sıkışıklık içinde yenir. Bunu önlemek için, masanın üzerinde fazladan bir şey bırakılmaz. Herkes için ayrı tabak konulur, işi biten tabak masadan kaldırılır. Yer sofrasının altına kırıntıların etrafa yayılmaması için mutlaka bir örtü serilir. Kullanılıp işi bitmiş tabak, tencere gibi malzemeler, yemek bitene kadar örtünün üzerinde ve masanın altında tutulur. Ekmek çoğunlukla bu örtünün üstünde kesilerek masaya dağıtılır. Yer sofralarının küçük olmasından dolayı alanın ekonomik kullanımı zorunlu hale gelmektedir. Bundan dolayı masaya bol miktarda ekmek yığılmaz, bittikçe ekmek

kimin tarafındaysa o kişi ekmeği ihtiyacı olan kişiye uzatır. Yukarıda herkes için ayrı tabak getirildiğinde söz etmiştik. Kimi yiyecek maddelerinde bu durum şu şekilde değişmektedir; eskiden kalan bir alışkanlıkla masaya (örneğin mantı) büyük bir kapta getirilmekte ve sofranın ortasına ya da yanında bir yere konmaktadır. Zaten mantının hazırlanışı da hemen hemen aynı şekildedir, hazırlanıp geniş bir tepsiye dizilir ve kaynatılır. Mantı hazırlarken evdeki bütün kadınlar (genç kızlar ve çocuklarda dahil) bu işe el atarlar. Bir an önce pişmesi için mantının katlanmasında bütün herkes çalışır, bir kişi de mutfakta kaynatma işine bakar. (foto : 26) Kişiler istedikleri oranda tabaklarına almaktadırlar. Örneğin karpuz, yemek bittikten sonra sofraya getirilmekte ve tek bir tepside çatallanarak yenilmektedir.

Kimi iki kişilik hanelerde yemeğin tek bir kaptan ayrı kaşıkla yenildiği gözlenmiştir. Bunlar genellikle ekonomik durumu kötü ve yaşlı kişilerin hanelerinde gözlenmektedir. Kimi hanelerde ise, yemeklerin masada yenildiği ve masanın yazın balkon ya da mutfak, kışınsa mutfakta durduğu ve yemek işlerinin salon gibi kısımlara hiç bulaştırılmadığı gözlenmiştir. Yer sofrasında yemek yiyenler eğer mutfakları genişse ve misafir gelmemişse çoğunlukla mutfakta yer sofrası kurarak yemektedirler.

Özellikle sabah kahvaltısından sonra bir çok ailede masa yerde dururken, uzun bir çay keyfi yapıldığı ve neredeyse demlik bitene kadar çay içildiği görülmektedir. Sabah kahvaltı saatleri özellikle yazın kişilerin uykudan uyanma saatlerine göre değiştiği için, sabah kahvaltısı sırasında bile kişilerin birbirine misafirliğe gittikleri gözlenmiştir. Eğer sabah kahvaltısı sırasında misafir gelmişse, varolan bir demlik çay bitirilip, bir demlik daha yapılabilmektedir. Yazın kahvaltı ederken kadınlar çoğunlukla televizyon karşısında dizi seyretmektedirler. Özellikle takip ettikleri sabah dizilerine göre kahvaltı saatlerini ayarlayan kadınlar vardır.

Ekmeğin Temini :

Kadınlar çoğunlukla ekmeği kendileri yaparlar. Yazın işin durumuna göre kişinin kendi belirlediği bir günde köyün ortak malı olan fırınlar yakılarak birkaç kadın bir arada kendi ekmeğini yapar. Ortak fırında ekmek yapan kadınların oranı yarısından fazladır. Bir sefer de çoğunlukla 15 – 20 ekmek yapılır. Köyde ortak fırın uygulaması olduğu için, cevaplar evde ekmek yapan ve ortak fırında yapan olarak ayrı alınmıştır. Evde ekmek yapan kadınların bir kısmının kendi bahçesinde büyük (ortak fırın gibi) fırınları vardır, bir kısmı ise kuzine de tepsi ekmeği yapmaktadır. Satın alan kadınlarınsa eşlerinin şehirde çalıştıkları ya da kendi yaptıkları ekmek bittiğinde yeni ekmek yapana kadar bakkaldan aldıkları gözlenmiştir. (TABLO : F-9-F-9A)

Kışın da çoğunlukla ekmekler ortak fırında yapılır. Kışın ekmek satın alma oranı yaza göre biraz daha yükselmektedir. Ekmeğin köye ulaşmasında herhangi bir sorun yoktur. Köyün tek bakkalına her sabah ekmek arabasıyla ekmek gelmektedir. Aynı araba köyün içindeki bir restoranta da ekmek getirmektedir. Bunun dışında yukarıda bahsedildiği gibi, bazı kadınların eşleri şehirde çalışmakta ve işlerinden dönerken akşam için ekmekte getirmektedirler. (TABLO : F-10-F-10A) Ancak dikkat edilen bir şey satın alma olanakları olduğu halde köy ekmeği daha çok sevildiği için bir çok kadının kendisinin ekmek yaptığıdır.

Ortalama olarak yazın haftada 12 ekmek alınmaktadır. GHB grubunda bu oran 17 YHB grubunda ise, 9 dur. YHB grubunda bu oranın düşük olmasının nedeni, yaşlı insanların daha çok köy ekmeğini sevmeleri ve daha fazla uğraşmaya alışık olmalarından kaynaklanmaktadır. GHB grubundaki kadınlar, rahatlarına biraz daha düşkünlüdürler ve ekmek bittiği taktirde yapmadan önce birkaç gün çarşı ekmeğiyle idare ederler. (TABLO : F-11)

Yazın ekmek % 35 oranın da bakkaldan, % 25 oranında ilden alınmaktadır. Ancak GHB grubunda ilden alanların oranı yüksektir. Daha öncede söylendiği gibi bu kişilerin eşlerin her gün ile indiklerinden gelirken ekmek getirebilmektedirler. (TABLO : F-12) Çarşı ekmeği çoğunlukla ev ekmeği yetişmediğinde ya da yapılmadığında alınır. Kimi kadınlar zahmeti zor olduğu için cevabı vermişlerdir. Çarşı ekmeği sevildiği için alınır diyen kadınlarınsa oranı çok düşüktür. (TABLO : F-13-F14) Yazın kadınlar çoğunlukla işleri çok olduğu için, zahmetinden kaçındıkları için çarşıdan almak istemektedirler. Ancak alışkanlık gereği bir şekilde zaman ayrılıp yapılır.

Dışarıdan alınan ekmeğe çok büyük bir oranda çarşı ekmeği denmektedir. Somun ekmeği diyen çok ay oranda kişi vardır. (TABLO : F-15) Çarşı ekmeği denmesinin nedeni, ekmeğin Düzce'den geliyor olmasıdır. Düzce anlatılmak istendiğinde sürekli "çarşı" sözcüğü kullanılmaktadır.

Kışın GHB grubunda daha çok aile ekmek satın almaktadır. Kimi ailelerde haftada 30-35 ekmek alındığı tespit edilmiştir. (TABLO : F-16)

Kışın ekmek yazın olduğu gibi, ilden ve bakkaldan alınmaktadır. Ancak rakamlara bakıldığında kışın bakkaldan alma oranı, ilden alma oranına göre yüksektir. (TABLO : F-17)

Yazın olduğu gibi kışın da kadınlar çoğunlukla ekmeği, ev ekmeği yapılmadığında ya da yetişmediğinde almaktadırlar. Çarşı ekmeği daha çok sevildiği için cevabı veren % 5 tir. (TABLO : F-18-F-19) Alınan ekmeğe halk çarşı ekmeği demektedir. (TABLO : F-20)

Yazın haftada yapılan ekmek sayısı ortalama 11,5'tir. 20-24'ün üzerinde bir hafta içinde ekmek yapan yoktur. Yazın yapılan ekmek sayısı kışa göre düşüktür. Fındık zamanı yaz aylarına denk geldiğinden kadınlar bu dönemde çok yoğun oldukları için, ancak 15-20 günde bir ekmek yapmaktadırlar. (TABLO : F-21)

GHB ve YHB grubunda 1'er hanede yazın ekmeği iki kişi ortak yapmaktadır. Bunun dışındaki hanelerde bu işi tek kişi yapar. Ekmeği yapan % 63 oranında Hane başkanı eşi (konuşulan) dir. Konuşulanın ekmek yapma oranı GHB'ında daha yüksektir. YHB grubunda bu işi bazı hanelerde gelinler üstlenmiştir. HB erkeğin annesininde bu işi üstlendiği hane oranı % 9,1 dir. (TABLO : F-22)

Ekmek çoğunlukla ekonomik ve lezzetli olduğu için yapılmaktadır. Alışkanlık ve gelenek olduğunu söyleyen kadınlarda vardır. Yazın ekmeğin çarşı ekmeğine göre daha geç bayatladığı da söylenir. Bazı kadınlar 'unum var, zamanım var, yapıyorum işte' tarzında cevap verirken bazı kadınlarsa köy ekmeğini daha çok sevdiklerini belirtmişlerdir. (TABLO : F-23) Kadınlar evde yaptıkları ekmeği çok büyük bir oranda fırın ekmeği derler. Ancak fırın ekmeği (ortak fırında yapılan ekmek) dışında yufka ekmeği yapan, bazlama ve tepsi ekmeği yapan kadınlarda vardır. (TABLO : F-24) Köyde bazlama denilen ekmek, yufkadan kalın ve kabarık bir ekmektir. Bu ekmeği özellikle öğle saatlerinde çayla beraber yemek için yaparlar. Üzerine yağ sürerek sıcak sıcak yenir. Ancak kalanlar üstü kapalı bir kaptan beze sarılarak bekletilip, sonra yenir. Fırın ekmeği (köy ekmeği) de çoğunlukla büyük bir beze sarılarak muhafaza edilir. Mümkünse, bir leğenin içinde ya da leğen ters çevrilerek altında saklanır. Ekmek masada servis edilirken mutlaka kesilir. İnce dilimler halinde yenir. Ekmeği keserken kadınlar büyük bir bıçak kullanırlar ve ekmeği diğer tarafından göğüslerine bastırarak keserler.

Kışın haftada yapılan ekmek sayısı yazın göre yüksektir. (ortalama 13) Bunun nedeni ise, öncelikle ekmeğin kışın daha çok tüketilmesidir. Hatırlanacağı gibi kışın yenilen öğünlerde de artma olmaktadır. İkincisi ise kışın kadınların ev işlerine ayıracak daha çok zamanlarının olmasıdır. (TABLO : F-25)

Kışın ekmeği yapanlarla yazın ekmeği yapanlar arasında bir fark yoktur. Bu iş genellikle, HB eşinde, ve evde bulunan diğer kadınların (kız çocuk, gelin, anne) sorumluluğundadır. (TABLO : F-26)

Kışın ekmeğin evde yapılma nedeni ekonomik ve doyurucu olması, hazırda un olması ve geç bayatlamasıdır. Kadınlar kışın ekmeği sobada ısıtarak yediklerini söylemişlerdir. Böylece ekmek çok erken bayatlamaz ve yeni yapılmış gibi yenebilir. (TABLO : F-27) Kışın da benzer oranlarda fırın ekmeği, yufka ve bazlama yapmaktadırlar. (TABLO : F-28) Kadınların tepsi ekmeği dedikleri ise, ortak fırın

kullanılmadan evdeki kuzine sobada tepsi içinde yapılan ekmektir. Bu ekmeğin ortak fırın yakılmadığında evde yapılır. Kadınlar bu ekmeğin tadının daha farklı olduğunu söylerler. Aslında hazırlanışında bir farklılık yoktur.

Köy Ekmeğinin (Fırın ekmeği) yapılışı :

Köy ekmeği yapılırken kadınların değişik yöntemler geliştirdikleri görülmüştür. Örneğin ekmeği patatesli ya da peynirli yapmaktadırlar. Hazırlanışı aynı olmasına rağmen içine değişik bir takım şeyler koyarak, ya da üzerine bir şeyler sürerek tadını değiştirmektedirler.

Köy ekmeği hazırlanırken öncelikle geniş bir leğende hamur hazırlanır. Hamur, un, su, tuz ve mayadan hazırlanmaktadır. Ne kadar ekmeğin yapılacağına göre hazırlanan hamur, bir süre örtünün altında kabarması için bekletilir. (foto :27) Hamurun kabarması için birkaç saat beklenildikten sonra alüminyum bir tabak yardımıyla, hamur bir ekmeğin edeceği büyüklükte parçalara ayrılıp, geniş bir tepsi üzerinde unlanarak, yuvarlaklandırılır. (foto: 28) Kadın bu işi yaparken başka bir kaptaki bir miktar un bulundurur ve ekmeği belli aralıklarla unlayarak, yoğurur. (foto: 29) Tüm bu işler çoğunlukla geniş bir alanda, salon gibi, geniş bir örtü serilerek yapılır. Yere un dökülmemesi için bir örtü serildikten sonra, bir de yapılan ekmeklerin yerleştirilmesi için bir örtü serilir. Kadın yeterince yoğurup, ekmeği hazır hale getirdikten sonra, serilmiş örtünün üzerine atar. (foto: 30) Sırayla leğende parça parça hamur kopararak yoğurur. (foto: 31) Ekmekleri, hazır hale getirip örtünün üzerine serdikten sonra, fırına taşımak gerekmektedir. Bunun için çoğunlukla uzun tahtalar kullanılır. Örtünün üzerinden pratik bir şekilde sırayla dizilen hamurlar ters çevrilerek uzun tahtaya aktarılır. (foto: 32) Ortak fırının yanına getirilen tahta üzerindeki hamurlara ek yapılır. Bu iş genellikle fırın yakıldıktan sonra ısınmasını beklerken yapılır. Küçük bir kaba peynir rendelenir ve sütle bir karışım yapılarak, ekmeğin üzerine sürülür. Kimi zaman bu karışım ekmeğin direk içine konulur (foto: 33)

Sırayla dizilmiş olan ekmeklerin üzerine bu karışım sürülür ve daha sonra uzun bir tahta yardımıyla tek tek alınarak fırına konulur. (foto : 34)

Fırınları yakmak işi de çoğu zaman kadınlar tarafından yapılır, ancak bu işte odun taşıma, ya da tahta üzerine yerleştirilen ekmekleri taşıma işinde evdeki delikanlıların annelerine yardım ettiği görülmüştür. Ekmeklerin üzerine yerleştirildiği tahtalar genellikle ekmeği taşıyacak kadar kalın olmaları gerektiğinden ağır ve uzunluğundan dolayı tutulması ve taşınması zordur. Bir çok kadın bu taşıma işini de kendisi yapmaktadır. Köydeki fırınlar genellikle etrafları alüminyumla kaplanmış, dar bir ağız olan ve önünde ve yanında kullanılabilir alanı olan üstü kapalı fırınlardır. Ancak köyde çok eski etrafı tamamen toprak olan fırınlarda vardır. (foto: 35)

Hazırlanan ve Tüketilen Gıda maddeleri :

Konuşulan kadınların hanelerin neredeyse tamamında et tüketilmektedir. YHB grubunda bir kişi diğer cevabı vermiştir. (TABLO : F-29) Köyde % 45 oranıyla en çok tüketilen et türü tavuktur. Daha sonra kırmızı et, daha sonra su ürünü tüketilmektedir. Köyde sakatat ve av eti tüketilmez. Av eti denildiğinde dereden balık tutulur yanıtını vermektedirler. Köyde tavuğun çok tüketilmesinin nedeni ise, köyde var olan tavuk çiftlikleridir. Bir çok kadın bu tavuk çiftliklerinde ayda bir gün tavuk tutarak, (tavukların arabalara yerleştirilmesi için yakalanması) karşılığında bedava tavuk almaktadırlar. Bundan dolayı evlerinde tavuk hiç eksik olmaz. Ancak tavuk tutma işinde çalışmasa da genel olarak tavuk eti çok sevilir ve tüketilir. (TABLO : F-30-F31) Tavuk tutma işi GHB grubundaki kadınların yaptığı bir iştir. GHB grubunda % 20 oranında bu vasıta ile tavuk eti temin edildiği söylenmiştir. Çoğunlukla et kırmızı ya da beyaz satın alınır, kendi hayvanında et ihtiyacını karşılayanların oranı % 10 dur. İrmaktan ise, balık tutulur. Balık tutma işini çoğunlukla delikanlılar ve çocuklar yaparlar. (TABLO : F-32) Hane başkanlarının ya da yetişkin erkeklerin bu işle pek uğraşmadıkları görülmüştür. Köyde dereye ağ atma ve bol miktarda balık tutma gibi bir eylem yoktur. Balığı tutanlar söz edildiği gibi genellikle çocuklardır.

Köyde özellikle fındık hasatı bitip, bahçelerden ürünler toplanmaya başladıktan sonra, hummalı bir şekilde kış için hazırlıklara başlanır. Her evde ve neredeyse her kapı önünde kadınlar, turşu, salça, tarhana gibi şeyler yapılırlar. Kadınların çoğu bu işi yalnız yaparlar, ancak kimi kadınlar, kaynanası yada komşusundan bu işler için yardım isterler. Köyde GHB grubunda sadece bir hane de kış için hazırlık yapılmadığı ve gerekli olan herşeyin satın alındığı cevabı alınmıştır. (TABLO : F-33)

Kimi haneler kış için bir çok hazırlık yaparken, kimileri sadece birkaç ana tüketim maddesini yapmaktadırlar. (TABLO : F-34) Köyde genel olarak yapılan ürünler tarhana, erişte makarna, salça, turşu, konserve, reçel, yoğurt, kaymak, sebze kurutma, acıka ve mancadır. Pekmez, yağ ve peynir çeşitleri yapımı azdır. Bu tür gıdalar genellikle hazır olarak alınır. (TABLO : F-35) Evde en çok yapılan ürünler, tarhana, salça, turşu, yoğurt ve acıkadır.

Kadınların bazı hazırlıkları tek başına bazılarını da ortaklaşa yaptıklarından söz etmiştik. Örneğin konserve yapımı kadınların ortaklaşa yaptıkları bir iştir. Bunun için köy çeşme başında bir alan oluşturulup, konserve yapacak kadınlar ürünlerini getirip, hazırladıkları içleri kavanozlara doldururlar. Bu işler ortak bir şekilde yapılır, kimi ateşle ilgilenirken, kimi içleri doldurur. (foto:36) Konserve kazanda kavanozla birlikte kaynatılarak yapılır. Bundan dolayı büyük bir ateş yakılır ve herkesin kavanozları sırayla bu ateşte pişirilir. Kavanozlar kazana yerleştirildikten sonra

kapaklarının patlamaması için, üzeri taşlarla kaplanır. (foto: 37) Köyde genellikle taze fasulye ve türlü konservesi yapılır.

Kadınların en çok yaptığı bir diğer işte turşudur. Bu çoğunlukla tek başına yapılır yada evin kızları yardım eder. Turşu yapımının en zor olan kısmı turşusu yapılacak şeyin kesilmesidir. Köyde genellikle herşeyin ayrı turşusu yapılmaz. Turşu türlü şeklinde hazırlanır ve küçük poşetlere doldurularak hazırlanır. Eskiden büyük bidonlarda yapılan turşuların ağzı açıldıktan sonra daha çabuk bozulduğu için, köy kadınları poşet yöntemini geliştirmişlerdir. Önemli olan ağzının sıkıca bağlanmasıdır. Bunun için iki kişi bu işi daha sağlıklı bir şekilde yapmaktadırlar. (foto: 38) Ürünler kesilip büyük bir leğene atılır ve leğenin içinde tuzlu su hazırlanarak bir süre bekletilir. Daha sonra ürünler bol suyla birlikte poşetlere alınır. (foto : 39)

Köyde sebze kurutma da yaygın olarak yapılır. Kadınlar bahçelerindeki ürünlere göre, kimi sebzeleri kuruturlar. Kurutma işlemi kimi zaman iplere dizilerek açık havada yapılır. (foto :40) Saplarından yada uygun yerlerinden iğneyle ipe geçirilir ve genellikle balkona asılır. Ürün burada güneş ve sıcak yardımıyla bozulmadan kurur. Bu yöntemle kurutulan sebzeler çoğunlukla, biber, bamya gibi sebzelerdir. Kadınların en çok kuruttukları yiyecek ise, taze fasulyedir. Taze fasulye bol miktarda yetiştirdikleri bir üründür. Ve elde edilen taze fasulyenin bir kısmını konserve olarak kullanmakta, bir kısmını turşu yapmakta bir kısmını ise kurutmaktadırlar. Taze fasulye bu kadar çok kullanılan bir sebze olduğu içinde kadınlar uygun bir vakitlerinde bu sebzeyi küçük küçük kıyarlar ve hazır hale getirirler. (foto:41) Kurutma işlemi ise yukarıda bahsedildiğinden farklı yapılmaktadır. Toplanan fasulyeler küçük küçük kıyılıp bir gün dışarıda bekletilir. Ondan sonra bir tepsinin içine konularak, fırına sürülür ve az bir ısıyla bir süre de fırında kurutulup, poşetlenerek kaldırılır. Kışın ihtiyaç oldukça bu kurutulmuş fasulyeler kullanılır. Köyde bu yöntemle kurutulmuş fasulyeden genellikle fasulye kızartması yapılır.

Köyde kadınların imece usulü yaptıkları bir işte, mısır soyulması ve kurutulmasıdır. (foto : 42) Bunun için komşu kadınlardan yardım istenir. Ancak bu işi genellikle hanenin yaşlı kişisi yapar. Genç kadınlar başka işlerle uğraşırken, yaşlı kadınlar oturdukları yerden mısır soyarlar. Soyulan mısırlar küfelere yerleştirilip, ürünün çokluğuna göre bir mekanda kurutulur. Bunun için genellikle bahçeler kullanılır. Bahçeye serilen bir naylon üzerine mısırlar atılıp güneşte kurutulur. Ancak ürün eğer bolsa, çabuk kurumayacağı için, komşulardan birinin evinin çatısına da serilebilir. Ya da bir kısmı koçanyla beraber kurutulurken, bir kısmı tanelerine ayrılarak kurutulur. Tanelerine ayrılarak kurutulan mısırdan daha sonra keşkek yapılır. Keşkek, mısırdan yapılan bir tür yemektir. Mısır haşlanarak yapılır. Ancak bu

bir tür yemektir ve kış için özel bir hazırlık şeklinde yapılmaz, genellikle bir öğünlük hazırlanır.

Yapılan yemeklerde ağırlıklı olarak sıvı yağ kullanılmaktadır. Sıvı yağ kullanımı GHB grubunda daha fazladır. Yemeklerinde sıvı yağ ve katı yağı beraber kullanan % 10 oranında kadın vardır. (TABLO : F-36) Sadece katı yağ kullandığını söyleyen bir kadın vardır. Ağırlıklı olarak ayçiçek yağı kullanılmaktadır. Ondan sonra en çok kullanılan yağ mısırözü yağı ve fındık yağıdır. Zeytinyağ kullanımı çok düşüktür. Fındık bölgede çok üretilen bir şey olmasına rağmen, köylüler fındık yağını kullanmaya pek eğilimli değildir. Bir çok kadın fındık yağının lezzetsiz olduğunu söylemiştir. (TABLO : F-37) Katıyağ kullanan kadınların çoğu margarin kullanmaktadır. Tereyağ kullanan kadınların oranı çok düşüktür. Köyde yağ pek yapılmaz. Bundan dolayı tereyağ kullanımı yaygın değildir. (TABLO : F-38) Katı yağ kullandıklarını söyleyen bir çok kadın, sadece pilav tarzı yemeklerde katı yağ kullanmaktadır.

Köydeki kadınlar yemeğe düşkündürler. Bir araya geldiklerinde kendi evlerinde sofradan yeni kalkmış olsalar dahi çoğunlukla gittikleri evdeki yemeklere de iştirak ederler. Bir araya geldiklerinde beraber bir şeyler hazırlayıp yerler.

Evde yapılan ürünlerin bir kısmında şehirde kullanılan aletlerin hayatlarına girdiği gözlenmiştir. Örneğin turşuyu poşetlere koyarak saklamaları. Tarhana yaparken de bir çok kadının tarhananın ufalanmasında mutfak robotu kullandıkları görülmüştür. Tarhananın ufalanması daha önceden, kuruttuktan sonra elde ova ova ufalanırken, artık kurutulduktan sonra robottan geçirerek ufalanır ve tekrar biraz daha kuruması için güneşe serilir. Sebze kurutma işinde de bir çok kadın elektrikli fırın kullanmaktadır. Bazı teknoloji ürünü aletleri sadece bu zor işleri yaparken kullandıkları görülür. Örneğin gün içinde yemek yaparken, soğan doğramak gerektiğinde robotu açmazlar, robot kutusunda mutfağın bir köşesinde durur ve böyle büyük işlerde çıkarıp kullanırlar.

Günlük yemeklerin yapılışı evdeki kadınların sorumluluğundadır. Evde eğer evlenmemiş bir genç kız yada gelin varsa yemeğin hazırlanmasında hane başkanının eşine bu kişiler yardım eder. Özellikle gün içindeki öğle ve ikinci gibi yemekler hafif bir şekilde atlatıldığı için bu yemekleri genç kızlar hazırlamaktadır. (foto:43) Gün arası öğünler çoğunlukla mutfakta yenir, eğer ev kalabalık değilse (sadece genç kız gelin ve annesi varsa) bir tepsiyle kapı önünde yerler. Ancak akşam yemekleri çoğunlukla evin oturma odasında yenir. (foto : 44)

BÖLÜM X

SAĞLIK

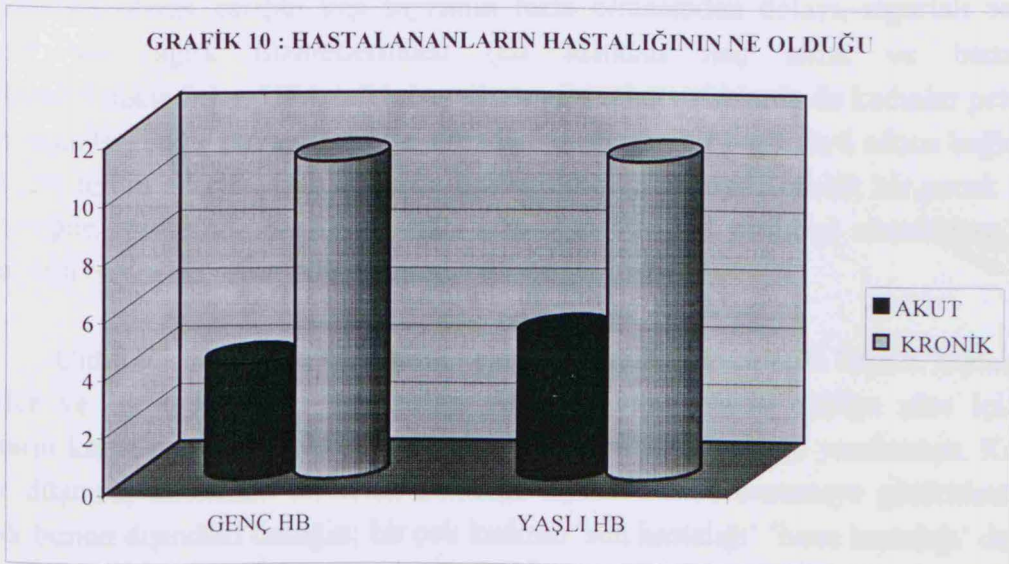
Hanede Geçirilen Hastalıklar ve Hastalıklara Karşı Alınan Tutumlar :

Sağlıkla ilgili sorular sorulurken, son altı ay baz alınarak sorular sorulmuştur. Ancak bunun dışında kişilerin genel olarak hastalıkları dışında da sözlü bilgiler alınmıştır. Son altı ayın baz alınmasının nedeni, insanları çok zorda bırakmadan genel olarak hastalık karşısındaki tutumlarını ölçmektir. Bunun içinde altı ay gibi kısa bir sürede hastalanan insanlarla ilgili bilgiler toplanmıştır.

Son altı ay içinde, konuşulan hanelerin yarısında fazlasında hastalanan vardır. YHB grubundaki hanelerde hastalanan oranı daha yüksektir. (TABLO : G-1)

Son altı ay içinde hanelerde hastalanan kişi sayısı her hanede birdir. (TABLO : G-2) Ağırlıklı olarak hastalananlar konuşulan kadınlardır. HB erkeğin hastalanma oranı, yaklaşık % 30 dur. Bunun dışında erkek çocuk, kız çocuk, erkeğin babası, gelin, kaynana gibi yanıtlar alınmıştır. (TABLO : G-3) Görülen hastalıkların % 71'i kronik hastalıklardır. GHB grubunda kronik hastalıkların oranı daha yüksektir. (TABLO : G-4) (GRAFİK:10) Kronik hastalıkların çoğu, kalp, şeker, yüksek tansiyon, beyin hastalıkları gibi hastalıklardır. Köyde kanser yüzünden hayatını kaybeden kişi sayısı da fazladır. Bir hanede 13 yaşında bir kız çocuğunda kalp hastalığı vardır ve sürekli olarak doktor kontrolündedir. Kalbi delik olan kızın kadın hastalıklarıyla ilgili de ciddi problemleri vardır. Doğuştan kalbi delik olan kız sürekli Düzce'ye doktora götürülmektedir. İki kere ameliyat yapılmış ancak yeterli netice alınamamıştır.

GRAFİK 10 : HASTALANANLARIN HASTALIĞININ NE OLDUĞU

Hastalanan kişiler, ağırlıklı olarak doktora götürülmektedir. (TABLO : G-5) Köyde görülen hastalıkların bir çoğu kronik olduğu için, sürekli doktor kontrolü

gerektirmektedir. Akut durumlarda ise, eğer ciddi bir durum varsa doktora gidilmekte yoksa hiç bir şey yapılmamakta ya da evde tedavi yöntemi uygulanmaktadır. Evde uygulanan tedavi genellikle, baş ağrısı, grip, mide ve karın ağrısı gibi hastalıklarda söz konusudur. Ancak kronik hastalıkların bir kısmının tedavisinde de evde yapılan doğal ilaçların kullanıldığı görülmektedir. Örneğin şeker hastalarının tedavisinde, kirpi eti önerildiği ve şeker hastası olan kişilere kirpi pişirilerek yedirildiği öğrenilmiştir. Evde tedavi yapıldığında çoğunlukla ilaçla tedavi yapıldığı söylenmiştir. (TABLO : G-6) Bitki ile tedavi olmadığı görülmektedir. Ancak bitki yerine örneğin karnı ağrıyan kişiye kuru kahve yedirmek, midesi ağrıyana nane limon kaynatmak gibi tedavi yöntemleri kullanılmaktadır.

Bunun dışında nazar değmesi yoluyla oluşan hastalıklarda nazarı geçirmek için dua okutma gibi inançları vardır. Örneğin çıban çıkması gibi durumlarda. Köyde araştırmacının başına gelen bir olayı burada anlatmakta yarar vardır. Araştırmacının bacağına çıkan bir çıbanı köyden kişilere gösterdiğinde, nazar çıbanı olduğu söylenmiş ve üç ayrı kişiye okutmak gerektiğini söylemişlerdir. Araştırmacının 'sabah sağlık ocağına gideyim bari, patlarsa mikrop kapar' demesine de o esna da evde bulunan kadın ve erkekler 'amma da şehirlisiniz, mikrop kaparmış, nazar değmiş işte, bırak patlasın' demişler. Sonra da köyde okuma üfleme işlerini yapan kişilerin ismini vererek 'sabah seni bizim kadınlar onlara götürsün, üç kişiye okut, bir şeyin kalmaz' demişlerdir. Ancak bu konuda ısrarcı olmamışlardır ve dolayısıyla araştırmacı kimseye çıban okutmamıştır. Köylüler kendilerine nazar dolayısıyla böyle bir durum olduğunda, üç kişiye okuttuklarını ve geçtiğini söylemişlerdir.

Daha önceki bölümlerde de bahsedildiği gibi, bazı sorunlarında hane üyeleri, sağlık ocağı, sağlık kabini gibi kuruluşları kullanmaktadır. Ancak köyde dışarıda işçi olarak çalışan kişi sayısının fazla olmasından dolayı, sigortalı sayısı fazladır ve sağlık hizmetlerinden (en azından ilaç alma ve benzeri) yararlanabilmektedirler. Ufak tefek baş ağrısı gibi rahatsızlıklarda da kadınlar pek bir şey yapmazlar, çoğu zaman ilaç bile almadan, başlarına bir başörtüyü sıkıca bağlayıp uzanmayı tercih ederler. Daha öncede bahsedildiği gibi köyde otistik bir çocuk var. Bu çocuğun eğitiminde otistik çocuklar için olan bir okul yardımcı olmakta ve aile bunun için başka bir şehre bile taşınmayı düşünmektedir.

Ciddi hastalıklar ya da düşme, yaralanma gibi durumlarda hemen hastaneye giderler ve ilk tedavilerini yaptırırlar. Araştırmacılar köyde olduğu süre içinde, muhtarın karısı merdiven düşmüş ve çok kötü bir şekilde kafasını yaralamıştı. Kadın düşer düşmez, kafasında bir arıza kalabilir diye ilk önce hastaneye götürülmüştü. Ancak bunun dışındaki örneğin; bir çok kadının 'ruh hastalığı' 'hoca hastalığı' dediği psikolojik rahatsızlıklar için, ilk önce hocalardan, yardım istenmekte. Zaten köylü bu tür rahatsızlıklara 'hoca hastalığı' demektedir ve bunların tedavisinde okuma, büyü gibi yardımlardan medet ummaktadır. Hoca hastalığı denilen sinir hastalığı köyde

birkaç kişide vardır, bunların tedavisi için, kimi zaman hiçbirşey yapılmaz, kimi zamansa okutulur ve büyü yapılır. Ancak doktora götürmek düşünülmez. Örneğin köyde ruh hastası olan ve arada bir evden kaçıp bir ay sonra falan dönen ve akli dengesi yerinde olmayan üç çocuk babası bir adam vardı. Köylüler bu adamı olduğu gibi kabul etme eğilimindedirler. Adamla normal sohbet edip, farklı davranmayı, arkasından zaten ruh hastası demektedirler.

BÖLÜM XI

MESKEN VE KULLANIM BİÇİMLERİ

Çalışma yapılan köyde içinde hiç kimsenin oturmadığı çok eski toprak binalara rastlanmıştır. Bu binalar daha önce kullanılmış ancak eskimiş olduklarından dolayı ve artık kullanılamaz hale geldiklerinden haneler bunları yıkmadan başka topraklarına yeni ev yapmışlardır. Köyde bu tür kullanılmayan evlerin sayısı çok yüksek değildir. Ancak gördüğümüz bu evlerden de anlaşıldığı üzere, halk eskiden bu tür evlerde oturuyormuş. Bu eski tip evler çoğunlukla iki katlı olarak inşa edilmiş ve yapımında ahşap ve toprak kullanılmıştır. (foto: 45) Ancak bu evlerin hala kullanılır durumda olanlarında oturan aileler de vardır. Bu kişiler genellikle çok yaşlı insanlardır. Evlerin bakımı çoğunlukla yapılmamıştır. (foto :46) fotoğrafta görülen evde halen bir aile oturmaktadır. Ancak üst katı kullanılamaz durumda olduğu için evin sadece alt katı kullanılmaktadır. Bunlar ekonomik olarak yeni bir ev yapacak güce sahip olmayan ailelerdir. Eski köy evleri iki katlıdır, üzerinde muhakkak bir çatı vardır, aralara dikme ahşaplar konularak yapılmış bir iskelet üzerine toprak doldurulmuştur, özellikle banyoları dardır, mutfakları çok küçük olmamakla beraber pek kullanışlı değildir. Evin planına uygun bir şekilde genel olarak geniş tutulmaya çalışılmış ancak genellikle dar ve uzun olmuştur. Bu evlerde kullanım içten merdivenlidir ve aileler bazen ikiye bölünüp yaşamaktadırlar. İçten merdiven hala işlevini korumakta ama üst katta örneğin oğul ve ailesi yaşarken, alt katta anne ve baba yaşamaktadır. Toprak köy evlerinin bakımı yapıldığında çoğunlukla dışarıdan beyaz kireç atılmakta ancak içlerine pek bir bakım uygulanmadığı görülmektedir. (foto: 47) Eski evlerin çoğunda yatak odası olarak ayrılan bölümde gusulhane denilen abdest almaya yarayan dolap şeklinde bir bölme vardır. Ancak bu bölme artık işlevini yitirmiştir kimse, bu bölmeyi abdest ya da duş almak için kullanmamakta ya yüklük olarak ya da kiler olarak kullanılmaktadır. Eski köy evlerinde geniş bir giriş bulunmaktadır, bu geniş girişe alt katta bulunan odalar açılır ve üst kata çıkan merdiven de bu holdedir. Ailelerin bir çoğu burayı yaşama alanı olarak kullanmakta, özellikle yazın misafir geldiğinde ağırlama işini burada yapmaktadırlar. (foto : 48) Tabiki bu misafirler köyden insanlardır, yabancı insanlar eve geldiğinde, ya da uzaktan akrabalar geldiğinde kişiler salona buyur edilmektedir. Bu eski tip evlerin yanlarında çoğunlukla samanlıklar bulunmaktadır, samanlıklarda aynı malzemedен yapılmış ve iki katlı olarak inşa edilmiştir. Alt kat ağır üst kat samanlık olarak kullanılmaktadır. Ancak köyde hayvancılık çok yaygın değildir ondan dolayı bu tür ağırların sayısı da oldukça düşüktür. (foto: 49) Eski evlerin yanlarında kimi zaman tahtadan yapılma, mısır kurutmak için küçük kulübeler inşa edilmiştir.

Köyde eski evlere oranla sayısı oldukça fazla olan yeni evler vardır. Yeni evlerin yapı malzemesi betondur. Bu evlerin büyük bir kısmında çatı yapılmamış ve çatı olan alan bir takım şeyleri kurutmak için kullanılmaktadır.(foto:50)Yeni inşa edilmiş evlerde genellikle iki katlıdır. Ancak bu katlar eski evlerde olduğu gibi

birbirine içerden bağılı değildir, üst katın ayrı dışarıdan bir merdiveni vardır. Mimari tarzının böyle değişmesinin köyde evlilik adetlerinin ve evlendikten sonra çiftin yerleşeceği yer probleminin etkisi olduğu görülmüştür. Evlenecek çiftin üst katta bağımsız bir yaşam kurması düşünüldüğünden içteki merdivenler dışa çekilmiştir. Odaları olabildiğince geniş tutulmaya çalışılmıştır. Yeni evlerin çoğunda mutfak ve banyo bölümleri şehir evlerinde olduğu gibidir. Küvetten, duş yerine kadar banyoda herşey düşünülmüş yapılmıştır. Kimi evlerde ayrı bir küçük tuvalet yapılmış ve banyo ve tuvalette bir arada tutulmuştur. Ancak yine de bir çok kadın çamaşır makinesini banyoda tutmaz. Mutfakta ise mutfak dolapları, mermer ya da fayans bir tezgah vardır.

Evlerin iç düzenlenişleri tamamen kadınların kontrolündedir ve ayrıca görevleridir. Evin temizliğini ve düzenini korumak evde bulunan kadın bireylerle aittir. Kadınlar bu iş için o kadar büyük çabalar harcamak zorunda kalmazlar, ancak yine de bu onların günlerinin büyük bir kısmını alır. Kız çocuğu olanlar bu konuda şanslı sayılırlar çünkü kız çocuklar genellikle günlük temizlikler konusunda annelerine iş bırakmamaktadırlar.

Hasanlar köyünde evler genellikle 3 ya da dört odalıdır. Çocuklar için ayrılan bir oda vardır. Genellikle evlerde misafir odası olarak ayrılan başka bir bölüm yoktur, misafir odası ve salon (oturma odası) aynı odadır. Hole kimi zaman çekyat konulur, kimi zaman hol boş bırakılarak yemek yemek için bir alan olarak kullanılır. Kadınların özellikle yeni evlerde kullanabileceği alanlar fazladır. Ancak bazı yeni evler toprağın dar olmasından dolayı küçük inşa edilmişlerdir. Genellikle evlerin inşasında anne baba çocukların evlenip gideceklerine kendilerini programlamışlardır. Eskiden evler yapılırken yeni katılacak çift ve ailede hesaba katılırken, artık 'nasıl olsa evlenip gidecekler iki kişi kalacağız' şeklinde düşünülüp evler küçük inşa edilmeye başlanmıştır. Genellikle şehir insanları gibi çocuklara ayrı ayrı odalar verilmemekte, fazladan oda olsa dahi bu odanın bir takım malzemeleri yığmak için kullanıldığı görülmektedir. Evlerin mutfakları çoğunlukla geniş tutulmaya çalışılmıştır. Mutfağı çok küçük olan çok az ev vardır. Bunların bir kısmı köyde lojman olarak yapılmış binalardır. Lojman olarak yapılmış binaların bir kısmını yine köyden insanlar kullanmaktadır. Bunların bir kısmı kendileri için yeni evler inşa ettirmekte ancak inşaat tamamlanmadığı için halen bu lojman gibi evlerde oturmaktadırlar. Bu evler genellikle iki odalıdır. Yaşama alanı oldukça küçük ve rahatsızdır.

Evler çoğunlukla sobayla ısıtılmaktadır. Kimi aileler elektrik sobası gibi sobalar kullanılırken, kimi ailelerde fındık sobası görülmektedir. Fındık sobası silindirik biçiminde yapılmış fındığın üstte depolandığı bir yeri olan içerideki fındık bittikçe içine boşaltılabilen geniş bir haznesi vardır. Köyün kahvelerinde fındık sobası kullanılmaktadır. Fındık kabuğu normal sobalarda da yakılabilmekte ve daha

ekonomik bir yakacak maddesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak fındık kabuğu yakacak kişilerin kabuğu depolayacak geniş bir yere ihtiyaçları vardır çünkü odundan daha fazla yer kaplamaktadır. Bundan dolayı ailelerin büyük bir kısmı odunu tercih etmektedirler.

Köydeki evlerde hala bir çok eve koltuk takımı girmemiştir. Evlerde genellikle oturma yeri olarak çekyatlar ve divanlar kullanılmaktadır. Salonun büyüklüğüne göre salona iki çekyat, kışın bir soba, televizyon konulur. (foto : 51) Salonlar çoğu evde aynı zamanda yatak odası olarak kullanılmaktadır. Özellikle erkek çocuklar genellikle salondaki çekyatlarda yatmaktadırlar. Gündüz salon olarak kullanılan alana gece yatak eşyaları taşınarak, yataklar kurulur ve sabah kalkar kalkmaz hemen salon haline geri çevrilir.

Evlerin iç düzenlerinden ve kadınların bu düzeni nasıl koruduklarından bahsettikten sonra bu konunun devamı niteliğinde olacak evdeki iş bölümü ve temizlik konusuna geçebiliriz.

TEMİZLİK

Mesken bölümünde evlerin kullanılış şekillerinden bahsetmiştik. Burada ise ayrıntılı olarak evlerin temizliğinin nasıl yapıldığından ve bu konudaki iş bölümünden bahsedilecektir. Sürekli olarak yinelenildiği gibi bu köyde evler kadının sorumluluğundadır. Bahçe işlerine erkeklerin yardım ettiği görülse bile temizlik, yemek gibi konularda erkekler işe karışmazlar.

Ev temizliği ve diğer işler :

Evin temizliği çoğunlukla hane başkanının eşi ve evde (varsa) bulunan diğer kadınların üzerindedir. Erkeklerin ev temizliğinde herhangi bir fonksiyonu yoktur. Evde köyün genelinde temizlikle bir kişi uğraşır ancak evde kız çocuk, gelin gibi başka kadınlar yaşıyorsa onlarda üzerine düşenleri yaparlar. Örneğin bulaşığın yıkanmasında 9 hane de bu işi iki kadın bir arada yapmaktadır. (TABLO : H-1) Yukarıda da söylediğimiz gibi, genellikle bulaşık yıkama hane başkanı kadının görevidir. Ancak kız çocuklarında bu işi yapma oranı çok düşük sayılmaz. Evde eğer kız çocuk varsa bu işler çoğunlukla onun sorumluluğundadır. YHB grubunda gelinlerin yıkama oranı GHB grubuna göre daha yüksektir. (TABLO : H-2) Yazın bulaşıklarını makine ile yıkayan kadınların oranı % 4 tür. Bulaşıklar ağırlıklı olarak elde yıkanır. Hem elde hem makine de yıkayan kadınların oranı oldukça düşüktür. (TABLO : H-3) Bulaşık makinesi olan çok fazla hane yoktur. Bulaşık makinesi olan hanelerin çoğunlukla GHB grubundandır. Bulaşıklar ağırlıklı olarak mutfakta yıkanır. YHB grubunda bir kişi ev içinde odada yıkadığını belirtmiştir. (TABLO : H-4)

Kışın bulaşıkları hanede iki kişinin yıkaması yaza göre düşüktür, bunun nedeni ise, kız çocuklardan kimilerinin kışın okula gitmeleridir. Yazın işleri olmadığı için annelerine yardım eden kızlar, okul başlayınca bu işle ilgili sorumluluktan kurtulmaktadırlar. (TABLO : H-5-H-6) Kışın bulaşığı makinede yıkayanların oranı az da olsa artış göstermektedir. Kışın bu işin biraz daha yoğun olması, çocukların okula gidiyor olması ve muhtemelen havanın soğukluğundan dolayı kadınların bazıları yazın elde yıkadıkları bulaşığı kışın makinede yıkamayı tercih etmektedirler. Ancak yine büyük bir oranda bulaşıklar elde yıkanır. (TABLO : H-7) Bulaşıklar yazın olduğu gibi, kışında çoğunlukla mutfakta yıkanmaktadır. (TABLO : H-8) Evlerin neredeyse tümünde bir mutfak vardır. Sadece bir hanede mutfak olarak kullanılan ayrı bir odanın olmadığı ve hatta mutfak banyo gibi tüm işler için kullanılan, girişte bir yer olduğu görülmüştür. Bu kadın evde ayrı bir mutfak ve su tesisatı olmadığı için, bulaşığı yazın ve kışın evin banyo gibi kullanılan alanında yıkamaktadır. Bu bahsedilen aile iki kişiden oluşmakta ve çok küçük bir evde yaşamaktadırlar. Kadınında erkeğin yaşı 60'ın üzerindedir ve iki kişi birbirlerine destek olarak yaşamaya çalışmaktadırlar.

Evde kullanılan kaplar ağırlıklı olarak tencere gibi malzemeler için çelik, emaye ve teflondur. Tabak olarak çoğunlukla cam ve porselen kullanılmasına rağmen, alimünyum tabaklarda kullanılmaktadır. Melamin ve plastik çoğunlukla saklama kapları ve tas olarak kullanılmaktadır. Tablo da diğer olarak yer verilen iki kadının belirttiği ise 'aynalı sahan' dedikleri alimünyuma benzer bir malzemeden yapılmış tabaklardır. Kadınların bunlara aynalı sahan demelerinin nedeni ise, ayna gibi karşıyı göstermesi ve parlamasıdır. (TABLO : H-9)

Çamaşır yıkama işi de kadınlar tarafından yapılmaktadır. Bu iş çoğunlukla hane başkanı kadın ve hane başkanının eşinin üzerindedir, kız çocuk ve gelinlerin de bu işi yaptığı görülür. (TABLO : H-10- H-11) Bir hane de bu işi yapan hane başkanının kız kardeşidir. Hane başkanı yeni evlenmiştir ve bundan dolayı henüz gelin iş yapmaya başlamamıştır, çamaşır gibi büyük işler çoğunlukla evin genç kızındadır. Çamaşırlar çoğunlukla elde ve makinede yıkanmaktadır. Evlerde makinelerin durduğu yerler genellikle sofa denilen girişlerdir. Banyolar küçük olduğu için kadınlar en uygun yer olarak çamaşır makinesini buralara bağlamaktadırlar. Yazın çamaşırların elde yıkama oranı biraz daha yüksektir çünkü, çoğunlukla terli tişört tarzı şeyler sık yıkandığı için elde bir sudan geçirilmektedir. Hava güzel olduğu için bahçe gibi alanları çamaşır yıkamak için kullanan kadınlarda vardır. (TABLO : H-12-H-13) Bahçe de çamaşır yıkadıklarında kadınlar bahçeye bir ateş yakmakta ve kazanda beyaz çamaşırları kaynatıp, su ısıtarak diğer çamaşırları da yıkamaktadırlar. Yazın çamaşırlar ağırlıklı olarak hafta da bir yıkanır, gün aşırı yıkama oranı da hafta da bir yıkama oranına yakındır. (TABLO : H-14) Belirtildiği gibi, elde yıkayan kadınların ve çocukları olan kadınların neredeyse her gün ve gün aşırı çamaşır yıkadıkları görülmektedir.

Kışında çamaşırları yıkayanlar evdeki kadınlardır. Kız çocuk, gelin bu işler için hep sorumluluk almaktadırlar. (TABLO : H-15-H-16) Kışın da çamaşırların yıkandığı alanlar yazdan çok farklı değildir. Kışın bile bu iş için kapı önünü kullanan kadınlar vardır. İki kadının çamaşır makinesi evin altında kömürlük gibi kullanılan bir alandadır. Çamaşırları yıkamak için bu alanı kullanmaktadırlar. Kadınların sahip oldukları çamaşır makineleri çoğunlukla otomatiktir, şanzımanlı çamaşır makinesi olan kadın sayısı düşüktür. (TABLO : H-17) Kışında çamaşırlar büyük oranda elde yıkanmakta ancak makinede yıkayan kadınlar da bulunmaktadır. (TABLO : H-18) Kışın haftada bir çamaşır yıkama oranı daha yüksektir. Genellikle çamaşırlar çocuğu okuyan ailelerde hafta sonu yıkanır, hafta başına hazırlık olması için. Çocuğu küçük olan hanelerde haftada iki gün çamaşır yıkandığı tespit edilmiştir. (TABLO : H-19) Çocuğu okuyan hanelerin çoğu ütü ve çamaşır gibi işlerini cumartesi ve Pazar günleri yapmaktadırlar.

Evin temizlik işlerini de çoğunlukla evdeki bütün kadınlar beraber yapmaktadırlar. Biri bir odayı temizlerken diğeri başka bir odayı temizlemekte ya da yapılacak diğeri işleri yapmaktadırlar. (TABLO : H-20-H-21) Evin temizliği ile sorular sorulduğunda kimi kadınlar büyük (derin) temizliği anladıkları kimilerinin ise her gün yapılan genel temizliği anladıkları görülmüştür. Derin temizlik çoğunlukla hanelerde onbeş günde bir yapılmaktadır. Ancak günlük bulaşık, yer süpürme gibi işler her gün yapılmaktadır. Bu işler için çoğunlukla sabah kahvaltısından sonra vakit ayrılmaktadır. (TABLO : H-22) Yazın evin temizliği çoğunlukla süpürme işi elektrik süpürgesiyle yapılmaktadır. Ancak kimi kadınlar elektrik süpürgesini hergün açmadıkları, haftada bir falan elektrik süpürgesini kullandıklarını, diğeri günlerde el süpürgesiyle süpürdüklerini söylemişlerdir. (TABLO : H-23-H-23A) Daha öncede söylendiği gibi otomatik aletlere çok fazla alışkanlık yoktur. Elektrikli aletler çoğunlukla özel şeyler olarak algılanır ve her gün çıkarılıp kullanılmaz.

Kışın da ev temizliğinde sorumluluk yazın olduğu gibi dağılmaktadır. Evde olan tüm kadınlar bu işi ortaklaşa yapmaktadırlar. Ancak evdeki kız çocuğu okumuyor veya çalışmıyorsa, bu işler genellikle anne tarafından kıza buyrulur ve kız yönlendirilerek kıza yaptırılır. (TABLO : H-24-H-25) Kışın evin temizliği çoğunlukla on beş günde bir yapılır. (TABLO : H-26) Kışın temizlik çoğunlukla elektrik süpürgesi ile yapılmaktadır. El süpürgesi ve elektrik süpürgesini bir arada kullanan kadınlarda vardır. Bunlar daha önce de söz ettiğimiz gibi elektrik süpürgesini her gün açmayan kadınlardır. (TABLO : H-27-H-27A)

Çamaşırları yıkarken kadınlar çoğunlukla çamaşır deterjanı, yumuşatıcı, ve çamaşır suyu kullanmaktadırlar. Bir çok kadının evinde makine olduğu için, kil ve kül gibi şeyler kullanan kadınlar yoktur. Elde yıkadıklarında da kimi kadınlar sabun kullanmaktadırlar. Kimi çamaşırların temizliğinde çamaşır sodası kullanılmaktadır. (TABLO : H-28) % 58,3 oranında kadın çamaşırlarını kaynatır. Ancak bu çamaşır kaynatma işi artık çoğunlukla makinelerde yapılmaktadır. Ayrıca kazan yakarak çamaşır kaynatan çok az kadın vardır. (TABLO : H-29) Kadınların % 90'ı çamaşırlarını ütüler. Ütülenen çamaşırlar çoğunlukla çocuklarının okul kıyafetleri, eşlerinin gömlek ve pantolonlarıdır. Ev eşyalarını ütüleyen çok fazla kadın yoktur. En fazla ütülenen ev eşyaları, masa ve vitrin örtüleridir. (TABLO : H-30)

Kadınlar ev temizliğinde yukarıda söz edildiği gibi, halı kaldırıp süpürme, cam silme işlerini ayda bir ya da on beş günde bir yapmaktadırlar. Bu işlere derin temizlik denilmektedir. Ancak bir de bahar ve bayram temizlikleri vardır. Bunlar çok daha derin temizliklerdir. Kadınlar bu temizlik sırasında evde var olan bütün her şeyi yıkarlar. Halılar çıkarılıp ya umumi çeşmenin kenarında bir naylon serip üzerinde halıyı yıkarlar, ya da bahçelerinde bu işi yaparlar. Bu iş için komşular birbirlerine yardım ederler. Örneğin iki kadın üç kadın bir arada tüm halıların yıkarlar. Halılar soğuk suyla ve deterjanla yıkanır. Kuruması için çoğunlukla bahçe duvarlarına asılır. Bu bahar temizliklerinde mutlaka perdeler çıkarılıp yıkanır, camlar temizlenir, evin

mutfağındaki bütün kaplar indirilip yeniden yıkanır. Yataklar ve yorganlar dışarıya çıkarılıp havalandırılır hatta bir çok zaman içleri boşaltılarak, yünün hava alması sağlanır. Yün bir sopa yardımıyla çocuklar dövdürülür. Bu derin temizlik neredeyse bir hafta süren bir iştir. Ev köşe bucak nerde ne varsa sökülüp temizlenir ve badana boya yapılır. Badana işini de çoğunlukla kadınlar tek başlarına yapmak zorundadır. Ancak kimi hanelerde bu iş için usta tutulduğu da görülmüştür. Zaten köyde serbest olarak boyacılık ve inşaatçılık yapan kişiler vardır. Bu kişilerden boya ve badana işlerinde yardım istenir.

Ev işlerinde erkek çocukları çalıştırılmaz. Sofra hazırlanılacağı zaman bile kız çocuk mutfağa girer ve sofrayı hazırlar bu sırada evde erkek çocuk varsa yerinden hiç kalkmadığı ve hiçbir şeye dokunmadığı görülür. Ev işlerinde yardımcı olmak tüm hanelerde kız çocuğunun ya da torunun görevidir. Erkek çocuklar sofrayı hazır bularak yer ve yemekten kalkıp dışarı ya da televizyon seyretmeye giderler. Sofrayı toplamakta yine evdeki kadınların görevidir. Evdeki diğer erkeklerde bu tür işlerde yardım etmezler. Genellikle oturur ve yemeğin hazırlanmasını beklerler. Evdeki kadına sofra kurulurken yardım eden eş ya da baba görüldüyse de bunların sayısı oldukça düşüktür. Genellikle kadın başka bir işle uğraşmıyorsa bu işleri kadın yapar.

BÖLÜM XII

EKONOMİ

Kadının Hane ekonomisindeki Yeri :

Kadınlar çoğunlukla hane ekonomisine direk olarak katkıda bulunmamaktadır. Ya da kendileri de dahil, çalışmalarını ya da kazandıkları parayı söylemezler, örneğin yaptıkları iş fındıkçılıktır ve en az erkek kadar fındıkta çalışırlar ama haneyle ekonomi üzerine sohbet edilirken, bu kazanılan paralar ortak kazanılan para olarak söylenmez ve erkeğin kazandığı para olarak gözüktür. Kadınlar genel olarak ekonomi üzerinde etkilidirler. Ancak bu söz konusu olmamaktadır. Kadınların günlük yevmiyeci olarak gittikleri hanelerde bile onun kazandığı da paramı gözüyle bakılır ve kadın bile bunu söyleme gereği duymaz.

Kadınlar Hasanlar köyü doğumlu olup olmama durumuna göre ayrılıp çalışma oranlarına bakıldığında, köy içi kadınların daha çok çalıştığı görülmektedir. Bu düşünülenin aksine bir sonuçtur. Köy dışından gelen kadınların daha çok çalışacağı düşünülmüştür, ancak tabloya göre köy dışından gelen kadınlar daha az çalışmaktadırlar. (TABLO : 4)

TABLO: 4 DOĞUM YERİ DURUMUNA GÖRE KADINLARIN ÇALIŞMA DURUMU

	N	ÇALIŞIR		ÇALIŞMAZ	
		1		2	
		n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	35	58,3	25	41,7
Ç. KÖY İÇİ	22	15	68,2	7	31,8
Ç. KÖY DIŞI	38	20	52,6	18	47,4

Genellikle kadının kendi ailesiyle beraberken yaşadığı ekonomik koşullarla evlendikten sonraki ekonomik koşulları karşılaştırılır. Köydeki kadınların evlendikten sonra çok farklı ekonomik koşullara geldiği görülmemiştir. Genellikle orta halli bir ailede yaşarken, genellikle evlendiği kişi de orta halli olmaktadır. (TABLO : I-1 – I -2) Köylülerin ağırlıklı olarak ekonomik koşulları yakın düzeylerde kişilerle evlendikleri görülmektedir.

Konuşulan kadınlar büyük bir oranda hanenin ekonomik kararlarına katıldıklarını belirtmişlerdir. Sözü edilen ekonomik kararlarsa alınacak yeni birşeyler de söz sahibi olma gibi şeylerdir. Bunun dışındaki para işlerini erkekler götürmektedir. Direk olarak çalışan kişilerin erkek olduğu algılandığı için, para işleri

onların sorumluluğundadır. Bazı kadınlar, parayı kazanan o harcayan da o ben karışmam derken, kimi kadınlar tabiki ortak karar veriyoruz demişlerdir. Kimi kadınlarsa ben ne lazımsa söylerim gerisini o halleder demişlerdir. (TABLO : I-3)

Konuşulan kadınlarla beraber, köydeki tüm kadınlarda hanenin geçimine katkıda bulunan kadın sayısı 43 hanede 62'dir. GHB grubunda 24 hanede 31 kişi, YHB grubunda 19 hanede 31 kişidir. Bu kadınların içine genç kızlar, gelinler, torunlar dahildir. (TABLO : 5)

TABLO : 5 HANENİN GEÇİMİNE KATKIDA BULUNAN KADIN SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	TOPLAM KADIN SAYISI	MEAN	MEDYAN
GENEL TOPLAM	43	29	10	3	1	0	0	62	1.4	1.2
GENÇ HB.	24	20	2	1	1			31	1.3	1.1
YAŞLI HB.	19	9	8	2				31	1.6	1.6

Hanenin geçimine katkıda bulunan erkek sayısı ise, 65 hanede 95 tir. Bu sayıya erkek çocuklar, torunlar ve damatlar dahildir. Kimi hanelerde hanenin geçimini bir kişinin, kimi hanelerde 2 kimi hanelerde 3 kişinin sağladığı görülür.

TABLO : 6 HANENİN GEÇİMİNE KATKIDA BULUNAN ERKEK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	TOPLAM ERKEK SAYISI	MEAN	MEDYAN
GENEL TOPLAM	65	40	20	5	0	0	0	95	1.4	1.3
GENÇ HB.	35	29	5	1				42	1.2	1.1
YAŞLI HB.	30	11	15	4				53	1.8	1.8

Hanelerin geçimlerine katkıda bulunan kişi sayılarını verdikten sonra hanelerin hangi geçim kaynaklarının kullanarak geçindiklerini de vermekte yarar vardır. Konuşulan hanelerin % 30,9 u geçimini tarımdan sağlamaktadır. % 11,8'i emekli maaşı ki en çok YHB grubunda emekli maaşıyla geçinen vardır. % 19,7 geçimini işçilik yaparak sağlamaktadır, % 5,6 sı ise geçimini esnaflık yaparak

sağlamaktadır. % 15,2 hayvancılık, % 11,8 orman vardır. Ancak hayvancılık ve orman ana geçim kaynağı değildir, çoğunlukla kendi ihtiyaçlarını gidermek için yapılan uğraşlardır.

Yukarıda da görüldüğü gibi ekonomik koşullar genel olarak evdeki erkekler tarafından belirlenmekte ancak kadınların da bu konuda ciddi katkıları olduğu görülmektedir. Ancak hane başkanları ve çalışan diğer erkekler çalışan kadınların yada genç kızların katkılarını pek kabul etmemektedirler. Genç kızların çalışmalarıyla ilgili 'o kendisi için yapar' cümlesini kuran bir çok erkek vardır.

Köyün genel olarak ekonomik koşulları iyidir. Ekonomik koşulları çok kötü olan ve hiçbir şeye sahip olmayan çok az aile vardır. Köyde toprağı olmayan hane oranı, % 16,9 dur. Bunların bir kısmı sadece dışarıda çalışıp esnafılık, zanaatkarlıkla para kazanan kişilerdir. Bu kişiler yakın akrabalarından aldıkları bazı sebze meyvelerle evdeki bazı ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar.

TABLO : 7 HANENİN TOPRAĞININ OLUP OLMADIĞI

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	65	54	83,1	11	16,9	0	0,0	0	0,0
GENÇ HB.	35	27	77,1	8	22,9		0,0		0,0
YAŞLI HB.	30	27	90,0	3	10,0		0,0		0,0

Toprağı olan kadınların bahçe işleriyle uğraştığı görülmüştür. Bahçede yetiştirilen tüm ürünlerle kadın ilgilenir. Kadın bahçede yetiştirdiği ürünleri kışın yenebilecek bazı gıda maddeleri haline getirir. Toprağı olmayan kadınların bir kısmında yakın akrabalar olmak üzere başkalarının toprak işlerine yardım ettiği görülmüştür. Kadınlar bahçecilik işini çok yoğun bir şekilde yapmamaktadırlar. Bir çok hanede bu iş bütün bir günlerini almamaktadır. Ancak çok büyük bahçesi olanların neredeyse bütün gün bahçenin bakımıyla uğraştıkları görülmektedir. Bahçe işini yaparken kadınlar günlük kıyafetleriyle çalışmakta ve hanedeki tüm kadınlar bahçenin bakımıyla uğraşmaktadır. (foto : 52)

Kadınlar genel olarak kendi ürünlerini kendileri yetiştirse de kimi zaman ürün olmadığında, ya da bahçesi olmayan ve domates biber gibi ürünler ekemeyen kadınlar, bu ihtiyaçlarını köye gelen satıcılardan karşılamaktadırlar. (foto : 53)

Kadınlar aynı zamanda hayvan bakımıyla da uğraşmaktadırlar. Hayvancılık ana geçim kaynağı değildir. Hayvancılıktan elde edilen ürünler satılmaz, kendi ihtiyaçları için kullanılır. Kadınlar hayvanların sütlerini sağıp, yoğurt, kaymak gibi ürünler yapmaktadırlar. (foto : 54)

Kadınların ekonomik katkıları yukarıda söylendiği gibi arka planda gözükmektedir. Evin derlenip toparlanması, çocukların bakımı, bahçenin bakımı ve bahçeden gelen ürünün değerlendirilmesidir. Kadınlar bu işleri yaparken oldukça rahatırlar ve kendilerinin bir çok kadına göre rahat yaşam sürdüklerini kendileri de söylerler. Hasanlar köyü kadınları genellikle geç saatlere kadar uyur, uzun uzun sohbetler ederler. Bu arada da evlerdeki işleri bitirirler. Yoğun oldukları dönemler genellikle senede birkaç aydır. Onlarda bayram dönemleri, kışa giriş ve fındık dönemidir.

BÖLÜM XIII

KANAAT VE TUTUMLAR

Alışkanlıklar :

Konuşulan kadınların yarısı sigara içer yarısı içmez. İçen ancak sonradan bırakan kadınların oranı ise, % 7 dir. GHB grubunda şu anda sigara içen kadınların oranı daha yüksektir. (TABLO : J-1) Ortalama olarak konuşulan kişiler 17 yaşında sigaraya başlamışlardır. 10-14 yaş grubunda sigaraya başlayan 8 kadın vardır. YHB grubunda da bir kişi sigaraya 45-49 yaşında başlamıştır. (TABLO : J-2) Sigara içen kadınların sayısının az olmadığı tablodan görülmektedir. Bunun da dışında sigara içen kadınların ve erkeklerin oranı gittikçe artmaktadır. Genç nesil de (mülakata alınmayan kişiler) neredeyse sigara içmeyen yok gibidir. 15 yaşın üzerindeki çoğu genç sigara içmektedir. 20 – 35 yaş grubundaki bir çok kadında sigara içmektedir. Gençler evli olsalar da olmasalar da bir çoğu sigara içtiklerini anne babalarından saklamakta ve yanında içmemektedirler. Ancak evli olup anne ve babasının yanında sigara içenlerde vardır.

Köyde genel olarak sigara saygı unsuru olarak görülmemektedir. Ancak küçükler yine de ailelerinin yanında sigara içmemeye özen gösterirler.

Köyde televizyon izlemeyen grup sadece YHB grubundadır ve oranı düşüktür. Bunların bir çoğu evinde televizyon olmayan kişilerdir. Evinde televizyon olan kadınların hemen hepsi televizyon izlemektedirler. (TABLO : J-3) Köye ilk ön araştırma için gidildiğinde kadınların çoğu yazın işlerden dolayı televizyon izlemediklerini söylemişlerdir. Ancak araştırma süresince kadınların bu dönemde bile televizyon izledikleri, özellikle sabah kuşağı dizilerini takip ettikleri görülmüştür. Akşam eğlenceleri köyün genel olarak televizyondur. Televizyonda izlenen programlar ağırlıklı olarak eğlence programları ve diziler, filmlerdir. Konuşulan kadınlar arasında spor, belgesel, köylüye yönelik programları seyreden yoktur. % 10,6 oranında haber diyen kadın vardır. Ancak ağırlıklı olarak köyde haber programlarının seyredilmediği görülmüştür. (TABLO : J-4) Hatta evinde bulunduğumuz bir çok kadın, ‘haberlere biraz bakabilir miyiz’ diye sorduğumuzda ‘aa, siz haberde mi seyrediyorsunuz’ şeklinde tepkiler vermişlerdir. Magazin programlarının her yaşta kadın ve erkek takipçisidir ve magazin programlarına konuk olan herkesi tanımaktadırlar. Televole tarzı programlara çıkan her mankeni ve artistin hayatını ayrıntılarıyla bilirler ve kendi aralarında bu programları seyrederken konuşurlar. Araştırmacılara yönelik en çok merak edilen ise, (özellikle gençler tarafından) televizyonda gördükleri kişileri İstanbul’da görüp görmediğimizdir.

Köydeki erkeklerin büyük bir kısmı da televizyonda haber programı seyretmez. Köye bir kez gidildiğinde seçim dönemi olmasına ve televizyonlarda ‘seçim rüzgarları bütün ülkeyi kasıp kavuruyor’ gibi yorumlar yapılmasına rağmen,

köyde herhangi bir seçim rüzgarı esmemekteydi. Hatta köylünün seçimden haberlerinin olmadığını bile düşündüğümüz zamanlar oldu. Erkeklerin bir araya geldiği kahvede de çoğunlukla filmler ve spor programları seyredilmektedir. Evine gazete alan kişi sayısı da oldukça düşüktür. Köye zaten gazete herhangi bir şekilde ulaşmamaktadır bazı hanelerin Düzce merkezde iş yerleri vardır ve kendi işyerlerine aldıkları gazeteleri akşam evlerine getirmektedirler. Ancak pek fazla gazete okuyan yoktur.

Köyde radyo dinleyen kadınların oranı dinlemeyenlere göre düşüktür. (TABLO : J-5) Radyo dinleyenler GHB grubunda fazladır. Radyo genellikle çanak anten vasıtasıyla televizyondan dinlenir. Kadınlar radyo dinlerken bir taraftan iş yapabilmektedirler. Ancak konuşulan bir çok kadın kızı açtığı için dinlediğini yoksa aklına gelmeyeceğini söylemiştir. Beşte dört oranında müzik programları dinlenir. Bunun dışında sohbet programı, şiir programları dinleyenler vardır. (TABLO : J-6)

Kadınların Çocuklarına Yönelik Düşünceleri ve Tutumları :

Dikkat edilecek olursa, konuşulan kadınlardan hiçbiri erkek çocuğunun büyüünce çiftçi olmasını istemez. Ağırlıklı olarak söylenen meslekler, doktor, mühendis, memur, öğretmen gibi cevaplar verilmiştir. (TABLO : J-7) Bu sorular çocuğu büyümüş evlenmiş dahi olsa, ne olmasını isterdiniz şeklinde kişilere yöneltilmiştir. Konuşulanların çoğu bu soru karşısında, zaten olacağını oldu ne olacak başka gibi yanıtlar vermişler, sonradan okusaydı, olabilseydi, şu olsun isterdim diye devam etmişlerdir. Ancak kadınların çoğunda erkek çocuğuna yönelik, profesyonel bir meslek yapma eğilimi olduğu gibi, bir taraftan da kaderci bir bakışla başka olacağı bir şey yoktu gibi bir tavırları vardır.

Kız çocuklar için ağırlıklı olarak verilen yanıtlar, hemşire, ebe, öğretmen gibi mesleklerdir. Bu mesleklerin kadına daha çok yakışacağı ve topluma faydalı insanlar olacağı düşünülmektedir. (TABLO : J-8) Ancak böyle bir soru karşısında ortaya şöyle bir durum çıkmaktadır; kişiler çocuklarını okutmazlar, çoğunlukla okuyup ne olacak diye düşünürler ve böyle bir soru sorulduğunda da öğretmen, doktor olsun gibi yanıtlar verirler. Bu çelişkinin konuşulan kadınlardan bir kısmı farkındadır ve okutsaydık, okusaydı olurdu derler. Tablodan da görüleceği gibi, ev hanımı olsun diyen yoktur. Ancak konuşulan erkekler için de kızının ev hanımı olmasını isteyen az da olsa bir grup vardır.

Ortalama olarak erkek çocukların GHB grubunda 23.7, YHB grubunda 21.5 yaşında evlenmelerinin uygun olacağı cevabı verilmiştir. Sayıların ayrıntılarına bakıldığında da 25-29 yaş grubunda evlenmeli diyenlerin oranı fazladır. (TABLO : J-9) Genellikle bu sorulara verilen yanıt, askerden gelip, düzenini kurduktan sonra bir yaş uygundur gibi cevaplar verilmiştir. Askerlik köylülerin kafasında büyük bir engel

olarak durmaktadır, çocuklarının askerden önce evlenmelerini uygun bulmazlar. Ancak şöyle düşünenlere de rastlanmıştır, erkek evden askere gittiğinde eksilen iş gücünün yerine gelininkisi konulur böylece hem çocuk evlenmiş olur, hem de işgücü eksilmez gibi düşünürler.

Kız çocuğunda da ortalama evlenme yaşı çok düşük çıkmamıştır. Kadınlara sorulduğunda kızlarının ortalama olarak GHB grubunda, 22.2 , YHB grubunda ise 21.6 yaşında evlenmeleri uygun bulunmuştur. Ancak ağırlık 20 yaşta toplanmaktadır. (TABLO : J-10) Kızlarına yönelik düşünceleri ise uygun yaş, evlilik yaşı dedikleri yaşa erişip, bir aile sorumluluğunu kaldıracak olgunluğa geldiğinde evlensin şeklindedir. Bazı kadınlar gençliğini bilsin, ailesiyle biraz rahat otursun demişlerdir.

Erkek çocuğun eşini kim seçmeli sorusuna, dörtte üçe yakın bir oranda çocuğun kendi cevabı verilmiştir. Ancak kadınların hiç biri çocuğun babası seçsin dememişlerdir, genellikle ebeveyn söyleyenler kendilerini belirtmişlerdir. YHB grubunda çocuğun anne ve babası ortak karar vermeli diyenlerin oranı daha yüksektir. (TABLO : J-11) Bazı kadınlar erkek çocuk aptal olur, en iyisini bilemez gibi cevaplar vermişlerdir. Ancak köyde ağırlıklı olarak genç ve yaşlı anne babalarda çocuğun eşini çocuğun kendisi seçmeli düşüncesi vardır. Yaşayacak olanların kendilerinin karar vermesini uygun bulmaktadırlar.

Kız çocukta da erkek çocukta olduğu gibi, çocuğun kendisinin karar vermesi daha uygun bulunmaktadır. Çocukla beraber ailede karar vermeli diyenler vardır. Bunlar kızın gideceği yerin iyi olması için ailenin de söz hakkı olmalı diyenlerdir. (TABLO : J-12) Genel ağırlık olarak kız ve erkek çocukları için benzer şeyleri düşünmekte ve çok yoğun bir cinsiyetçilik yapmamaktadırlar. Bu genellikle pratikte de böyledir, kızının evlilik için seçtiği kişiye itirazda bulunan az anne ve baba vardır.

Köyde ortalama olarak bir ailenin 2 yada 3 çocuğu olması gerektiği düşünülmektedir. (TABLO : J-13) Aileler zaten çok fazla sayıda çocuk yapmamaktadırlar. 10 çocuğu olan aile yoktur mesela. Bu çocuklardan kaçının kız kaçının erkek olmasını istediği sorulduğunda 2 çocuk diyenler genellikle bir kız bir oğlan demişlerdir. Üç çocuğu olması gerektiğini söyleyenler ise, kimi hepsi kız yada erkek olsun, kimi ikisi kız bir erkek olsun gibi cevaplar vermişlerdir. (TABLO : J-14-J-15) Ailenin sahip olması uygun olan çocuk sayısında konuşulan bazı kadınlar, biri öldüğünde evde bir erkek çocuk daha olmalı diye, fazla erkek çocuk olması gerektiğini söylemişlerdir. Bu aileler genellikle erkek çocuklarını kaybetmiş ailelerde verilen yanıttır. Çoğunlukla her aile her iki cinsten de çocuk sahibi olmak gerektiğini düşünmektedir. Köyde erkek çocuğunun köy dışına göç etmesini isteyenle istemeyen kadınların oranı birbirine çok yakındır. İsteyenlerin oranı istemeyenlere göre biraz daha fazladır. (TABLO : J-16) Çocuklarının köy dışına göç etmesini isteyen kadınların, iş imkanları ve ekonomik koşullardan dolayı şehre göç etmelerinin uygun

olacağını belirttikleri görülmüştür. Rahat bir yaşamı olsun diyenlerde fazladır. Ancak köy dışına göç etmesini istemeyenler, ya köyü sevdikleri için, ya da özlem çekeceklerinden dolayı çocuklarının yanlarında kalmasını istemektedirler.

Kız çocuğunun köy dışına göç etmesini isteyen kadınların oranı istemeyenlere göre fazladır. Kadınlar çoğunlukla bu soruya evlenip gitsin, evlenirse gider gibi cevaplar vermişlerdir. (TABLO : J-17) Kız çocuk genellikle kocaya bağımlı olarak düşünüldüğü için, kocasıyla gitmesinde bir sorun yoktur. Ancak kızın tek başına şehir dışında bir yere yerleşmesi gibi bir durum düşünülmemektedir, ya da çok az kadın tarafından düşünülmektedir. Çoğunlukla evlilik vasıtasıyla gidenler olduğu için, kendi çocukları içinde bunu düşünmektedirler. Kızını evlendirmiş olan kadınlar evlenip gittiler zaten, ekmek nerdeyse oraya gitsinler gibi yanıtlar vermişlerdir.

Haneve ve Köye Yönelik Düşünceler ve Tutumlar :

Konuşulan kadınların yarısından fazlası hanenin problemi yok cevabı vermişlerdir. Haneni problemi olduğunu söyleyen kadınlarsa ağırlıklı olarak ekonomik problemden bahsetmişlerdir. (TABLO : J-18) Hastalık yaşlılık, çocuğun sakatlığı gibi yanıtlar verenlerde olmuştur.

Köyde ağırlıklı olarak kadınlar tarafından sorun olarak görülen, barajın taşması ve sel olması, köyün içinde ve civarındaki içkili restaurantlar ve pislik sorunudur. (TABLO : J-19) Ancak köyün sorunu yok, köyümüz çok güzel diyen kadınlar da çoktur. Konuşulan kadınlardan köy dışı doğumlu olanların neredeyse tamamının köyün herhangi bir probleminden bahsedileceği varsayılırken, sayılara bakıldığında köy içi ve köy dışı doğumlu kadınlarda köyün problemi olduğunu düşünme oranı birbirine çok yakındır. Kadınların zaten köyü kendi köyleri gibi benimseme gibi bir eğilimleri olduğu bilinmektedir. Ancak bunun da dışında var olanla yetinme gibi bir anlayış olduğu da anlaşılmaktadır. (TABLO : 8)

TABLO:8 DOĞUM YERİ DURUMUNA GÖRE KÖYÜN PROBLEMİNİN OLUP OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK	
		n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	22	36,7	38	63,3
Ç. KÖY İÇİ	22	7	31,8	15	68,2
Ç. KÖY DIŞI	38	15	39,5	23	60,5

Köyün ya da hanenin problemlerini kim çözer diye sorulduğunda, kadınların çoğu devlet, ya da hane başkanının çözeceğini söylemişlerdir.

İnanışlar :

Bu bölümde inceleyeceğimiz kişilerin inanışları ve bu inanışların hayatlarına yansımasıdır. Kişilere bunlara yönelik bir takım sorular sorulmuştur. Soruların karşılığında alınan yanıtlar ise belli kategoriler altında birleştirilerek tablolar halinde sunulmuştur. Ancak bu görüşmelerden alınan sonuçlara geçmeden önce, inanç konusundan bahsetmekte yarar vardır.

İnanç bir toplumun bütünlüğünü oluşturan unsurlardan biridir. Bunlar çoğunlukla aynı coğrafya ve kültürel birikimin etkisi altında kalmış kişilerde ortak bir duygu ve davranış geliştirirler. “insanların çevrelerine ve kendilerine ilişkin olarak oluşturdukları düşüncelerin bir bölümü inanç, bir bölümü de bilgi biçimindedir. İnanç, bir sanı ya da kanıya dayanarak oluşturulup benimsenen görüşlere denir. İnanç bilginin sınırları dışında kalır, bilginin bittiği yerde başlar.” (Ozankaya, 1996:450)

Kırsal alanlarda kişilerin çoğunlukla günlük bilgilere ihtiyacı vardır. Örneğin; kırsal alan insanı, dünyanın ve evrenin oluşumunu, yıldızları ve hatta kendi varoluşlarını bile sorma ve sorgulama gereği duymaz. Bunlar zaten (ihtiyacı olan kadarı) kendi yaşadığı toplumdan ona miras kalan bilgilerdir ve bunları sorgulamadan kabul eder. Bunun dışında geliştirilen ve kimi dış etkilerle zaman zaman değişebilen inanışları vardır. Köy toplulukları bu konuda birbirleriyle çok yakın etkileşme içindedirler.

Konuşulanların neredeyse tamamı nazara inanmaktadır. GHB grubunda nazara inandıklarını söyleyenlerin oranı daha fazladır. Bazı kadınlar nazarın bilimsel açıklaması olduğu için inandıklarını söylemişlerdir. (TABLO : J-20) Nazara inan kadınlar nazara karşı çoğunlukla okutur ve üfletirler. Köyde bazı kadınlar ve erkekler kendileri nazara karşı okurlar. Bazı kadın ve erkekler bu konuda ün yapmışlardır. Nazar değdiği düşünüldüğünde bu kişilere gidilir ve okutulur. Kurşun döktürme muska takma gibi adetleri yoktur. (TABLO : J-21)

Büyüye inanmayan kadınların inananlardan fazla olduğu görülmektedir. (TABLO : J-22) Konuşulan bazı kadınlar, psikolojik rahatsızlık gibi rahatsızlıkların büyü sonucu olduğuna inanmaktadırlar. Kocalarıyla arası bozuk olan bazı kadınlar bu konuda başkaları tarafından büyü yapıldığına inanmaktadırlar. Ancak konuşulan kadınların bir kısmı bunların şeytan işi olduğu öyle şeyler olamayacağını düşünmektedirler. Erkeklerin de ağırlıklı olarak büyüye inanmadıkları gözlenmiştir. Büyüye inanan kadınlar büyü bozdurmak için hocalara gitmektedirler. Bu gittikleri hocalar genellikle şehirde, başka köyde ya da başka şehirde olmaktadır. Hocaların söyledikleri yöntemleri harfiyen yerine getirdiğini, iyileştirdiğini ya da kocasıyla arasının düzeldiğini söyleyen kadınlar olmuştur. Bu kadınlar hocanın yaptırdıklarının işe yaradığını düşünmektedirler. Hocalar genellikle okutulmuş sular, şekerler önermektedirler.

Konuşulanların % 80 fala inanmadıklarını söylemişlerdir. (TABLO : J-23) Köyde Türk kahvesi içip fala baktırma oranı düşüktür. Ancak inanların çoğu kahve falına inanmaktadır. Köyde bazı kişilerin iyi fal baktıkları söylenir, fakat gözlemlendiği kadarıyla kadınların bu tür şeylerle çok fazla alakaları yoktur. (TABLO : J-24) Genç kızlardan bazılarının kağıt falı baktıkları görülmüştür.

Ancak rüyalar gibi şeylere inanmaktadırlar. Örneğin başka birinin evinde ilk kalındığı gün genç kız yastığının altına anahtar koyar ve görülen rüyada genç kızın evleneceği kişiyi rüyasında göreceği söylenir. Kızlar genellikle evlenme çağına yaklaştıklarında üç gün boyunca su içmezler ve bir oruç tutarlar, bu orucu tuttıkları süre içinde rüyalarında evleneceği kişiyi göreceğine inanılır ve bunu uygulayan kadınlardan bir kısmının evleneceği kişiyi rüyasında gördüğü ve o kişiyle evlendiği söylenir.

Hamile kadınlara yönelik inanışlar da vardır. Örneğin hamile bir kadının bebeği karnında ilk kıpırdadığında kime bakarsa çocuğun ona benzeyeceğine inanılır. Annenin sağlıklı bir çocuk doğurması için yapması ve yapmaması gereken bazı şeyler vardır; örneğin kadın hamile olduğu sırada tavuk yolarken elini vücudunun herhangi bir yerine değdirmez. Eğer değdirirse elini değdirdiği yerde çocukta iz olacağına inanılır. Eğer kadın hamileliği süresince yanının her istediğini yerse çocuğun tok gözlü olacağına inanılır.

Çocuğa isim verme de köyde ilginç bir ritüelle yapılmaktadır. Öncelikle çocuğa verilecek ismin dinen kabul görülen ve çocuk için hayırlı bir isim olması gerekir. Ailenin buna karar vermesi gerekmektedir. Bunun için çocuk olduktan sonra aile bahçeye üç tane pırasa eker. Pırasa çok çabuk büyüyen bir üründür. Ekilen üç pırasaya ayrı ayrı isimler verilir. Pırasaların boyları eşit biçimde kesilir ve bir gece beklendikten sonra en çok uzayan pırasaya verilen isim çocuğa verilir. Seçilmiş olan isim dinsel olarak yeterli bir aile büyüğü ya da bir hoca tarafından çocuğun kulağına üç kez tekrarlanarak kabul edilir. Eğer isim çocuğa hayırlı gelmezse çocuğun hastalanacağına inanılır. Çocuk hastalandığında ise ismin çocuğa hayırlı gelmediğine kanaat getirilip, isim değiştirilir.

Köyde genellikle Türkiye'nin neredeyse tüm köylerinde görülen akşam saatlerine yönelik inanışlarda vardır. Örneğin akşam saatlerinde kapı önü süpürülmez bunun günah olduğuna inanılır. Köyde bulunan ortak fırınların önünde akşam saatlerin de durmazlar, oralarda cinlerin barındığına ve akşam saatlerinde çıkacaklarına inanırlar.

Başka birinin evine gidildiğinde kapı eşiğine basılmaz, bunun hem kişiye hem haneye uğursuzluk getireceğine inanılır.

Evde bulunan dört yaşından küçük çocuk, süpürge alıp evi süpürme oyunu oynarsa misafir geleceğine inanılır.

Köyde bayramlarda oynanan bazı oyunlar ve düzenlenen eğlenceler vardır. Bunlara ilerideki bölümlerde değinilecektir.

BÖLÜM XIV

Kız isteme aşamasında erkek tarafından anne baba ve oğul kızın evine gitmiş ve aileler tanışıp sohbet edildikten sonra kız istenmiştir. Ancak bunların hepsi bir formalitedir çünkü kız zaten kaçmıştır ve aileler sadece yapmak zorunda oldukları şeyleri yapmaktadırlar. Söz ve nişan yapıldıktan sonra kız tarafının erkek tarafına verdiği eşya listesinde olan şeylerin bazılarının alınmamasından dolayı çeyiz serme aşamasında kavga çıkmıştır. Evlenen çift evlendikten sonra erkeğin baba evinde oturacaktır. Oturacakları ev iki oda bir salon küçük bir evdir. Yeni gelin için alınan eşyaların hepsi bu eve yerleştirilmiş ve alınması gerekli eşyaların bir kısmı eve sığmayacağı için erkek tarafı daha sonra almayı düşünmüştür. Kız tarafı ise evlilik gerçekleşmeden önce istenmiş olan tüm eşyaların alınması konusunda ısrar etmiştir. Özellikle kavga konusu olan ve neredeyse iplerin kopmasına neden olacak eşya ise bir adet konsüldür. Kız tarafı 'şurda bir kenarda katlı bile dursa alınacak' diye ısrar etmiş ve kızla beraber gelen kızın akrabaları (kız kardeşi, yengesi) çeyizi alıp gideriz diye erkek tarafını uyarmıştır. Tüm bu kavgalara gelinin tepkisi ise, ailesinin doğru bir tavır sergilediği, şimdi alınmazsa eşyalar hiç alınmaz şeklinde bir bakıştır. Araştırmacıların 'bundan sonra burda yaşayacaksın, bu kavgalar senin buradaki yaşantını değiştirmeyecek mi, bu kavgalar kötü sonuçlara neden olmayacak mı' sorusuna ise gayet rahat bir şekilde 'burda yaşasam da bunlar alınmalı, ben şimdi kendi aileme de karşı koyamam' olmuştur.

İşin ilginç yanı bu kavgaların hepsi çeyiz serme sırasında olmuş ve çeyiz serme işi aralıklarla devam etmiştir. Aşağıda çeyiz serme aşaması anlatılırken de bu kavgalardan bazılarına değinilecektir.

ÇEYİZ SERME

Çeyiz serme kına gecesinden bir gün önce yapılır. Çeyiz göstermenin amacı kızın gelin geldiği eve bereket getirmesi ve yıllarca el emeğiyle yaptığı zenginliğini göstermesidir. Kızın yalnız olmadığını göstermek için, kızın ailesinden ablaları, yengeleri ve arkadaşları kıza eşlik ederler.

Köyde çeyiz serme Cuma günleri yapılır. Bundan dolayı bir davet verilmez. Çeyizin damat evine geleceği bütün köy tarafından kulaktan kulağa duyulduğu için özel olarak kimseye haber verilmez. Köylüler uygun vakitlerde, dört gün kadar serili kalan çeyizi görmeye giderler. Kız tarafı çeyizi serdikten sonra yemek yenmesini bekler. Erkek evinde yemek yenip ondan sonra kız evine geri dönülür.

Belgelenen çeyiz kızın yaşının küçük olmasından dolayı çok fazla değildir. Kızın çeyizini serme en fazla iki saat süreceken, çıkan tartışmalardan dolayı dört saat kadar sürmüştür.

Çeyiz serme aşamasından önce kızın evinden çeyizin alınması vardır. Çeyiz serileceği gün öğle saatlerinde çeyizi almak için kız evine gidilir. Kız evine çeyiz almak için erkek tarafından erkeğin annesi, yenge, yakın diğer akrabalar gider. Çeyiz alma büyük bir araçla yapılır, minibüs gibi. Çünkü çeyizle beraber kız tarafı da çeyiz sermek için erkek evine gelecektir. Kız başka köyden olduğu için çeyiz alıp getirmek biraz uzun sürmüştür. Erkek tarafından gidenler, araştırmacıları çağıracaklarına söz vermelerine rağmen çağırmadıkları için, araştırmacı kız evindeki aşamayı fotoğraflayamamış, sözlü olarak bilgi almıştır. Kız evine gidildiğinde kız tarafından bir kişi (abla ya da kardeş) kızın sandığının üzerine oturur ve erkek tarafı para verene kadar sandığın üzerinden kalmaz. Erkek tarafından bir kişi sandığın üzerinden kalkmaları için para verir ve bu para gelinin diğer ihtiyaçları için kullanılır. Kız evinden alınan çeyiz erkek evine getirilir. Erkek evine gelindiğinde, öncelikle herkes arabadan iner, (foto : 55) herkes bir parça alarak kız evine çıkarır. (foto : 56) Kız evine çıkarılan eşyalar hole yığılır ve ihtiyaca göre içeri, gelin odasına alınır. (foto :57) Gelin odası, daha önceden yerleştirilmiştir. İçleri boş olmak üzere yatak, gardırop, şifonyer olması gerekli yerlere konulmuştur. Pencereye beyaz bir örtü serilmiştir, kız tarafı geldikten sonra öncelikle pencereye perdeleri takarlar. (foto :58) Çeyizler bunların üzerine ve içlerine yerleştirilecektir.

Çeyiz serilirken, normal şartlarda kız çeyizi ellemez. Çeyizi kızın akrabaları serer. Ancak bu çeyiz sermede kız kendi çeyizinin serilmesine yardım etmiştir. Çeyiz sermek için gelin özel bir kıyafet giymez. Günlük kıyafetleriyle erkek evine gelir. Başında bir yazma, ayağında uzun etek ve üstünde bir gömlek vardır. (foto: 59) Ancak gelin odasına girdikten sonra odadan çeyiz serilene kadar odasından çıkmaz. Zaten gergin olan ortamın içine de girmek istemez. Bundan dolayı sürekli odasında oturur ve akrabaları olan bitenle ilgili kendisine belli aralıklarla bilgi verirler.

Düğün hazırlıkları içerisinde iki tarafın birbirine aldığı yıl içinde giyilecek bir takım giysiler vardır. Kız tarafı erkeğe havlu, kazan traj takımı, seccade, gömlek, iç çamaşırı, pijama takımı, kemer, cüzdan, kravat, terlik gibi eşyalara. Bunlar çoğunlukla çarşıdan paket halinde satılan şekliyle temin edilir. (foto:60) Çeyiz serilirken de paketlerinden çıkarılmaz paketleriyle uygun biryere konulup sergilenir. Erkek tarafı da geline yıl içinde giyeceği bazı kıyafetler alır. Bunlar gelinin çeyiziyle birlikte erkek evine getirilip dolaba asılır. Bunlar genellikle gömlek, etek, takım gibi kıyafetlerdir. (foto:61) Kızın kendi evinden de getirdikleriyle beraber tüm kıyafetler dolaba yerleştirilir.

Çeyiz serme de herşey olması gerektiği yere serilir. Oturma odası malzemeleri (danteller, örtülür) oturma odasına, yatak odası malzemeleri (yatak örtüsü, seccade vs) yatak odasına serilir. Ancak yer olmadığında hepsi tek bir odaya da serilebilir. Oturma odasında vitrine dantel örtü (şeben tablosu) hazırlanmıştır. Tabak, kase takımı, sürahi takımı, tencere, kaşık, fincan, baharat takımı, pasta tabağı

yerleştirilmeden önce bu örtüler serilir. Ancak bu çeyiz sermede bunlar görüntülenememiştir. Çünkü zaten kavga konusu olan bu vitrin alınmamış ve yer olmadığından çeyizin bu kısmı açılmamıştır.

Çeyiz serilmeye başlandığında herkes bir koldan eşyaları yerlerine yerleştirmeye başlar. Kimi kadınlar, seccadeleri, kimi kadınlar gelinin kıyafetlerini, kimi kadınlar başörtülerini yerleştirirler. Öncelikle gelinin getirdiği sandık açılır. (foto : 62) İçindekiler çıkarılır, (foto : 63) çıkarıldıkça uygun yerlere yerleştirilir. Örneğin oturma odasında kullanılacak olan fiskos masası üzerine yapılmış olan dantelli örtü hemen masanın üzerine serilir. (foto:64) Yavaş yavaş eşyalar çıkarılmaya devam edilir. Sandığa eşyalar belli bir düzen içinde yerleştirilmiştir. Başörtüleri bir arada, havlular bir arada, bu dizerken kolaylık sağlar. (foto: 65) Sandıktan çıkarılan başörtüleri şifonyerin çekmecelerine üçgen biçimde katlayarak yerleştirilir. Üç yada dört sıra üçgen şekilde güzel renkler üste alınacak şekilde yerleştirilir. (foto :66) Havlular yatak odası takımının içinde bir dolaba yerleştirilir. (foto :67) Bu serme işlemi yapılırken, havlu kenarlarındaki dantellerin gözükmemesine dikkat edilerek dizilir. Çünkü kızın yapmış olduğu dantellerin güzelliği aynı zamanda onun nasıl bir gelin olacağını da gösterir. Bunun için kızın ailesi içinde en güzel olduğu düşünülen havlu işlemesi dolaba uzunca bir şekilde tüm motif görünecek şekilde asılır. (foto :68)

Sandıktan çıkarılan seccadeler, çift tarafından katlanarak, motifi görülecek şekilde gardırobun kapısına asılır. (foto :69) Seccadeler asılırken, dikkat edilen şey, motifinin gözükmemesi ve ne kadar çok seccadesinin olduğudur. Bundan dolayı seccadeler üst üste asılır. (foto:70)

Kızın yaşı küçük olduğu için pek fazla şeyi yoktur. Bazı şeyler hazır alınmış, bazılarını ise, kızı ablaları kendi çeyizlerinden vermişlerdir.

Kızın hazırlamış olduğu çetik (patik) yatağın yanındaki komidinin üzerine konulur. Renklerine göre sıraya dizilir ve güzel olanları ön tarafa konulur. (foto : 71)

Tüm çeyiz serme işlemleri yapılırken, olacak evlilik hakkında, çıkan kavgalar hakkında yorumlar yapılırken, bir taraftan çeyizi sermeye devam edilir. Ancak arada çıkan kavgaların durumuna göre gelin ve akrabaları çeyizi sermeye ara verirler.

Erkek tarafının kıza aldığı makyaj takımı şifonyerin üzerine aynanın önüne konulur. (foto:72) Makyaj takımı hazır olarak alınmış, özellikle gelinler için hazırlanmış bir takımdır. İçinde parjüm, ruj, far, sabun, oje, makyaj pamuğu gibi şeyler vardır. Aynı zamanda bir de erkek için traj takımı şifonyerin üzerine konulur. Onun içinde de jilet, fırça, deodorant, kap vardır.

Perdenin üzerine söz mendili dedikleri, küçük dantelden bir şey iğnelerler. Eskiden sözlerde söz kesilince halka dağıtılmış. Dantel ve satenden yapıma uğur getirdiğine inanılır. (foto : 73)

Herşey yerli yerine yerleştirildikten sonra, yatağın hazırlanmasına geçilir. Yatak hazırlanırken öncelikle poşeti sökülür ve üzerine çarşaf takımı serilir. (foto : 74) Daha sonra kullanılacak olan birkaç adet yorgan alınmıştır. Bunlar gardırobun üzerine yerleştirilir. Katlanmasına çok dikkat edilir. Düzgün katlanması ve dolabın üstünden düşmemesi çok önemlidir. Bundan dolayı iki kadın bir arada bu işi yapar. (foto: 75)

Oda dar olduğu için yatak odası takımının yerleştirilmesinde biraz problemler çıkmıştır. Komidinler üst üste konulmuştur. Yatak odası takımı kız küçük olduğu için kız tarafından hazırlanmamış ve dışarıdan satın alınmıştır. Yastıklara yatak odası takımının kılıfları geçirilir, örtü çok dikkatli bir şekilde serilir ve yastıklar üzerine dekoratif bir şekilde yerleştirilir. (foto: 76) Yatak yerleştirilirken, kızlar kendi aralarında espriler yaparlar. Gelin bu espriler karşısında pek bir utanma belirtisi göstermemiştir. Herkes çok gergin olmasına rağmen gelinde tuhaf bir rahatlık göze çarpar.

Yatak odası küçük bir yerdir. Yerin dar olması sorun çıkarmış olsa da kızın çeyizinin az olması işlerini kolaylaştırmıştır. Herşey düzgün bir şekilde olması gerekli yerlere yerleştirilmiştir. (foto: 77) Gardıropta yerleştirildikten, yatak hazırlandıktan sonra, son bir kez herşey kontrol edilir ve yemek aşamasına geçilir. (foto : 78) Kızın ailesi erkek evinde yemek yedikten sonra geldikleri arabayla geri gönderilir.

Bundan sonra artık kına gecesi için hazırlıklar başlayacaktır. Kına gecesi kızın evinde yapılır. Erkek tarafı kendi arabalarıyla kız evine gider.

KINA GECESİ

Kına gecesi yukarıda da söylendiği gibi kızın evinde yapılır. Ancak bu kızın evliliği kaçarak gerçekleşmesine rağmen, anlaşma yapıldığı için normal bir evlilik gibi kına gecesi yapılır. Normalde kaçan kıza kına gecesi yapılmaz. Yapılsa bile bu kına gecesi erkeğin evinde kızın arkadaşlarının organize ettiği bir kına gecesi olur. Kızın ailesi genelde kaçan kızın evliliğine karışmadığı için her şeyi arkadaşları yapar. Çeyizi de yoktur. Kaçan kız çeyizini almadan kaçar, ailesi de anlaşma sağlanmadıysa eğer çeyiz vermez.

Ancak gözlemi yapılan evliliklerden ilki kaçan kız olmasına rağmen herşey normal evlilikmiş gibi yapılmaktadır. Bundan dolayı belgelenen birinci kızın kına gecesi kendi evinde ailesinin organizasyonu ile yapılmıştır.

Kına geceleri bölgede Cumartesi akşamları yapılır. Saat yedi civarında misafirler kız evine gelmeye başlarlar. Yaklaşık saat onikiye kadar eğlence sürer, kına ondan sonra yakılır. Kına gecesi akşamı Hasanlar köyünden erkek tarafı ve komşular hep beraber Hecinniler köyüne gittiler. Kına için Hasanlar köyünde çok büyük bir hazırlık yoktu. Sadece erkek evinde biraz telaş vardı. İnsanlar genellikle kendi arabalarıyla gideceği için araba tutma gibi bir durum söz konusu edilmiyordu. Arabası olmayanlar komşuların arabalarıyla gidip döneceklerdi. Evinde kalınacak kişilerin arabasıyla Hecinniler köyüne gidildi. Herkes neredeyse günlük kıyafetleriyle katılmıştı kına gecesine.

Kına gecesi için yapılan organizasyonda kız tarafı kına da org kullanılmasını ve canlı müzik yapılmasını istemesine rağmen erkek tarafı org bulamamış ve müzik bir minübüsün teybinden yapılmıştır. Kına kız evinin bahçesinin bir tarafına yerleştirilen minübüsteki teybin çalınmasıyla başlar. Gelin damadın oturması için bahçeye bir masa ve iki sandalye konulmuştur. Misafirlerin oturması için sandalye yoktur. Misafirler ayakta dururlar. Ayakta duran misafirlerin duruş yerlerine bakıldığında, Hasanlar köyünden gelenlerin bir arada durdukları, Hecinniler köyünden olanlarınsa başka bir tarafta durduğu ve birbirleriyle pek konuşmadıkları gözlenmektedir. Özellikle Hecinniler ve Hasanlar köyü gençleri arasında süren bir rekabet vardır. Hasanlar kızları bahçenin girişinde sol tarafta ayakta durup, sohbet ederken, Hecinniler kızları onların karşısında ya da evin balkonun durmuşlardır. Hecinniler erkekleri bahçenin üstünde yol da durmuşlar, Hasanlar köyü erkekleri ise müziğin yapıldığı minübüsün yanında durmuşlardır.

Evin içinde ise evlenecek çiftin aileleri, gelin ve kızın komşuları vardır. Gelin kına gecesinde de gelinliğini giyer ve eğlence başlayana kadar ailesi ve arkadaşlarıyla evde oturup bekler. (foto : 79) Gelin aşağıya inmeden eğlence başlamaz. Damat bu sırada aşağıda arkadaşlarıyla oturur.

Gelin yukarıda gelen insanlarla sohbet eder. Kına gecesinde ufak tefek yine gerginlikler yaşanmıştır. İnsanların zaten gergin olması ortamın iyice gerilmesine ufak noktaların bile tartışma açmasına neden olmuştur. Gelin diğer gelinlere göre fazla rahat davranmaktadır. Normalde gelinin kaynanasının yanında sigara içmesi çok ayıp karşılanmaktadır, ancak bu gelin kaynanasının yanında gayet rahat sigara içer. 'ipleri baştan ele almak' gibi bir davranışı vardır kızın. Erkek tarafının tümü bundan rahatsız olduğu için geline pek iyi davranılmaz. Ancak erkek tarafının üstüne düşen görevler vardır ve bunları yerine getirir. Gelinle ilgilenmek kendi ailesinin

dışında erkeğin yengesinin de görevidir. Bundan dolayı erkeğin abisinin karısı sürekli gelinin yanındadır. Gelinin yanına erkeklerin girmemesi gibi bir durum söz konusu değildir. Gelinin akrabaları, damadın akrabaları ve arkadaşları kına evine girerler. (foto: 80)

Ancak bu kına gecesinde gelin aşağıya geç indi ve damatta kına alanına geç geldi. Damat geldikten belli bir süre sonra gelin aşağıya indi ve eğlence başladı. Önce gelinle damat oynayarak eğlenceyi açtılar. (foto : 81)

Eğlence başladıktan sonra, gelinle damat düğündeki gibi masalarına otururlar. Geline yada damata misafirler tarafından bir şey takılmaz. Bu sadece bir eğlencedir. Kına da gelinin gelinlik ve damadın damatlık giymesinin nedenini kimse açıklamaz. Sadece adettir gelin düğün boyunca gelinliğini çıkarmaz derler. Kına düğünün bir parçasıdır.

Hecinniler ve Hasanlar kızları genelde düğün ve kına gecesinde pantolon ve gömlek tarzı şeyler giyerler. Ancak başörtülerini başlarından çıkarmazlar. Yaşları küçük olan ve henüz kapanmamış okula giden kızlar zaten açık gezdikleri için düğünlerde de açık gezerler.

Oyunlara başladığında, önce kızlar sonra erkekler oynar. Her bir grubun kendine göre oyunu vardır. Kızlar üç ayak oyununu oynar. (foto :82) Kızların oyunu bittikten sonra erkekler çıkar ve kendi oyunlarını oynarlar. Ancak bu gruplar kız ve erkek olarak ayrıldığı gibi, Hasanlar köyü kızları erkekleri, Hecinniler köyü kızları erkekleri diye ayrılır. Her köyün kendi istediği müzikler vardır. Gruplar halinde o müziklerle oynarlar.

Kızlar düğünlerde ve kınalarda rahat hareket edebilirler, ailelerin kızlara pek karışmadığı gözlenmiştir. Kına devam ederken, kızlar yolun diğer tarafına gidip kendi aralarında sohbet eder, hatta bazıları sigara içerler. Kızlar düğün alanında uzaklaştıkları anda, Hecinniler köyünün erkekleri de bir süre onların peşinden gelirler. Bu onlar için bir eğlencedir, diğer köyün insanlarını görürler ve birini beğenirler.

Düğün de ve kına gecesinde aynı müzikler çalınır. Çoğunlukla müzikler Karadeniz yöresinin müziklerine yakındır.

Eğlence bittiğinde gelin odasına gider. Erkeğin yengesinin ve arkadaşlarının yardımıyla üstü değiştirilir. Gelinliğini çıkarıp pijamalarını giyer. Pijaması satendir. Gelin pijamasını giydikten sonra abdest alır. Abdest alınmadan kına yakılmaz. (foto : 83) Bu ayıp ve günah sayılır ve evin bereketi kaçar. Bu aşamada erkeğin yengesinin

yardımı önemlidir. Adet sayılır. Gelin üstünü değiştirdikten sonra kına hazırlanmaya başlanır. (foto : 84) Bir tepsiye dökülen kına su yardımıyla yoğrulur ve kıvama getirilir (foto : 85) Kınayı kız tarafından ablalar hazırlarlar. Kına büyük bir tepsi içinde hazırlanır, önce geline sürülür sonra gelenlere.

Gelin pijamalarını giydikten sonra başına bir yazma örtülerek, holün ortasına insanların arasına çıkarılıp bir minder üstüne oturtulur. (foto : 86) Işıklar söndürölüp kına getirilir. Kınanın üzerine mum dikilmiştir. (foto:87) Kına tepsisi kızın tepesinde dolaştırılır ve türkü söylenir. (foto : 88) Türkü söylenmesinin amacı kızı ağlatmaktır. Gelin ağlamalıdır ki, gelin olduğu anlaşılınsın derler. Gelinin ağlaması için, arkadaşları ve kınaya katılanlar etrafında halka oluşturup kızın etrafında türküler söyleyerek dönerler.

Daha sonra ışıklar yakılıp gelin eline kına yakılmaya başlanır. Kına yakılırken abdest alınmalıdır. Geline kına yakacak kişilerde abdest alırlar. Kız elini yumruk halinde tutar. Kına sürölmesi için elini açmaz bu durumda gelinin elini açması için, kaynanası geline hediye verir. Bu çoğunlukla para, altın, kolye gibi şeyler olur. Burada geline para verilmiştir.

Kına sürölmeye başlanır. (foto : 89) Geline kına sürölmeden önce gelin çevresindeki yedi kişiye kına dağtır. Bunu çok çocuğu olsun diye yaparlar, gelin etrafındakileri kınayı dağtıttıktan sonra, gelin kınası sürölür. Gelin kınası elin avucuna geniş bir yuvarlak yapılır. Parmakları tırnaklar dahil olmak üzere yarıya kadar boyanır. Sonra elleri tekrar yumruk haline getirilir ve sol elinin içine demir para konulur, bunun aileye bereket getirmesini umarlar. Gelinin eline daha önceden hazırlanmış beyaz bir torba geçirilir. Aynı şekilde ayakları da kınalanır ve ayaklarına da beyaz dikilmiş torba geçirilir.

Gelenlere kına dağıtılmaya başlanır. Kınadaki en yaşlı kişiler gençlere kına sürerler. Kına böylece bitirilir. O arada kınanın sadece eğlence kısmına katılmış olanlar çoktan dönmüştür ve evde yakın akrabalar kalmıştır. Bazı kişilere kına bir poşete konularak verilmiştir.

Kına dağılır ve erkek tarafı da kendi evine döner, bir sonraki gün olacak düğün için gelini almaya gelene kadar.

Kaçan Kızın Çeyizi ve Kına Gecesi

Yukarıda da belirtildiği gibi gözlemlenen iki çeyiz serme ve kına gecesi de kaçan kızların olmasına rağmen, kaçan kızlardan biri ailesinin yanına dönmüş ve normal bir evlilik gibi düğün ve diğer uygulamalar yapılmıştır. Kaçan kız ailesinin

yanına dönmemişse, ya da ailesi evliliği onaylamıyorsa kız tarafı hiçbir şeye karışmaz. Kız kaçtıktan sonra artık erkeğin evinin himayesindedir ve tüm sorumluluklar erkek evine aittir.

Kızın çeyiz serme ve kına gecesine ailesi katılmadığı için bu işler yapılırken kızı arkadaşları yardımcı olur. Kız çeyiz serme sırasında bir arkadaşının yardımıyla getirebildiği çeyizini serer. Bunlar birkaç ara dantel, yatak örtüsü gibi şeyler.

Kına gecesine davet, kapı kapı dolaşarak yapılır. Kınaya gelen misafirleri gelin kapıda karşılar ve hoşgeldiniz der. Gelin odasına buyur ederek, çeyizini gösterir.

Genelde kaçan kız, erkek evinde olduğu için kına gecesi yapmak istemez. Ancak arkadaşlarının ısrarı üzerine kızın gönlünün olması için bir eğlence düzenlenir. Bu eğlence kız ailesinin orda olmamasından dolayı buruk geçer. Kına gecesinde ikram yapılmıyor, sadece çay veriliyor.

Kına yoğrulurken, abdest almak çok önemlidir. Gelin de kına yakılmadan önce abdest alır. Gelin abdest alırken erkek tarafından bir diğer gelin genellikle geline yardımcı olur. Geline kınayı arkadaşı ve kızkardeşi yakar. Önce ayaklarına sonra ellerine kına yakılır. Gelin evinde kına yapıldığında normalde gelin elini açmaz ve para ister, ancak burası damat evi olduğu için gelin böyle bir şey yapmaz. Zaten yapılan kına arkadaş eğlencesi gibidir. Kına gelinin eline yakılmadan önce gelin etrafındaki 7 kişiye kına dağıtır. Bu çok çocuğu olmasını sağlamak içindir. Gelinin ayağına kına yakılırken, önce uzun bir çizgi çizilir, bunun sebebi ahirette sırat köprüsünden geçerken engelsiz çabuk geçmesini sağlamak içindir.

Kına yakılırken yaşlılardan biri çıkıp eğlence olsun diye misafirleri eğlendirir ve güldürür. Bunun özel bir amacı yoktur ve her kına gecesinde yapılmaz. Geline kına yakıldıktan sonra misafirlere dağıtılır. Misafirler kınalarını alıp, yaktıktan sonra eğlence yavaş yavaş son bulur. Gelen misafirler evden çıkmaya başlarlar.

Yukarıda söylediğim gibi, kaçan kızın kına gecesi sadece formalitedir ve kızın arkadaşları ve kızkardeşinin isteği üzerine yapılır. Bundan dolayı diğer kına gecesinde olduğu gibi eğlence yapılmaz. Kına yakıldıktan sonra gece bitirilir.

DÜĞÜN

Hasanlar köyünde düğünler Pazar akşamı yapılır. Gündüzden düğün için hazırlıklar yapılır. Evin bahçesine masalar konular gelen misafirlere yemek vermeye gündüzden başlanır. Evin yanında normalde garaj olarak kullanılan bir alanda sabahtan yemekler hazırlanmaya başlanır. (foto:90) Yemekler çok büyük kaplarda yapılır. Çok büyük alüminyum tencerelerde herkese yetecek kadar yemek hazırlanır. Hazırlanan yemekler içinde, etli nohut, pilav, baklava vardır. Yemeği bir lokantaya bağlı bir grup işçi yapar. (foto: 91) Evin kadınları baklavayı hazırlarlar.

Gün içinde gelen gidenden dolayı evde çok büyük bir kalabalık vardır. Sabahtan gelin alınmaya gidilir. Gelin alınıp şehre indirilerek akrabalarıyla beraber kuaföre götürülür. Kuaförden sonra alınarak, damat evine getirilir.

Gelin damat evine geldiğinde yolda insanlar onları karşılarlar. Köyden kalabalık kadınlı erkekli bir grup vardır. Köyden birkaç kişi silah patlatır. Özellikle bir genç okulun duvarına dayadığı tüfekle beş on el ateş eder. (foto:92)

Gelin arabadan inip yukarıya çıkarılır. Yukarıya çıkarken merdivenin başında gelinle damadın önünde bir bardak kırılır. Uğursuzluğu giderdiği, bereket getirmesi için yapılır. Bardağı erkeğin yengesi kırar. Tüm düğün boyunca büyük geline çok fazla iş düşmektedir. O yeni gelinin yol göstericisi, ablasıdır. Düğünde kızın nasıl davranması ve neler yapması gerektiği konusunda kızı yönlendirir.

Damat evinde akşam eğlencenin başlamasını beklemeye başlar. Bu arada köyden insanlar onu ziyarete gelirler fakat yanında çok fazla kalmazlar. 'Gelin odasında çok kalınmaz' derler. Düğün günü gelinle damadın görüşmesinin uğursuzluk getirmesi gibi bir görüş yoktur. Damat gelinin odasına istediği gibi girer, hatta düğün günü uzun süre beraber akşam olmasını beklerler. (foto: 93)

Akşam olunca kalabalık düğünün yapılacağı okulun bahçesine doğru gelmeye başlarlar. Okulun bahçesi daha önceden ışıklandırılmıştır. Düğün için canlı müzik yapacak bir grup çağırılmıştır, şehirden. Grupta saz org ve ses sanatçısı vardır. Düğün başladığında gelinle damat evden inerek, daha önceden hazırlanmış olan masalarına otururlar. Biraz dinlendikten sonra, gelinle damat düğünü açması için sahneye davet edilir. Gelinle damat ilk dansı yaparlar ve diğer kişiler de onlara eşlik ederler. (foto:94) Bu arada köyden misafirler gelmeye devam etmektedir.

Düğünde gelinle damat mutlaka karşılıklı olarak oynatılırlar. (foto:95) Gelinin elleri kınalıdır, beyaz gelinliğinin üzerine kırmızı bir kurdela bağlanır. Saçı yeniden yapılmış ve makyajlıdır. Salon düğünlerinden pek bir farkı yoktur düğünün. Özellikle başlangıcında gelinle damadın gelişi, orkestra, danslar, müzik normal salon düğünü havasındadır.

Hava iyice karardıktan sonra ışıklar yakılır, düğün artık tüm köyün gelmesiyle iyice kalabalıklaşmıştır. (foto:96) Kına gecesinde olduğu gibi önce kadınlar, sonra erkekler sonra hepsi bir arada oynamaktadırlar. Erkeklerin oyunları daha çok çifte telli havasında eller havada oynatılarak ve göbek atarak olur. (foto:97)

Düğünün başlarında sadece genç kızlar oynar. Hasanlar köyü kızları bir folklor ekibi gibi düzenli ve güzel oyunlar sergilerler. Hecinnilerden gelen misafirlerde sırayla oynarlar. Hatta bir ara çalınan müzikler konusunda kavga çıkar. Hecinniler köyünden gelenler kendi istedikleri müziklerin çalınmasını, hep Hasanlar'ın istediği müziklerin çalındığını söylerler. Hasanlar köyünde oynanan oyunlar, üç ayak, rinna ve kasaptır. Kızlar genellikle üç ayak ve rinna oynarlar.

Oyunlar bittikten sonra takı törenine geçilir. Takı sırasında gelinle damat kurulmuş olan masanın yanında ayakta dururlar ve hem misafirlerin tebriklerini kabul edip hem de hediyelerini alırlar. Erkeğin boynuna beyaz bir kurdela takılır, kadının boynuna ise kırmızı bir kurdela, bu kurdelalara takılar iğnelenir. (foto:98) Öncelikle yakın akrabalar takı takarlar. Bu arada orkestradan bir kişi salon düğünlerinde olduğu gibi ne takıldığını ve kimin taktığını yüksek sesle söyler. Çocuklar bu aşamada çok meraklıdır. Neredeyse köyün bütün çocukları masanın etrafında toplanmıştır. (foto:99)

Bu düğünde ilginç olan bir noktada, daha önceden köydeki varlıklarından bahsedilmiş olan işçilerdir. Bu işçilerin tümü düğündedir ve ilk başlarda uzaktan seyrederken, düğünün ilerleyen saatlerinde onlarda oyunlara katılmaya başlamışlardır. Yörenin halk oyunlarını yapmaya çalışırlar ve insanlar kendi insanlarını seyretmeyi bırakıp onların nasıl oynadığını seyretmeye başlarlar.

Düğün boyunca evli kadınlar hiç sahneye çıkmaz ve oynamazlar. Onlar genellikle gençleri seyrederler. Ancak düğünün bitmesine yakın evli kadınlar da oynarlar. (foto : 100) Kadın erkek hepsi oynamaya başlarlar. Kadınlardan biri şöyle der 'hep gençler oynayacak değil ya, sıra karılara geldi'

Gecenin ilerleyen saatlerinde, hem bizim için, hem düğüne katılan kişiler için bir sürpriz vardır. Köyün erkeklerinden biri kadın kıyafetleri giyip mikrofonu eline alır. Köçek olarak oynayacağını ama dalga geçmemelerini söyler. Hatta daha sonra dalga geçecek bunun sohbetini yapacak olanları küfürlü bir şekilde tehdit eder. İçkilidir.

Kendi gömleğinin üzerine bir yelek giymiş ve gömleğini göbeğinden yukarıya kıvrımıştır. Ancak göbeği değil içindeki atlet gözükmektedir. Ellerine birer zil takmıştır. Ayağında uzun bir entari ve belinde yine bir eşarp bağlanmıştır.

Başında da bir başörtüsü vardır. Yüzü gözükmese tam bir kadına benzemektedir. Herkes yere çökmüş köçeği izler ve çok eğlenirler. (foto: 101) Köçek oynarken yerlere yatar, bir kadından daha abartılı bir şekilde oynar.

Köçeklik Batı Karadeniz'e özgü bir gelenektir. Özellikle Bolu ilçesinde bu işi erkekler profesyonel olarak yapmakta ve bu işle ailelerini geçindirmektedirler.

Köçek oynarken bütün köy alkış tutar ve köçeği seyreder. (foto:102) Köçek sırayla halk içinden seçtiği erkekleri sahneye çıkarır ve onlarla karşılıklı oyun oynar ve boyunlarına yatarak para alır. Para kimi zaman gömleğinin içine konulur, kimi zaman alnına yapıştırılır. (foto:103) Final sahnesinde ise köçek yere atılmış olan bir parayı belinden kıvrıralar ağzıyla alır ve oyunu bitirir. Bu onun gösterisidir. (foto:104)

Düğün köçeğin oynamasından sonra yavaş yavaş dağılmaya başlar. Herkes evlerine doğru yola koyulur ve öteki köyden gelenlerde arabalarına binip köylerine dönerler.

KÖÇEKLİK

Bolu Mengen'de TRT 1 kanalında İlknur Dalkıran'ın hazırlamış olduğu köçeklerle ilgili bir belgeselden öğrenildiğine göre Bolu ilinde köçeklik profesyonel bir iş olarak yapılmaktadır. Hatta 1960'lı yıllardan bu yana süren kursu vardır. Bir kişinin köçek olabilmesi için mutlaka bir ustayla birlikte çalışması gerekmektedir. Köçek olacak kişiler çok küçük yaşlarda buna karar verip bir ustayla çalışmaya başlarlar, çünkü köçek olmak uzun bir süreyi ve eğitimi gerektirmektedir.

Köçekliğin ortaya çıkmasının nedeni eskiden kadınların eğlencelerde oynayamamasıyla ilgilidir. Köçekler kadın eksikliğini kapatmak için kadın kılığına girip oynarlarmış, sonradan bu bir meslek haline gelmiş.

Bir kişinin köçek olabilmesi için gerekli birkaç malzeme var. Bunlar kişi tarafından temin ediliyor, gömlek, kuşak, mendil, zil, eteklik ve yelek. Köçek işini bu kıyafetleri giyerek yapıyor. Köçeklik bir ekip işi, zaten önce çırak olarak başlayan kişi uzun yıllar eğitildikten sonra köçek oluyor ve düğünlerde oynamaya başlıyor. Düğünlerde ekibin kaç kişilik kurulacağı düğün sahibinin isteğine bağlı. Bazen iki davul, iki köçek, bazen üç köçek oluyor.

Köçekçilikte büyük bir hiyerarşik düzen var. Belgeselde konuşan köçek ustalarını ve çok eski bu işi piri sayılan kişileri saygıyla anıyor. Belgesel de bir köçeğin karısıyla görüşme yapılıyor. Karısı kocasının işinden memnun, iyi para kazandığını söylüyor. Kocasının oynaması onu rahatsız etmiyor.

Yukarıda bahsedildiği gibi hiyerarşik düzen çok önemli ve bir köçek yaşlandıktan sonra davulcu oluyor. Bunun içinde köçek olmak için aldığı eğitimin içinde davul çalmak da var. Bir köçek mutlaka davul çalabilmeli. Zaten davulcularda davulunu çalarken mutlaka oynuyorlar.

Düğünlere davet edilen köçek grubu, öncelikle düğün sahibi tarafından karşılanıyor ve beraber yemek yeniyor. Daha sonra düğün sahibiyle beraber bütün köy kapı kapı dolaşp her evin önünde oynanıyor. Bu oyunlar sırasında köçekler her gittikleri evden para topluyorlar. Böylece hem düğün haberi yayılmış oluyor, hem de köçekler bütün köy halkını eğlendiriyor. Arada bir köy meydanlarında falan durup bir gösteri yapıyorlar. Yürürlerken genellikle davulcular arkada köçekler önde oynayarak yürüyorlar.

Yukarıda da söylendiği gibi köçekler çok küçük yaşlarda eğitime başlanıyorlar. En geç başlayan kişiler 13 yaşlarında olmak zorunda. Bundan dolayı esnek bir yapıya sahipler, zaten işlerini yapabilmeleri için esnek olmaları gerekiyor. Köçeklikte önemli olan bir noktada kişinin yere atılmış bir parayı belinden iyice bükülerek ağızıyla yerden alabilmesi. Bu genellikle köçeklerin son gösterisi olarak yapılıyor.

BÖLÜM XV

KÖYDE KULLANILAN DİLİN YAPISI ve MANİLER

Dil ve Kültürel Yapı

Dil bir toplumun kültür ve algılayışını gösteren araçlardan biridir. Hatta en önemli araçtır. Büyüklüğü ne olursa olsun herhangi bir toplumda konuşulan dil ve kullanılan kelime ve cümleler o toplumun kültürü hakkında bize çok önemli ip uçları verir.

“Dil her şeyden önce kültürün bir parçasıdır ve dışsal gelenekten edinilen beceri ve alışkanlıklardan biridir. Ayrıca topluluk kültürünü özümsemenin özel bir aracı ve en temel yoludur. Çocuk, kültürünü, insanlar onunla konuştuğu için öğrenir, sözcükler yoluyla azarlanır ve teşvik edilir” (Lévi-Strauss 1997:174,175).

Lévi-Strauss’un da belirttiği gibi dil bir toplumun kendi kültürünü aktarmasıyla yakında bağlantılıdır. Ancak dil iletişim ve kültürün aktarılması için tek araç değildir. Bunun dışında kullanılan pek çok araç vardır. Örneğin beden hareketleri, mimikler de kişinin bir başkasıyla iletişim kurmasını ve ona kültürünü ve alışkanlıklarını aktarmasını sağlayabilir. Dil dışındaki iletişim araçları, “... dille birlikte oluşan, ona eşlik eden ve “dil nitelikli” diye adlandırılan dil ötesi sesler ve mesaj iletmek için beden hareketlerinin kullanıldığı sistem demek olan “kneçis”tir.” (Haviland, 2002: 133) Kültür dil olmadan da aktarılabilir elbette. Eski çağlardan kalma bir çok eser dille ilişkili olmamasına rağmen biz onların yaşamlarıyla ilgili çok önemli verilere ulaşabiliyoruz. Ancak dilin kullanılmaya başlanması ve özellikle bunun yazı haline dönüşmesiyle beraber, yok olan kültürler üzerine elimizde kalan veriler çok daha aydınlatıcı ve kesinliğinden şüpheye düşülemeyecek veriler olmuştur.

Toplumun diğer toplumlarla olan iletişimlerini anlamak ve değişim düzeyini kontrol edebilmek amacıyla, gençler ve yaşlıların konuşmalarını gözlemlemek önemli sonuçlar çıkarılmasına neden olur.

“Bireyler dili kullanma şekillerini değiştirebilirler. Aynı zamanda sınıf ya da konuşanın statüsü gibi sosyal değişkenler dilin kullanımını etkileyecektir. Bunun ötesinde, insanlar anlamı diğer tarafa iletmek için kelimeler ve cümleler seçerler ve bir kültürde anlamlı olan, bir diğerinde anlamsız olarak değerlendirilebilir. Şu da bir gerçektir ki dili kullanışımız kültürümüzü etkiler ve kültürümüzden etkilenir.” (Haviland, 2002: 147-148)

Konuşma dili, sosyal sınıf ve statü gibi etkenlere göre değişse de toplumsal sistem tek bir coğrafya da genellikle bir ya da birkaç dil etrafında şekillenir. Yöreye göre oluşan ağızlar olmasına rağmen ana nokta her kültürde ve toplumda bir dilin kullanılıyor olmasıdır.

Her sosyal-kültürel sistemde, kişiler ve kurumlar arası ilişkiler dille kurulmuştur. Konuşma dili aslında çok geniş bir konuşma-antlaşma-haberleşme ortamının bir çeşididir. Sosyal-kültürel değişimler nasıl dilde izler bırakıyorsa; dilde ölçülebi- len değişimlerde karşıt olarak, sosyal-kültürel değişimlerin belgeleri olarak değeri- lendirilir (Güvenç1999:74).

Çalışma yapılan köyde dil üzerine bazı incelemeler yapılmıştır. Özellikle köylünün kullandığı ağız ve birbirleri arasındaki iletişimde kullandıkları sözcükleri ve telaffuzlarına dikkat edilmiştir. Burada biraz Diyalekt'ten söz etmek yerinde olur. Diyalekt, dilin karşılıklı olarak yeterince anlaşılabilir durumdaki form değişikliğidir. Diyalekt, bölgelere göre değişen kullanımları ve seslendirişleri ifade eder.

Köyde Dil ve İletişim

Hasanlar köyünde yapılan tez çalışması süresince köylünün dilinde Karadeniz ve Marmara ağzının birbirine karıştığı görülmüştür. Karadeniz bölgesine bağlı olmasına rağmen Marmara Bölgesine daha yakın olduğundan dolayı iki kültürün arasında bir yer izlenimi edinilmiştir. Kullandıkları kelimelerin bir kısmı Karadeniz yöresinin kullanımına kayarken bir kısmı İstanbul yöresine yakın durumda. Ağzlarında yoğun bir Karadeniz ağzı (telaffuzu) görülüyor, ancak örneğin özellikle Batı Karadeniz ağzında olan 'k' ile başlayan kelimelerin bir kısmını 'g' harfiyle telaffuz ediyorlar. 'Kalk' yerine 'galk', 'kız' yerine 'gı' diyorlar. Günlük konuşma içinde harflerin büyük bir kısmını değiştiriyor ya da yutuyorlar. 'Kalk da bak bakayım ne yapıyorlar onlar' derken 'Galgta bag bagayın ni yapıyela onla' şeklinde konuşuyorlar. Özellikle -yor, -yorlar ekleriyle biten kelimelerde (fiillerde) bu ekler yerine -ye, -yela getiriyorlar. 'Gı geliveseya' harfleri değiştirerek kullanmalarına iyi bir örnek olarak göze çarpmıştır. Ayrıca bazı kelimelerde -yor eki yerine kullandıkları -ye'nin son harfini 'ea' arası bir sesle telaffuz ettikleri gözlenmiştir, örneğin 'içiyor ya' derken 'içiye(a) ya' diyorlar. 'E' harfi yerine bazı kelimelerde 'i' harfini kullanıyorlar, 'ne' yerine 'ni' 'yenir' 'yenmez' kelimeleri yerine 'yinir, yinmez' diyorlar.

Bazı kelimeleri, özellikle seslenme cümlelerinde, kestiklerine dikkat edilmiştir, örneğin 'Buraya gel' yerine 'Bur gel', 'ne bileyim' yerine 'ne bilim' 'ne bilin', 'daha' yerine 'ta(ğh)' diyorlar. Kelimelerin sonlarındaki bazı 'r' harflerini de yuttukları gözlenmiştir, örneğin 'var' yerine 'va', 'yapıver' yerine 'yapıve'.

'Sen neredeydin' derken 'sen nirdeyidin' diyorlar. Eylemlerin sonundaki birinci tekil kişi ekini değiştirip 'm' yerine 'n' kullanıyorlar. 'Eve gidemin, yemek yapın da yiyemin' kurmuş oldukları bu cümle aynı zamanda onların kendilerini ifade ediş tarzını da ortaya koyuyor. Anlatacakları bir çok şeyi, yapacakları herşeyi cümlede kullanarak anlatıyorlar. Yukarıdaki cümleyi 'Gidip yemek yiyeyim' şeklinde kul-

lanmayıp çoğunlukla 'galgayın, eve gideyin yemek yapayın da yiyeyin' ayrıntılı bir rapor şeklinde ifade ediyorlar.

En çok dikkati çeken kullanım ise geçmişten bahsederken kullandıkları yapı, örneğin 'yaşıyordum' diyeceklerine 'yaşıyormuştum' diyorlar. Ancak burada kullandıkları *-muştı* eki kendilerinin haberinin olmadığı, başkalarından duydukları bir durumu ifade etmiyor. İçinde buldukları, kendi başlarından geçen şeyleri de bu şekilde ifade ediyorlar. Örneğin, 'Onunla tanıştığımda ben becardım ama o boşanmıştı' yerine 'Onunla tanıştığımda ben bekarmıştım, ama o evli bekarmıştı' diyorlar. Burada dikkati çeken bir diğer kullanım da 'boşanmış' bir kişiden bahsederken 'evli bekar' demeleri, bunda da düşünüşlerinde şöyle bir ayırım yaptıkları göze çarpıyor, 'dul' eşi ölmüş insana deniyor, 'ayrılmış' birinin evlenmiş olduğunu ancak artık bekar olduğunu anlatmak için iki kelimeyi bir arada kullanarak ifade ediyorlar. 'ayrılmak ve boşanmak' kelimeleri henüz dillerine çok fazla girmediğinden hala köyde gençlerin dışındakiler hatta çoğu zaman gençlerde 'evli bekar' ifadesini kullanıyorlar. Yukarıda da değinildiği gibi bir toplumda genel olarak değişikliklerin ilk alıcısı gençlerdir. Yeni olan bir çok duruma ilk önce gençler adapte olurlar. Varolan değişiklik yerleşirse, daha sonradan yaşlılara da geçebilir. Ancak yaşlılar yeniliklere pek açık olmadıkları gibi, alışkanlıklarda insanı yeni durumlara uydurmaktan alıkoyan bir sistem olarak görülür.

Bunun gibi evlilikle ilgili bir diğer kullanımları da eski dilden kalma ve çoğunlukla orta yaşlı ve yaşlı insanların kullandığı 'muamele' kelimesi. Bu kelimeyi 'resmi nikah' anlamında kullanıyorlar. Nikah kelimesini kullanan köyde çok az insan var. Kullanan kişiler çoğunlukla gençler, yaşlılar evlilikten ve nikahtan bahsedecekleri zaman yukarıda belirtildiği gibi muamele kelimesini kullanıyorlar.

Gün içinde özellikle kendi aralarındaki konuşmalarında göze çarpan bu kullanımlar yabancılarla konuşurken değişebiliyor. Araştırmacılarla konuşurken daha çok İstanbul Türkçesine yakın bir Türkçeyle konuştukları gözlenmiştir.

KÖYDE SÖYLENEN MANİLER

Köyde maniler çoğunlukla fındık toplarken söylenir. Kadınlar fındık işi yaparken bir ağacın altından diğer ağacın altına bağırarak birbirleriyle mani yarıştırlar. Maniler çoğunlukla köyün gençleriyle ilgilidir. Köyün erkeklerini ve kızlarını öven ve yeren maniler çoğunluktadır. Manileri çoğunlukla kadınlar söylediği için, erkekleri espirili bir şekilde aşağılarlar.

Hasanların yolları dolamadır dolama
Hasanların erkekleri yalamadır yalama

Oy urumlu urumlu
Biz baca kurumlu
Hasanların erkekleri hepsi somak burunlu

Fakat yine de Hasanlar köyü kızları diğer köylerin insanları karşısında kendi gençlerini savunur ve beğenirler.

Hasanların yolları patates çuvalları
Hasanlara kız verin güzeldir oğlanları

Bahçelerde pırasa, kanadına kar yağsa
Erkekler bekar kalsa
Kızlara da yalvarsa

Masa üstünde bardak
Yuvarlaktır yuvarlak
Hasanların kızları
Hem dondurma hem kaymak

Hasanlar köyünün kızları arasında çok sıkı bir ilişki vardır. Hepsi birbirlerini severler ve düğünlerde ve bayramlarda, düzenledikleri eğlencelerde çok güzel oyunlar oynarlar. Diğer köy kızlarını karşı birbirlerini koruyup överler.

Hasanlardır köyümüz
Zemzem akar suyumuz
Hasanlardan kız almak
Cennetten gül koparmak

Türkiye’de hemen her köyün çekiştiği ve sıkı ilişkiler içinde olduğu bir başka köy vardır. Bu sıkı ilişkiler çoğunlukla birbirine en yakın köyler arasında olur. Hasanlara yürüyerek on dakika mesafedeki Hecinniler köyünde Hasanlar için böyle bir köydür. Hecinniler köyü Esençam köyüne bağlıdır. Hasanlar köyünün hemen yukarısındadır. İki köy arası kız alıp verme olur. Düğünlerde ve bayramlarda birbirlerini ziyarete gelirler. Özellikle Hecinniler köyü insanı tutucu olduğu için, Hasanlar köyü tarafından aşağılanır. Hecinniler köyü erkekleri kahveleri olmadığı için Hasanlar köyüne gelirler. Hecinniler köyünün kızları ile Hasanlar köyünün kızları arasında sürekli bir çekişme vardır. Bunun yanısıra Hasanlar köyü erkekleriyle Hecinniler köyü kızları arasında da flört ilişkileri vardır. Bundan dolayı iki köy kızları birbirlerini pek çekemezler. Düğünlerde bu çok fazla farkedilir. Aşağıdaki manide de görüldüğü gibi Hecinniler köyünün kızlarını bu şekilde aşağılarlar. Ancak içlerine gelin gelen Hecinniler kızlarını da kabul eder ve onları da kendilerinden görürler. Belli bir

süre sonra Hecinnilerden gelin gelen kız da kendisini Hasanlar köyünden kabul ederler.

Ocak başında kalbur
Yandır allahım yandır
Hecinniler kızları
Hem uzundur hem kanbur

Köyde gençlerin birbirleriyle dialog kurmalarına, gezmelerine, düğünlerde beraber oynamalarına laf edilmez. Hatta aileler kızlarının ve oğullarının flört ettiklerini de tahmin ederler. Çocuklarını sıkımsalar ve gençlerin birbirleriyle kurdukları arkadaşlıklar konuşulduğunda ‘onlar genç gezecekler, konuşacaklar’ diyerek gösterdikleri anlayışla gurur duyarlar. Aşağıdaki manilerden de anlaşılacağı gibi gençlerin flörtler hakkında maniler okumaları tuhaf karşılanmaz. Bu maniler çoğunlukla anne babaların yanında fındık bahçelerinde yüksek sesle okunur.

Ayakkabı giyerim
Üstü güzel olursa
Kaynanamı severim
Oğlu güzel olursa

Oy narin narin yarım
Askerdir benim yarım
Asker benim olmazsa
Ne olur benim halim

Falsuyeyi pişirdim
Toprak tenceresinde
Gel yarım buluşalım
Mutfak penceresinde

Bahçelerde sarmaşık
Sarmadan oldum aşık
Yar aklıma gelince
Elimden düştü kaşık

Masada pekmez
O pekmez bana yetmez
Yarım senin maaşın
Benim süsüme yetmez

Bahçelerde gök biber

Gök biberi söktüler
 Hasanların kızlarını
 Jandarmalar öptüler

Davulumun ipi gevşek
 Ben yemem yağlı keşkek
 Arkadaşımı sorarsan
 Koca kulaklı bir eşek

Dün gece yağmur yağdı
 İki ayağım birden kaydı
 Sana derim misafir efendi
 Bizim bahşış nerde kaldı

Aşağıda verilen maninin benzerlerine Türkiye’de bir çok köyde rastlamak mümkündür. Köylüler çoğunlukla şehir insanıyla ilgili böyle birkaç mani söyler. Hasanlar köyü insanı şehirli insan hakkında kötü düşünmez. Zaten kente çok yakın oldukları ve bir çok erkek kentte çalıştığı için kentli insana uzak değillerdir. Şehirli-lerle ilgili bu maniler eğlenme amaçlıdır, hatta bunu bize söyleyen kadın, ‘üstünüze alınmayın, eğleniyoruz işte’ diye açıklamada yapmıştır.

Dantel örerim dantel
 Şifon eteklerine
 Biz mudane etmeyiz
 Şehir köpeklerine

KÖYDE BAYRAMLAR

Manav köylerinde bayramın adetleri diğer köylere göre biraz farklıdır. Bundan dolayı bayramlar köylülerin ana eğlencesi ve gezme vesilesi olarak gözükmektedir. Özellikle gençler bayramlarda çok eğlenirler ve yeni yeni insanlarla tanışma fırsatı bulurlar. Manav köylerinde uygulanan bayram adetleri aynı zamanda civar köylerin birbirleriyle olan iletişimlerinin sürmesi açısından çok yararlıdır. Bayramlarda manav köyleri bayramı sadece kendi köylerinde kutlamazlar. Bayramın her günü başka bir köyde geçirilir. Her köy bayramın bir gününü kendi köyünde geçirir ve diğer köyden gelen misafirleri ağırlar, diğer günleri ise kendileri başka köye giderler.

Arife :

Bayramdan önce herkes kıyafet alışverişlerini yapar ve bayram için yeni kıyafetler ve ayakkabılar alınır. Bu işi daha önceden tamamlayamamış olanlar arife günü bu işlerini bitirip bayram için hazırlıklara başlarlar. Çocukların okulları vesilesiyle Düzce'de yada başka ilçelerde oturanlar bayram vesilesiyle köyelerine dönerler. Arife akşamı köyde olup bir sonraki gün için hazırlıklara başlarlar. Bayram için yemekler hazırlanır, hazırlanan yemekler neredeyse tüm köyde aynıdır. Kuru fasulye ya da nohut, yoğurtlu pirinç çorbası, pilav ve mutlaka bir çeşit sarma ya da dolma yapılır. Hanenin büyüklüğüne ve gelecek misafirlere göre birkaç tepsi baklava hazırlanır. Yemeklerin yanında içecek olarak ise komposto yapılır. Köylülerde özellikle kadınlarda büyük bir telaş vardır. İşleri yetiştirmeye çalışırlar, bu sırada hanedeki bütün kadınlar yemeklerin yapılışıyla ilgilenmekte ve bir şeyler yapmaktadır. Kış için hazırlanmış olan yiyecekler çıkarılıp masada çeşit olarak misafirlere sunulur.

Bayramlar köyde aynı zamanda diğer köylerden gelen insanlara köyelerini tanıtmaya aracıdır. Bundan dolayı kadınlar çok iyi hazırlık yaparlar. Ancak şehirlerdeki insanların da hep yakındığı gibi, köydeki yaşlılarda eski bayramların tadının artık kalmadığından dem vururlar. Eskiden hazırlıkların çok daha öncesinden başladığını, çok daha eğlenceli bayramlar geçirdiklerini söylerler.

Bayram Günü :

Arife akşamı yemek telaşı içinde bir de bayram için alınmış kıyafetler tekrar ütülenir, her şey hazırlanır ve yatılır. Sabah 17:50 de kalkılır ve erkekler abdestini aldıktan sonra bayram namazı için camiye giderler. Kadınlarda abdestlerini alıp, bayram namazını kılarlar. Namaz bittikten sonra kadınlar yemek hazırlıklarına devam ederler. Sabah kahvaltısı hazırlanır ve misafirler gelmeden önce kahvaltı yapılır. Bu arada camide namaz bitmiştir ve erkekler namazdan sonra birbirleriyle

bayramlaşırlar. Erkeklerde eve döndüğünde acele bir şekilde sabah kahvaltısı yapılır. Kahvaltıdan sonra öncelikle aile içinde bayramlaşırlar. Küçükler anne ve babalarının ellerini öperler. Kadında kocasının elini öper, bu adet sayılır. Babalar çocuklarına bayram harçlığı niyetine para verir.

Kahvaltılarda yapıldıktan sonra artık küçükler büyükleri bayram ziyaretine başlar. Bayram ziyaretleri çok uzun tutulmaz gidilen ev de en fazla birer bardak çay içilip bayramlaşırlar. (foto: 105) Artık insanlar sokaklarda birbirlerine gidip gelirken, karşılaştıkları insanlarla da bayramlaşırlar. (foto: 106) Erkekler çoğunlukla toplandıkları yer olan kahve ve bakkal önüne gidip bayramlaşırlar. (foto: 107) Bayramlaşma sırasında küçükler büyüklerin ellerinden öperler. Bu küçüğün büyüğe olan saygısını belli eder. Aynı zamanda büyükler bayram sabahları ve bayramın ilk günü evden çıkmayıp, küçüklerin kendilerini ziyaret etmelerini beklerler.

Bayramlarda büyüklüklerin ziyaretlerinin yanında ölmüş büyüklerde ziyaret edilir. Her bayram mutlaka her aile ölmüş aile büyüklerinin, annelerinin babalarının mezarlarını ziyaret edip, dua okur ve mezarın bakımını yapar. Bu iş için kadınlar ve genç kızlar bir arada erkekler bir arada giderler. (foto : 108)

Yukarıda da bahsedildiği gibi manav köylerinde bayram adetleri birkaç köyü kapsayacak şekildedir. Bayramın ilk günü Hasanlar köyüne Nasırlı köyünden gelenler olur. Bu köyde manav köyüdür. Yapı olarak Hasanlar köyüne çok benzemektedir. Diğer köyden gelenlerle birlikte köy çok kabalık olmuştur. Herkes yollarda birbirleriyle bayramlaşmaktadır. Bayramlar da bayramlaşmak adettir ve bunun kişiler birbirlerini şahsen tanıma gereği duymazlar. Köye gelen birileriyle karşılaşmışsa mutlaka durulup bayramları kutlanır ve öpüşülür.

Akşam saatlerinde bayram sofraları kurulur. Bayram sofraları haremlik selamlık şeklinde olur. Kadınlar yer sofrasında ayrı bir yerde yemek yerken, erkekler için eğer mümkünse masa açılır ve erkekler ayrı bir yerde yemek yerler. (foto : 109) Bayram sofraları normal sofralardan farklıdır, çok daha geniş bir menü vardır ve yemeklerin tümü itina ile hazırlanmış yemeklerdir. (foto: 110)

Bayramın ikinci günü Hasanlar köyü Nasırlı köyüne bayramlaşmaya gider. Nasırlı köyüne giderken herkes kendi minübüs , taksi gibi aracını kullanır. Aracı olmayanlar komşuların aracıyla giderler. Özellikle gençler götürülür. Nasırlı köyündede bayramlaşırlar. (foto:111) Eğer köyde yakın tanıdıklar varsa bunların evinde oturulur ve çay içilir. Sonra tekrar bir araya toplanarak yukarıdaki bir mevkide eğlenmeye gidilir. Bu eğlence çoğunlukla gençlerin kendi aralarında oynadıkları oyunlardan ibarettir.

Bayramda oynanan oyunlar, genç kızlar ve erkekler arasında oynanır. En çok oynanan oyunlar, çerçöp, balabatlıdır.

Çerçöp iki kişi arasında oynanır. En az otuz kişi oyuna dahil olur. Kızlar ve erkekler karşılıklı olarak dururlar. (foto : 112) Bu oyun genellikle aynı köyden kişiler arasında oynanır çünkü kızlı erkekli bir oyundur ve kişiler eşlerini kendileri seçerler. Ortaya çıkan kişi kimi isterse onu çağırır ancak bu karşı cinsten biri olmak zorundadır. Seçilen kız yada erkek ortaya geldiğinde, erkek sağ eliyle kızın sol eline vurmaya çalışır ve çerçöp denilir, kim önce çerçöp derse o yerine geçer. Bu oyun aynı zamanda kişilerin kimleri beğendiğini ortaya koyan bir oyundur, çünkü kız yada erkek bu oyunda genellikle beğendiği kişiyi ortaya davet eder ve bu oyunu onunla oynamayı tercih eder.

Balabatlı ; en az on kişi arasında oynanan bir oyundur. Bu oyunda erkekli kızlı oynanır. Bu oyunda bir tane ebe vardır. Dokuz kişi büyük bir halka oluşturacak şekilde otururlar ve dizlerini bükler. Ayaklarının altında biraz boşluk olması gerekmektedir. Oyun aracı olarak havlu kullanılır. Oyunun amacı havluyu ebeden kaçırmaktır. Ebenin amacı ise havluyu yakalamaktır. Havluyu ebeye kim belli ederse o ebe olur. Halkanın içindeki kişiler havluyu bacaklarının arasından geçirerek birbirlerine verirler ve ebeye göstermemeye çalışırlar. Oyun oynayan kişiler sıkılana kadar sürer. Bu oyun şu andaki bayramlarda pek oynanılmaz.

Köy içinde bayram kutlamaları üç gün boyunca devam eder. İnsanlar birbirlerine gidip gelmeye devam ederler. İlk günler en yakınlar birbirini ziyaret ederken, üçüncü güne doğru artık insanlar kalanları ziyaret etmeye başlarlar. Bu arada Hasanlar köyü gençleri de Hasanlar barajına çıkarlar ve kendi aralarında oyunlar oynarlar.

KÖYDE KADIN VE ERKEKLERİN YAŞAMI

Köyde Roller ve İletişim

Köydeki insanların çoğunlukla birbirleriyle yakın ilişkiler içinde olduğu görülür. Köyde geçirilen ilk günlerde kadın ve erkeklerin toplumsal davranış anlamında neredeyse eşit bir düzeyde oldukları düşünülmüştür. Ancak zamanla içlerine girdikçe bunun pekte söylendiği gibi serbest değil, belli sınırlar içinde bir serbestlik olduğu görülmektedir. Yazımın bir çok yerinde bahsettiğim gibi cinsiyetler arası ilişki köyde çoğunlukla rahat bırakılır. Köyde yol üzerinde durmuş kadınlı erkekli sohbet eden insanlara rastlamanız mümkündür. Kadınlar ve erkekler birbirlerini gördüklerinde yollarını değiştirmez, ya da birbirlerinden saklanmaya çalışmazlar. Bu durum genç kız ve erkekler arasında da böyledir. Köylülerin toplu halde yaptıkları şeylerde genellikle haremlik selamlık görülmez. Böylesi ayrımlar ancak çok yerleşmiş bir takım davranışlarda vardır, örneğin namaz, mezarlık ziyareti gibi durumlarda. Ancak düğün ya da eğlencelerde kadınlar ve erkekler birarada eğlenebilirler. Hatta bunun böyle olması çok da doğal karşılanır. Ancak tüm bahsettiğimiz bu açıklığın içinde de bir takım kurallar ve sınırlar vardır. Kişilerin bu sınırları aşmaması gerekmektedir. Erkeklerin kadınlarla bir arada süren yaşamının yanında toplumsal olarak üstlendikleri bir takım görevler ve roller vardır, bunun yanısıra aynı durum kadınlar içinde geçerlidir. Doğal olarak bu görev dağılımının gerçekleşmesi sırasında iki dünya birbirinden bir şekilde ayrılmaktadır.

Köydeki erkekler çoğunlukla akşam saatlerini kahvelerde geçirmektedirler. Kahvelerde bile köyde belli bir ayırım yapılmıştır ancak bu ayırım çok önemsenen bir durum değildir. Yaşlı erkekler köyün bir kahvesine, genç erkekler ise diğer kahvesine giderler. Akşamları kahvede sohbet edip, oyun oynanır. Kahveler köyün girişine hakim olan bir noktadadır. Köyün girişinde olması kadınlar içinde uygundur, evlerin arasında kahvelerin olması köylü kadınları rahatsız eder. Bundan dolayı köyün giriş tarafında erkekleri görmek, köyün iç taraflarındaysa kadınları görmek doğaldır.

Köyde Giyim Kuşam

Köydeki insanlar günlük kıyafetlerine pek dikkat etmezler. Köyde sokağa çıkarken özel bir kıyafet giyilmez. Gece kıyafeti ve gündüz kıyafeti gibi bir ayırım gençler dışında genellikle görülmez. Gündüz giydikleri kıyafetlerle yatıp yine aynı kıyafetleri bir sonraki gün giyebilirler. Ancak bu yeni nesilde biraz değişmektedir.

Yaşlı kadınlar genellikle basmadan dikilmiş olan bir şalvar giyerler. Üzerine yine basma kumaştan dikilme bir düğmesiz bir blüz giyerler. Ancak bu kıyafetlerin

altında bir kat daha kıyafet vardır. Şalvarın altına genellikle yine basmadan pijama tarzı bir şey giyilir. Blüzün altına ise genellikle penye tişört giyilir. Kadınlar mutlaka başörtüsü takarlar. Yaşlı kadınların tülbenti daha sıkı bir şekilde bağladıkları ve saçlarının hiçbir yerinin gözükmediği dikkat çeker. Ayaklarına yaşlı kadınlar genellikle lastik ayakkabı giyerler. (foto : 113) Ancak kadınların kıyafetleri çarşıya gidecekleri zaman değişir. Köyde yaşlı yada genç kara çarşaf giyen kadın yoktur. Ferace tarzı bir giyecekleri de yoktur. Genellikle köyde taktıklarının dışında daha güzel bir başörtü takarlar. Kıyafetlerinin üzerine ise ayaklarına kadar örtecek şekilde manto giyerler. Özellikle şehre inerken deri ayakkabı giyerler, köyde giydikleri lastik ayakkabılarla inmezler.

Köydeki yaşlı erkekler ise, köy içinde genellikle eşofmana benzer bir pijamayla dolaşır ve iş görürler. Üzerlerine genellikle bir gömlek ve onun üzerine en fazla hava serinse bir yelek giyerler. Kışın bu mont ya da ceket olur. Yaşlı erkekler mutlaka başlarına bir başlık takarlar. Ayaklarına kadınlar gibi lastik ayakkabı giymezler. Ancak giydikleri kösele ayakkabıyı da tam olarak ayaklarına geçirmeyip arkadan üstüne basarak giyerler. Böyle daha rahat çalıştıklarını ve giyip çıkarırken zor olmadığını söylerler. (foto : 114)

Köydeki kadınlar ve genç kızlar ise, yaşlı kadınlara göre biraz daha modern giyinmeye başlamışlardır. Şalvar yerine uzun etek giyerler. Köyde bu etekler maksi denilir. Genç kızlar ve kadınlar başlarına tülbent takarlar, ancak yaşlılar gibi tülbentlerini çok sıkı bir şekilde bağlamazlar. (foto: 115) Arkadan kıvrarak tuttururlar ve saçlarının bir kısmı gözükür. Ayaklarına genellikle köy içinde dolaşırken terlik ya da eski bir ayakkabı giyerler. Ancak okuyan ve çalışan kızların köy kıyafetleri bile farklıdır. Okuyan ve çalışan genç kızlar köy içinde eşofman ve pantolon giyebilirler, onlara genellikle karışılmaz. Aileler kızlarını bu konuda rahat bırakma eğilimindedirler. Genç kızlar çoğunlukla köy içinde rahat hareket ederler ve istedikleri zaman köyün civarında arkadaşlarıyla dolaşabilirler. Birbirlerini gün içinde sık sık görürler ve ziyaret ederler. Hatta birkaç kız biraraya gelip derenin kenarına oturmaya giderler ve sık sık rahat sigara içebilmek için köy yakınında bir yerlerde dururlar. (foto: 116) Gündüzleri genellikle geç kalkan kızlar evin işini bitirdikten sonra çoğunlukla birbirlerini ziyaret ederler. Akşam saatlerinde de bir kişinin evinde toplanıp hem sohbet eder, hem de dantel işlerler. İşledikleri dantelleri kendi çeyizleri için işlerler. (foto : 117) Bu toplantılarda sohbet konuları çoğunlukla ya köy içindeki birileri yada erkekler ve evliliğidir. Kızların çoğunun evliliğe çok meraklı oldukları ve sürekli evlilikten bahsettikleri görülmüştür.

Genç erkeklerin bir çocuğu kot pantolon ya da kumaş pantolon giyerler. Okul çağında olan erkekler genellikle kot pantolon ve deri ceket giyerler. Yazınsa uzun yada kısa kollu tişörtler giyerler. 15-18 yaş grubu erkeklerin kıyafetleri şehirli gençlerden farklı değildir.

Evli olan diğer erkekler ise, genellikle çalışma koşullarına göre kıyafet seçerler. Eğer resmi bir yerde ya da kendi işlerinde çalışıyorlarsa genellikle gömlek ceket ve pantolon giyerler. Ayaklarına kösele ayakkabı giyerler. Eğer inşaat ya da tarım gibi işlerle uğraşıyorlarsa daha serbest giyinirler. Genellikle yazın yelek ve tişört giyerler. Kışın genellikle kazak ve mont giyilir.

Çocukların kıyafetleri genellikle şehirli çocuklardan farklı değildir. Çocuklar için bir çok malzeme şehirden alınır, kendisi çocuğa kıyafet diken çok az kadın vardır. Genellikle ocuklar için takım kıyafetler alınır. Erkek ocuklar için pantolon ve tişörtler, kız çocuklar için pantolon etek ve tişört alınır. Bu tür alışverişler haftanın bir günü arabayla ticaret yapan ve kıyafet satan bir kişiden alınır. Bu kişi, erkekler için gömlekler ve kazaklar, kadınlar için etek ve blz, çocuklar için de bir takım kıyafetler satar.

BÖLÜM XVI

SONUÇ

Yapılan çalışmada Düzce Merkez ilçesine bağlı Hasanlar köyünde toplumsal yaşam gözlenmiş ve aktarılmaya çalışılmıştır. Köylünün yaşamı üzerine olan bu incelemede ağırlıklı olarak kadınların yaşamı ve köy içindeki etkinlikleri ele alınmıştır.

Hasanlar köyünde köy yaşamının bir çok yönü gözlemlenebilmesine rağmen, şehirle de çok bağlantılı ve şehirleşmeye başlamış insanların yaşadığını gördük. Özellikle köyde var olan geçici göçler ve kente olan yakınlıktan dolayı kişilerin değişmeye başladığı ve bunun bir şekilde topluma yansdığı farkedilir. Tabii ki bu değişim düşünüldüğü kadar hızlı olmamakta ve düşünüldüğü kadar çok yoğun hissedilmemektedir. Medyanın ve şehirle olan iletişimin köy üzerinde etkisi özellikle genç nüfus üzerinde gözlenebilir bir değişiklik yaratmıştır. Yaşlı nüfus ise daha fazla köylü yaşantısını sürdürmekte ve böyle olması gerektiğine inanmaktadırlar.

Hasanlar köyünde yaşayan insanların köylerini çok fazla sevdikleri görülür. Özellikle dışarıya göç edip dönmüş insanların, köylerinin diğer köy ve şehirlerden farklı olduğuna olan inançları şaşırtıcıdır. Çoğu insan köyünü terk etmek istemez. Ancak çocuklarının bu yöndeki eğilimlerine de ses çıkarmazlar.

Hasanlar köyünde çalışma yaparken ilk başta büyük sıkıntılar çektik. Her köy gibi bizi ilk başta içlerine kabul etmek istemediler. Kalacak yer problemi çektik ve köylüler bu konuda yardımcı olmak istemediler. Ancak birkaç gidip geldikten ve birkaç gün kaldıktan sonra bizi içlerine almaya başladılar. Artık evlerine rahatlıkla girebiliyor ve istediğimiz gibi davranabiliyorduk. İlk gittiğimizde yaşadıkları çekinceler, bizim onlara zarar verebileceğimiz yönünde olmuştu. Ancak özellikle kadınlar arasında salgın bir hastalık gibi yayılan bu görüşü engellemek zor olsa da mümkündü. Kadınlara yaptığımız çalışmanın ve amaçladığımız şeyin ayrıntılarını anlattığımızda, özellikle resmi birkaç belge gösterdikten sonra onları ikna etmek çokta zor olmadı.

Hasanlar köyü tipik bir manav köyü gibi, her şey çok hızlı bir şekilde yayılıyor ve insanlar birbirlerinden çok fazla etkileniyorlar. İlk gittiğimiz günlerde bize hoşgörülü davranan kişilerin genellikle yaşamlarının bir bölümünü şehirde geçiren, başka şehirler de yaşamış olan ya da okuyan kişiler olduğunu gördük. Bu onların daha fazla yabancı insanla gün içinde karşı karşıya kalmalarından kaynaklanıyordu. Hayatlarının büyük bölümünü köyde geçirmiş insanlar yabancı kişilere karşı daha temkinli ve daha dikkatli davranıyorlardı. Özellikle bu çalışmada incelenen yaş grubundaki kişilerde belli bir güvensizlik olduğu görüldü. Zamanla bunların aşılma başlanmasıyla kişilerde yaşamlarını bize açtılar. Herşeyin doğrusunu öğrenebilmemiz için bize yeterince yardımcı oldular.

Kadınların köy içinde birbirleriyle olan iletişimleri her toplulukta olduğu gibi gruplaşmalar halinde gerçekleşiyor. Bu gruplaşmalar genellikle aynı yaşam koşullarında yaşayan insanların oluşturduğu gruplaşmalar. Yaş olarak birbirlerine yakın insanların daha çok birarada olduğu görülüyor.

GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Türkiye’de bir sosyal araştırma yapmanın pek çok zorluğu vardır. Bunlara araştırmanın belli noktalarında değinilmiştir. Bu zorlukların altından kalkmak için kişinin yeterince donanımına ihtiyacı vardır. Bundan dolayı araştırmanın başladığı ilk günden itibaren, sürekli olarak köy çalışmaları, Türkiye köylerinde yapılmış olan çalışmalar, köy ve kent üzerine yazılmış olan teorik kitapları okumakta yarar vardır. Özellikle Türkiye etnik yapı olarak karışık bir ülkedir. Bir çok etnik grup Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde yayılmış durumdadır ve kimi zaman bu gruplar birbirleri içinde asimile olmakta ve birbirlerinin belli özelliklerini yaşatmaya devam etmektedirler. Bu durumları anlayabilmek ve belli davranışların nedenlerini çözebilmek için, sadece gidilen köyün etnik özelliklerini bilmek yeterli değildir, bu davranışları başka etnik gruplarıkiyle karşılaştırmak ve benzerlikleri bulmakta gerekmektedir. Örneğin gidilen Hasanlar köyünde belli davranışların Gürcü kökenli olduğu görülmektedir. Bu durumun fark edilebilmesi için Gürcülerle ilgili bilgiye ihtiyaç vardır. Sosyal Antropoloji kültürlerle ilgili var olan ya da yok olmak üzere olan şeyleri belgelemelidir. Bundan dolayı köyde ya da kentte yapılacak bir çalışma da başka bir araştırmacının (belki de) belgeleme fırsatının olamayacağı şeyleri doğru bir biçimde belgelemek önemlidir. Bu çalışmaların en önemli yanı çok çok yıllar sonra araştırmacıların ya da başka insanların başvurabileceği kaynaklar ortaya çıkarabilmektir. Bu yüzden çalışma mümkün olduğunca gerçeklere dayanmalı ve itinalı yapılmalıdır.

Antropoloji bitirme çalışması olarak yapılan bu çalışmanın, çalışmaya başlamadan önce en zor kısmının saha çalışması olduğu düşünülür. Ancak en zor kısım saha çalışması değil, sahadan döndükten sonra verilerin toparlanması, bilgisayara girilmesi ve verilerin doğru bir şekilde rapora aktarılmasıdır. Saha çalışmasının zor olan kısmı köydeki insanlara alışana kadardır. Köydeki insanlarla belli bir düzeyde iletişim yakaladıktan sonra çalışma daha kolay ilerlemektedir. Tabi ki bunda seçilen köyde çok önemlidir. Bundan dolayı saha çıkmadan önce gidilecek köy iyice araştırılmalı ve mümkünse köyde en az üç gün kalınmalıdır. Bu süre boyunca köydeki hemen herkesle iletişim kurulmaya çalışılmalı ve özellikle kalınacak yer konusunda netleşmeli ve alınabiliyorsa bir güvence alınmalıdır. Zira, çoğu araştırmacı öğrenci kalacağı yeri ayarladığını düşünüp gitmekte fakat sahaya çıktıktan sonra kaldığı yer konusunda problemler yaşamaktadır. Metodoloji bölümünde bahsedildiği gibi, bu araştırmayı yapanların da başına böyle bir durum gelmiştir. En azında araştırmacılar gittikleri köyde, kalacakları ev konusunda herhangi bir problem çıktığında gidebilecekleri başka bir ev olmasını garantilemeliler. Tabi ki bu köyde kalmadan pek mümkün olamamaktadır. Çünkü köyde belli bir süre kalmadan köydeki herkesi tanıma şansı yoktur. Her köyde mutlaka iyi iletişim kurulabilecek ve evini araştırmacılara açmaya gönüllü kişiler olacaktır, mesele bu kişilerle tanışabilmektir. Zaten köyde belli bir süre geçirdikten

sonra artık köydeki tüm aileler araştırmacıları evlerine davet etmeye başlarlar. Bundan sonraki aşama araştırmacılar için çok daha kolay geçer. Böylesi iletişimler yakalamak araştırmanın seyri açısından da çok önemlidir. Bilinir ki, bir araştırmanın doğru sonuçlar verebilmesi için, insanların yaşamına mümkün olduğu kadar katılmak gerekmektedir. Bu özellikle erkek öğrenciler için çok mümkün olmasa da belli bir sınıra kadar bunu onların da yakalayabilmesi gerekmektedir.

Köylüler çoğunlukla dış dünyaya kapalı insanlardır ve dış dünyadan gelen herşeye şüpheyle yaklaşmaktadırlar. Bunu düşünerek köylülerle iletişim kurarken mümkün olduğunca sade olmalı ve mümkün olduğunca yalın konuşulmalıdır. Özellikle saha çalışması sresinde farkedilen, kentteki insanların günlük konuşmalarına çok fazla girmiş, basit sözcükleri bile, köylülerin anlamakta zorlandıklarıdır. Doğal olarak da onların dilinden konuşmadığınız sürece, sizi içlerine almak istememekte ve yabancılarmaktadırlar. Ancak bu sınırın iyi korunması gerekmektedir, araştırmacı onların yaşantısına kendini kaptırıp, esas yapmak zorunda olduğu içten uzaklaşmamalıdır. Her duruma bir araştırmacı gözüyle bakabilmeli ve sürekli yaptığı işe konsantre olmayı da başarabilmelidir. Saha alışması açısından önemli olan bir diğer nokta da, çalışma yaparken, insanlarla sohbet ederken, sürekli not almaya çalışmak ya da gün içinde yaşanmış olan şeyleri akşamları mutlaka kağıda dökmektir. Böyle çalışılmadığı sürece rapor aşamasına kadar araştırmacı bazı şeyleri unutmaya başlamakta ve yazısını yazarken zorlanmaktadır.

Tüm alışma sırasında zamanı kullanmak çok önemlidir. Zamanı akılcı bir şekilde kullanmak, raporun yazılması sırasında çok fazla zaman kazandırmaktadır. Tabiki zamanı hızlı ve akılcı kullanırken hata yapmamak, hızdan da önemlidir. Çünkü hızla bir işi bitirmeye çalışılırken yapılan bir hata en başa dönmeye neden olabilmektedir.

Sonuç olarak, tüm çalışma boyunca önemli olan, dikkat ve itinaadır. Kurulan iletişimlerin doğru sonuçlar vermesi araştırmacının elindedir. Bunun içinde sahaya çıkmadan önce belli bir plan dahilinde hareket etmek ve olabilecek durumlara karşı hazırlıklı olmak çok önemlidir.

ÖZGEÇMİŞ

5 Mayıs 1979 tarihinde Tekirdağ'ın Saray ilçesinde doğdum. İlkokulu, Saray İlkokulu, ortaokulu Kazım İşmen Lisesi'nde, liseyi Kadıköy Ticaret Meslek Lisesi'nde bitirdim. 1998 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sosyal Antropoloji bölümünde okumaya hak kazandım. Bir yıl İngilizce hazırlık okuduktan sonra, bölüm derslerine başladım. Halen İstanbul Üniversitesi Sosyal Antropoloji bölümünde okumaktayım.

KAYNAKÇA

- Akkayan, Taylan
(1986) **“Eğitim, Güç ve Güvenlik”
Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Dergisi 4
İstanbul : İstanbul Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Basımevi**
- iloğlu, Fahrettin
1973 **Gürcülerin Tarihi
İstanbul : Ant Yayınları**
- Düzce Valiliği
İl Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü İl Raporu (İzzet Baysal Üniversitesi Orman Fakültesince hazırlanmıştır.)
- Frederick C. Gamst
Kırsal Alan Antropolojisi Ders Notları
- Güvenç, Bozkurt
(1999) **İnsan ve Kültür
İstanbul : Remzi Kitabevi**
- Hanilçi, Remzi
(2002) **Düzce ve İlcelerinin Karşılaştırmalı Ekonomisi,
Elazığ: Fırat Üniversitesi Coğrafya Bölümünde yayınlanmış bir alışma**
- Haviland, a. William
(2002) **Kültürel Antropoloji
İstanbul : Kaknüs Yayınları**
- Kırımlı, Yüksel
(2003) **Kırsal Alan Antropolojisi
Basılmamış Ders Notları**
- Kottak, Phillip Conrad
(2001) **Antropoloji
İnsan eşitliliğine Bir Bakış
Ankara : Ütopya Yayınevi**
- Lvi-Strauss, Claude
(1997) **İrk, Tarih ve Kültür
İstanbul :Metis Yayıncılık**
- Ozankaya, zer
(1996) **Toplumbilim
İstanbul:Cem Yayınları**
- Pritchard, Evans E.
(1998) **Sosyal Antropoloji
İstanbul: Birey Yayıncılık**

**Saran, Nephan
(1984)**

**Köylerimiz
İstanbul : İstanbul Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi Basımevi**

**Saran, Nephan
(1989)**

**Antropoloji
İstanbul: İnkılap Kitabevi**

Yararlanılan Diğer Kaynaklar ve İnternet Adresleri

Devlet İstatistik Enstitüsü

1990 ve 2000 Sayım Sonuçları

www.gorele.com

**TABLULAR
VE
FOTOĞRAFLAR**

A-1 HANE NÜFUSU

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	0	8	5	20	10	6	8	3	0	0	0	0	0	0	0	211	3,5	4,4
GENÇ H.B.	33		2	1	14	7	5	3	1								118	3,6	4,5
YAŞLI H.B.	27		6	4	6	3	1	5	2								93	3,4	4,1

TABLO A - 2 KONUŞULANIN STATÜSÜ

	N	H.B KADIN		H.B EŞİ KADIN		H.B. BEKAR KADIN		H.B. AİLELİ BEKAR KADIN	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	2	3,3	58	96,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	1	3,0	32	97,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	1	3,7	26	96,3		0,0		0,0

TABLO A - 3 : KONUŞULANIN YAŞI

	N	15 19	20 24	25 29	30 34	35 39	40 44	45 49	50 54	55 59	60 64	65 69	70 74	75 79			BOŞ BELİR.	GENEL TOPLAM	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	1	3	8	6	11	5	8	6	3	1	2	4	1	0	0	1	2528	42.1	40.0
GENÇ H.B.	33	1	3	8	6	11	3	1										1071	32.5	33.3
YAŞLI H.B.	27						2	7	6	3	1	2	4	1			1	1457	56.0	52.4

TABLO A - 4 : KONUŞULANIN DOĞUM YERİ

	N	YURTIÇİ İŞE İDARİ AYRIMI													
		YURTIÇİ		YURTDIŞI		BOŞBELİRSİZ		İL		İLÇE		KÖY		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	60	100,0	0	0,0	0	0,0	2	3,3	3	5,0	55	91,7	0	0,0
GENÇ H.B.	33	33	100,0		0,0		0,0	1	3,0	3	9,1	29	87,9		0,0
YAŞLI H.B.	27	27	100,0		0,0		0,0	1	3,7		0,0	26	96,3		0,0

TABLO: A- 5 KONUŞULAN YURT İÇİ DOĞUMLU İSE BÖLGELERE DAĞILIMI

	N	MARMARA BÖLGESİ		EGE BÖLGESİ		AKDENİZ BÖLGESİ		İÇ ANADOLU BÖLGESİ		KARADENİZ BÖLGESİ		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		G.DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	58	96,7	1	1,7	0	0.0	1	1.7
GENÇ H.B.	33		0.0		0.0		0.0		0.0	32	97,0	1	3,0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27		0,0		0.0		0,0		0,0	26	96,3		0,0		0,0	1	3,7

TABLO A-6 YURT DIŞI DOĞUMLU KİMSE OLMADIĞI İÇİN ALINMAMIŞTIR.

TABLO A-13 KONUSULANIN YAPTIĞI İSİN SEKTÖRÜ

	N	1 C	2 C	3 C	4 C	B-B	TOP CEV	DEVLET		ÖZEL		SAHİS YANI		KENDİ İSİ		AİLE İSİ		DİĞER	
								1		2		3		4		5		6	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	35	35	0	0	0	0	35	0	0,0	1	2,9	4	11,4	5	14,3	25	71,4	0	0,0
GENÇ H.B.	24	24					24		0,0	1	4,2	3	12,5	1	4,2	19	79,2		0,0
YAŞLI H.B.	11	11					11		0,0		0,0	1	9,1	4	36,4	6	54,5		0,0

TABLO: A - 14 KONUSULANIN EBEVEYNLERİNİN HAYATTA OLMA DURUMU

	N	ASBS		ASBÖ		AÖBS		AÖBÖ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	25	41,7	12	20,0	4	6,7	19	31,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	21	63,6	6	18,2	2	6,1	4	12,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	4	14,8	6	22,2	2	7,4	15	55,6		0,0		0,0

TABLO: A-15 KON. KARDEŞİNİN VAROLMA DURUMU

	N	VAR		YOK		BOŞBELİRSİZ		VARSA ÖZ ÜVEY DURUMU							
		1		2		0		ÖZ		ÜVEY		ÖZ + ÜVEY		BOŞ BELİR.	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	56	93,3	4	6,7	0	0,0	45	80,4	1	1,8	10	17,9	0	0,0
GENÇ H.B.	33	33	100,0		0,0		0,0	30	90,9		0,0	3	9,1		0,0
YAŞLI H.B.	27	23	85,2	4	14,8		0,0	15	65,2	1	4,3	7	30,4		0,0

TABLO: A- 15A KON. HAYATTA OLAN ÖZ + ÜVEY KARDEŞLERİNİN CİNSİYETLERİ

	N	ÖZ KARDEŞLERİNİN CİNSİYETLERİ								N	ÜVEY KARDEŞLERİNİN CİNSİYETLERİ							
		YALNIZ ERKEK		YALNIZ KIZ		KIZ+ ERKEK		BOŞ BELİRSİZ			YALNIZ ERKEK		YALNIZ KIZ		KIZ+ ERKEK		BOŞ BELİRSİZ	
		1	2	3	0	1	2	3	0									
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
GENEL TOPLAM	55	10	18,2	13	23,6	32	58,2	0	0,0	11	6	54,5	4	36,4	1	9,1	0	0,0
GENÇ H.B.	33	4	12,1	9	27,3	20	60,6		0,0	3	2	66,7	1	33,3		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	22	6	27,3	4	18,2	12	54,5		0,0	8	4	50,0	3	37,5	1	12,5		0,0

TABLO A-16 KON. HAYATTA OLAN TOPLAM KARDEŞ SAYI (ÖZ+ÜVEY)

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	56	7	7	10	14	5	6	5	0	1	1	0	0	0	0	0	222	4.0	3.8
GENÇ H.B.	33	2	5	8	9	2	4	2			1						130	3.9	3.7
YAŞLI H.B.	23	5	2	2	5	3	2	3		1							92	4.0	4.0

TABLO A-17 KON. HAYATTA OLAN TOPLAM ÖZ KARDEŞ SAYISI (KIZ+ERKEK)

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	55	6	10	11	14	3	5	5	0	1	0	0	0	0	0	0	204	3.7	3.5
GENÇ H.B.	33	2	6	9	7	2	4	2		1							126	3.8	3.4
YAŞLI H.B.	22	4	4	2	7	1	1	3									78	3.5	3.6

TABLO A-18 KON. HAYATTA OLAN ÖZ ERKEK KARDEŞLERİNİN SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	G E N E L L A M	T O P L A M	M E D Y A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	42	14	16	7	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	89	2.1	1.9	
GENÇ H.B.	24	7	10	5	2												50	2.1	2.0	
YAŞLI H.B.	18	7	6	2	1	2											39	2.2	1.8	

TABLO A-19 KON. HAYATTA OLAN ÖZ KIZ KARDEŞLERİNİN SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	G E N E L L A M	T O P L A M	M E D Y A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	45	9	17	9	6	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	115	2.5	2.3	
GENÇ H.B.	29	6	12	3	4	3	1										76	2.6	2.2	
YAŞLI H.B.	16	3	5	6	2												39	2.4	2.5	

TABLO A-20 KON. HAYATTA OLAN TOPLAM ÜVEY KARDEŞ SAYISI (KIZ+ERKEK)

	N	1	2	3	4	5	G E N E L L A M	T O P L A M	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	11	6	4	0	1	0	18	1.6	1.4
GENÇ H.B.	3	2	1				4	1.3	1.0
YAŞLI H.B.	8	4	3		1		14	1.8	1.5

TABLO A-21 KON. HAYATTA OLAN ÜVEY ERKEK KARDEŞLERİNİN SAYISI

	N	1	2	3	G E N E L L A M	T O P L A M	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	7	3	4	0	11	1.6	1.6
GENÇ H.B.	2	2			2	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	5	1	4		9	1.8	1.9

TABLO A-22 KON. HAYATTA OLAN ÜVEY KIZ KARDEŞLERİNİN SAYISI

	N	1	2	3	G E N E L L A M	T O P L A M	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	5	3	2	0	7	1.4	1.8
GENÇ H.B.	1		1		2	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	4	3	1		5	1.3	1.2

TABLO: B-1 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU

	N	EVLİ		BEKAR		EŞİ ÖLMÜŞ		AYRILMIŞ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	59	98.3	0	0.0	1	1.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	33	100.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	26	96.3		0.0	1	3.7		0.0		0.0		0.0

TABLO: B-2 KON. EVLİ İSE KENDİNİN VE EŞİNİN KAÇINCI EVLİLİKLERİ

	N	E1K1		E2K1		E2K2		E3K1		E3K2		E1K2		DİĞER (E4K4)		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	59	55	93.2	2	3.4	1	1.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	1.7	0	0.0
GENÇ H.B.	33	32	97.0	1	3.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	26	23	88.5	1	3.8	1	3.8		0.0		0.0		0.0	1	3.8		0.0

TABLO B-3 E1K1 İSE ERKEĞİN EVLİLİK YAŞI

	N	-14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25 29	30 34	35 39	DİĞER	HATIR LAMAZ	BOŞ BELİR SİZ	G E N E L	T O P L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	55	2	1	3	5	6	8	7	1	9	5	3	5	0	0	0	0	0	1100	20.0	20.0	
GENÇ H.B.	32	1			4	2	3	4	1	6	5	1	5						674	21.0	21.3	
YAŞLI H.B.	23	1	1	3	1	4	5	3		3		2							426	18.5	18.3	

TABLO B-4 E1K1 İSE KADININ EVLİLİK YAŞI

	N	-14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25 29	30 34	35 39	DİĞER	HATIR LAMAZ	BOŞ BELİR SİZ	G E N E L	T O P L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	55	6	8	7	11	9	5	6	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	955	17.4	17.2	
GENÇ H.B.	32	2	4	5	7	4	4	4		1			1						569	17.8	17.4	
YAŞLI H.B.	23	4	4	2	4	5	1	2	1										386	16.8	16.8	

TABLO: B-5 E1K1 İSE NİKAH ŞEKLİ

	N	YALNIZ RESMİ		YALNIZ DİNİ		RESMİ + DİNİ NİKAH		NİKAH YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	55	0	0,0	1	1,8	54	98,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	32		0,0	1	3,1	31	96,9		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23		0,0		0,0	23	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: B-6 E1K1 İSE VE RESMİ+ DİNİ NİKAH VARSA HANGİSİ ÖNCE

	N	HATIRLAMAZ		RESMİ NİKAH ÖNCE		DİNİ NİKAH ÖNCE		İKİSİ AYNI GÜN		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	54	0	0,0	26	48,1	27	50,0	1	1,9	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31		0,0	19	61,3	12	38,7		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23		0,0	7	30,4	15	65,2	1	4,3		0,0		0,0

TABLO: B-7 E1K1 İSE VE RESMİ+DİNİ NİKAH VARSA EVLİLİK HANGİ AŞAMADAN SONRA BAŞLADI

	N	RESMİ NİKAHTAN SONRA		DİNİ NİKAHTAN SONRA		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	54	43	79,6	11	20,4	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	24	77,4	7	22,6		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23	19	82,6	4	17,4		0,0		0,0

TABLO: B-8 E1K1 İSE KON. EŞİYLE NASIL TANIŞTI CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP
GENEL TOPLAM	55	55	0	0	0	0	0	55
GENÇ H.B.	32	32						32
YAŞLI H.B.	23	23						23

TABLO:B-11 E1K1 İSE EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALARIN CEVAP SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	BOŞ BELİRSİZ	G E N E L L E M	T O P L A M	M E A N	M E D Y A
		CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP					
GENEL TOPLAM	55	6	3	2	1	3	2	11	8	16	2	1	0	0	365	6.6	7.5	
GENÇ H.B.	32	4	2	2	1	2	2	5	3	10		1			200	6.3	7.1	
YAŞLI H.B.	23	2	1			1		6	5	6	2				165	7.2	7.8	

TABLO:B-12 E1K1 İSE EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR

	N	GÖRÜCÜ		SORUŞTURMA		KIZ İSTEME		SÖZ		NİŞAN		ÇEYİZ SERME		KINA GECESİ		NİKAH		DÜĞÜN		DUVAK		MEVLÜT		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	365	32	8,8	11	3,0	42	11,5	29	7,9	34	9,3	37	10,1	45	12,3	54	14,8	47	12,9	33	9,0	0	0,0	1	0,3	0	0,0
GENÇ H.B.	200	17	8,5	6	3,0	23	11,5	18	9,0	19	9,5	19	9,5	25	12,5	31	15,5	27	13,5	14	7,0		0,0	1	0,5		0,0
YAŞLI H.B.	165	15	9,1	5	3,0	19	11,5	11	6,7	15	9,1	18	10,9	20	12,1	23	13,9	20	12,1	19	11,5		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-13 E1K1 İSE EŞLER ARASINDA AKRABALIK VAR MI

	N	VAR		YOK		BOŞBELİRSİZ		AKRABALIK VARSA KADIN ERKEĞİN NESİ OLUR									
		1		2		0		ANNE TARAFI		BABA TARAFI		ANNE + BABA TARAFI		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		1	2	3	4	0											
GENEL TOPLAM	55	7	12,7	48	87,3	0	0,0	3	42,9	4	57,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	32	6	18,8	26	81,3		0,0	3	50,0	3	50,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23	1	4,3	22	95,7		0,0		0,0	1	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-14 E1K1 İSE NİŞAN İÇİN TÖREN YAPILDI MI, TÖREN YAPILDI İSE DAVET YAPILMA DURUMU

	N	YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMAZ		ANLAMSIZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		TÖREN YAPILDIYSA DAVET YAPILDI MI									
		1		2		3		4		5		0		YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMAZ		ANLAMSIZ		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	0											
GENEL TOPLAM	34	21	61,8	13	38,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	14	66,7	7	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	19	13	68,4	6	31,6		0,0		0,0		0,0		0,0	10	76,9	3	23,1		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	15	8	53,3	7	46,7		0,0		0,0		0,0		0,0	4	50,0	4	50,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-15 NİŞANA DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
		CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP				
GENEL TOPLAM	14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	1.0	1.0
GENÇ H.B.	10	10										10	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	4	4										4	1.0	1.0

TABLO:B-16 NİŞANA DAVET NASIL YAPILDI

	N	DAVETİYE DAĞITILARAK		PUSULA DAĞITILDI- KAĞIT YAZILDI		OKUYUCU TUTULDU		ÇOCUKLAR DOLAŞTIRILDI		YENELER GEZDİ		KON+AİLESİ ÇAĞIRDI		DÜRÜ-OKU DAĞITILDI		CAMİ HOPARLÖRÜNDEN DUYURU YAPILDI		KÖYDEN KIZ GÖREVLENDİRİLDİ KAPI KAPI DOLAŞILDI		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	0											
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	14	0	0,0	0	0,0	3	21,4	0	0,0	0	0,0	10	71,4	0	0,0	0	0,0	1	7,1	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	10		0,0		0,0	2	20,0		0,0		0,0	8	80,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	4		0,0		0,0	1	25,0		0,0		0,0	2	50,0		0,0		0,0	1	25,0		0,0		0,0

TABLO:B-17 NİŞANA DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDI MI

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	14	5	35.7	9	64.3	0	0.0	0	0.0
GENÇ HB	10	4	40.0	6	60.0		0.0		0.0
YAŞLI HB	4	1	25.0	3	75.0		0.0		0.0

TABLO:B-18 NİŞANA DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	5	5	0	0	0	5	1.0	1.0
GENÇ H.B.	4	4				4	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	1	1				1	1.0	1.0

TABLO:B-19 NİŞANA DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU

	N	EKMEK		ŞEKER		LOKUM		KINA		KUMAŞ - MENDİL		GELİN TELİ		KİBRİT		MUM		BİSKÜVİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	5	3	60,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	1	20,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	4	2	50,0	1	25,0		0,0		0,0	1	25,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	1	1	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: B-20 E1K1 İSE DÜĞÜN İÇİN TÖREN YAPILDI MI, TÖREN YAPILDIYSA DAVET YAPILMA DURUMU

	N	YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMAZ		ANLAMSIZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		TÖREN YAPILDIYSA DAVET YAPILDI MI									
		1		2		3		4		5		0		YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMAZ		ANLAMSIZ		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	47	47	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	46	97,9	1	2,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	27	27	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	27	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	20	20	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	19	95,0	1	5,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-21 DÜĞÜNE DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	46	45	1	0	0	~~46~~ 47	1.0	1.0
GENÇ H.B.	27	26	1			28	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	19	19				19	1.0	1.0

TABLO:B-22 DÜĞÜNE DAVET NASIL YAPILDI

	N	DAVETİYE DAĞITILARAK		PUSULA DAĞITILDI- KAĞIT YAZILDI		OKUYUCU TUTULDU		ÇOCUKLAR DOLAŞTIRILDI		YENELER GEZDİ		KON+AİLESİ ÇAĞIRDI		DÜRÜ-OKU DAĞITILDI		CAMİ HOPARLÖR ÜNDEN DUYURU YAPILDI		KÖYDEN KIZ GÖREVLENDİRİLDİ KAPI KAPI DOLAŞILDI		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	47	25	53,2	0	0,0	5	10,6	0	0,0	0	0,0	9	19,1	0	0,0	8	17,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	28	21	75,0		0,0	2	7,1		0,0		0,0	3	10,7		0,0	2	7,1		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	4	21,1		0,0	3	15,8		0,0		0,0	6	31,6		0,0	6	31,6		0,0		0,0		0,0

TABLO : B-23 DÜĞÜNDE DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDI MI

	N	EVET 1		HAYIR 2		DİĞER 3		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	46	9	19,6	37	80,4	0	0,0
GENÇ H.B.	27	4	14,8	23	85,2		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	5	26,3	14	73,7		0,0		0,0

TABLO:B-24 DÜĞÜNE DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	9 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	9	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	1.0	1.0
GENÇ H.B.	4	4										4	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	5	5										5	1.0	1.0

TABLO:B-25 DÜĞÜNE DAVETTE DAĞITILANLARIN NELER OLDUĞU

	N	EKMEK		ŞEKER		LOKUM		KINA		KUMAŞ - MENDİL		GELİN TELİ		KİBRİT		MUM		BİSKÜVİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	9	6	66.7	2	22.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	11.1	0	0.0
GENÇ H.B.	4	3	75.0	1	25.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	5	3	60.0	1	20.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0	1	20.0		0.0

TABLO B-26 E1K1 İSE VE NİŞAN YAPILDI İSE NİŞANIN YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)

	N	İL		İLÇE		KÖY		BOŞ-BELİRSİZ	
		İL		İLÇE		KÖY		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	34	0	0,0	1	2,9	23	67,6	10	29,4
GENÇ H.B.	19		0,0	1	5,3	14	73,7	4	21,1
YAŞLI H.B.	15		0,0		0,0	9	60,0	6	40,0

TABLO:B-27 NİŞAN NEREDE YAPILDI CEVAP SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	HATIR LAMAZ	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
		CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP					
GENEL TOPLAM	34	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	29	1.0	1.0
GENÇ H.B.	19	15												4	15	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	15	14												1	14	1.0	1.0

TABLO:B-28 NİŞAN NEREDE YAPILDI

	N	EV		BAHÇE		DÜĞÜN SALONU		EV+BAHÇE		HATIRLAM AZ		KAHVE		KÖY MEYDANI		OKUL- OKUL BAHÇESİ		TAVUK ÇİFTLİĞİ		CAMİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	34	22	64.7	1	2.9	0	0.0	1	2.9	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	10	29.4
GENÇ H.B.	19	13	68.4	1	5.3		0.0	1	5.3		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0	4	21.1
YAŞLI H.B.	15	9	60.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0	6	40.0

TABLO: B-29 NİŞANDA İKRAM OLUP-OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	34	19	55,9	5	14,7	0	0,0	10	29,4
GENÇ H.B.	19	13	68,4	2	10,5		0,0	4	21,1
YAŞLI H.B.	15	6	40,0	3	20,0		0,0	6	40,0

TABLO: B-30 NİŞANDA İKRAM VARSA CEVAP SAYISI VE NE OLDUĞU

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	5 CEV.	B.B.	TOP. CEV.	İKRAM YAPILDIYSA NE OLDUĞU									
									İLK YİYECEK		ANA YİYECEK		SON YİYECEK		İÇECEK		DİĞER	
									2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	19	2	3	11	3	0	0	55	15	27,3	19	34,5	15	27,3	4	7,3	0	0,0
GENÇ H.B.	13	1	2	7	3			38	11	28,9	13	34,2	10	26,3	4	10,5		0,0
YAŞLI H.B.	6	1	1	4				15	4	26,7	6	40,0	5	33,3		0,0		0,0

TABLO B-31 E1K1 İSE VE DÜĞÜN YAPILDI İSE DÜĞÜNÜN YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)

	N	İL		İLÇE		KÖY		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	47	4	8,5	2	4,3	41	87,2	0	0,0
GENÇ H.B.	27	4	14,8	2	7,4	21	77,8		0,0
YAŞLI H.B.	20		0,0		0,0	20	100,0		0,0

TABLO:B-32 DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDI CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	HATIR LAMAZ	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	47	47	0	0	0	0	0	0	47	1.0	1.0
GENÇ H.B.	27	27							27	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	20	20							20	1.0	1.0

TABLO B-31 E1K1 İSE VE DÜĞÜN YAPILDI İSE DÜĞÜNÜN YAPILDIĞI YER (İDARİ AYRIM)

	N	İL		İLÇE		KÖY		BOŞ-BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	47	4	8,5	2	4,3	41	87,2	0	0,0
GENÇ H.B.	27	4	14,8	2	7,4	21	77,8		0,0
YAŞLI H.B.	20		0,0		0,0	20	100,0		0,0

TABLO:B-32 DÜĞÜNÜN NEREDE YAPILDI CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	HATIR LAMAZ	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	47	47	0	0	0	0	0	0	47	1.0	1.0
GENÇ H.B.	27	27							27	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	20	20							20	1.0	1.0

TABLO:B-33 DÜĞÜN NEREDE YAPILDI

	N	EV		BAHÇE		DÜĞÜN SALONU		EV+BAHÇE		KAHVE		KÖY MEYDANI		OKUL-OKUL BAHÇESİ		TAVUK ÇİFTLİĞİ		CAMİ		DİĞER	
		1		2		3		4		6		7		8		9		10		11	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	47	8	17,0	21	44,7	7	14,9	3	6,4	0	0,0	5	10,6	2	4,3	0	0,0	0	0,0	1	2,1
GENÇ H.B.	27	2	7,4	11	40,7	7	25,9	1	3,7		0,0	3	11,1	2	7,4		0,0		0,0	1	3,7
YAŞLI H.B.	20	6	30,0	10	50,0		0,0	2	10,0		0,0	2	10,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: B-34 DÜĞÜNDE İKRAM OLUP-OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	47	46	97,9	1	2,1	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	27	26	96,3	1	3,7		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	20	20	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-35 DÜĞÜNDE İKRAM VARSA CEVAP SAYISI VE NE OLDUĞU

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	5 CEV.	B.B.	TOP. CEV.	İKRAM YAPILDIYSA NE OLDUĞU									
									İLK YİYECEK		ANA YİYECEK		SON YİYECEK		İÇECEK		DİĞER	
									2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	46	4	11	21	10	0	0	129	31	24,0	40	31,0	42	32,6	15	11,6	1	0,8
GENÇ H.B.	26	3	5	11	7			74	18	24,3	19	25,7	25	33,8	11	14,9	1	1,4
YAŞLI H.B.	20	1	6	10	3			55	13	23,6	21	38,2	17	30,9	4	7,3		0,0

TABLO: B-36 E1K1 İSE KON. KADIN EVLENİRKEN BEYAZ GELİNLİK GİYDİ Mİ

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		5		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	55	45	81,8	8	14,5	2	3,6	0	0,0
GENÇ H.B.	32	29	90,6	3	9,4		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23	16	69,6	5	21,7	2	8,7		0,0

TABLO: B-37 E1K1 İSE EVLİLİĞİN HERHANGİ BİR AŞAMASINDA BOHÇA VERİLDİ Mİ

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		ANLAMSIZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		VERİLDİYSE KAÇ AŞAMADA										
		1		2		3		4		5		0		1	2	3	4	5	6	7	G E N E L L A M	T O P L A M	M E D Y A N	M E D Y A N
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
GENEL TOPLAM	55	38	69,1	17	30,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	25	5	7	1	0	0	0	60	1,1	2,1	
GENÇ H.B.	32	24	75,0	8	25,0		0,0		0,0		0,0		0,0	16	4	3	1				37	1,2	1,5	
YAŞLI H.B.	23	14	60,9	9	39,1		0,0		0,0		0,0		0,0	9	1	4					23	0,9	3,0	

TABLO: B-38 EVLİLİĞİN HANGİ AŞAMALARINDA BOHÇA VERİLDİĞİ

	N	GÖRÜCÜ		SORUŞTURMA		KIZ İSTEME		SÖZ		NİŞAN		ÇEYİZ SERME		KINA GECESİ		NİKAH		DÜĞÜN		DUVAK		MEVLÜT		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	0	0,0	0	0,0	9	15,0	4	6,7	20	33,3	0	0,0	0	0,0	2	3,3	22	36,7	2	3,3	0	0,0	1	1,7	0	0,0
GENÇ H.B.	37		0,0		0,0	7	18,9	2	5,4	11	29,7		0,0		0,0	1	2,7	13	35,1	2	5,4		0,0	1	2,7		0,0
YAŞLI H.B.	23		0,0		0,0	2	8,7	2	8,7	9	39,1		0,0		0,0	1	4,3	9	39,1		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: B-39 E1K1 İŞE KIZ İSTEMEDE FOTOĞRAF VE VIDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VIDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ 1		ÇEKİLMEDİ 2		DİĞER 3		BOŞ BELİRSİZ 0		ÇEKİLDİ 1		ÇEKİLMEDİ 2		DİĞER 3		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	42	1	2,4	41	97,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	42	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	23	1	4,3	22	95,7		0,0		0,0		0,0	23	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19		0,0	19	100,0		0,0		0,0		0,0	19	100,0		0,0		0,0

TABLO: B-40 E1K1 İŞE SOZDE FOTOĞRAF VE VIDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VIDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ 1		ÇEKİLMEDİ 2		DİĞER 3		BOŞ BELİRSİZ 0		ÇEKİLDİ 1		ÇEKİLMEDİ 2		DİĞER 3		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	29	1	3,4	28	96,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	29	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	18	1	5,6	17	94,4		0,0		0,0		0,0	18	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	11		0,0	11	100,0		0,0		0,0		0,0	11	100,0		0,0		0,0

TABLO: B-41 E1K1 İSE NİŞANDA FOTOĞRAF VE VIDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VIDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0				
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	34	8	23,5	26	76,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	34	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	19	7	36,8	12	63,2		0,0		0,0		0,0	19	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	15	1	6,7	14	93,3		0,0		0,0		0,0	15	100,0		0,0		0,0

TABLO: B-42 E1K1 İSE NİKAHTA FOTOĞRAF VE VIDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VIDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0				
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	54	2	3,7	52	96,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	54	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	2	6,5	29	93,5		0,0		0,0		0,0	31	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23		0,0	23	100,0		0,0		0,0		0,0	23	100,0		0,0		0,0

TABLO: B-43 E1K1 İSE KİNADA FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VİDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0				
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	45	2	4,4	43	95,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	45	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	25	2	8,0	23	92,0		0,0		0,0		0,0	25	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	20		0,0	20	100,0		0,0		0,0		0,0	20	100,0		0,0		0,0

TABLO: B-44 E1K1 İSE DÜĞÜNDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VİDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1	2	3	0	1	2	3	0	1	2	3	0				
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	47	25	53,2	22	46,8	0	0,0	0	0,0	2	4,3	45	95,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	27	21	77,8	6			0,0		0,0	2	7,4	25	92,6		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	20	4	20,0	16	80,0		0,0		0,0		0,0	20	100,0		0,0		0,0

TABLO: B-47 E1K1 İSE EVLİLİK AŞAMASINDA TAKI TAKILDI MI

	N	TAKILDIYSA KAÇ AŞAMADA												G E N L L A M	T O P L A M	M E D Y A N	M E D Y A N								
		EVET		HAYIR		HATIRLAMA Z		ANLAMSIZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ						1	2	3	4	5	6	7	BB
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%												
GENEL TOPLAM	55	51	92,7	4	7,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	21	15	13	1	1	0	0	0	99	2.0	1.8	
GENÇ H.B.	32	31	96,9	1	3,1		0,0		0,0		0,0		0,0	15	8	6	1	1				58	1.9	1.5	
YAŞLI H.B.	23	20	87,0	3	13,0		0,0		0,0		0,0		0,0	6	7	7						41	2.1	2.1	

TABLO: B-48 EVLİLİĞİN HANGİ AŞAMALARINDA TAKI TAKILDIĞI

	N	GÖRÜCÜ		SORUŞTU RMA		KIZ İSTEME		SÖZ		NİŞAN		ÇEYİZ SERME		KINA GECESİ		NİKAH		DÜĞÜN		DUVAK		MEVLÜT		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	99	0	0,0	0	0,0	6	6,1	5	5,1	23	23,2	0	0,0	10	10,1	3	3,0	45	45,5	6	6,1	0	0,0	1	1,0
GENÇ H.B.	58		0,0		0,0	5	8,6	3	5,2	13	22,4		0,0	6	10,3	3	5,2	26	44,8	1	1,7		0,0	1	1,7
YAŞLI H.B.	41		0,0		0,0	1	2,4	2	4,9	10	24,4		0,0	4	9,8		0,0	19	46,3	5	12,2		0,0		0,0

TABLO:B-49 KIZ İSTEME AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	6	4	2	0	0	0	0	8	1	12,5	0	0,0	6	75,0	0	0,0	0	0,0	1	12,5
GENÇ H.B.	5	4	1					6		0,0		0,0	5	83,3		0,0		0,0	1	16,7
YAŞLI H.B.	1		1					2	1	50,0		0,0	1	50,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-50 SÖZ AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	5	4	1	0	0	0	0	6	1	16,7	0	0,0	4	66,7	1	16,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	3	2	1					4		0,0		0,0	3	75,0	1	25,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	2	2						2	1	50,0		0,0	1	50,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-51 NİŞAN AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	23	14	5	3	1	0	0	37	8	21.6	6	16.2	17	45.9	5	13.5	0	0.0	1	2.7
GENÇ H.B.	13	8	2	2	1			22	5	22.7	4	18.2	8	36.4	4	18.2		0.0	1	4.5
YAŞLI H.B.	10	6	3	1				15	3	20.0	2	13.3	9	60.0	1	6.7		0.0		0.0

TABLO:B-52 KİNA AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	10	6	3	1	0	0	0	15	7	46.7	2	13.3	1	6.7	4	26.7	0	0.0	1	6.7
GENÇ H.B.	6	3	2	1				10	4	40,0	2	20,0		0,0	3	30,0		0,0	1	10,0
YAŞLI H.B.	4	3	1					5	3	60,0		0,0	1	20,0	1	20,0		0,0		0,0

TABLO:B-53 NİKAH AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	3	1	2	0	0	0	0	5	2	40,0	0	0,0	1	20,0	2	40,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	3	1	2					5	2	40,0		0,0	1	20,0	2	40,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	0									####		####		####		####		####		####

TABLO:B-54 DÜĞÜN AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	45	13	14	12	6	0	0	101	31	30,7	24	23,8	16	15,8	25	24,8	0	0,0	5	5,0
GENÇ H.B.	26	4	8	10	4			66	13	19,7	19	28,8	10	15,2	20	30,3		0,0	4	6,1
YAŞLI H.B.	19	9	6	2	2			35	18	51,4	5	14,3	6	17,1	5	14,3		0,0	1	2,9

TABLO: B-55 DUVAK AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	6	6	0	0	0	0	0	6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	1	1						1	0,0	0,0		0,0	1	100,0		0,0			0,0	
YAŞLI H.B.	5	5						5	0,0	0,0		0,0	5	100,0		0,0			0,0	

TABLO: B-56 DİĞER AŞAMASINDA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	ALTIN		BİLEZİK		YÜZÜK - KÜPE		PARA		HATIRLAMAZ		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	1	1						1	0,0	0,0		0,0	1	100,0		0,0			0,0	
YAŞLI H.B.	0								####	####		####		####		####			####	

TABLO: B-57 E1K1 İSE EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLER NEREYE YERLEŞTİ

	N	ERKEĞİN BABA EVİ		KIZIN BABA EVİ		AYRI EV		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	55	47	85,5	5	9,1	3	5,5	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	32	26	81,3	3	9,4	3	9,4		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23	21	91,3	2	8,7		0,0		0,0		0,0

TABLO: B-58 E1K1 İSE İLK YERLEŞİM YERİNDE DEĞİŞME OLMA DURUMU

	N	OLDU		OLMADI		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	55	39	70,9	16	29,1	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	32	23	71,9	9	28,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23	16	69,6	7	30,4		0,0		0,0

TABLO: B-59 E1K1 İSE İLK YERLEŞİM YERİNDE DEĞİŞME OLDU İSE NASIL BİR DEĞİŞME OLDUĞU

	N	AYRI EVDEN ERK BABA EVİ		ERK. BABA EV. AYRI EVE		ERK. BABA EV. KIZ BABA EVİ		KIZ BABA EV. ERK BABA EVİ		KIZ BABA EV. AYRI EVE		AYRI EVDEN KIZ BABA EVİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	39	0	0,0	35	89,7	0	0,0	0	0,0	2	5,1	0	0,0	2	5,1	0	0,0
GENÇ H.B.	23		0,0	19	82,6		0,0		0,0	2	8,7		0,0	2	8,7		0,0
YAŞLI H.B.	16		0,0	16	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:B-60 DEĞİŞME OLMASININ NEDENİ CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	9 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	39	38	0	0	0	0	0	0	0	0	1	38	1,0	1,0
GENÇ H.B.	23	23										23	1,0	1,0
YAŞLI H.B.	16	15									1	15	1,0	1,0

TABLO: B-61 DEĞİŞME OLMASININ NEDENİ

	N	KALABALIK		EVE YENİ GELİN GELDİ		YENİ EV YAPILDI - SATIN ALINDI		GÖÇ NEDENİYLE		İŞ NEDENİYLE		GEÇİMSİZLİK		ANNE BABAYA BAKMAK		ZORUNLULUK		DEPREMDEN DOLAYI		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	38	11	28,9	0	0,0	1	2,6	1	2,6	7	18,4	13	34,2	0	0,0	0	0,0	1	2,6	4	10,5
GENÇ H.B.	23	7	30,4		0,0		0,0		0,0	4	17,4	7	30,4		0,0		0,0	1	4,3	4	17,4
YAŞLI H.B.	15	4	26,7		0,0	1	6,7	1	6,7	3	20,0	6	40,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: C-1 KON. DOĞUM YERİ İLE MEMLEKETİ AYNI MI

	N	FARKLIYSA KABUL ETTİĞİ MEMLEKETİN BÖLGESİ																							
		AYNI		FARKLI		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		MARMARA BÖLGESİ		EGE BÖLGESİ		AKDENİZ BÖLGESİ		İÇ ANADOLU BÖLGESİ		KARADENİZ BÖLGESİ		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		G.DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0		100		200		300		400		500		600		700			
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	47	78,3	13	21,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	13	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	26	78,8	7	21,2		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	7	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	21	77,8	6	22,2		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	6	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: C-2 KON. MEMLEKETİNİN COĞRAFİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

	N	MARMARA BÖLGESİ		EGE BÖLGESİ		AKDENİZ BÖLGESİ		İÇ ANADOLU BÖLGESİ		KARADENİZ BÖLGESİ		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		G. DOĞU ANADOLU BÖLGESİ		BOŞ - BELİRSİZ	
		100		200		300		400		500		600		700			
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	13	1	7,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12	92,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	7		0,0		0,0		0,0		0,0	7	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	6	1	16,7		0,0		0,0		0,0	5	83,3		0,0		0,0		0,0

TABLO C-2A YURTDIŞI DOĞUMLU KİMSE OLMADIĞI İÇİN ALINMAMIŞTIR.

TABLO:C-3 KON. NEDEN MEMLEKETİ OLARAK ORAYI KABUL EDER CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	13	12	1	0	0	0	0	0	0	14	1.1	1.0
GENÇ H.B.	7	6	1							8	1.1	1.1
YAŞLI H.B.	6	6								6	1.0	1.0

TABLO:C-4 KON. NEDEN MEMLEKETİ OLARAK ORAYI KABUL EDER

	N	EŞİNİN MEMLEKETİ OLD. İÇİN		ORADA BÜYÜDÜĞÜ İÇİN		ORADAN PARA KAZANDIĞI İÇİN		AİLESİ ORALI OLD. İÇİN		BURADA YAŞADIĞI İÇİN		MEMLEKETİNİ TANIMAZ - SEVMEZ		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	14	1	7,1	5	35,7	0	0,0	1	7,1	4	28,6	1	7,1	2	14,3
GENÇ H.B.	8	1	12,5	3	37,5		0,0		0,0	3	37,5		0,0	1	12,5
YAŞLI H.B.	6		0,0	2	33,3		0,0	1	16,7	1	16,7	1	16,7	1	16,7

TABLO: C-5 KON. BABASININ MEMLEKETİNİN COĞRAFİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

	N	MARMARA BÖLGESİ 100		EGE BÖLGESİ 200		AKDENİZ BÖLGESİ 300		İÇ ANADOLU BÖLGESİ 400		KARADENİZ BÖLGESİ 500		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ 600		G. DOĞU ANADOLU BÖLGESİ 700		BOŞ - BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	60	1	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	58	96,7	1	1,7	0	0,0
GENÇ H.B.	33		0,0		0,0		0,0		0,0	32	97,0	1	3,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	1	3,7		0,0		0,0		0,0	26	96,3		0,0		0,0		0,0

TABLO C-5A BABASI YURTDIŞI DOĞUMLU KADIN OLMADIĞI İÇİN ALINMAMIŞTIR.

TABLO: C-6 KON. ANNESİNİN MEMLEKETİNİN COĞRAFİ BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI

	N	MARMARA BÖLGESİ 100		EGE BÖLGESİ 200		AKDENİZ BÖLGESİ 300		İÇ ANADOLU BÖLGESİ 400		KARADENİZ BÖLGESİ 500		DOĞU ANADOLU BÖLGESİ 600		G. DOĞU ANADOLU BÖLGESİ 700		BOŞ - BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	60	1	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	58	96,7	1	1,7	0	0,0
GENÇ H.B.	33		0,0		0,0		0,0		0,0	32	97,0	1	3,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	1	3,7		0,0		0,0		0,0	26	96,3		0,0		0,0		0,0

TABLO C-6A ANNESİ YURTDIŞI DOĞUMLU KADIN OLMADIĞI İÇİN ALINMAMIŞTIR.

TABLO: C- 7 KON. ÇALIŞMA YAPILAN KÖY İÇİNDEN Mİ, DIŞINDAN MI?

	N	KÖY İÇİNDEN 1		KÖY DIŞINDAN 2		DİĞER 6		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	60	22	36,7	38	63,3	0	0,0
GENÇ H.B.	33	13	39,4	20	60,6		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	9	33,3	18	66,7		0,0		0,0

TABLO:C-7 A KON. ÇALIŞMA YAPILAN KÖY DIŞI DOĞUMLU İSE İLK KEZ BU KÖYE KAÇ YAŞINDA GELDİ

	N	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	DİĞER	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	G E N E L	T O P L A M	M E A N	M E D Y A
		4	9	14	19	24	29	34	39	44	49	54	59	64							
GENEL TOPLAM	38	2	0	7	22	5	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	666		17.5	16.8
GENÇ H.B.	20	1		2	14	3												330		16.5	17.0
YAŞLI H.B.	18	1		5	8	2		1						1				336		18.7	16.4

TABLO:C-8 KON. İLK KEZ ÇALIŞMA YAPILAN KÖYE KİMİNLE GELDİĞİ CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	38	36	2	0	0	0	0	0	0	0	40	1.0	1.0
GENÇ H.B.	20	20									20	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	18	16	2								20	1.0	1.0

TABLO:C-9 KON. İLK KEZ ÇALIŞMA YAPILAN KÖYE KİMİNLE GELDİĞİ

	N	YALNIZ		EŞİYLE		ÇOCUKLA RIYLA		ANNESİYLE		BABASIYLA		AİLESİYLE		EŞ + ÇOCUKLA RIYLA		KARDEŞLER İYLE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		8		10		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	40	0	0,0	32	80,0	1	2,5	2	5,0	1	2,5	4	10,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	20		0,0	18	90,0	1	5,0		0,0		0,0	1	5,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	20		0,0	14	70,0		0,0	2	10,0	1	5,0	3	15,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:C-10 KON. İLK KEZ ÇALIŞMA YAPILAN KÖYE GELME NEDENİ CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP
GENEL TOPLAM	38	37	1	0	0	0	39
GENÇ H.B.	20	20					20
YAŞLI H.B.	18	17	1				19

TABLO:C-11 KON. İLK KEZ ÇALIŞMA YAPILAN KÖYE GELME NEDENİ

	N	EVLENDİ		ÇALIŞMA YA		ZORUNLU GÖÇ		TAYİN		BURAYA YERLEŞTİ		DEPREMDE N DOLAYI		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		10	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	39	29	74.4	3	7.7	0	0.0	3	7.7	3	7.7	1	2.6	0	0.0
GENÇ H.B.	20	15	75.0	2	10.0		0.0	1	5.0	1	5.0	1	5.0		0.0
YAŞLI H.B.	19	14	73.7	1	5.3		0.0	2	10.5	2	10.5		0.0		0.0

TABLO:D-1 KON. KADIN HIÇ GEBE KALDI MI

	N	EVET		HAYIR		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		0	
		n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	58	96,7	2	3,3	0	0,0
GENÇ H.B.	33	31	93,9	2	6,1		0,0
YAŞLI H.B.	27	27	100,0		0,0		0,0

TABLO:D-2 KON. KADININ İLK GEBELİĞİNİN SONUCU

	N	CANLI DOĞUM		DÜŞÜK		ÖLÜ DOĞUM		KÜRTAJ		GEB. HALEN SÜRER		DİĞER		BOŞ - BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	53	91,4	3	5,2	2	3,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	27	87,1	2	6,5	2	6,5		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	26	96,3	1	3,7		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-3 KON. KADININ TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDIĞI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	58	2	7	6	10	5	9	6	1	6	1	1	0	4	0	0	0	0	330	5.7	5.3
GENÇ H.B.	31	2	7	6	4	3	4	4			1								127	4.1	3.6
YAŞLI H.B.	27				6	2	5	2	1	6		1		4					203	7.5	6.8

TABLO: D-4 KON. KÜRTAJ YAPTIRMA DURUMU

	N	YAPTIRDI		YAPTIRMADI		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	19	32,8	39	67,2	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	12	38,7	19	61,3		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	7	25,9	20	74,1		0,0		0,0

TABLO: D-5 KON. KÜRTAJ YAPTIRDI İSE SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	19	10	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	1.7	1.5
GENÇ H.B.	12	7	3	1	1														20	1.7	1.4
YAŞLI H.B.	7	3	2	2															13	1.9	1.0

TABLO: D-6 KON. DÜŞÜK YAPMA DURUMU

	N	YAPTI 1		YAPMADI 2		HATIRLAMAZ 3		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	58	23	39,7	35	60,3	0	0,0
GENÇ H.B.	31	7	22,6	24	77,4		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	16	59,3	11	40,7		0,0		0,0

TABLO: D-7 KON. DÜŞÜK YAPTI İSE SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	23	17	2	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	45	2.0	1.2
GENÇ H.B.	7	5	1			1													12	1.7	1.2
YAŞLI H.B.	16	12	1	1			1				1								33	2.1	1.2

TABLO: D-8 KON. ÖLÜM DOĞUM YAPMA DURUMU

	N	YAPTI		YAPMADI		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	5	8,6	53	91,4	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	3	9,7	28	90,3		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	2	7,4	25	92,6		0,0		0,0

TABLO: D-9 KON. ÖLÜ DOĞUM YAPTI İSE SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	5	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1.2	1.1
GENÇ H.B.	3	3																	3	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	2	1	1																3	1.5	0.5

TABLO: D-10 KON. İKİZ,ÜÇÜZ,DÖRDÜZ DOĞUM YAPMA DURUMU

	N	YAPTI		YAPMADI		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	3	5,2	55	94,8	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31		0,0	31	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	3	11,1	24	88,9		0,0		0,0

TABLO: D-11 BİR DOĞUMDA DOĞAN ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	3	0	3	0	0	0	0	0	6	2.0	2.0
GENÇ H.B.	0										
YAŞLI H.B.	3		3						6	2.0	2.0

TABLO: D-12 KON. CANLI DOĞUM YAPMA DURUMU

	N	YAPTI		YAPMADI		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	58	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	31	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	27	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-13 KON. CANLI DOĞUM YAPTI İŞE SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	58	2	14	9	10	8	6	2	4	3	0	0	0	246	4.2	3.9
GENÇ H.B.	31	2	13	8	3	3	1	1						92	3.0	2.6
YAŞLI H.B.	27		1	1	7	5	5	1	4	3				154	5.7	5.4

TABLO: D-14 CANLI DOĞUMLARDA DOĞAN ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	58	2	14	9	10	8	5	3	2	5	0	0	0	249	4.3	3.9
GENÇ H.B.	31	2	13	8	3	3	1	1						92	3.0	3.0
YAŞLI H.B.	27		1	1	7	5	4	2	2	5				157	5.8	5.4

TABLO: D-15 CANLI DOĞAN ERKEK ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	52	19	16	5	8	3	1	0	0	0	0	0	0	119	2.1	1.9
GENÇ H.B.	25	12	9	1	2	1								46	1.8	1.6
YAŞLI H.B.	27	7	7	4	6	2	1							73	2.7	2.4

TABLO: D-16 CANLI DOĞAN KIZ ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	52	21	10	8	4	6	2	1	0	0	0	0	0	130	2.5	2.0
GENÇ H.B.	27	17	6	1	1	2								46	1.7	1.3
YAŞLI H.B.	25	4	4	7	3	4	2	1						84	3.4	3.1

TABLO: D-17 KON. CANLI DOĞUM YAPTI İSE CİNSİYETLERİ

	N	YALNIZ ERKEK		YALNIZ KIZ		KIZ+ ERKEK		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	6	10,3	6	10,3	46	79,3	0	0,0
GENÇ H.B.	31	4	12,9	6	19,4	21	67,7		0,0
YAŞLI H.B.	27	2	7,4		0,0	25	92,6		0,0

TABLO: D-18 KON. GEBE KALDI İSE İLK GEBELİK YAŞI

	N	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	28	GENEL TOP.	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	58	5	7	7	8	13	7	5	1	1	2	1	1063	0	1	18.3	18.7
GENÇ H.B.	31	2	3	2	6	7	5	2	1		2	1	593			19.1	18.9
YAŞLI H.B.	27	3	4	5	2	6	2	3		1			470		1	17.4	18.2

TABLO: D-19 KON. İLK GEBELİĞİNDE DOKTORA GİTTİ Mİ

	N	GİTTİ		GİTMEDİ		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	24	41,4	34	58,6	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	20	64,5	11	35,5		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	4	14,8	23	85,2		0,0		0,0

TABLO: D-20 KON. İLK DOĞUMUNU NEREDE YAPTI

	N	EV		SAĞLIK OCAĞI		SAĞLIK EVİ		DEVLET HASTANESİ		ÖZEL HASTANE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		5		4		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	39	67,2	0	0,0	0	0,0	18	31,0	0	0,0	1	1,7	0	0,0
GENÇ H.B.	31	18	58,1		0,0		0,0	12	38,7		0,0	1	3,2		0,0
YAŞLI H.B.	27	21	77,8		0,0		0,0	6	22,2		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-21 KON. İLK DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BİLMEZ HATIR LAMAZ	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP
GENEL TOPLAM	58	58	0	0	0	0	0	0	58
GENÇ H.B.	31	31							31
YAŞLI H.B.	27	27							27

TABLO: D-22 KON. İLK DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI

	N	DİPLOMALI EBE		DİPLOMASIZ EBE		DOKTOR		KON. ANNESİ		AKRABALAR		KOMŞU		KENDİSİ		DİĞER	
		1		2		3		5		6		7		8		9	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	15	25,9	32	55,2	11	19,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	12	38,7	12	38,7	7	22,6		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	3	11,1	20	74,1	4	14,8		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-23 İLK DOĞAN BEBEĞİN CİNSİYETİ

	N	ERKEK 1		KIZ 2		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	58	28	48,3	30	51,7	0	0,0
GENÇ H.B.	31	15	48,4	16	51,6		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	13	48,1	14	51,9		0,0		0,0

TABLO: D-24 İLK DOĞAN ÇOCUK HAYATTA MI

	N	EVET		HAYIR		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	52	89,7	6	10,3	0	0,0
GENÇ H.B.	31	30	96,8	1	3,2		0,0
YAŞLI H.B.	27	22	81,5	5	18,5		0,0

TABLO: D-26 KON. GEBE KALDI İSE S0N GEBELİK YAŞI

	N	15	20	25	30	35	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOPLAM	M E A N	M E D Y A N
		19	24	29	34	39					
GENEL TOPLAM	56	2	16	18	10	5	4	1	1377	27.0	26.6
GENÇ H.B.	29	2	10	11	5	1			748	25.8	25.6
YAŞLI H.B.	27		6	7	5	4	4	1	629	28.5	28.1

TABLO: D-27 KON. S0N GEBELİĞİNDE DOKTORA GİTTİ Mİ

	N	GİTTİ		GİTMEDİ		HATIRLAMA Z		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	26	46,4	30	53,6	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	29	20	69,0	9	31,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	6	22,2	21	77,8		0,0		0,0

TABLO: D-28 KON. SON DOĞUMUNU NEREDE YAPTI

	N	EV		SAĞLIK OCAĞI		SAĞLIK EVİ		DEVLET HASTANESİ		ÖZEL HASTANE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		5		4		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	33	58,9	0	0,0	1	1,8	21	37,5	1	1,8	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	29	12	41,4		0,0	1	3,4	15	51,7	1	3,4		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	21	77,8		0,0		0,0	6	22,2		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-29 KON. SON DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BİLMEZ HATIR LAMAZ	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	56	55	1	0	0	0	0	0	57	1,0	1,0
GENÇ H.B.	29	28	1						30	1,0	1,0
YAŞLI H.B.	27	27							27	1,0	1,0

TABLO: D-30 KON. SON DOĞUMUNU KİM YAPTIRDI

	N	DİPLOMALI EBE		DİPLOMASIZ EBE		DOKTOR		KON. ANNESİ		AKRABALAR		KOMŞU		KENDİSİ		DİĞER	
		1		2		3		5		6		7		8		9	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	57	15	26,3	30	52,6	11	19,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,8
GENÇ H.B.	30	12	40,0	11	36,7	7	23,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	3	11,1	19	70,4	4	14,8		0,0		0,0		0,0		0,0	1	3,7

TABLO: D-31 SON DOĞAN BEBEĞİN CİNSİYETİ

	N	ERKEK		KIZ		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	29	51,8	27	48,2	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	29	14	48,3	15	51,7		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	15	55,6	12	44,4		0,0		0,0

TABLO: D-32 SON DOĞAN ÇOCUK HAYATTA MI

	N	EVET		HAYIR		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	53	94,6	3	5,4	0	0,0
GENÇ H.B.	29	28	96,6	1	3,4		0,0
YAŞLI H.B.	27	25	92,6	2	7,4		0,0

TABLO: D-33 SON DOĞAN ÇOCUK HAYATTA DEĞİLSE ÖLÜM AYI

	N	0-6 GÜN		7-14 GÜN		15-29 GÜN		40 GÜNLÜK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	2	0	0,0	1	50,0	0	0,0	1	50,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	1		0,0	1	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	1		0,0		0,0		0,0	1	100,0		0,0		0,0

TABLO: D-33-A SON DOĞAN ÇOCUK HAYATTA DEĞİLSE ÖLÜM AYI(DİĞERSE)

	N	41 -150 GÜNLÜK		6-11 AYLIK		1 YAŞ		2 YAŞ		3 YAŞ		4 YAŞ		5-9 YAŞ		10-14 YAŞ		15-19 YAŞ		20-24 YAŞ		25-29 YAŞ		30-34 YAŞ		35-39 YAŞ		40-44 YAŞ		45 + YAŞ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B	0	####		###		####		###		####		###		###		###		###		###		###		###		###		###		###	
YAŞLI H.B	1		0,0		0,0		0,0		0,0	1	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-34 KON. CANLI DOĞUP ÖLEN ÇOCUĞU OLMA DURUMU

	N	VAR		YOK		HATIRLAMA Z		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	26	44,8	32	55,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	8	25,8	23	74,2		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	18	66,7	9	33,3		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-34A KON. ÖLEN ÇOCUKLARININ CİNSİYETLERİ

	N	YALNIZ ERKEK		YALNIZ KIZ		KIZ+ ERKEK		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	26	12	46,2	6	23,1	8	30,8	0	0,0
GENÇ H.B.	8	5	62,5	2	25,0	1	12,5		0,0
YAŞLI H.B.	18	7	38,9	4	22,2	7	38,9		0,0

TABLO: D-35 KON. ÖLEN TOPLAM ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	HATIRLA MAZ	BOŞ BELİRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	26	13	4	3	4	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57	2.2	1.5
GENÇ H.B.	8	7				1													12	1.5	1.0
YAŞLI H.B.	18	6	4	3	4		1												45	2.5	2.3

TABLO: D-36 KON. ÖLEN TOPLAM ERKEK ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	20	13	4	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	1.6	1.3
GENÇ H.B.	6	5			1														9	1.5	1.1
YAŞLI H.B.	14	8	4	2															22	1.6	1.4

TABLO: D-37 KON. ÖLEN TOPLAM KIZ ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	14	7	4	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	1.9	1.5
GENÇ H.B.	3	3																	3	1.0	1.0
YAŞLI H.B.	11	4	4	2		1													23	2.1	1.9

TABLO: D-38 KON. HALEN SÜREN GEBELİĞİ VAR MI

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	3	5,0	57	95,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	2	6,1	31	93,9		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	1	3,7	26	96,3		0,0		0,0

TABLO: D-39 KON. AİLE PLANLAMASI UYGULAR MI

	N	EVET		HAYIR		49 YAŞ ÜSTÜ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	28	46,7	10	16,7	22	36,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	27	81,8	6	18,2		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	1	3,7	4	14,8	22	81,5		0,0		0,0

TABLO: D-42 KON. İLK ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI MI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	52	89,7	6	10,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	29	93,5	2	6,5		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	23	85,2	4	14,8		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-43 İLK ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI İSE, NE KADAR SÜRE

	N	0-6 GÜN		7-14 GÜN		15-29 GÜN		40 GÜNLÜK		41-120 GÜNLÜK		5-9 AYLIK		10-14 AYLIK		15-19 AYLIK		20-24 AYLIK		DİĞER		HALEN DEVAM EDER		HATIRLA MAZ		BOŞ BELİRSİZ			
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
GENEL TOPLAM	52	11	21,2	2	3,8	9	17,3	23	44,2	4	7,7	1	1,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	3,8	0	0,0
GENÇ H.B.	29	2	6,9	1	3,4	7	24,1	17	58,6	2	6,9		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	23	9	39,1	1	4,3	2	8,7	6	26,1	2	8,7	1	4,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	2	8,7		0,0		0,0

TABLO: D-44 KON. İLK ÇOCUĞUNU EMZİRDİ Mİ

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	55	94,8	3	5,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	29	93,5	2	6,5		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	26	96,3	1	3,7		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-45 İLK ÇOCUĞUNU EMZİRDİ İSE, NE KADAR SÜRE

	N	0-6 GÜN		7-14 GÜN		15-29 GÜN		40 GÜNLÜK		41-120 GÜNLÜK		5-9 AYLIK		10-14 AYLIK		15-19 AYLIK		20-24 AYLIK		36-48 AYLIK		HALEN SÜT VERİR		HATIRLA MAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	55	0	0,0	0	0,0	1	1,8	2	3,6	16	29,1	12	21,8	6	10,9	5	9,1	8	14,5	4	7,3	0	0,0	1	1,8	0	0,0
GENÇ H.B.	29		0,0		0,0	1	3,4	1	3,4	9	31,0	11	37,9	2	6,9	3	10,3	1	3,4	1	3,4		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	26		0,0		0,0		0,0	1	3,8	7	26,9	1	3,8	4	15,4	2	7,7	7	26,9	3	11,5		0,0	1	3,8		0,0

TABLO: D-46 KON. SON ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI MI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	40	71,4	16	28,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	29	19	65,5	10	34,5		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	21	77,8	6	22,2		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-47 SON ÇOCUĞUNU KUNDAK YAPTI İSE, NE KADAR SÜRE

	N	0-6 GÜN		7-14 GÜN		15-29 GÜN		40 GÜNLÜK		41-120 GÜNLÜK		5-9 AYLİK		10-14 AYLİK		15-19 AYLİK		20-24 AYLİK		DİĞER		HALEN DEVAM EDER		HATIRLAMAZ		BOŞ BELİRSİZ			
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
GENEL TOPLAM	40	12	30,0	5	12,5	9	22,5	10	25,0	2	5,0	0	0,0	1	2,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,5	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	19	2	10,5	2	10,5	6	31,6	7	36,8	2	10,5		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	21	10	47,6	3	14,3	3	14,3	3	14,3		0,0		0,0	1	4,8		0,0		0,0		0,0		0,0	1	4,8		0,0		0,0

TABLO: D-48 KON. SON ÇOCUĞUNU EMZİRDİ Mİ

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	52	92,9	4	7,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	29	27	93,1	2	6,9		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	25	92,6	2	7,4		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-49 SON ÇOCUĞUNU EMZİRDİ İSE, NE KADAR SÜRE

	N	0-6 GÜN		7-14 GÜN		15-29 GÜN		40 GÜNLÜK		41-120 GÜNLÜK		5-9 AYLIK		10-14 AYLIK		15-19 AYLIK		20-24 AYLIK		36-48-60 AYLIK		HALEN SÜT VERİR		HATIRLA MAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	52	1	1,9	0	0,0	0	0,0	1	1,9	16	30,8	8	15,4	5	9,6	3	5,8	9	17,3	8	15,4	0	0,0	1	1,9	0	0,0
GENÇ H.B.	27	1	3,7		0,0		0,0		0,0	8	29,6	6	22,2		0,0	2	7,4	5	18,5	5	18,5		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	25		0,0		0,0		0,0	1	4,0	8	32,0	2	8,0	5	20,0	1	4,0	4	16,0	3	12,0		0,0	1	4,0		0,0

TABLO: D-50 KON. İLK ÇOCUĞUNA EŞYA YAPTI MI

	N	YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	58	57	98,3	1	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	31	31	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	26	96,3	1	3,7		0,0		0,0		0,0

TABLO: D-51 KON. SON ÇOCUĞUNA EŞYA YAPTI MI

	N	YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	54	96,4	2	3,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	29	28	96,6	1	3,4		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	26	96,3	1	3,7		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-1 KON. SÜNNET OLAN ÇOCUĞUNUN OLMA DURUMU

	N	KON. SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR		KON. SÜNNET OLAN ÇOCUĞU YOK		ÇOCUK. HEPSİ KIZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	45	75,0	5	8,3	10	16,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	21	63,6	5	15,2	7	21,2		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	24	88,9		0,0	3	11,1		0,0		0,0

TABLO: E-2 KON. SÜNNET OLAN ÇOCUK SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	HATIR LA MAZ	BOŞ BEL İRSİZ	GENEL TOP.	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	45	15	20	6	4	0	0	0	0	0	0	89	2.0	1.9
GENÇ H.B.	21	10	8	3								35	1.7	1.6
YAŞLI H.B.	24	5	12	3	4							54	2.3	2.1

ABLO: E-3 KONİLK SÜNİNET OLAN ÇOCUĞUNUN SÜNİNETİNE KİM KARAR VERDİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	5 CEV.	B.B.	TOP. CEV	BABA		ANNE		DEDE		BABAANNE		AMCA		DOKTOR		AKRABALAR		KOMŞU		HATIRLAMAZ		DİĞER							
									1		2		3		4		5		6		5		7		8		9							
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
									GENEL TOPLAM	45	25	20	0	0	0	0	65	28	43,1	27	41,5	5	7,7	2	3,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,5	0
GENÇ H.B.	21	9	12					33	13	39,4	15	45,5	1	3,0	2	6,1		0,0		0,0		0,0	1	3,0		0,0	1	3,0						
YAŞLI H.B.	24	16	8					32	15	46,9	12	37,5	4	12,5		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	3,1						

TABLO: E-4 SÜNİNET OLAN İLK ÇOCUĞUN SÜNİNET YAŞI

	N	0-6 GÜN		7-14 GÜN		15-29 GÜN		1-11 AYLIK		12-23 AYLIK		24-35 AYLIK		36-47 AYLIK		48-59 AYLIK		60-71 AYLIK		72-83 AYLIK		84-95 AYLIK		96-107 AYLIK		108-120 AYLIK		DİĞER		HATILAMAZ		BOŞ BELİRSİZ	
		3		3		3		4		5		5		5		5		5		5		5		5		5		0		0		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	45	0	0,0	0	0,0	4	8,9	0	0,0	0	0,0	5	11,1	4	8,9	8	17,8	4	8,9	4	8,9	3	6,7	3	6,7	8	###	2	4,4	0	0,0
GENÇ H.B.	21		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	4,8	3	###	2	9,5	2	9,5	2	9,5	3	###	3	14,3	5	###		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24		0,0		0,0	4	16,7		0,0		0,0	4	16,7	1	4,2	6	25,0	2	8,3	2	8,3		0,0		0,0	3	###	2	8,3		0,0		0,0

TABLO: E-7 SÜNNET OLAN SON ÇOCUĞUN SÜNNET YAŞI

	N	0-6 GÜN		7-14 GÜN		15-29 GÜN		1-11 AYLIK		12-23 AYLIK		24-35 AYLIK		36-47 AYLIK		48-59 AYLIK		60-71 AYLIK		72-83 AYLIK		84-95 AYLIK		96-107 AYLIK		132 AYLIK		DİĞER		HATIL AMAZ-BİLME Z		BOŞ BELİRSİZ	
		3		3		3		4		5		5		5		5		5		5		5		5		5		0		0		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	0	0,0	0	0,0	3	10,0	0	0,0	2	6,7	5	16,7	5	16,7	7	23,3	3	10,0	2	6,7	0	0,0	2	6,7	1	3,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11		0,0		0,0		0,0		0,0	1	9,1	1	9,1	3	27,3	1	9,1	2	18,2	1	9,1		0,0	1	9,1	1	9,1		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19		0,0		0,0	3	15,8		0,0	1	5,3	4	21,1	2	10,5	6	31,6	1	5,3	1	5,3		0,0	1	5,3		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-8 SÜNNET OLAN SON ÇOCUK YALNIZ MI SÜNNET OLDU

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMA Z		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	10	33,3	20	66,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	1	9,1	10	90,9		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	9	47,4	10	52,6		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-9 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUK NEREDE SÜNNET OLDU

	N	EV		KÖY MEYDANI		SAĞ. OCAĞI- SAĞ. KABİNİ		HASTANE		BELEDİYE		EV BAHÇESİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	45	32	71,1	3	6,7	6	13,3	3	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,2
GENÇ H.B.	21	11	52,4	1	4,8	6	28,6	3	14,3		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	21	87,5	2	8,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	4,2

TABLO: E-10 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUĞUN SÜNNETİNİ KİM YAPTI

	N	DİPLOMASIZ SÜNNETÇİ		DİPLOMALI SÜNNETÇİ		SAĞLIK MEMURU		DOKTOR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		7		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	45	25	55,6	18	40,0	1	2,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	2,2
GENÇ H.B.	21	8	38,1	12	57,1	1	4,8		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	17	70,8	6	25,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	4,2

TABLO: E-11 SÜNNET OLAN SON ÇOCUK NEREDE SÜNNET OLDU

	N	EV		KÖY MEYDANI		SAĞ. OCAĞI-SAĞ. KABİNİ		HASTANE		BELEDİYE		EV BAHÇESİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		7		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	24	80,0	0	0,0	2	6,7	3	10,0	0	0,0	0	0,0	1	3,3	0	0,0
GENÇ H.B.	11	6	54,5		0,0	2	18,2	3	27,3		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	18	94,7		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	5,3		0,0

TABLO: E-12 SÜNNET OLAN SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNİ KİM YAPTI

	N	DİPLOMASIZ SÜNNETÇİ		DİPLOMALI SÜNNETÇİ		SAĞLIK MEMURU		DOKTOR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		7		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	19	63,3	11	36,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	4	36,4	7	63,6		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	15	78,9	4	21,1		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-13 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA YATAK SÜSLENDİ Mİ

	N	EVET 1		HAYIR 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	45	20	44,4	24	53,3	1	2,2	0	0,0
GENÇ H.B.	21	14	66,7	7	33,3		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	6	25,0	17	70,8	1	4,2		0,0		0,0

TABLO: E-14 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA SÜNNET KINASI YAPILDI MI

	N	EVET 1		HAYIR 2		HATIRLAMAZ 3		DİĞER 4		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	45	3	6,7	41	91,1	1	2,2	0	0,0
GENÇ H.B.	21	2	9,5	19	90,5		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	1	4,2	22	91,7	1	4,2		0,0		0,0

TABLO: E-15 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA ÇOCUK GEZDİRİLDİ Mİ

	N	EVET 1		HAYIR 2		HATIRLAMA Z 3		DİĞER 4		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	45	14	31,1	30	66,7	1	2,2	0	0,0
GENÇ H.B.	21	11	52,4	10	47,6		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	3	12,5	20	83,3	1	4,2		0,0		0,0

TABLO: E-16 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUĞA DÜĞÜN YAPILDI MI

	N	EVET 1		HAYIR 2		HATIRLAMA Z 3		DİĞER 4		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	45	4	8,9	40	88,9	1	2,2	0	0,0
GENÇ H.B.	21	3	14,3	18	85,7		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	1	4,2	22	91,7	1	4,2		0,0		0,0

TABLO: E-17 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUĞA MEVLUT OKUTULDU MU

	N	EVET 1		HAYIR 2		HATIRLAMA Z 3		DİĞER 4		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	45	19	42,2	25	55,6	1	2,2	0	0,0
GENÇ H.B.	21	14	66,7	7	33,3		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	5	20,8	18	75,0	1	4,2		0,0		0,0

TABLO: E-18 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA DİĞER BİR AŞAMA YAPILDI MI

	N	EVET 1		HAYIR 2		HATIRLAMA Z 3		DİĞER 4		BOŞ BELİRSİZ 0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	45	0	0,0	44	97,8	1	2,2	0	0,0
GENÇ H.B.	21		0,0	21	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24		0,0	23	95,8	1	4,2		0,0		0,0

TABLO: E-19 SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA YATAK SÜSLENDİ Mİ

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMA Z		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	13	43,3	17	56,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	9	81,8	2	18,2		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	4	21,1	15	78,9		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-20 SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA SÜNNET KINASI YAPILDI MI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMA Z		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	1	3,3	29	96,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	1	9,1	10	90,9		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19		0,0	19	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-21 SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA ÇOCUK GEZDİRİLDİ Mİ

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMA Z		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	9	30,0	21	70,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	8	72,7	3	27,3		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	1	5,3	18	94,7		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-22 SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA DÜĞÜN YAPILDI MI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMA Z		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	1	3,3	29	96,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	1	9,1	10	90,9		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19		0,0	19	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-23 SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA MEVLÛT OKUTULDU MU

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	11	36,7	19	63,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	9	81,8	2	18,2		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	2	10,5	17	89,5		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-24 SÜNNET OLAN SON ÇOCUKTA DİĞER BİR AŞAMA YAPILDI MI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	0	0,0	30	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11		0,0	11	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19		0,0	19	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:E-27 SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET NASIL YAPILDI(İLK ÇOCUK)

	N	HOPARLÖR İLE		DAVET YAPILMADI		OKUYUCU TUTULDU		KAPI KAPI DOLAŞILDI		KINA ŞEKER MENDİL HALKA DAĞITILDI		DAVETİYE BASTIRILDI		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	25,0	0	0,0	3	75,0	0	0,0
GENÇ H.B.	3		0,0		0,0		0,0	1	33,3		0,0	2	66,7		0,0
YAŞLI H.B.	1		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	100,0		0,0

TABLO: E-28 SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVETTE BİRŞEY DAĞITILDI MI(İLK ÇOCUK)

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	4	0	0,0	4	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	3		0,0	3	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	1		0,0	1	100,0		0,0		0,0

TABLO:E-33 SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVET NASIL YAPILDI(SON ÇOCUK)

	N	HOPARLÖR İLE		DAVET YAPILMADI		OKUYUCU TUTULDU		KAPI KAPI DOLAŞILDI		KINA ŞEKER MENDİL HALKA DAĞITILDI		DAVETİYE BASTIRILDI		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	1		0,0		0,0		0,0	1	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	0		#####		#####		#####		#####		#####		#####		#####

TABLO: E-34 SÜNNET DÜĞÜNÜNE DAVETTE BİRŞEY DAĞITILDI MI(SON ÇOCUK)

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	1	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	1		0,0	1	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	0		#####		#####		#####		#####

TABLO E-35-E-36 DAVETTE BİRŞEY DAĞITILMADIĞI İÇİN ALINMAMIŞTIR.

TABLO E-37 SÜNNET OLAN İLK ÇOCUKTA MEVLÜT İÇİN TÖREN YAPILDI MI

	N	TÖREN YAPILDIYSA DAVET YAPILDI MI																			
		YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMA		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		YAPILDI		YAPILMADI		HATIRLAMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	19	19	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	19	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	14	14	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	14	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
YAŞLI H.B.	5	5	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

TABLO:E-38 MEVLÜT TÖRENİNE DAVET NASIL YAPILDI CEVAP SAYISI(İLK ÇOCUK)

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	9 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	19	18	1	0	0	0	0	0	0	0	0	20	1.0	1.0
GENÇ H.B.	14	13	1									15	1.4	1.0
YAŞLI H.B.	5	5										5	1.0	1.0

TABLO:E-39 MEVLÜT TÖRENİNE DAVET NASIL YAPILDI(İLK ÇOCUK)

	N	HOPARLÖR İLE		DAVET YAPILMADI		OKUYUCU TUTULDU		KAPI KAPI DOLAŞILDI		KINA ŞEKER MENDİL HALKA DAĞITILDI		DAVETİYE BASTIRILDI		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	20	0	0,0	0	0,0	2	10,0	5	25,0	0	0,0	13	65,0	0	0,0
GENÇ H.B.	15		0,0		0,0	1	6,7	4	26,7		0,0	10	66,7		0,0
YAŞLI H.B.	5		0,0		0,0	1	20,0	1	20,0		0,0	3	60,0		0,0

TABLO: E-40 MEVLÜT TÖRENİNE DAVETTE BİRŞEY DAĞITILDI MI(İLK ÇOCUK)

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELIRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	19	0	0,0	19	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	14		0,0	14	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	5		0,0	5	100,0		0,0		0,0

TABLO E-41-E42 DAVETTE DAĞITILAN BİRŞEY OLMADIĞI İÇİN ALINMAMIŞTIR.

TABLO:E-45 MEVLÜT TÖRENİNE DAVET NASIL YAPILDI(SON ÇOCUK)

	N	HOPARLÖR İLE		DAVET YAPILMADI		OKUYUCU TUTULDU		KAPI KAPI DOLAŞILDI		KINA ŞEKER MENDİL HALKA DAĞITILDI		DAVETİYE BASTIRILDI		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	11	0	0,0	0	0,0	1	9,1	3	27,3	0	0,0	7	63,6	0	0,0
GENÇ H.B.	9		0,0		0,0	1	11,1	2	22,2		0,0	6	66,7		0,0
YAŞLI H.B.	2		0,0		0,0		0,0	1	50,0		0,0	1	50,0		0,0

TABLO: E-46 MEVLÜT TÖRENİNE DAVETTE BİRŞEY DAĞITILDI MI(SON ÇOCUK)

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	11	0	0,0	11	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	9		0,0	9	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	2		0,0	2	100,0		0,0		0,0

TABLO E-47-E-48 DAVETTE BİRŞEY DAĞITILMADIĞI İÇİN ALINMAMIŞTIR.

TABLO:E-51 İLK ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI

	N	EV		BAHÇE		DÜĞÜN SALONU		EV+BAHÇE		HATIRLAM AZ		KAHVE		KÖY MEYDANI		OKUL-OKUL BAHÇESİ		TAVUK ÇİFTLİĞİ		CAMİ		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	4	0	0,0	1	25,0	1	25,0	1	25,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	25,0
GENÇ H.B.	3		0,0	1	33,3	1	33,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	33,3
YAŞLI H.B.	1		0,0		0,0		0,0	1	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-52 İLK ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜNDE İKRAM OLUP-OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	4	4	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	3	3	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	1	1	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:E-55 SON ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜNÜN NEREDE YAPILDIĞI

	N	EV		BAHÇE		DÜĞÜN SALONU		EV+BAHÇE		HATIRLAM AZ		KAHVE		KÖY MEYDANI		OKUL-OKUL BAHÇESİ		TAVUK ÇİFTLİĞİ		CAMİ		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	1	0	0,0	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	1		0,0	1	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	0		#####		####		#####		#####		#####		####		####		####		####		####		####

TABLO: E-56 SON ÇOCUĞUN SÜNNET DÜĞÜNÜNDE İKRAM OLUP-OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	1	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	1	1	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	0		#####		#####		#####		#####

TABLO:E-59 İLK ÇOCUĞUN MEVLUTUNUN NEREDE YAPILDIĞI

	N	EV		BAHÇE		DÜĞÜN SALONU		EV+BAHÇE		HATIRLAM AZ		KAHVE		KÖY MEYDANI		OKUL-OKUL BAHÇESİ		TAVUK ÇİFTLİĞİ		CAMİ		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	20	11	55,0	2	10,0	0	0,0	1	5,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	30,0	0	0,0
GENÇ H.B.	15	7	46,7	2	13,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	6	40,0		0,0
YAŞLI H.B.	5	4	80,0		0,0		0,0	1	20,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-60 İLK ÇOCUĞUN MEVLUTUNDA İKRAM OLUP-OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	19	19	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	14	14	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	5	5	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:E-63 SON ÇOCUĞUN MEVLUTUNUN NEREDE YAPILDIĞI

	N	EV		BAHÇE		DÜĞÜN SALONU		EV+BAHÇE		HATIRLAM AZ		KAHVE		KÖY MEYDANI		OKUL-OKUL BAHÇESİ		TAVUK ÇİFTLİĞİ		CAMİ		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	12	7	58,3	1	8,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	33,3	0	0,0
GENÇ H.B.	10	5	50,0	1	10,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	4	40,0		0,0
YAŞLI H.B.	2	2	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-64 SON ÇOCUĞUN MEVLUTUNDA İKRAM OLUP-OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	11	10	90,9	1	9,1	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	9	8	88,9	1	11,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	2	2	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:E-63 SON ÇOCUĞUN MEVLUTUNUN NEREDE YAPILDIĞI

	N	EV		BAHÇE		DÜĞÜN SALONU		EV+BAHÇE		HATIRLAM AZ		KAHVE		KÖY MEYDANI		OKUL-OKUL BAHÇESİ		TAVUK ÇİFTLİĞİ		CAMİ		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	12	7	58,3	1	8,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	33,3	0	0,0
GENÇ H.B.	10	5	50,0	1	10,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	4	40,0		0,0
YAŞLI H.B.	2	2	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-64 SON ÇOCUĞUN MEVLUTUNDA İKRAM OLUP-OLMAMA DURUMU

	N	VAR		YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	11	10	90,9	1	9,1	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	9	8	88,9	1	11,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	2	2	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-67 İLK ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VİDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	45	17	37,8	28	62,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	45	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	21	13	61,9	8	38,1		0,0		0,0		0,0	21	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	24	4	16,7	20	83,3		0,0		0,0		0,0	24	100,0		0,0		0,0

TABLO: E-68 SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE TAKI VAR MI

	N	EVET		HAYIR		HATIRLAMAZ		ANLAMSIZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	12	40,0	18	60,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	9	81,8	2	18,2		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	3	15,8	16	84,2		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:E-69 SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE TAKI VARSA NE TAKILDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	5 CEV.	B-B	TOP. CEV.	PARA		ALTIN		SAAT		PARA+ALTIN		PARA+SAAT		PARA+ALTIN+SAAT		PARA+ALTIN+DİĞER		PARA+DİĞER		HATIRLA MAZ		DİĞER			
									1		2		3		4		5		6		7		8		9		10			
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	12	10	2	0	0	0	0	14	5	35,7	2	14,3	0	0,0	7	50,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	9	8	1					10	2	20,0	1	10,0		0,0	7	70,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	3	2	1					4	3	75,0	1	25,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: E-70 SON ÇOCUĞUN SÜNNETİNDE FOTOĞRAF VE VİDEO ÇEKİLDİ Mİ

	N	FOTOĞRAF ÇEKİLME DURUMU								VİDEO ÇEKİLME DURUMU							
		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ		ÇEKİLDİ		ÇEKİLMEDİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	30	11	36,7	19	63,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	30	100,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	8	72,7	3	27,3		0,0		0,0		0,0	11	100,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	19	3	15,8	16	84,2		0,0		0,0		0,0	19	100,0		0,0		0,0

TABLO: F-1 YAZIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENDİĞİ VE YENİLEN ÖĞÜNLER

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	HANGİ ÖĞÜNLER											
									KAHVARTI		ÖĞLE		İKİNDİ		AKŞAM		GECE		DİĞER	
									1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	0	2	44	12	2	0	194	60	30.9	57	29.4	7	3.6	59	30.4	10	5.2	1	0.5
GENÇ H.B.	33		2	23	8			105	33	31.4	31	29.5	4	3.8	32	30.5	4	3.8	1	1.0
YAŞLI H.B.	27			21	4	2		89	27	30.3	26	29.2	3	3.4	27	30.3	6	6.7		0.0

TABLO: F-2 YAZIN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	9 CEVAP	10 CEVAP	11 CEVAP	12 CEVAP	13 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	0	0	0	0	2	2	5	9	13	8	11	8	2	0	569	9.5	9.4
GENÇ H.B.	33					2		3	3	6	6	5	7	1		321	9.7	9.9
YAŞLI H.B.	27						2	2	6	7	2	6	1	1		248	9.2	9.0

TABLO: F-3 YAZIN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER

	N	ÇAY		SÜT		ÇORBA		KIZARTMA		SALATA		YAĞ		PEYNİR		ZEYTİN		BAL+REÇEL		YUMURTA		SUCUK-SALAM		KAYMAK		TAHİN-PEKMEZ		DİĞER	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	569	60	10.5	7	1.2	15	2.6	56	9.8	35	6.2	48	8.4	60	10.5	60	10.5	54	9.5	58	10.2	20	3.5	39	6.9	26	4.6
GENÇ H.B.	321	33	10.3	5	1.6	8	2.5	30	9.3	19	5.9	28	8.7	33	10.3	33	10.3	28	8.7	32	10.0	17	5.3	21	6.5	15	4.7	19	5.9
YAŞLI H.B.	248	27	10.9	2	0.8	7	2.8	26	10.5	16	6.5	20	8.1	27	10.9	27	10.9	26	10.5	26	10.5	3	1.2	18	7.3	11	4.4	12	4.8

TABLO: F-4 KIŞIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENDİĞİ VE YENİLEN ÖĞÜNLER

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	HANGİ ÖĞÜNLER											
									KAHVALTI		ÖĞLE		İKİNDİ		AKŞAM		GECE		DİĞER	
									1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	0	0	31	27	2	0	211	60	28.4	59	28.0	6	2.8	60	28.4	26	12.3	0	0.0
GENÇ H.B.	33			17	15	1		116	33	28.4	32	27.6	4	3.4	33	28.4	14	12.1		0.0
YAŞLI H.B.	27			14	12	1		95	27	28.4	27	28.4	2	2.1	27	28.4	12	12.6		0.0

TABLO: F-5 KİŞİN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER CEVAP SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
		CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP				
GENEL TOPLAM	60	0	0	0	0	2	1	3	7	12	10	13	10	2	0	590	9.8	9.7
GENÇ H.B.	33					1	1	1	3	6	6	7	7	1		330	10.0	10.3
YAŞLI H.B.	27					1		2	4	6	4	6	3	1		260	9.6	10.0

TABLO: F-6 KİŞİN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER

	N	ÇAY		SÜT		ÇORBA		KIZARTM A		SALATA		YAĞ		PEYNİR		ZEYTİN		BAL+RE ÇEL		YUMURT A		SUCUK- SALAM		KAYMA K		TAHİN- PEKMEZ		DİĞER	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	590	60	10.2	10	1.7	17	2.9	56	9.5	34	5.8	48	8.1	60	10.2	60	10.2	54	9.2	58	9.8	20	3.4	39	6.6	30	5.1
GENÇ H.B.	330	33	10.0	7	2.1	9	2.7	30	9.1	19	5.8	28	8.5	33	10.0	33	10.0	28	8.5	32	9.7	16	4.8	21	6.4	16	4.8	25	7.6
YAŞLI H.B.	260	27	10.4	3	1.2	8	3.1	26	10.0	15	5.8	20	7.7	27	10.4	27	10.4	26	10.0	26	10.0	4	1.5	18	6.9	14	5.4	19	7.3

TABLO: F-5 KİŞİN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER CEVAP SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
		CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP	CEVAP				
GENEL TOPLAM	60	0	0	0	0	2	1	3	7	12	10	13	10	2	0	590	9,8	9,7
GENÇ H.B.	33					1	1	1	3	6	6	7	7	1		330	10,0	10,3
YAŞLI H.B.	27					1		2	4	6	4	6	3	1		260	9,6	10,0

TABLO: F-6 KİŞİN KAHVALTIDA YENİLİP İÇİLENLER

	N	ÇAY		SÜT		ÇORBA		KIZARTMA		SALATA		YAĞ		PEYNİR		ZEYTİN		BAL+REÇEL		YUMURTA		SUCUK-SALAM		KAYMAK		TAHİN-PEKMEZ		DİĞER	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	590	60	10,2	10	1,7	17	2,9	56	9,5	34	5,8	48	8,1	60	10,2	60	10,2	54	9,2	58	9,8	20	3,4	39	6,6	30	5,1
GENÇ H.B.	330	33	10,0	7	2,1	9	2,7	30	9,1	19	5,8	28	8,5	33	10,0	33	10,0	28	8,5	32	9,7	16	4,8	21	6,4	16	4,8	25	7,6
YAŞLI H.B.	260	27	10,4	3	1,2	8	3,1	26	10,0	15	5,8	20	7,7	27	10,4	27	10,4	26	10,0	26	10,0	4	1,5	18	6,9	14	5,4	19	7,3

TABLO: F-7 KAHVALTIDA AKŞAMDAN KALMA YEMEKLER YENİR Mİ

	N	EVET		HAYIR		ZAMAN ZAMAN		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	13	21.7	44	73.3	3	5.0	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	4	12.1	29	87.9		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	9	33.3	15	55.6	3	11.1		0.0		0.0

TABLO: F-8 YEMEKLER GENELDE NEREDE YENİR

	N	YER SOFRASI		MASA		YER SOFRASI + MASA		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	51	85.0	3	5.0	6	10.0	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	28	84.8	1	3.0	4	12.1		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	23	85.2	2	7.4	2	7.4		0.0		0.0

TABLO:F-9 YAZIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	51	9	0	0	0	0	0	0	0	69	1.2	1.1
GENÇ H.B.	33	29	4								37	1.1	1.1
YAŞLI H.B.	27	22	5								32	1.2	1.1

TABLO:F-9A YAZIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR

	N	EVDE YAPAR		SATIN ALIR		EVDE YAPAR+ SATIN ALIR		ORTAK FIRIN		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	69	5	7.2	27	39.1	1	1.4	35	50.7	1	1.4	0	0.0
GENÇ H.B.	37	2	5.4	15	40.5		0.0	19	51.4	1	2.7		0.0
YAŞLI H.B.	32	3	9.4	12	37.5	1	3.1	16	50.0		0.0		0.0

TABLO:F-10 KİŞİN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	0	0	0	0	0	67
GENÇ H.B.	33	30	3								36
YAŞLI H.B.	27	23	4								31

TABLO:F-10A KİŞİN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR

	N	EVDE YAPAR		SATIN ALIR		EVDE YAPAR+ SATIN ALIR		ORTAK FIRIN		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	67	5	7,5	21	31,3	1	1,5	39	58,2	1	1,5	0	0,0
GENÇ H.B.	36	2	5,6	11	30,6		0,0	22	61,1	1	2,8		0,0
YAŞLI H.B.	31	3	9,7	10	32,3	1	3,2	17	54,8		0,0		0,0

F-11 YAZIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINIR

	N	0 4	5 9	10 14	15 19	20 24	25 29	30 35	DİĞER	B-B	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	28	6	6	4	3	3	5	1	0	0	386	13.8	12.0
GENÇ H.B.	15	4	1	2	2	2	3	1			230	15.3	17.0
YAŞLI H.B.	13	2	5	2	1	1	2				156	12.0	9.0

TABLO:F-12 YAZIN EKMEK NEREDEN SATIN ALINIR

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	BAKKAL		FIRIN		ARABAYLA SATILIR		İLÇEDEN		İLDEN		DİĞER	
							1		2		3		4		5		6	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	28	28	0	0	0	28	10	35.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	7	25.0	2	7.1
GENÇ H.B.	15	15				15	10	66.7		0.0		0.0		0.0	5	33.3		0.0
YAŞLI H.B.	13	13				13	9	69.2		0.0		0.0		0.0	2	15.4	2	15.4

TABLO:F-13 YAZIN EKMEK NEDEN SATIN ALINIR CEVAP SAYISI

	N	1 CEVAP	2 CEVAP	3 CEVAP	4 CEVAP	5 CEVAP	6 CEVAP	7 CEVAP	8 CEVAP	BOŞ BELİRSİZ	TOPLAM CEVAP
GENEL TOPLAM	28	28	0	0	0	0	0	0	0	0	28
GENÇ H.B.	15	15									15
YAŞLI H.B.	13	13									13

TABLO:F-14 YAZIN EKMEK NEDEN SATIN ALINIR

	N	İŞİ OLDUĞU İÇİN		ÇARŞI EKMEĞİ DAHA ÇOK SEV. İÇİN		EV EKMEĞİ YAPILMADI ĞINDAN		EV EKMEĞİ YETİŞMEDİ ĞİNDE		MİSAFİR GELDİĞİN DE		ZAHMETSİZ OLD. İÇİN		DEĞİŞİKLİK OLSUN DİYE		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	28	3	10.7	1	3.6	5	17.9	5	17.9	0	0.0	3	10.7	0	0.0	11	39.3
GENÇ H.B.	15	1	6.7	1	6.7	2	13.3	2	13.3		0.0	1	6.7		0.0	8	53.3
YAŞLI H.B.	13	2	15.4		0.0	3	23.1	3	23.1		0.0	2	15.4		0.0	3	23.1

TABLO:F-15 YAZIN ALINAN EKMEĞİN TÜRÜ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	ÇARŞI EKMEĞİ- PAZAR		PİDE		SOMUN		HAS EKMEK		DİĞER	
							1		2		3		4		5	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	28	28	0	0	0	28	24	85.7	0	0.0	4	14.3	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	15	15				15	13	86.7		0.0	2	13.3		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	13	13				13	11	84.6		0.0	2	15.4		0.0		0.0

F-16 KIŞIN HAFTADA KAÇ EKMEK ALINIR

	N	0 4	5 9	10 14	15 19	20 24	25 29	30 35	DİĞER	B-B	G E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	21	5	4	1	1	4	2	4	0	0	354	16.9	15.8
GENÇ H.B.	11	3	1			3	1	3			202	18.4	22.0
YAŞLI H.B.	10	2	3	1	1	1	1	1			152	13.8	12.0

TABLO:F-19 KİŞİN EKMEK NEDEN SATIN ALINIR

	N	İŞİ OLDUĞU İÇİN		ÇARŞI EKMEĞİ DAHA ÇOK SEV. İÇİN		EV EKMEĞİ YAPILMADI ĞINDAN		EV EKMEĞİ YETİŞMEDİ ĞİNDE		MİSAFİR GELDİĞİND E		ZAHMETSİZ OLD. İÇİN		DEĞİŞİKLİ K OLSUN DİYE		DİĞER	
		1		2		3		4		5		6		7		8	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	21	2	9,5	1	4,8	5	23,8	5	23,8	0	0,0	2	9,5	0	0,0	6	28,6
GENÇ H.B.	11		0,0	1	9,1	2	18,2	2	18,2		0,0	1	9,1		0,0	5	45,5
YAŞLI H.B.	10	2	20,0		0,0	3	30,0	3	30,0		0,0	1	10,0		0,0	1	10,0

TABLO:F-20 KİŞİN ALINAN EKMEĞİN TÜRÜ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	ÇARŞI EKMEĞİ-PAZAR		PİDE		SOMUN		HAS EKMEK		DİĞER	
							1		2		3		4		5	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	21	21	0	0	0	21	19	90,5	0	0,0	2	9,5	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	11	11				11	9	81,8		0,0	2	18,2		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	10	10				10	10	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO: F-21 YAZIN HAFTADA EVDE YAPILAN EKMEK SAYISI

	N	0 4	5 9	10 14	15 19	20 24	25 29	30 +	DİĞER	B-B	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	41	4	8	20	7	2	0	0	0	0	467	11.4	11.6
GENÇ H.B.	21	1	5	11	3	1					242	11.5	11.5
YAŞLI H.B.	20	3	3	9	4	1					225	11.3	11.7

TABLO: F-22 YAZIN EVDE YAPILAN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI

	N	1 2 3 4 5					B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERKEĞİN ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. ERK. KARD.		H.B. EŞİ + H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. KADIN		KOMŞU		DİĞER			
		1	2	3	4	5			1		2		3		4		5		6		7		8		9		10			
		n	%	n	%	n			%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
GENEL TOPLAM	41	39	2	0	0	0	0	43	27	62.8	3	7.0	2	4.7	7	16.3	0	0.0	1	2.3	1	2.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	4.7
GENÇ H.B.	21	20	1					22	17	77.3	2	9.1	1	4.5		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0	2	9.1		
YAŞLI H.B.	20	19	1					21	10	47.6	1	4.8	1	4.8	7	33.3		0.0	1	4.8	1	4.8		0.0		0.0		0.0		

TABLO: F-23 YAZIN EVDE YAPILAN EKMEĞİN NEDEN EVDE YAPILDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	B-B	TOP. CEV.	EKONOMİK KUCUZ		DOY. LEZ. TAT. BEREKET.		ALIŞKANLIK		EV EKMEĞİ SEVİLİR		GELENEK ADET		UNU. BUĞD AYI VAR		BAŞKA İMKAN YOK		TEMİZ		ÇARŞI EKMEĞİ BULAMAZ		FİRİNİ OLD. İÇİN		GEÇ BAYATLAR		DİĞER			
								1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22			
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	41	39	2	0	0	0	43	19	44.2	10	23.3	1	2.3	3	7.0	3	7.0	3	7.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	4.7	1	2.3	1	2.3
GENÇ H.B.	21	19	2				23	11	47.8	6	26.1		0.0	2	8.7	2	8.7	1	4.3		0.0		0.0		0.0	1	4.3		0.0		0.0		
YAŞLI H.B.	20	20					20	8	40.0	4	20.0	1	5.0	1	5.0	1	5.0	2	10.0		0.0		0.0		0.0	1	5.0	1	5.0	1	5.0		

TABLO: F-24 YAZIN EVDE YAPILAN EKMEĞİN TÜRÜ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	YUFKA		SOMUN		BAZLAM A		SALMA		PİDE		TEPSİ EKMEĞİ		ÇÖREK EKMEK		BEYAZ BUĞDAY EKMEĞİ		FRANCA LA		MISIR EKMEĞİ		KÖY EKMEĞİ		TENEKE EKMEĞİ		FİRİN EKMEĞİ		DİĞER	
							1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22		33		44	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	41	41	0	0	0	41	1	2.4	0	0.0	2	4.9	0	0.0	0	0.0	1	2.4	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	2.4	1	2.4	35	85.4	0	0.0
GENÇ H.B.	21	21				21	1	4.8		0.0	1	4.8		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0	19	90.5		0.0		
YAŞLI H.B.	20	20				20		0.0		0.0	1	5.0		0.0		0.0	1	5.0		0.0		0.0		0.0	1	5.0	1	5.0	16	80.0		0.0		

TABLO: F-25 KİŞİN HAFTADA EVDE YAPILAN EKMEK SAYISI

	N	0 4	5 9	10 14	15 19	20 24	25 29	30 34	DİĞER	B-B	G E N E L L A M	T O P L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	45	2	8	18	13	2	1	1	0	0	600	13.3	13.0	
GENÇ H.B.	24	1	5	11	5	1	1				303	12.6	12.2	
YAŞLI H.B.	21	1	3	7	8	1		1			297	14.1	14.1	

TABLO: F-26 KİŞİN EVDE YAPILAN EKMEĞİ KİMİN YAPTIĞI

	N	1 CEV. CEV. CEV. CEV. CEV.					B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERKEĞİN ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. ERK. KARD.		H.B. EŞİ + H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. KADIN		KOMŞU		DİĞER			
		1		2		3			4		5		6		7		8		9		10									
		n	%	n	%	n			%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%					
GENEL TOPLAM	45	43	2	0	0	0	0	47	30	63.8	3	6.4	2	4.3	7	14.9	0	0.0	0	0.0	1	2.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	3	6.4
GENÇ H.B.	24	23	1					25	19	76.0	2	8.0	1	4.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0	3	12.0
YAŞLI H.B.	21	20	1					22	11	50.0	1	4.5	1	4.5	7	31.8		0.0		0.0	1	4.5		0.0		0.0		0.0		0.0

TABLO: F-27 KİŞİN EVDE YAPILAN EKMEĞİN NEDEN EVDE YAPILDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	B-B CEV.	TOP. CEV.	EKONOMİK UCUZ		DOY. LEZ.TAT. BEREKET.		ALIŞKANLIK		EV EKMEĞİ SEVİLİR		GELENEK ADET		UNU,BUĞDAYI VAR		BAŞKA İMKAN YOK		TEMİZ		ÇARŞI EKMEĞİ BULAMAZ		FIRINI OLD. İÇİN		GEÇ BAYATLAR		DİĞER	
								1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	45	42	3	0	0	0	48	19	39.6	12	25.0	1	2.1	2	4.2	3	6.3	3	6.3	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	4.2	5	10.4	1	2.1
GENÇ H.B	24	21	3				27	11	40.7	7	25.9		0.0	1	3.7	2	7.4	1	3.7		0.0		0.0		0.0	1	3.7	4	14.8		0.0
YAŞLI H.B	21	21					21	8	38.1	5	23.8	1	4.8	1	4.8	1	4.8	2	9.5		0.0		0.0		0.0	1	4.8	1	4.8	1	4.8

TABLO: F-28 KİŞİN EVDE YAPILAN EKMEĞİN TÜRÜ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B CEV.	TOP. CEV.	YUFKA		SOMUN		BAZLAM A		SALMA		PİDE		TEPSİ EKMEĞİ		ÇÖREK EKMEK		BEYAZ BUĞDAY EKMEĞİ		FRANCA LA		MISIR EKMEĞİ		KÖY EKMEĞİ		TENEKE EKMEĞİ		FIRIN EKMEĞİ		DİĞER	
							1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22		33		44	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	45	45	0	0	0	45	1	2.2	0	0.0	2	4.4	0	0.0	0	0.0	1	2.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	2.2	1	2.2	39	86.7	0	0.0
GENÇ H.B	24	24				24	1	4.2		0.0	1	4.2		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0	22	91.7		0.0		
YAŞLI H.B	21	21				21		0.0		0.0	1	4.8		0.0		0.0	1	4.8		0.0		0.0		0.0	1	4.8	1	4.8	17	81.0		0.0		

TABLO:F-29 EVDE ETİN TÜKETİLME DURUMU

	N	TÜKETİLİR		TÜKETİLMEZ		EKO. NEDENDEN TÜKETİLMEZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	59	98,3	0	0,0	0	0,0	1	1,7	0	0,0
GENÇ H.B.	33	33	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	26	96,3		0,0		0,0	1	3,7		0,0

TABLO:F-30 EVDE TÜKETİLEN ETİN TÜR SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	GT E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	12	22	25	0	0	0	1	0	131	2.2	2.3
GENÇ H.B.	33	7	12	14						73	2.2	2.3
YAŞLI H.B.	27	5	10	11				1		58	2.1	2.4

TABLO:F-33 EVDE GIDA MADDELERİNİN YAPILMA DURUMU

	N	YAPILIR		YAPILMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	59	98.3	1	1.7	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	32	97.0	1	3.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	27	100.0		0.0		0.0		0.0

TABLO F-34 EVDE YAPILAN GIDA MADDELERİ CEVAP SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	59	0	1	2	2	4	9	7	12	10	7	3	0	1	1	0	455	7.7	7.9
GENÇ H.B.	32					3	5	4	4	6	5	3		1	1		269	8.4	8.5
YAŞLI H.B.	27		1	2	2	1	4	3	8	4	2						186	6.9	7.6

TABLO:F-31 EVDE TÜKETİLEN ET TÜRLERİ

	N	KIRMIZI ET		BEYAZ ET		SU ÜRÜNÜ		SAKATAT		AV ETİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	131	45	34.4	57	43.5	29	22.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	73	24	32.9	32	43.8	17	23.3		0.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	58	21	36.2	25	43.1	12	20.7		0.0		0.0		0.0		0.0

TABLO: F-32 EVDE TÜKETİLEN ET NEREDEN TEMİN EDİLİR

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	SATIN ALINIR		KENDİ HAYVANINDAN		AVLANMA-IRMAKTAN		DİĞER	
							1		2		3		4	
							n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	39	20	1	0	82	52	63,4	8	9,8	12	14,6	10	12,2
GENÇ H.B.	33	19	13	1		48	27	56,3	3	6,3	8	16,7	10	20,8
YAŞLI H.B.	27	20	7			34	25	73,5	5	14,7	4	11,8		0,0

TABLO:F-37 KULLANILAN SIVI YAĞ ÇEŞİTLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	4 CEV.	5 CEV.	B-B	TOP. CEV.	ZEYTİN YAĞI		AYÇİCEK YAĞI		MISIR ÖZÜ YAĞI		SOYA YAĞI		FINDIK YAĞI		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	59	52	7	0	0	0	0	67	1	1,5	45	67,2	13	19,4	0	0,0	7	10,4	0	0,0
GENÇ H.B.	32	29	3					35	1	2,9	24	68,6	6	17,1		0,0	4	11,4		0,0
YAŞLI H.B.	27	23	4					31		0,0	21	67,7	7	22,6		0,0	3	9,7		0,0

TABLO: F-38 KULLANILAN KATI YAĞ ÇEŞİTLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	MARGARİN		TEREYAĞ		KUYRUK YAĞI		DİĞER	
							1		2		3		4	
							n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	7	6	1	0	0	8	7	87,5	1	12,5	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	3	2	1			4	3	75,0	1	25,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	4	4				4	4	100,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:F-35 EVDE YAPILAN GIDA MADDELERİ

	N	TARHANA		ERİŞTE- MAKARNA		SALÇA		TURŞU		KONSERVE		PEKMEZ		REÇEL		YAĞ		PEYNİR VE ÇEŞİTLERİ		YOĞURT		KAYMAK		KAVURMA		SEBZE KURUTULUR		DİĞER	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	455	57	12.5	44	9.7	49	10.8	49	10.8	54	11.9	9	2.0	46	10.1	5	1.1	12	2.6	32	7.0	22	4.8	6	1.3	34	7.5
GENÇ H.B.	269	32	11.9	27	10.0	27	10.0	31	11.5	31	11.5	6	2.2	25	9.3	4	1.5	7	2.6	20	7.4	14	5.2	5	1.9	20	7.4	20	7.4
YAŞLI H.B.	186	25	13.4	17	9.1	22	11.8	18	9.7	23	12.4	3	1.6	21	11.3	1	0.5	5	2.7	12	6.5	8	4.3	1	0.5	14	7.5	16	8.6

TABLO:F-36 YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ

	N	SIVI YAĞ		KATI YAĞ		SIVI + KATI YAĞ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	53	88.3	1	1.7	6	10.0	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	30	90.9	1	3.0	2	6.1		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	23	85.2		0.0	4	14.8		0.0		0.0

TABLO:G-3 SON ALTI İÇİNDE HASTALANANLARIN STATÜLERİ

	N	HB ERK		HB KDN		H.B. BEKAR ERKEK		ERKEK ÇOCUK		KIZ ÇOCUK		H.B. ERK. ANNESİ		H.B. ERK. BABASI		H.B. KADININ ANNESİ		H.B. KADINI N		H.B. ERK. EŞİ.		H.B. ERK. EŞİ. BABASI		DİĞER ERKEK		DİĞER KADIN		BOŞ BELİRSİZ			
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
		GENEL TOPLAM	31	8	25,8	15	48,4	0	0,0	1	3,2	4	12,9	0	0,0	1	3,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	6,5	0	0,0
GENÇ H.B.	15	2	13,3	7	46,7		0,0	1	6,7	3	20,0		0,0	1	6,7		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	6,7		0,0		
YAŞLI H.B.	16	6	37,5	8	50,0		0,0		0,0	1	6,3		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	1	6,3		0,0		

TABLO:G-4 HASTALANANLARIN HASTALIK TÜRLERİ

	N	AKUT HASTALIKLAR		KRONİK HASTALIKLAR		AKUT + KRONİK HASTALIKLAR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	31	9	29,0	22	71,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	15	4	26,7	11	73,3		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	16	5	31,3	11	68,8		0,0		0,0		0,0

TABLO:G-5 HASTALANANLARA NE YAPILDIĞI

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	BİR ŞEY YAPILMADI		EVDE TEDAVİ		DOKTORA GÖTÜRÜLDÜ		DİĞER	
							1		2		3		4	
							n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	31	30	1	0	0	32	0	0,0	3	9,4	28	87,5	1	3,1
GENÇ H.B.	15	14	1			16		0,0	2	12,5	13	81,3	1	6,3
YAŞLI H.B.	16	16				16		0,0	1	6,3	15	93,8		0,0

TABLO:G-6 EVDE TEDAVİ YAPILDI İSE NE TÜR BİR TEDAVİNİN UYGULANDIĞI

	N	İLAÇLA TEDAVİ		BİTKİ İLE TEDAVİ		İLAÇ+BİTKİ İLE TEDAVİ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	3	2	66,7	0	0,0	1	33,3	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	2	2	100,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	1		0,0		0,0	1	100,0		0,0		0,0

TABLO: H-1 YAZIN BULAŞIKLARI KAÇ KİŞİ YIKAR

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	G E N E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	51	9	0	0	0	0	0	0	69	1.2	1.0
GENÇ H.B.	33	27	6							39	1.2	1.1
YAŞLI H.B.	27	24	3							30	1.1	1.1

TABLO:H-2 YAZIN BULAŞIKLAR YIKAYANALARIN STATÜLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERK. ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. ERK.		H.B. EŞİ+H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. AKDIN		KIZ TORUN		DİĞER	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	51	9	0	0	69	43	62.3	0	0.0	16	23.2	7	10.1	1	1.4	0	0.0	0	0.0	1	1.4	1	1.4	0	0.0
GENÇ H.B.	33	27	6			39	28	71.8		0.0	8	20.5	2	5.1	1	2.6		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	24	3			30	15	50.0		0.0	8	26.7	5	16.7		0.0		0.0		0.0	1	3.3	1	3.3		0.0

TABLO: H-5 KİŞİN BULAŞIKLARI KAÇ KİŞİ YIKAR

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	0	0	0	0	67	1.1	1.1
GENÇ H.B.	33	29	4							37	1.1	1.1
YAŞLI H.B.	27	24	3							30	1.1	1.1

TABLO:H- 6 KİŞİN BULAŞIKLAR YIKAYANALARIN STATÜLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERK. ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. KIZ KARDEŞİ		H.B. EŞİ+H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. AKDİN		KIZ TORUN		DİĞER	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	67	41	61.2	0	0.0	15	22.4	8	11.9	1	1.5	0	0.0	0	0.0	1	1.5	1	1.5	0	0.0
GENÇ H.B.	33	29	4			37	27	73.0		0.0	7	18.9	2	5.4	1	2.7		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	24	3			30	14	46.7		0.0	8	26.7	6	20.0		0.0		0.0		0.0	1	3.3	1	3.3		0.0

TABLO: H-5 KİŞİN BULAŞIKLARI KAÇ KİŞİ YIKAR

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	0	0	0	0	67	1.1	1.1
GENÇ H.B.	33	29	4							37	1.1	1.1
YAŞLI H.B.	27	24	3							30	1.1	1.1

TABLO:H- 6 KİŞİN BULAŞIKLAR YIKAYANALARIN STATÜLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERK. ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. KIZ KARDESİ		H.B. EŞİ+H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. AKDİN		KIZ TORUN		DİĞER	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	67	41	61.2	0	0.0	15	22.4	8	11.9	1	1.5	0	0.0	0	0.0	1	1.5	1	1.5	0	0.0
GENÇ H.B.	33	29	4			37	27	73.0		0.0	7	18.9	2	5.4	1	2.7		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	24	3			30	14	46.7		0.0	8	26.7	6	20.0		0.0		0.0		0.0	1	3.3	1	3.3		0.0

TABLO:H-9 EVDE KULLANILAN KAPLARIN TÜRÜ

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	B-B	TOP. CEV.	BAKIR		ALÜMİNYUM		ÇİNKO		ÇELİK		TEFLON		CAM PORSELE		EMAYE		MELAMİN		PLASTİK		DİĞER	
												1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
												n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	0	7	29	12	5	2	3	2	0	222	2	0,9	19	8,6	11	5,0	53	23,9	36	16,2	59	26,6	25	11,3	5	2,3	10	4,5	2	0,9
GENÇ H.B.	33		5	16	6	3	1	1	1		117	2	1,7	8	6,8	4	3,4	29	24,8	22	18,8	33	28,2	12	10,3		0,0	6	5,1	1	0,9
YAŞLI H.B.	27		2	13	6	2	1	2	1		105		0,0	11	10,5	7	6,7	24	22,9	14	13,3	26	24,8	13	12,4	5	4,8	4	3,8	1	1,0

TABLO: H-10 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI KAÇ KİŞİ YIKAR

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	GT E O N P E L L A M
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	0	0	0	0	67
GENÇ H.B.	33	29	4							37
YAŞLI H.B.	27	24	3							30

TABLO:H-9 EVDE KULLANILAN KAPLARIN TÜRÜ

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	B-B	TOP. CEV.	BAKIR		ALÜMİNYUM		ÇİNKO		ÇELİK		TEFLON		CAM PORSELE		EMAYE		MELAMİN		PLASTİK		DİĞER											
												1		2		3		4		5		6		7		8		9		10											
												n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	0	7	29	12	5	2	3	2	0	222	2	0,9	19	8,6	11	5,0	53	23,9	36	16,2	59	26,6	25	11,3	5	2,3	10	4,5	2	0,9										
GENÇ H.B.	33		5	16	6	3	1	1	1		117	2	1,7	8	6,8	4	3,4	29	24,8	22	18,8	33	28,2	12	10,3		0,0	6	5,1	1	0,9										
YAŞLI H.B.	27		2	13	6	2	1	2	1		105		0,0	11	10,5	7	6,7	24	22,9	14	13,3	26	24,8	13	12,4	5	4,8	4	3,8	1	1,0										

TABLO: H-10 YAZIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI KAÇ KİŞİ YIKAR

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	GT E O N P E L L A M
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	0	0	0	0	67
GENÇ H.B.	33	29	4							37
YAŞLI H.B.	27	24	3							30

TABLO:H-11 YAZIN ÇAMAŞIRLARI YIKAYANLARIN STATÜLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERK. ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. KIZ KARDESİ		H.B. EŞİ+H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. AKDİN		H.B. EŞİNİN KARDESİ		DİĞER			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
							GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	67	46	68.7	0	0.0	8	11.9	11	16.4	1	1.5	0	0.0	0	0.0	1
GENÇ H.B.	33	29	4			37	30	81.1		0.0	4	10.8	2	5.4	1	2.7		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		
YAŞLI H.B.	27	24	3			30	16	53.3		0.0	4	13.3	9	30.0		0.0		0.0		0.0	1	3.3		0.0		0.0		

TABLO:H-12 YAZIN ÇAMAŞIRLAR NEREDE YIKANIR

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	EV İÇİ MUTFAK		EV İÇİ BANYO		EV İÇİ ODA		EV İÇİ DİĞER		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV DIŞI TUL. ÇEŞ. BAŞI		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		SOFA+KORİ DOR		DİĞER			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
							GENEL TOPLAM	60	58	2	0	0	62	9	14.5	12	19.4	15	24.2	1	1.6	5	8.1	0	0.0	0
GENÇ H.B.	33	31	2			35	6	17.1	5	14.3	9	25.7	1	2.9	2	5.7		0.0		0.0	9	25.7	3	8.6		
YAŞLI H.B.	27	27				27	3	11.1	7	25.9	6	22.2		0.0	3	11.1		0.0		0.0	8	29.6		0.0		

TABLO:H-13 YAZIN ÇAMAŞIRLAR NASIL YIKANIR

	N	MAKİNE İLE		ELDE		ELDE+MAKİNEDE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	5	8,3	51	85,0	4	6,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	2	6,1	28	84,8	3	9,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	3	11,1	23	85,2	1	3,7		0,0		0,0

TABLO:H-14 YAZIN ÇAMAŞIR NE KADAR SIK YIKANIR

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	HER GÜN		GÜN AŞIRI		UÇ GÜNDE BİR		HAFTADA BİR		ONBEŞ GÜNDE BİR		AYDA BİR		HAFTADA İKİ GÜN		DİĞER	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
							GENEL TOPLAM	60	58	1	0	1	60	9	15,0	8	13,3	14	23,3	19	31,7	3
GENÇ H.B.	33	32			1	32	5	15,6	5	15,6	8	25,0	10	31,3	1	3,1		0,0	1	3,1	2	6,3
YAŞLI H.B.	27	26	1			28	4	14,3	3	10,7	6	21,4	9	32,1	2	7,1		0,0	1	3,6	3	10,7

TABLO: H-15 KIŞIN EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI KAÇ KİŞİ YIKAR

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	G T E O N P E L L A M
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	0	0	0	0	67
GENÇ H.B.	33	29	4							37
YAŞLI H.B.	27	24	3							30

TABLO:H-16 KIŞIN ÇAMAŞIRLARI YIKAYANLARIN STATÜLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERK. ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. KIZ KARDEŞİ		H.B. EŞİ+H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. AKDİN		H.B. EŞİNİN KARDEŞİ		DİĞER			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	53	7	0	0	67	46	68,7	0	0,0	8	11,9	11	16,4	1	1,5	0	0,0	0	0,0	1	1,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	29	4			37	30	81,1		0,0	4	10,8	2	5,4	1	2,7		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	24	3			30	16	53,3		0,0	4	13,3	9	30,0		0,0		0,0		0,0	1	3,3		0,0		0,0		0,0

TABLO:H-17 KİŞİN ÇAMAŞIRLAR NEREDE YIKANIR

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	EV İÇİ MUTFAK		EV İÇİ BANYO		EV İÇİ ODA		EV İÇİ DİĞER		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		EV DIŞI TUL. ÇEŞ. BASİ		EV DIŞI KAPI ÖNÜ		SOFA+KORİ DOR		DİĞER			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
							GENEL TOPLAM	60	58	2	0	0	62	7	11,3	12	19,4	16	25,8	1	1,6	5	8,1	0	0,0	0
GENÇ H.B.	33	31	2			35	4	11,4	5	14,3	10	28,6	1	2,9	2	5,7		0,0		0,0	9	25,7	2	5,7		
YAŞLI H.B.	27	27				27	3	11,1	7	25,9	6	22,2		0,0	3	11,1		0,0		0,0	8	29,6		0,0		

TABLO:H-18 KİŞİN ÇAMAŞIRLAR NASIL YIKANIR

	N	MAKİNE İLE		ELDE		ELDE+MAKİNE E		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	5	8,3	51	85,0	4	6,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	2	6,1	28	84,8	3	9,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	3	11,1	23	85,2	1	3,7		0,0		0,0

TABLO:H-19 KİŞİN ÇAMAŞIR NE KADAR SIK YIKANIR

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	HER GÜN		GÜN AŞIRI		UÇ GÜNDE BİR		HAFTADA BİR		ONBEŞ GÜNDE BİR		AYDA BİR		HAFTADA İKİ GÜN		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
							GENEL TOPLAM	60	59	1	0	0	61	5	8.2	3	4.9	6	9.8	33	54.1	4	6.6	0	0.0	3
GENÇ H.B.	33	33				33	3	9.1	1	3.0	1	3.0	20	60.6	1	3.0		0.0	2	6.1	4	12.1	1	3.0		
YAŞLI H.B.	27	26	1			28	2	7.1	2	7.1	5	17.9	13	46.4	3	10.7		0.0	1	3.6	2	7.1		0.0		

TABLO: H-20 YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİ KAÇ KİŞİ YAPAR

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	G T E O N P E L L A M	M E A N	M E D Y A N
GENÇ H.B.	33	29	4							37	1.1	1.1
YAŞLI H.B.	27	21	6							33	1.2	1.1

TABLO:H-21 YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİ YAPANLARIN STATÜLERİ

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	H.B. EŞİ KADIN		H.B. ERK. ANNESİ		KIZ ÇOCUK		GELİN		H.B. ERK. KIZ KARDEŞİ		H.B. EŞİ+H.B. KIZI		H.B. EŞİ + H.B. GELİNİ		H.B. AKDIN		KIZ TORUN		DİĞER			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
							GENEL TOPLAM	60	50	10	0	0	70	40	57.1	0	0.0	16	22.9	9	12.9	1	1.4	0	0.0	0	0.0	1
GENÇ H.B.	33	29	4			37	26	70.3		0.0	8	21.6	2	5.4	1	2.7		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		
YAŞLI H.B.	27	21	6			33	14	42.4		0.0	8	24.2	7	21.2		0.0		0.0		0.0	1	3.0	3	9.1		0.0		

TABLO:H-22 YAZIN EVİN TEMİZLİĞİ NE SIKLIKTA YAPILIR

	N	1 CEV.	2 CEV.	3 CEV.	B-B	TOP. CEV.	HER GÜN		GÜN AŞIRI		UÇ GÜNDE BİR		HAFTADA BİR		ONBEŞ GÜNDE BİR		AYDA BİR		HAFTADA İKİ GÜN		DİĞER			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
							GENEL TOPLAM	60	60	0	0	0	60	13	21.7	0	0.0	0	0.0	0	0.0	45	75.0	2
GENÇ H.B.	33	33				33	4	12.1		0.0		0.0		0.0	28	84.8	1	3.0		0.0		0.0		
YAŞLI H.B.	27	27				27	9	33.3		0.0		0.0		0.0	17	63.0	1	3.7		0.0		0.0		

TABLO: H-23A YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİN NE İLE YAPILDIĞI CEVAP SAYISI

	N	1	2	3	4	5	6	DİĞER	B-B	G T E O N P E L L A M
GENEL TOPLAM	60	59	1	0	0	0	0	0	0	61
GENÇ H.B.	33	32	1							34
YAŞLI H.B.	27	27								27

TABLO: H-23 YAZIN EVİN TEMİZLİĞİNİN NE İLE YAPILDIĞI

	N	EL SÜPÜRGESİ İLE		ELEKTRİK SÜPÜRGESİ İLE		EL + ELEKTRİK SÜPÜRGESİ İLE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	61	14	23.0	26	42.6	20	32.8	1	1.6	0	0.0
GENÇ H.B.	34	8	23.5	13	38.2	12	35.3	1	2.9		0.0
YAŞLI H.B.	27	6	22.2	13	48.1	8	29.6		0.0		0.0

TABLO: H-27A KİŞİN EVİN TEMİZLİĞİNİN NE İLE YAPILDIĞI

	N	EL SÜPÜRGESİ İLE		ELEKTRİK SÜPÜRGESİ İLE		EL + ELEKTRİK SÜPÜRGESİ İLE		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	61	13	21.3	29	47.5	18	29.5	1	1.6	0	0.0
GENÇ H.B.	34	8	23.5	14	41.2	11	32.4	1	2.9		0.0
YAŞLI H.B.	27	5	18.5	15	55.6	7	25.9		0.0		0.0

TABLO:H-28 KON. ÇAMAŞIRLARINDA NE KULLANIR

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	B-B	TOP. CEV.	SABUN		DETERJAN		ÇAM. SUYU		ÇAM. YUMUŞATICISI		ÇİVİT		KİL		KÜL		ÇAMAŞIR SODASI		DİĞER			
		C	C	C	C	C	C	C	C	C			1		2		3		4		5		6		7		8		9		
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	12	31	15	2	0	0	0	0	0	127	2	1.6	58	45.7	26	20.5	33	26.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	3.1	2	1.6
GENÇ H.B.	33	3	18	12							75	1	1.3	31	41.3	16	21.3	21	28.0		0.0		0.0		0.0	3	4.0	1	1.3		
YAŞLI H.B.	27	9	13	3	2						52	1	1.9	27	51.9	10	19.2	12	23.1		0.0		0.0		0.0	1	1.9	1	1.9		

TABLO:H-29 KON. ÇAMAŞIRLARINI KAYNATIR MI

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	35	58.3	25	41.7	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	22	66.7	11	33.3		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	13	48.1	14	51.9		0.0		0.0

TABLO:H-30 KON. ÇAMAŞIRLARINI ÜTÜLER Mİ

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	54	90.0	6	10.0	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	27	81.8	6	18.2		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	27	100.0		0.0		0.0		0.0

TABLO: I-1 EVLENMEDEN ÖNCE KON. HANESİNİN EKONOMİK DURUMU NASILDI

	N	ÇOK İYİ		İYİ		ORTA		KÖTÜ		ÇOK KÖTÜ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	4	6,7	27	45,0	23	38,3	4	6,7	1	1,7	0	0,0	1	1,7
GENÇ H.B.	33	4	12,1	15	45,5	11	33,3	2	6,1	1	3,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27		0,0	12	44,4	12	44,4	2	7,4		0,0		0,0	1	3,7

TABLO: I-2 KON. ŞU ANDA HANESİNİN EKONOMİK DURUMU

	N	ÇOK İYİ		İYİ		ORTA		KÖTÜ		ÇOK KÖTÜ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	2	3,3	36	60,0	21	35,0	1	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	2	6,1	19	57,6	11	33,3	1	3,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27		0,0	17	63,0	10	37,0		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:1-3 KON. HANEDEKİ EKONOMİK KARARLARA KATILMA DURUMU

	N	KATILIR		KATILMAZ		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		6		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	52	86,7	8	13,3	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	30	90,9	3	9,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	22	81,5	5	18,5		0,0		0,0

TABLO:J-1 KON. SİGARA İÇER Mİ

	N	EVET		HAYIR		İÇİYORDU BIRAKTI		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		4	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	28	46,7	28	46,7	4	6,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	22	66,7	9	27,3	2	6,1		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	6	22,2	19	70,4	2	7,4		0,0		0,0

TABLO: J-2 KON. SİGARA İÇİYORSA KAÇ YAŞINDAN BERİ İÇER

	N	-10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	HATIR LAMAZ	DİĞER	B-B	GENEL TOPLAM	MEAN	MEDYAN
		14	19	24	29	34	39	44	49	54	59	64+						
GENEL TOPLAM	28	8	12	2	1	1	3	0	1	0	0	0	0	0	0	561	20,0	17,0
GENÇ H.B.	22	7	12		1	1	1									384	17,5	16,2
YAŞLI H.B.	6	1		2			2		1							177	29,5	19,5

TABLO:J-3 KON. TV İZLER Mİ

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	54	90,0	6	10,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	33	100,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	21	77,8	6	22,2		0,0		0,0

TABLO:J-4 KONUŞULANIN İZLEDİĞİ PROGRAMLAR

	N	1	2	3	4	5	6	B-B	TOP CEV	HABER - AÇIK OTURUM		YERLİ FİLM - DİZİ		YABANCI FİLM - DİZİ		DİNİ PROGRA MLAR		KOYLUY E YÖN. PROG.		BELGES EL		EĞLENCE MAGAZİN		FARKET MEZ		SPOR PROG.		BÖLGES EL PROG.		YARIŞM A PROG.		DİĞER	
										1		2		3		4		5		6		7		8		11		22		33		44	
										n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	54	6	22	17	7	2	0	0	142	15	10,6	42	29,6	35	24,6	2	1,4	0	0,0	0	0,0	37	26,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	3,5	0	0,0
GENÇ H.B.	33	4	10	14	3	2			84	6	7,1	28	33,3	22	26,2	2	2,4		0,0		0,0	25	29,8		0,0		0,0	4	4,8		0,0		
YAŞLI H.B.	21	2	12	3	4				51	9	17,6	14	27,5	13	25,5		0,0		0,0		0,0	12	23,5		0,0		0,0	1	2,0		0,0		

TABLO:J-5 KONUŞULAN RADYO DİNLER Mİ

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	28	46.7	32	53.3	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	19	57.6	14	42.4		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	9	33.3	18	66.7		0,0		0,0

TABLO:J-6 KONUŞULAN HANGİ TÜR RADYO PROGRAMLARINI DİNLER

	N	1 C	2 C	3 C	4 C	B-B	TOP CEV	HABER		MÜZİK		FARKETMEZ		DİNİ PROGRAM		SOHBET		DİĞER	
								1		2		3		4		5		6	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	28	25	3	0	0	0	31	1	3,2	25	80,6	1	3,2	0	0,0	2	6,5	2	6,5
GENÇ H.B.	19	17	2				21		0,0	18	85,7	1	4,8		0,0	2	9,5		0,0
YAŞLI H.B.	9	8	1				10	1	10,0	7	70,0		0,0		0,0		0,0	2	20,0

J - 7 KON. ERKEK ÇOCUĞUNUN NE OLMASINI İSTER

	N	1	2	3	4	5	6	B-B	TOP CEV	FARKET MEZ		ÇOCUĞA BIRAKIR		DOK,MUH, MİM,AVU ,PRO,BA N		SUBAY- PİLOT- POLİS		ÖĞRETM EN		MEMUR		ZANAAT SAHİBİ- İŞÇİ		DİN HOCASI/İ MAM		FUTBOL CU		ÇİFTÇİ		DİĞER		FİKRİ YOK	
										1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	33	22												
										n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	57	2	0	0	0	0	1	61	1	1,6	1	1,6	27	44,3	4	6,6	11	18,0	5	8,2	4	6,6	3	4,9	0	0,0	0	0,0	1	1,6	4	6,6
GENÇ H.B.	33	31	1					1	33		0,0		0,0	20	60,6	2	6,1	5	15,2	1	3,0	3	9,1		0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	2	6,1
YAŞLI H.B.	27	26	1						28	1	3,6	1	3,6	7	25,0	2	7,1	6	21,4	4	14,3	1	3,6	3	10,7		0,0		0,0	1	3,6	2	7,1

TABLO:J-8 KONUŞULAN KIZ ÇOCUĞUNUN NE OLMASINI İSTER

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	B-B	TOP CEV	FARKET MEZ		ÇOCUĞA BIRAKIR		DOK,MUH,M İM,AVU,PRO ,BAN		HEMŞİRE- EBE		ÖĞRETME N		MEMUR		EV HANIMI		HAFİZ- KURAN HOCASI		TERZİ- BİÇKİ DİKİŞ HOCASI		FİKRİ YOK		DİĞER	
												1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11											
												n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	56	2	0	0	0	0	0	0	2	61	1	1,6	1	1,6	6	9,8	15	24,6	17	27,9	3	4,9	0	0,0	3	4,9	2	3,3	4	6,6	8	13,1
GENÇ H.B.	33	32								1	32	1	3,1	1	3,1	5	15,6	11	34,4	4	12,5	2	6,3		0,0	1	3,1	2	6,3	1	3,1	4	12,5
YAŞLI H.B.	27	24	2							1	28		0,0		0,0	1	3,6	4	14,3	13	46,4	1	3,6		0,0	2	7,1		0,0	3	10,7	4	14,3

TABLO:J-9 KON. ERKEK ÇOCUĞUNUN KAÇ YAŞINDA EVLENMESİNİ İSTER

	N	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25 29	30 34	35 39	KENDİ BİLİR 998	ASKER. GELİNCE 997	GENEL TOPLAM	MEAN	MEDYAN	DİĞER
GENEL TOPLAM	60	2	0	2	2	1	2	0	8	10	11	14	1	0	2	4	1211	20.2	22.6	1
GENÇ H.B.	33					1			3	6	7	11	1		2	2	698	21.2	23.7	
YAŞLI H.B.	27	2		2	2		2		5	4	4	3				2	513	19.0	21.5	1

TABLO:J-10 KON. KIZ ÇOCUĞUNUN KAÇ YAŞINDA EVLENMESİNİ İSTER

	N	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25* 29	GENEL TOPLAM	MEAN	MEDYAN	FARK ETMEZ	FİKRİ YOK	DİĞER	B-B
GENEL TOPLAM	60	1	0	1	0	5	3	27	2	2	4	1	10	1227	21.9	22.0	0	1	1	2
GENÇ H.B.	33	1					2	18	2	1	2	1	5	709	22.2	22.2				1
YAŞLI H.B.	27			1		5	1	9		1	2		5	518	21.2	21.6		1	1	1

* YAŞLI H.B. Tümü 25 yaşındadır.

TABLO:J-11 KON. GÖRE ERK. ÇOCUĞUN EŞİNİ KİM SEÇMELİ

	N	1 C	2 C	3 C	4 C	B-B	TOP CEV	CEVAPSIZ		ÇOCUĞUN KENDİ		ÇOCUĞUN ANNESİ		ÇOCUĞUN BABASI		KENDİSİ+Bİ Z		BÜYÜKLER		ÇOCUĞUN ANNE BABASI		FİKRİ YOK		DİĞER	
								1		2		3		4		5		6		7		8		9	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	59	1	0	0	0	61	0	0.0	44	72.1	7	11.5	0	0.0	6	9.8	0	0.0	4	6.6	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	33					33		0.0	26	78.8	1	3.0		0.0	5	15.2		0.0	1	3.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	26	1				28		0.0	18	64.3	6	21.4		0.0	1	3.6		0.0	3	10.7		0.0		0.0

TABLO:J-12 KON. GÖRE KIZ ÇOCUĞUN EŞİNİ KİM SEÇMELİ

	N	1 C	2 C	3 C	4 C	B-B	TOP CEV	CEVAPSIZ		ÇOCUĞUN KENDİ		ÇOCUĞUN ANNESİ		ÇOCUĞUN BABASI		KENDİSİ+Bİ İZ		BÜYÜKLE R		ÇOCUĞUN ANNE BABASI		FİKRİ YOK		DİĞER	
								1		2		3		4		5		6		7		8		9	
								n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	58	0	0	0	2	58	0	0.0	42	72.4	5	8.6	0	0.0	6	10.3	0	0.0	5	8.6	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	33	32				1	32		0.0	24	75.0	1	3.1		0.0	5	15.6		0.0	2	6.3		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	26				1	26		0.0	18	69.2	4	15.4		0.0	1	3.8		0.0	3	11.5		0.0		0.0

TABLO:J-13 KON. GÖRE BİR AİLENİN TOPLAM KAÇ ÇOCUĞUNUN OLMASI UYGUN

	N	1	2	3	4						13	ALLAH BİLİR	KISMET	FİKRİ YOK	BOŞ BELİRSİZ	GENEL TOP.	MEAN	MEDYAN
GENEL TOPLAM	60	1	27	24	7	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	168	2.8	2.6
GENÇ H.B.	33		16	14	3											86	2.6	2.5
YAŞLI H.B.	27	1	11	10	4						1					82	3.0	2.7

* Yaşlı HB. Bir ailenin toplam kaç çocuğu olması gerektiğini söylediği halde kaçının kız, kaçının erkek olması gerektiğini söylemediği için, ilerideki iki tablonun genel toplamlarıyla J13'ün genel toplamı bir eksiktir.

TABLO:J-14 KON. GÖRE BİR AİLENİN TOPLAM KAÇ ERKEK ÇOCUĞUNUN OLMASI UYGUN

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ALLAH BİLİR	KISMET	FİKRİ YOK	BOŞ BELİRSİZ	GENEL TOP.	MEAN	MEDYAN
GENEL TOPLAM	60	33	24	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	91	1.5	1.4
GENÇ H.B.	33	20	12	1												47	1.4	1.3
YAŞLI H.B.	27	13	12					1						1		44	1.7	1.0

TABLO:J-19 KONUŞULANA GÖRE KÖYÜN PROBLEMLERİ NELER

	N	1 C	2 C	3 C	B-B	TOP CEV	YOL-SU KANALİZ ASYON		SAĞLIK HİZ. SAĞ OCAĞI		İŞSİZLİ K İŞ YERİ YOK		SUSUZLUK		CAHİLLİK		DÜĞÜN SAL. OLMAMA SI		OKUL		KÖYÜN SORUNU YOK		KÖYDE GENÇ NÜFUS YOK		SAN. KUR. OLUMS UZ ETKİ		MERAĞI RMAN EKSİK.		ÇÖP SORUN U		CAMİ- KÖPRÜ OLMA.		FİKRİ YOK		DİĞER			
							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	22	33	44	55																	
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	59	1	0	0	61	6	9,8	2	3,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	38	62,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,6	2	3,3	4	6,6	8	13,1
GENÇ H.B.	33	33				33	5	15,2	2	6,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	18	54,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	6,1	2	6,1	4	12,1		
YAŞLI H.B.	27	26	1			28	1	3,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	20	71,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,6	0	0,0	2	7,1	4	14,3		

TABLO:J-20 KONUŞULAN NAZARA İNANIR MI

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	56	93,3	4	6,7	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	32	97,0	1	3,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	24	88,9	3	11,1		0,0		0,0

TABLO:J-15 KON. GÖRE BİR AİLENİN TOPLAM KAÇ KIZ ÇOCUĞUNUN OLMASI UYGUN

	N	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ALLAH BİLİR	KISMET	FİKRİ YOK	BOŞ BELİRSİZ	GENEL TOP.	MEAN	MEDYAN
GENEL TOPLAM	60	46	11	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	76	1.3	1.1
GENÇ H.B.	33	27	5	1												39	1.2	1.1
YAŞLI H.B.	27	19	6				1							1		37	1.4	1.2

TABLO:J-16 KON. ERKEK ÇOCUĞUNUN KÖY DIŞINA GÖÇ ETMESİNİ İSTER Mİ

	N	EVET		HAYIR		ANLAMSIZ		FİKRİ YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	35	58,3	25	41,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
GENÇ H.B.	33	21	63,6	12	36,4		0,0		0,0		0,0		0,0
YAŞLI H.B.	27	14	51,9	13	48,1		0,0		0,0		0,0		0,0

TABLO:J-17 KON. KIZ ÇOCUĞUNUN KÖY DIŞINA GÖÇ ETMESİNİ İSTER Mİ

	N	EVET		HAYIR		ANLAMSIZ		FİKRİ YOK		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4		5		0	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	35	58.3	22	36.7	0	0.0	0	0.0	1	1.7	2	3.3
GENÇ H.B.	33	19	57.6	12	36.4		0.0		0.0	1	3.0	1	3.0
YAŞLI H.B.	27	16	59.3	10	37.0		0.0		0.0		0.0	1	3.7

TABLO:J-18 KONUŞULANA GÖRE HANENİN PROBLEMLERİ NELER

	N	1	2	3	B-B	TOP CEV	MADDİ PROB. PARASIZ LIK		EV EŞYASI		SUSUZL UK		AİLEVİ- ÇOCUK		HASTA. YAŞLI. YALNIZ.		EĞİTİM		ARABASI ZLIK		MEMLEK ET ÖZLEMİ		DEPREM İN VERDİĞİ ZARAR		HANE PROBLE Mİ YOK		EVİN ESKİ OLMASI		SAĞLIK PROBLE Mİ		FİKRİ YOK		DİĞER			
							1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		22		33		44			
							n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	59	1	0	0	61	16	26,2	1	1,6	0	0,0	1	1,6	1	1,6	1	1,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	32	52,5	2	3,3	0	0,0	0	0,0	7	11,5
GENÇ H.B.	33	33				33	10	30,3		0,0		0,0	1	3,0		0,0	1	3,0		0,0		0,0		0,0	15	45,5	1	3,0		0,0		0,0	5	15,2		
YAŞLI H.B.	27	26	1			28	6	21,4	1	3,6		0,0		0,0	1	3,6		0,0		0,0		0,0		0,0	17	60,7	1	3,6		0,0		0,0	2	7,1		

TABLO:J-21 KON. NAZARA KARŞI NE YAPAR

	N	1 c	2 c	3 c	4 c	5 c	B-B	TOP CEV	BİRŞEY YAPMAZ		DUA OKUTUR ÜFLETİR		DUA OKUR		KURŞUN DÖKTÜRÜR		NAZAR BONCUĞU TAKAR		MUSKA TAKAR		HOCAYA GİDER		DİĞER	
									1		2		3		4		5		6		7		22	
									n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	56	54	2	0	0	0	0	58	2	3.4	38	65.5	16	27.6	0	0.0	2	3.4	0	0.0	0	0.0	0	0.0
GENÇ H.B.	32	31	1					33	1	3.0	23	69.7	8	24.2		0.0	1	3.0		0.0		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	24	23	1					25	1	4.0	15	60.0	8	32.0		0.0	1	4.0		0.0		0.0		0.0

TABLO:J-22 KONUSULAN BÜYÜYE İNANIR MI

	N	EVET		HAYIR		DİĞER		BOŞ BELİRSİZ	
		1		2		3		4	
		n	%	n	%	n	%	n	%
GENEL TOPLAM	60	25	41.7	34	56.7	1	1.7	0	0.0
GENÇ H.B.	33	14	42.4	19	57.6		0.0		0.0
YAŞLI H.B.	27	11	40.7	15	55.6	1	3.7		0.0

1. Melen ayı

2. Köyün Uzaktan GrnŖ

3. Hasanlar Barajı

4. Hasanlar Barajı Etrafı

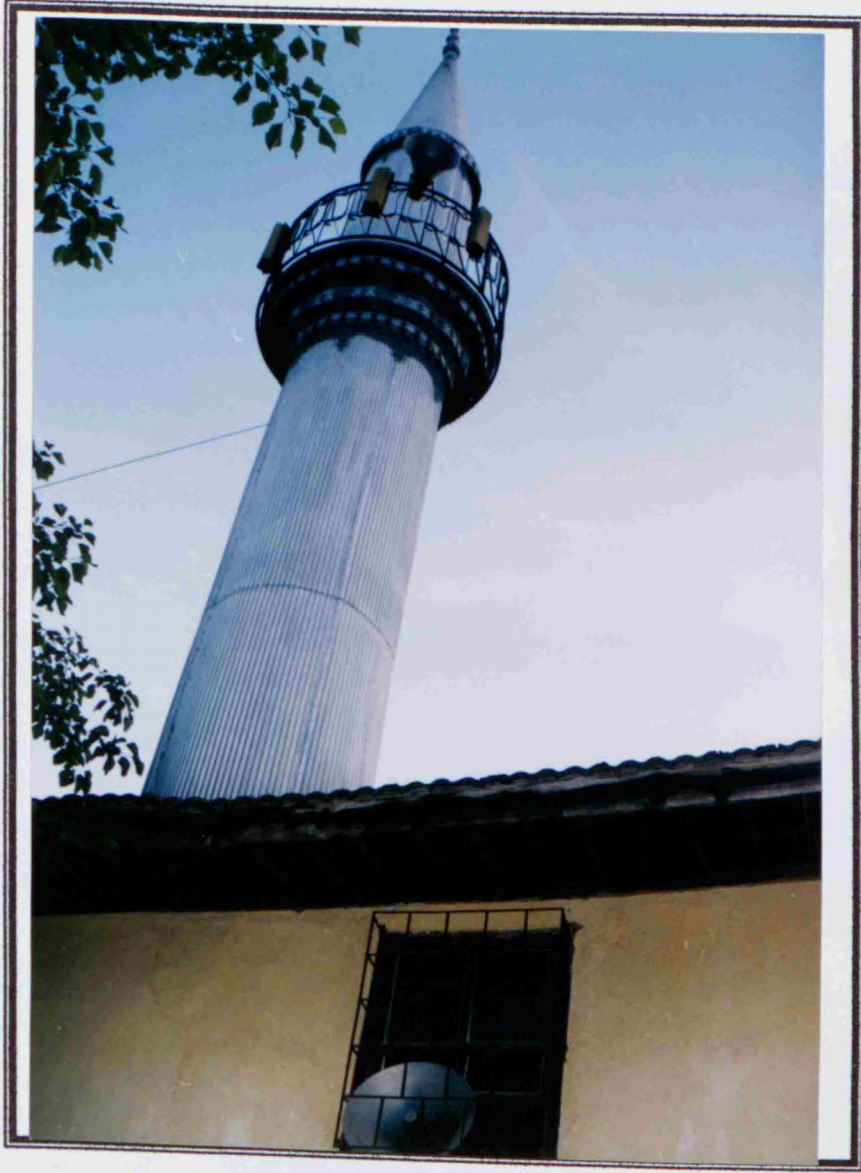

5. Köyün Genel Görünüşü

6. Hasanlar Köyü Tarihi Orhan Gazi Camii

7. Hasanlar Köyü Tarihi Orhan Gazi Camii

8. Tahta Mezarlar

9. Taş Mezarlar

10. Köyde Eski Mezarlar

11. Köyde Eski Mezarlar

12. Ortak Fırın

13. Tavuk Çiftliği Görünüşü

14. Fındık toplama işinde çalışan işçiler

15. Kadın işçiler

16. Fındık toplama

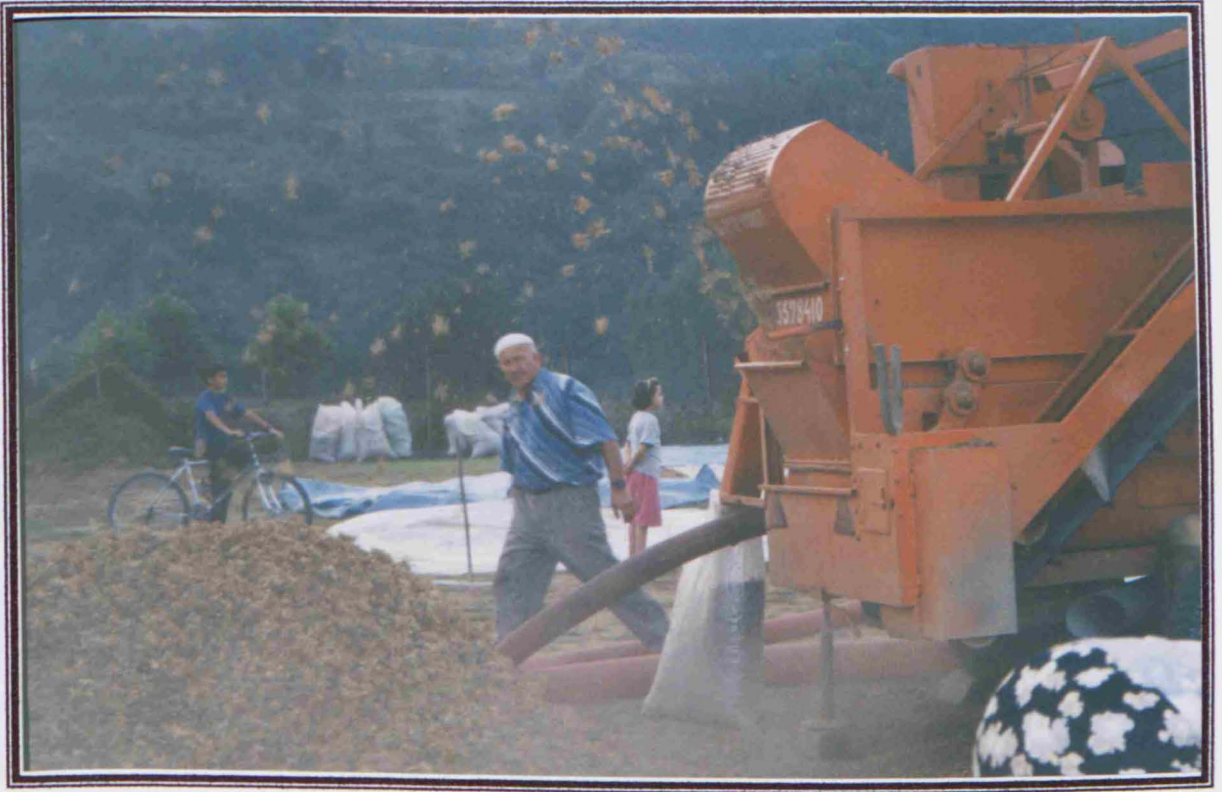

17. Fındık toplama

18. Fındık harman alanı

19. Fındık Harman Makinesi

20. Fındığın Serilişi

21. Fındık Harmanında kurulan çadır

22. Harman Makinesinin Çalışması

23. Harman Makinesinin Çalışması

24. Fındığın makineden geçirildikten sonra çuvallanması

25. Fındığın Tüccara satılışı

26. Köyde Yapılan Yemekler (manti)

27. Ekmeğin Yapılışı, Hamurun hazırlanması

28. Ekmek için Yeterli Hamur ayrılması

29. Hamurun ekmek büyüklüğünde yoğrulması

30. Hazırlanmış Ekmeğin Fırından önce bekletilmesi

31. Çiğ Ekmeğin örtü üzerine yerleştirilmesi

32. Çiğ Ekmeğin örtü üzerine yerleştirilmesi

33. Ekmeğin Üstüne Sürülecek karışımın hazırlanması

34. Ekmeğin tahtaya dizilişi

35. Ekmeğin atıldığı fırın

36. K conserve Yapımı

37. Konservenin Kaynatılışı

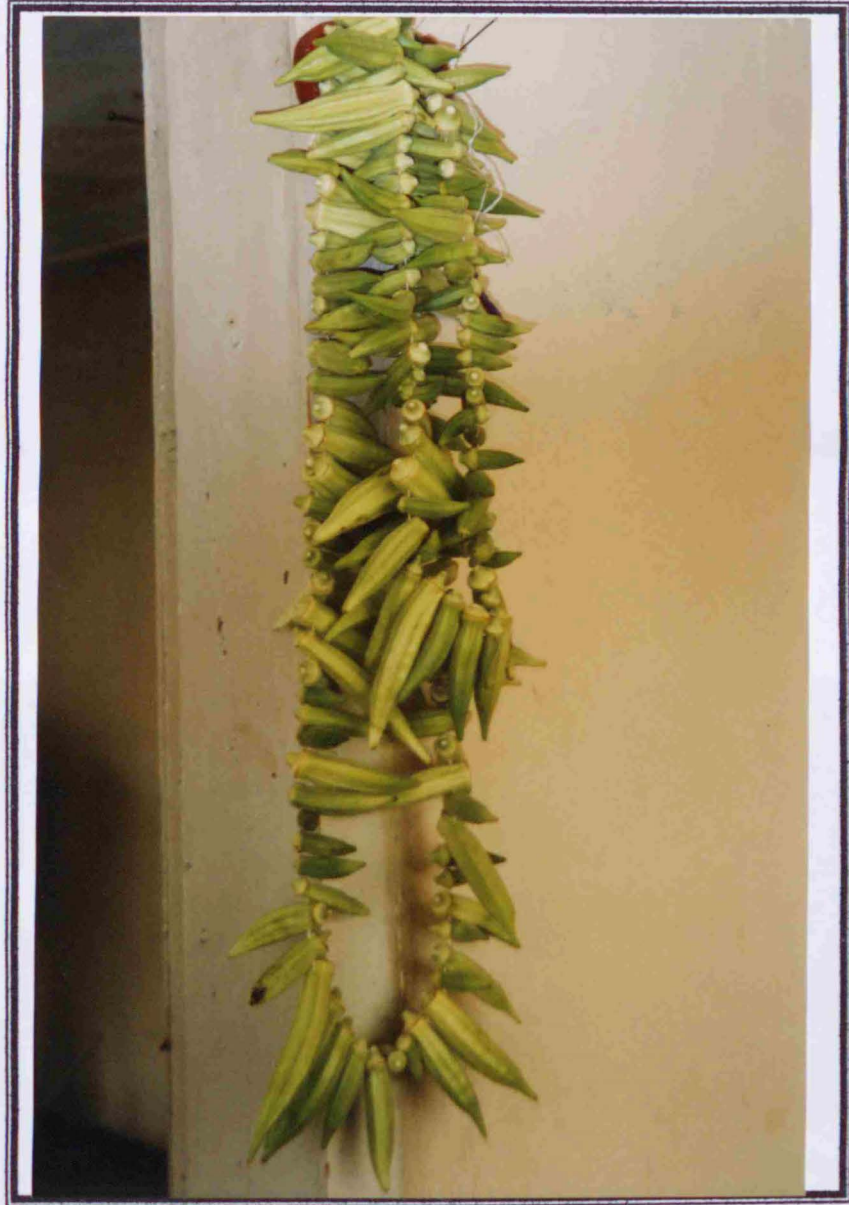

38. Turşu Yapımı

39. Turşunun Poşetlere Konması

40. Sebze Kurutma (Bamya)

41. Sebze Kurutma (Taze Fasulye)

42. Mısır İmecesı

43. Yemeklerin Yapılışı

44. Köyde Yemek Sofrası

45. Meskenler (Eski Ev)

46. Eski Evlerin Yapı tarzı ve Kullanışları

47. Eski Evde Yerleşim

48. Eski Evlerin Kullanılışları

49. Samanlık ve Ahır

50. Meskenler (Yeni Ev)

51. Yeni Evlerin Kullanılışları

52. Kadınların Bahçe İşinde alışması

53. Yiyeceğin Temini

54. Hayvan Bakımı ve Sağılması

55. Çeyiz Serme Çeyizin Kız evine Getirilmesi

56. Çeyizin Kız evine Getirilmesi

57. Kızın Çeyiz Sandığı

58. Çeyizin Serilmesi

59. Gelinin eyiz Serme Sirasındaki Kiyafeti

60. Damada Alnan Set

61. Kızın Kıyafetleri

62. Kızın Sandığının Açılması

63. Çeyizin Serilmesi

64. Örtülerin Serilmesi

65. Sandığın Yerleştirilmesi

66. Tlbentlerin Yerleştirilmesi

67. Havluların Yerleştirilmesi

68. Havlu motifleri

69. Seccade

70. Seccadelerin Asılması

71. Hazırlanan Çetıkların Dizilmesi

72. Kıza ve Erkeğe Alınan Temizlik ve Makyaj Setleri

73. Söz Mendili

74. Yatağın Yerleştirilmesi

75. Yorgan Takımı

76. Yatağın Yerleşmiş Hali

77. Çeyizin Son Hali

78. Çeyizin Son Hali

79. Kına Gecesi Gelin evi ve Gelin

80. Kına Gecesi Gelin ve Akrabaları

81. Kına Gecesinde Eğlence

82. Kına Gecesinde Kızların Oyunu

83. Kına İçin Abdest Alma

84. Kınanın Hazırlanması

85. Kınanın Hazırlanması

86. Gelinin Hazırlığı

87. Kınanın Kızın Yanına Getirilişi

88. Kına Tepsinin Kızın Etrafında Dolaştırılması

89. Kınanın Sürülmesi

90. Düğün Yemeğinin Hazırlanması

91. Düğün Yemeğini Hazırlayanlar ve Hazırlanan Yer

92. Kızın Düğün Evinde Karşılması

93. Gelin ve Damadın Düğün Saatini Beklemesi

94. Gelin ve Damadın Düğün Açılışını Yapması

95. Gelin ve Damadın Karşılıklı oynatılması

96. Düğün Alanı

97. Düğünde Erkeklerin Oynayışı

98. Takı Töreni

99. Takı Töreni

100. Kadınların Oynayışı

101. Köçeğin Oynayışı ve Kıyafetleri

102. Köçeğin Halkı eğlendirmesi

103. Köçeğin Oynayışı

104. Köçeğin Final Oyunu

105. Köy Evinde Bayramlaşma

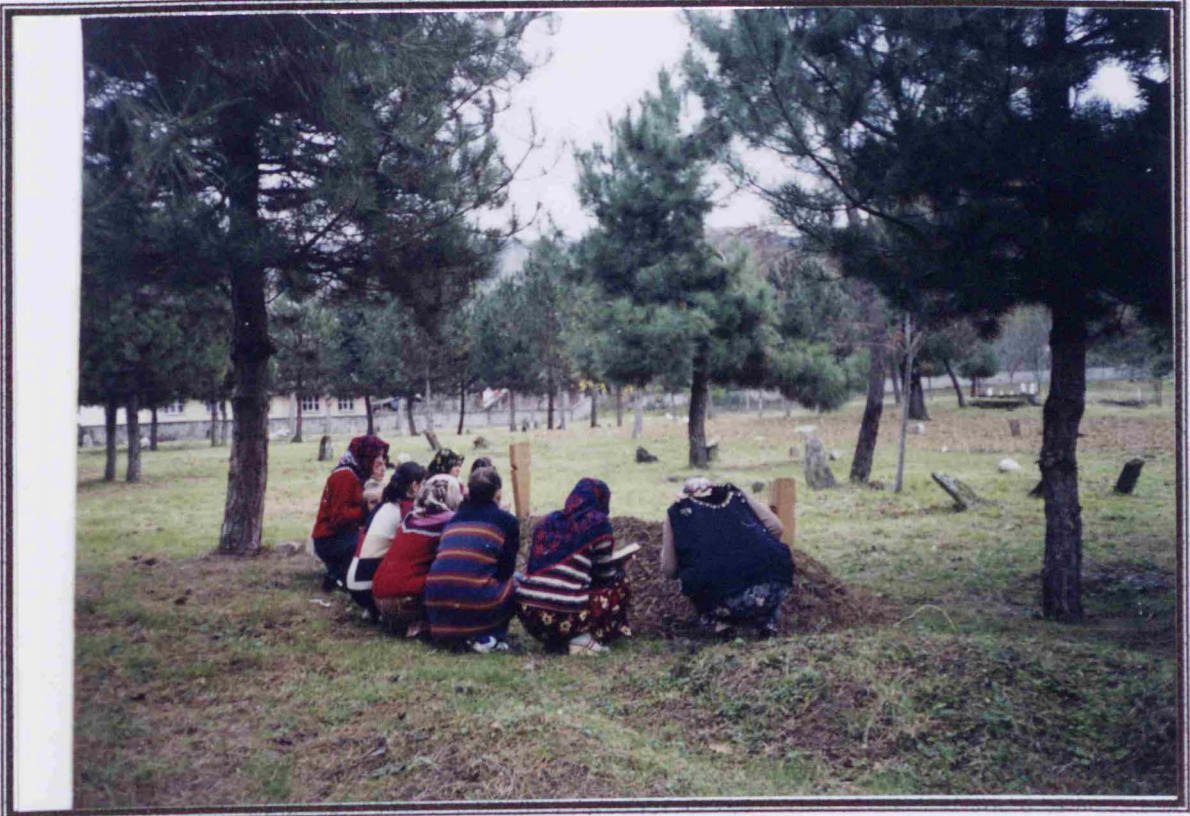

106. Köyde Bayramlaşma

107. Erkeklerin Bayramlaşması

108. Bayramda Mezarlık ziyareti ve dua okunması

109. Erkeklerin Bayram Yemeği

110. Kadınların bayram sofrası

111. Nasırlı Köyünde Bayramlaşma

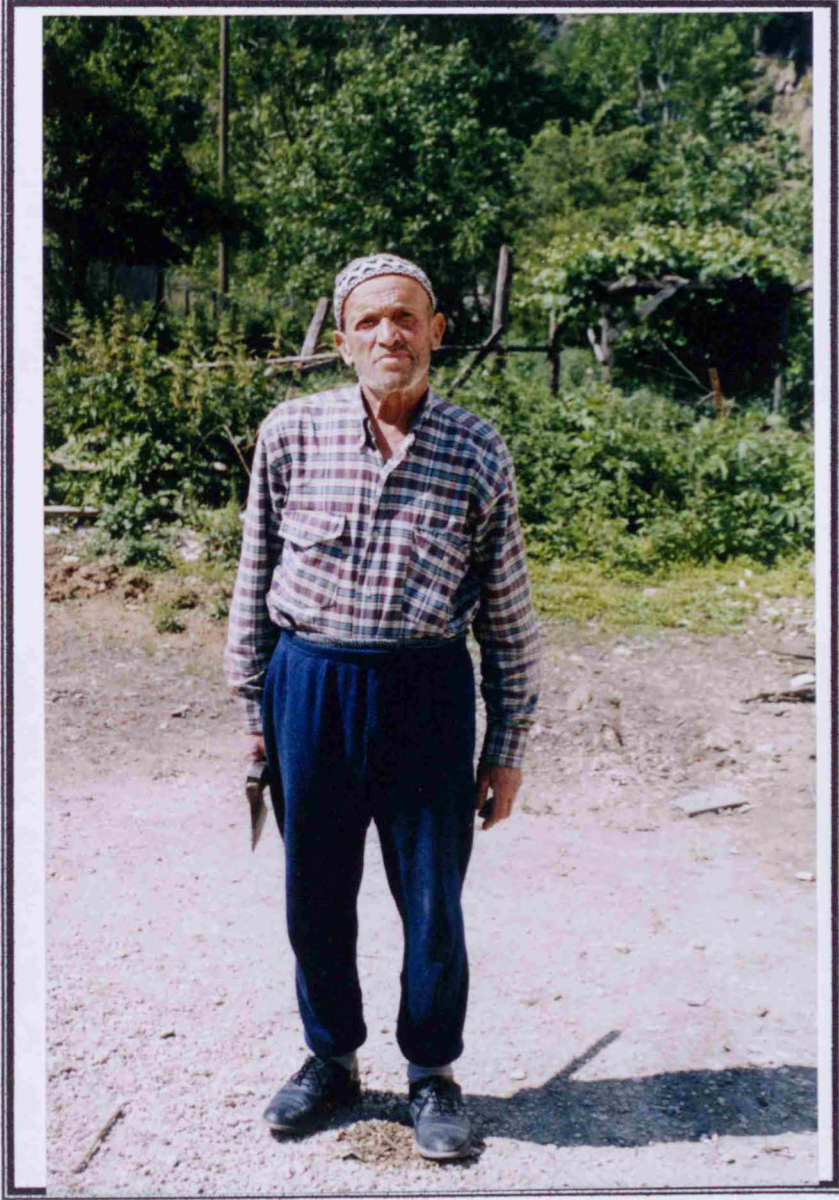

112. Çerçöp Oyunu

113. Yaşlı Kadınların Kıyafetleri

114. Yaşlı Erkeklerin Kıyafetleri

115. Genkız ve Kadınlarn Kıyafetleri

116. Genç kızların köydeki kıyafet ve davranışları

117. Kızların Dantel İşlemesi ve ev toplantıları

EKLER

İ.Ü.EDEBİYAT FAKÜLTESİ ANTROPOLOJİ BÖLÜMÜ TÜRKİYE KÜLTÜR HARİTASI ÇALIŞMASI 2002 F2 (KADIN FORMU)

MÜLAKAT KOD NO .....
MÜLAKATI YAPAN .....
MÜLAKAT YERİ .....
TELEFON .....
MÜLAKAT TARİHİ .....
MÜLAKAT BAŞL SAATI .....
MÜLAKAT BİTİŞ SAATI .....

ÇALIŞMA YAPILAN KÖYÜN ADI : ..... BAĞLI OLDUĞU İLÇE : ..... BAĞLI OLDUĞU İL : .....

1.0 DEMOGRAFİK YAPIL :

1.1 HANE BAŞKANI KİM : .....
1.2 KONUŞULANIN ADI : .....
1.3 HANE NÜFUSU KAÇ KİŞİ : .....

2.0 KONUŞULANIN ÖZELLİKLERİ

<u>STATÜSÜ</u>	<u>ADI</u>	<u>DOĞUM TARİHİ</u> (YIL/AY/GÜN)	<u>DOĞUM YERİ</u> (ÜLKE/İL/İLÇE/KÖY)	<u>EĞİTİMİ</u> (MEZUNİYET/DEVAM/TERK)	<u>MEDENİ HALİ</u> E B EÖ A ( ) ( ) ( ) ( )	<u>İŞİ SEKTÖRÜ</u>
----------------	------------	-------------------------------------	---	--	---	--------------------

2.1 KONUŞULANIN ANNE. BABASI SAĞ MI? 1) AS BS ( ) 2) AS BÖ ( ) 3) AÖ BS ( ) 4) AÖ BÖ ( )

KONUŞULANIN EBEVEYNİ ÖLÜ İSE :

	<u>DOĞUM TARİHİ</u> YAŞI	<u>DOĞUM YERİ</u> (Ülke-İl-İlçe-Köy)	<u>EĞİTİMİ</u>	<u>İŞİ SEKTÖRÜ</u>	<u>ÖLÜM TARİHİ</u> YAŞI	<u>ÖLÜM YERİ</u> (Ülke-İl-İlçe-Köy)	<u>ÖLÜM NEDENİ</u>	<u>ÖZ-ÜVEY DURUMU</u> ÖZ ÜVEY
ANNE	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	( ) ( )
BABA	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	( ) ( )

SAG İSE	<u>DOĞUM TARİHİ</u> YAŞ	<u>DOĞUM YERİ</u> (ÜLKE/İL/İLÇE/KÖY)	<u>EĞİTİMİ</u> (MEZUN/DEVAM/TERK)	<u>MEDENİ HALİ</u> E B EÖ A	<u>İŞİ SEKTÖRÜ</u>	<u>ŞU ANDA OTURDUĞU YER</u> (ÜLKE/İL/İLÇE/KÖY)	<u>ÖZ-ÜVEY DURUMU</u> ÖZ ÜVEY
ANNE	.....	.....	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( ) ( )
BABA	.....	.....	.....	( ) ( ) ( ) ( )	.....	.....	( ) ( )

2.2 SIZI ZİYARETE GELİRLER Mİ?

	<u>AYNI KOY</u>	<u>AYNI EV</u>	<u>EVET</u>	<u>HAYIR</u>	<u>EVETSE NE KADAR SIKLIKLA</u>	<u>HAYIRSA NEDEN GELMEZ</u>
ANNE	( )	( )	( )	( )	.....	.....
BABA	( )	( )	( )	( )	.....	.....

2.3 KONUŞULAN ANNE BABASINI ZİYARETE GİDER Mİ?

	<u>EVET</u>	<u>HAYIR</u>	<u>EVETSE NE SIKLIKLA</u>	<u>HAYIRSA NEDEN GİTMEZ</u>
ANNE	( )	( )	.....	.....
BABA	( )	( )	.....	.....

2.4. KONUŞULANIN KARDEŞLERİ VAR MI? 1) VAR ( ) 2) YOK ( ) VARSA ÖZ-ÜVEY HAYATTA OLAN KARDEŞ SAYISI: TOPLAM:..... ERKEK:..... KIZ:.....

HAYATTA OLAN ÖZ KARDEŞ SAYISI: TOPLAM:..... ÜVEY KARDEŞ SAYISI: TOPLAM:.....
ERKEK:..... ERKEK:.....
KIZ:..... KIZ:.....

2.5 KONUŞULAN KARDEŞLERİ İLE GÖRÜŞÜR MÜ: 1 - EVET ( ) 2 - HAYIR ( ) 3 - DİĞER:.....

HAYIRSA KAÇIYLA GÖRÜŞMEZ: TOPLAM:..... ERKEK:..... KIZ:..... NEDEN GÖRÜŞMEZ:.....

3.0 EVLİLİK

3.1 KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU: 1 - EVLİ ( ) 2 - BEKAR ( ) 3 - EŞİ ÖLMÜŞ ( ) 4 - AYRILMIŞ ( )

3.2 KONUŞULAN KADININ VE EŞİNİN KAÇINCI EVLİLİKLERİ: 1 - E1K1 ( ) 2 - E2K1 ( ) 3 - E2K2 ( ) 4 - E3K1 ( ) 5 - E3K2 ( ) 6 - DİĞER:.....

	<u>ERKEK</u>	<u>KADIN</u>
3.3 İLK EVLİLİK YAŞI	.....	.....
3.4 İLK EVLİLİK YILI	.....	.....
3.5 SON EVLİLİK YAŞI	.....	.....
3.6 SON EVLİLİK YILI	.....	.....

3.7 SON EVLİLİKLE İLGİLİ BİLGİLER:

3.8 NİKAH ŞEKLİ: 1) RESMİ ( ) 2) DİNİ ( ) 3) RESMİ-DİNİ ( ) 4) NİKAH YOK ( )

3.9 EŞLERİN RESMİ-DİNİ NİKAHI VARSA HANGİSİ ÖNCE YAPILDI: 1) RESMİ ( ) 2) DİNİ ( ) 3) İKİ NİKAH ARASI SURE (YIL AY/HAFTA GÜN) .....

3.10 EŞLERİN EVLİLİK DURUMU FİİLEN HANGİ AŞAMADAN SONRA BAŞLADI: 1) DİNİ NİKAH ( ) 2) R NİKAH ( ) 3) DİĞER .....

3.11 KONUŞULAN EŞİYLE NEREDE TANIŞTI .....

KONUŞULAN EŞİYLE NASIL TANIŞTI .....

3.12 EŞ SEÇİMİ NASIL OLDU: 1) ERK BEĞ AİLESİ İSTEDİ ( ) 2) AİLE BEĞ ERK İSTEDİ ( ) 3) GÖRÜCÜ ( ) 4) KAÇMA-KAÇIRMA ( ) 5) GENÇLER ANLAŞTI ( ) 6) DİĞER .....

3.13 SON EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR

1) DOĞURUCU ( ) 2) SORUŞTURMA ( ) 3) KIZ İSTEME ( ) 4) SOZ ( ) 5) NIŞAN ( ) 6) ÇEYİZ SERME ( ) 7) KINA GECE ( ) 8) NİKAH ( ) 9) DÜĞÜN ( ) 10) DUVAK ( ) 11) DİĞER

3.14 AİLENİZ EŞİNİZ İÇİN SORUŞTURMA YAPTI İSE, KİM YAPTI ..... NEDEN .....

3.15 ESİNİZ İLE ARANIZDA AKRABALIK VAR MI? 1) VAR ( ) 2) YOK ( )

VAR İSE KADIN ERKEĞİN NESİ OLUR

ANNE TARAFI ( ) .....

BABA TARAFI ( ) .....

3.16 NIŞANDA VE DÜĞÜNDE TÖREN YAPILDI MI

	<u>TÖREN</u>		<u>TÖREN YAPILDI İSE</u>		<u>DAVET YAPILDI İSE NASIL YAPILDI</u>				<u>OKU DAĞITILDI MI</u>		<u>NE DAĞITILDI</u>
	YAPILDI	YAPILMADI	DAVET YAPILDI	D YAPILMADI	HOPARLÖR İLE	OKUYUCU TUTULDU	DAVETİYE BASTIRILDI	DİĞER	EVET	HAYIR	
NIŞAN ( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....
DÜĞÜN ( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	.....

3.17 NIŞAN YAPILDIYSA NEREDE YAPILDI MEKAN OLARAK NEREDEN YAPILDI MISAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ
 (İL/İLÇE/KÖY) EV BAHÇE D.SALONU KÖY KONAĞI DİĞER İKRAM YOK YEMEK TATLI ALKOLLÜ İÇKİ MEŞRUBAT DİĞER
 ..... ( ) ( ) ( ) ( ) ..... ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) .....

3.18 YEMEK İKRAM EDİLDİYSE NE OLDUĞU .....

3.19 DÜĞÜN YAPILDIYSA NEREDE YAPILDI MEKAN OLARAK NEREDEN YAPILDI MISAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ
 (İL/İLÇE/KÖY) EV BAHÇE D.SALONU KÖY KONAĞI DİĞER İKRAM YOK YEMEK TATLI ALKOLLÜ İÇKİ MEŞRUBAT DİĞER
 ..... ( ) ( ) ( ) ( ) ..... ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) .....

3.20 YEMEK İKRAM EDİLSİYSE NE OLDUĞU .....

3.21 KONUŞULAN VE EŞİ TÖRENLER SİRASINDA YEREL KIYAFETLER GİYDİ Mİ? 1) KONUŞULAN VE EŞİ GİYMEDİ ( ) 2) KONUŞULAN VE EŞİ GİYDİ ( )

3) KONUŞULAN GİYDİ EŞİ GİYMEDİ ( ) 4) KONUŞULAN GİYMEDİ EŞİ GİYDİ ( ) 5) DİĞER .....

GIYDIYSE :	<u>KONUŞULAN</u>	<u>EŞİ</u>	<u>KONUŞULAN</u>	<u>EŞİ</u>
SÖZ ( )	.....	.....	KINA ( )	.....
NIŞAN ( )	.....	.....	DÜĞÜN ( )	.....
NIKAH ( )	.....	.....	DİĞER ( )	.....

3.22 KONUŞULAN EVLENİRKEN BEYAZ GELİNLİK GİYDİ Mİ? 1- EVET ( ) 2- HAYIR ( ) 3- DİĞER .....

3.23 EVLİLİK AŞAMASINDA TARAFLAR BİRBİRLERİNE HEDİYE (BOHÇA) VERDİ Mİ? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER .....

3.24 VERİLDİ İSE HANGİ AŞAMALARDA KİM KİME VERDİ?

	VERİLDİ	VERİLMEDİ	ERKEK TARAFI KIZ TARAFINA		KIZ TARAFI ERK TARAFINA		FOTOĞRAF ÇEKİLDİ Mİ?			VIDEO ÇEKİLDİ Mİ?		
			ERKEK	KIZ	ERKEK	KIZ	Evet	Hayır	Diğer	Evet	Hayır	Diğer
KIZ İSTEME	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
SOZ	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
NIŞAN	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
NIKAH	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
KINA	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
DÜĞÜN	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
DUVAK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
DIĞER												

3.25 EVLİLİK AŞAMASINDA TAKI TAKILDI MI: 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DIĞER .....

	TAKI		KİME TAKILDI		NE TAKILDI			PARA		PARA TAKILDIYSA	
	VAR	YOK	KIZA	ERKEĞE	ALTIN	BİLEZİK	DIĞER	VAR	YOK	TL	DÖVİZ
KIZ İSTEME	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
SÖZ	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
NIŞAN	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
KINA GEÇESİ	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
NIKAH	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
DÜĞÜN	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
DUVAK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
DIĞER											

3.26 EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLER NEREYE YERLEŞTİ: 1) ERK BABA EVİ ( ) 2) KIZ BABA EVİ ( ) 3) AYRI EV ( ) 4) DIĞER .....

BUNUN NEDENİ .....

BUNDA BİR DEĞİŞME OLDU MU: 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DIĞER : .....EVETSE NASIL BİR DEĞİŞME OLDU .....

EVLENDİKTEN NE SÜRE SONRA OLDU: ..... NEDEN OLDU: .....

4.0 GÖÇ

4.1 KONUŞULANIN DOĞUM YERİ İLE MEMLEKETİ AYNI MI: 1) AYNI ( ) 2) FARKLI ( ) 3) DIĞER ..... FARKLIYSA .....

4.2 KONUŞULAN MEMLEKETİ OLARAK NEREYİ KABUL EDİLER ..... NEDEN .....

4.3 KONUŞULANIN BABASININ MEMLEKETİ (İL-İLÇE-KOY) .....

KİMLERDEN .....

4.4 KONUŞULANIN ANNESİNİN MEMLEKETİ (İL-İLÇE-KOY) .....

KİMLERDEN .....

4.5 KONUŞULAN ÇALIŞMA YAPILAN KOY DIŞI DOĞUMLU İSE, BU KOYU İLK KEZ YERLEŞMEK AMACI İLE)

KAÇ YAŞINDA YILINDA .....

KİMİNLE KİMLERLE .....

NEREDEN GELDİ (İL-İLÇE-KOY) .....

NEDEN GELDİ .....

5.0 DOĞUM

5.1 KONUŞULAN HIÇ GEBE KALDI MI? 1-EVET ( ) 2-HAYIR ( )

5.2 EVETSE EVLENDİKTEN NE KADAR SURE SONRA GEBE KALDI? .....

5.3 İLK GEBELİĞİN SONUCU: 1) CANLI DOĞUM ( ) 2) DÜŞÜK ( ) 3) ÖLÜ DOĞ ( ) 4) KÜRTAJ ( ) 5) GEBELİK HALEN SÜRER ( ) 6) DİĞER .....

5.4 KONUŞULAN TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDI? .....

5.5 KONUŞULAN HIÇ KÜRTAJ YAPTIRDI MI? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) EVETSE KAÇ KEZ? .....

5.6 KONUŞULAN HIÇ DÜŞÜK YAPTI MI? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) EVETSE KAÇ KEZ? .....

5.7 KONUŞULAN HIÇ ÖLÜ DOĞUM YAPTI MI? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) EVETSE KAÇ KEZ? .....

5.8 KONUŞULAN İKİZ, ÜÇÜZ YA DA DAHA FAZLA DOĞUM YAPTI MI? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE BİR DOĞUMDA DOĞAN ÇOCUK SAYISI .....

5.9 KONUŞULAN HIÇ CANLI DOĞUM YAPTI MI? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) EVETSE KAÇ KEZ? .....

5.10 CANLI DOĞUM YAPTI İSE: TOPLAM ÇOCUK SAYISI .....

ERKEK ÇOCUK SAYISI .....

KIZ ÇOCUK SAYISI .....

5.11 İLK VE SON CANLI DOĞUMLAR NEREDE YAPILDI

	<u>GEBE YAŞI</u>		<u>GEBE YILI</u>		<u>HAMİLELİKTE DOKTORA GİDİLDİ Mİ</u>		<u>DOĞUM NEDERE YAPILDI</u>				<u>DOĞ KİM YAPTIRDI</u>					
	EVET	HAYIR	EV	SAĞ	OC	SAĞ	EVI	ÖZ	HAST	DEV	HAST	DİĞER	DOK.	DİP	EBE	DİĞER
İLK DOĞUM	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
SON DOĞUM	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
	<u>ÇOCUĞUN CİNSİYETİ</u>		<u>CANLI DOĞAN ÇOCUK ŞU ANDA HAYATTA MI</u>				HAYIR İSE	<u>ÖLÜM YAŞI (YIL-AY-GÜN)</u>								
	ERKEK	KIZ	EVET	HAYIR	DİĞER											
İLK ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )									
SON ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )									

5.12 CANLI DOĞUP SONRA ÖLEN ÇOCUK OLDU MU? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( )

5.13 ÖLEN ÇOCUK VARSA,

	<u>ÖLEN Ç CİNSİYETİ</u>	<u>ÖLÜM YAŞI (YIL-AY-GÜN)</u>	<u>ÖLÜM NEDENİ</u>
1 ÇOCUK	.....	.....	.....
2 ÇOCUK	.....	.....	.....
3 ÇOCUK	.....	.....	.....

5.14 ŞU ANDA SUREN GEBELİĞİNİZ VAR MI? 1) VAR ( ) 2) YOK ( )

5.15 KONUŞULAN AİLE PLANLAMASI UYGULUYOR MU? (BU SORU İÇİN 49 YAŞ SINIRDIR): 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( )

5.16 KONUŞULANIN ÖZÜRLÜ (SAKAT) ÇOCUĞU VAR MI? 1) VAR ( ) 2) YOK ( )

5.17 KONUŞULANIN ÖZÜRLÜ (SAKAT) ÇOCUĞU VAR İSE SAYISI: .....

KAÇINCI ÇOCUK	CINSİYETİ		SAKATLIĞIN OLUŞU VE TÜRÜ			
	ERKEK	KIZ	DOĞUŞTAN	SONRADAN	BEDENSEL ÖZÜR	ZİHNSSEL ÖZÜR
.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )
.....	( )	( )	( )	( )	( )	( )

5.18 KONUŞULAN İLK VE SON ÇOCUĞUNU KUNDAKLADI MI? EMZİRDİ MI?

	KUNDAKLADI MI			NE KADAR KUNDAKLADI		EMZİRDİ MI			EMZİRDİYSE NE KADAR SURE VERDİ	
	EVET	HAYIR	DİĞER	(YIL AY GÜN)		EVET	HAYIR	DİĞER	(YIL AY GÜN)	
İLK ÇOCUK	( )	( )	.....	.....		( )	( )	.....	.....	
SON ÇOCUK	( )	( )	.....	.....		( )	( )	.....	.....	

5.19 ÇOCUKLARIN ADININ NE OLACAĞINI KİM BELİRLERDİ:

	KON. KENDİSİ	KON. EŞİ	KON. EŞİNİN BABASI	KON. EŞİNİN ANNESİ	KONUŞULANIN BABASI	KON. ANNESİ	DİĞER
İLK ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....
SON ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....

5.20 DOĞUMDAN SONRA (LOĞUSALIĞINIZ SÜRESİNCE) SİZE YARDIM EDEN OLDU MU?

	OLDU	OLMADI	OLDUYSA KİM/KİMLER	NE YARDIMI YAPILDI
İLK ÇOCUK	( )	( )	.....	.....
SON ÇOCUK	( )	( )	.....	.....

5.21 KONUŞULANIN İLK VE SON ÇOCUĞUNUN YATAK VE DİĞER EŞYALARINI KİM YAPTI:

	KIZ TARAHI	ERKEK TARAHI	ERK-KIZ TARAHI	KENDİLERİ	DİĞER
İLK ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	.....
SON ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	.....

6.0 SÜNNET

6.1 KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR MI? 1) VAR ( ) 2) YOK ( ) 3) KON. TÜM ÇOC. KIZ ( ) 4) DİĞER: .....

6.2 KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VARSA KAÇ TANE: .....

6.3 SÜNNET OLAN ÇOCUKLAR:

	SÜNNETE KİM KARAR VERDİ			SÜNNET YAŞI	SÜNNETİ YALNIZ MI OLDU		HAYIRSA KİMİNLE OLDU		TOP KAÇ ÇOC. SÜNNET OLDU?
	ANNE	BABA	DİĞER	(GÜN AY YIL)	EVET	HAYIR	KARDEŞİYLE	BAŞ ÇOC. İLE	.....
İLK SÜN. OLAN Ç.	( )	( )	.....	.....	( )	( )	( )	( )	.....
SON SÜN. OLAN Ç.	( )	( )	.....	.....	( )	( )	( )	( )	.....

6.4	<u>SUNNET NEREDE OLDU</u>							<u>KIM TARAFINDAN YAPILDI</u>		
	EV	KOY MEYDANI	SAG OC	SAG EV	OZ HIST.	DEV.HIST.	DIĞER	DIPSUN	DIPSIZ SUNNETÇİ	DIĞER
ILK SUN OLAN ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )
SON SUN OLAN ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....	( )	( )	( )

6.5 SUNNET YAPILIRKEN ÇOCUĞU KİM TUTTU

	<u>TUTAN KİŞİ ÇOCUĞUN NESLİ OLUR</u>	<u>NEDEN O KİŞİ TUTTU</u>
ILK SUN OLAN ÇOCUK	.....	.....
SON SUN OLAN ÇOCUK	.....	.....

6.6 SUNNETTE ÇOCUĞA ALINAN KIYAFETLER:

	<u>ILK ÇOCUK</u>		<u>SON ÇOCUK</u>			<u>ILK ÇOCUK</u>		<u>SON ÇOCUK</u>	
	ALINDI	ALINMADI	ALINDI	ALINMADI		ALINDI	ALINMADI	ALINDI	ALINMADI
ŞAPKA	( )	( )	( )	( )	AYAKKABI	( )	( )	( )	( )
PELERİN	( )	( )	( )	( )	TERLİK	( )	( )	( )	( )
GÖMLEK	( )	( )	( )	( )	UZUN GÖMLEK	( )	( )	( )	( )
CEKET	( )	( )	( )	( )	MAŞALLAH	( )	( )	( )	( )
PANTOLON	( )	( )	( )	( )	ASA	( )	( )	( )	( )
					DIĞER.....	( )	( )	( )	( )

6.7 SÜNNETTE YAPILAN AŞAMALAR :

	<u>ILK ÇOCUK</u>			<u>SON ÇOCUK</u>		
	YAPILDI	YAPILMADI	DIĞER	YAPILDI	YAPILMADI	DIĞER
YATAK SÜSLENDİ	( )	( )	.....	( )	( )	.....
SÜNNET KINASI	( )	( )	.....	( )	( )	.....
ÇOCUK GEZDİRİLDİ (ALAY)	( )	( )	.....	( )	( )	.....
DÜĞÜN YAPILDI	( )	( )	.....	( )	( )	.....
MEVLÜT OKUTULDU	( )	( )	.....	( )	( )	.....
DIĞER.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

6.8 DÜĞÜNDE VE MEVLÜTTTE TÖREN YAPILDI MI

	<u>TÖREN</u>		<u>TÖREN YAPILDI İSE</u>		<u>DAVET YAPILDI İSE NASIL YAPILDI</u>				<u>OKU DAĞITILDI MI</u>		<u>NE DAĞITILDI</u>		
	YAPILDI	YAPILMADI	YAPILDI	YAPILMADI	HOPARLÖR İLE	OKUYUCU TUT.	DAVETİYE BAS	DİĞER	EVET	HAYIR			
<u>DÜĞÜN</u>													
İLK ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )		
SON ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )		
<u>MEVLÜT</u>													
İLK ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )		
SON ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )		
6.9 DÜĞÜN YAPILDI İSE	<u>NEREDE YAPILDI</u>		<u>MEKAN OLARAK NEREDEN YAPILDI</u>				<u>MISAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ</u>						
	(İL/İLÇE/KÖY)		EV	BAHÇE	KÖY MEYDANI	D.SALONU	DİĞER	İKRAM YOK	YEMEK	TATLI	ALKOLLÜ İÇKİ	MEŞRUBAT	DİĞER
İLK ÇOCUK			( )	( )	( )	( )		( )	( )	( )	( )	( )	
SON ÇOCUK			( )	( )	( )	( )		( )	( )	( )	( )	( )	

6.10 YEMEK İKRAM EDİLSİYSE NE OLDUĞU:

6.11 MEVLÜT YAPILDI İSE	<u>NEREDE YAPILDI</u>	<u>MEKAN OLARAK NEREDEN YAPILDI</u>				<u>MISAFİRLERE NE İKRAM EDİLDİ</u>						
	(İL/İLÇE/KÖY)	EV	BAHÇE	KÖY MEYDANI	D.SALONU	DİĞER	İKRAM YOK	YEMEK	TATLI	ALKOLLÜ İÇKİ	MEŞRUBAT	DİĞER
İLK ÇOCUK		( )	( )	( )	( )		( )	( )	( )	( )	( )	
SON ÇOCUK		( )	( )	( )	( )		( )	( )	( )	( )	( )	

6.12 YEMEK İKRAM EDİLSİYSE NE OLDUĞU:

6.13 SUNNETTE TAKI - PARA TAKILDI MI: 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER .....

	EVETSE,		<u>PARANIN CİNSİ</u>					
	EVET	HAYIR	PARA	DÖVİZ	TU	ALTIN	SAAT	DİĞER
İLK ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	
SON ÇOCUK	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	

6.14 SUNNETTE FOTOĞRAF ÇEKİLDİ Mİ:

	EVET	HAYIR	DİĞER	6.13 SUNNETTE VIDEO ÇEKİLDİ Mİ:	EVET	HAYIR	DİĞER
İLK ÇOCUK	( )	( )			( )	( )	
SON ÇOCUK	( )	( )			( )	( )	

7.0 BESLENME

7.1 GÜNDE KAÇ OĞUN YEMEK YENİR

	KAHVALTI	OĞLE	İKİNDİ	AKSAM	DİĞER
YAZ	( )	( )	( )	( )	.....
KIŞ	( )	( )	( )	( )	.....

7.2 KAHVALTIDA NE YENİR, NE İÇİLİR

	ÇAY	SUT	ÇORBA	KIZARTMA	SALATA	YAĞ	PEYNİR	ZEYTİN	BAL-REÇEL	YUMURTA	SUCUK-SALAMUS	KAYMAK	TAHİN-PEKMEZ	DİĞER
YAZ	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....
KIŞ	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	.....

7.3 AKŞAMDAN KALAN YEMEKLER KAHVALTIDA YENİR Mİ? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER .....

7.4 YEMEKLER GENELDE NEREDE YENİR? 1) YER SOFRASINDA ( ) 2) MASADA ( ) 3) YER SOF. MASA ( ) 4) DİĞER .....

7.5 KONUŞULAN EKMEĞİNİ NEREDEN TEMİN EDER

	EVDE YAPAR	ORTAK FIRINDA YAPAR	SATIN ALIR	DİĞER
YAZ	( )	( )	( )	.....
KIŞ	( )	( )	( )	.....

7.6 SATIN ALIYORSA HAFTALIK KAÇ TANE EKMEK ALIR ALDIĞI EKMEK TÜRÜ NEREDEN ALIR NEDEN SATIN ALIR

YAZ: .....

KIŞ: .....

7.7 EKMEK EVDE YAPILIRSA HAFTADA KAÇ TANE YAPILIR YAPTIĞI EKMEK TÜRÜ EKMEĞİ KİM YAPAR NEDEN EVDE EKMEK YAPILIR

YAZ: .....

KIŞ: .....

7.8 EVDE TÜKETİLEN ET TÜRLERİ 1) KIRMIZI ET ( ) 2) BEYAZ ET ( ) 3) SU ÜRÜNÜ ( ) 4) SAKATAT ( ) 5) AV ETİ ( )

7.9 AYDA EVDE TÜKETİLEN

KIRMIZI ET MİKTARI (KG) BEYAZ ET MİKTARI (KG) SU ÜRÜNÜ MİKTARI (KG) SAKATAT MİKTARI (KG) AV ETİ MİKTARI (KG)

7.10 ET NASIL TEMİN EDİLİR? 1) SATIN ALINIR ( ) 2) KENDİ HAYVANINDAN ( ) 3) DİĞER .....

7.11 ET NEREDEN TEMİN EDİLİR? 1) KOY KASABINDAN ( ) 2) İLÇEDEN ( ) 3) İLDEN ( ) 4) AVLANMA ( ) 5) DİĞER .....

7.12 AV ETİ YENİYORSA: TAVSAN ETİ ( ) GEYİK ETİ ( ) KEKLIK ETİ ( ) ORDEK ETİ ( ) DİĞER .....

7.13 EVDE NE TÜR GIDA MADDELERİ YAPILIR

1) TARIHANA ( ) 2) ERİŞTE-MAKARNA-KUSKUS ( ) 3) SALÇA ( ) 4) TURŞU ( ) 5) KONSERVE ( ) 6) PEKMEZ ( ) 7) REÇEL ( ) 8) YAĞ ( ) 9) PEYNİR VE ÇEŞİTLERİ ( ) 10) YOĞURT ( ) 11) KAYMAK ( ) 12) KAVURMA ( ) 13) KURUTULMUŞ SEBZE ( ) 14) DİĞER .....

7.14 YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ 1) SIVI YAĞ ( ) 2) KATI YAĞ ( ) 3) DİĞER ( )

SIVI YAĞ KULLANILIRSA TÜRÜ 1) ZEYTİNYAĞ ( ) 2) AYÇİÇEK ( ) 3) MISIRÖZÜ ( ) 4) SOYA ( ) 5) HINDIK YAĞI ( ) 6) DİĞER .....

KATI YAĞ KULLANILIRSA TÜRÜ 1) MARGARİN ( ) 2) TIRI YAĞ ( ) 3) KUYRUK YAĞI ( ) 4) DİĞER ( )

8.0 SAĞLIK TEMİZLİK

8.1 SON ALTI AYDA HANEDİ HASTALANAN OLDU MU ( ) VAR ( ) 2) YOK ( ) 3) DİĞER ( )

8.2 HASTALANDIĞINDA NE YAPILDI (8.1 SORUSUNUN CEVABI EVET İSE BİLGİ ALINACAKTIR)

NE YAPILDI

STATÜ	EN SON NE ZAMAN HAST	HASTALIK NE İDİ	DOKTORA GİDİLDİ	EVDE TED. YAP	EVDE TED. YAP İSE NE YAPILDI	KİM YAPTI
			( )	( )		
			( )	( )		
			( )	( )		

8.3 EVDEKİ BULAŞIKLARI

STATÜSÜ	KİM YIKAR		NE İLE YIKANIR		NASIL YIKANIR			NEREDE YIKANIR			NE SIKLIKTA YIKAR			
	EL İLE	MAK İLE	SICAK SU	SOĞUK SU	SABUN	DETERJAN	DİĞER	EVİN İÇİ	ODA	DİĞER	EVİN DIŞI	TUL.ÇEŞ. BAŞI	KAPİÖNÜ	DİĞER
YAZIN	( )	( )	( )	( )	( )	( )		( )	( )		( )	( )		
KIŞIN	( )	( )	( )	( )	( )	( )		( )	( )		( )	( )		

8.4 MUTEAKTA KULLANILAN KAPLARIN CİNSİ ( ) BAKIR ( ) 2) ALÜMİNYUM ( ) 3) ÇİNKO ( ) 4) ÇELİK ( ) 5) TEFLON ( ) 6) CAM-PORSELEN ( ) 7) EMAYE ( )

8) PLASTİK ( ) 9) MELAMİN ( ) 10) DİĞER ( )

8.5 EVDEKİ ÇAMAŞIRLARI

STATÜSÜ	KİM YIKAR		NEREDE YIKANIR				NASIL YIKAR			NE SIKLIKTA YIKAR				
	EL İLE	MAK İLE	EVİN İÇİ	EVİN DIŞI	ELDE	MAKİNEDİ	DİĞER	ELDE	MAKİNEDİ	DİĞER	HERGÜN	GÜN AŞIRI	DİĞER	
YAZIN	( )	( )	BANYO	ODA	DİĞER	TUL.ÇEŞ. BAŞI	KAPİÖNÜ	ÇAMAŞIRI	DİĞER	( )	( )			
KIŞIN	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )		

8.6 EVİN TEMİZLİĞİNİ KİM YAPAR

STATÜ	NE SIKLIKTA					KUL. TEM. MADDESİ			NE İLE TEMİZLENİR					
	HERGÜN	GÜN AŞIRI	HAF. BİR	ONBEŞTEBİR	DİĞER	SABUN	DETERJAN	DİĞER	EL K. SÜP.	SÜPÜRGE	DİĞER			
YAZIN	( )	( )	( )	( )		( )	( )		( )	( )				
KIŞIN	( )	( )	( )	( )		( )	( )		( )	( )				

8.7 KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINDA NE KULLANIR ( ) SABUN ( ) 2) DETERJAN ( ) 3) ÇAM. SUYU ( ) 4) ÇAM. YUM. ( ) 5) ÇİVİT ( ) 6) KİL ( ) 7) KUL ( ) 8) ÇAM. SOD ( ) 9) DİĞER ( )

8.8 KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINI KAYNATIR MI ( ) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) EVETSE NELERİ ( ) İÇ GİY ( ) DİŞ GİY ( ) EV. EŞYASI ( )

8.9 KONUŞULAN ÇAMAŞIRLARINI UTULER MI ( ) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) EVETSE NELERİ ( ) İÇ GİY ( ) DİŞ GİY ( ) EV. EŞYASI ( )

9.0 EKONOMİ

- 9.1 EVLENMEDEN ÖNCE HANENİZİN EKONOMİK DURUMU DIĞER HANELERE GÖRE NASILDI ( ) 1) ÇOK İYİ ( ) 2) İYİ ( ) 3) ORTA ( ) 4) KOTU ( ) 5) ÇOK KOTU ( )
- 9.2 ŞU ANDA HANENİZİN EKONOMİK DURUMU DIĞER HANELERE GÖRE NASIL ( ) 1) ÇOK İYİ ( ) 2) İYİ ( ) 3) ORTA ( ) 4) KOTU ( ) 5) ÇOK KOTU ( )
- 9.3 KONUŞULAN HANE İÇİNDE ALINAN EKONOMİK KARARLARA KATILIR MI ( ) 1) KATILIR ( ) 2) KATILMAZ ( )
- 9.4 KATILMAZSA KİM KARAR VERİR ( ) KATILMAZSA NEDEN ( )

10.0 KANAAT VE TUTUMLAR

- 10.1 KONUŞULAN SİGARA İÇER Mİ ( ) 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) İÇİYORDU BIRAKTI ( ) 4) DIĞER ( ) İÇİYORDU BIRAKTI İSE KAÇ YAŞINDA ( ) NEDEN BIRAKTI ( )
KAÇ YAŞINDAN BERİ İÇER İÇERDE ( ) SİGARA İÇMEYE NEDEN BAŞI ADI BAŞLAMIŞTI ( )
HANGİ MARKA SİGARA İÇER İÇERDİ ( ) GÜNDE KAÇ TANE İÇER İÇERDİ ( )
- 10.2 TELEVİZYON İZLER Mİ ( ) 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DIĞER ( ) EN ÇOK İZLEDİĞİ KANAL KANALLAR ( )
- 10.3 HANGİ PROGRAMLARI İZLER ( ) 1) HABER ( ) 2) AÇIK OTURUM ( ) 3) YERLİ DİZİ ( ) 4) YABANCI DİZİ ( ) 5) YERLİ FİLM ( ) 6) YABANCI FİLM ( ) 7) DİNİ PROGRAM ( )
8) KÖYLÜYE YÖN PRG ( ) 9) BELGESEL ( ) 10) EĞLENCE PR ( ) 11) SPOR PRG ( ) 12) MAGAZİN PRG ( ) 13) YARIŞMA PRG ( ) 14) DIĞER ( )
- 10.4 GÜNDE KAÇ SAATİNİ TV İZLEMeye AYIRIR ( )
- 10.5 KONUŞULAN RADYO DİNLER Mİ ( ) 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DIĞER ( ) EVETSE EN ÇOK DİNLEDİĞİ KANAL ( )
- 10.6 NE TÜR PROGRAMLARI DİNLER ( )

(ÇOCUKLARA YÖNELİK KANAAT VE TÛTUM SORULARI ÇOCUĞU OLSUN OLMASIN HERKESE SORULACAKTIR)

- 10.8 KONUŞULAN İLKOKULDAN SONRA ÇOCUKLARINI OKUTTTU MU HAYIRSA OKUMALARINI İSTERMİYDİ
	EVET	HAYIR	NEDEN	EVET	HAYIR	NEDEN
ERKEK ÇOC ( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
KIZ ÇOC ( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
- 10.9 KONUŞULAN ÇOCUKLARINI CAMIYE KURAN KURSUNA GÖNDERDİ Mİ HAYIRSA GÖNDERMEK İSTER MİYDİ
	EVET	HAYIR	NEDEN	EVET	HAYIR	NEDEN
ERKEK ÇOC ( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )
KIZ ÇOC ( )	( )	( )	( )	( )	( )	( )

10.10 KONUŞULAN ÇOCUKLARININ MESLEĞİNİN NE OLMASINI İSTER / İSTERDİ

NEDEN

ERKEK ÇOCUK

KIZ ÇOCUK

10.11 KONUŞULAN ÇOCUKLARININ KAÇ YAŞINDA EVLENMESİNİ İSTER / İSTERDİ

NEDEN

ERKEK ÇOCUK

KIZ ÇOCUK

10.12 SİZCE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN ÇEYİZ HAZIRLANMALI MI? 1- EVET ( ) 2- HAYIR ( ) 3- DİĞER..... KAÇ YAŞINDA BAŞLANMALI .....

HAZIRLIĞA AĞIRLIKLIL OLARAK KİMLER KATILMALI .....

10.13 SİZCE ÇOCUKLARIN EŞLERİNİ KİMİN SEÇMESİ DAHA İYİ OLUR

KİM KİMLER

NEDEN

ERKEK ÇOCUK

KIZ ÇOCUK

10.14 KONUŞULANA GÖRE BİR AİLENİN KAÇ ÇOCUĞU OLMASI UYGUNDUR: TOPLAM ..... ERKEK ..... KIZ .....

10.15 KONUŞULAN ÇOCUKLARININ KÖY DİŞİNA GÖÇ ETMELERİNİ İSTER Mİ

EVET

HAYIR

NEDEN

ERKEK ÇOCUK

( )

( )

KIZ ÇOCUK

( )

( )

10.16 SİZCE HANENİZİN EN ÖNEMLİ PROBLEMİ NEDİR

PROBLEM

NASIL ÇÖZÜLÜR

KİM ÇÖZER

10.17 SİZCE KÖYÜNÜZÜN EN ÖNEMLİ PROBLEMİ NEDİR

PROBLEM

NASIL ÇÖZÜLÜR

KİM ÇÖZER

10.18 KONUŞULAN BAŞINI ÖRTER Mİ? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER..... EVETSE BAŞINI ÖRTMEYE BAŞLADIĞI YAŞ .....

BAŞINI NEDEN ÖRTER .....

10.19 KONUŞULAN MAKYAJ YAPAR MI? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER..... HAYIRSA MAKYAJ YAPMAMA NEDENLERİ .....

10.20 KONUŞULAN BERBERE GİDER Mİ? 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER..... EVET NE SIKLIKTA .....

- 10 21 KONUŞULAN NAZARA İNANIR MI 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER ..... EVETSE NAZARA KARIŞ NE YAPAR .....
- 10 22 KONUŞULAN BU YUYE İNANIR MI 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER .....
- 10 23 KONUŞULAN FALA İNANIR MI 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER .....EVETSE HANGİ FALA İNANIR .....
- 10 24 KONUŞULAN TÜRBE YATIR ZİYARETİNE GİDER Mİ 1) EVET ( ) 2) HAYIR ( ) 3) DİĞER .....
- 10 25 EVETSE NE SIKLIKTA TÜRBE YATIR ZİYARETİNE GİDER .....

GÖZLEM VE YORUMLAR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

İÜ EDEBİYAT FAK. ANTROPOLOJİ BÖLÜMÜ , TÜRKİYE GELENEKSEL KÜLTÜR HARİTASI ÇALIŞMASI
2002/2003 KADIN FORMU (KOCAELİ,DÜZCE,SAKARYA,YALOVA KÖYLERİ)

MÜLAKAT KOD NO:.....

1)HANE NÜFUSU:.....

MÜLAKATI KODLAYAN:...

KONUŞULANIN ÖZELLİKLERİ

2	3	4	5	6	7	8	9	10
STATÜ	YAŞI	İDARİ AYRIMI	DOĞ.YER İL KODU	EĞİTİMİ	MED. HALİ	İŞİ	SEKTÖRÜ	ÇALIŞ. NEDENİ

11)KONUŞULANIN EBEVEYNLERİNİN DURUMU

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)ASBS ( )
2)ASBÖ ( )
3)AÖBS ( )
4)AÖBÖ ( )
5)DİĞER ( )

SAĞ-ÖLÜ EBEVEYNLER İÇİN

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
ANNE YAŞI	DOĞ.ID. AYRIM	DOĞ.Y. KODU	İL EĞİTİMİ	MED. HALİ	İŞİ	SEKTÖRÜ	ÇALIŞMAZ. NEDENİ	ŞU ANDA OT. İD.AYRIMI	YER KODU	İL ÖZ MÜ ÜVEY Mİ
BABA 31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41

23	24	25	26	27	28	29	30
ANNE ZİYARETE GELİR Mİ	NE KAD. SIK.	GELMEZSE NEDEN	ÖLÜM YAŞI	ÖLÜM NEDENİ	ÖL. YERİ İD. AYRIM	YERİ KODU	İL HASTALIK. NE OLD.
BABA 42	43	44	45	46	47	48	49

KONUŞULANIN EBEVEYNLERİNİ ZİYARET ETME DURUMU

50	51	52
BABA KON.ZİY. EDER Mİ	NE SIKLIKLA	HAYIRSA NEDELERİ
ANNE 53	54	55

56) KONUŞULANIN KARDEŞLERİ VARMİ:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)VAR ( )
2)YOK ( )
3) DİĞER ( )

67) KONUŞULANIN ÖZ, ÜVEY, HAYATTA OLAN TOP. KARDEŞ SAYI:.....

68) KONUŞULANIN ÖZ KARDEŞLERİNİN SAYISI:.....

69) KONUŞULANIN ERKEK KARDEŞLERİNİN SAYISI:.....

60) KONUŞULANIN KIZ KARDEŞLERİN SAYISI

61) TOPLAM ÜVEY KARDEŞ SAYISI:.....

62) ÜVEY ERKEK KARDEŞ SAYISI:.....

63) ÜVEY KIZ KARDEŞ SAYISI:.....

64) KONUŞULAN KARDEŞLERİYLE GÖRÜŞÜR MÜ?

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)GÖRÜŞÜR ( )
2)GÖRÜŞMEZ ( )
3)DİĞER ( )

65) GÖRÜŞMEME NEDENİ

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)MİRAS ( )
2)DARGIN ( )
3)UZAK ( )
4)MADDİ ( )
5)ÜVEY ( )
6)TOPRAK+MAL ANLAŞMAZ ( )
7) DİĞER ( )

65) TOPLAM GÖRÜŞMEDİĞİ KARDEŞ SAYISI:.....

66) GÖRÜŞMEDİĞİ ERKEK KARDEŞ SAYISI:.....

67) GÖRÜŞMEDİĞİ KIZ KARDEŞ SAYISI:.....

EVLİLİK

69) KONUŞULANIN MEDENİ DURUMU

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) EVLİ ( )
 2) BEKAR ( )
 3) EŞİ ÖLMÜŞ ( )
 4) AYRILMIŞ ( )
 5) DİĞER ( )

70) KONUŞULAN KADININ VE EŞİNİN KAÇINCI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1)E1K1 ( )
 2)E2K1 ( )
 3)E2K2 ( )
 4)E3K1 ( )
 5)E3K2 ( )
 6)E1K2 ( )
 7)DİĞER ( )

	71	72	73	74
ERKEK	İLK EV. YAŞI	İLK EV. YILI	SON EV. YAŞI	SON EV. YILI
KADIN	75	76	77	78

71/72/73/74/75/76/77/78

999) BOŞ.

998) BİLMEZ-
HATIRLAMAZ

997) DİĞER

79) NİKAH ŞEKLİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YALNIZ RESMİ ( )
 2) YALNIZ DİNİ ( )
 3) RESMİ+DİNİ ( )
 4) NİKAH YOK ( )
 5) DİĞER ( )

80) EŞLERİN RESMİ+DİNİ NİKAHI VARSA HANGİSİ ÖNCE

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) HATIRLAMAZ ( )
 2) RESMİ NİKAH ÖNCE ( )
 3) DİNİ NİKAH ÖNCE ( )
 4) KİSİ AYNİ GÜN ( )
 5) DİĞER ( )

81) İKİ NİKAH ARASINDAKİ SÜRE

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) AYNI GÜN ( )
 2) 1 HAFTA VEYA DAHA AZ ( )
 3) 8-14 GÜN ARASI ( )
 4) 15-29 GÜN ARASI ( )
 5) 1-3 AY ARASI ( )
 6) 4-6 AY ARASI ( )
 7) 7-9 AY ARASI ( )
 8) 10-12 AY ARASI ( )
 9) 12+ AY ( )
 10) HATIRLAMAZ ( )
 11) DİĞER ( )

82) EVLİLİK HANGİ AŞAMADAN SONRA BAŞLADI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) DİNİ NİKAHTAN SONRA ( )
 2) RESMİ NİKAHTAN SONRA ( )
 3) DİĞER ( )

83) KONUŞULAN EŞİYLE NEREDE TANIŞTI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) İSTEMEYE DÜNÜR GELİNDİĞİNDE ( )
 2) AYNI KÖYDE ( )
 3) TARLADA-DAĞDA -OKULDA-ÇEŞMEDE ( )
 4) KIZIN EVİ/ ERKEĞİN EVİ ( )
 5) AKRABA/BERABER BÜYÜDÜK ( )
 6) İLDE ( )
 7) BAŞKA İLDE ( )
 8) İLÇEDE ( )
 9) BAŞKA İLÇEDE ( )
 10) BAŞKA KÖYDE ( )
 12) DİĞER ( )

84) KONUŞULAN EŞİYLE NASIL TANIŞTI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) AYNI KÖYDE YAŞIYORLARDI ( )
 2) KON.İSTEMEYE GELDİKLERİNDE ( )
 3) AKRABA ZİYARETİNDE ( )
 4) ARACILAR TANIŞTIRDI ( )
 5) DÜĞÜNLERDE ( )
 6) NİŞANLANINCA TANIŞTI ( )
 7) EVLENDİKTEN SONRA ( )
 10) ZATEN AKRABALAR ( )
 11) NİKAHTA TANIŞIRLAR ( )
 22) DİĞER ( )

85) EŞ SEÇİMİ NASIL OLDU

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) GÖRÜCÜ ( )
 2) ERK. BEĞENDİ AİLE İSTEDİ ( )
 3) AİLE BEĞENDİ ERK İSTEDİ ( )
 4) KAÇMA-KAÇIRMA ( )
 5) GENÇLER ANLAŞTI ( )
 6) DEĞİŞ ( )
 7) DİĞER ( )

86) SON EVLİLİĞİN GEÇTİĞİ AŞAMALAR

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) GÖRÜCÜ ( )
 2) SORUŞTURMA ( )
 3) KIZ İSTEME ( )
 4) SÖZ ( )
 5) NİŞAN ( )
 6) ÇEYİZ BERME ( )
 7) KİNA GECESİ ( )
 8) NİKAH ( )
 9) DÜĞÜN ( )
 10) DUVAK ( )
 11) MEVLÜT ( )
 22) DİĞER ( )

87)SORUŞTURMA YAPILDI İSE :KİM YAPTI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) KON. BABASI ( )
 2) KON. DEDESİ ( )
 3) KON. AĞABEYİ ( )
 4) KON. AMCASI ( )
 5) KON. ENİŞTESİ ( )
 6) KON.ANNE TARAFI DİĞER KAN ( )
 7) KON.BABA TARAFI DİĞER KAN ( )
 8) KOMŞU ( )
 9) KON. ANNESİ ( )
 10)DİĞER ( )

88)NEDEN SORUŞTURMA YAPILDI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) EŞİNİN KÖTÜ ALIŞKANLIĞI VAR ( )
 2) EŞİNİN NİYETİ CİDDİMİ ( )
 3) USÛL ADET ( )
 4) NEDİR- KİMDİR ( )
 5) HUYU İYİ Mİ-KÖTÜ MÜ ( )
 6) GİDECEĞİ YER NASIL ( )
 7) EŞİNİN AİLESİ NASIL ( )
 8) ANLAMSIZ ( )
 9) DİĞER ( )

89) EŞİYLE ARASINDAKİ AKRABALIK DURUMU:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) VAR ( )
 2) YOK ( )
 3) DİĞER ( )

90)EŞİ İLE ARASINDA AKRABALIK VARSA KADIN ERKEĞİN NESİ OLUR?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ANNE TARAFI ( )
 2) BABA TARAFI ( )
 3) ANNE + BABA TARAFI ( )
 4)DİĞER ( )

	91	92	93	94	95
NİŞAN	TÖREN YAPIL	DAVET YAP. MI?	NASIL DAVET	DAVET SIR.BİRŞ.DA	NE DAĞITILDI
DÜĞÜN	96	97	98	99	100

91/96)TÖREN YAPILDI MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ
 1)YAPILDI
 2) YAPILMADI
 3) HATIRLAMAZ
 4) ANLAMSIZ
 5) DİĞER

92/97)DAVET YAPILDI MI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ
 1)YAPILDI
 2)YAPILMADI
 3)HATIRLAMAZ
 4) ANLAMSIZ
 5) DİĞER

95/100)NE DAĞITILDI ?

- 0)BOŞ BELİRSİZ
 1)EKMEK
 2)ŞEKER
 3)LOKUM
 4)KINA
 5)KUMAŞ-MENDİL
 6)GELİN TELİ
 7)KİBRİT
 8)MUM
 9) BİSKÜVİ
 10) DİĞER

94/99)DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDI MI?

- 0)BOŞ BELİRSİZ
 1)EVET
 2)HAYIR
 3)DİĞER

93/98)DAVET-ÇAĞRI NASIL YAPILDI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ
 1)DAVETİYE DAĞITILARAK
 2)PUSULA DAĞITILDI-KAĞIT YAZILDI
 3)OKUYUCU TUTULDU
 4)ÇOCUKLAR DOLAŞTIRILARAK
 5)YENGELER GEZDİ
 6)KON+AİLESİ ÇAĞIRDI
 7)DÜRÜ-OKU DAĞITILDI(ŞEKER, LOKUM, KINA, EKMEK, MUM,HAVLU, SABUN, KİBRİT, GELİNTELİ, KUMAŞ)
 8)CAMİ HOPARLÖRLERİNDEN DUYURU YAPILDI
 9)KÖYDEN BİR KIZ GÖREVLENDİRİLDİ,KAPI KAPI DOLAŞIP HABER VERİLDİ
 10) DİĞER

NİŞAN VE DÜĞÜN YAPILDI İSE;

	101	102	103	104	105	106	107
NİŞAN	NER. YAP. (İL-İLÇE-	M. NER. YAPIL.	İKRAM YAP. MI?	İLK YİY. İSE NE	ANA YİY. İSE NE	SON YİY. İSE NE	İÇECEK İSE NE
DÜĞÜN	108	109	110	111	112	113	114
	YAP. (İL-İLÇE-	M. NER. YAPIL.	İKRAM EDİLDİ	İLK YİY. İSE NE	ANA YİY. İSE NE	SON YİY. İSE NE	İÇECEK İSE NE

104/111) İLK YİYECEK

- 0) BOŞ BELİRSİZ
 1) ÇORBA
 2) SALATA
 3) MEZE
 4) DİĞER

107/114) İÇECEK

- 0) BOŞ BELİRSİZ
 1) MEŞRUBAT
 2) ALKOLLÜ İÇKİ
 3) DİĞER

102/109)MEKAN OLARAK NEREDE YAP?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ
 1)EV
 2)BAHÇE
 3)DÜĞÜN SALONU
 4)EV+BAHÇE
 5)HATIRLAMAZ
 6)KAHVE
 7) KÖY MEYDANI
 8)OKUL-OKUL BAHÇESİ
 9) TAVUK ÇİFTLİĞİ
 10) CAMİ
 11)DİĞER

103/110) İKRAM YAPILDI MI

- 0)BOŞ-BELİRSİZ
 1) İKRAM YOK
 2) İLK YİYECEK
 3) ANA YİYECEK
 4) SON YİYECEK
 5) İÇECEK
 6) DİĞER

105/112) ANA YİYECEK

- 0) BOŞ BELİRSİZ
 1) PİLAV
 2) ET TAVUK
 3) ETLİ SEBZE YEMEĞİ
 4) KEŞKEK
 5) DOLMA
 6) SEBZE YEMEĞİ
 7) KURU BAKLIYAT
 8) DİĞER

106/113) SON YİYECEK

- 0) BOŞ BELİRSİZ
 1) MEYVA
 2) SÜTLAÇ
 3) BAKLAVA
 4) ZERDE
 5) AŞÜRE
 6) HELVA
 7) KOMPOSTO -HOŞAF
 8) PASTA
 9)DİĞER

115)EVLİLİKTE YAPILAN AŞAMALARDA YEREL KIYAFET GİYİLDİ

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)KON.VE EŞİ GİYMEDİ. ( )
 2)KON.VE EŞİ GİYDİ ( )
 3)KON GİYDİ EŞİ GİYMEDİ ( )
 4)KON GİYMEDİ EŞİ GİYDİ ( )
 5)DİĞER ( )

116) KON. VE EŞİ GİYDİYSE GİYDİĞİ AŞAMA SAYISI.....

117) GİYİLDİYSE HANGİ AŞAMALARDA GİYİLDİ

KONUŞULAN	EŞİ
SÖZ ( )	( )
NİŞAN ( )	( )
NİKAH ( )	( )
KİNA ( )	( )
DÜĞÜN ( )	( )
DUVAK ( )	( )
DİĞER ( )	( )

118) KON. EVLENİRKEN BEYAZ GELİNLİK GİYDİ Mİ?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) EVET ( )
 2) HAYIR ( )
 3) DİĞER ( )

119)EVLİLİK AŞAMASININ HERHANGİ BİRİNDE BOHÇA VER. Mİ?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3)HATIRLAMAZ ( )
 4)ANLAMSIZ ( )
 5)DİĞER ( )

120)VERİLDİYSE KAÇ AŞAMADA VERİLDİ.....

EVLİ.	AŞAMA.	BOHÇA	VERİLDİ.
121	122	123	124
KIZ İST. VER	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?
125	126	127	128
SÖZ VER	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?
129	130	131	132
NİŞAN VER	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?
133	134	135	136
NİKAH VER	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?
137	138	139	140
KİNA VER	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?
141	142	143	144
DÜĞÜN VER	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?
145	146	147	148
VER	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?
149	150	151	152
DİĞER VER.	KİME	FOTO ÇEK. Mİ?	VIDEO ÇEK. Mİ?

153)EVLİLİK AŞAMASINDA TAKI TAKILDI MI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3)HATIRLAMAZ ( )
 4)ANLAMSIZ ( )
 5) DİĞER ( )

154)TAKI TAKILDIYSA KAÇ AŞAMADA TAKILDI:.....

KIZ	155	156	157	158
İSTEME	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ
SÖZ	159	160	161	162
	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ
NİŞAN	163	164	165	166
	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ
KİNA GECESİ	167	168	169	170
	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ
NİKAH	171	172	173	174
	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ
DÜĞÜN	175	176	177	178
	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ
DUVAK	179	180	181	182
	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ
DİĞER	183	184	185	186
	TAKI	KİME TAK	NE TAKILDI	PARA TÜRÜ

121/126/129/133/137 155/159/163/167 123/124/127/128/131/132/

141/145/149

0) BOŞ BELİRSİZ

1)VERİLDİ

2)VERİLMEDİ

3)DİĞER

0)BOŞ BELİRSİZ

1)VAR

2)YOK

3)DİĞER

135/136/139/140/143/144

147/148/151/152

0)BOŞ BELİRSİZ

1)EVET

2)HAYIR

3)DİĞER

122/126/130/134/138/142/146/150

156/160/164/168/172/176/180/184

0)BOŞ BELİRSİZ

1)KIZA

2)ERKEĞE

3)KIZ+ERKEK

4)DİĞER

157/161/165/169/173

177/181/185

0)BOŞ BELİRSİZ

1)ALTIN

2)BİLEZİK

3)YUZUK-KUPE

4)PARA

5)HATIRLAMAZ

6)DİĞER

158/162/166/170/174/178/

182/186

0)BOŞ BELİRSİZ

1)TL

2)DOLAR

3)MARK

4)DİĞER

187)EVLENDİKTEN SONRA ÇİFTLER NEREYE YERLEŞTİ?

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)ERKEĞİN BABA EVİ ( )
2)KIZIN BABA EVİ ( )
3)AYRI EV ( )
4)DİĞER ( )

188)ÇİFTLERİN İLK YERLEŞTİKLERİ YERE NEDEN YERLEŞTİ?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)BAŞKA EV YOKTU ( )
2)GELENEK ( )
3)EKONOMİK NEDEN ( )
4)ANNE-BABAYA BAKMAK ( )
5)ZORUNLULUK ( )
6)ERKEK ÖYLE İSTEDİ ( )
7) İÇ GÜVEYİ ( )
8) EŞİ ASKERDE OLDUĞU İÇİN ( )
9) İŞİ DEVAM ETTİRMEK İÇİN ( )
10) DİĞER ( )

189)İLK YERLEŞTİKLERİ YERDE BİR DEĞİŞME OLDU MU?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)EVET ( )
2)HAYIR ( )
3)DİĞER ( )

190)EVETSE NASIL BİR DEĞİŞME OLDU?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1)AYRI EVD ERK. BABA EVİ ( )
2)ERK. BABA EVN. AYRI EVE ( )
3)ERK.BABA EV. KIZ BABA EVİ ( )
4)KIZBABA EVD.ERK.BABA EV ( )
5)KIZ BABA EVD AYRI EVE ( )
6)AYRI EVD KIZ BABA EVİ ( )
7)DİĞER ( )

191)İLK YERLEŞME YERİNDE DEĞİŞME EVLENDİKTEN NE SÜRE SONRA OLDU?.....

DEĞERİ AYA ÇEVİREREK YAZINIZ

192) AYRI EVE GEÇT, GEÇM NEDEN.

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
1) KALABALIK ( )
2) EVE YENİ GELİN GELDİ ( )
3)YENİ EV YAPILDI-SATIN ALINDI ( )
4) GÖÇ NEDENİ İLE ( )
5) İŞ NEDENİYLE ( )
6) GEÇİMSİZLİK ( )
7) ANNE BABAYA BAKMA ( )
8) ZORUNLULUK ( )
9) DEPREMDEN DOLAYI ( )
10) DİĞER ( )

GÖÇ DURUMU

193) KONUŞULANIN DOĞUM YERİ İLE MEMLEKETİ AYNI MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)AYNI ( )
2)FARKLI ( )
3) DİĞER ( )

194) FARKLIYSA KONUŞULAN MEMLEKET OLARAK

NEREYİ KABUL EDER(İL KODU) .....

195) KON. MEMLEKETİNİN KODU.....

196)NEDEN KABUL EDER

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EŞİNİN MEMLEKETİ OLDUĞU İÇİN ( )
2) ORADA BÜYÜDÜĞÜ İÇİN ( )
3)ORADAN PARA KAZANDIĞI İÇİN ( )
4) AİLESİ ORALI OLDUĞU İÇİN ( )
5)BURADA YAŞADIĞI İÇİN ( )
6) MEMLEKETİNİ TANIMAZ - SEVD ( )
7) DİĞER ( )

197) KON. BABASININ MEMLEKETİNİN KODU.....

198) KON.ANNESİNİN MEMLEKETİNİN KODU.....

199)KON. BABASI KİMLERDEN .....

200) KON. ANNESİ KİMLERDEN.....

201) KON. BABASI KİMLERDEN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ETNİK KÖKEN BELİRTEN ( )
2) İLSEL AİDİYET BELİRTEN ( )
3) DİĞER ( )

202) KON. ANNESİ KİMLERDEN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ETNİK KÖKEN BELİRTEN ( )
2) İLSEL AİDİYET BELİRTEN ( )
3) DİĞER ( )

KONUŞULAN ÇALIŞMA YAPILAN KÖY DİŞİ DOĞUMLU İSE;

203) BU KÖYE İLK KEZ KAÇ YAŞINDA(YILINDA) GELDİ.....

204) BU KÖYE İLK KEZ KİMİNLE -KİMLERLE GELDİ.....

205) NEREDEN GELDİ(İDARİ AYRIM).....

206) NEREDEN GELDİ(İL KODU).....

207) BU KÖYE İLK KEZ NEDEN GELDİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)EVLENDİ ( )
2)ÇALIŞMAYA ( )
3)ZORUNLU GÖÇ ( )
4)TAYİN ( )
5)BURAYA YERLEŞTİK ( )
6) DEPREMDEN DOLAYI ( )
7) DİĞER ( )

DOĞUM

208)KONUŞULAN HİÇ GEBE KALDI MI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3)ANLAMSIZ ( )
 4)DİĞER ( )

209)EVLENDİKTEN NE KADAR SÜRE SONRA GEBE KALDI

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
 995) NET AY VEREN ( )
 996) EVLİLİĞİN İLK YILI İÇİNDE ( )
 997) BİLMEZ ( )
 998) İLK 29 GÜN ( )
 999) HATIRLAMAZ ( )

210) NET AY VERDİ İSE KAÇ AY SONRA .....

211)İLK GEBELİĞİN SONUCU

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)CANLI DOĞUM ( )
 2)DÜŞÜK ( )
 3)ÖLÜ DOĞUM ( )
 4)KÜRTAJ ( )
 5)GEBELİK HALEN SÜRER ( )
 6)DİĞER ( )

212)KON TOPLAM KAÇ KEZ GEBE KALDI?.....

213) KONUŞULAN HİÇ KÜRTAJ YAPTIRDI MI:

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3)HATIRLAMAZ ( )
 4)DİĞER ( )

214)KON. KÜRTAJ YAPTIRDI İSE SAYISI.....

215)KON. KÜRTAJ YAPTIRDI İSE KAÇINCI GEBELİĞİNDE.....

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
 999)HATIRLAMAZ-BİLMEZ ( )
 1)1. GEBELİĞİNDE ( )
 2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
 3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
 4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
 5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
 6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
 7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
 8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
 9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
 10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
 11) DİĞER ( )

216)KONUŞULAN DÜŞÜK YAPTI MI

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3)HATIRLAMAZ ( )
 4)DİĞER ( )

217)KONUŞULAN DÜŞÜK YAPTIYSA KAÇ KEZ.....

218)KONUŞULAN DÜŞÜK YAPTIYSA KAÇINCI GEBELİĞİNDE?

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
 999)HATIRLAMAZ-BİLMEZ ( )
 1)1. GEBELİĞİNDE ( )
 2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
 3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
 4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
 5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
 6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
 7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
 8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
 9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
 10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
 11) DİĞER ( )

219)KON. HİÇ ÖLÜ DOĞUM YAPTI MI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3)HATIRLAMAZ ( )
 4)DİĞER ( )

220)ÖLÜ DOĞUM YAPTIYSA SAYISI.....

221)YAPTIYSA KAÇINCI GEBELİK

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 999)HATIRLAMAZ-BİLMEZ ( )
 1)1. GEBELİĞİNDE ( )
 2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
 3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
 4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
 5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
 6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
 7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
 8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
 9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
 10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
 11) DİĞER ( )

222)KONUŞULAN İKİZ,ÜÇÜZ, DÖRDÜZ DOĞUM YAPTI MI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3)HATIRLAMAZ ( )
 4)DİĞER ( )

223)BİR DOĞUMDAN DOĞAN ÇOCUK SAYISI.....

224)KAÇINCI GEBELİĞİNDE

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 999)HATIRLAMAZ-BİLMEZ ( )
 1)1. GEBELİĞİNDE ( )
 2) 2. GEBELİĞİNDE ( )
 3) 3. GEBELİĞİNDE ( )
 4) 4. GEBELİĞİNDE ( )
 5) 5. GEBELİĞİNDE ( )
 6) 6. GEBELİĞİNDE ( )
 7) 7. GEBELİĞİNDE ( )
 8) 8. GEBELİĞİNDE ( )
 9) 9. GEBELİĞİNDE ( )
 10) 10. GEBELİĞİNDE ( )
 11) DİĞER ( )

225)KON. CANLI DOĞUM YAPTI MI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)EVET ( )
 2)HAYIR ( )
 3) DİĞER ( )

226)CANLI DOĞ YAP. KAÇ KEZ.....
 227)CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM ÇO. SAY.....
 228) CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM ERKEK ÇO. SAY.....
 229) CANLI DOĞUM YAPTI İSE TOPLAM KIZ ÇO. SAY.....

230) KONUŞULAN CANLI DOĞUM YAPTI İSE ÇOCUK CİNSİYETİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YALNIZ ERKEK ( )
 2) YALNIZ KIZ ( )
 3) KIZ + ERKEK ( )
 4) DİĞER ( )

* İLK VE SON DOĞUMLA İLGİLİ BİLGİLER

	231	232	233	234	235	236	237	238	
İLK ÇOCUK	YAŞI	YILI	HAMİLE DR GİDİLDİ MI	DOĞ.NER YAPILDI	DOĞ. KİM YAPTIRDI	ÇOCUK CİNSİ.	ÇOCUK HAYAT.	HAYIRSA ÖLÜM AYI	233/241 HAM. DR. GİDİLDİ Mİ? 0) BOŞ-BELİRSİZ 1)GİTTİ 2) GİTMEDİ 3)DİĞER
	239	240	241	242	243	244	245	246	
SON ÇOCUK									238/246 HAYIRSA ÖLÜM AYI 0)BOS BELİRSİZ 999)HATIRLAMAZ-BİLMEZ

234/242 DOĞUM NEREDE YAP
 0)BOŞ BELİRSİZ
 1)EV
 2)SAĞLIK OCAĞI
 3)SAGLIK EVI
 5)DEVLET HASTANESİ
 6)DİĞER

235/243 DOĞUMU KİM YAPTIRDI
 0)BOŞ BELİRSİZ
 1)DİPLOMALI EBE
 2)DİPLOMASIZ EBE
 3)DOKTOR
 6)KON ANNESİ
 6)AKRABALAR
 7)KOMŞU
 8)KENDISI
 9)DİGER

236/244 ÇOCUĞUN CİNSİYETİ
 0)BOŞ BELİRSİZ
 1)ERKEK
 2)KIZ
 3)DİGER
 237/245 ÇOCUK HAYATTA MI
 1)BOŞ BELİRSİZ
 2)EVET
 3)HAYIR
 4)DİĞER

999)HATIRLAMAZ-BİLMEZ
 998)0-6 GÜNLÜK
 997)7-14 GÜNLÜK
 996)15-29 GÜNLÜK
 995)40 GÜNLÜK
 994)DİGER
 DİĞERLERİNİ AYA ÇEVİREREK YAZINIZ.

231/239/232/240
 0)BOS BELİRSİZ
 999)HATIRLAMAZ-BİLMEZ

247) CANLI DOĞ. ÖLEN ÇOCUK VAR MI?

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 1)VAR ( )
 2)YOK ( )
 3)HATIRLAMAZ ( )
 4)DİĞER ( )

280)ÖLEN ÇOCUK SAYISI:.....

- 0)BOŞ-BELİRSİZ
 97)BİLMEZ
 98)HATIRLAMAZ

281)ÖLEN ERKEK ÇOCUK SAYISI:.....

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 97)BİLMEZ ( )
 98)HATIRLAMAZ ( )

282)ÖLEN ERKEK ÇOCUK SAYISI:.....

- 0)BOŞ-BELİRSİZ ( )
 97)BİLMEZ ( )
 98)HATIRLAMAZ ( )

	248	249	250	251
1.ÇO	ÖLEN Ç. CİNSİYETİ	ÖLÜM AYI	ÖLÜM NEDENİ	HAS. NE OLD.?
2.ÇO	252	253	254	255
3.ÇO	256	257	258	259
4.ÇO	260	261	262	263
5.ÇO	264	265	266	267
6.ÇO	268	269	270	271
7.ÇO	272	273	274	275
8.ÇO	276	277	278	279

250/254/258/262/266/270/274/278

- 0)BOS BELİRSİZ
 1)HATIRLAMAZ-BİLMEZ
 2)HASTALIK
 3)KAZA
 4)DEPREM
 5)İNTIHAR
 6)KADER-ECEL
 7)NAZAR
 8)ERKEN DOĞUM
 9)DİĞER

249/253/257/261/265/269/273/277

- OLUM AYI
 0)BOS BELİRSİZ
 994)HATIRLAMAZ-BİLMEZ
 995)40 GUNLUK
 996)0-6 GUN
 997)7-14 GUN
 998)15-29 GUN
 999)DİGER 7

251/255/259/263/267/271/275/279

- HASTALIGIN NE OLDUGU
 0)BOS BELİRSİZ
 1)HATIRLAMAZ-BİLMEZ
 2)ATES
 3)ŞHAL
 4)BULASICI HASTALIK
 5)UYKU APNESİ
 6)SARILIK
 7)SOLUNUM HASTALIKLARI
 8)MENENJIT
 9)SALGIN BULASICI HASTALIKLAR
 10)KALP-DAMAR HASTALIGI
 11)ÇOCUK HASTALIKLARI
 22)DİGER

248/252/256/260/264/268/272/276 ÇOCUĞUN CİNSİYETİ

- 0)BOŞ BELİRSİZ
 1)ERKEK
 2)KIZ
 3)DİĞER

283) KON. HALEN DEVAM EDEN GEBELİĞİ VAR MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )
3) DİĞER ( )

284) KON. AİLE PLANLAMASI UYGULAMA DURUMU

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )
3) 49 YAŞ VE ÜSTÜ ( )
4) DİĞER ( )

285) KON. ÖZÜRLÜ (SAKAT) ÇOCUĞU VAR MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )
3) DİĞER ( )

288/292/296/300 SAKAT ÇO. CİNSİYETİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) ERKEK
2) KIZ
3) DİĞER

290/294/298/302 SAKAT. TÜRÜ

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) BEDENSEL
2) ZİHİNSEL
3) BEDEN+ZİHİNSEL
4) DİĞER
5) BİLMEZ

289/293/297/301 SAKATLIĞIN OLUŞU

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) DOĞUŞTAN
2) SONRADAN
3) DOĞUŞTAN+ SONRADAN
4) BİLMEZ
5) DİĞER

286) KON. ÖZÜRLÜ - SAKAT ÇOCUĞU VARSA TOPLAM SAYISI.....

	287	288	289	290
	KAÇINCI ÇOCUK	CİNSİYET	SAKATLIK OLUŞU	SAKATLIK TÜRÜ
1. ÇO.				
	291	292	293	294
2. ÇO.				
	295	296	297	298
3. ÇO.				
	299	300	301	302
4. ÇO.				

	303	304	305	306
İLK ÇOCUK	KUNDAK YAPTI MI	KUNDAK SÜRE	SÜT VERDİ MI	SÜRE VERDİ
SON ÇOCUK	307	308	309	310

303/307 KUNDAK YAPTI MI

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3) HATIRLAMAZ
4) DİĞER

304/308 NE SÜRE KUNDAK YAPTI

- 0) BOŞ BELİRSİZ
994) 40 GÜN
995) HALEN DEVAM EDER
996) HATIRLAMAZ
997) 0-6 GÜN
998) 7-14 GÜN
999) 15-29 GÜN
DİĞERLERİ AYA ÇEVİRİLİP YAZILACAK

306/309 SÜT VERDİ Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3) HATIRLAMAZ
4) DİĞER

306/310 SÜT VERDİ İSE NE SÜRE

- 0) BOŞ BELİRSİZ
995) HALEN SÜT VERİR
996) HATIRLAMAZ
997) 0-6 GÜN
998) 7-14 GÜN
999) 15-29 GÜN
DİĞERLERİ AYA ÇEVİRİLİP YAZ.

DOĞUMDAN SONRA LOHUSALIKTA YARDIM ALMA DURUMU

İLK ÇOCUK

	313	314	315
İLK ÇOCUK	YARDIM ALDI MI	KİM YRD. ETTİ	NE YARDIMI
SON ÇOCUK	316	317	318
	YARDIM ALDI MI	KİM YRD. ETTİ	NE YARDIMI

313/316 LOHUSALIKTA YARDIM ALDI MI

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) EVET
2) HAYIR
3) HATIRLAMAZ
4) DİĞER

316/318 NE YARDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) ÇOCUK BAKIMI
2) EV İŞİ
3) KONUŞILANIN BAKIMI
4) MADDİ YARDIM
5) DİĞER

314-317 KİM YRD. ETTİ SORUSUNUN YÖNER. ARKADA

ÇOCUKLARIN ADINI KİM BELİRLERDİ

0) BOŞ BELİRSİZ

	311	1) KONUŞULAN KADININ KENDİSİ
İLK ÇOCUK	ADI KİM BELİR.	2) KONUŞULAN KADININ EŞİ
		3) KONUŞULAN KADININ EŞİNİN BABASI
		4) KONUŞULAN KADININ EŞİNİN ANNESİ
		5) KONUŞULAN KADININ KENDİ ANNESİ
SON ÇOCUK	312	6) KONUŞULAN KADININ KENDİ BABASI
	ADI KİM BELİR. <th>7) DOĞAN ÇOCUĞUN KIZ- ERKEK KARDEŞİ</th>	7) DOĞAN ÇOCUĞUN KIZ- ERKEK KARDEŞİ
		8) KONUŞULAN KAD. EŞİNİN KIZ- ERKEK KARDEŞİ
		9) DOĞUM YAPTIRAN KİŞİ
		10) KONUŞULAN KAD. KIZ- ERKEK KARDEŞİ
		11) KOMŞU
		22) ELTİ
		33) DİĞER

314/317 KİM YARDIM ETTİ

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)KON.EŞİNİN ANNESİ
2)KON.EŞİ.KIZ KARDEŞ
3)KON.KIZI
4)KON.EŞİ
5)KON.ANNESİ
6)KON.KIZ KARDEŞ
7)KON.KENDİ AKRABALARI
8)KON.EŞİ. DİĞER AKRABALAR
9)KOMŞU
10)DİĞER

319) KON İLK ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI MI

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YAPILDI ( )
2)YAPILMADI ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

320) KON. İLK ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI İSE KİM YAPTI

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KENDİLERİ ( )
2)KIZ+ERKEK TARAFI ( )
3)ERKEK TARAFI ( )
4)KIZ TARAFI ( )
5)KIZ TARAFI + KENDİLERİ ( )
6)ERKEK TARAFI+ KENDİLERİ ( )
7)ERKEK TARAFI+ KIZ+KENDİLERİ ( )
8)DİĞER ( )
9)HATIRLAMAZ ( )

321) KON SON ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI MI

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)YAPILDI ( )
2)YAPILMADI ( )
3)HATIRLAMAZ ( )
4)DİĞER ( )

322) KON. SON ÇOCUĞUNA EŞYA YAPILDI İSE KİM YAPTI

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KENDİLERİ ( )
2)KIZ+ERKEK TARAFI ( )
3)ERKEK TARAFI ( )
4)KIZ TARAFI ( )
5)KIZ TARAFI + KENDİLERİ ( )
6)ERKEK TARAFI+ KENDİLERİ ( )
7)ERKEK TARAFI+KIZ+ KENDİLERİ ( )
8)DİĞER ( )
9)HATIRLAMAZ ( )

SÜNNET

323)KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR MI

- 0)BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KON. SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VAR ( )
2)KON. SÜNNET OLAN ÇOCUĞU YOK ( )
3)ÇOCUKLARIN HEPSİ KIZ ( )
4)HENÜZ SÜNNET OLAN ÇOC.YOK ( )
5)DİĞER ( )

325/330 SÜNNETE KİM KARAR VERDİ

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)BABA
2)ANNE
3)DEDE
4)BABAANNE
5)AMCA
6)DOKTOR
7)AKRABALAR
8)KOMŞU
9)DİĞER

326/331 SÜNNET YAŞI

- 0)BOŞ-BELİRSİZ
996)HATIRLAMAZ
997)0-6 GÜN
998)7-14 GÜN
999)15-29 GÜN
DİĞERLERİNİ AYA ÇEVİR

324)KONUŞULANIN SÜNNET OLAN ÇOCUĞU VARSA SAYISI.....

	325	326	327	328	329
İLK ÇOCUK	KİM KAR. VERDİ	SÜNNET YAŞI	YALNIZ MI YAPILDI	KİMİNLE OLDU	TOP ÇOC. SAY
SON ÇOCUK	330	331	332	333	334
İLK ÇOCUK	335	336	337	338	339
SON ÇOCUK	NRD. YAPILDI	SÜNNETİ KİM YAP	TUTULDU MU	KİM TUTTU	NEDEN O TUTTU
İLK ÇOCUK	340	341	342	343	344
SON ÇOCUK					

327/332YALNIZ MI OLDU

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)EVET
2)HAYIR
3)DİĞER

328/333 KİMİNLE OLDU

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)KARDEŞİYLE
2)BAŞKA ÇOCUKLARLA
3)DİĞER

329/334 TOP. KAÇ ÇOCUK SÜNNET OLDU

- 0)BOŞ BELİRSİZ
999)BİLMEZ-HATIRLAMAZ
998)DİĞER

335 - 344 NO'LU SORULARIN YÖNERGESİ ARKA SAYFADADIR

335/340 NEREDE YAPILDI

0)BOŞ BELİRSİZ

1)EV

2)KÖY MEYDANINDA

3)SAĞ. OCAĞI.-SAĞ. KABİNİ

4)HASTANEDE

5)BELEDİYEDE

6)EV BAHÇESİ

7)DİĞER

336/341 SÜN. KİM YAPTI

0)BOŞ BELİRSİZ

1)DİPLOMASIZ SÜNNETÇİ

2)DİPLOMALI SÜNNETÇİ

3)SAĞLIK MEMURU

4)DOKTOR

5)HATIRLAMAZ

6)DİĞER

337/342 ÇOCUK TUTULDU MU

0) BOŞ BELİRSİZ

1) EVET

2) HAYIR

3) BİLMEZ

4) DİĞER

338/343 KİM TUTTU

0)BOŞ BELİRSİZ

1)BABA

2)AMCA

3)DEDE

4)DAYI

5)ENİŞTE

6)ÇO.DİĞER BABA TRF.AKR

7)ÇO.DİĞER ANNE TRF.AKR

8)KOMŞU

9)BİLMEZ

10)DİĞER

339/344 NEDEN O KİŞİ TUTTU

0)BOŞ BELİRSİZ

1)BABASI OLDUĞUNDAN

2)AKRABASI OLDUĞUNDAN

3)ADET OLDUĞUNDAN

4)ÖYLE DENK GELDİ

5)ÇOCUĞU SEVER

6)BAŞKA KİMSE YOK

7)KİRVESİ

8)ÇOCUK İSTEDİĞİ İÇİN

9) HATIRLAMAZ

10)AİLE BÜYÜĞÜ OLDUĞU İÇİN

22)BİLMEZ

33)DAYANIKLI-CESARETLİ OLD. İÇİN

44)DİĞER

345)İLK ÇOCUĞA ŞAPKA ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

346)İLK ÇOCUĞA PELERİN ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

347)İLK ÇOCUĞA GÖMLEK ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

348)İLK ÇOCUĞA CEKET ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

349)İLK ÇOCUĞA PANTOLON ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

350)İLK ÇOCUĞA AYAKKABI ALINDIMI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3) HATIRLAMAZ ( )

4) DİĞER ( )

351)İLK ÇOCUĞA TERLİK ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

352)İLK ÇOCUĞA UZUN GÖMLEK ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

353)İLK ÇOCUĞA MAŞALLAH ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

354)İLK ÇOCUĞA ASA ALINDI MI

0)BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3)HATIRLAMAZ ( )

4)DİĞER ( )

355) İLK ÇOCUĞA DİĞER ALINDIMI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3) HATIRLAMAZ ( )

4) DİĞER ( )

356) SON ÇOCUĞA ŞAPKA ALINDIMI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3) HATIRLAMAZ ( )

4) DİĞER ( )

357) SON ÇOCUĞA PELERİN ALINDIMI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3) HATIRLAMAZ ( )

4) DİĞER ( )

358) SON ÇOCUĞA GÖMLEK ALINDIMI

0) BOŞ BELİRSİZ ( )

1)ALINDI ( )

2)ALINMADI ( )

3) HATIRLAMAZ ( )

4) DİĞER ( )

369) SON ÇOCUĞA CEKET ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

360) SON ÇOCUĞA PANTALON ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

361) SON ÇOCUĞA AYAKKABI ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

362) SON ÇOCUĞA TERLİK ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

363) SON ÇOCUĞA UZUN GÖMLEK ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

364) SON ÇOCUĞA MAAŞALLAH ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

365) SON ÇOCUĞA ASA ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

366) SON DİĞER ALINDIMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ALINDI ( )
 2) ALINMADI ( )
 3) HATIRLAMAZ ( )
 4) DİĞER ( )

SÜNNETTE YAPILAN AŞAMALAR

367	368	369	370	371	372
YATAK SÜSLEN	SÜNNET KINASI	ÇOCUK GEZDİRİLİ	DÜĞÜN YAPILDI	MEVLİD OKUTULDU	DİĞER
373	374	375	376	377	378

İLK ÇO.

SON ÇO.

367/368/369/370/371/372/373/374/375/376/377/378 AŞAMALARIN YAP. DURUMU

0) BOŞ-BELİRSİZ

1) YAPILDI

2) YAPILMADI

3) HATIRLAMİYOR

4) DİĞER

DÜĞÜNDE VE MEVLİDDE TÖREN YAPILMA DURUMU DÜĞÜN İÇİN

379	380	381	382	383
TÖREN YAPILMI	T. Y. İŞE DAVET	DAVET NAS. YAPILDI	DAV. SIR. BİRŞEY DA.	NE DAĞITILDI
384	385	386	387	388

İLK ÇO.

SON ÇO.

MEVLÜT İÇİN

389	390	391	392	393
TÖREN YAPILMI	T. Y. İŞE DAVET	DAVET NAS. YAPILDI	DAV. SIR. BİRŞEY DA.	NE DAĞITILDI
394	395	396	397	398

İLK ÇOCUK

SON ÇOCUK

379/384/380/385/389/394/390/395

DÜĞÜN VE MEVLÜT İÇİN

0) BOŞ-BELİRSİZ

1) YAPILDI

2) YAPILMADI

3) HATIRLAMAZ

4) DİĞER

381/386/391/396

DAVET NASIL YAPILDI

0) BOŞ BELİRSİZ

1) HOPARLÖR İLE (CAMI)

2) DAVET YAPILMADI

3) OKUYUCU TUTULDU

4) KAPI KAPI DOLAŞILDI

5) KINA - ŞEKER-MENDİL HALKA DAĞITILDI

6) DAVETİYE BASILDI

7) DİĞER

382/387/392/397 DAVET SIRASINDA BİRŞEY DAĞITILDI MI

0) BOŞ BELİRSİZ

1) EVET

2) HAYIR

3) DİĞER

383/388/393/398 NE DAĞITILDI

0) BOŞ BELİRSİZ

1) KINA

2) ŞEKER

3) HAVLU

4) BİSKÜVİ

5) KURU YİYECEK

6) LOKUM

7) EKMEK

8) MUM

9) KİBRİT

10) DİĞER

DÜĞÜN YAPILDI İSE;

	399	400	401	402	403	404	405	406	403/411/419/427 İLK YİYECEK
İLK ÇOCUK	DÜĞ.ID.A YRIM	İL KODU	M. NER. YAPIL.	İKRAM YAP. MI	İLK YİY. İSE NE	ANA YİY. İSE NE	SON YİY. İSE NE	İÇECEK İSE NE	0) BOŞ BELİRSİZ 1) ÇORBA 2) SALATA 3) MEZE 4) DİĞER
	407	408	409	410	411	412	413	414	
SON ÇOCUK	DÜĞ.ID.A YRIM	İL KODU	M. NER. YAPIL.	İKRAM YAP. MI	İLK YİY. İSE NE	ANA YİY. İSE NE	SON YİY. İSE NE	İÇECEK İSE NE	

MEVLÜT YAPILDI İSE;

	415	416	417	418	419	420	421	422	408/414/422/430 İÇECEK
İLK ÇOCUK	DÜĞ.ID.A YRIM	İL KODU	M. NER. YAPIL.	İKRAM YAP. MI	İLK YİY. İSE NE	ANA YİY. İSE NE	SON YİY. İSE NE	İÇECEK İSE NE	0) BOŞ BELİRSİZ 1) MEŞRUBAT 2) ALKOLLÜ İÇKI 3) DİĞER
	423	424	425	426	427	428	429	430	
SON ÇOCUK	DÜĞ.ID.A YRIM	İL KODU	M. NER. YAPIL.	İKRAM YAP. MI	İLK YİY. İSE NE	ANA YİY. İSE NE	SON YİY. İSE NE	İÇECEK İSE NE	

401/409/417/425)MEKAN OLA. NER. YAP?	402/410/418/426) İKRAM YAP.	404/412/420/428 ANA YİYECEK	408/413/421/429 SON YİY.
0)BOŞ-BELİRSİZ	0)BOŞ-BELİRSİZ	0) BOŞ BELİRSİZ	0) BOŞ BELİRSİZ
1)EV	1) İKRAM YOK	1) PİLAV	1) MEYVA
2)BAHÇE	2) İLK YİYECEK	2) ET TAVUK	2) SÜTLAÇ
3)DÜĞÜN SALONU	3) ANA YİYECEK	3) ETLİ SEBZE YEMEĞİ	3) BAKLAVA
4)EV+BAHÇE	4) SON YİYECEK	4) KEŞKEK	4) ZERDE
5)HATIRLAMAZ	5) DİĞER	5) DOLMA	5) AŞÜRE
6)KAHVE		6) SEBZE YEMEĞİ	6) HELVA
7) KÖY MEYDANI		7) KURU BAKLIYAT	7) KOMPOSTO -HOŞA
8)OKUL+BAHÇESİ		8) DİĞER	8) PASTA
9) TAVUK ÇİFTLİĞİ			9)DİĞER
10)CAMI			
11)DİĞER			

SÜNNETTE TAKI PARA TAKILDI MI

	431	432	433	434	435	432/437 NE TAK.	433/438	431/438 TAKI VAR MI
İLK ÇOCUK	TAKI VAR MI	VARSA NE TAKILDI	PARA TAK. İSE CİNSİ	FOTOĞRA ÇEKİLDİ MI	VIDEO ÇEKİLDİ MI	1) PARA 2) ALTIN 3) SAAT 4) PARA+ALTIN 5) PARA+SAAT 6) PARA+ALTIN+SAAT 7) PARA+ALTIN+DİĞ. 8) PARA+DİĞER 9) HATIRLAMAZ 10)DİĞER	SÜN. PARA TAK. CİNSİ 0)BOŞ-BELİRSİZ 1) T.L. 2) DÖVİZ 3) T.L. + DÖVİZ 4)HATIRLAMAZ	0) BOŞ-BELİRSİZ 1) TAKILDI 2) TAKILMADI 3) HATIRLAMİYOR 4) DİĞER
	436	437	438	439	440			
SON ÇOCUK								434/439/436/440 FOTO-VIDEO ÇEKİLDİ MI
								0)BOŞ BELİRSİZ 1)EVET 2)HAYIR 3)HATIRLAMAZ 4)DİĞER

BESLENME

441) YAZIN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİR:.....	443) YAZIN KAHVALTIDA ÇAY İÇİLİR MI
442) YAZIN YENİLEN ÖĞÜNLER	0) BOŞ BELİRSİZ ( )
0) BOŞ BELİRSİZ ( )	1) EVET ( )
1) KAHVALTI ( )	2) HAYIR ( )
2) ÖĞLE ( )	3)DİĞER ( )
3) İKİNDİ ( )	444) YAZIN KAHVALTIDA SÜT İÇİLİR MI
4) AKŞAM ( )	0) BOŞ BELİRSİZ ( )
5)GECE ( )	1) EVET ( )
6) DİĞER ( )	2) HAYIR ( )
	3)DİĞER ( )

446) YAZIN KAHVALTIDA ÇORBA İÇİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

447) YAZIN KAHVALTIDA KIZARTMA YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

448) YAZIN KAHVALTIDA SALATA YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

449) YAZIN KAHVALTIDA YAĞ YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

450) YAZIN KAHVALTIDA PEYNİR YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

451) YAZIN KAHVALTIDA ZEYTİN YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

452) YAZIN KAHVALTIDA BAL-REÇEL YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

453) YAZIN KAHVALTIDA YUMURTA YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

454) YAZIN KAHVALTIDA SUCUK-SALAM YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

455) YAZIN KAHVALTIDA KAYMAK YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

456) YAZIN KAHVALTIDA TAHİN-PEKMEZ YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

457) YAZIN KAHVALTIDA DİĞER YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

458) KİŞİN KAÇ ÖĞÜN YEMEK YENİR:.....

459) KİŞİN YENİLEN ÖĞÜNLER

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KAHVALTI ( )
2) ÖĞLE ( )
3) İKİNDİ ( )
4) AKŞAM ( )
5) GECE ( )
6) DİĞER ( )

460) KİŞİN KAHVALTIDA ÇAY İÇİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

461) KİŞİN KAHVALTIDA SÜT İÇİLİR Mİ?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

462) KİŞİN KAHVALTIDA ÇORBA İÇİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

463) KİŞİN KAHVALTIDA KIZARTMA YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

464) KİŞİN KAHVALTIDA SALATA YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

465) KİŞİN KAHVALTIDA YAĞ YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

466) KİŞİN KAHVALTIDA PEYNİR YENİLİR Mİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

466) KİŞİN KAHAVALTIDA ZEYTİN YENİLİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

467) KİŞİN KAHAVALTIDA BAL-REÇEL YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

468) KİŞİN KAHAVALTIDA YUMURTA YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

469) KİŞİN KAHAVALTIDA SUCUK-SALAM YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

470) KİŞİN KAHAVALTIDA KAYMAK YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

476) KİŞİN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVDE YAPAR ( )
2) SATIN ALIR ( )
3) EVDE YAPAR + SATIN ALIR ( )
4) ORTAK FIRIN ( )
5) DİĞER ( )

471) KİŞİN KAHAVALTIDA TAHİN-PEKMEZ YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

472) KİŞİN KAHAVALTIDA DİĞER YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

473) KAHAVALTIDA AKŞAMDAN KALMA YEMEKLER YENİR Mİ?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ZAMAN ZAMAN ( )
4) DİĞER ( )

474) YEMEKLER GENELDE NERDE YENİR?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) YER SOFRASI ( )
2) MASA ( )
3) YER SOFRASI + MASA ( )
4) DİĞER ( )

475) YAZIN EKMEK NEREDEN TEMİN EDİLİR?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
1) EVDE YAPAR ( )
2) SATIN ALIR ( )
3) EVDE YAPAR + SATIN ALIR ( )
4) ORTAK FIRIN ( )
5) DİĞER ( )

SATIN ALIYORSA

YAZ	477	478	479	480
	HAFTADA KAÇ. EKMEK ALIR	NEREDEN SATIN ALIR	NEDEN SATIN ALIR	ALDIĞI EKMEK TÜRÜ
KIŞ	481	482	483	484
	HAFTADA KAÇ. EKMEK ALIR	NEREDEN SATIN ALIR	NEDEN SATIN ALIR	ALDIĞI EKMEK TÜRÜ

478/482 NEREDEN SATIN ALIR

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) BAKKAL
2) FIRIN
3) ARABAYLA SATILIR
4) İLÇEDEN
5) İLDEN
6) DİĞER

479/483 NEDEN SATIN ALIR

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) İŞİ OLDUĞU İÇİN
2) ÇARŞI EKMEĞİ DAHA ÇOK SEVİL. İÇİN
3) EV EKMEĞİ YAPILMADIĞINDAN
4) EV EKMEĞİ YETİŞMEDİĞİNDE
5) MİSAFİR GELDİĞİNDE
6) ZAHMETSİZ OLDUĞU İÇİN
7) DEĞİŞİKLİK OLSUN DİYE
8) DİĞER

480/484 EKMEK TÜRÜ

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) ÇARŞI EKMEĞİ-PAZAR
2) PİDE
3) SOMUN
4) HAS EKMEK
5) DİĞER

EVDE YAPIYORSA

YAZ	485	486	487	488
	HAF. KAC	EKM. KİM	NED. EVDE	EKM
	EKM. YAP	YAPAR	EKM.YAPAR	TÜRÜ
KIŞ	489	490	491	492

486/490

- 0) BOŞ- BELİRSİZ
 1) HB. EŞİ KADIN (KONUŞULAN)
 2) HB. ERKEĞİN ANNESİ
 3) KIZ ÇOCUK
 4) GELİN
 5) HB. ERK. ERK. KARDEŞİNİN EŞİ
 6) HB. EŞİ + HB. KIZI
 7) HB. EŞİ + HB. GELİNİ
 8) H.B. KADIN
 9) KOMŞU
 10) DİĞER

488/492

- 0) BOŞ- BELİRSİZ
 1) YUFKA
 2) SOMUN
 3) BAZLAMA
 4) SALMA
 5) PİDE
 6) TEPŞİ EKMEĞİ
 7) ÇÖREK EKMEK
 8) BEYAZ BUĞDAY EKMEĞİ
 9) FIRANCALA
 10) MISIR EKMEĞİ
 11) KÖY EKMEĞİ
 22) TENKE EKMEĞİ
 33) FIRIN EKMEĞİ
 44) DİĞER

487/491

- 0) BOŞ- BELİRSİZ
 1) EKONOMİK - UCUZ
 2) DOYURUCU- LEZZETLİ- TATLI- BEREKETLİ
 3) ALIŞKANLIK
 4) EV EKMEĞİ SEVİLİR
 5) GELENEK-ADET
 6) UNU, BUĞDAYI VAR
 7) BAŞKA İMKAN YOK
 8) TEMİZ
 9) ÇARŞI EKMEĞİ BULAMAZ
 10) FIRIN OLD. İÇİN
 11) GEÇ BAYATLAR
 22) DİĞER

493) EVDE ET TÜKETİLİR Mİ?

- 0) BOŞ- BELİRSİZ ( )
 1) TÜKETİLİR ( )
 2) TÜKETİLMEZ ( )
 3) EKONOMİK NEDENDEN TÜKETİLMEZ ( )
 4) DİĞER ( )

494) EVDE TÜKETİLEN ET TÜRÜ SAYISI.....

- 999) BOŞ- BELİRSİZ ( )
 998) BİLMEZ ( )

495) NE TÜR ET TÜKETİLİR?

- 0) BOŞ- BELİRSİZ ( )
 1) KIRMIZI ET ( )
 2) BEYAZ ET ( )
 3) SU URUNU ( )
 4) SAKATAT ( )
 5) AV ETİ ( )
 6) DİĞER ( )

496) ET NASIL TEMİN EDİLİR

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) SATIN ALINIR ( )
 2) KENDİ HAYVANINDAN ( )
 3) AVLANMA-IRMAKTAN ( )
 4) DİĞER ( )

497) AYDA TÜKETİLEN KIRMIZI ET MİKTARI GR OLARAK.....

- 999) BOŞ BELİRSİZ ( )
 998) BİLMEZ ( )
 997) DİĞER ( )

498) AYDA TÜKETİLEN BEYAZ ET MİKTARI GR OLARAK.....

- 999) BOŞ BELİRSİZ ( )
 998) BİLMEZ ( )
 997) DİĞER ( )

499) AYDA TÜKETİLEN SU URUNU MİKTARI GR OLARAK.....

- 999) BOŞ BELİRSİZ ( )
 998) BİLMEZ ( )
 997) DİĞER ( )

500) AYDA TÜKETİLEN SAKATAT MİKTARI GR OLARAK.....

- 999) BOŞ BELİRSİZ ( )
 998) BİLMEZ ( )
 997) DİĞER ( )

501) AYDA TÜKETİLEN AV ETİ MİKTARI GR OLARAK.....

- 999) BOŞ BELİRSİZ ( )
 998) BİLMEZ ( )
 997) DİĞER ( )

502) AYDA TÜKETİLEN DİĞER MİKTARI GR OLARAK.....

- 999) BOŞ BELİRSİZ ( )
 998) BİLMEZ ( )

503) ET NEREDEN TEMİN EDİLİR

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) İL ( )
 2) İLCE ( )
 3) KOY KASABINDAN ( )
 4) BUCAK ( )
 5) BASKA KOY KASABI ( )
 6) KOYE GELEN SATICI ( )
 7) PAZARDAN ( )
 8) CAYDAN TUTULUR ( )
 9) DAGLARDAN ORMANDAN AVLANIR ( )
 10) ÜRETİM CİFTL. ( )
 11) DİĞER ( )

997)DİĞER

504)EVDE GIDA MADDELERİ YAPILIR MI?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) EVET YAPILIR ( )
 2) HAYIR YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

505) TARHANA YAPILIR MI?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

506) ERİŞTE- MAKARNA YAPILIR MI?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

507)SALÇA YAPILIR MI?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

508)TURŞU YAPILIR MI

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

509) KONSERVE YAPILIR MI?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

510) PEKMEZ YAPILIR MI?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

511) REÇEL YAPILIR MI?

- 0) BOŞ - BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

512) YAĞ YAPILIRMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

513)PEYNİR VE CESİTLERİ YAPILIRMI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

514) YOĞURT YAPILIR MI ?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

515) KAYMAK YAPILIR MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

516) KAVURMA YAPILIR MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

517) SEBZE KURUTULUR MU?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

518) DİĞER YAPILIR MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) YAPILIR ( )
 2) YAPILMAZ ( )
 3) DİĞER ( )

519) YEMEKLERDE KULLANILAN YAĞIN TÜRÜ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) SIVI YAĞ ( )
 2) KATI YAĞ ( )
 3) SIVI YAĞ + KATI YAĞ ( )
 4) DİĞER ( )

520) SIVI YAĞ TÜKETİLİRSE TÜRÜ?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) ZEYTİN YAĞI ( )
 2) AYÇİÇEK YAĞI ( )
 3) MISIR ÖZÜ ( )
 4) SOYA YAĞI ( )
 5) FINDIK YAĞI ( )
 6) DİĞER ( )

521) KATI YAĞ TÜKETİLİRSE TÜRÜ?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) MARGARİN ( )
 2) TEREYAĞ ( )
 3) KUYRUKYAĞI ( )
 4) DİĞER ( )

SAĞLIK/ TEMİZLİK

522) SON ALTI AYDA HANEDE HASTALANAN VAR MI?

523)VARSA KAÇ KİŞİ.....

- 0) BOŞ- BELİRSİZ ( )
1) VAR ( )
2) YOK ( )

	524	525	526	527	528	529	530	531	KİM YAPTI? (531/539/547/555/563)
1. Kişi	STATÜ	EN SON NE ZA. HAST.	HAST TÜRÜ	AKUT HAS NE OLD.	KRO.HAS NE OLD.	NE YAPILDI	EV TED YAP NE YAP.	KİM YAPTI	0)BOŞ BELİRSİZ 1)KON. KENDİSİ 2)KON.ANNESİ 3)KOMŞU 4)DİĞER
2. Kişi	532	533	534	535	536	537	538	539	
3. Kişi	540	541	542	543	544	545	546	547	NE YAPILDI 529/537/545/553/561
4. Kişi	548	549	550	551	552	553	554	555	0)BOŞ BELİRSİZ 1)BİR ŞEY YAPILMADI 2)EVDE TEDAVİ 3)DOKTORA GÖTÜRÜLDÜ 4)DİĞER
5. Kişi	556	557	558	559	560	561	562	563	

525/533/541/549/557EN SON NE ZAMAN
HASTALANDI

- 995) BOŞ BELİRSİZ
992) 0-6 GÜN
993) 7-14 GÜN
994) 15-28 GÜN
996) HATIRLAMAZ
997) DİĞER

DİĞERLERİNİ AÇIK OLARAK YAZINIZ.

EVDE TEDAVİ YAPILDI İSE NE YAPILDI

- 530/538/548/554/562
0)BOŞ BELİRSİZ
1)İLAÇLA TEDAVİ
2)BİTKİ İLE TEDAVİ
3)DİĞER

SON ALTI AYDA Kİ HASTALIĞIN TÜRÜ
526/534/542/550/558

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) AKUT HASTALIKLAR
2) KRONİK HASTALIKLAR
3) DİĞER

AKUT HASTALIK İSE NE OLD.

527/535/543/551/559

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)ATEŞ
2)İSHAL
3)GRİP-NEZLE
4)KIRIK-ÇIKIK
5)ÜST SOLUNUM YOLU
6)ZONA
7)DİĞER

KRONİK HASTALIK İSE NE OLD.

528/536/544/552/560

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)DİYABET
2)FELÇ
3)UNUTKANLIK
4)TÜMÖREL HASTALIKLAR
5)ASTİM
6)PSİKOLOJİK RAHATSIZLIKLAR
7)SOLUNUM YOLU HASTALIKLARI
8)KADIN HASTALIKLARI
9)BOŞALTIM SİSTEMİ HASTALIKLARI
10)BEYİN HASTALIKLARI
11)FİTİK
22)TANSİYON
33)DİĞER

EVDEKİ BULAŞIKLARI

	564	565	566	567	568	569
YAZ	KAÇ KİŞİ YIKAR	KİM YIKAR	NE İLE YIKAR	NASIL YIKAR	NE KULLANIR	NERDE YIKANIR
KİŞİ	570	571	572	573	574	575
	KAÇ KİŞİ YIKAR	KİM YIKAR	NE İLE YIKAR	NASIL YIKAR	NE KULLANIR	NERDE YIKANIR

568/575NERDE YIKANIR

BOŞ BİLMEZ

- 1) EV İÇİ MUTFAKTA
2) EV İÇİ BANYO
3) EV İÇİ ODA
4)EV İÇİ DİĞER
5) EV DIŞI KAPI ÖNÜ
6) EV DIŞI TUL. ÇEŞ BAŞI
8) EV DIŞI KAPI ÖNÜ
9) SOFA + KORİDOR
10) DİĞER

567/573 NASIL YIKAR

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)SICAK SU
2)SOĞUK SU
3)DİĞER

566/572 NE İLE YIKAR

0) BOŞ BİLMEZ

- 1) MAKİNA İLE
2) ELDE
3) ELDE + MAKİNEDE
4)DİĞER

568/574 NE KULLANIR

0)BOŞ BELİRSİZ

- 1)SABUN
2)DETERJAN
3)SABUN + DETERJAN
4) DİĞER

576)MUTFAKTA KULLANILAN KAPLARIN CİNSİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) BAKIR ( )
 2) ALÜMİNYUM ( )
 3) ÇİNKO ( )
 4) ÇELİK ( )
 5) TEFLON ( )
 6) CAM-PORSELEN ( )
 7) EMAYE ( )
 8) MELAMİN ( )
 9) PLASTİK ( )
 10) DİĞER ( )

EVDEKİ ÇAMAŞIRLAR

	577	578	579	580	581
YAZ	KAÇ KİŞİ YIKAR	KİM YIKAR	NERDE YIKANIR	NASIL YIKANIR	NE SIKLIKTA
KIŞ	582	583	584	585	586
	KAÇ KİŞİ YIKAR	KİM YIKAR	NERDE YIKANIR	NASIL YIKANIR	NE SIKLIKTA

579/584 NEREDE YIKANIR

- BOŞ BİLMEZ
 1) EV İÇİ MUTFAKTA
 2) EV İÇİ BANYO
 3) EV İÇİ ODA
 4) EV İÇİ DİĞER
 5) EV DIŞI KAPI ÖNÜ
 6) EV DIŞI TUL. ÇEŞ BAŞI
 7) BALKON
 8) KORİDOR + SOFA
 9) DİĞER

581/586 NE SIKLIKLA YIKANIR

- 0) BOŞ BELİRSİZ
 1) HER GÜN
 2) GÜN AŞIRI
 3) ÜÇ GÜNDE BİR
 4) HAFTADA BİR
 5) ONBEŞ GÜNDE BİR
 6) AYDA BİR
 7) HAFTADA 2 GÜN
 8) DİĞER

580/585 NASIL YIKANIR

- 0) BOŞ BELİRSİZ
 1) ELDE
 2) MAKİNADA
 3) ELDE + MAKİNEDE
 4) DİĞER

EVİN TEMİZLİĞİNDE :

	587	588	589	590	591
YAZ	KAÇ KİŞİ YAPAR	STATÜ	NE SIKLIKLA	KUL TEM MAD	NE İL TEMİZLER
KIŞ	592)	593	594	595	596
	KAÇ KİŞİ YAPAR	STATÜ	NE SIKLIKLA	KUL TEM MAD	NE İL TEMİZLER

589/594 NE SIKLIKTA

- 0) BOŞ BİLMEZ
 1) GÜN AŞIRI
 2) HAFTADA BİR
 3) 15 GÜNDE BİR
 4) AYDA BİR
 5) HERGÜN
 6) DİĞER

590/595 KULLANILAN TEMİZLİK MADDESİ

- 0) BOŞ BİLMEZ
 1) SABUN
 2) DETERJAN
 3) SABUN + DETERJAN
 4) KULLANMAZ
 5) DİĞER

591/596 NE İLE TEMİZLENİR

- 0) BOŞ BİLMEZ
 1) EL SÜPÜRGESİ İLE
 2) ELEKT. SÜPÜRGESİ İLE
 3) EL SÜP.+ELEKTRİK SÜP.
 4) DİĞER

597)KON. ÇAMAŞIRLARINDA NE KULLANIR

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) SABUN ( )
 2) DETERJAN ( )
 3) ÇAMAŞIR SUYU ( )
 4) ÇAMAŞIR YUMUŞ. ( )
 5) ÇİVİT ( )
 6) KİL ( )
 7) KÜL ( )
 8) ÇAMAŞIR SODASI ( )
 9) DİĞER ( )

598)KON. ÇAMAŞIRLARINI KAYNATIR MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) EVET ( )
 2) HAYIR ( )
 3) DİĞER ( )

599) EVET İSE

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
 1) İÇ GİYİM ( )
 2) DIŞ GİYİM ( )
 3) EV EŞYASI ( )
 4) DİĞER ( )

600)KON ÇAMAŞIRLARINI ÜTÜLER Mİ?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

601)EVET İSE

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) İÇ GİYİM ( )
2) DIŞ GİYİM ( )
3) EV EŞYASI ( )
4) DİĞER ( )

EKONOMİ**602) EVLENMEDEN ÖNCE HANENİN EKONOMİK DURUMU NASIL İDİ**

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOK İYİ ( )
2) İYİ ( )
3) ORTA ( )
4) KÖTÜ ( )
5) ÇOK KÖTÜ ( )
6) DİĞER ( )

602) KON. HANEDE Kİ EKONOMİK KARARLARA KATILIP KATILMADIĞI

- 0)BOŞ BİLMEZ ( )
1)KATILIR ( )
2)KATILMAZ ( )
3)DİĞER ( )

603) KATILMAZSA KİM KARAR VERİR (STATÜ) .....**604) ŞU ANDA NASIL ?**

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOK İYİ ( )
2) İYİ ( )
3) ORTA ( )
4) KÖTÜ ( )
5) ÇOK KÖTÜ ( )
6) DİĞER ( )

605) KATILMAZSA NEDEN ?

- 0)BOŞ BİLMEZ ( )
1)BEN BİLMEM ( )
2)BANA SORMAZ ( )
3)PARASAL KONULARLA ERKEK İLGİLENİR ( )
4)EŞİM KARIŞTIRMAZ ( )
5)BÜYÜKLER KARAR VERİR ( )
6)YAŞLI ANLAMAZ ( )
7)ADET DEĞİL ( )
8)DİĞER ( )

KANAAT VE TUTUMLAR**606) KONUŞULAN SİGARA İÇERMİ:**

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) İÇİYORDU BIRAKTI ( )
4) DİĞER ( )

611) KONUŞULAN HANGİ MARKA SİGARA İÇER:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) TEKEL 2000 ( )
2) MARLBORO ( )
3) SAMSUN ( )
4) MALTEPE ( )
5)MONTE CARLO ( )
6) WİNSTON ( )
7) CAMEL ( )
8)BİRİNCİ ( )
9)YENİ HARMAN ( )
10)2001 ( )
11)DİĞER ( )

607)SİGARAYI İÇMEYİ BIRAKTIYSA KAÇ YAŞINDA BIRAKTI:....**612) GÜNDE KAÇ TANE SİGARA İÇER:.....****608)SİGARA İÇMEYİ NEDEN BIRAKTI?**

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)SAĞLIK NEDENİYLİ ( )
2)MADDİ AÇIDAN ( )
3)KON EŞİ İSTEDİ ( )
4) DİĞER ( )

613) KONUŞULAN TV. İZLERMİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

609) KON. KAÇ YAŞINDAN BERİ SİGARA İÇER:.....**610) KON. SİGARA İÇMEYE NEDEN BAŞLADI?**

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)ÖZENTİ ( )
2)ARKADAŞ ORTAMI ( )
3) ÜZÜNTÜ-EFKAR-SIKINTI ( )
4)EŞİ -AKRABALARI ALIŞTIRDI ( )
5)KEYİFTEN ZEVKTEN ( )
6)DOKTOR ÖNERDİ ( )
7) DİĞER ( )

614)İZLERSE KAÇ TV KANALI İZLER:.....

615) İZLEDİĞİ KANALLAR:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) TRT ( )
2) SHOW ( )
3) ATV ( )
4) STAR ( )
5) KANAL D. ( )
6) TGRT ( )
7) KOCASININ İSTEDİĞİ KANAL ( )
8) FARKETMEZ ( )
9) STV ( )
10) YEREL KANALLAR ( )
11) KANAL 7 ( )
22) HANEDEKİLERİN İSTEDİĞİ KANAL ( )
33) CNN + NTV+TV8 ( )
44) DİĞER ( )

616) HANGİ PROGRAMLARI İZLER:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) HABER- AÇIK OTURUM ( )
2) YERLİ FİLM-DİZİ ( )
3) YABANCI FİLM-DİZİ ( )
4) DİNİ PROGRAMLAR ( )
5) KÖYLÜYE YÖNELİK PROG. ( )
6) BELGESEL ( )
7) EĞLENCE-MAGAZİN ( )
8) FARKETMEZ ( )
11) SPOR PROGRAMI ( )
22) BÖLGESEL PROGRAM ( )
33) YARISMA PROGRAMI ( )
44) DİĞER ( )

617) İZLERSE KAÇ SAAT:.....**618) KON. RADYO DİNLERMİ:**

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

619) EVETSE; EN ÇOK DİNLEDİĞİ KANALLAR:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) TRT FM ( )
2) YEREL RADYOLAR ( )
3) ÖZEL RADOYLAR ( )
4) FARKETMEZ ( )
5) DİĞER ( )

620) HANGİ TÜR PROGRAMLARI DİNLER:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) HABER ( )
2) MÜZİK ( )
3) FARKETMEZ ( )
4) DİNİ PROGRAM ( )
5) SOHBET ( )
6) DİĞER ( )

621) KON.ERKEK.ÇOC.İLKOKULDAN SONRA OKUTTUMU

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3) EVET OKUTTU ( )
4) HAYIR OKUTMADI ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) ÇOCUK ZORUNLU EĞİTİM ÇAĞINDA ( )
7) DİĞER ( )

622) KON.KIZ ÇOCUĞU İLKOKULDAN SONRA OKUTTUMU?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3) EVET OKUTTU ( )
4) HAYIR OKUTMADI ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) ÇOCUK ZORUNLU EĞİTİM ÇAĞINDA ( )
7) DİĞER ( )

623) KON.ERK.ÇO.KURAN KUR. GÖNDERDİMİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3) GÖNDERDİ ( )
4) GÖNDERMEDİ ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )

624) GÖNDERMEDİ İSE NEDEN:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )
4) KURAN KURSU YOK-AÇILMADI ( )
5) HOCA YOKTU ( )
6) FİKRİ YOK ( )
7) MADDİ SIKINTILAR ( )
8) DİĞER ( )

625) KON.ERK.ÇO.GÖNDERMEDİYSE GÖND.İSTERMİYDİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

627) KON.ERK.ÇO.GÖNDERMEK İSTESE NEDEN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÖLÜNCE RUHUMA OKUSUN ( )
2) DİNİ ÖRENSİN/BAĞLI OLSUN ( )
3) NAMAZ KILMAYI ÖRENSİN ( )
4) DUA ÖRENSİN ( )
5) BİLGİLİ OLSUN ( )
6) ESKİ YAZI,KURAN ÖĞRENSİN ( )
7) MAM OLSUN ( )
8) FİKRİ YOK ( )
9) DİĞER ( )

628) GÖNDERMEK İSTEMEZ İSE NEDEN:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )
4) FİKRİ YOK ( )
5) DİĞER ( )

629) KON.KIZ.ÇO.KURAN KUR. GÖNDERDİMİ

- 1) ÇOCUĞU YOK ( )
2) ÇOCUĞU HENÜZ KÜÇÜK ( )
3) GÖNDERDİ ( )
4) GÖNDERMEDİ ( )
5) ANLAMSIZ ( )
6) DİĞER ( )

630) GÖNDERMEDİ İSE NEDEN:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) ÇOCUK İSTEMEDİ ( )
4) KURAN KURSU YOK-AÇILMADI ( )
5) İŞİMİZ FAZLAYDI ( )
6) FİKRİ YOK ( )
7) DİĞER ( )

631) KON.KIZ ÇO.GÖNDERMEDİYSE GÖND.İSTERMİYDİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

632) KON KIZ ÇO.GÖNDERMEK İSTESE NEDEN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÖLÜNCE RUHUMA OKUSUN ( )
2) DİNİ ÖRENSİN/BAĞLI OLSUN ( )
3) NAMAZ KILMAYI ÖĞRENSİN ( )
4) DUA ÖĞRENSİN ( )
5) BİLGİLİ OLSUN ( )
6) ESKİ YAZI,KURAN ÖĞRENSİN ( )
7) FİKRİ YOK ( )
8) DİĞER ( )

633) KON KIZ ÇO. GÖND.İSTEMEZSE NEDEN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) GEREK YOK ( )
2) BİZDEN ÖĞRENİR ( )
3) İŞİMİZ FAZLAYDI ( )
4) FİKRİ YOK ( )
5) DİĞER ( )

634) ERKEK ÇOCUK NE OLSUN:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) FARKETMEZ ( )
2) ÇOCUĞA BIRAKIR ( )
3) DOK-MUH-MİM-AV-MUH-PRO-BANKACI ( )
4) SUBAY-PİLOT-POLİS ( )
5) ÖĞRETMEN ( )
6) MEMUR ( )
7) ZANAAT SAHİBİ - İŞÇİ ( )
8) DİN HOCASI/MAM ( )
9) FUTBOLCU ( )
10) ÇİFTÇİ ( )
11) TİCARET YAPSIN ( )
22) FİKRİ YOK ( )
33) DİĞER ( )

635) NEDEN O MESLEĞİ SEÇSİN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EKO. İMKANLARI İYİ ( )
2) TOPL'A-MİLL'E YARARLI MES. ( )
3) TEMİZ-RAHAT-SAYGIN MES. ( )
4) GÜVENCELİ-GEÇERLİ-GELECEĞE UYGUN MESLEK ( )
5) MES.SAH.OL-ELİ EKM.TUT. ( )
6) BİZE BAKSIN ( )
7) YETENE.-İSTE.UYGUN MES. ( )
9) DÜZENLİ MAAŞI OLSUN ( )
10) ARKAMIZDAN OKUSUN-DİNİNE BAĞLI OLSUN ( )
11) BABA MESLEĞİ ( )
22) GELECEĞİ İYİ OLSUN ( )
33) SEVDİĞİ İÇİN ( )
44) KON. İLE İLGİLİ OKULDA OKUYOR ( )
55) FİKRİ YOK ( )
66) DİĞER ( )

636) KIZ ÇOCUĞU NE OLSUN:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) FARKETMEZ ( )
2) ÇOCUĞA BIRAKIR ( )
3) DOK-MUH-MİM-AV-MUH-PROF-BANKACI ( )
4) HEMŞİRE-EBE ( )
5) ÖĞRETMEN ( )
6) MEMUR ( )
7) EV HANIMI ( )
8) HAFİZ - KURAN HOCASI ( )
9) TERZİ-BİÇKİ DİKİŞ HOCASI ( )
10) FİKRİ YOK ( )
11) DİĞER ( )

637) NEDEN O MESLEĞİ SEÇSİN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EKO. İMKANLARI İYİ ( )
2) TOPL'A-MİLL'E YARARLI MES. ( )
3) TEMİZ-RAHAT-SAYGIN MES. ( )
4) GÜVENCELİ-GEÇERLİ MESLEK- ( )
5) MES.SAH.OL-ELİ EKM.TUT. ( )
6) BİZE BAKSIN ( )
7) YETENE.-İSTE.UYGUN MES. ( )
8) KOCASININ ELİNE BAKMASIN ( )
9) ARKAMIZDAN OKUSUN ( )
10) KENDİNİ KURTARSIN ( )
11) KIZA UYGUN MESLEK ( )
22) FİKRİ YOK ( )
33) DİĞER ( )

638)ERKEK ÇO. KAÇ YAŞINDA EVLENSİN.....

- 999)BOŞ BELİRSİZ ( )
998)KENDİ BİLİR-NEZAMAN İST. ( )
997)ASKERDEN GELİNCE ( )
996)FARKETMEZ ( )
995)FİKRİ YOK ( )
994)DİĞER ( )

639) NEDEN BU YAŞTA EVLENSİN:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ASKERLİĞİNİ YAPMIŞ OLUR ( )
2) AKILLI OLUR ( )
3) OLGUNLAŞIR-CAHİL OLMAZ ( )
4) YAŞI GEÇMESİN ( )
5) İŞ SAH.OLUR-MAD.DURUM.İYİ. ( )
6) KARISININ KIYMETİNİ BİLİR ( )
7) UYGUN YAŞ ( )
8) ADET BÖYLE ( )
9) OTURDUĞU KALKTIĞI YERİ BİLİR ( )
10)TAHSİLİ BİTMİŞ OLUR ( )
11) FİKRİ YOK ( )
22) DİĞER ( )

640)KIZ ÇO. KAÇ YAŞINDA EVLENSİN.....

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)KENDİ BİLİR-NE ZAMAN İSTER. ( )
2) FARKETMEZ ( )
3) FİKRİ YOK ( )
4) DİĞER ( )

641) NEDEN BU YAŞTA EVLENSİN:

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) UYGUN YAŞ ( )
2) YAŞI GEÇMESİN ( )
3) OLGUNLAŞIR-CAHİL OLMAZ ( )
4) AKILLI OLUR ( )
5) ELİN KAHRINI ÇOK ÇEKMEZ ( )
6)GENÇ.BİL.-BABA EV.RAH.ETSİN ( )
7) MESLEĞİNİ ELİNE ALSIN ( )
8)EV.- ÇOC. DAHA İYİ BAKAR ( )
9) ADET BÖYLE ( )
10) ANNE BABA KİMETİ BİLİR ( )
11)DİĞER ( )

642) KIZ ÇOCUK İÇİN ÇEYİZ HAZIRLANMALI MI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

643)EVETSE KAC YASINDA BASLANMALI.....

- 999)BOŞ BELİRSİZ ( )
998)DOĞAR DOĞMAZ ( )
997)İLKOKULDAN SONRA ( )
996)FİKRİ YOK ( )
995)DİĞER ( )

644) ÇEYİZ HAZIRLIĞINA KİMLER KATILMALI?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ANNELER ( )
2) KIZLARIN KENDİSİ ( )
3) KIZ TARAFIGI ( )
4) ERKEK TARAFIGI ( )
5) FİKRİ YOK ( )
6) KIZ+ERKEK TARAFIGI ( )
7)KOMŞU+AKRABA+ARKADAŞ ( )
8)TÜM AİLE ( )
9)ANNE + KIZ ( )
10)DİĞER ( )

645) KON ERK.ÇO.EŞ.KİM SEÇSİN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) CEVAPSIZ ( )
2) ÇOCUĞUN KENDİ ( )
3) ÇOCUĞUN ANNESİ ( )
4) ÇOCUĞUN BABASI ( )
5) KENDİSİ + BİZ ( )
6) BÜYÜKLER ( )
7) ÇOCUĞUN ANNE BABASI ( )
8) FİKRİ YOK ( )
9) DİĞER ( )

646)NEDEN ONLAR SEÇSİN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1)ONLAR GECİNECEK-ANLASACAK ( )
2) ZAMAN ÖYLE- HER.KENDİ SEÇİ. ( )
3)Kİ TARAFIN İSTEĞİ OLSUN ( )
4) SORUM.KENDİNE AİT OLSUN ( )
5) KEN.SEÇMEZSE MUTSUZ OLUR ( )
6) KEN. BEĞEN.- SEVDİ. ALSIN ( )
7) ÇO. İLER. GÖREMEZ,BÜYÜK. GÖRÜR ( )
8) KON.'DA KENDİ SEÇTİ ALDI ( )
9)BİRLİKTE YASİYACAGIZ ( )
10)ADET ( )
11)FİKRİ YOK ( )
22)DİĞER ( )

647) KON KIZ ÇO.EŞ.KİM SEÇSİN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) CEVAPSIZ ( )
2) ÇOCUĞUN KENDİ ( )
3) ÇOCUĞUN ANNESİ ( )
4) ÇOCUĞUN BABASI ( )
5) KENDİSİ + BİZ ( )
6) BÜYÜKLER ( )
7) ÇOCUĞUN ANNE BABASI ( )
8) FİKRİ YOK ( )
9) DİĞER ( )

648) NEDEN ONLAR SEÇSİN

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ONLAR GECİNECEK-ANLASACAK ( )
2) ZAMAN ÖYLE-HER. KENDİ SEÇ. ( )
3) BİRLİKTE YASACAGIZ ( )
4) SORUM.KENDİNE AİT OLSUN ( )
5) KENDİ SEÇMEZSE MUTSUZ OLUR ( )
6) KEN.BEĞEN.SEV. ALSIN ( )
7) ÇOC.İLE.GÖREMEZ-BÜYÜK.GÖRÜR ( )
8) KON'DA KENDİ SEÇTİ ALDI ( )
9) İKİ TARAFIN İSTEGI OLSUN ( )
10) KIZ COCUK BILMEZ ( )
11) ADET ( )
22) FIKRI YOK ( )
33) DİGER ( )

649) KON. GÖRE BİR AİLENİN KAÇ ÇOCUĞU OLMASI UYGUN:.....**650) KON.GÖRE BİR AİLENİN KAÇ ERKEK ÇOCUĞU OLMASI UYGUN:.....****651) KON.GÖRE BİR AİLENİN KAÇ KIZ ÇOCUĞU OLMASI UYGUN:.....****652) KON.ERK. ÇO. KÖY DIŞINA GÖÇ ETMELERİNİ İSTERMİ**

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ANLAMSIZ ( )
4) FIKRI YOK ( )
5) DİGER ( )

653) KON. ERK ÇO. GÖÇ.ETMESİNİN İSTEME NEDENLERİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) MESLEK SAHİBİ OLSUN-ÇALIŞ ( )
2) SİGORTALI İŞİ-DÜZENLİ GELİRİ ( )
3) ÇOK PARA KAZANSIN ( )
4) OKUSUN ( )
5) KENDİNİ KURTARSIN ( )
6) RAHAT ETSİN-DAHA İYİ YAŞASI ( )
7) KÖY HAYATI-ÇİFTÇİLİK ZOR ( )
8) İYİ ÇEVRESİ OLSUN ( )
9) AİLEDEN UZAK DAHA İYİDİR ( )
10) EKMEĞİ NEREDEYSE ORAYA ( )
11) ŞEHİRİN OLANAKLARI DAHA İYİ ( )
22) FIKRI YOK ( )
33) DİGER ( )

654) KON.ERK.ÇO.GÖÇ ETMESİNİ İSTEMEME NEDENLERİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KON.ÖZLEM ÇEKER ( )
2) KON.YARDIM ETMELERİ İÇİN ( )
3) KON. HASTALANDIĞINDA YAŞ. BAKMALARI İÇİN ( )
4) GÖRÜŞEBİLMEK İÇİN ( )
6) KENDİ İŞİNDE ÇALIŞ-BAŞINA BUYRUK OLSUN ( )
7) KÖY YAŞ ŞARTLARI DAHA İYİ ( )
8) GÖZÜMÜZÜN ÖNÜNDE OLSUN ( )
9) BİLMEZ ( )
10) FIKRI YOK ( )
11) DİGER ( )

655) KON.KIZ ÇO. KÖY DIŞINA GÖÇ ETMELERİNİ İSTERMİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ANLAMSIZ ( )
4) FIKRI YOK ( )
5) DİGER ( )

656) KON. KIZ ÇO. GÖÇ.ETMESİNİN İSTEME NEDENLERİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) İŞİ OLSUN - DÜZENLİ GELİRİ OLSUN ( )
2) ŞEHİRİN OLANAKLARI DAHA İYİ ( )
3) ÇOK PARA KAZANSIN ( )
4) OKUSUN ( )
5) KENDİNİ KURTARSIN ( )
6) RAHAY ETSİN-DAHA İYİ YAŞASIN ( )
7) KÖY HAYATI-ÇİFTÇİLİK ZOR ( )
8) İYİ ÇEVRESİ OLSUN ( )
9) FIKRI YOK ( )
10) EVLİLİK-NASIP ( )
11) DİGER ( )

657) KON.KIZ ÇO.GÖÇ ETMESİNİ İSTEMEME NEDENLERİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KON.ÖZLEM ÇEKER ( )
2) KON.YARDIM ETMELERİ İÇİN ( )
3) KON. HASTALANDIĞINDA YAŞ. BAKMALARI İÇİN ( )
4) GÖRÜŞEBİLMEK İÇİN ( )
5) KENDİ İŞİNDE ÇALIŞIN-BAŞINA BUYRUK OLSUN ( )
6) KÖYDE YAŞAMŞARTLARI DAHA İYİ ( )
7) GÖZÜMÜZÜN ÖNÜNDE OLSUN ( )
8) BİLMEZ ( )
9) FIKRI YOK ( )
10) DİGER ( )

658) HANENİN PROBLEMİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) MADDİ PROB-PARASIZLIK-İŞSİZLİK ( )
2) EV EŞYASI(ÇAM.MAK.-BUZDOLABI VS.) ( )
3) SUSUZLUK ( )
4) AİLEVİ- ÇOCUK ( )
5) HASTALIK-YAŞLILIK-YALNIZLIK ( )
6) EĞİTİM ( )
7) ARABASIZLIK ( )
8) MEMLEKET ÖZLEMİ - EVLAT HASRETİ ( )
9) DEPREMİN VERDİĞİ ZARAR ( )
10) HANE PROBLEMİ YOK ( )
11) EVİN ESKİ OLMASI ( )
22) SAĞLIK PROBLEMİ ( )
33) FIKRI YOK ( )
44) DİGER ( )

659) HANENİN PROBLEMİ NASIL ÇÖZÜLÜR

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇÖZÜLMEZ ( )
2) ALT YAPI EKSİKLİKLERİ TAM. ( )
3) ÇALIŞIP PARA KAZANARAK ( )
4) HANECE EKON. YAPARAK ( )
5) EV EŞY. ALINARAK-EKSİKLİKLER GİDERİLEREK ( )
6) EĞİTİMLE ( )
7) KONUŞULARAK ( )
8) ÇOCUKLAR EVLENİNCE ( )
9) FIKRI YOK ( )
10) SAĞLIK HİZMETİ GETİRİLEREK ( )
11) DİGER ( )

660) HANENİN PROBLEMİNİ KİM ÇÖZER

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) HİÇ KİMSE ( )
2) KON.EŞİ ( )
3) MUHTAR ( )
4) KAYMAKAM ( )
5) HALK-KÖYLÜ ( )
6) KOMŞULAR ( )
7) ALLAH ( )
8) HANE HALKI ( )
9) KENDİSİ ( )
10) DEVLET ( )
11) FİKRİ YOK ( )
22) DİĞER ( )

661) KÖYÜN SORUNLARI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) YOL-SU-KANALİZASYON- ELEKTİRİK ( )
2) SAĞLIK HİZ-SAĞLI OCAĞ.-EBE ( )
3) İŞSİZLİK-İŞYERİ TOK ( )
4) SUSUZLUK-SULAMA SUYU YOKLUĞU ( )
5) CAHİLLİK ( )
6) DÜĞÜN SALONUNUN OLMAMASI ( )
7) OKUL ( )
8) KÖYÜN SORUNU YOK ( )
9) KÖYDE GENÇ NÜFUS YOK ( )
10) SANAYİ KURULUŞLARININ OLUMSUZ ET ( )
11) MERA/ORMAN EKSİKLİĞİ ( )
22) ÇÖP SORUNU ( )
33) CAMİ-KÖPRÜ OLMAMASI ( )
44) FİKRİ YOK ( )
66) DİĞER ( )

662) KÖYÜN ROB. NASIL ÇÖZÜLÜR.

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ÇÖZÜLMEZ ( )
2) ALT YAPI EKSİKLİKLERİ TAMAMLANARAK ( )
3) SAĞLIK OCAĞI YAPILARAK ( )
4) PARA TOPLAYARAK-MADDİ İMKAN YARATARAK ( )
5) DEVLET YARDIMIYLA ( )
6) MUHTARIN ÖNCÜLÜĞÜ KÖY HALKININ BİRLİKTELİĞİ ( )
7) EĞİTİMLE ( )
8) İŞ YERİ AÇILARAK ( )
9) GÖLET YAPILARAK ( )
10) FİKRİ YOK ( )
11) DİĞER ( )

663) KÖYÜN PROBLEMLERİNİ KİM ÇÖZER

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) DEVLET-HÜKÜMET ( )
2) KAYMAKAM ( )
3) MUHTAR-AZALAR ( )
4) KÖY HALKI ( )
5) KÖY HİZMETLERİ ( )
6) BELEDİYE ( )
7) HİÇ KİMSE ( )
8) FİKRİ YOK ( )
9) DİĞER ( )

664) KON.BAŞINI BAĞLAR MI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

665) KON BAŞINI BAĞLAMAYA BAŞLADIĞI YAŞ:.....

- 998) KENDİNİ BİLDİ BİLELİ ( )
999) KIZKENÖRTERDİ ( )
997) DOĞDUĞUNDAN BERİ ( )
996) EVLENDİĞİNDEN BERİ ( )
DİĞERLERİ AÇIK YAZILACAK

666) KON.BAŞINI BAĞLAMA NEDENLERİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) ADET-AYIP ( )
2) GÜNAHTAN KORKAR DİNİ İNANCINDAN ( )
3) ÇEVREYE UYABİLMEK ( )
4) KON.KENDİ+ANNES+BABA İSTEDİĞİ İÇİN ( )
5) KON.EŞİ İSTEDİĞİ İÇİN ( )
6) KON.EŞİNİ ANNE+BABA İSTE.İÇİĞİN ( )
7) NİŞANLANDI+EVLENDİ ( )
8) ÖYLE ÖĞRETİLDİĞİNDEN ( )
9) FİKRİ YOK ( )
10) DİĞER ( )

667) KON MAKYAJ YAPARMI

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) YAPAR ( )
2) YAPMAZ ( )
3) DİĞER ( )

668) KON MAKYAJ YAPMAMA NEDENLERİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) KON. SEVMEZ - ALIŞKANLIK DEĞİL ( )
2) ADET DEĞİL-AYIP ( )
3) GÜNAH-BAŞI KAPALI ( )
4) GEREK YOK ( )
5) ÇEVREYE UYMAK İÇİN ( )
6) VAKTİ YOK ( )
7) KON.EŞİ İZİN VERMEZ ( )
8) KON ANNE-BABA İZİN VERMEZ ( )
9) KENDİ GÜZELLİĞİ YETER ( )
10) YAŞLI ( )
11) MAKYAJI BİLMEZ ( )
22) FİKRİ YOK ( )
33) DİĞER ( )

669) KON.KUAFÖRE GİDERMİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

670) KON. KUAFÖRE GİDERSE NE SIKLIKTA GİDER?

- 0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) SENEDE BİR ( )
2) DÜĞÜNDEN DÜĞÜNE ( )
3) DİĞER ( )

- 671) KON.NAZARA İNANIRMI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

- 672) KON. NAZARA KARŞI NE YAPAR
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) BİRŞEY YAPMAZ ( )
2) DUA OKUTUR-ÜFLETİR ( )
3) DUA OKUR ( )
4) KURŞUN DÖKTÜRÜR ( )
5) NAZAR BONCUĞU TAKAR ( )
6) MUSKA TAKAR ( )
7) HOCAYA GİDER ( )
22) DİĞER ( )

- 673) KON BÜYÜYE İNANIR MI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

- 674) KON. FALA İNANIR MI?
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) DİĞER ( )

- 675) EVETSE HANGİ FALA İNANIR?
1) KAHVE ( )
2) FASULYE-BAKLA ( )
3) YILDIZ ( )
4) SU ( )
5) İSKAMBİL ( )
7) DİĞER ( )
8) EL FALI ( )
9) MEDYUM FALI ( )
10) ÇAY FALI ( )
11) DİĞER ( )

- 676) KON. TÜRBE/YATIR ZİYARETİ YAPAR MI
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) EVET ( )
2) HAYIR ( )
3) ANLAMSIZ ( )
4) DİĞER ( )

- 677) KON. TÜRBE/YATIR Zİ. NE SIKLIKTA GİDER
0) BOŞ BELİRSİZ ( )
1) YILDA BİR-İKİ KERE ( )
2) HER YIL ( )
3) 2 YILDA BİR ( )
4) 3-4 YILDA BİR ( )
5) 5+ YILDA BİR ( )
6) RASTLAYINCA ( )
7) İMKAN OLDUKÇA ( )
8) ÇOK SEYREK ( )
9) İHTİYAÇ OLDUKÇA ( )
11) HAYATINDA BİR KEZ GİTTİ ( )
22) DİĞER ( )

KADIN KOD FORMU (F2) YÖNERGESİ (2002-2003)

2-52-532-540-548-556-565-571-578-583-588-593-603

STATÜLER

1) HB ERKEK	15) HB. ERKEĞİN BABASI
2) HB.KADIN	16) HB. ERKEĞİN ANNESİ
3) HB. BEKAR ERKEK	17) HB. KADININ BABASI
4) HB. BEKAR KADIN	18) HB. KADININ ANNESİ
5) HB. AİLELİ BEKAR ERKEK	19) HB. ERKEĞİN ERKEK KARDEŞİ
6) HB. AİLELİ BEKAR KADIN	20) GELİN
7) HB. KADIN EŞİ ERKEK	21) DAMAT
8) HB. EVLİ BEKAR KADIN	22) HB. ERKEĞİN KIZ KARDEŞİ
9) HB. KADIN EŞİ ERKEK	23) HB. KADININ ERKEK KARDEŞİ
10) HB. ERKEĞİN EŞİ KADIN	24) HB. KADININ DİĞER KADIN AKRB
11) ERKEK ÇOCUK	25) HB. ERKEĞİN DİĞER KADIN AKRB
12) KIZ ÇOCUK	26) DİĞER KADIN
13) ERKEK TORUN	27) HB. ERKEĞİN DİĞER KADIN AKRB
14) KIZ TORUN	28) DİĞER ERKEK

4-13-32-20-39-28-47-101-108-205-399-407-415-423

İDARİ AYRIM

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) İL
- 2) İLÇE
- 3) KÖY
- 4) YURT İÇİ
- 5) YURT DIŞI
- 6) DİĞER

14-33-21-40-29-48-194-195-206-197-198-400-408-416-424

İL KODLARI

100) MARMARA	200) EGE	300) AKDENİZ	400) İÇ ANADOLU
110) BALIKESİR	203) AFYON	301) ADANA	406) ANKARA
111) BİLECİK	209) AYDIN	307) ANTALYA	418) ÇANKIRI
116) BURSA	220) DENİZLİ	315) BURDUR	426) ESKİŞEHİR
117) ÇANAKKALE	235) İZMİR	331) HATAY	438) KAYSERİ
122) EDİRNE	243) KÜTAHYA	332) ISPARTA	440) KIRŞEHİR
134) İSTANBUL	245) MANİSA	333) İÇEL	442) KONYA
139) KIRKLARELİ	248) MUĞLA	346) K.MARAŞ	450) NEVŞEHİR
141) KOCAELİ	264) UŞAK		451) NİĞDE
154) SAKARYA			458) SİVAS
159) TEKİRDAĞ			466) YOZGAT
177) YALOVA			468) AKSARAY
			470) KARAMAN
			471) KIRIKKALE

KADIN KOD FORMU (F2) YÖNERGESİ (2002-2003)

2-52-532-540-548-556-565-571-578-583-588-593-603

STATÜLER

1) HB ERKEK	15) HB. ERKEĞİN BABASI
2) HB.KADIN	16) HB. ERKEĞİN ANNESİ
3) HB. BEKAR ERKEK	17) HB. KADININ BABASI
4) HB. BEKAR KADIN	18) HB. KADININ ANNESİ
5) HB. AİLELİ BEKAR ERKEK	19) HB. ERKEĞİN ERKEK KARDEŞİ
6) HB. AİLELİ BEKAR KADIN	20) GELİN
7) HB. KADIN EŞİ ERKEK	21) DAMAT
8) HB. EVLİ BEKAR KADIN	22) HB. ERKEĞİN KIZ KARDEŞİ
9) HB. KADIN EŞİ ERKEK	23) HB. KADININ ERKEK KARDEŞİ
10) HB. ERKEĞİN EŞİ KADIN	24) HB. KADININ DİĞER KADIN AKRB
11) ERKEK ÇOCUK	25) HB. ERKEĞİN DİĞER KADIN AKRB
12) KIZ ÇOCUK	26) DİĞER KADIN
13) ERKEK TORUN	27) HB. ERKEĞİN DİĞER KADIN AKRB
14) KIZ TORUN	28) DİĞER ERKEK

4-13-32-20-39-28-47-101-108-205-399-407-415-423

İDARİ AYRIM

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) İL
- 2) İLÇE
- 3) KÖY
- 4) YURT İÇİ
- 5) YURT DIŞI
- 6) DİĞER

14-33-21-40-29-48-194-195-206-197-198-400-408-416-424

İL KODLARI

100) MARMARA	200) EGE	300) AKDENİZ	400) İÇ ANADOLU
110) BALIKESİR	203) AFYON	301) ADANA	406) ANKARA
111) BİLECİK	209) AYDIN	307) ANTALYA	418) ÇANKIRI
116) BURSA	220) DENİZLİ	315) BURDUR	426) ESKİŞEHİR
117) ÇANAKKALE	235) İZMİR	331) HATAY	438) KAYSERİ
122) EDİRNE	243) KÜTAHYA	332) ISPARTA	440) KIRŞEHİR
134) İSTANBUL	245) MANİSA	333) İÇEL	442) KONYA
139) KIRKLARELİ	248) MUĞLA	346) K.MARAŞ	450) NEVŞEHİR
141) KOCAELİ	264) UŞAK		451) NİĞDE
154) SAKARYA			458) SİVAS
159) TEKİRDAĞ			466) YOZGAT
177) YALOVA			468) AKSARAY
			470) KARAMAN
			471) KIRIKKALE

KADIN KOD FORMU (F2) YÖNERGESİ (2002-2003)

2-52-532-540-548-556-565-571-578-583-588-593-603

STATÜLER

1) H.B ERKEK	15) HB. ERKEĞİN BABASI
2) HB.KADIN	16) HB. ERKEĞİN ANNESİ
3) HB. BEKAR ERKEK	17) HB. KADININ BABASI
4) HB. BEKAR KADIN	18) HB. KADININ ANNESİ
5) HB. AİLELİ BEKAR ERKEK	19) HB. ERKEĞİN ERKEK KARDEŞİ
6) HB. AİLELİ BEKAR KADIN	20) GELİN
7) HB. KADIN EŞİ ERKEK	21) DAMAT
8) HB. EVLİ BEKAR KADIN	22) HB. ERKEĞİN KIZ KARDEŞİ
9) HB. KADIN EŞİ ERKEK	23) HB. KADININ ERKEK KARDEŞİ
10) HB. ERKEĞİN EŞİ KADIN	24) HB. KADININ DİĞER KADIN AKRB
11) ERKEK ÇOCUK	25) HB. ERKEĞİN DİĞER KADIN AKRB
12) KIZ ÇOCUK	26) DİĞER KADIN
13) ERKEK TORUN	27) HB. ERKEĞİN DİĞER KADIN AKRB
14) KIZ TORUN	28) DİĞER ERKEK

4-13-32-20-39-28-47-101-108-205-399-407-415-423

İDARİ AYRIM

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) İL
- 2) İLÇE
- 3) KÖY
- 4) YURT İÇİ
- 5) YURT DIŞI
- 6) DİĞER

14-33-21-40-29-48-194-195-206-197-198-400-408-416-424

İL KODLARI

100) MARMARA	200) EGE	300) AKDENİZ	400) İÇ ANADOLU
110) BALIKESİR	203) AFYON	301) ADANA	406) ANKARA
111) BİLECİK	209) AYDIN	307) ANTALYA	418) ÇANKIRI
116) BURSA	220) DENİZLİ	315) BURDUR	426) ESKİŞEHİR
117) ÇANAKKALE	235) İZMİR	331) HATAY	438) KAYSERİ
122) EDİRNE	243) KÜTAHYA	332) ISPARTA	440) KIRŞEHİR
134) İSTANBUL	245) MANİSA	333) İÇEL	442) KONYA
139) KIRKLARELİ	248) MUĞLA	346) K.MARAŞ	450) NEVŞEHİR
141) KOCAELİ	264) UŞAK		451) NİĞDE
154) SAKARYA			458) SİVAS
159) TEKİRDAĞ			466) YOZGAT
177) YALOVA			468) AKSARAY
			470) KARAMAN
			471) KIRIKKALE

500) KARADENİZ

- 505) AMASYA
- 508) ARTVİN
- 514) BOLU
- 519) ÇORUM
- 528) GİRESUN
- 529) GÜMÜŞHANE
- 537) KASTAMONU
- 552) ORDU
- 553) RİZE
- 555) SAMSUN
- 557) SİNOP
- 560) TOKAT
- 561) TRABZON
- 567) ZONGULDAK
- 579) BAYBURT
- 581) DÜZCE

600) D.ANADOLU

- 604) AĞRI
- 612) BİNGÖL
- 613) BİTLİS
- 623) ELAZIĞ
- 624) ERZİNCAN
- 625) ERZURUM
- 630) HAKKARİ
- 636) KARS
- 644) MALATYA
- 649) MUŞ
- 662) TUNCELİ
- 665) VAN

700) G.D.ANADOLU

- 702) ADIYAMAN
- 721) DİYARBAKIR
- 727) G.ANTEP
- 747) MARDİN
- 756) SİİRT
- 763) Ş.URFA
- 772) BATMAN
- 773) ŞIRNAK

800) YURTDIŞI

- 801) ALMANYA
- 802) YUGOSLAVYA
- 803) GÜRCİSTAN
- 804) AZERBEYCAN
- 805) BELÇİKA
- 806) BULGARİSTAN
- 807) YUNANİSTAN
- 808)KIBRIS
- 809)AMERİKA
- 810)AVUSTURYA
- 811)FRANSA
- 812)LİBYA
- 813)İTALYA

6-15-34**EĞİTİM DURUMU**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) HİÇ YOK
- 2) OKUR YAZAR
- 3) İLK TERK
- 4) İLK DEVAM
- 5) İLK MEZUN
- 6) ORTA TERK
- 7) ORTA DEVAM
- 8) ORTA MEZUN
- 9) LİSE TERK
- 10) LİSE DEVAM
- 11) LİSE MEZUN
- 12) YÜK.OKUL TERK
- 13) YÜK.OKUL DEVAM
- 14) YÜK.OKUL MEZUN
- 15) DİĞER
- 16) KÜÇÜK
- 17) İLK.ÖĞ.TERK
- 18) İLK.ÖĞ. DEVAM
- 19) İLK.ÖĞ. MEZUN
- 20) MESLEK LİSESİ TERK
- 21) MESLEK LİSESİ DEVAM
- 22) MESLEK LİSESİ MEZUN

7-16-35**MEDENİ HALİ**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) EVLİ
- 2) BEKAR
- 3) EŞİ ÖLMÜŞ
- 4) AYRILMIŞ
- 5) KÜÇÜK
- 6) DİĞER

8-17-36**İŞİ**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) ÇALIŞMAZ
- 2) ÇİFTÇİ
- 3) HAYVANCI
- 4) TARIM
- 5) ORMAN
- 6) İŞÇİ – YEVMİYECİ
- 7) ŞÖFÖR
- 8) MEMUR
- 9) DİĞER
- 10)TİCARET-K.ESNAF
- 20) ÇİFTÇİ-HAYVANCI
- 30) DOKUMACILIK
- 40) AKTİF Ç.HAYVANCI
- 50) AKTİF Ç.ÇİFTÇİ
- 60) ÇİÇEKÇİLİK
- 70) GARSON

9-18-37**İŞİNİN SEKTÖRÜ**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) DEVLET
- 2) ÖZEL
- 3) ŞAHİS YANI
- 4) KENDİ İŞİ
- 5) AİLE İŞİ
- 6) DİĞER

12-26-45**EBEVEYN YAŞI +
EBEVEYN ÖLÜM YAŞI**

- 999) BİLİNMIYOR
- 998) BOŞ BELİRSİZ

22-41**BABA+ANNE+KARDES
ÖZ ÜVEY DURUMU**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
- 1) BİLGİ VAR ÖZ
- 2) BİLGİ VAR ÜVEY
- 3) BİLGİ YOK

10-19-38
ÇALIŞMAZSA NEDEN

- 0)BOŞ BELİR
1)EV HANIMI
2)YAŞLI
3)EMEKLİ
4)YAŞI KÜÇÜK
5)HASTA –YATALAK
6)ÖĞRENCİ
7)DİĞER

27-46
ÖLÜM NEDENİ

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)HATIRLAMAZ-BİLMEZ
2)ECEL
3)HASTALIK
4)KAZA
5)DEPREM
6)İNTİHAR
7)YAŞLILIK
8)DİĞER

30-49
HASTALIKLARIN NELER OLDUĞU

- 0)BOŞ BELİRSİZ
1)BİLMEZ
2)TÜMÖREL HAST.
3)KALP DAMAR HAST.
4)FELÇ
5)SOLUNUM YOLLARI HAST.
6)SİNDİRİM SİSTEMİ HAST.
7)BOŞALTIM SİSTEMİ HAST.
8)BEYİN HAST.
9)DİYABET
10)KADIN HAST.

23-42-50-53-24-43-51-54
**SAĞ ANNE-BABA KON.
ZİYARETE GELİR Mİ?/
KON.SAĞ ANNE BABA
ZİYARET EDER Mİ?**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) AYNI EV
2) AYNI KÖY
3) EVET
4) HAYIR
5) DİĞER

24-43-51-54
**SAĞ ANNE-BABANIN
KON.ZİYARET SIK.
KON.ANNE BABA
ZİYARET SIKLIĞI**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) HERGÜN
2) HAFTADA BİR
3) HAFTADA 2-3
4) 15 GÜNDE BİR
5) AYDA BİR
6) 2-3 AYDA BİR
7) 6 AYDA BİR
8) SENEDE BİR
9) BİR SEN. DAHA UZ.
10) DİĞER

25-44-52-55
**ANNE BABA GELMEZSE
NEDEN?/KON.ZİYARET
ETMEZSE NEDEN**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) YAŞLI
2) HASTA
3) UZAK
4) İŞİNİ BIRAKAMAZ
5) DARGIN
6) DİĞER
7) ÖLÜ
8) AYNI EVDE OTURUR
9) MADDİ SIKINTILAR
10) DİĞER

199-200
**KON. ANNE BABA KİMLERDEN
ETNİK KÖKEN BELİRTEN**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) BİLMEZ
2) POMAK
3) BOŞNAK
4) MANAV
5) GÜRCÜ
6) ABAZA
7) ÇERKEZ
8) KÜRT
9) DİĞER
10) ARNAVUT
20) MUHACİR
30) LAZ
40) YÖRÜK

199-200
**KON. ANNE BABA KİMLERDEN
İLSEL AİDET BELİRTEN**

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) BİLMEZ
2) GİRESUN
3) ARTVİN
4) ORDU
5) GÜMÜŞHANE
6) TRABZON
7) ANTALYA
8) KASTAMONU
9) DİĞER

204
KİMİNLE GELDİ

- 0) BOŞ BELİRSİZ
1) YALNIZ
2) EŞİYLE
3) ÇOCUKLARIYLA
4) ANNESİYLE
5) BABASIYLA
6) AİLESİYLE
7) EŞ + ÇOCUKLAR
8) KARDEŞLERİYLE
9) DİĞER

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ

59735

NURHAK POLAT

SOSYO KÜLTÜREL EKONOMİK YAPISI Iİ:

HASANLAR KÖYÜ

59735